

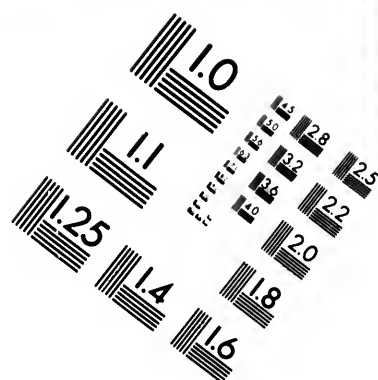
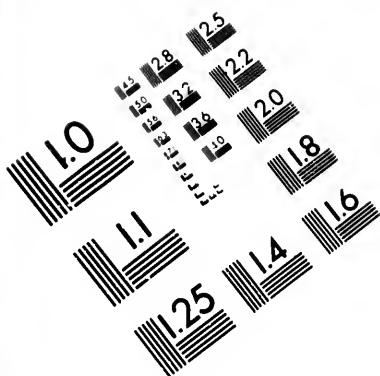
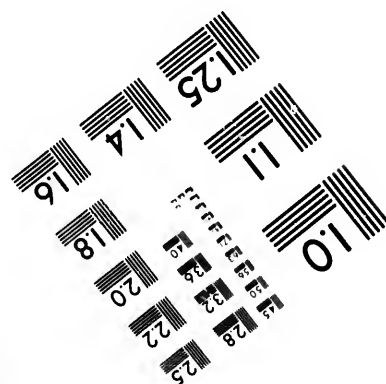
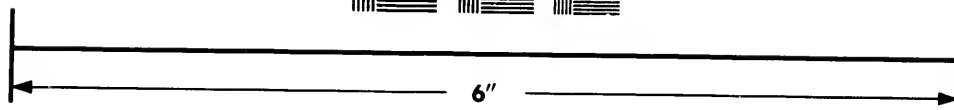
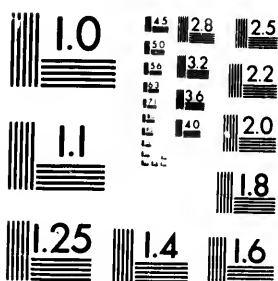

IMAGE EVALUATION TEST TARGET (MT-3)

Photographic
Sciences
Corporation

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

**CIHM/ICMH
Microfiche
Series.**

**CIHM/ICMH
Collection de
microfiches.**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1983

Technical and Bibliographic Notes/Notes techniques et bibliographiques

The Institute has attempted to obtain the best original copy available for filming. Features of this copy which may be bibliographically unique, which may alter any of the images in the reproduction, or which may significantly change the usual method of filming, are checked below.

- ☐ Coloured covers/
Couverture de couleur
- ☐ Covers damaged/
Couverture endommagée
- ☐ Covers restored and/or laminated/
Couverture restaurée et/ou pelliculée
- ☐ Cover title missing/
Le titre de couverture manque
- ☐ Coloured maps/
Cartes géographiques en couleur
- ☒ Coloured ink (i.e. other than blue or black)/
Encre de couleur (i.e. autre que bleue ou noire)
- ☐ Coloured plates and/or illustrations/
Planches et/ou illustrations en couleur
- ☐ Bound with other material/
Relié avec d'autres documents
- ☐ Tight binding may cause shadows or distortion
along interior margin/
La reliure serrée peut causer de l'ombre ou de la
distortion le long de la marge intérieure
- ☐ Blank leaves added during restoration may
appear within the text. Whenever possible, these
have been omitted from filming/
Il se peut que certaines pages blanches ajoutées
lors d'une restauration apparaissent dans le texte,
mais, lorsque cela était possible, ces pages n'ont
pas été filmées.
- ☐ Additional comments:/
Commentaires supplémentaires:

L'Institut a microfilmé le meilleur exemplaire qu'il lui a été possible de se procurer. Les détails de cet exemplaire qui sont peut-être uniques du point de vue bibliographique, qui peuvent modifier une image reproduite, ou qui peuvent exiger une modification dans la méthode normale de filmage sont indiqués ci-dessous.

- ☐ Coloured pages/
Pages de couleur
- ☐ Pages damaged/
Pages endommagées
- ☐ Pages restored and/or laminated/
Pages restaurées et/ou pelliculées
- ☒ Pages discoloured, stained or foxed/
Pages décolorées, tachetées ou piquées
- ☐ Pages detached/
Pages détachées
- ☒ Showthrough/
Transparence
- ☐ Quality of print varies/
Qualité inégale de l'impression
- ☐ Includes supplementary material/
Comprend du matériel supplémentaire
- ☐ Only edition available/
Seule édition disponible
- ☐ Pages wholly or partially obscured by errata
slips, tissues, etc., have been refilmed to
ensure the best possible image/
Les pages totalement ou partiellement
obscurcies par un feuillet d'errata, une pelure,
etc., ont été filmées à nouveau de façon à
obtenir la meilleure image possible.

This item is filmed at the reduction ratio checked below/
Ce document est filmé au taux de réduction indiqué ci-dessous.

10X	14X	18X	22X	26X	30X
☐	☐	☐	☒	☐	☐
12X	16X	20X	24X	28X	32X

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

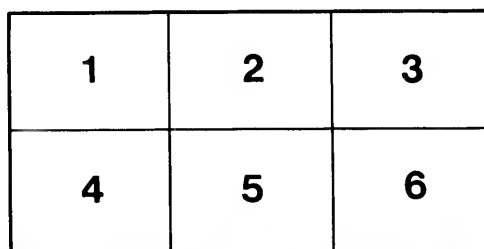
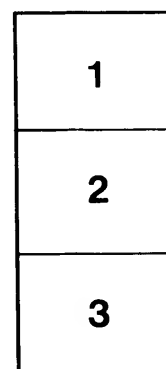
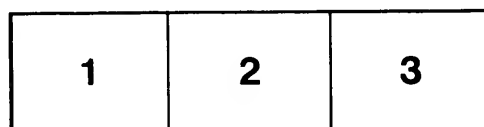
National Library of Canada

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol $\rightarrow$ (meaning "CONTINUED"), or the symbol ∇ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

Bibliothèque nationale du Canada

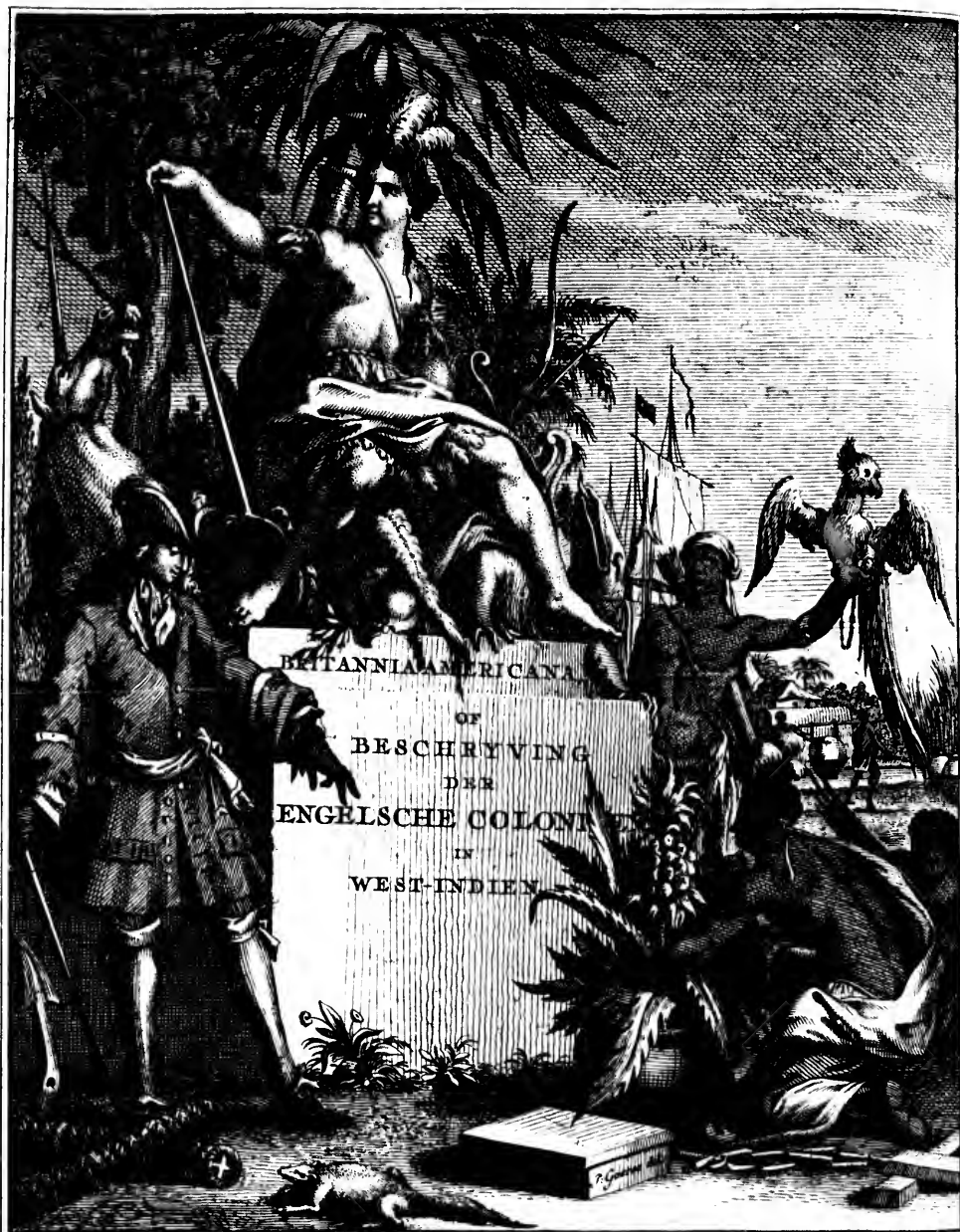
Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole $\rightarrow$ signifie "A SUIVRE", le symbole ∇ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

errata
d to
t
e pelure,
on à

Te Amsteldam by R: en G: WETSTEIN. 1720.

H E T
BRITANNISCHE RYK
I N
AMERIKA,

Zynde eene Beschryving van de Ontdekking, Be-
volking, Inwoonders, het Klimaat, den Koop-
handel, en tegenwoordigen Staat van
alle de *Britannische Coloniën*,

In dat gedeelte der Wereldt.

II. D E E L,

V E R V A T T E N D E

*Barbados, St. Lucia, St. Vincent, Dominico, Antego,
Montserrat, Nevis, St. Christoffel, Barbuda,
Anguilla, Jamaica, de Bahamaansche en
Bar.nudische Eilanden.*

Met eenige nieuwe Kaarten van de voornaamste
Kusten en Eilanden.

Uit het Engelsch.

Als mede een omstandig Berecht aangaande de Koffy en Koffy-planterij.

Uit het Fransch vertaald.

T e A M S T E R D A M,

By RUDOLF EN GERARD WETSTEIN.
M D C C X X I.

HISTORIE

Van de

BARBADOS,

T W E D E D E E L.

E E R S T E K A P I T T E L.

Behelzende een Verhaal van deszelfs Ontdekking,
Bevolking, Opkomst, Voltrekking, Ver-
val en tegenwoordigen staat.

Alte Geschiedenis Schryvers, die van dit Eilandt gewag gemaakt hebben, komen hier in over een, dat het eerst door de Engelschen is bevolkt geworden: Dat de Portugezen de eerste Vinders daar van zyn geweest; en dewyl het hen zo gelegen was, om in hunne reizen van en na Bresil, die Kust aan te doen, lieten zy eenige varkens aan landt, dewelke, volgens 't gemeen verhaal der Schryveren, zo wonderbaarlyk vermeenigvuldigt zouden zyn geworden, dat wanneer de Engelsche daar kwamen, zy het Eilandt daar mede als overstroomt vonden, Maar na alle waarfchynelykheit is dit maar een vertieringe, want het Eilandt was t'eenemaal met Bosfchen gedekt, en die Bosfchen niet als weinig akers tot onderhoudt van die Dieren voortbrengende, is het niet wel te bezeffen dat 'er zo een overvloed van geweest zou zyn.

Omtrent tien jaren daar na, kwam zeker Persoon aan de Barbados, dewelke onder de eerste Engelschen, die zich aldaar nedergezet hadden, gewoont hadt, en hy verzekerde een deftig en aanzienlyk Heer, van wien de Schryver van deze Hiftorie dit berigt gekregen heeft, dat wanneer zy zich een tydt lang met zoute kost beholpen hadden, hy zo geweldig na versche spys verlangde, dat hy zich wel voor slaaf aan

den eenen of den anderen Engelschman verkogt zou hebben, als hy hem maar een maaltijd van versche spys hadt willen geeven. Indien 'er nu zo een overvloed van varkens geweest was, en dat der zelve vleesch zo aangenaam was, als hier na aangehaalt zal werden, kunnen wy ons niet inbeelden, dat hy zo groot gebrek, zo wel aan versche als zoute kost gehad zou hebben.

De zelve Man bevestigt 't verhaal, dat wy van de dikte der Boschen gedaan hebben, waar uit wel te besluiten is, zo als wy doen, dat het voor 't gewaande oneindig getal varkens, onmogelyk zou geweest zyn om te kunnen bestaan.

Wy kunnen niet verzekeren op wat tyd de Portugezen die ontdekking gedaan hebben, noch ook wanneer de Engelsche na hen het zelve ontdekten. Wy onderstellen, dat de eerste omtrent honderd jaren daar geweest zyn eer de Engelschen het ontdekten: want *Alvarez Cabral* landde in Bresil in 't jaar 1501, en het is niet waarschynlyk dat de Portugezen zyne landslieden, voorby de Barbados twintig jaren lang gezeilt zouden hebben, zonder die te ontdekken, de Kust van Bresil niet verre zynde van de *Charibische* Eilanden, waar van de Barbados het Hooft zyn.

Wat aangaat de tyd, wanneer de Engelschen eerst hier kwamen, hoewel wy het jaar niet vast bepalen kunnen, zo zyn wy wel verzekert, dat het onder de Regering van Koning Jacobus den Iste moet geweest zyn. Want zulx blykt by een Bill, die in een vergadering te dier tyd in de Barbados gehouden, doorging. Deze Aëte of Bill is geintituleert: *Een Aëte tot het beter verzekeren der Wetten van dit Eilandt*, en ging door in 't jaar 1666. In 't welk vermelt wordt; dat alle *Bills bekrachtigt door eenig Gouverneur en Raadsheer, President en Raadt, uit krachte van eenige Commissie of Last Brief van Koning Jacobus, of Karel den Iste. &c.* Het welk een klaar bewys is, dat het door de Engelschen voor het jaar 1625 ontdekt is geworden.

't Geene wy van de manier of wyze van dien weten, is, dat omtrent het jaar 1624 een Schip van Sir *William Curteen* uit Fernambuk in Bresil te rug kerende door storm en kwaad weer, op deze Kust gedreven wierdt, daar de Portugezen alvorens geweest waren, zynde zo als *Ligon* zegt, *niet verre uit den weg; want het is het Charibische Eilandt, dat meest Noordelyk legt, Tobago alleen uitgezondert.* En het is zo in der daadt, *Tobago* leggende op 11 Graden 16 Minuten Noorder breedte, omtrent een Graadt nader aan de Linie van de Barbados.

Dat dit Schip omtrent 't jaar 1624 deze Kust aandeedt, kunnen wy uit de volgende redenen besluiten. Het is vast, dat geen Engelschman naar Bresil dorst varen, als onder de bescherming van de *Hollandische Westindische Maatschappy*, de Spanjaarden en Portugezen, de straffe des doods gestatueert hebbende tegens alle Vreemdelingen die in hun-

ne handen in dat gedeelte van de vaste Kust mogten komen te vervallen.

Alhoewel nu de *Hollandsche West-Indische Maatschappij*, na het eindigen of verschynen van het Bestandt met Philippus den IIde Koning van Spanje en Portugal, met vergunning van de Staaten Generaal daar op begon handel te dryven, zondt ze nochtans geen Vloot derwaards voor 't begin van 't jaar 1624, voor welke tydt wy ons niet inbeelden kunnen, dat de Engelschen zouden onderstaan hebben om in Bresil te komen, de Hollanders de minste Volkplanting aldaar niet hebbende, en Koning Jacobus in 't jaar 1625 zynde komen te overlyden; zo dat het ons toefchynt, dat genoegzaam bewezen is, dat Sir *William Curteen* anno 1624, aan de Barbados gekomen is.

Het blykt ons nergens, dat Sir *William* in persoon overgekomen zou zyn, en wy kunnen ook niet recht zeggen, wie en wat dezelve geweest is. *Ligon* zegt ons alleen, een *Schip van Sir William Curteen*, wierdt op deze Kust gedreven en ankerde aldaar. Het Volk dat aan boordt was, zettende voet aan landt, en bleef 'er eenige tydt, om wegens de natuur van de plaats berigt te nemen, welke zo als hier boven gezegt is, zy zo overdekt met Bosfchen vonden, dat 'er geen Velden noch Hutten voor de menschen om 'er in te wonen, te zien waren. Alzo min waren 'er eenige beesten, als de hier boven aangehaalde varkens, en deze zegt Mr. *Ligon*, in overvloedt, de *Portugezen* hebbende lange tydt te voren eenige op dat landt gezet om voort te teelen, ingevallen zy 't eeniger tydt door kwaad weer aan dat Eilandt gedreven wierden, zy daar versche kost mochten vinden om zich in zo een noodt, daar van te kunnen bedienen. Hy voegt 'er by: de vrugten en wortelen die daar groeijen, strekten hen tot groot voedsel, en zyn 'er in groote overvloedt.

Waar in hy niet alleen door den oude Man, daar wy boven van gesproken hebben, tegengesproken werdt, maar ook door alle Beschryvingen die 'er ooit van de Barbados uitgekomen zyn; want alle komen daar in over een, dat hier geen gewas, wortel of kruidt, uytgenomen Porceleyn, gevonden is; en in der daadt hy bekent genoegzaam het zelve. Ik ken geen kruidt, dat natuurlyk in 't Eilandt groeyt, 't welk daar niet van andere gewesten gebragt is, als alleen Porceleyn, &c.

Het is zeker, dat de *Caribbeens* nooit dit Eilandt bewoont hebben, want daar waren geen overblyfselen nog tekenen van eenige hunner dorpen of woonplaatzen, en zy zyn zo lang geen bezitters van die Eilanden geweest, aan welke zy de benaaming gegeven hebben, dat men zou kunnen onderstellen, dat zy daar vele eeuwen te voren zouden gewoont hebben.

Dit is waarfchynlyk een van de Eilanden geweest, die ze uitkozen, om vermaakshalve te gaan bezoeken, daar wy in de Historie

van St. *Christoffel* breder van zullen spreken , alwaar wy van de *Charibbeens* zullen handelen , en nu tot ons tegenwoordig onderwerp te rug keren.

Eer dat wy de Historie van de Barbados vervolgen , zal het niet oneigen zyn aan te merken , dat de Portugezen het dien naam gegeven hebben , en baiten twyfel betrekkelyk tot de woeltheit van het Landt , 't welk zy in de uitterste graadt wildt bevonden te zyn , en gevolglyk geloofden , dat het door Barbaren bewoont wierdt. Daar zyn zommige onbedreven menschen in dit Eilandt , die zich inbeelden , dat het woordt afkomstig is van de veelteljes van de Vygebomen , en dat het daarom genaamt wordt *Bearebados*. Maar die *Etymologie* of woordgronding , is zo belachelyk als zonder grondt. De Portugezen noemden het *Los Barbados* , waar van daan het lange tydt genaamt wierdt , *de Barbadoses* ; hoewel wy niet kunnen zien , dat de *The* in de Engelsche taal hier te pas komt. De Franschen gaven het in 't eerst de naam van *Barboude*. Nu noemen zy het , *La Barbade* ; en de Engelschen , te minste alle die geene die eenigen ommegang met de plaats of het volk hebben , noemen het *Barbadoes*.

Het zal nu ons werk zyn te verhalen , waar het by kwam , dat het door onze Landslieden bewoont wierdt. De Engelsche , die daar uit het schip van Sir *William Curteen* landeden , wanneer zy na Engelandt keerden , maaken de ontdekking , die ze gedaan hadden , hunne vrienden bekend , en verscheide menschen , Edellieden en andere , begonnen daar een Volkplanting neêr te slaan. Men zondt schepen met Volk , voorraadt en werk-gereetschap , om de Bosschen neêr te houwen , den grondt te zuiveren , en de nodige behoeften tot hun onderhoudt te planten , doch zy vonden niet als dool-wegen tusschen de Bosschen.

Aldus zegt de Schryver van de *Historie van de Barbados*. Indien hy door voorraadt , koorn verstaat , was het onmogelyk daar te vinden , dat 'er nooit te voren was gezaait geweest. Zo hy de varkens meent , daar wy dikmaals van gesproken hebben , hoe komt het , dat ze 'er hier en daar maar een vonden leggen ? Dit bevestigt 't geen de oude Man van het gebrek van versche kost gezegt heeft.

Toen de Engelsche een gedeelte van de grond gezuivert hadden , gingen ze aardappelen , Weegbree en Indiaansch koorn , met eenige andere vrugten planten ; 't welk , zegt de zelve Auteur wederom , met het varkens vleesch dat ze vonden , alleen strekte om lyf en ziel by een te houden. En de onderstanden uyt Engeland kwamen zo traag by en zo onzeker , dat zy dikwils tot groote extremiteyten wierden gebracht.

William Grave van *Pembroke* , was een groot Avonturier in de eerste

eerste Bevolking van dit Eilandt, 't welk hy zelfs voor een groot gedeelte in bezit hadde: doch wy vinden niet dat de Koning hem 'er iets van vergunt hadt, want 't gansche Eilandt wierd daar na weggeschonken.

Die Lord zond Capt. *Cannon* over, om aldaar zyn zaaken te beſlieren, en wy mogen *Cannon* als de eerste Gouverneur wel aanzien, de rest van de Volkplanting onder deszelfs beſttering zynde. Deze nieuwe Gasten vonden hier zekere potten of pannen van alderhande ſtoffen, van kley gemaakt, zo aardig en zo konſtig gebakken, dat men bezwaarlyk zou hebben konnen denken, dat zulks het werk van Barbaren of Wilden was. Evenwel was het gevoelen dat ze daar door de *Charibbeenen* gebragt waren, dewelke in hare *Cannos* en *Periagus* overkomende, de varkens opvingden, dezelve ſlagteden, en kookten hare ſpys in die vaartuigen. Welke gissing vry waarſchynlyk voorkomt aan al die maar leeft, het gene van de *Charibbeens*, hunne kleyne reysen en nette potten, in de Histo-^{Cannon eerste Gouverneur,}rie van St. *Chriſtoffel* vermelt word.

Capt. *Cannon* zeyde tegen Mr. *Ligon*, dat dit een groot abuys was van de Planters, en dat geen Indianen daar oit kwamen: Maar dat die potten door de Negers waren gebragt, die ze van *Angola* hadden gehaalt, en eenige andere gedeeltens van *Africa*, en dat hy ze door die van *Angola* had zien *maken*, met de grootſte konſt van de werelt.

't Geen dezen Auteur tot antwoord aan *Cannon* ſchryft, is wel een van de fraayſte deelen van deszelfs boek: *Hoewel ik niet ongenegen ben om deze Capiteyn te geloven, de welke na zyn beſte kennis verhaalt, dat de Negers daar eenige potten bragten die zeer konſtig en fraay gemaakt waren, zo ſtaat het egter vry ieder een te geloven, dat 'er de Indianen ook eenige na toe bragten: En wie weet welke dat het netſte gemaakt waren? want het is zeker dat in eenige deelen van het Eilandt, men op een helderen dag St. VINCENT klaar kan zien. En indien wy hen kunnen zien, waarom zouden ze ons ook niet kunnen zien? En zy onderſtaan zekerlyk na alle plaatzen te gaan die ze zien, zo verre als zy weten dat zy 'er voor de nagt kunnen zyn, alzo ze zeer vroeg in den ochtendſtand op reys gaan.*

Dit Verhaal van de reysen der *Gharibbeens* komt met de Franſſe Auteurs over een, door Mr. *Davies* van *Kidwelly* overgezegt, en waar van hy zich bedient in het Artykel van St. *Chriſtoffel*.

Niet lang te voren was ieder van de eerste Avonturiers genoodzaakt zyne Bevolkingen te verlaten, of zyne landen te huuren van de Graaf van *Carliffe*, van de Familie van *Hay*, dewelke onder de Regeering van Koning Jacobus de Iſte een groot gunſteling was. Deeze Lord verzogt van Koning Jacobus de Iſte, de eygendom van

het Eilandt , en verkreeg 'er een vergunning van , maar niet van Koning Jacobus , want het blijkt dat hy niet lang genoeg leefde , Koning Karel de Iste het zelve aan Jacobus , Grave van *Carriffe* vergunnende , het eerste jaar zyner Regeeringe. Waar op alle die zich derwaards begaven om hen neer te zetten , genoodzaakt waren hunne landen van hem te verkrygen , en de prys van weinig belang , en de landstreek aangenaam zynde , begon de Volkplanting 'in korten zo volkryk te werden , dat geen andere Bevolking zo een voortgang maakte.

Die eerst kwamen , verkoren het einde van de Baay , daar de Brugge-Stad nu staat , om die te bewonen , en daar omtrent en langs de Kust na 't Zuiden , waren de eerste Bevolkingen. Toen sloeg men zich neer op de Zuid-Oost Kust , en daar na op die van Zuid-West en Noord-West.

Het is een zeer groot ongeluk voor ons , dat omtrent 't jaar 1666, de Brugge-Stad afgebrand wierd , en alle de voornaamste Registers 't zoek raakten , in zo verre , dat hy aldien wy voor die tyd met onze Chronologie of Tydrekening te kort schieten , ons de schult daar van niet moet gegeven werden , want dit Gouvernement dertig jaren lang een Eygenaar toegekomen hebbende , heeft men in Engeland geen publyke Registers daar van gehouden , en hoewel wy meenen dat wy het wel hebben , egter ons Verhaal by Traditie of Overlevering hebbende , als mede uit eenige uit Histogetrokkene passagies , is het niet onwaarschynelyk dat wy in onze Chronologie zouden kunnen dwalen.

Zo haast de Inwoonders van de Barbados daar gekomen waren , gingen zy aan 't Tabak planten , welke wat men ook van de Barbados Tabak nu mag zeggen , zo slegt bevonden wierd , dat ze in Engeland of elders , weinig of niets gold : zo dat zy voor een wyl tyds hen arbeydt , vlyt en moeyten , voor niet besteed hadden.

De Bostchen waren zo dik , en de meeste Bomen zo zwaar en zo klok , dat 'er vry wat handen aan 't werk moesten zyn om ze neer te vellen , 't welk op nieuw een zoberer troost voor hen was. Als de Bomen neergevelt waren , waren de takken zo dik en zo moeijelyk om te behandelen , dat 'er meer hulp toe vereyscht wierd als 'er bygebragt kon werden , om ze weer van de grond te lichten.

Aldus twintig jaren daar na , schryft Mr. *Ligon* , vond hy aard appelen , Muiz of Indiaanse ryft , en *Bourwijs* tusschen de takken geplant , de Bomen nog langs de grond leggende , zo verre was het 'er van daan , dat men die opgeruynt hadde.

De eerste Gouverneur die ik bespeuren kan , dat derwaards met een ordentelyke Lastbrief gezonden wierd , was Sir. *Henry Ingham* , maar ik kan niet bepalen in wat jaar hy 'er na toe ging. Niet tegen-

genstaande alle tegenspoeden die de nieuwe Volkplanting overkwamen, geraakte ze eger in een bloeiende staat, want Indigo en Cattoenwol in overvloed opkomende, wierd 'er een groote menigte van die behoeften, als mede van geelle verw stoffe na Londen afgezcheept, alwaar vry wel verkogt wierden, zo dat men andere schepen na de Barbados zond, afgeladen met Koopmanschappen die men daar nodig hadde, als werk gereetschap, yser, staal, kleeren, hembden, en broeken, kousen, schoenen en hoeden.

Dus kwam 'er meer volk over, en hun handel groeyde aan te gelyk met de Maatschappy, en omtrent 't jaar 1646, zag men ze aan voor een bloeiende Volkplanting. Capt. *Swan* die toenmaals opziender van 't Eilandt was, maakte daar een *Plan* of Aftekening van, die hy de Gouverneur overleverde, de welke hy na Engeland gaande, mede nam, en dus vermist wierd; maar hy gaf 'er aan Mr. *Ligon* een Copy van uit zyn hooft en losse papieren, dewelke in 't koper gesneden wierd, dezelve is die hy voor zyn Historie geplaatst heeft.

De voornaamste van de eerste Planters waren Mr. *Hilliard*, Mr. *Holdappe*, Mr. *Silvester*, Mr. *Walrond*, Mr. *Raines*, Mr. *Kendall*, Mr. *Middleton*, Mr. *Standfast*, en Mr. *Drax*; want Mr. *Modisfort* kwam niet over als omtrent 't jaar 1647. Den Eygenaar maakte zo weinig werks van de Planters, dat zy hem de eer weigerden van een Naam te geven, en dewyl den Gouverneur geen zorg droeg om hunne gerieven uyt de weg te ruymen, en dat 'er geen behoorlyke voorraad tot bescherming van 't Eylandt was opgedaan, maakte zulks een groot geschreeuw onder deeze eerste Avonturiers, waar van de meeste maar tamelyk gegoet waren, en zy waren ongemaakkelyk dat men geen zorg gedragen had om hen 't geene zy reets gewonnen hadden, en noch mochten komen te winnen, gerustelyk te laten genieten.

De Graaf van *Carlisle* vergunde 10000 morgen lands in dat gedeelte van het Eilandt, 't welk nu maakt de Parochie van St. George, aan *Marmaduke Rawden* Schiltknaap, Mr. *William Perkins*, Mr. *Alexander Banister*, Mr. *Edmond Foster*, Capt. *Wheat*, en anderen, op zekere voorwaarden die men onderstelt dat niet nagekomen zyn geworden: want weinig jaren daar na, keerden die landeryen wederom aan den Eygenaar, dewelke op het wederkeeren van Sir. *Henry Hunks* na Engeland, Capt. *Philip Bell*, aantelde, (die na 't zegg-
 Capt. Philip Bell Gouverneur.
 gen van *Ligon* Gouverneur van het Eylandt *Providence* geweest is) om dezelve Charaëter in de Barbados te voeren. Aldaar was reeds een Raad en Vergadering aangeselt, en men had verscheide Wetten gemaakt, onder anderen een om 40 pond Cattoen van ieder Inwoonder te lichten, ten behoeve van den Eigenaar, dog die schatting en andere belastingen wierden onder 't Gouvernement van *Francis*, Lord *Willoughby* afgeschafft.

Tot die tydt was nog geen suyker geplant, en waarfchylyk is
 zulks

zulks zo haast niet gefchiet als Sir, *Dalby Thomas* het voorwend, in een Gefchrift, 't welk hy anno 1690 in 't licht gaf. Omtrent vyftig jaren geleden, zegt hy, gedurende den Oorlog tuffchen de *Hollanders* en *Portugezen* in *Brefil*, gebeurde het dat een *Hollander* van daar kwam over 't Eilandt van de *Barbados*, alwaar niet tegenftaande dat 'er goede fuyker rieten waren, de *Engelfche* die nergens anders toe wijlen te gebruiken, als om koetdranken te maken voor dat heet Klimaat, zich inbeeldende dat de *Tabak* die zy daar planteden, zo groot als die van *Verrinas* zou zyn, en ftaat makende dat daar ook *Gember*, *Catoen* en *Indigo* wel vallen mozt.

Ligon fchynt ons indachtig te willen maken, dat de *Planters* eenige proeven van de fuyker namen, alvorens de *Hollanders* hen het kunfje leerden. Deszelfs woorden luiden aldus. „ Toen wy in dit Eilandt aankwamen, 't welk was in 't begin van September 1647, wierden „ wy onderregt, ten deele door de *Planters* die wy daar vonden, „ en ten deele door onze eige aanmerkingen, dat hun groot werk „ van fuyker maken, nu eerft door de *Inwoonders* was gepractifceert geworden, sommige van de vernuftigfte *Planters*, planten „ van *Fernamboek* in *Brefil* gekregen, en in de *Barbados* een proef „ daar van genomen hebbende; En bevindende dat ze wel groeyden, planteden zy 'er hoe langer hoe meer van, die daar zo „ danig vermenigvuldigden, dat 'er een vry groot getal van gewonnen wierd, invoegen dat men het wel waardig achtte om 'er „ een kleyne fuyker mole op te zetten, en aldus te onderftaan wat fuyker men in die Landftreek zou kunnen maken: Maar hebbende „ de het geheym van 't werk niet wel verftaan, was de fuyker die zy maakten van zeer weinig belang, en over twee a drie jaren van „ weinig waarde, tot dat eindelyk hunne fouten bemerkte hebbende, „ door de dagelykfe oefening, zy die begonnen een weinig te verbeteren. En door nieuwe onderrechtingen van *Brefil*, fomtyts van „ vreemdelingen, en nu en dan van hen eige Volk ('t welk zeer „ betrachtte de kennis van een zaak, daar hen zo wel in 't particulier, als tot de algemeene welstand van 't ganfche Eilandt zo veel „ aan gelegen was) waren ze niet afkeerig om fomwylen een reys derwaards te doen, ten einde van hun verftand en kennis te fcherpen in een zaak die zy zo zeer beyverden, zynde nu bekwaamer „ geworden om de geheimen van die Myfterie uit te vortfchen, „ doordien ze door hunne herhaalde fouten in haar werk zo dikmaals waren blyven fteeken. Aldus met meer planten en betere kennis te rug kerende, gingen zy weer aan 't werk op een frifte hoop „ aan, maar in 't gene daar zy betere kennis van moeften gehad hebben, fehooten zy te kort: Want op onfe aankomft aldaar, bevonden wy dat zy omtrent de drie voornaamfte punten die het meefte tot het werk doen, onwetende waren, namentlyk de manier „ van

„ van planten , de tydt van in te famelen , en het ter deege plaatsfen
 „ van de Ketels in hunne Fornuyzen , als mede de rechte weg om
 „ hunne Rollen met platen of yfere flaven te dekken. Wy vonden
 „ meenige Suyker Werken opgezet , en de menschen aanden arbeeydt ;
 „ echter was de Suyker die zy maakten , niet als bloote *Muscovado* ,
 „ of Bresilsche , en weinig daar van kon aan de Man geraken , en
 „ verhandelt werden , zynde zo vogtig , vol van moer van fyroop ,
 „ en zo slegt gezuiverd , dat ze nauwlyks der pyne waardt was om na
 „ Engeland over gebragt te werden.

Laat ons dit vergelyken by 't gene *Mr. Dalby Thomas* hier boven
 zegt , en wat hy verder zegt over 't zelve onderwerp : Hy plaatst het
 omtrent 't jaar 1640. zeven jaren voor dat *Mr. Ligon* in de Barbados
 kwam : *Deze Hollander de Suyker verstaande , wierdt door eene Mr.*
Drax , en eenige andere Inwoonders aldaar bepraat , om van de konst die
hy 'er van wist , een ontdekking te doen. Indien het zo is , hoe komt
 het dan dat zy nog zo onbedreeven daar in waren , 7 a 8 jaren
 daar na ?

Ligons Verhaal daar omtrent , komt het natuurlykste voor : Der-
 halven zullen wy het vervolgen , zynde een van de aanmerkelykste
 deelen van de Historie van de Barbados , te weten wanneer de Suy-
 ker Rieten geplant wierden : Dus gaat hy voort ; „ Omtrent dietydt dat
 „ ik het Eilandt verliet , 't welk was in 1650 , waren de Planters veel
 „ verbeterd , want toen hadden zy de kennis om te weten wanneer de
 „ Suyker Rieten ryp waren , 't welk niet was voor dat ze 15 maan-
 „ den oud waren , en te voren famelden zy ze in op 12 maanden , het
 „ welk hen zeer benadeelde in 't maken van goede Suyker ; Buyten
 „ dat waren zy gaauser geworden , zo in 't kooken als zuiveren , en
 „ hadden de kennis ook gekregen om de Suyker wit te maken , zo als
 „ men hier in Engeland de Lompen noemt.

Ieder een zal kunnen zien wat verbetering de Suyker Rieten de
 Landeryen toebagten , als hy maar acht geeft op 't geen de zelve Au-
 teur zegt van Majoor *Williams* Plantagie , de welke voor dat het wer-
 ken in de Suyker begon , heeft mogen gelden 400 l. hoewel die in
 500 morgen bestond ; en wanneer hy overkwam , omtrent welke tydt
 ook aanlandde *Col. Thomas Mobifort* , gaf de laatste 7000 l. voor
 de helft daar van ; en hy voegt 'er by ; *'t Is klaar dat al het land dat*
daar tot dit werk is gebruykt geworden , dezelve verbetering is toege-
bragt.

Het is ontwyffelbaar dat de hoop om Suyker te maken , die Heeren
 die in de Burgerlyken Oorlog ingewikkelt waren , en welkers goede-
 ren in her land daar door meest vervlogen waren , tot een prikkel ge-
 dient heeft om over te komen. Het Hooft van deze was *Col. Hum-*
phry Walrond , *Mr. Thomas Kendall* en andere , welkers namen en
 familien zeer wel bekend zyn in *Devonshire* en in *Cornwall*.

Door het overkomen van deze Vlugtelingen en andere Avonturiers, wierdt het Eylandt, voornamentlyk het Zuidelyk gedeelte vry wel bevolkt onder 't Gouvernement van Mr. *Bell*, en het zal niet oneigen zyn, de Bevolkingen die 'er toen ter tydt waren, te vermelden. Het Oostelykste was van eene *Oystine*, die een dolle ligtmis was, daar ieder van wist te spreken wegens deszelfs buytensporigheyt en onregeltheden, in zo verre, dat het hem tot schande, en geenzins tot eer strekte, dat de Baay, en daar na de Stadt zo genaamt wierd. Naast dat van *Oostyne* was *Webbs*, dan *Plais*, dan *Ishams*, dan *Trotts*, dan *Knotts*, dan *Battyns*, dan *Thompsons*, dan *Bars*, dan *Webbs*, dan *Whetersfalls*, dan *Scriwens*, dan *Ross*, dan *Hotersfalls*, welkers Nakomelingen tot op deze dag noch in bezit daar van zyn; dan *Glegitts*, dan *Birchs*, dan *Baldwins*, dan *Rouse*, dan *Freer*, welkers Plantagie nu door Col. *Freer* deszelfs Nakomeling bezeten werd. Dan *Allens*: deezen Heer was afkomstig van *Kent*, en van goede huyze. Deszelfs Zoon Luytenant Generaal *Abel Allen*, behield dit met noch andere inkomsten, tot deszelfs dood toe, en zyne zoonen waar van de oudste is Col. *Thomas Allen*, zyn 'er nu in bezit van. Meer landwaards in was Majoor *Hilliards*, daar Col. *Thomas*, naderhand Sir *Thomas Modiford* de eerste bevolking deede, en dan *Allen* wederom, en dan Col. *James* naderhand Sir *James Drax*. De laatste van een inkomen van 300 l. jaarlyks die hy bezat, geraakte tot een inkomst van 8 of 9000 l. 's jaars, en trouwde met de Dogter van de Graaf van *Carlisle*. Daar is geen mannelyk Oir van deze Familie overgebleven, en de goederen zyn in verscheide handen geraakt. Naast *Drax* was *Bones* Plantagie, dan *Sringers*, van wiens Nakomelingen tegenwoordig noch eenige hen in dit Eilandt onthouden. Dan *Malins*, dan *Redwood*, dan *Knot* wederom, dan *Lacy*, dan *Sams*, dan *May*, dan *Hayes*, dan *Trott*. Naast *Allen* by de Kust was *Boben*, dan *Fawcett*, dan *Warmell*, dan *Kitteridge*, dan *Hamond*, dan *Waser*, dan *Butler*, dan *Jones*, dan *Birch*, dan *Webb* wederom, en dan *Needham* die de naam gaf aan de Punt, op dewelke het Fort naderhand gebouwt is, zynde daarom genaamt *Needhams Fort*. Naast hem was *Cleves*, dan *Wood*, dan *Sanders*, dan *Moss*, en dan Mr. *Bells*, de Gouverneur by de *Indianen* Rivier, werdende de stroom, die in *Carlisle* Baay loopt zo geheten: En de Stadt bestaande ytt omtrent hondert huizen, was op de Zuidzyde gebouwt. Zy was in *Ligons* tydt zo groot als *Honslow*. Meer landwaards in was *Minors*, *Marshals*, *Coverly* en *Lees* Plantagien. Op de Kust aan de overzyde van de brugge was *Curtis*. Hooger op *Hills*, dan *Holdips*, dan *Perks*, dan *Bixs*, dan *Bowers*, dan *Fortescue*, van welkers Familie eenige noch in 't Eilandt wonen. Dan *Chambers*, dan *Rich*, wiens zoon *Robert Rich* Schiltknaap, Raadsheer

heer was onder de Regeering van Koning *William*. Dan *Haw*, en dan *Peter*. Nader aan de Kusten was *Davies*, *Edwards*, *Belmans*, *Trish*, *Reids*, welkers Nakomeling was de gewese *John Reid*, Schiltknaap, Lid van den Raad; en dan *Mills*, van welkers naam noch laatst verscheide in de Barbados waren, en Col. *John Mills*, is tegenwoordig Lid van den Raad en Hooft Baron van de Exchequer; naast aan *Curtis*, was *Reids* wederom naby het strand, dan *Astons*, dan *Lamberts*, dan *Coxs*, *Wincotts*, *Balls*, *Martyn*, *Swinnow*, *Howard*, *Eastwick*, *Stone*, *Morgan*, *Stallinidge*, *Fydes*, *Andrews*, *Whitaker*, *Weeks*, *Thompson*, *Hutton*, *Brown*, en dan de *Hole* Stad, aan de over zyde van de welke was *Balls*, *Legouch*, en *Woodhouse*.

Hoger op waren *Alvens*, *Watts*, en *Balls* Plantagien. De Gouverneur had 'er ook tusschen de *Hole* en *Speights*. Naast die was *Futters*, dan *Hollands*, dan *Smiths*, dan *Pearce*, dan *Marshall*, dan *Terrells*, wiens klein zoon de gewese *Michael Terrel* Schiltknaap, een Lid van den Raad was. Omtrent *Speights* waren *Days*, *Powells*, *Russels*, *Flechs*, *Treacles* Bevolkingen. Meer landewaards in aan de over zyde van *Speights*, waren *Saltonstall*, *Walker*, *Senex*, *Bucks*, *Wells*, *Hales*, *Sympsons*, *Smiths*, *Trings*, *Wascots*, *Rowland*, *Wright*, *Nelson*, *Ware*, *Humphreys*, *Sandford*, *Hemingsworth* en *Hauleys* Plantagie. De laatste was een van de Gouverneurs van het Eilandt als hier na aangetoont zal werden. Dan *Gays*, een zeer aanzienelyke naam in de Barbados, dan *Parish*, en in het land, *Jates*, *Dukes*, *Busbells*, en *Birons*. Naast aan *Parish* was *Dottens*, welkers Nakomeling *William Dotten*, onlangs een Gedeputeerde was in de Vergadering voor de Parochie van St. *Andrews*. Dan *Browns*, *Strettons*, *Parvis*, *Cooks*, *Hargraves*, *Weeks*, *Conyers*, *Ogles*, *Stevens* en *Maccock*, wiens Nakomelingen deszelts goederen bezitten tot op dezen dag; dan *Patrick*, *Cater*, *Laurence*, en *Downmans* Plantagien, daar nu *Lamberts Punt* is.

Daar waren geen Plantagien aan den Oever Noordwaards, tot dat men aan de Berg *Chalky* komt, en niet boven tien of twaalf langs die Kust; Egter was het Eilandt zo volkryk, dat in eene monstering 10000 goede Voetknechten, en 1000 Paarden gevonden wierden; en 't getal der Zielen, alleen van de Blanken wierd gerekent op 50000, wanneer 'er niet de $\frac{1}{4}$ part van de Plantagien was die 'er nu zyn.

Tot de bescherming van het land wierden langs de Kusten, daar ze niet door de natuur gefortificeert waren, maar eenige geringe werken opgeworpen. En eene Capt. *Burroughs*, die een Soldaat en een Ingenieur voorgaf te zyn, nam aan de Fortificatiën te maken, en dezelve met een behoorlyke treyn van Artillery te voorzien, om ze te kunnen verdedigen, mits dat men hem gedurende ze-

ven jaren den Accyns betaalde, 't welk door de Gouverneur en de Vergadering beloofd wierd. Daar op sloeg hy de handen aan 't werk, en maakte zodanigen Fort, dat toen bekwamer Ingenieurs in het Eilandt kwamen, zy bevonden dat het zeer nadeelig was, alzo het de gansche Have beheerste, en zelfs niet sterk genoeg was om diete kunnen beschermen; en indien het door de Vyand was veroverd geworden, zou het landewaards veel schade veroorzaakt hebben. Overzulks wierd het in zeer korte tydt onder de voet geworpen, en men maakte in stede van dien, loopgraven, bolwerken, stormpalen, Hoornwerken, gordynen en contrescarpen. Men bouwde ook drie Forten, een voor een Magasyn om daar Ammonitie en kruyt in op te leggen, en de twee andere om by alle voorvallende gelegentheden een af-togt te kunnen maken.

Daar wierd ook een Regering aangestelt, bestaande uit een Gouverneur en tien Raadsheeren. Het Eilandt wierd mede in vier Districten verdeelt voor de Administratie van de Justitie, en in elf Parochien, die twee Gedeputeerden ter Vergadering mogten zenden. Men stelde insgelyks Predikanten aan, en men bouwde Kerken, doch zeer gemeen, en gansch niet pragtig.

Aanwas
van de Volk-
planting.

De Inwoonders een aanzienlyken handel op alle gedeeltens der werelt dryvende, wierden ryk, en Col. *Drax* begon te roemen dat hy geen gedachten maakte van t'huys te komen, menende in Engeland, voor dat hy tien duizent l. 's jaars bezat, dewelke hy ook won, of te minste weinig minder.

Zy bedienden zich van blanke Slaven, Negers en weinig *Charibbeens*. De eerste hadden zy uit Engeland, de tweede van *Africa*, en de laatste van de vaste Kust, of de naburige Eilanden, die ze steels gewys, of door geweld wisten magtig te werden, en altyd op een oneerlyke manier. Want de *Charibbeens* de slaverny zo zeer hatende als eenig Volk in *America*, hadden een schrik voor de Engelsche die ze vreesden dat hen onder 't jok zouden brengen: zy kregen 'er ook maar een zeer gering getal van in hen magt, door hunne zee-roveryen en stroopingen. Zy hadden zulk groot getal van slaven, Blanken en *Indianen* niet als zy nu hebben; men heeft minder volk nodig om 't Land te bebouwen, en hondert Negers kunnen de grootste Plantagie van 't Eilandt waarnemen, met de Blanke slaven die 'er op zyn.

De Negers ondertusschen talryker dan de Europeanen zynde, begonnen een zamenzweering tegens hunne Meesters te sneedden. De eerste die ik in myne Gedenkschriften van dit geval vind, was om trent 1649 als wanneer zy zodanig door de harde behandelingen verbittert wierden, dat hoop van wraak en van vryheid hen zulke gedagten in 't hooft bragt, dat men gemeent zou hebben, dat zy geen verstands genoeg hadden om die werkstellig te kunnen maken. Wy moeten bekennen.

men dat de Planters tot noch toe niet geleert hebben om hunne slaven anderzints als door strengheyt te regeren. Buyten dien waren zy alle vreemdelingen, en gevolgelyk zonder de minste zugt tot het Land, of voor hunne Meesters, daar nu van 60 of 10000 Negers, die men rekent dat in de Barbados zyn, 40000 van hen, Inboorlingen van 't Eiland zyn, en zo veel *Barbadiers*, als Nakomelingen van de eerste *Planters*, en men behoeft ze niet met zo veel strengheyt te ondergaan, als hunne voorzaten deden, hoewel hen groot getal en staat maakt dat ze steeds te duchten zyn.

De zamenfweerders ten tyde van Gouverneur *Bell*, elkander een beklag gedaan hebbende van de ondragelyke lasten daar zy onder bezweken, wierd het gemor algemeen, en de wraakzugt niet minder. Eindelyk, eenige onder hen die de slaverny niet langer konden verdragen, namen voor, hunne keetenen te verbryzelen, of in de uitvoering van dien te sneuvelen. Zy maakten hunne lydende mede Broeders hen voornemen bekend; alle waren bereid om de handen aan zo een werk te slaan, en een groot getal van deze Misnoegde wierd in de zamenfwerking ingewikkelt, in zo verre dat ze het grootste getal uitmaakten. Zy bepaalden een dag om op hunne Meesters aan te vallen, den hals af te snyden, en door dat middel niet alleen hen vryheyt te verwerven, maar ook het Eilandt te vermeersteren. Dien aanslag wierd zo geheim gehouden, dat 'er niets van uyttekte als daags te voren dat die werkstellig moest gemaakt werden, wanneer een van hen, het zy uit slaauwhertigheid, of plichtshalve, wegens de liefde die hy zyn Meester toedroeg, de zamenfwerking daar lang aangearbeid was, aan den dag bragt. De Neger behoorde aan de Rechter *Hotterfall*, en aan hem wierd de ontdekking gedaan; Hy zond brieven aan alle zyne Vrienden, en deeze aan de hunne, waar door alle de Planters zo tydig van de zamenfwerking kennis kregen, dat alle Zamenfweerders by de kop wierden gevat, en de voornaamste aanleggers voorbeeldelyk gestraft.

Vele wierden dus gehandelt, en geen van hen wierd vry gelaten; want zy toonden zo weinig berouw over hen verraad, dat de Planters bevreesd waren, dat indien men ze in 't leven liet, zy wel een tweede aanslag zouden gefmeect hebben.

Wat de Indianen aangaat, zy zyn zo talryk niet dat men ze behoeft te duchten; egter zyn 'er noch vele, en zommige Plantagien hebben een huis voor hen tot dien einde, genaamt het *Indiaans Huys*.

Het is niet als te waar dat de *Engelsche* slinkse streeken gebruikten om ze te verstrikken: Maar zekere jonge gast was zo wreet en ondankebaar tegens een jong *Indiaansch* Vroumensch, dat die Historie by na zonder weerga is. Wy vinden die in *Ligon*; deeze *Indiaansche* Deern woonde op de vaste Kust naby het strand, alwaar eens een

Engelsch Schip de Baay inlopende, eenige van 't gemeene Volk aan landt traden om te onderzoeken wat voorraad of water zy daar zouden vinden; want zy waren in nood. Maar de *Indianen* bespeurende dat zy zo verre landwaards ingingen, dat ze wel verzekert waren, dat zy geen veilige aftogt zouden kunnen maken, onderschepten hen in hunne te rugge komst, vielen op hen aan, en joegen ze in een Bosch, alwaar verstroyt zynde, zommige gevangen, en andere gedood wierden; doch een jongman van hen die van de rest afgedwaalt was, ontmoetede dit *Indiaansch* Vrouwenfch, de welke op het eerste gezicht met liefde tot hem bevangen wierd, en verbergde hem voor hare landslieden, in een spelonk alwaar zy hem oppaste en eten bragt, tot dat ze veiliglyk na strand konden gaan, 't Schip nog in de Baay leggende, om de wederkomst van hunne Vrienden af te wagten. Wanneer zy daar kwamen, de *Engelsche* die aan boord waren onttrokken geen ogen van hem en van deszelfs schoone Wilde; want zy was zeer fraay; zy zonden de lange Boot om ze af te haalen, en bragten ze weg; doch de jongeling toen hy in de Barbados kwam, vergat de vriendschap die hem de *Indiaansche* Deern getoont hadde, dewelke haar leven om hem te zalveeren gewaagt hadde, en hy verkogt haar voor slavin. Aldus verloor de ongelukkige *Tarico*, want zo was haar naam, haar vryheit om haar liefde. Een blyk van ondankbaarheid dat nauwlyks in een *Engelschman* te geloven is. Wat kon een *Spanjaard*, of een *Fransman*, Volkeren die boven andere wegens hen wreetheit en verraad uitsteeken, meer gedaan gehadt hebben? Zou men niet denken dat deze snode jongeling in een Land geboren was, daar de Inquisitie en de Galeyen, de straffe voor lichte fouten, en zomtyds ook de belooning voor deugt en voor verdiensten zyn?

Deze *Tarico* was zo een rechte Wilde, dat ze na eenige tydt in de Barbados gewoont te hebben, echter weigerde om klederen aan te trekken, en altydt naakt ging. Mr. *Ligon* roemt haar gestalte en gedaante zeer, en hare schoonheid was niet zonder aanbidders; want wy vinden dat ze een zekere blanke Slaaf van haar Meester zo veel vriendschap bewees, dat ze 'er een kind by kreeg; myn Auteur voegt 'er deze omstandigheid by, dat toen ze bemerkte dat haar uur naby was, zy het gezelschap daar ze by was verliet, na een Bosch ging, omtrent drie uren achter bleef, en toen weér *t'huys kwam met haar Kint in hare armen, zynde een kloeke, vrolyke en levendige Jonge.*

Wy hebben hier boven aangemerkt, dat 'er in 't jaar 1650 omtrent 50000 Inwoonders in de Barbados waren, zo Mannen, Vrouwen, als Kinderen, behalven de Negers en Indianen; dus zegt ons *Ligon*; Doch de *Franssen* Auteur van de *Historie van de Charibische Eilanden*.

landen, door Mr. *Davies* in 't *Engelfch* overgezet, fchryft dat men daar in 't jaar 1646, omtrent 20000 Inwoonders telde, de Neger-flaven daar onder niet begrepen, die men meende dat vry grooter getal uitmaakten.

Daar is zulk een groot verfchil tuffchen deze twee Auteurs, dat men op het overbrengen van dezelve geen ftaat behoeft te maken; en het waarfchynelykft is dat Mr. *Ligon*, die op de plaats zelfs geweest is, het beter weet als een vreindeling. Zyn ander Deel van 't Verhaal van de Barbados, toont aan dat het zeer volkryk was.

„ Daar zyn vele plaarzen zegt hy in dit Eilandt, die men te recht „ Steden mag noemen, als vele fraye, lange en ruime ftraaten bevattende, met een groot getal van fchone huizen voor de voor- „ naamfte Officieren en Inwoonders van deze edele Volkplanting gebouwt. Waarlyk, wanneer men een vol vooruitzigt van 't gansche „ Eilandt neemt, zou men het voor een groote Stadt aanzien, voor „ zo verre dat de huizen op geen groote diftantie de eene vande andere „ ftaan; dat vele van deze zeer wel gerimmert zyn, na de manier „ van timmeren in *Engeland*; dat de winkels en pakhuizen met alle „ zoorten van koopmanschappen wel voorzien zyn: Dat 'er ver- „ fcheide Jaarmarkten en markten zyn: En eindelyk, dat het gansche „ Eilandt als de groote Steden zyn, in verfeide Parochien verdeelt „ is. De aanzienlykfte Inwoonders oordeelen zich zo wel neerge- „ zet, dat men zelden gezien heeft dat ze 'er weêr van daan trok- „ ken.

Zodanig was de ftaat van de Barbados over 60 jaren, en men is als verbaast, wanneer men overdenkt wat voortgangen deze Volkplanting in zeventig jaren tyds gemaakt heeft. De menfchen die hier uit *Engeland* kwamen, konden zo gering niet zyn als die zich na andere gedeeltens van America vervoegden, om dat tot het oprechten van een Plantagie, een Kapitaal van eenige duizenden ponden vereifcht werd, die toen zo gemeen niet waren als nu, alhoewel wy een tydt van de grootfte overvloed niet beleven.

Dewyl de menfchen voornamentlyk hier kwamen om hen Fortuin te maken, en niet om vryheit van Confcientie te genieten, wierd dit Eiland niet door *Puritains* bevolkt als *Nieuw-Engeland*, en andere Volkplantingen het zyn. De Inwoonders waren voor het grootfte gedeelte van de Kerk van *Engeland*, en Konings gezinden; evenwel waren 'er zommige van de Party genaamt *Round-Heads* of Parlements gezinden. Niettemin leefden beide de Partyn over vele jaren zeer vreedzaam onder elkander, en uit kragt van een overeenkomst tuffchen hen gemaakt, ieder die een ander *Cavalier* of *Roundhead* noemde, moest een geringe zomme ten behoeve van de beledigde perzoon verbeuren.

Na 't Konings dood duurde deze goede verftandhouding niet lang; want

want de Koningze die de magtigste Party uitmaakten , namen een besluit om het ten onrecht aangematigde gezag van de * *Rump* , niet te erkennen , en de Parlements gezinden waren van een ander gevoelen. Na dat 's Konings vrienden t'eenemaal in *Engelana* gedempt waren , was het niet waarschynlyk dat de Barbadiers het tegen de nieuwe Republyk zouden kunnen uithouden. Evenwel was Col. *Modiford* , Col. *Walrond* en andere noch vry hoogmoedig , en het grootste gedeelte van het Eilandt was genegeen om Karel de IIde te proclameeren. Wy vinden egter niet in de Bills die in de Vergadering doorgingen , dewelke in 't jaar 1648 zat , dat 'er iets gedaan wierd dat het Gouvernement in *Engeland* kon beledigen , 't welk toen in handen van 't Parlement was.

Mr. *Bell* was steeds Gouverneur , en hebbende een Commissie van den Lord Eigenaar , had hy geen nieuwe van de *Rump* van noden , tegens welke de meeste Eilanden in de *Britsche West-Indiën* zich verklaart hadden , inzonderheit de Barbados , zo als gezegt is.

Koning *Karel* de IIde door deszelfs onnatuurlyke onderdanen onthalt zynde , zo haast de tyding daar van in dit Eilandt kwam , proclameerde het Volk deszelfs Zoon *Karel* de IIde , de welke onderrecht zynde dat niet alleen dit Eilandt , maar andere en ook *Virginia* in hen gehoorzaamheit volhardeden , vatteden deszelfs Ministers een ydele hoop op , dat men in *America* wel Volk zou kunnen werven om hem tegens de Rebellen in *Engeland* de behulpzame hand te bieden , daar alle onze Volkplantingen toen in hen kindsheit waren , en men kwalyk 't Volk van hen arbeid kon aftrekken , om hen werken tegens de Vyand te verdedigen.

Niettemin wierd de Lord *Willoughby* van *Parham* door de Koning in *Holland* , Gouverneur van de Barbados verklaart , waar op hy 'er na toe ging. Doch de Planters die in de belangen van 't Parlement waren , als Col. *Alleyne* en andere vertrokken na *Engeland* , zynde voor de wraakzucht van hen vyanden beducht.

Om dat 't Gouvernement van dit Eiland meer als twintig jaren in handen van deze Lord en deszelfs broeder geweest is , zal het niet kwaad zyn iets van hem te zeggen. Hy was een van de eerste die troupen op de been bragt tegens Koning *Karel* de IIde , niet tegenstaande zyn Majesteit hem positive orders zond van 't tegendeel , en in 't algemeen ging hy in de Oostelyke geassocieerde Graafschappen overeenstemmig te werk met de Graaf van *Manchester* en *Olivier Cromwel* ; Doch wanneer de laatste door deszelfs moed en kuiperyen hen beide de loef afgestooken hadt , en de Factie der *Sectarissen* in 't Parlement d'overhand begon te krygen , spande het de Lord *Willoughby* , die een Presbiteriaan was aan , met die van deszelfs eige be-

* *Dus werdt uit verachting het overschot van dat Parlement genoemd , het welk Koning Karel den Eersten afzette.*

lydenis bemisnoegt waren, kantede zich tegens 't Leger aan, en zyn-
de een van die Pairs die door hen van verraad beschuldigt wierd, nam
hy de vlugt na *Holland*, alwaar hy tot 's Konings belangen over-
ging.

De Graaf van *Carlisle* had ook een Commissie aan deze Lord ver-
gunt, om Gouverneur van de Barbados te zyn, en op deszelfs aan-
komst wierd Mr. *Bell* opgeschort. Terwyl hy hier was, ondernam
hy een expeditie tegen 's Konings Vyanden in de Zuid Eilanden, die
alle ondergebragt zynde, stelde de Koning de Majoor Generaal *Pointz*
een andere Presbiteriaansche Overloper, tot derzelver Gouverneur
aan.

Hy liet een Vergadering beroepen, de welke een Acte passeerde,
geintituleert: *Een erkenenis en verklaring van de Inwoonaers van het*
Eilandt van de Barbados, van zyn Majesteits recht tot de Heerschappy
van dit Eilandt; en het Recht van de zeer Eerzame Graaf van CAR-
LISLE afdalende van zyne gedachte Majesteit; en van de Graaf van
CARLISLE op de zeer Eerzame Lord WILLOUGHBY van PARHAM;
Als mede tot de cendragtige belydenis van de ware Godsdiens in dit
Eilandt, en het statueren van beoorlyke straf voor de overtreders
van dien.

Zommige plaatzen 't passeren van die Bill toen hy de tweede maal Gou-
verneur van de Barbados aangestelt wierdt. Het was niet te denken dat dit
Gouvernement van een lange duurzaamheit kon zyn, want na dat
men in *Engeland* over alle deszelfs vyanden in *Europa* gezegepraalt hadt,
was 'er geen reden om te hopen datze die in *America* eenige macht in
handen zouden laten.

Col. *Alleyne*, en de andere Heeren die uit de Barbados kwamen,
behoefden om geen bystand te solliciteeren. Die toenmaals de opperste
macht in handen hadden, waren te yverzuchtig over hun eer, als datze het
betwisten van hun gezag zouden toegelaten hebben; inzonderheit wan-
neer ze verstonden dat Prins *Robert* na de *Westindien* stond te gaan,
om de Inwoonders van het Eilandt en van de vaste Kust in hun getrouw-
heit te bevestigen.

Zy waren ook tegens de *Barbadiers* verbittert, om datze een vol-
len handel met de *Hollanders* dreven, met de welke zy in oorlog
stonden te treden, waarom zy beslooten een kloek Esquader oorlog-
scheepen met een goet Corps land troupen aan boord, in zee te bren-
gen, niet alleen om de Barbados en de Zuid Eilanden, maar ook alle
Engelsche Volkplantingen in *America* te vermeesteren.

Het bevel over dit Esquader, als mede van de Land macht, wierdt
aan Sir *George Aysche* opgedragen, en met hem keerden derwaards
Col. *Alleyne* en de andere Barbadiers die zich aan de Lord *Willoughby*
niet hadden willen onderwerpen.

Sir *George* had order om een weinig van de Spaansche en Portugeeze
Ile Deel. C Kust

Kuft te kruyssen, om Prins *Robert* zo 't mogelyk was te onderscheppen, 't welk niet hebbende konnen uytvoeren, zeilde hy na de Barbados, en kwam in *Carlisle* Baay den 16 October 1651. Hy vond 14 Hollandse schepen op de rede, en om voor te komen dat ze het niet op strand zouden zetten, zond hy Capt. *Peck* Commandeur op de *Amity Frigate*, met drie andere Oorlogschepen, om zich van hen te verze-
ren.

De Capitein liet daar op aanstonts de Schippers van die schepen aan boord komen, welke order zy gehoorzaamden, ziende wel dat alle tegenstand ydel zou zyn. Aldus nam hy alle de schepen en maakte ze prys, om dat ze met de Vyanden van de Republyk in dat Eilandt handel gedreven hadden. Sir *George* nam ook drie andere Hollandsche schepen, zo als ze na andere Eilanden meenden te zeilen.

De Gouverneur stelde zich aan of hy het Eilandt tot het uiterste wilde verdedigen; Daar wierd allarm gegeven, en 400 ruiters en voetknechten verscheenen in de wapenen, om de landing van de Parlementsgezinden te betwisten.

De Forten in *Carlisle* Baay beschermden die have; zo dat Sir *George* of en aan 't Eilandt laveerde, om een bekwame plaats tot de landing te zoeken. De Inwoonders zagen hem, en 't gezicht van zo een vloot op een vyandlyke manier komende, was gansch niet vermakelyk.

Het verlies van de schepen in de Have, de onmogelykheid om ontzet te kunnen werden, en 't gebrek aan vele zaken dat ze zekerlyk te verwgaten hadden, deed de kloekmoedigste waggelen: Niet te min bleef hun getrouwheit voor eenigen tydt noch standvastig, inzonderheit onder de gemeente soort, die weinig te verliezen hadden: Want menschen van middelen zaagen wel in dat ze weer een zeer hacghelyke zaak voor hadden, en dat ze hunne Persoonen en goederen in gevaar stelden, zonder hoop van aan den Koning dienst te kunnen doen. Want het was nu gemakkelyk voor de Vyand om hen uit te hongeren, zo ze al't landen niet ondernamen.

Op 't laatst ankerde Sir *George* in *Speights Bay* en bleef 'er tot December, wanneer de *Virginy* Koopvaardy Vloot arriveerende, hy besloot die gelegentheit waar te nemen om met grooter voordeel te landen; want hy stelde zich aan of het een versterking was die hem toegezonden wierd, en dat hy alleen daar op gewagt hadt, daar het een waarheit was, dat hy niet boven 2000 Man op hadt; en 't gezicht van een kleyn Leger aan strandt deed hem wat omzichtig zyn om syn volk niet ligt te wagen, voor dat hy dacht dat de Inwoonders grooter denkbeelden van deszelfs sterkte opgevat hadden als te voren.

De *Virginie* schepen wierden als een onderstand van Oorlogschepen

pen verwellekomt , en hy gaf aanstonds order aan syn volk om aan land te gaan. Hondert vyftig Schotse knechts wierden by een Regiment van 700 man gevoegt , als mede eenige Zeelieden , om 't getal ontzaglyker te doen schynen.

Het bevel over hen wierd aan de voorschreeve Col. *Alleyne* opgedragen , de welke een vry groot Capitaal in 't Eilandt hebbende , geoordeelt wierdt de bekwaamste te zyn om zich aan 't hoofd van de soldaten te stellen , en deszelfs goederen weer magtig te werden. De *Barbadiers* waren zeer regulierlyk aan strandt geposteert : Echter landden de *Engelschen* op den 17. December en verdrevenze tot onder hun Fort , 't welk zy schielyk verlieten , na dat 'er 60 man aan beyde zyde gesneuveld waren. Aan die van Sir *George* , wierd die wakkere *Barbadiër* de Col. *Alleyne* met een musket schoot gedood , zo als men met landen bezig was. Hy wierd zeer beklaagt , zynde een treffelyk en zeer eerlyk man : De soldaten en zeelieden die hen volgden trokken in 't Fort , alwaar 4 stukken Canon gevonden wierden.

Het Zeevolk keerde na hunne schepen , die af en aan kruyften , om alle onderstand aan de Eilanden te benemen , en ook de komst van eenige Kooplieden die met hen handelden , te verhinderen. De soldaten posteerden zich in 't Fort , van waar zy uitloopen in 't Land deden ; waar op de voornaamste van de Inwoonders den Oorlog moede wierdt. Sir *George* door de verstandhouding die hy in 't Eilandt hadt , dit ter ooren gekomen zynde , bragt door 't zelve middel te weeg , dat Col. *Modisford* die in 't Landt het meest te zeggen hadt , na een Tractaat met hem begon te luyfteren , en deze onderhandeling gelukte zo wel , dat *Modisford* zich opentlyk voor een Vrede verklaarde , en het met Sir *George* aanspande , om de Lord *Willoughby* de Gouverneur , tot reden te brengen , zo als zy dat noemden.

Sir *George* 's Troupen waren nu alle aan strand , en maakten een Bende van 2000 Voetknechten en 100 Paarden , want vele overlopers waren tot hen overgekomen. Indien Col. *Modisford* zich met deszelfs Party by hem gevoegt hadt , was 'er geen hoop van ontkomen voor de Gouverneur geweest , de welke te voren het Parlement verlaten hebbende , geen genade daar van te wagten hadt , indien buiten Tractaat gevangen genomen wierd. Dit wist hy beter als iemant , en dierhalven leende hy 't oor tot een onderhandeling ; doch om eygentlyker te spreken , zullen wy zeggen dat Sir *George Ayscue* tot het Tractaat deszelfs toestemming gaf , aangezien de sterkste zynde , indien hy gewilt hadde , zou hebben kunnen spreken en *Maitre*.

Doch om het vergieten van Christen en Engelsch bloet voor te komen , stelden beyde Partyen Commissarissen aan om te handelen : Sir *George* noemde Capt. *Peck* , Mr. *Searl* , Col. Thomas *Modisford* , en *James Colliton* Schiltnapen. De Lord *Willoughby* Sir *Ric-*
hard

hard Peers, Charles Pym Schiltknaap, Col. Ellice, en Majoor Byham, die den 17. January over de Artykelen van Overgave overeen kwamen, die aan weerzyde even goet en eerbaar waren. De Lord *Willoughby* hadt 't geen hy begeerde, schadelooshouding, en vrydom van Persoon en goederen. Waar op hy eenige tydt daar na weder na *Engeland* keerde, en wy hebben van hem niet meer gehoord tot de *Restauratie* of Herstelling toe.

Searl Schiltknaap Gouverneur.

De *Rump* hebbende dus 't Eilandt 't ondergebragt, zonder met de Graaf van *Carlisle* over die zaak te rade te gaan, maakte *Searl Schiltknaap* daar Gouverneur van, de welke een Vergadering beriep, die verscheide goede Bills passeerde, als een Acte tot het maken van gewichten, getallen en maten, na de getallen en maten, die in de Republyk van *ENGELAND* gebruykt wierden. Acte om te beletten dat de Zeevlieden niet in de Herbergen en Alehuysen komen. Acte belastende dat het brengen van *WRITS* van dwalingen, en andere rechtmatige zaken voor de Gouverneur en den Raad gebragt zullen werden, om door de zelve te werden bepaalt, en om te zyn en blyven volgens de oude *Costuymen* van dit Eilandt. Acte tot het verhinderen dat niemant een indrag make op deszelfs Nabuurs-landen. Acte tot het stellen van een zekere en gestadige *Wedde* van alle *Bedienden* vervallen in het Eilandt. Alle welke *Wetten* noch in kracht zyn.

Hier kunnen wy niet nalaten een groote verwaarloozing in Mr. *Rawlins* laatste Collectie van het Lighaam der *Wetten* in de *Barbados* aan te merken, dat hy geen zorg gedragen heeft om ons te zeggen in wat Jaar en onder wat Gouverneur, zulke *Wetten* gemaakt wierden, 't welk ons van een groot behulp zou zyn geweest, om de *Chronology* van dit Eiland op te stellen, nademaal weinige van deszelfs *Satuten* gedagteekent zyn, en de Gouverneur 's Naam zelden aangerocht werd, tot aan Sir *Jonathan Atkins* tydt toe.

Col. Thom. Modiford Gouverneur.

Wy weten zekerlyk wat Gouverneur Mr. *Searl* opvolgde, dog het hier boven aangehaalde toeval heeft lichtelyk eenige dwaling in de Opvolging veroorzaakt, alhoewel wy meenen dat wy op de rechte weg zyn, en dat deszelfs onmiddelyke Opvolger Col. *Thomas Modiford* is geweest, de welke een rechtshape werktuig was geweest om dit Eilandt onder de magt van 't Parlement te brengen, en 't was na 't overmeesteren van 't Eilandt van de *Barbados*, dat *Engeland* eenige zoetigheden van den Handel aldaar begon te sinaaken; want de *Inwoonders* handelden te voren voornamentlyk met de *Hollanders*, en anderen Volkeren, in zo ver, dat zo wy *Ligon* geloven mogen, zy Ossen uyt *Russland* kregen, dog hier in is hy te verdenken, en dat gedelte van deszelfs boek, zo wel als andere, niet tegenstaande de *Bischof* van *Salisbury* 's Voorrede, Briefs gewys, zweemt na een *Roman*, of verziende vertelling. Dat zy met de *Hollanders* meest handel-

del dreven, is niet te twyffelen. Sir *Dalby Thomas* verhaalt ons in de Verhandeling daar wy reets van gesproken hebben, „ Dat gelyk „ het geluk van het Eilandt was, de konst van Suyker te maken van „ een Hollander geleert te hebben, zo ook de eerste en voornaam- „ ste sleun van hen in hun voortgangen, tot dat ze die top van vol- „ maaktheit bereikt hadden, alle andere Volkeren in de Weerelt „ te boven gaande, moct voornamentlyk die Natie dank geweten „ worden, de welke eeuwige brengers over en weer, en zoekers „ van een matig gewin by den Handel zynde, credit gaven aan de „ ze Eilanders, zo als ze aan de *Portugeezen* in Bresh gaven voor „ swarte slaven, en alle andere behoeften tot het planten en inza- „ melen, komende, wanneer hunne gewassen ingezamelt waren, de „ Suyker die ze gemaakt hadden afhalen.

Den Oorlog met de *Hollanders* beginnende kort na de Expeditie van Sir *George Ayscue*, wierd hun handel met die Natie daar door belet; en het aanstaande Commerce keerde tot deszelfs rechte mid- delpunt, 't welk was met hen eige *Vaderlandt te handelen*. 't Is een vaste waarheit; dat het ons voordeel is, dat *Engeland* het rechte mid- delpunt van de Barbados handel is.

Doch laat ons de Volkplanting en ons zelve recht doen, met te belyden dat wy met ons eige belang meer dan met het hunne te ra- de gingen, wanneer wy hen aan een Markt verbonden, en nood- zaakten alle hunne waaren ons toe te zenden. Keur van markten is 't grootste voordeel van een handel. En wanneer omtrent de tydt van Col. *Modiforts* Gouvernement, het Parlement in *Engeland* de Aëte van Navigatie passceerde, belastende onder anderen, dat het gewas van alle Volplantingen na *Engeland* zou afgescheept werden, wierd 'er aan de bloeyende staat van dit Eilandt verandering toe gebragt, en in- dien het zo bleef als het was, zonder meer te vervallen, de belastin- gen die 'er naderhand opgeleit wierden, bragten het zo ver, dat des- selfs tegenwoordige Solliciteur Generaal, Mr. *William Rawlins*, wel mag zeggen, zo als hy zegt in deszelfs Collectie van de Wetten; *Dit eenmaal bloeyend (dog helaas) nu verdorrend Eilandt*.

Zo haast *Jamaica* vermeerstert was, besloot Col. *Modiford* der- waarts te gaan; en Col. *Tufson* wierd in deszelfs plaats Gouverneur aangestelt; wy oordeelen door de *Rump* of door *Olivier*; want wy zyn nu in de duysternis ten opzichte van de Jaren en d' order van opvol- ging, dog 't is zo na de onderrechtingen die wy van de beste Over- levering ontfangen hebben.

Het was in de tydt van dezen Heer, dat de Revolutien in Enge- landt schielyk opkwamen, en geene van de Gouverneurs buiten 's Lands wisten wie hun meesters waren. In deze onzekerheit will *Hen- ry Hawly* een Commissie van de Graaf van *Carlisle* de Lord Eige- naar te verkrygen, nam bezit van 't Gouvernement; en Col. *Tufson*

Col. *Tufson*
Gouverneur.

Henry Hawly
Schiltknaap
Gouverneur.

zich eenigermaten daar tegen aankantende, wierd gevangen genomen, van hoog verraad beschuldigt, en veroordeelt om dood gelchoten te worden, welk vonnis wat van de Baay uitgevoert wierd.

Dus wierd *Hawly* Gouverneur van 't Eilandt gemaakt, en vierde deszelfs Inwyng met het bloet van een treffelyk Edelman van zeer goede Familie, zynde aan de Graaf van *Thanet* vermaagschapt. Wy vinden echter niet dat na de *Restauratie*, hy reekenschap daar van moest geven, want zulke kragtige maatregelen wierden toen noodzakelyk geoordeelt om 't volk een schrik aan te jagen, en een vreedzame Justitie kon uitvoeren dat de Wapenen te voren niet konden doen.

In deszelfs tydt wierd een Vergadering gehouden, die een Acte passeerde tot het bepalen van de aanbouding der Vergadering stellende hun zittinge op een jaar, de voorgaande Vergadering verscheide jaren gezeten hebbende, en de Inwoonders haar gedrag niet goetkeurende.

Koning *Karel* de IIde om de goede diensten van *Francis Lord Willoughby* van *Parham* te beloonen, herstelde hem in 't Gouvernement van de Barbados, met de tytel van *Capitein Generaal en Gouverneur EN CHEF van 't Eilandt van de Barbados, en alle andere Charibbische Eilanden*. Dog *Milord* vond niet goet om derwaards te gaan: Hy stelde ook geen onder Gouverneur aan, maar zich met de profyten van deszelfs Gouvernement vergenoegende, bleef hy in *Engeland*, latende het bewind van de Barbados aan den Raad, en deze na de gewoonlyke loop, devolveerde de uitvoerende Magt aan hun President, 't welk zedert altoos zo is gepractiseert geworden in 't afwezen van de Gouverneur, en van den onder Gouverneur.

Het was in 't jaar 1661, dat Koning *Karel* den eigendom van dit Eilandt van de Lord *Kinowl* kocht, Erfgenaam van de Graaf van *Carlisle*, die 1000 l. 's jaars daar voor zou hebben, en zynde nu een Koninglyken Eigendom geworden, was 'er geen gelgentheit om eenige Commissie van iemand te krygen, als van de Koning zelfs. De President van den Raad was *Humphry Walrond* Schiltknaap, een Edelman die om deszelfs getrouwheit in *Engeland* geleden hadt, en uit dien hoofde wierd hy genoodzaakt dat Koningryk te verlaten, en zich in de Barbados neer te zetten. Toen hy tothet bewind kwam, wierd een Vergadering by een geroepen die verscheide merkelijke wetten maakte, als een Bil geintituleert.

Acte tot aanmoediging van die gene die voorraad zullen planten, en te markt te koop brengen.

Acte tot het verbeteren, vermaken, en schoon houden van de gemeene hoge wegen, en bekende buiten paden in dit Eilandt, leidende na de Kerk en de markten, en om nieuwe wegen daar het noodzakelyk zal zyn, aan te leggen.

Acte

Francis Lord
Willoughby
Gouverneur.

Humphry
Walrond
Schiltknaap
President.

Akte betreffende de overdragen van goederen.

Akte tot het wel bestieren van dienstheden, en 't bepalen van de rechten tusschen Meesters en Dienaren.

Akte tot het aanmoedigen van alle getrouwe Predikanten in hun Pastoraal Ampt in dit Eilandt, gelyk mede tot het aanstellen en reguleeren van een beoorlyk onderhoud voor hen in 't toekomende.

Akte belangende geschreue depositien in Hoven geproduceert, en vaststellende hoe de klaarbykelykheit van zieke en verlamde perzonen, en van het INTENDIT van perzonen van dit Eilandt, voor goet zal gaan.

Akte de Hoven van de gemeene Pleit-zaal in dit Eilandt aanstellende; verklarende mede een methode en manier van procederen, beide tot Vonnissen en Executien, de welke in de gezeide Hoven moeten werden geobserveert.

Akte aanstellende een speciaal Hof, tot het spoedig beslissen van verschillen tusschen Koopman en Koopman, of Zeeman en Zeeman, of Koopman en Zeeluiden, omtrent vracht, schade of andere Zee zaken.

Zy bevestigden ook de Akte omtrent het verval van de Officieren, ten tyde van de Stedehouder *Searl* gepasseert, gelyk de Koning en het Parlement de Akte van *Navigatie* in *Engeland*, tot groot misnoegen van de Volkplantingen gedaan hadt.

Gedurende *Mr. Walronds* bewind, wierden de Keurlingen dikwils door de Vergadering gereguleert, en een regiment ruytery wierd op zeker getal gebragt. Men droeg ook zorg voor het herstellen en onderhouden van de Borstweringen en Fortificatien; en dezen Heer gaf een algemeene vergenoeging omtrent het waarnemen van deszelfs Ampt. Het is in der daad natuurlyker te onderstellen, dat iemand die zelfs een Kapitaal in een land heeft, meer aandoening zal hebben voor de goede Regering van het zelve, dan iemand die het aanziet als een woning, maar alleen voor een zekere tydt; waar na toe hy heeft weten gezonden te worden, om fortuin te maken, of iemand die aan 't vervallen was, weer op te beuren.

Mr. Walrond tekende deze Bills na de aankomst van de Lord *Willoughby*, 't welk was omtrent Augusti 1663. Want de boven aangehaalde Akte, belangende geschreue depositien, werd gezegt gepasseert te zyn door de Stedehouder, Raad, en Vergadering; evenwel staat 'er deszelfs naam, daar in de andere Bills door hem getekent, alleen gezegt word, door de *President, Raad en Vergadering*.

Het blykt by de Bill die de fatale belasting van 4 en een half per cent invoerde, dat de Lord *Willoughby*, een nieuwe Commissie als Gouverneur aannam toen hy scheep ging om na de Westindien te zeilen, welke Commissie gedateert was den 12 Juny 1663, en die Akte passeerde den 12 December.

Dewyl

Akte

Dewyl wy in de volgende Kapittels dikmaals gelegenheit zullen hebben om daar van gewag te maken , zal het niet oneige zyn de redenen aan te halen die de Vergadering bewogen hebben , om die belasting voor eeuwig aan de Kroon toe te staan: *Nademaal tot de vrede en 't geluk van eenig Land , niets meer contribucert , als de bescherming van ieder Persoon in 't particulier daar in wonende , dan dat de publyke inkomsten daar van in eeniger mate mogen zyn geproportionneert na de publyke ampten en kosten , en ook wel overwegende de groote lasten die 'er nootwendig moeten zyn tot het handhaven van de eer en waardigheit van zyn Majesteits gezag hier , de publyke Vergadering van de Zittingen , het dikwils beroepen van den Raad , het herstellen van de Forten , het bouwen van een huis tot de Zittingen , als mede een Gevangenhuis , en alle andere publyke lasten die 't Gouvernement moet dragen ; Uit aanmerking van dien , geven en vergunnen wy aan zyne Majesteit , en derzelver Erfgenamen en Opvolgers voor altoos , &c. Dat is te zeggen op alle ongangbare waren van 't gewas van dit Eilandt die daar afgeschcept zullen werden , vier en een half , in Specie , voor ieder hondert.*

Indien nu de publyke lasten en kosten door deze belasting goet gemaakt zyn , indien de eer en waardigheit van het souverain gezag daar door gehandhaaft zyn geweest ; indien de lasten van 't by een roepen der Zittingen , en het dikmaals vergaderen van den Raad , daar uit betaalt zyn geworden ; indien de Forten weer opgetimmert , een huis voor de Vergadering en een gevangenhuis opgebouwt zyn geworden , en alle andere publyke onkosten die op 't Gouvernement vallen , door die belasting goetgemaakt werden , wat reden van klagen hebben dan de *Barbadiers* ? Doch indien in tegendeel geen van alle die Artykelen in 't minste zyn nagekomen onder de Regeringe van Koning *Karel* , en Koning *Jacobus* ; Indien de Inwoonders zelfs genoodzaakt zyn geweest door andere belastingen , alle de lasten van het Gouvernement in 't Eilandt goet te maken , hebben zy geen reden om te wenschen dat men daar nooit van de naam van *Willoughby* gehoord hadt ?

Hy toonde dat hy 't Ampt dat de Koning hem opgedragen hadt , wel verdiende , dewyl hy voor zyn 1200 l. jaarlykse wedde een belasting van 100000 l. 's jaars voor de Kroon hadt weten te bewerken. Die Koning droeg zorg dat het aangelegt zou werden tot den dienst van zyn eige beurs , latende daar uit pensioenen aan deszelfs gunstelingen en anderen betalen.

Dus waren de 4 en een half *per cent* aan 't gelt , t'enemaal voor de *Barbadiers* verloren , en de Lord *Kinowl* was de eenigste persoon die eenig Capitaal in het Eilandt hadt , die daar eenig voordeel by hadt ; want deszelfs 1000 l. 's jaars moesten uit het gelt betaalt werden , dat van die belasting kwam.

De

De Lord *Willoughbys* Familie met hem overkomende, *Henry Willoughby* Schiltknaap die deszelfs zoon, broeder of neef was, zettende zich in 't Eilandt ter neer, en deszelfs Plantagie werd op dezen dag genaamt, *Willoughbys* 's Plantagie.

Milord *Willoughby* ondernam een Expeditie tegens de *Spaansse West-Indien*, gelyk zommige verhalen; maar geen Oorlog zynde toen tusschen de *Engelsche* en *Spanjaarden*, vertrouwen wy eerder dat het tegens de *Hollandsche* Plantagien geweest zal zyn, Koning Karel den Oorlog tegen de Staaten verklaart hebbende, laat dit nu zyn op een partuciliere of publyke reekening; hy zeilde na de vaste Kust, en stelden aan *Henry Willoughby* Schiltknaap, *Henry Hawly*, Schiltknaap, en *Sannes Berwik* Schiltknaap, om Gouverneurs of Stedehouders in deszelfs afwezen te zyn.

Henry Willoughby
Schiltknaap.
Henry Hawly
Schiltknaap.
Gouverneur.

Dat ze mede Gouverneurs waren, blykt by een Aëte, tot betere verzekering van de Wetten van dit Eilandt door hen gepasseert. De tegenwoordige Gouverneurs ben namen onder de Aëte schryvende, zal werden, &c.

Uit kracht van deze Bill, wierden *Philip Bill* Schiltknaap, *Constant Silvester*, *Robert Hooper*, *Simon Lambert* en *Richard Eray*, Schiltknappen, en *Mr. Leonard Bowden* Leeraars van het Eilandt, en welke als Commissarissen aangesteld waren om by een te vergaderen de Wetten die toen in kracht waren, en in gevolge van hen Commissie, collecteerden ze de volgende Aëten uit de boeken van de Ssecretary en diergelyke boeken meer, de origineele registers in den Orkaan of brand verloren zynde; Aëte om de Officieren in veiligheid te stellen. Aëte belastende dat de Clerken, &c. van de verscheidene Hoven in dit Eilandt zekerheit zullen geven. Aëte magt gevende aan Kerkmeesters en Diakens, om verkopinge van Landeryen te houden, &c. en nopende 't surphes van Land binnen deszelfs paalen, &c. Aëte tot het overschryven en wel bewaren van de Registers. Aëte betreffende de schade door verken gedaanz. Aëte verkiarende wat preuven tot Contracten, brieven, Procuratien, Volmagt-brieven, of andere schrifturen, in Rechten siffisant zullen zyn. Aëte betreffende de voornaamste van de Parochie Kerk. Aëte tot het ordonneeren van de publicatie in executie van de Aëten, aangaande de eenvormigheit van de gemeene gebeden. Aëte betreffende het morgen en avond gebed in de familien. Zy bevestigen de Bills ten tyde van den *Sears* en *Mr. Walrond*, ten minsten alle die wy gezegt hebben toenmaals gepasseert te zyn geweest; als mede een Aëte dat 'er geen nadeel aan dit Eilandt, door losse en ongebonde personen toegebracht werde, zo wel in als omtrent 't zelve. Aëte om een schikking te maaken van de geliboeten, die verscheide personen opgelegd zyn over wanbedryf in dit Eilandt begaan. Aëte tot het reguleeren en vaststellen van de vervallen van verscheide Officiers en Hoven van dit Eilandt. Aëte tot het te kulp komen van die personen die in de

Ide Deel.

D

gevan-

gevangenhuizen zyn , en andere die niets hebben om hen Crediteuren te betalen. Een byvoegzel tot een Aëte geintituleert ; Aëte tot het vaststellen van de goederen en Rechten , der Inwoonders van dit Eilandt , in de bezittinge van hen Plantagien in het zelve. Aëte nopende de verkopinge der Landeryen , door Volmagten , brieven , Executien en Administratuum. Aëte om het verbranden der suiker rieten voor te komen.

Deze Wetten staan zeer wel verkort in de Collectie van de Plantagie Wetten , waar aan wy den Lezer dikmaals hebben gewezen , en men kan ze in 't breede zien in Mr. Rawlins Collectie.

De Commissarissen hier boven genaamt , gaven het volgende bescheid van hen Commissie.

„ Wy de Committé aangestelt tot het by een brengen van de Wetten , hebbende die laten vergaderen en overschryven , gelyk by onse handteekening blykt uytgedrukt in de Pagie , waar van de eerste regel in dit boek komt , en zyn daar in uytgedrukt en vervat in hondert drie en vyftig bladen papier ; en 't Boek nu zeer vergroot zynde , blykt het , dat 'er acht en vyftig Wetten by gekomen zyn , die in acht en vyftig voor afgaande pagies vervat zyn. En ten einde onse eerste verklaringe ter degen verstaan mag werden , ten opzichte dat tot de hondert drie en vyftig bladen papier betrekkelyk is , waar in de Wetten eerst waren ter neer gestelt geweest , hebben wy goetgevonden de tegenwoordige uitlegginge hier by te voegen. Gegeven onder onze handteekening , den 14. November 1667.

Philip Bell.

Constant Silvester.

Het is wel voor de Inwoonders van de Barbados , dat die Wetten verstaanbaarder zyn dan dit bescheid ; want wy vresen , dat de Lezer dat wat duyster zal vinden , zo wel als de Historie Schryver.

Deze Collectie van Wetten wierd door een Aëte van de Vergadering belast en aangestelt , om in volle en volslage kragt en *vigueur* te zyn , wierd in alle Parochien van 't Eilandt behoorlyk afgekondigt en weer aan de Clerk van de Vergadering ter hand gesteld. Men zond ze ook naar *Engelandt* om zyn Majestezts goetkeuring te hebben , en zy wierden door de Koning ten vollen goetgekeurt en bevestigt , om van volle kragt te zyn , als *standgrypende Wetten* van de Barbados , waar van geen een zedert afgeschafft is. Wy spreken van die welkers tytels in deze History ingevoegt zyn.

*William Lord
Willoughby,
Gouverneur.*

Francis Lord Willoughby wierd weg gezonden , en kwam om een luchje in de Expeditie , daar wy in voorgaande pagies gewag van gemaakt hebben. Waar op Koning *Karel* de IIde deszelfs Commissie van Capiteyn Generaal en Gouverneur en *Chef* van het Eilandt van de Bar-

Barbados , aan deszelfs Broeder gaf , *William Lord Willoughby* die in dat Eilandt aankwam , in 't Jaar 1667. en het was door de Vergadering op deszelfs aankomst by een geroepen , dat de Wetten die de Commissarissen gecollecteert hadden , bevestigd wierden.

Daar is een zeer opmerkelyke zaak in hen Adres aan de Gouverneur , Raad en Vergadering gedagtekent den 18. July 1667. waar in na dat ze verklaart hebben , dat hen Wetten de eenigste Wetten en Statuten zyn die ze gevonden hebben , oorspronkelyk te zyn gemaakt en opgesteld , of vernieuwt , gecollecteert , verbeterd en bevestigd , &c. Zy zeggen : dat 'er alleen twee Acten uytgezondert werden , waar in zy niet bepalen kunnen welk van beide *valide* was , beide belastingen invoerende op alle de waaren van dit Eilandt hier van daan vervoert , maar dat 'er een van alleen in kracht zou zyn. De eerste van welke Bills , zeggen zy is geintituleert , *Acte tot het invoeren van Accynsen* , gedagtekent den 17. January een duyzent ses hondert en vyftig , dewelke gemaakt en gepasseert wierd door de Gouverneur , Raad in de verbeeldende van dit Eilandt , wettelyk volmagtigd door een Commissie van de Graaf van *Carlisse* daar toe door opene brieven des Konings gemagtigt : en die Bill kunnen wy niet zeggen dat herroepen is , om dat de andere Bill den 12. September gedagtekent , in 't Jaar een duyzent ses hondert drie en festig invoerende , *de belasting van vier en een half per Cent* , en die men verstaat dat de voorgaande Acte herroept , niet vry is van tegenwerpingen en exception van verscheide personen , die de bezeffing hadden de Vergadering die de laatste Actie toegestemt hadde , een Vergadering was die niet wettelyk gecontrameert was , ten tyde dat ze de voorschreve Acte maakte.

Dit Adres of Verklaring wierd getekent door alle seven Commissarissen , hier boven gemelt , de welke de aanzienelykste Edellieden van 't Eilandt waren ten opzichte van wysheit en rykdom. Mannen daar hun Landt zulk groot gevoelen van hadt , dat ze geen zwaarigheid maakten om het door Wetten toe te vertrouwen , en wy zien dat ze de 4 en een half *per Cent* verklaren , een Acte te zyn niet vry van tegenwerpingen en exception , &c. Indien 't zo is , hebben de Heeren van de Barbados 300000 l. uyt welbehagen betaalt , want zy hebben zich van die tegenwerpingen en verzetten niet bedient , om zich van die belasting te ontslaan.

Den Orkaan die men gezegt heeft dat oorzaak is geweest , van 't verliezen van eenige publyke Registers , was 't zelve jaar voor dat de Brugge stond , verbrand wierd , en die brand berooft ons van verscheide Registers , daar wy ons van zoude hebben kunnen bedienen in 't neerstellen van de *Chronology* van dit Eilandt.

Wy zullen hier na meer zekerheit vinden. Den Orkaan wat verre van zo schrikkelyk te zyn , dat ze die publyke benaming zou verdienen , en indien ze eenige Registers indringe , moet het meer door

de vrees of verwaarloozing van de Bewaarder , als door de hevigkeit van de storm geweest zyn.

Omtrent de tyden van *William Lord Willoughby* komt in de *Barbados* , kwam *Sir Tobias Bridger* daar met een regiment Soldaten tot een vermeerdering van sterkte voor 't Eilandt. De Vergadering bezorgde de nodige behoeften voor de Officieren en Soldaten , gelyk door verscheide Bills blykt die nu ten einde gelopen zyn : en wy maken gewag van geene als die nu in kracht zyn. De Vergadering bemachtigde ook de Gouverneur van 't Eilandt voor dit leger , om aldaar een Provoost Maarschalk aan te stellen , en passeerde een Aëte, aanwyzende hoe de Clerken en Maarschalken voor de verscheidene Hoven van gemeene Pleytzaalen in dit Eilandt , zullen aangesteld werden , en wat zy ontfangen zullen , als mede een Aëte *nopende de Commissie van de Rechters en ben Assistenten*.

Wy zyn nu verlegen om de styl van de Aëte van deze Vergadering met de History over een te brengen , want in alle voorde 10. Maart 1667. is uytgedrukt , dat dit belast en gedaan werd door zyn Excellentie *WILLIAM Lord Willoughby* van *PARHAM* , &c. en zulke Aëtens zyn geteekent *William Willoughby* ; daar zedert den 10. Maart voorschreve tot November daar aan volgende , werd alleen gezegt in de Aëtens die 'er passeerden ; laat dit door order van den onder Gouverneur , Kaad en Vergadering gedaan en belast zyn. Evenwel waren deze Aëtens ondertekent *William Willoughby*. Waar by het blykt , dat 'er toen een onder Gouverneur van de zelve naam als Mylord geweest is , want geen Gouverneur kon de Aëte teekenen wanneer de naam van deszelfs Gedeputeerde daar in stond.

William Willoughby,
Schilcknaap,
Onder Gouverneur.

Wy vermeenen , dat deze *William Willoughby* enigzins aan Milord vermaagschapt is geweest , die welke hem als onder Gouverneur in deszelfs afweezen achter liet , na alle waarschyndykheyt op reis gegaan zynde na de *Charribbische* Eilanden , daar hy ook Gouverneur was.

De verscheidene Aëtens door den onder Gouverneur *Willoughby* ondertekent zyn de volgende : Aëte tot het verhinderen van alle geweldadige en heymelyke inkomsten in eenige Landen of huurhuysen van dit Eilandt. Aëte om voor te komen dit verkopen van Brandewyn , en Rum in de Kroegen , naby de breede paden en hooge weegen in dit Eilandt. Aëte tot het herroepen van een voorgaande waag by Markt dagen aangesteld wierden. De Aëte die daar naast aan passeerde , wierdt door syn Excellentie , *William Lord Willoughby* van *Parham* , &c. geteekent zynde getituleert , Aëte tot het reguleeren en raststellen van de vervallen van verscheide Officiers in dit Eilandt , en andere puylike Ministers. En ik moet het omtrent myn giffing wel hebben , dat daar was een onder Gouverneur mede genaamt *William Willoughby* , of Milord zou bevestigt hebben die Bills die deszelfs Onder Gouverneur

William Lord Willoughby
Gouverneur.

verneur in syn afweezen gepasseert hadt , zonder genoemt te zyn , en zonder die te kennen , 't welk zeer onredelyk te geloven is , want zo lang als ze niet getekent waren , konden het geen Wetten zyn.

Milord 't Gouvernement weder ter hand vattende na eene afwezendheit van acht maanden , passeerde een andere Aëte tot het voortzetten en circuleeren van de stukken van achte , en kort daar aan vertrok hy na Engelandt , zo als wy ons door deszelfs lang uitblyven inbeelden , want hy was vier Jaren absent , of na de *Charibische* Eilanden gegaan , om op *Anso* een Vastzetting te maken , 't welk , na wy onderrecht zyn , deszelfs eigendom was.

Ter zelve tydt wierd de laatste brand aan de brug meer dan vergoed , want de Stadt wierd weêr opgebouwt en uytgebreyd , de huïsen van steen zynde , frayer en niet zoo zeer voor een tweede brand bloot gestelt als de voorgaande waren.

De Vergadering verordineerde by een particuliere Bill , met wat voor materialen de Stadt weer opgebouwt zou werden , want de Inwoonders begonnen hebbende slegte huïsen alleen van hout op te timmeren , wierd zulk gestuyt door een voorgaande Bill van de Vergadering , tot dat ze die zaak nader in beraad zou genomen hebben.

De Lord *Willoughby* liet Col. *Christopher Codrington* syn Stedehouder agter , de welke in Feb. 1698. een Bill passeerde , verbiidende dat niemant zou vermogen eenige goederen en waaren van huys tot huys , te brengen in dit Eilandt. En een tot het te niet doen van een Clause in een Aëte , getituleert : Aëte stellende het intrest op tien pond Suyker , voor hondert pond Suyker , gedurende een Jaar. In Mey 1662. teekende hy een Bill genaamt , *Additional Aëte wegens de overdragt van goederen*. Den 2. December , passeerde hy twee andere Bills , de eene getituleert , *Aëte tot het invoeren van Actien van de Bank , en de manier om daar in voort te gaan*. Den andere , een Aëte nopende 't *Spuaans gelt*. De volgende dag teekende hy een andere Bill , genaamt , *Aëte tot het anstellen van Overzienders van de Plantagien , de welke als Opzienders van de hooge weegen en Constapels zich zullen gedragen*. Den 4. Augusti 1670. passeerde hy twee andere Aëtens , de eene getituleert ; *Additional Aëte aan de Bill wegens de overdragt van goederen*. Den andere , *Aëte tot het voorkomen , dat het Volk zich niet uit dit Eylandt 't zoek zou maken*. In October teekende hy vier andere Bills : Een bygevoegde Aëte by die tot het opregten van Hoven , van gemeene Pleydooyen in dit Eylandt. Een Aëte tot voorkoming van *slinkse* strecken der Rechtsgeleerden , en het affnyden van veel oneige Processen. Een Aëte tot straffing van alle kleyne dievery , in alle drie maandelyke Gerechtszittingen , in dit Eylandt. Een Bill tot het reguleeren en vaststellen van de vervallen van de Secretary van dit Eylandt.

Omtrent de zelve tyd bragt *James Beek* Schiltknaap een Bill by de Vergadering te weeg , waar door gemagtigt wierd om een publyke Werf in de Stad St. *Michiel* op te timmeren , en Mr. *Richard Rumney* Ontfanger Generaal van het Eylandt , de gemeene Kas te kort gedaan hebbende , wierd 'er een Bill gemaakt om die publyke schult met deffelfs goederen te effenen.

In July 1671. teekende de Gouverneurs Stedehouder de Bill , om het verbranden van de suiker rieten voor te komen , en Mr. *William Withington* gelt tot de publyke affaires betrekkelijk uitgegeeven hebbende , wierdt de Committé van de publyke reekeningen gelast om hem te remboerseeren , voor zo verre als het Landt by deffelfs uytgaven bevoordeelt was geworden.

In February passeerde een Bill , tot verbinding van den uitvoer van ongeschrapte Gember uyt dit Eilandt. En twee andere Bills op den 5. Mey 1672. Namentlyk een tot het jaarlyks op prys stellen van de Dranken : en een nypende de Voorkoopers en Opkoopers van voorraad. De laatste Bill die de Gouverneur Stedehouder passeerde , wierd de 9. van deze maant geteekent , en was een van de dienstigste ; zo als naderhand by ondervinding gebleeken is. Die Bill was geintituleert ; *Acte betreffende de Persoonen die van zins zyn dit Eilandt te verlaten , en hunne namen in de Secretary aan te geeven , en Warrans van Arrest.*

William
Lord Willoughby
Gouverneur.

Niet lang hier na keerde de Lord *Willoughby* uyt Engelandt in de Barbados , of de Charibbische Eylanden , en bleef hier zo lang tot dat 'er een nieuwe Gouverneur in Engelandt gecontinueert wierd , 't welk in 1674. geschiede.

Wy hebben niet vernomen wie deesse Lord tot deszelfs Stedehouder aangestelt had , of wie dat President van den Raad was toen hy het Eilandt verliet , noch ook of hy tot na de komst van *Jonathan Atkins* de nieuwe Gouverneur bleef , 't welk was in 't einde van 't Jaar 1674. Dog wy zyn verzekert dat de Lord *Willoughby* een Bill teekende de 29. Jannuary 1672. geintituleert , *Uytleggende Bill van de Acte waar by de Negers onder de redde goederen gestelt werden ;* en dat wy niet meer van hen hooren in dit Eilandt , alwaar de *Willoughbys* lange tyd meester geweest zyn.

Sir Jonathan
Atkins
Gouverneur.

Na Sir *Jonathan Atkins* aankomst in de Vergadering nam hy deszelfs verblyf te *Fontabell* , omtrent anderhalve myl van de Brug , zynde een Plantagie die laatst aan Mr. *Springham* behoorde , de welke voor hem voor 500 l. 's jaars gehuurt was , en de Vergadering bevestigde haar Cedul , belastende dat de voorfchreeve huur op gemeene kosten , betaalt zou werden.

De eerste Bill die Sir *Jonathan* passeerde , was geintituleert , *Acte tot wegneming van de 80 dagen na de uitvoering voor toekommende Contracten.* Ter zelve tyd was Mr. *Edwyn Stede* , Afgezondene

dene van de Secretary, en Mr. *John Higginbotham*, Clerk van de Vergadering. Die Bill wierdt de 25 Maart 1675 geteekent. Waar door men zien kan dat de Gouverneur 't jaar te vooren hier kwam. In April passeerde hy een Bill om de *peyl van de suiker vast te stellen*.

't Was ten tyde van deze Gouverneur, dat de Koopluiden van *Londen*, en de *Barbados*, strengelyk en onrechtveerdiglyk gehandelt wierden door een Maatschappy van menschen, die zich de *Koninglyke Africaanjsche Maatschappy* van Engelandt noemden, en onder de bescherming van de Hertog van *Tork*, zo vele dingen na hen welgevallen uitvonden, als menschen zouden kunnen doen, die geen Souvereynen: maar Tyrannen waren. Wy zullen elders daar breder van spreken.

Sir *Jonathan Arkens* had ordre om alle *Interlopers* of Lorren-drayers aan te houden: Dus noemde men die have Koopluiden, die met de grootste prykel haar best gedaan hadden om de Plantagien met Negers te verzorgen; dewelke niemand in mogt brengen als zulke, die de *Monopoly* onderteekent hadden.

Onze meening is niet een verhaal te doen van alle de schepen die door Oorlogschepen, de Gouverneur, en de Agenten genomen wierden, om de roovery van deze Maatschappy aan te kweeken, noch hoe vele huysgesinnen door hen wierden geruineert, die naderhand hen zelve ook hebben geruincert, en daar door geworden zyn de versmadelykste Maatschappy van Koopluiden in Europa, en dat met de prachtigste naam. Wy zullen nu van een van de vree-lykste uitkomsten spreken, die oit in de Barbados gebeurden, welk Eilandt onlangs de schrikken van dien Oorlog ontsprongen is; want de *Ruiter* vertoonde zich met een Vloot van Hollandsche Oorlogschepen, om het zelve aan te tasten; Doch hy vond de Inwoonders zo wel tot tegenweer bereyd, dat na een Bravade van weinig schooten tegens de Forten aan de brug gedaan te hebben, hy weer afhield. Het is waar dat hy geen land macht aan boord had, en de Barbados waren nooit volkryker als toenmaals; want het Eilandt kan 10000 Man bekwaam om Wapenen te voeren op de been brengen, en nog meer manschap om alle behoeften in 't Velt na te voeren, behalven de Blanken. De Regeering liet een goet Corps troupen na de Kusten trekken, en zy verschenen in sulke meenigte aan strand, dat de Hollandsche Admiraal zig vergenoegde met eenig kruyt en ballen zonder vrugt te verschieten, en weer weg zeilde.

Den Orkaan die den 31. Augusti 1675. gebeurde, was de slimste vyand die dit Eiland ooit bekende, uytgenomen de Ontwerpers en Uytvindes van *belastingen* in Engelandt.

Het zuydelyk gedeelte van 't Landt stond het meeste uyt; want de Suyker-werken en Woonhuizen wierden alle neergeflagen. Zeer wei-

weinig Windmoolens , uytgenoomen de steene moolens stonden de storm uyt. De huysen en Suyker-werken Noordwaard wierden meest verbryzelt : De Suyker-rieten wierden plat neer geslagen , en sommige met wortels en al opgenomen. Alle de Schepen die in de Reede lagen wierden op strand gezet ; de Potten in 't werkhuis wierden alle gebrooken. Noordwaards was de storm zo hevig niet. Van daar Zuydwaards en al over *Scotland* , was noch woonhuys , noch buiten werk , of windmoole blyven staan , uytgenoomen eenige weinige Steenmoolens. Alle de huysen in Baay wierden neer geslagen , zo wel als de meeste Kerken , en het grootste gedeelte van 't Koorn op 't veld vernielt wierd.

Men kan omtrent de schade wel gissing maken , wanneer op twee Plantagien behoorende aan *Mr. John Bowden* en *Mr. John Spark* , 't verlies niet minder was dan 6000 l. Anderen die tegens het verlies zo wel niet konden , wierden geheel en geruineert.

Het Jaar te vooren was 'er ook een Orkaan geweest , wanneer de schade ook vry groot was , maar al de huysen bleeven staan , en *Mr. Spark* hier boven vermeldt , aan *Mr. Bowden* syn medestander schryvende , die toen te *Londen* woonde , gebruykt deese uytdrukkingen. „ Zedert myn laatste overkomst alhier , heb ik twee Orkanen by gewoont , die niet te vergelyken en maar vloobecten by „ deze waren.

't Is waarlyk wat buiten den haak dat men een *Orkaan* by een *Vloobect* sal vergelyken , maar overdenkende dat de Man niet verstond wat *Metaphora* en *Simile* is , kan men evenwel door die gelykenisse een *idea* of denkbeeld van de vreeslykheyd van 't laatste tempeest bezeffen.

Sir *Jonathan Atkins* liet aanstonts de Vergadering by een komen , en toen ze vergadert waren , namen zy in beraad hoe men best zou beletten dat de Crediteuren hunne schuldenaaren na zo een bedroefde ramp niet te schielyk op 't lyf zouden vallen : want de laatste zouden genoodzaakt zyn geworden het Eilandt te verlaten , indien ze te dier tyd wegens 't betalen van hunne schult aangesproken waren geweest. Zo zy heen gegaan waren , die overbleeven , zouden in groot gevaar wegens de Negers geweest zyn , daar de Inwoonders toen ter tyd een groote schrik voor hadden.

De Vergadering stemde toe om een sineekschrift aan de Koning te zenden , ten einde de 4 en een half per Cent afgeschaft wierden. Een middel dat ze alleen bekwaam oordeelden om de Volkplanting voor haare runie te behoeden : want behalven dat hun suyker rieten alle in de grond geruineert waren , wierden de Planters genoodzaakt zo veel van haar volk te gebruyken tot het weder opbouwen van hare huysen , dat het niet waarfchynlyk was dat zy het Jaar daar aan een oogst zouden hebben. Ter zelve tyd hadden ze ook
door

door gebrek veel uyt te staan, want de Onderstanden van voór raad die men gewoon was uyt *Nieuw Engelandt* over te fluuren, hadt men een groot gedeelte opgehouden; en die Volkplanting met twee zware plagen bezogt zynde, Pestilentie en Oorlog; was het ergste, dat men vrees hadde door de Indianen besprongen te worden, 't welk eger van geen gevolg was, zo als wy elders aangetoont hebben.

Het Volk Zuidwaards maakte zeer weinig Suyker boven twee jaren; en de verlegentheit van de Planters was zodanig, dat indien men ooit de 4 percent wilde afschaffen, het nu tyd was; dog de *Barbadiers* hadden zulk goet nieuws niet te verwagten. Koning Karel had grootelyks gelt van noden, zo wel als zyn onderdanen, hoewel mogelyk niet tot zo verschoonlyke eyndens. De 4 en een half percent was een goede fonds voor 100000 liv., en wie kon zo een gift verwagten, in een tydt dat de Exchequer onder kwaad gerugt van bankerotten lag?

Wy vinden niet dat de Vergadering eenige Bills passierde, om die geene, die by 't laatste Orkaan geleden hadden, te gemoet te komen, nog iets dat 'er na zweemde, uytgenomen een Aëte tot *het toestaan van een tweede vrye inkomst voor het kwytgeraakte gewas van dit Eylandt*, 't zy verlooren of genomen, *betrekkelyk tot de 4 en een half percent*; want de Commissarissen van den Accyns wilden den Planter niet vergunnen, wanneer hy de belasting op de 100000 pond Suyker betaalt hadde, en 't in de have verlooren was, om een diergelyke quantiteyt in te scheepen, uyt krachte van het eerst inkomen, zo als het nu toegestaan wierd door dees' Aëte.

De huizen door den Orkaan met de grond gelyk gemaakt geweest zynde, hielden de beste Planters van 't Eilandt zich in hutten op, en wanneer ze weer begonnen te timmeren, waren zy bevreesd om hare huizen in lange tyd in de hoogte op te trekken. De Inwoonders waren zodanig met schrik van dit onweer aangedaan, dat weinige op 't bestieren van hare vaste goederen bedagt waren, hoewel zy gelt hadden om die te koopen, ziende voor wat toevallen dat dezelve bloot lagen.

In April 1617 zien wy by de Statuten van de Barbados, dat de Quakers hun zeer bevlytigden om de Negers te bekeeren; waar op, om zulks te beletten, een Bil met een misselyke Voorrede gemaakt wierd: *Nademaal men onlangs vele Negers niet wederhouden heeft van de Vergaderingen der Quakers by te wonen, als Aanhoorders van hunne Leer, die in hare gronden onderweesen worden, WAAR DOOR DE VEILIGHEIDT van dit Eylandt groot prykel loopt, &c.*

In die Bill was zorg gedragen om een Clausule in te brengen tegens eenige Schoolhoudende *Dissenters*: want zo als men in Engelandt gehumeurt is, zyn de Gouverneurs van deze Volkplanting, zo wel als anderen, altyd zorgvuldig geweest om iets uyt te voeren.

In die tydt was 'er een snoode praëtyk in de West-Indien, daar de

IIde Deel.

E

En-

Engelsche me beschuldigt wierden, dat was hun steelen van de Indianen, en tot slaaven maken alle die ze kreegen op de vaste kust of in de Eilanden. Een Colonel *Warner* van deze onwettigen handel, indien ze die naam verdient, beschuldigt zynde, wierd in Engelandt gevangen genomen, en aanboord van de *Phoenix* fregat na de Barbados gezonden, om daar zyn straffe te ontfangen; doghy vont 'er zo veele vrienden, dat hy 'er heel huys afkwam.

Daar was een andere slinkse weg van handelen in dit Eilandt, daar groote klagten overkwamen. Eenige Koopluiden van de nood der Inwoonders bewust, bedienden zich van bedrog en andere listten om runt- vleesch, spek, vis en zout, in hare bezittingen, in prys te doen steygeren; en de Planters zonder voorraad niet konnende leven, waren gehouden om die van hun tot een buytenspoorige prys, die zy 'er opgestelt hadden, te kopen.

Deze bezwaren ging ten laatste zo ver, dat de Gouverneur, Raad en Vergadering een Aste maakten om die te verhelpen, *en de ongelegenheden die de Inwoonders van dit Eilandt overkwamen, van wegens de voorkeepers, opkopers en slyters, voor te komen.*

Den zelfen dag de 29 November 1676 ging een Aste door, tot het uitleggen van een Clausule in de Bils, om Hoven van gemeene Pleydoyen in dit Eiland aan te stellen. Den 15 Maart teekende Sir *Jonathan Atkins* een andere Bil, *aanstellende een verkooping in een open Markt, van effecten voor den Accyns beslaagen, de Rechten van de Parochien, en der Dienstboden huurloon.*

De Gouverneur en de Vergadering lichteden gelt tot het herstellen en voleyndigen van de Fortificatien en bortsweeringen, en om eenige nieuwe aan te leggen, indien het nodig was. In 't jaar doe het Paapsche Complot in Engelandt uytbrak, vinden wy dat het Gouvernement van de Barbados, tegens de Papisten in zekerheid gestelt wierd, door een Aste geintituleert: *Een Aste tot het beter werkstellig maken van een Statuyt van Engeland geintituleert: Aste tot het voorkomen van de gevaren die van wegens de Paapsche Weygeraars zouden kunnen overkomen.* Het wierd getekent den 19 February 1678.

In het zelve jaar, convoyeerde Capt. *Delavat*, zynde op 't Oorlogschip de *Constant Warwick*, de Vloot Koopvaardy schepen van de Barbados, tot op 20 graaden breedte, de Inwoonders voor een Oorlog met Vrankryk bedugt zynde, vreesden dat de Vyand die mogt onderscheppen; dog Koning Karel en Lodewyk de XIV. verstonden elikander te wel.

De *Constant Warwick* na de Barbados keerende, zoo als hy by 't Eilandt kwam, nam een Interloper, door eene Capt. *Golding* gecommandeert, hebbende Negers in, en voor dit Eilandt gedestineert; het schip behoorde aan Mr. *Richard Walter*, Koopman aldaar, en Mr. *John Bowden*, Koopman in Londen.

Sir

Sir *Jonathan Atkins*, in gevolge van deszelfs instructien, confisqueerde opstaande voet 't schip en de Carga, om dat de Meester geen vergunning van de Koninglyke Africaansche Maatschappy had om handel te drijven, en Mr. *Walter* wierd genoodzaakt 1400 liv. te betalen, ten eynde Capt. *Golding* deszelfs schip en Carga mogt lossen.

Van diergelyk nemen en opbrengen hebben wy al gewag gemaakt, maar het zyn gevallen te zeer tot de Koophandel behoorende, om onder zulke die alleen historisch zyn, te mengen, van welk soort alleen zyn die geene, die betrekking tot het Gemeen hebben; gelyk in der daad die onderdrukking 'er een van was, 't welk *Edward Littleton* Schiltnaap, Rechter van *Spergys* of *St. Puffers* Rechtsgebiën, met zo veel kracht als rede, in een Geschrift geintituleert, *de zware Pagten der Plantagien*, heeft aange- toont.

„ Men kan zig niet inbeelden hoe de Maatschappy en hunne Agen-
 „ ten over ons heerschen, ons in hun geweld hebbende; en indien
 „ iemand zig opdoet om buyten hen te handelen, stellen zy 'er
 „ zulken voorbeeld aan, dat weinige hen durven volgen. Indien
 „ zy ons tot aan Guinée verdryven, behandelen zy ons als gesla-
 „ ge vyanden, en t'huys zynde, werden wy voor Admiraliteits Ho-
 „ ven getrokken en in een oogenblik verweezen. Zulke spoedige Ju-
 „ stitie is 'er in de weerelt niet; 't woord is, dat wy prys zyn,
 „ of gecondemncert als prys, als of wy vreemdelingen waren in een
 „ openbaren Oorlog gevangen. Zy liebben een loofte streek van staat
 „ om Interlopers in de Acte van Navigatie of Commerce te bren-
 „ gen; 't welk zyn de strenge Bills, omtrent de Plantagien. Maar
 „ in dit geval worden wy voor de Admiraliteit gebragt, wat of de
 „ Wet in tegendeel ook mag zeggen; zo helpt het ons niet te bewee-
 „ ren, dat alle misgrypingen tegens Statuten door de Jurys moeten
 „ onderzocht worden. De confiscatien van de Bills, hier boven aan-
 „ gehaalt (die nooit minder zyn dan schip en goet,) werden aan
 „ de Koning, de Gouverneur en den Aanklager gegeven. De
 „ Gouverneur in deze Zaaken, zit als Hooft-Regter van het
 „ Hof, &c.

Zodanig was de Tiranny van deze Africaansche Monopolie, en Sir *Jonathan Atkins* de Maatschappy niet behagende in deszelfs proceduuren tegens de Interlopers (zo een vreeszelyke naam gaf men aan brave en eerlyke handelaars,) wierd t'huys geroepen, hoe- wel hy genoeg gedaan hadt om de gunst van de Maatschappv te verdienen; maar zy hadden een Man van meer strengheid en min- der eer van noden, en zo een vonden ze in deszelfs Opvolger Sir *Richard Dufon*, een Man van zodanige gronden, dat onder een andere Regeering, men hem het Government van *Providence* niet

Sir *Ri-b. Du-
 fton* Gou-
 verneur,

toevertrouwt zou hebben. Hy was een volmaakt werktuig van het Hof, en door den Hertog van *York* gevordert geweest, ook in staat om alles uit te voeren dat hem maar bevoelen wierd.

Sir *Richard* ging onder zeil na de Barbados, in February 1680, deed de *Maderas* aan, en kwam in April aan de Barbados, alwaar hy met veel vriendelykheit en respect ontfangen wierd, en 't Eiland in een zeer bloeyende staat vond.

De Vergadering bekrachtigde het huur-contract van *Fontabel* aan hem, en hebbende een Aëte gepasseert om de Keurlingen op de been te brengen, wilde de Gouverneur dat 'er ingevoegt wierd, dat alle zoldaten in roode rokken zouden verschynen, 't welk de Inwoonders tot groote last strekte, en de Regter *Littleton* hier boven vermeldt, zegt, dat dit meenig arme huisvader uit het Eilandt deed vertrekken. Dezelve Vergadering passerde een Aëte tot het doen herleven en ver-langen van een Aëte geintituleert: *Aëte tot het wegnemen van de 80 Dagen na de Executie, voor toekomstende Contracten.*

Sir *Richard*, om deszelfs getrouwheit te doen blyken, liet de Grand *Jurys* byeen komen, op de generale Vrede-zittingen, die voor 't Eilandt van de Barbados gehouden wierden, op dingsdag den 16 Augusti 1681, om een Adres aan den Koning op te stellen, dewelke de Gouverneur na Engeland zond. Zyn Majesteit ont-fing dezelve gunstelyk, en had de goetheit van te verklaren het groot genoeg dat hy hadde in deze betuiginge van plicht en liefde tot deszelfs Perzoon en Gouvernement; en dit Adres was een van de eerste van alle die Adressen van verfoeying, &c. daar alle vroomē menschen zedert zo een afkeer van gehadt hebben.

In July 1682 teekende de Gouverneur twee Bils, die de Verga-dering gepasseert hadden: *Een tot het beter reguleeren van de manic om briefjes van de Secretary uit te geeven.* De Voorrede van die Bil verhaalt ons by wat gelegenheit dat deselve doorging. „ Nademaal „ verscheide perfoonen zig uit dit Eilandt na Jamaica begeven hebben, „ de Eilanden onder de wind, en andere nieuwe Vaststellingen, en „ hun vrouwen en kinderen agtergelaten hebben, waar van vele zyn „ gekomen, en andere nog wel mogten komen tot last van de Parochien „ daar ze in gewoont hebben; om te beletten, &c.

Men zegt, dat de harde handelingen van deze Gouverneur meenig een uit het Eilandt verdreeven hebben, waar door diergelyke Aëte noodzakelyk wierd. De andere Bil die hy teekende, was een Ac-te tot het houden van Verkoopning op openbare Markten, van effecten voor achterstallen beslagen.

In Maart daar aan volgende teekende hy een andere Bil, tot het verzekeren van de paalen van eenige Parochien, en het ombeinen van de plaatsen rontom de Kerken in dit Eilandt. Kort daar na keerden hy na Engelandt; want in April 1683 vinden wy dat Hen-

Henry Walrond, Schiltknaap, Luytenant Generaal van 't Eilandt van de Barbados was ; en een Vrede Gerechts-Zittinge van *Oyer en Terminer*, wierd den 2 van die maant voor hem gehouden.

De *Grand Jurys* stelden een Adres op van 't zelve alloy als de voorgaande, dewelke om hun eige woorden te gebruiken, *door hun Edele en zeer veel verdienende Gouverneur* gepresenteert wierd.

Daar in konden die Heeren goetvinden zich te verheugen over de bekende godvrugtigheit van Koning Karel de II. en in de getrouwheit en voorzigtigheit van hun *Godsdienstige Gouverneur*, dewelke *Factie en Dwepery in hare ware EMBRY'S of geboorte, gesmoort en te leur gestelt heeft*: Zy zeggen aan de Koning „dat hunne gemoederen on-
„eindiglyk ontoert zyn geworden, op de tyding die ze kreegen
„van de veelvuldige aanslagen en aanbiedingen die 'er onlangs in
„Engelandt, hun land van geboorte, gedaan zyn, voor zommige
„wederspannige heerkoppen in de Hel uytgebroeit, strekkende om
„zyn Koninglyke Majesteits Troon te doen schudden en beeven,
„&c. Zy verklaren de afschrik, die zy van dat vervloekt papier de
„*Affociatie*, hebben, en dat zy hertige *Beminnaars* van deszelfs
„zeer dierbare Broeder zyn, voor wien zy de *uytterste achting* heb-
„ben.

Inder daad, daar is iets zo wonderbaarlyk en buiten gewoon in de Waarheit, Welsprekenthheit, Bewoording, en *Moderatie* van dit uitstekend Adres, dat het ons leet is geen plaats over te hebben om de Leefser aan te toonen, wat schoon Adres, *Sir Richard* zelfs de moeite nam, om drie duysent mylen over te brengen, en als een present van dankbaarheid aan zyn Majesteit over te leveren, die zo als men gezegt heeft, dezelve zeer gunstiglyk aannam.

Dog weinig dagten, decze cerwaardige Heeren van de *Grand Jurys*, dat zy zo haast reden zouden hebben om in plaats van Adresfen, *Vertoogen* te doen; zo als op zyn plaats gezegt zal worden.

Het jaar daar aan keerde *Sir Richard Dufson* na de Barbados, hield een Vergadering, en passeerde een *Akte tot het spoediger remedieeren van de scbade door paarden, en ander leevend vee gedaan*: als mede een ander, om *Procurateurs te volmagten, om over vonnissen wegens particuliere Warrants te zitten*: en een ander, *verklarende hoe Zeerovery en FELONIE op zee begaan, zal werden gestraft*.

Ter dier tyd wierd een Wet gemaakt om een *Tresaurier* voor het Eilandt aan te stellen, dewelke was *Col. Rich. Salter*, en de Rebelle in 't Weste voorvallende in 't volgende jaar, passeerde het Gouvernement van de Barbados, een strenge Bil tegens die Rebel-
len, die derwaards gezonden waren, waar door hun staat by na zo erg als die van de Negers geworden was. Maar het was toen

de mode in Engelandt , alle verdiensten in een bevende getrouwheit te doen nederdalen , en waarom zouden de *Barbadiers* niet zo uitzinnig zyn als de andere ? De Bil was genaamt ; *Acte tot het bestieren en in dit Eilandt houden alle zulke overtuigde Rebellen, die dooe zyne Majesteits geheiligde order of toelating, overgevoert zyn geweest of zullen werden, uit deszelfs Europiaansche Domeinen na deze plaats.*

De Luytenant Generaal *Walrond* , niet tegenstaande deszelfs getrouw Adres , en de plaats die *Sir Rich. Dufston* hem overgelaten bad , verviel egter in zyn ongenade: myn Auteur verhaalt ons niet waar over ; dog hoe strengelyk en onregtveerdiglyk hy vervolgt wierd , zal by deszelfs vertoog , nopende die zaak , wel blyken.

„ Een ander aanmerkelyk voorbeeld van de ongelegentheden die
 „ er geweest zyn , en waar aan men onderhevig was , is dat van
 „ de voorschreeve *Walrond* , dewelke op een bloote ingeeving te-
 „ gens hem , door een man gedaan , te recht gestelt wierd voor een
 „ Hof van *Oyer en Terminer* ; waar in hy maar alleen was , hoe-
 „ wel de eerste in commissie , die van de Barbados hier na toe (En-
 „ geland) verordineert wierd , alwaar over de drie jaren opgehouden ;
 „ en eindelyk op een volle te regtstelling voor een Gerecht-
 „ zittinge op 't Land , alwaar zyn tegenparty magtig was , en hy op
 „ zyn best een vreemdeling , wierd 'er tegen hem maar 30 liv.
 „ schade verleent ; en dat uit geen andere reden , als dat de Hooft-
 „ Regter behagen nam dit pleydoy na deszelfs wille te doen uit-
 „ vallen : waar door zulke wanorder , ruïne en verstrooying van
 „ deszelfs vrouw , kinderen , familie , plantagie en goederen ontstond ,
 „ dat die ellende niet uit te drukken is , en in zommige opzigten niet
 „ behoort verhaalt te werden , zo dat geen mensch als van een buiten-
 „ gewoone kloekmoedigheid en verstand diergelyk zou hebben kunnen
 „ uitstaan , 't welk hy betoont heeft door deszelfs gestadige pogingen ,
 „ (onder zyne onrechtveerdige onderdrukkingen) om 't gemeen belang
 „ van die Volkplantingen wel waar te nemen , en hunne droevige
 „ staat ter deegen aan 't Hof voor te dragen ; inzonderheit dat van de
 „ Barbados , alwaar hy op deszelfs aankomst zo minnelyk ontfangen
 „ wierd , zo door het verbeeldende lighaam van het Eilandt , als door
 „ zyn Majesteits Gouverneur en de Raad ; hebbende de Gedeputeer-
 „ den hem een vereering van vyf hondert pond sterlings gedaan , in er-
 „ kenteniſſe van de goede diensten die hy aan 't Land gedaan hadt ; en
 „ daar benevens een publyke Verklaring gemaakt van deszelfs billyke
 „ proceduuren in dat Hof van *Oyer en Terminer* , en inzonderheit in
 „ dit geval , waarom hy overgebracht wierd.

En dit moet ik verders de Leezer in opmerking geeven , „ dat het
 „ niet de minste misdaad van Staat was die men zo veel als bybragt
 „ tegen hem , om hem uit de Barbados na Engelandt te bannen ; maar
 „ een loutere kwaadaardigheid van zommige , door de partiale Tiran-

„ ny

„ ny van eenige Grooten ondersteunt , die al deszelfs lyden veroorzaakte.

„ Het was in 't jaar 1685 , dat de nieuwe belasting op de Suiker gelegd wierd ; maar zynde onder de Regeering van Koning Jacobus , is het nodig dat wy de dood van Koning Karel , en de Opvolging van deszelfs Broeder vermelden.

Wanneer Sir *Richard Dufston* door de geheime Raad in Engeland , van Koning Karels dood verwittigt wierd , „ liet hy op staande voet de „ Leden van de Raad aanzeggen van de volgende dag by een te komen , en op de 23 zynde *St. George* , wierd Koning Jacobus met „ groote plechtigheit en ordentelykheit , op de volgende wyze geproclameert. Voor aan gongen de Officieren van twee regimenten te voet , trekkende van *Fontabel* tot de Stad van *St. Michiel* , of de „ *Brug* ; vervolgens de Officieren van twee regimenten te paardt ; „ daar na de Vrede-Regters ; de eerwaardige Geestelykheit ; de Rechtsgeleerden in hunne Tabbarden ; de Meesters en Klerken van de „ *Kancelery* in hunne Tabbarden ; 's Konings Raad in hunne Tabbarden ; de Regters insgelyks ; vervolgens de ge-eerde Raad van de „ Barbados : daar na trokken op verscheide blazende Trompetten ; de „ Marschalken van verscheide Hoven , en hunne Gedeputeerdens ; en „ de Prevooft Maarschalk Generaal met zyn volk ; daar na de Gouverneur door Konings Lyf-guardes te paardt verzelt. Zyn Majesteits Regiment Koninglyke Guardes te voet trok op in 't *St. Michiels* Stadt , om de Gouverneur te ontfangen , en hun pligt op de formeleestte wyze af te leggen , omtrent 't proclameeren van zyne Majesteit , 't welk op de plaats , genaamt *Cheapside* , gedaan zynde ; „ trok de Gouverneur daar van daan na *James Fort* , alwaar 't geschut van dat Fort , en ter zelve tyd van alle andere Forten , Platvormen , „ Linien en Batteryen , een drie dubbelde salvo schoten , met groot gejuig van 't volk ; 't zelve wierd ook gedaan door 't Oorlogschip de „ *Diamant* , en alle Koopvaardy scheepen die in de Bay waren.

Dog die pracht en Parade was de Eilanders van geen nuttigheit , om een aflag te krygen van de zware belastingen daar mede ze nu gedrukt wierden : want de landing van de Hertog van *Mommouth* , ontstak een Oorlog die men eerst gevaarlyker oordeelde als daar na bevonden wierd. Het Hof bediende zich van die gelegentheit , ten einde zware geltzommen aan de Kroon toegestaan zouden werden ; en onder andere taxen , wierd de additioneele belasting op de Tabak en Suiker gelegd.

Met de zaak van de Planters , zo als door de Regter *Littleton* ter neer gestelt is , met betrekking tot de belastingen op de Suyker , was het dus gelegen.

„ Op de komst van Koning Jacobus tot de Kroon ; 't Parlement by „ een geroepen zynde , maakte men zich gereet om een Beklag te doen Zurten der Plantagien,

„ te-

„ tegens de Commissarissen van den Accyns, die onlangs de vryheit
 „ genomen hadden, tot hun gruwelyk nadeel, *witte* Suyker te noe-
 „ men, die nooit te voren daar voor gehouden was, en al wat zy ge-
 „ liefden *wit* te noemen, moest de belasting betalen van 5 schellingen
 „ 't hondert; dog zy moesten wel haast die gedagten aan een kant stel-
 „ len, om zich tegens een nieuwe storm daar ze nu bedreigt wierden,
 „ te wapenen: want zy waren verwittigt, tot hunne groote verbaast-
 „ heit, dat 'er een *Project* in til was om ons noch grooter last op te
 „ leggen, niet minder dan 2 f. en 4 d. het hondert meer op de *Musco-*
 „ *vado* Suyker, en zeven schellingen op de Suyker, bekwaam om te
 „ gebruiken; want dat was nu het woordt. Zy zagen wel dat zulks
 „ tot hunne ruïne strekte, maar die zaak werd schrikkellyk door de
 „ *Epsoms* en *Dudleis*, omtrent de voorige Koning, doorgedrongen.
 „ Het scheelde hen niet hoe veel volk zy tot de bedelzak bragten, als
 „ zy maar gunst genieten, en hun particulier avancement te weeg kon-
 „ den brengen. Zedert dat zy onder de kudde van vreemdelingen ge-
 „ raakt zyn, en de belastingen nevens hen betalen, hoopen zy datze
 „ niet slijmmer als de andere vreemdelingen zullen vaaren; maar dat
 „ de Plantagien als een gejaagt Hert zouden uitgezondert werden, en
 „ de last op hunne Waaren dubbelt, en by na drie dubbelt gelegd wer-
 „ den, wanneer alle andere vry bleven, zulks was een reden om ver-
 „ baast en verslagen te zyn; zy vertoonden ootmoedig, dat indien
 „ men de gansche Tax op die handel wilde leggen, men te gelyk alle
 „ Waaren mogt belasten: zy zeiden dat een kleine vordering op alle
 „ Accynsen tot alle eindens kan dienen, zo wel als een groote alleen
 „ op zommige, en dat men die dus gemakkelyk zou kunnen dragen,
 „ zynde daar zo veel schouderen toe; doch zy wilden het oor niet lee-
 „ nen aan iets van die natuur, zynde geresolveert de gansche last op
 „ de Plantagien te leggen. De Uitvinders stonden sterk daar op in 't
 „ Parlement, voorwendende dat de nieuwe Tax op de Suyker, den
 „ zelve niet bezwaren zou, dog dit wierd voor zo een barbaarsche en
 „ zinnelooze expresse aangezien, dat 'er weinig vrees was dat zulks
 „ door zou gaan, had Koning Jacobus niet zo wonderbaarlyk op dee-
 „ ze Tax gezet geweest; 't welk echter dat Parlement, dat hem toen-
 „ maals niets weigerde, nooit toegestaan zou hebben gehad, indien
 „ niet eenige geheime Raden, hen uit 's Konings naam en door des-
 „ zelfs order verzekert hadden, dat zo de belasting voor de Planta-
 „ gien nadeelig bevonden wierd, men ze weer af zou nemen, zo dat
 „ de Acte passeerde, en de Plantagien wierden geruineert. De Plan-
 „ ters adreffeerden zich, van tydt tot tydt, aan de voornoemde Koning, aan
 „ wien zy hunne verlegenheit te kennen gaven, doch 't geliefde hem
 „ niet noeh voor een gedeelte, die lasten af te schaffen, noch hen eenig
 „ soulaas of verzagtinge toe te brengen. Op de eene tydt wierden ze na
 „ de Commissarissen van 't Convoy gewezen, onder welke zy tot hun
 ver-

vertroosting, hunne vrienden tot Tegenstrevers vonden. Op een andere tydt wierdt hen door een groot Minister van Staat aangedient (die ook een van de voornaamste Tegenstrevers was, en die hen het antwoordt moest geeven:) *dat het vry onbehoorlyk was, om niet te zeggen tegens de gehoorsaambeyd strydende, de Koning op deszelfs belofte te taxeeren*: wanneer zy maar alleen in haar onderdanig Request gezegt hadden; *Dat zy aangemoedigt waren geworden om zich ook aan zyne Majesteit te adresseeren door de gunstige uydrukkingen, waar mede het hem gelieft hadde zig in 't Parlement te nytten, nopende desselfs Plantagien.*

Deese Tax duurde veele Jaren, en de Oorlogen opkomende, wanneer den Staat zig, van al't gelt dat men lichten kan, wel weet te bedienen; konden de Planters op geen redres hoopen! Want hoewel de belasting nu vermindert is, zo is zy noch hoog genoeg, en zy zyn niet in staat om ze te kunnen betalen.

De Gouverneur *Duston* was een yverig vrient van de *Africaansche* Maatschappy, zynde altoos gewoon in 't Hof te zitten, om over de confiscatie te vonnissen: De Agenten van de Maatschappy waren de Aanklagers, en zoo haast als 'er Vonnis geslagen was, deelden zeden buyt onder hen.

Mr. *Edwyn Stede* die maar onder Secretaris was, om dat hy een van de Agenten van de Koninglyke Maatschappy was, wierd als onder Gouverneur by hem gelaten, en de zelve *Stede* kreeg naderhand uyt Engeland een Commissie om Luytenant Gouverneur te zyn. De Vergadering vereerde hem 1000 l. en bevestigde mede de huur-cedel van *Fontabell*.

Het was nu in 't Land een gewoonte geworden om aan de Gouverneurs vereeringe te doen, welke met hunne wedde van de Kroon, buyte kansjes, verval, en bedieningen, maken dat dat ampt 4 of 5000 l. 's Jaars waardig is.

In 't Jaar 1687. deed de Hertog van *Albemarle* de Barbados aan, zo als hy na *Jamaica* ging. De Luytenant Gouverneur ontving hem met groote eer, werdende op deszelfs landinge, met de Lyf Guarde te paart op gewagt, en na *Fontabell* geleyt: Zy kweeten zich van hunne pligt, gedurende deszelfs verblyf alhier, 't welk was drie weeken of een maant.

Omtrent de zelve tyd hadden de Negers een samensweering gesmeed, om tegens hunne Meesters op te staan en 't Eiland te vermeersteren: Zy meenden al de Planters te dooden, hunne vrouwen ten dienste van 't Hooft van de samensweerders te houden, en hunne kinderen en blanke Slaven, tot hunne Slaven te maken.

De tydt, om dit vervloekte complot uit te voeren, was haast gebooren, en eenige Negers hadden zich van wapenen weeten te voorsien, die ze verborgen hielden, om zich in die gelegentheyd daar van te bedienen,

dienen; dog zynde by tyds ontdekt, wierd de Regeering daar van verwittigt, alle de Inwoonders nimen de wapenen op, de voornaamste samensweerders wierden by de kop gevat, gepeinigt en ter dood gebragt, en veele van hen de beste Slaven zynde, was 't verlies van hunne Meesters niet kleyn: Omtrent twintig van hen wierden ter dood gebragt.

In 't zelve Jaar bragten Mr. *Dalby Thomas*, (zedert Ridder geslagen,) Col *Walrond* en eenige anderen, een soort van *Monopoly* op de baan, voor de *Factory* van alle goederen uyt de West-Indiën, 't welk indien het stand gegrepen had; zoude niemant, die van hun Maatschappy niet was, toegelaten zyn geweest om eenig Suyker, of andere waaren van de Plantagien te koopen.

Sir Joh. *Bowden* en Mr. *John Gardner* kanteden zich met goede reden daar tegen: Zy hadden toen de grootste Commissien van de Barbados voor eenige Koopluiden in Engelandt; zynde mischien de zwaarste die 'er oyt waaren gehuisvest, in eenig huis in de West-Indische handel. Deze Heeren, zou men zeggen, dat dit alleen voor haar eigen intrest deden; maar den Auteur zegt dat hy wel bewust was, dat ze in dat stuk door de Heeren geprefen wierden, die 't grootste belang by de Barbados hadden: want geen Planter van eenig aanzien was genegen om zig te laten dwingen tot het verzenden van goederen, aan menschen die hy niet kenden; de andere waren ook niet willig om haare behoeften te kennen te geeven aan een Maatschappy, daar een particulier Koopman hen, zonder zo veel kondschap, kon helpen. En in der daad, deze *Monopoly* was zo onrechtvaardig en zoo grondeloos, dat zelfs de Lord Kancelier *Jesfreis* daar van niet wilde hooren spreken! 't Is waar, dat Koning Jacobus daar zo zeer niet tegen was; dog die ongelukkige Vorst heeft 'er mogelyk behagen in gehad, om dat het onordentelyk was, dat hy den onderdaan omtrent dat geval een dwang opleyde, en om dat hy tegens de Wetten was.

Dog om dat Sir *Dalby Thomas*, in de hier boven aangehaalde handel, zich zelve omtrent dit desleyn magtig opveyzelt, laat ons eens zien wat een treffelyk Planter *John Rede* Schiltknaap, aan de Koopluyden hier boven genaamt schreef, met welke hy correspondeerde. „Ik dank u van herte dat gy my 't nieuw Project o-
„vergefonden hebt: Wy zien het aan als een zeer belachelyke en
„verkeerde zaak, en dat indien het tot effect kwam ('t welk God
„verhoede) zekerlyk onze ruine zou zyn. Indien de voornaamste
„Uytvinder *Walrond* maar wilt hoe syn Plantagie hier gesloopt
„is, desselfs Negers en veē op de Markt gebragt en by uytroeping verkogt zyn, zou hy waarschyndlyk wel haasten om na de
„Barbados te keeren (alwaar ik verzekert ben dat hy by vele zo wel-
„lekom niet zou zyn) en zyn best zou doen, om 'tgeen hy agtergela-
„ten heeft, by een te houden. Men zou wel op ieder punt iets
kun-

kunnen zeggen , dog het zou te verdrietig vallen , en het onderwerp is 't naauwlyks waardig , dat men 'er over schryft. Mr. *Richard Walter* en de aanzienelykste Planters in de Barbados waren van 't zelve gevoelen daar omtrent.

De eerste Bill nu in kracht zynde , die wy bevinden dat in Mr. *Stede* tyd door ging , was , een *Additional en uytleggende Acte van een Acte* geintituleert , *Acte tot het bestieren van dienstheden , en de Regten vaststellende tusschen Meesters en Knechts* ; 't welk den 15. Mey , 1688. geteekent wierd.

De Inwoonders waren door het laatste complot van de swarten zodanig in roere gebragt , dat de Vergadering een zeer groote Acte passeerde , getituleert ; een *Bill tot het bestieren der Negers* , 't welk de Luytenant Gouverneur den 10. July , 1688. teekende , en den 2. October passeerde hy een ander , genaamt *Acte tot het verbinden en aanstellen van arme Leerlingen*.

De Vergadering verceerde hem 1000 l. sterling en passeerde een Bill , tot het beter reguleeren van uytroepingen op openbare markten : Een ander tot het verzekeren van 't bezit van Negers en Slaven : en een ander tot het herroepen van een Bill getituleert ; *Acte tot het voorkomen van ontvolking* , 't welk Mr. *Stede* de 19. December teekende , en dit is de laatste Acte dien hy passeerde , die niet verandert of ten eynde geloopt is.

Na de Revolutie in Engeland , continueerde syne Majesteyt Koning *William* de IIIde, Hoogloffelyker gedagtenisse ! deeze Commissie op de Luytenant Gouverneur , tot dat hy *James Kendas* Schiltknaap aanstelde , als Capiteyn Generaal en Hooft-Gouverneur van de Barbados en andere Charibische Eilanden. Deeze Heer hadt een *Interest* daar te Lande , om my van de spreekwyze van de Barbadiers te bedienen , (want de Eylanders noemen altydt een inkomst of goet , een *Interest*) en was des te beeter wellekom by de Inwoonders.

Wy vinden dat de Vergadering een Bill passeerde , tot beter gemak van syne *Excellentie in syne beoogde reys* ; 't welk voor syn aankomst gedaan zynde , konnen wy niet wel begrypen wat ze daar by meenen. Het kan tot Mr. *Stede* niet betrekkelyk zyn , want zy gaven hem nooit de Tytel van Excellentie , zynde altydt Luytenant Gouverneur.

Eer hy de Barbados verliet , of dat Coll. *Kendas* daar aanlandde , adresseerden zich de Volkeren van St. *Christoffel* en andere Eilanden Zuidwaarts , aan 't Gouvernement van de Barbados , daar ze bystand van verzogten , vermits door de Fransse zeer geprengt wierden. Mr. *Stede* bragt de zaak in de Vergadering , de welke op de aanbieding van Sir *Timothy Thornhill* van zich aan 't hooft van een regiment tot hun bystand te begeeven , zulks inwilligde , 't welk den Gouverneur en de Raad mede deden.

Terwyl het bewind in hande van Mr. *Stede* was , viel 'er een ver-

schil voor tusschen de Luytenant Gouverneur en Sir *Timothy Thornhill*. De eerste vervolgde deze in Regten, en Sir *Timothy* appelleerde daar van aan de Koning en desselfs Raad, de welken zo verre waren van hem verligtenis toe te brengen, dat hy gecondemneert wierd om 500 l. aan de Koning te betalen, en 1500 l. aan de Luytenant Gouverneur. De zaak zo als ik onderrecht ben, was over eenige woorden, die eenigints een kleyne betrekking tot byde Gouvernemen ten hadden, maar 't was niet de pyne waard dat men 'er kennis van nam.

Hebbende deese *Warrant* of schriftelyke order daar toe gekreegen, liet Sir *Timothy* de Trommel roeren om vrywillige te werven, en in veertien dage tyds rechte hy een regiment op van twee hondert weerbare mannen, die allen uytgesondert de Officiers, die Commissie hadden tot die expeditie, met Wapenen, &c. ten koste van het Eilandt van de Barbados voorsien wierden. Men bragt ook Schepen by een om ze na *St. Christoffel* over te voeren. De Soldaten gingen Scheep den 1. Augusti, 1689, en raakten de zelve dag onder zeyl. Wat dat Sir *Timothy* in deze onderneming uitvoerde, daar sal men van spreekē in de Historie op die plaatsen daar de Actien voorgeval len zyn.

James Kendall, Schilt-
knaap Gouverneur.

Coll. Kendas ging Scheep, om na deszelfs Gouvernemente te gaan, op een Esquader Oorlogsscheepen door *Commodore Wright* gecommandeert, met de welke mede ging, de Graaf van *Inchiqueen* die tot Gouverneur van *Jamaica* aangestelt was. Den 3. Mey kwam deeze Vloot aan *Madera*, en aan de Barbados omtrent 't begin van Juny. 't Regiment van de Hertog van *Bolton* was aan boord van *Wrights* Scheepen, geschikt zynde tot de voorgenome Expeditie tegens de Fransse in de Zuid-Eilanden, alwaar Sir *Timothy*, nu Majoor Generaal van 't Leger, bleef met deszelfs regiment van de Barbados.

In April voelde men een Aartbeeving in de Barbados, dog menschen noch vee hadden 'er geen letsel van. Twee zeer groote Staartsterren verscheenen in die gedeeltens van de Weerelt, en in vyf quartier uurs ebde en vloeyde de Zee driemaal, tot op een ongewoone hoogte.

Mr. *Stede* de laatste Luytenant Gouverneur, keerde na Engelandt, en zettede zig in *Kent*, alwaar desselfs Familie lang een nederzitting tot *Stede-bill* gehad heeft.

Col. *Kendas* op syn aankomst aan de Barbados spande syne uytterste krachten in, om de Zuid Expeditie, met groote vlyt en goet succes voort te zetten. Verscheide Heeren van de Barbados woonden die by, en in veertien dage tyds raakte de Vloot klaar aan de *Brug*, en zeilden na *Newis*, zoo als elders gezegt zal werden.

De nieuwe Gouverneur hebbende een Vergadering beleyt, wierd daar een Bill gepasseert, om *Konstenaars en andere aan te moedigen*

om

om leerlingen aan te nemen; de welke hy den 1. October 1690. tekende. Op welke tydt *George Paine*, Schultknaap, Clerk van de Vergadering was, en *Mr. John Whetstone* onder Secretaris, zynde de gewoonte, dat deze twee Officiëren alle Bills in de Barbados te tekenen, zo wel als de Gouverneur.

In November ging een Aëte door, tot een beter verzekeren, hoe men de verbeurde Obligatien, wegens 't brengen van personen uit dit Eilandt, zonder briefje, besteden zal, welke de Gouverneur den 17. December tekende, als mede een Bill tot het aanstellen en bepalen van 't gewigt van een Scheepel, by welke alle soorten van korn, peulen, of ander gewas van dit Eilandt zullen gekogt en verkogt worden.

Ter zelve tydt liep de Vragt van de zuiker zo hoog, en de Schippers waren in hunne eischen zo buitensporig, dat het Gouvernement van de Barbados genoodzaakt wierdt, zich met dat werk te bemoeien; waar op een Aëte wierdt gepasseerd, tot het reguleeren van buitensporige pryzen, geëischt en ontfangen door de Schippers en andere, voor vracht van Suiker &c. na Europa gedestineert. By de zelve mogt geen Commandeur van een Schip meer trekken dan 6. Sc. 6. st. het hondert van vracht voor *Muscovado* Suiker; 7. Sc. 6. st. voor witte; 5. Sc. het hondert voor uitbroeide; 6. Sc. het hondert voor geschrapte Gember, en 2. st. het pondt voor Cattoen, daar de pryzen te voren dubbelt waren; doch de Inwoonders vonden zo vele ongeligheden in deze Bill, dat de Vergadering de zelve of te niet dede, of opschortte. In der daadt de Eigenaars en meeste Reeders dreigden dat 'y geen schepen zouden zenden, noch na de Barbados gaan, tot dat men de vracht op zyn prys liet staan. De Zuiker wierdt nu wel in Engelandt verkogt, en 't was een grote verlichtenis voor de Planters, die door zware belastingen en hoge vrachten gedrukt wierden.

Sir *Timothy Thornhill* hieldt zich met zyne Barbadiërs in de Zuid-Eilanden op, en hy en zy hadden zich in 't veroveren van *St. Christoffel* en in andere ondernemingen beroemt gemaakt.

Dit Jaar in January kwam een Vloot van kioeke Schepen; waar van aanstonds 6 door order van den Gouverneur en Raadt genomen, en als oorlog-Schepen gezonden wierden om den Schout by Nagt *Wright* te versterken. Deze Schepen waren door Capt. *Daniel*, Capt. *Leech*, Capt. *Champney*, Capt. *Harding*, Capt. *Man* en Capt. *Willeley* gecommandeert, en zeilden van de Barbados den 11. February, en Capt. *Carter* kreeg order met een paquet na Engelandt over te steken, om aan de Ministers, van 't geen hier omging, reken-schap te geven.

Koning *William* de goedheit gehad hebbende Col. *Kendal* te beveelen dat hy te weeg zou brengen, de vryheit van die gene, die als in Slaverny in de Barbados waren, ter zake van de Rebellie, ten tyde van den Hertog van *Monmouth*, liet den Gouverneur den 17. Maart 1690.

tot dien einde een Aëte passeren, de welke hy den zelven dag tekenende, die Aëte was getituleert, *Aëte tot het te niet doen van een Aëte, tot het bestieren en in dit Eilandt doen blyven van alle zodanige overtuigde Rebellen, die door order of toelating van zyne Majesteit overgevoerd zyn geweest, of zullen worden uit des zelfs Europeaanfche Domeinen na deze plaats.*

In Augusti 1691. passeerde de Gouverneur een andere Aëte, om te verhinderen dat de Clerken van de Hoven van Gemene Pleidien in dit Eilandt niet zouden practiseren als Procureurs, in die Hoven daar ze Clerken waren.

Het zelve Jaar nam de Vergadering in overweging, hoe noodzakelyk het was, dat ze Agenten te Londen hadden, om door hunne Officiers zorg te dragen, aan 't Hof en elders, als het de gelegenheit vereischte, te solliciteren. Zy verkoren tot hun Agenten, *Edward Littleton* en *William Bridges*, Schiltknappen, met een jaarlyksch inkomen van 250. l. ieder. Men behoeft niet te vragen of ze voorzigtig hier in deden, en hadden zy zo eerlyk als wysselyk te werk gegaan, zou na alle schyn hunne wysheit beter succes gehad hebben.

't Is geen nieuws voor de Inwoonders van de *Barbados*, dat Mr. *John Gardiner*, hier boven aangeroot, al over vele jaren hun gestadige en onvermoeide Solliciteur is geweest: dat was hy ten volle. Hem waren zy verschuldigt de gemakkelikheden die ze na de *Revolutie* in den *Afrikaanschen* handel vonden; want hy bewees zo klaar in 't Parlement en elders de onderdrukkingen van de Koninklyke Compagnie te dier tydt, om dat de Lorrendraaiers niet langer bevreest waren van te zullen opgebragt engecondemneert worden; want de Maatschappij bediende zich niet meer van dat deel van hare Prerogative.

Dit was een dienst, dien zy toen zo aanmerkelyk vonden, dat behalven de veelvuldige dankzeggingen, die hen door zyne Correspondenten uit de *Barbados* toegezonden wierden, hy ook kreeg de zelve tekenen van erkentnisse van die gene, daar hy geen handel mede dreef; egter wanneer het in omvraag gebragt wierdt, of hy een van de Agenten van dit Eilandt zou zyn, haalde hen de Negative over, niet tegenstaande hy in zyn Agentschap meer voor hen gedaan hadt, zonder dien Tytel, dan gedaan hebben die gene, die 'er mede bekleet waren. Want wat aangaat de ondergang van 't *Monopoly* Project, en de opening van den *Afrikaanschen* Handel, (laat die byform van relaas, zonder ydelheit of eenzydigheit gezegt zyn) die was men aan deszelfs practyk en vernuft meer verschuldigt, dan aan eenig perzoon of perzonen, wie het ook zou mogen wezen; indien het Eilandt van de *Barbados* wegens des zelfs Agenten twee zulke diensten in de tydt van 17 jaren genoten heeft, ben ik een Vreemdeling omtrent hunne belangen, 't welk evenwel niemant zal pretenderen. Die zy zonder eenig

eenig ander voornemen gezegt als om aan de waarheit hulde te doen: En door het opregt vertoog, dat ik van alle hare grieven, en onderdrukkingen gedaan heb, zullen de Heeren van de Barbados wel zien, dat geen kwade bejegening magtig is geweest om my, tot het opofferen van myn getrouwheit aan myn wraakzugt, aan te porren.

Het is onder de waardigheit van een Historie, particuliere gevallen aan te roeren, en deze afweiding is mogelyk niet van zo een byzonderen aart, als men zich op 't eerste gezigt wel zou inbeelden.

Die Wyzen van de Barbados, die tot nadeel van den Auteur verklaart hebben dat het hun onveranderlyk gevoelen is, dat Affaires van Boeken, Handel in Studie oninschikkelyk zyn, kunnen wel zien dat hy niet van zins was om hen te hoonen, of te beledigen; en wathy ook weet als een Koopman, hy weet zyn pligt te wel als Historie-schryver, dan dat hy drijven boven billykheit zal laten gaan.

Deze Agenten wierden zedert gecontinueert, en de Wedde betaalt, doch met alle behoorlyk respect voor de wysheit van Raadsheeren: daar is reden om te twyffelen of de 15000 l. die hen betaalt zyn geworden, zo wel niet aangelegt zyn geweest tot de gebruyken daar de vier en een half *per Cent* toe gegeven waren. Geen wys man kan denken dat een Edelman die in de Commercie niet opgebragt is, en geen belang by 't Eiland heeft, bekwaam kan werden, of voor Agent te spelen; also min een Koopman die vele Commissien heeft: want daar is geen soort van bezigheden die een Man zo veel bezigheit verschaffen, en hem in zo een gestadige beweging houden, als Factory. Het is buyten twyffel eygen dat een Agent het ware belang van de Barbados ten volle zal verstaan, dat hy ledige tyd moet hebben om zyn Agentschap na behooren waar te nemen; dat het een Man van oordeel en van eer moet zyn, en niet een die een gehuurde pen nodig heeft om zyne grieven wel voor te dragen, en een Request ten *fine* van *redres* op te stellen.

Ik had deze weinige Aanmerkingen in 't Kapittel van den handel ter neer gestelt, doch dewyl het my toefcheen dat daar door zou afweiden, komen zy natuurlyker hier beter te pas.

De Aëte tot het aanstellen van de eerste Agenten, stond in twee jaren te verschynen, maar andere van dezelve natuur gingen door, en zullen na alle schyn door gaan, zo lang als de *Barbadiers* geen reden van klagen hebben, of vrienden hebben die ze om niet willen dienen.

De opening van den Handel op *Africa* wierd niet spoedig voltrokken; doch op 't laatst wierd 10 *per Cent* aan de *Koninglyke Compagnie* gegeven tot onderhoud van hun Forten, &c. Den eersame *John Farmer* Schiltknaap, die naderhand President was, schreef dus aan zyn Correspondent op dat Artykel, na dat hy de bedroefde staat waar in de *Barbadiers* toen waren, vertoont had. „ Ik hoop „ dat

„ dat uwe poogingen, en die van onze Vrienden tegens de *Koning-lyke Maatschappy* de gewenste uitwerking zullen hebben, 't welk „ een souverein Cordiaal zou zyn om onze kwynende geesten weer „ op te wekken en te verkwikken.

't Volk van Engeland zo wel als de *Barbadiers*, hadden groote gedagten van de zuid Expeditie: Maar de Heeren van de Barbados zagen wel haast dat die verwagtinge op niet zou uitdraajen: want niet tegenstaande de Verhalen die daar van in Engeland gedrukt wierden, is het zeker dat zy daar, noch Admiraal, noch Generaal, iets uitvonden dat de onkosten, die men daar toe in Engeland en in de Barbados gedaan hadde, kon goet maken.

Col. *Former* was een schrander Man, en 't zal de Leezer niet mishagen, dat men hem opdiest een Verhaal van onze zaken aldaar, en de aanmerkingen die hy daar over maakt in een Brif gedagtekent, den 3 April 1691, omtrent 7 weeken na dat de Vloot uit de Barbados was zeil gegaan, met de te voren vermelde versterkingen.

„ Het volk van onze schepen geprest zynde, en met de Vloot tot „ de Zuid Expeditie mede gegaan, zullen zy by gebrek van het zelve „ niet kunnen zeilen, en aldus op hun wederkomst moeten wagten. Ik „ wenste dat ik dan in staat was om u zo een Verhaal te doen van hun- „ ne uitvoeringen aldaar, dat die u mogt behagen, doch na 't gene ze „ tot nu toe gedaan hebben, twyffel ik zeer of ik het wel zal kunnen „ doen: want Capt. *Wright* met alle 's Konings schepen, door 6 van „ onze beste Koopvaardy schepen versterkt, van sterkte als vier en „ vyf deks schepen, wel bemant, is deze seven weeken daar plat bly- „ ven leggen; en hoewel men hier groote dingen vertelde eer hy ver- „ trok, als of men alle de Fransse Eilanden in korten tyd zou innee- „ men en vernielen, zyn 't egter tot nu toe maar praatjes die 'er gedaan „ zyn, uitgezondert het nemen van een kleyne Vissers boot: maar de „ Fransse zyn gaauwer geweest; want terwyl deze magtige dingen, door „ onze Vloot op de Rêen en in de Baajen van *St. Christoffel*, *Antegoa* en „ *Newis* uitgevoerd wierden, waren zy met sloepen en ander kleyn „ vaartuv g bezig met het nemen van onze schepen, (Noordwaards en „ Zuydwaards van dit Eilandt, na buiten en na binnen gedeflineert,) „ en wy hebben kondschap dat 13 van allerly zoorten reets door hen ge- „ nomen zyn, zo dat wy in zeer korten tyd, by gebrek van voorraad, „ tot een slegte staat sullen vervallen.

Mr. *Reid* een ander Lid van den Raad in een Brief den 2de July daar aan volgende, schryft aldus.

„ Onze Oogst is dit jaar vry slegt geweest. Na alle waarfschynlyk- „ heit zal de toekomende nog slegter wezen, om dat wy de gewoon- „ lyke saisoenen tot het planten niet gehad hebben. Wy hebben door „ een *Frans* jagt sneuwte vry wat geleden, 't welk ons in weerwil „ van

„ van 's Konings Vlooten , volgens 't gemeen zeggen , 28 of 30 van
 „ van onze kleyne scheepen Zuidwaards van dit Eilandt genomen heeft ;
 „ Dit heeft de voorraad schaarser en duurder doen werden. Onze
 „ Admiraal , daar wy na het schynt gelukkiglyk van ontslagen zullen
 „ werden , heeft in haar Majesteyts dienst wat traag geweest : Hy en
 „ Generaal *Codrington* verlieten *Guardeloupe* zonder eenige reden , al-
 „ leen uit hun eygene yver en uit vrees voor de Fransse Vloot , wan-
 „ neer wy drie maal meer scheepen dan de Franssen hadden. Zy lie-
 „ ten een Mortier agter , hoewel de Fransse ter zelve tyd 't Eilandt
 „ ook verlieten , zich inbeeldende dat wy *Martinico* gingen aantasten.
 „ Deze Expeditie is een van de meest onverantwoordelykste zaken ge-
 „ weest , daar men ooit van gehoord heeft.

De weinige zorg die *Wright* droeg om de Zeën van Kapers te zuiveren , joeg de Eilanders op kosten , van een uytrusting , van twee scheepen tot hun eygen bescherming. Wy vinden zulks in de Tytel van een Acte die toen passeerde , *om den eersame Col. RICHARD SALTER Tresaurier van dit Eilandt , te gelyk met een Interest van 20 per Cent 's jaars , alle uitgeschote sommen , die hy geleent en aangelegt sal hebben tot het huuren , uitrusten , en in Zee brengen van twee scheepen sloepen of andere Konings scheepen , tot bescherming van dit Eilandt.*

Wy bezeeffen dat de Vloot en de Landmagt niet bestand waren om de Barbadiers van vrees te bevryden , alsoo daar een andere Bill werd gemaakt , *tot het retrancheeren en versterken van dit Eilandt en die plaatsen , daar het syn Excellentie sal ordonneeren.*

Deese Vloot bragt niet alleen de Barbadiers een groot kwaad toe , door 't weg nemen van hunne Land en Zee-luyden , maar de soldaten hadden een pestilentielle ziekten onder hen , waar mede de Eilanders besmet wierden : En het Eilandt 't welk te voren voor het gesondste van alle Eilanden daar omtrent gehouden wierd , is 't zedert altyd vry ziekelyk geweest ; een groot getal Koopluyden , scheeps Capiteyns , Planters , Dagloonders en Negers , zyn door deze kwaal weg gerukt , en 't was te wenschen , dat men heu zoodanigen onderstand van manschap gezonden hadt , als ze tot hunne bescherming van noden hadden.

Wright , wegens deszelfs nalatigheyd en flauwhertigheit , wierd gevangen t'huys opgezonden : En de zaken van de Fransse in de Charibische Eilanden hadden die uitkomst niet , daar wyze mede bedreigt hadden.

Het Fregat genaamt *Assistance* , een Frans Fluytschip ontmoetende van 80 Vat en 60 stukken , geladen met 30 Matten , en allerhande voorraad , nam het zelve , en bragt het in de Barbados op : Dit is een van de beste zaken , die'er door de Zee Officieren in die Expeditie verrigt zyn.

Ide Deel.

G

Capt.

Capt. *Wren*, die den Admiraal Wright, in 't Commando van de Zuid-Vloot opvolgde, arriveerde den 16 January met een Vloot Koopvaardyschepen onder zyn Convoy, hebbende 8 Oorlogschepen by zich.

Den 24 van dezelve maant, Col. *Kendas* berigt gekregen hebbende, dat 9 Fransse Oorlogschepen na 't Noord Oosten van het Eilandt stevenden, gaf met kennis van den Raad order, dat men twee Koopvaardyschepen uit te rusten, 't welk alzo wierd gedaan, en zynde by Hare Majesteits schepen gevoegt, de *Norwich*, de *Mary*, de *Antelope*, de *Mordaunt*, en de *Diamant* met twee sloepen; gingen zy den 30 onder zeil: maar hebbende verscheide dagen Noord-Oost van dit Eilandt, en op de breedte van *Martinico* gekruyst, zonder de Vyand te ontmoeten, keerden zy den 5 February na de Barbados. Daar na wierd geresolveert dat Capt. *Wren*, met dezelve schepen na de Zuid-Eilanden zou zeilen, als mede met de Koopvaardyschepen aldaar en tot *Jamaica* t'huys hoorende: En dat op zyn aankomst aldaar, hy de *Assistance*, de *Hampshire*, en de *St. Paul* een Brander, by zich zou nemen, waar na men zyn best zou doen om de Vyand op te zoeken.

In gevolge van die resolutie, ging hy den 17 February t'zeil en den 21 's avonds, zynde voor de *Delias* zag hy 16 Fransse Oorlogschepen en twee Branders, door den Grave de *Blenac* Gouverneur van de Fransse Eilanden gecommandeert. Zy zeilden t'zamen de gansche nacht over, zonder dat 'er iets voorviel, hoewel zy vry naby elkander waren. 's Anderendaags 's morgens, omtrent 2 uren, kregen de Fransse de loef; ten 5 uren liet de Franssen Admiraal boven van de voorsteng de Vlag wayen; ten 6 uren, maakte hy t'zeil om de Krygsraad te spannen, en rangeerde zyn Vloot in een Linie van bataille; van 6 tot 7 haddenze weinig wind, kalmte en veel regen; omtrent 8 uren 's morgens de Fransse een koeltje hebbende, kwamen op Capt. *Wren* aanvallen. De *Mary* toen in de agterhoede zynde, ging 't gevegt met hem eerst aan, en daar na met de rest van zyn Esquader; 't welk van 8 tot 12 uren des middags duurde, en gaf alle Koopvaardyluyden gelegentheyd om weg te raaken. Ter zelve tyd had de Vyand de *Mordaunt* door Capt. *Butler* gevoert, verovert; de *Mary* door Luytenant *Wyat*, en de *Engelandt* Fregat, door Capt. *Stubblis*, in 't midden van haar zynde; dog zy verontschuldigten zich, alzo zy zich niet alle bedenkelijk goed beleid en dapperheit gedragen hadden.

Capt. *Wrens* Esquader bestont maar uit 7 schepen; waar tegens de Fransse 14 hadden van 40 tot 60 stukken, en 2 van 30 tot 40 behalven 2 Branders, 't welk een slegt bewys is van hunne zo geroemde dapperheit en beleid: Want niettegenstaande zo een groote ongelykheit, bragt

bragt Capt. *Wren* den 25 February deszelfs ganfeh Efquader in de Barbados, uitgenomen 't *Engelandis* Fregat, 't welk na *Jamaica* door zeilde. Ook viel geen een Koopvaardy fchip in 's Vyands handen.

Dit was een zeer fraaye daad van Capt. *Wren*, en een van de beſte die 'er in de laaſte oorlogen in de *W'eſtindien* voorgevallen zyn.

De ſterfte hield in de Barbados 't geheele Jaar nog aan, inzonderheit onder de matrooſen, 't welk zo verre ging, dat men gemeenlyk, 10, 15 en 20 op een dag in de *Brugge Stad* begraafde, en de ziekte verminderde weinig, alzo de meeſte matrooſen van Oorlog en Koopvaardy ſchepen daar aan ſturven, en de Inwoonders de beſmetting weg hebbende, namen dagelyks in getale af.

's Konings ſchepen konden by gebrek van volk niet uit kruiffen gaan. Capt. *Wren* was onder 't getal der dooden, en men mogt niet regt de ſchepen wel doot graven noemen.

Na de *Revolutie* in Engelandt wierden verſcheide Leden uit den Raad van de Barbados verkeerd afgemaald, als of zy 't Gouvernement niet toegedaan waren; dog Col. *Kendas*, zich op 't ongelyk dat men hen aangedaan had, geïnformeert hebbende, gaf zulke voorſchryving, ten haren beſten, ten Hove, dat alle die het begeerden, wederom in haar voorige plaatzen herſtelt wierden.

Omtrent deeze tydt geliefde het den Koning zekere *Lords* en Edeluyden aan te ſtellen, waar van acht gegageert waren, en de anderen waren leden *ad honores*, of liever leden voor hare plaatzen, om een *Comitté* te zyn, voor den Handel in de Plantagien. Die *Committé* is zedert beter bekend geworden by de naam; van de *Lords van de Commercie*, &c. Hunne naam toont genoegzaam aan, wat hun bezigheid was, en alles dat tot de Plantagien of handel betrekkelijk is, word nu voor hen gebragt.

Het Eilandt van de Barbados onder hun opzigt zynde, en wel een van de aanzienlykſte gedeeltens van dien, is het wel waard, dat wy van die *Committé* iets aan halen, dog wy zullen gelegenheit hebben om in dit, en andere deelen van onze Hiſtorie, daar van te ſpreken.

Behalven de ſterfte in de Barbados in 't Jaar 1692. was het zeer buyig en ſtormig weer, en daar ſtortede zulke regens, dat de Planters hunne Suyker na de havens niet konden verzenden. De meeſte ſchippers die doen in 't Eilandt kwamen, wierden hier begraven, en de ſtaat van 't Volk was waarlyk te beſchryven.

De Vergadering paſſeerde een Aſte *wegens de Commercie*, welke de Gouverneur den 2 Auguſti teekende. En een ander om *duyſent man op de been te brengen, die te wapenen en toe te ruſten tot een Expeditie tegens de Franſſe*, hoewel 't Volk toen zo ſchaars in de Barbados was, dat men ze nauwelyks miſſen kon. Een andere Bill paſſeerde en wierd

getekent in October, waar by belast wierd, *dat den Eed afgenomen zou worden van alle die geene, die door de Wetten van dit Eilandt gemagtigd waren of zullen werden, tot het aanhooren en bepalen van de schriftelyke orders van Erreur, en smeekschriften van bezwaarnisse, en alle andere zaken van billykheit, wat het ook zou mogen wezen.* Een ander zeer noodzakelyke Aëte passeerde, en wierd dezelve maant geteckent, namentlyk; Aëte tot aanmoediging van alle Negers en slaven, die eenige t'zamenfweering zullen ontdekken.

De Vergadering drong zeer aan by de Gouverneur, en begeerde dat hun Agenten in Engelandt, de *Lords* van de *Comité* zouden schryven en verzoeken, dat een regiment soldaten tot de Zuid Expeditie, tegens de Franse geschikt, en in de Barbados mogt blyven, als de Expeditie gedaan zou zyn, en passeerde een Aëte, om 't zelve vrye quartieren te geeven; Dog wy hebben nooit gehoord dat hen een regiment toegestaan wierdt, terwylende deze Gouverneur hier geweest is.

De Vergadering passeerde een Aëte, om 't verkoopen van *Rum*, of eenige andere sterke dranken, aan eenig Neger of andere slaaf, te beletten. De Gouverneur teekende die; maar deze Bill wierd hier als ook op andere plaatzen, weinig onderhouden.

Gedurende deze Zitting ontving de Gouverneur een Geschenk van 't Land: En de *Grand Juris*, aan de *Brug* hunne Vergadering houdende, stelden een zeer getrouw Adres op aan hare Majesteiten Koning *William* en Koningin *Mary*, dewelke door Col. *Edwyn Stede* overgelevert wierd, zynde door de Graaf van *Rochester* ingeleid. Ter zelve tyd wierd Col. *Stede* door zyn Majesteit, uit aanmerkinge van zyne getrouwe diensten, Ridder gemaakt.

De Leezer zal mogelyk de nieuwsgierigheid hebben om de reden te weeten, van 't passeeren van de Aëte nopende de Negers hier boven aangehaalt. De voorreden van de Bil wegens het ontdekken van de zamenfweeringen zegt ons; *Nademaal verscheide Negers en slaven van dit Eilandt al over lang gearbeit en voorgenomen hebben een zeer schrikkelyke, bloedige, vervloekte en verfoeyelyke rebellie, gevolgt van massasres, om tot moorderyen en destructie te doen uitbarsten, &c.*

Deez' Aanflag is de algemeenste geweest, die de Slaven oyt gesmeed hebben, en bykans tot aan de uitvoering gekomen was. Die Fieltten waren zo doortrapt, datze op 't sterk afneemen van de Inwoonders, door pestilentie en oorlog veroorzaakt, agt gaven, en zy beelden zich in, dat zy nooit beter gelegenheit zouden hebben, om hun duivelsch voornemen werktellig te maken; hoe welmen kwalyk denken zou, dat ellendige menschen zo een dwaze als bloedigen aanflag, dorsten smeeden; dierhalve geen groote gedagten van dat werk te maken was: Want wat warenze van zins uit te voeren? Konden zy zich zonder voorraad handhaven? Zou dat hun staat verbeteren, van Meesters verandert te hebben? En in plaats van dienende Vryluiden,

den, slaven te worden van slaven, namentlyk van de Franssen? Of beeldenze zich in, dat de Christenen hen toegelaten zouden hebben om een *Negro-Monarchie*, of een Republyk van Negers in 't midden van hunne Gouvernemen ten op te regten, de Engelsse, Hollanders en Fransse, zouden liever een Verbond-t'zamen gemaakt hebben, dan zo eene onnatuurlyke en gevaarlyke onafhankelykheit te dulden. Meenden zy tot hunne oorspronkelyke woestheit te keeren? Hoe zouden zy *Africa* bereykt hebben? Alle Volkeren zouden op hun, als gemeene vyanden 't oog gehad hebben: En zo Engelandt al niet dienstig gevonden hadt om hen te kastyden [zo als ze zeekerlyk strengelyk gedaan zou hebben] zouden alle Christen Volkeren beslooten hebben hen aan te tasten en tot erger slaverny te brengen, dan hen zo snodelyk door verraad, moordcryen, en helsche ondankbaarheit, daar van te willen bevryden.

Eer wy verdere aanmerkingen hier over maken, zal men den Leezer meer omstandigheden mede deelen, dewelke deze zyn.

Aan deez' Aanslag zo als gezegt is, was al over lang gearbeit; Dog de zamenzwee rders wierden nu en dan in de uitvoering te leur gestelt. Zy hadden beslooten de Gouverneur om hals te brengen, en ter zelve tyd moesten die geene, daar men in ieder Plantagie 't meest op vertrouwde, op hunne Meesters en Opzienders aanvallen, en daar na zich met alle wapenen, ammunitie en paarden die zy zouden kunnen magtig werden, na de *Brugge-Stad* begeven, alwaar zy zich in verscheide regimenten te paart en te voet zouden formeeren, zy vereen gekomen wie dat de voornaamste Officiers zouden zyn. Zonden verders door wapenen en ammunitie uit het publyk magazyn verzorgt te werden; door een Neger, die daar onder de Magazyn bewaarders te werk gestelt wierd, dewelke door zyn slaaf zou omgebragt worden. Zy hadden ook voorgenomen het Fort te overrompelen, en van daar, de schepen op de rede te beschieten. Dog hunne snoode praetyken kwamen gelukkig aan den dag door twee van de voornaamste Zamenzwee rders, die zo als zy'er van spraken, beluistert wierden: Zy wierden aanstonds daar op gevat, verweezen om in keeten opgeslooten te werden, en zo te sterven: Zy stonden het dus vier dagen uit, en ziende toen dat'er geen ontzet van hunne medepligtige makkers te hopen was, beloofden zy 't geheele complot aan den dag te brengen; 't welk zy nakwamen, doende een volle belydenis, zo dat de voornaamste zamenzwee rders ontdekt zynde, by de kop wierden gevat, gepynigt, en verscheide van hen ter dood gebragt.

De Wetten die over dat geval gemaakt wierden, staan in 't kort begrip der Wetten van de Plantagien, en in 't breede, in de Statuten van het Eilandt van de Barbados. Wanneer wy overdenken dat meer als de helft van de Blanken *Creslians*, of Inboorlingen van 't Eilandt, daar onder waren, komt hunne dwaasheit en dolheit des te onverantwoorde-

lyker voor, datze genegen waren hunne natuurlyke Heeren tegens vreemde te verwisselen. Indien zy zich inbeeldden datze tot in *Guinée* konden geraken, of zich zelve in de Barbados handhaven, moestenze de onnozelste halzen zyn, die'er op den Aardbodem gevonden werden, en hun begrip zo gering als hun staat zyn.

Dit is het grootste gevaar geweest waar voor de *Barbadiers*, wegens hunne slaven, ooit zyn bloot gestelt geworden: En de goede Wetten die men maakte om diergelyke t'zamenzweeringen in 't toekomende te weeren, hebben voor een groot gedeelte het oogmerk beantwoort.

Wat aangaat het verschil dat'er ten tyde van deze Gouverneur tusschen hem en Col. *Hallet* voorviel, en het Proces dat daar op volgde, dewyl geen genoegzame gedenkschriften by der hand heb, om het verhaal van die zaak te doen, kunnen wy het maar simpel aanroeren, en met onze Historie voortgaan.

De duizent man waar af gesproken is, waren al op de been gebragt in gevolge van de Aste van de Vergadering, en men maakte daar twee regimenten van, het eene door Col. *Richard Salter* gecommandeert, en het ander door Col. *John Boteler*, beide Planters in dit Eilandt. Het voornemen was die te voegen by andere troepen die men uit Engelandt verwagtede, om een expeditie tegens *Martenico* uit te voeren. Men rustede een goet esquader Oorlogschepen in Engelandt uit, die tegens 't laafst van 't Jaar 1692 na de Barbados t'zeil ging, hebbende aan boord Col. *Foulks* en Col. *Goodwins* regimenten te voet en 200 recruiten van Col. *Lboyd*.

Sir *Francis Wheeler* was Commandeur van de Oorlogschepen, en Col. *Foulks* van de Land magt, de welke in de Barbados aankomende, Col. *Salter* en Col. *Boteler* by hen kreegen.

De Vloot zeilde uit dat Eilandt den 30. Maart 1693, en kwam den 1. April aan *Martinico*, alwaar se in 't *Cul de Sac Marine* ankerde. Wy moeten aanmerken dat de twee regimenten van de Barbados, wanneerze op de been waren, de Edellieden en andere Volontairs die van daar met hem gingen, 't gantsche getal van de Barbadiers uitmaakten, en op 13 of 1400 man, zynde ruim de helft van de Land magt, gerekent wierden.

De plaats daar Sir *Francis* ankerde, was het Suid-Oost-lyke gedeelte van 't Eilandt, omtrent anderhalve myl van strand. Hy, Col. *Foulk* en Col. *Lboyd*, gingen in een sloep om een bekwame plaats tot het doen landen van hun volk af te zien. De Fransse hadden verscheide kleine Wachten langs 't strand, een van welke Sir *Francis* met een musquet schoot onder de regterborst trof, zo dat hy voor zyn voeten neerviel, dog hy kreeg maar een zware kneuzing. Men gaf order om de troepen aan land te brengen, maar de wind zeer opsteevende, wierd zulks tot de volgenden dag uitgesteld, wanneer omtrent 9 uren 's morgens Col. *Foulk* met 900 man zonder eenige tegenstant lan-

landede. De booten wierden aanstonds te rug gezonden, en tegens den avont wierd de rest van de troepen ook aan land gebracht. Den 3. April bleeven zy langs 't strand, en vernielden alle de huizen en plantagien omtrent *Cul de Sac Marine*, waar van de meeste goede zuiker werken waren, de Inwoonders en Negers middelerwyl in de Bosschen gevloten zynde.

Den 4. keerden de troepen aan boord. Den 5. kwam Sir *Francis Wheeler* met een detachement van 500 man in de Baai aan strand, na by de *Diamand*, verbrandde verscheide huizen en Plantagien, en tegens de nacht kwamen zy wederom aan boord. Den zelfen dag een Luitenant van de regimenten van de Barbados, zonder order aan strand gaande met 6 of 7 soldaten, behalven 't gemeene volk van de Boot, verviel in een hinderlaag. Twee van de zyne wierden gedood, en de rest gevangen genomen.

Den 6. wierd Luitenant Colonel *Lilliston* met een sterke Party aan strand gezonden om 't Land, aan de zyde van de Baai na de *Diamand*, te vernielen, en hebbende zulks uitgevoerd, keerde hy met zyn volk tegens de nacht aan boord.

Den 9. vervogde zich Col. *Codrington* by hen met Col. *Lhoyds* regiment en de troepen van 't Zuiden. Dog Col. *Foulk* bleef zonder iets uit te voeren tot den 12, wanneer in een Krygsraad beslooten wierd na *St. Pierre* te zeilen, alwaar de Vloot den 15. aankwam en omtrent een musket schoot van het strand ankerde.

Op den 17. landdeden de Engelsche, en hunne voorste Partyen hadden eenige schermutselingen met den Vyand. Col. *Foulk* gaf order om zich van een hoogte meester te maken, en zond eenige partyen uit, die landewaards komende, alles vernielden daar ze door trokken.

Op den 18. posteerden zich de Engelschen op eene hoogte, zynde een Canon-schoot van de Stad *St. Pierre*, en men bracht verscheide veltstukken aan strand, die op de Vyand, dewelke agter zyne affnydingen lag, speelden.

Den 19. deeden de Fransse een uitval op *Foulks* buitenste wachten, dog zy wierden te rug gedreeven door een gedeelte van Col. *Foulks* regiment, geleid door Capt. *Sproston*, dewelke hen tot in hunne loopgraven vervolgde, alwaar den Officier, diese commandeerde, gedood wierd. Col. *Blakstone* ondersteunde Capt. *Sproston* met een regiment van 't Zuiden, en de Vyand wierd zo kleinmoedig, dat hy niet meer uit de linien dorst komen.

Dusdanig was den uitslag van deze Expeditie op *Martinico*, waar in de *Barbadiers* eerder te voorbarig, dan anderzins geweest zyn; en indien de Officieren uit Engeland overgekomen, zich zo wel van hun pligt gekweeten hadden, als deze, die van de Barbados kwamen, zouden wy na alle schyn daar betere rekenfchap van gegeven heb-

hebben. Want Krygsraad gehouden zynde, wierd 'er beslooten, dat de manschap en de artillery weer scheep zou gaan, 't welk gedaan wierd: En de eenigste reden, die ik gehoord heb, dat men daar toe hadde was, om dat het een regulier Werk was, en zulks moet men veronderstellen, dat de Engelsche te voren wel wisten. Men zeide dat de soldaten ziekelyk waren; Indien het zo was, de zelve aan boord te houden, en Zuidwaards aan te voeren, was de weg niet, om ze gezond te maken.

De roepen maakten te zamen 4 a 5000 Man uit, en 't was volks genoeg om de Fransse uit alle hunne Suiker Eilanden te verjagen. Col. *Salter*, en Col. *Bowler* keerden na de *Barbados*, welk Eilandt daar door maar meer volk verlooren heeft, om dat daar geen soldaten gelaten waren, om hunne plaatzen te bezetten.

Col. *Foulk*, Col. *Goodwin*, Majoor *Abraball* en andere Officiers sturven aan scheeps boord, en vonden een onloffesye dood in 't ontvlieden van een roemrugtige. Het is waar dat de Fransse op *Martinico* met groote schrik bevangen waren, en de meeste van de rykste Inwoonders gingen t'scheep, hunne beste effecten na Vrankryk mede nemende, waar van eenige door de Engelsche onderschept wierden.

Col. *Francis Ruffel* Gouverneur.

Koning *William*, Col. *Kendal* herroepen hebbende, stelde Col. *Francis Ruffel* aan, broeder van de Graaf van *Oxford*, om Gouverneur van de *Barbados* te zyn, en gaf hem een Commissie voor een regiment soldaten, die na dat Eilandt moesten over gevoert werden en aldaar blyven. Vervolgens droeg de Vergadering zorg voor hunne noodwendigheden tegens hun aankomst, 't welk was in 't Jaar 1694. En Col. *Kendal* na Engeland gekeert zynde, geliefde het zyne Majesteit hem, tot een van de Lords van de Admiraliteit, aan te stellen.

Hoewel na zommige raporten, de ziekte in de *Barbados* vermindert was, is het egter zeker dat 'er zo veel menschen stierven als ooit, zo wel aan land als aan boord; en de twee Oorlogschepen in *Carlisse Baai*, de *Tyger* en *Mermaid* hadden zulk gebrek aan manschap, dat de Vergadering genoodzaakt wierd een Aëte te passeeren, om hen een spoedig onderstand van Volk te verzorgen.

Met Col. *Ruffel* gingen desselfs Gemalinne, de *Lady North and Grey*, en haar Dogter, Sufter van de tegenwoordige *Lord North*, welke beide daar sturven.

De eerste Aëte nu in kracht, de welke de nieuwe Gouverneur Mr. *Ruffel* passeerde, was, om voort te komen het breeken of weg nemen van eenige klippen of steenen in eenig gedeelte der Zee of strand voor dit Eilandt; welke Aëte door Mr. *Thomas Brewster* getekent wierd, dewelke als gezegt is, als onder Secretaris ageerde door order van de Gouverneur, en *George Puit* Schiltknaap van de Vergadering. De laatste eenige tyd daar na onder Secretaris geworden zynde, wierd de tegen-

tegenwoordige Solliciteur Generaal, in zyn plaats, tot Clerk van de Vergadering verkoren.

Het Gouvernement alhier vond goet de *Brigantyn Marygold* klaar te maken om Zuidwaards te gaan, en de overgebleeven manschap, die daar, na de Expeditie op *Martinico* gelaten was, af te halen.

De Vergadering schoot 700 l. op tot het victualleeren van de Oorlogschepen de *Bristol*, en *Play-Prise*, en voegde Mr. *Francis Eylis*, een braaf Koopman van *Londen*, by de twee Agenten hier boven door een Bill vermeld, belastende dat men hem 1500 l. zou overnemen tot den dienst van 't Eilandt. Zy gaven den Gouverneur een geschenk van 2000 l. en onderhielden zyn regiment. De Gouverneur, de Raad, en de Vergadering zonden een zeer getrouw Adres van condoleantie aan Koning *William* over, wegens de noot genoeg beklaagde dood van zyne Koninglyke Gemaalin, onze Souvereine Koningin *Mary*, Sufter van onze tegenwoordige, in alle deelen genadige en roemruchtige Koningin *Anna*, dewelke de Koning zeer gunstelyk aannam, en eenige tyd daar na, Col. *Willoughby Chamberlayne* tot Ridder maakte, voor deszelfs goede en getrouwe diensten in dit Eilandt, dewelke daar na gestorven zynde, trouwde deszelfs Weduwe met Mr. *Mitford Crow* een Koopman van *Londen*, van wien men hier namaals meer zal zeggen.

Het Oorlogschip de *Child-Play*, convoyeerde een Vloot Koopvaardy schepen van de Barbados na Engelandt, en 't is opmerkelyk, dat de Eilanden de onkosten daar van voor het grootste gedeelte gedragen hebben: Want hadden zyze niet geactualieert, zou de Vloot niet hebben konnen zeilen.

Behalven deze lasten, begonnen de Gouverneurs nu een soort van bezwaren te worden, door hun afschicken van geschenken van 't Landt, ziende zy die giften aan als hun regt, daar dezelve alleen een buiten gemeene goethartigheid van de Inwoonders was.

Col. *Russel* kreeg 2000 l. meer in 't Jaar 1695, hoewel hy dit [zo de gerugten waar zyn,] niet verdiende, want wy zyn door geloofwaardige onderregtingen verzekert, dat 'er geen buskruit genoeg in de Forten was om met 't zelve zeven schooten rond te doen, toen Mr. de *Pointi* zeilende na *Cartagena*, in 't gezigt van de Barbados kwam, en hadt hy de omstandigheden geweeten, waar in de *Barbadiers* zich toen bevonden, zou hy mogelyk zyn Expeditie volbragt hebben eer hy de vaste Kust bereikt hadt. Niet lang te voren was 'er kruit genoeg in de Barbados, maar de Zeerovers hadden hunne Agenten in dit Eilandt, zo wel als in andere plaatzen, ook waren daar deze en geene middelen in 't werk gestelt, om die van *Madagascar* daar mede te voorzien. Men behoeft niet te vragen hoe zulks geschiede, alzo zy 'er goet gelt voor betaalden; en indien de Heeren van de Barbados eenig argwaan over zo eerloozen handel hadden gehad, zyn wy ver-

wondert dat zy door hunne Agenten in Engelandt niet bezorgt zouden hebben, van daar over te klagen.

Col. *Ruffel*, juist ten tyde dat die zaak een groot gerucht maakte, gesturven zynde, nam *Francis Bond* schiltknaap 't bewind van zaken op zich, tot dat'er een Gouverneur uit Engelandt over kwam: En de President, Raad en Generale Vergadering tyding gekregen hebbende van het vervloekte Moort Complot, zonden een zeer getrouw Adres aan zyne Majesteit over, *om de Koning geluk te wenschen, dat zyn Majesteit zo wonderbaarlyk en gelukkiglyk, ontkomen was de barbaarste en bloedigste moort, die onlangs tegens zyn Koninklyk Perzoon, door verfoeyelyke sielten en monsters van 't Menschdom; stond ondernomen te werden, zynde het een schande van deze Eeuw, en zullende strekken tot afschrik en vervloeking van toekomstende Eeuwen.*

Over 't zelve voorval werd ook een zeer getrouw Adres door de *Grand Jurs* van de Barbados, aan zyne Majesteit geprefenteert.

Ten tyde van 'tze President, wierden verscheide goede Wetten gemaakt die nog in kracht zyn, en die wy in 'tbyzonder zullen vermelden na de order van de tydt waar inzegemaakt zyn. De eerste is een *Akte*, verklarende dat de beslissing van alle betwiste verkiezingen van Leeden, om in de Generale Vergadering te dienen, na Wetten en Regten resideert in de Gedeputeerden van zyn Majesteits Onderdanen van dit Eilandt, welke den 10. Februari 1696. geteekent wierd. En de 16. van dezelve maant ging een andere Bill door, zynde een vervullende en uitleggende *Akte* van een Bill genaamt, *Akte tot het aanstellen van arme Leerlingen*. En den 3. Maart daar aan volgende, een ander genaamt, *Akte ordonnerende dat de Solemnele affirmatie en verklaringe van 't Volk, genaamt Quakers, in stede van een eedt in de gewoonlyke form zal aangenomen werden.*

Omtrent die tydt kwam den Admiraal *Newis*, met een Esquader Oorlogschepen aan de Barbados, en den 28. April 1697. ging hy uit dit Eilandt zeil om Mr. de *Pointi* gade te slaan.

De Vergadering hunne Zittinge noch continuerende, passeerde 'er den 18. Mei een *Akte*, om te verbinderen dat *Regters* niet zouden mogen pleiten en practiseeren in eenige van de Hoven van dit Eilandt: Als mede een ander, tot het herroepen van de *Akte* genaamt, een Bill, om een belasting te leggen op 't inschepen van materialen tot het publyk timmeren van steene-beeren, en tot het zuiveren van de Baar en Ree van *Carlisle*.

Twee Schepen de *Providence* en *Benjamin* wierden, in gevolge van een Bill ten dien einde gepasseert, door het Land uitgerust, en betaalt: En in Juni 1697. las men een Bill, die de President en Raad passeerden, om de vryheit van de verkiezingen ongekrenkt te laten, en te bepaalen, wie als vrye Eigenaars zullen geagt werden, en bekwaam zyn om te verkiezen, of als Gedeputeerden verkooren te wer-

werden, tot de voornaamste Leden van de Parochie-Kerk, of om te dienen als Gezwoorne, in Rechtsplegingen over reële Actien, in dit Eilandt; een Wet van zeer groote aangelegenheit in deze tegenwoordige Constitutie van 't Gouvernement van de Barbados, zo wel als die tot het vast stellen van de Keurlingen, van dit Eilandt.

De Barbadiers wisten nog niets van 't sluiten van de Vrede te Ryswyk, toen deze Bill tot hunne verzekering tegens buitenlandsche aanvallen opgesteld was. Men hadt belast geschut te planten op Lesley's hoogte, den Berg, Brugge's hoogte en andere bekwaame plaatsen, om het zelve, op 't eersten allarm, te kunnen verwoeren.

Omtrent 't begin van January; kwam de Graaf van Bellemont met het Oorlogschip de *Deptsfort* aan de Barbados. Zyn reis was na zyn Gouvernement van *Nieuw-Engelandt* en *Nieuw-York*, en wierdt door storm hier aangedreeven.

De tyding van de geslooten Vrede in dit Eilandt gekomen zynde, kan ieder een zich ligt verbeelden, dat de Inwoonders, wegens de geleede schade, als ook de Resident, de Raad, en de Vergadering Koning *William* als by Adres congratuleerden, dat zy van herten blyde waren, over de veiligheid die hy voor hen te weeg gebragt hadt, door *Vrankryk* tot reden te brengen.

De laatste Bill nu in kracht, die onder Mr. Bonds Voorzitterschap passeerde, was een Acte tot het beter verzekeren van de vryheit van zyn Majesteits onderdanen in dit Eilandt, en om lange gevangenissen voor te komen.

In 1698. wierdt den Eersame *Ralph Grey* Schiltknaap, broeder van den eersame de Graaf van *Tankerville* tot Gouverneur van de Barbados aangesteld, *Ralph Grey* Gouverneur.
Hy zeilde den 1. Juni van *St. Heleen* met 't schip *Soldados Bize*. En kwam den 24. Juni te *Madera*, en na dat hy treffelyk door de Gouverneur, gedurende deszelfs verblyf aldaar, was onthaalt geworden, zeilde hy den 1. July daar van daan, en kwam den 26. aan de Barbados.

De *Spidewils* Capt. *Coulsea* kwam daar in gezelschap van de *Soldados*, aan boord van welk schip een schelmachtig deffein wierdt ontdekt, gesmeect zynde door eene *Jonathan Bear*, Opper-stuurman, om de Capitain te overvallen en te vermoorden, en daar na met het schip weg te zeilen. Waar op *Bear* en twee andere matroozen die 't meest aan 't Complot schuldig waren, by de kop gevat wierden, en wanneer zy aan de Barbados kwamen, wierdenze aan boord van de *Shernefs* overgezet, en gekeet na *Engelandt* opgezonden.

De nieuwe Gouverneur Mr. *Grey* wierdt op zyn aankomst voor de Kust, door 't geschut van de Kasteelen en Forten begroet, en ten anker komende, wierdt hy door den Raad en Vergadering gecompimenteert. De volgenden dag trad hy aan land, gedurende welke tyd

de Oorlogſchepen en de Forten gedurig vuur gaven. Majoorſ *Garth* onafhankelyke Compagnie van reguliere foldaten, en eenige Keurlingen te paart, waren opgetrokken om hem te ontfangen, en op zyn landing wierdt hy door de Raad opgewagt, die hem tot de Raad-Kamer geleide, alwaar zyn Commiſſie gelezen wierd, en de gewoonlykē Eeden hem, en de Leden van den Raad afgenomen zynde, wierd hy daar na door hen ter middagmaal onthaalt. 's Avonts ging de Gouverneur door eenige van den Raad opgewagt, na Mr. *Bonds* huis twee mylen van de *Brugge-Stad*, alwaar hy bleef tot dat Mr. *Hoiberſalls* Plantagie voor hem bereid, en het huis om hem te ontfangen klaar gemaakt was.

Dingsdag den 2. Auguſti, kwam de Vergadering by een, en wagte hem op in de Raad-Kamer, en hun ſpreker *Thomas Marwill* Schiltknaap deed een Aanſpraak vol van uitdrukſelen van reſpect en getrouwheit jegens zyn Majesteit, en gelukwenschingen over 's Gouverneurs behouden aankomſt.

Hier nevens een Lyſt van de Leden van den Raad, die den Lezer niet verveelen zal, om dat hy daar door van de form van 't Gouvernement van de Barbados, meer bezeffing zal krygen.

Namen van de Gouverneur en Leden van de Raad, zo als die waren in 't Jaar 1698.

Syn Excellentie *Ralph Grey* Schiltknaap. Capitein Generaal en Hooft-Gouverneur van 't Eilandt van de Barbados, *Sancta Lucia*, *St. Vincent*, *Dominico*, en de reſt van zyn Majesteits Eilanden, Volkplantagien in *America*, bekend by de naam van *Charibische* Eilanden gelegen windwaarts van *Guadeloup*.

De Leden van zyn Majesteits Raad te dier tyd, *Francis Bond*, Schiltknaap, gewezen President. *John Gilbs*, *John Farmer*, *George Lilington*, *George Vondinis*, *William Sharp*, *Tobias Frere*, *Michael Terris*, *David Ramsey*, *Richard Scot*, *Benjamin Cryer*, *Richard Walter*, *Thomas Merrick*.

Op de Gouverneurs aankomſt, trad de Vergadering aanſtoncs tot het afdoen van zaken, was eendragtig en ſpoedig in hare debatten, en in een week tyds, wierden twee Bills klaar gemaakt, als een *tot het verklaren en verzekeren van de Regten en Magten van de Generale Vergadering van dit Eilandt*; En een Acte, *tot het vaſt zetten van vyf hondert ponc 's jaars voor Syn Excellentie 's wooning*. Wy vinden dat Mr. *William Hart* toen onder Secretaris was. De voorrede van de laaſte Acte, geeft ons de redenen te kennen waarom de Gouverneur niet goet vond zyn verblyf op *Fontabell* te houden: *Nademaal het voor de Inwoonders van dit Eilandt noodtzakelyk is te bezorgen, en uit te vinden een Woonplaats voor zyn Majesteits Gouverneur van dit Eilandt, en ter zake van het verval en gebrek van vertimmering te FONTABELL, de Woonplaats van de laaſte Gouverneur, zo is,*
gezien

gezien 't gevaar, waar aan hy in gevalle van oorlog geexponceert zou zyn, 't zelve tot het ontfangen van zyn Excellentie niet bekwaam geoordeelt, &c. Dog dewyl het ten tyde van oorlog gedaan was, hadt men die bewysreden in Vredens tydt wel uit de Voorreden mogen laten.

De 500 l. 's jaars wierden betaalt voor *Hotbells* huis en Plantagie, 't welk na alle schyn de Gouverneur beeter geleck, en wierdt geoordeelt een beter koopje te zyn als 't andere.

Het is zeker dat dezen Heer vry wel stond in de goede gratie van 't Volk van de Barbados: Ook is 'er nooit Gouverneur geweest die zo bemint wierdt. Hy was een Man van eer, en van zo edelen inborst als van geboorte, en afkeerig van hun iets kwaads te doen uit inzicht van eigen belang. Zulke menschen winnen haalt de genegenheit van een Volkplanting, en ter zelve tyd vinden zy ook haar voordeel daar by, want de onderdanen geven meer wanneer ze zien dat de Gouverneurs niet gierig nog inhalende zyn, dan wanneer zy hen gedurig wat afeischen, of zien met slinkse streken beelopen.

Den 7. September passeerde een Aëte tot het inwilligen van twee duizent ponden voor de reis kosten van zyn Excellentie, om 't Gouvernement beter te ondersteunen. De Tytel daar van is niet zeer Letterkonstig. Mr. *George Pain* tekende die Aëte, ageerende voor onder Secretaris voor deze reis: En Mr. *Rawlin*, Clerk van de Vergadering bragt de zelve dag een Bill te weeg, waar by hy aangeeft werd om 't Lighaam van de Wetten te verzamelen, en om de Wetten van 't Eilandt van de Barbados te drukken, en het zelve is in het daar aan volgende Deel vervat. Hy gaf dat Deel uit, waar uit de Schryver dezer Historie eenige stoffe uitgetrokken heeft, als de Tytels van de Bills, &c. En die Verzameling niet verder gaande dan tot de voorschreven 7. September 1698. kan die ons van geen nut meer zyn. Den zelve dag passeerden de Gouverneur, de Raad en Vergadering, een Aëte nopen de generale Zittingen.

Dewyl het nu een tydt van Vrede was, viel hier weinig voor dat waardig was om aan te roeren. De sterfte hield nog aan tot het Jaar 1698, dog verminderde hoe langer hoe meer zedert 't Jaar 1694. In 't begin van Mr. *Greys* Gouvernement, hield ze op, en het Eilandt wierd wederom gezond, doch zo niet als het twintig of dertig jaren te voren was; want twee jaren naderhand, anno 1700 begon de ziekte op nieuw: En ter zelve tyd was 'er een groote schaarsheit van koorn en andere voorraad, maar dewyl de sterfte niet lang aanhield, wierd de schaarsheit, door de toevoer uit *Nieuw-Engelandt*, weg genomen.

Omtrent deze tydt wierdt *William Welby* Schiltknaap, Secretaris van 't Eilandt gemaakt: Een zeer braaf Heer, die de gewezen Hertog van *Devonshire*, en zyn Genade de tegenwoordige Hertog in de zel-

ve Character gedient heeft. Dit Ampt wierdt naderhand gegeven aan *Alexander Skeyne* Schiltknaap, tegenwoordig Secretaris van de Barbados.

In 't zelfe jaar 1700. was de Suyker schaars en duur. Daar was ook een Orkaan, die veel schade deed, sloeg verscheide Werkhuizen neder, als ook twee schepen en twee sloepen aan strand.

Het daar aan volgende jaar 1701. de Gouverneur onpasselyk zynde, keerde na Engelandt, latende het bewind in handen van *John Farmer* Schiltknaap, toenmaals President van den Raad. In welke tydt Koning *William* overleden zynde, wierdt Hare tegenwoordige Majesteits komst tot de Kroon, door de Geheime Raad in Engelandt, aan de President en de Raad in de Barbados bekend gemaakt. Waar op Col. *Farmer*, zonder vertoeven order gaf tot het uitroepen van de Koningin, en den 18. Mei 1702, de President en den Raad, verzelt door Mr. *Skeyne* Secretaris, Mr. *George Hannab* Provooft Maarschalk, en andere publyke Officiers, de Geestelykheit en Heeren van de *Brugge-Stad*, en andere kwartieren van 't Eilandt, opgewagt door eenige troepen te paart, en het regiment Guardes te voet, gingen in een plegtige Processie van *James-Fort* tot de *common Parade*, alwaar de Proclamatie geschiede. Daar na deden de Forten en Schepen een driedubbelde Salvo uit 't geschut, en het volk gaf te dier gelegenheit alle publyke betuigingen van hare vreugde. De President en de Raad, mitsgaders de voornaamste Officiers en Inwoonders van 't Eilandt, stelden een zeer fraai Adres op van gelukwensching aan de Koningin, en condoleerden haar van herten over 't afsterven van den Koning: Zy wierd afgelegd door den Eerfame *Ralph Lord Grey* van *Werb*, hun gewezen Gouverneur; want de Graaf van *Tankerville* gestorven zynde, succedeerde hem deszelfs Broeder Mr. *Grey* in de Barony, maar niet in het Graafschap.

Den Oorlog was zo haast niet tusschen *Engelandt* en *Vrankryk* afgekondigt, of de Edellieden en Koopluijen van de Barbados, rusteden een goet getal Kapers uit, om op de Fransse los te gaan. Sestien van dezelve zich by een gevoegt hebbende, togen na *Guadeloupe*, 't volk landde op 't Eilandt, branddeden een groot gedeelte van het Westeinde af, en bragt een goet getal Negers te rug. In 't zelfe jaar viel 'er een aardbeving op de Barbados voor, die anderhalf minut duurde, doch deed geen groote schade. De Inwoonders waren toen gesonder als ze enige jaren te voren geweest waren.

Men zeide dat de Swarten, een ander Complot hadden gemaakt, om de *Brugge-Stad* te verbranden, en de Forten te vermeersteren, doch 't wierdt in tydts ontdekt, en de voornaamste zamenfweerders wierden ter dood gebragt.

Het Jaar daar aan 1703. stelde Haar Majesteit Sir *Bevill Greenhill* tot Gouverneur van de Barbados, en aangezien het lastig voor 't Land

Land was, geschenken van 2000 l. en andere groote sommen te doen aan de Gouverneurs, wierden orders gezonden om die gewoonte af te schaffen, en als een compensatie van dien, wierdt de Gouverneurs wedde van 1200 tot 2000 l. 's jaars verhoogt.

Ten tyde van Koning *William*, was dit Gouvernement beloofd geworden aan Mr. *Misford Crow*; Koopman van *Londen*, die als leerling by een Barbados Koopman, eene Mr. *Abraham Tillard* gedient hadt, hy trouwende met de *Lady Chamberlayne* in dit Eilandt: En kuste 's Konings handt daar over, hy liet zyn equipage vervaardigen; maar na zyn Majesteits dood, stondt Sir *Bevill Greenvill* daar na, die het zelve verkreeg.

Om de nieuwe Gouverneur te complimenteeren, stelde de Vergadering Sir *John Sanly*, Secretaris van de *Lord Chamberlain* aan, ook Sir *Bevills* Schoonbroeder om een van hunne Agenten te zyn; waar in hun gedrag waarlyk hooffch was, maar niet zeer staatkundig; want hoe is het mogelyk dat iemand bekwaam zou zyn om 't Eilandt te dienen als een Agent behoort, die niet ten vollen van hunne zaken onderregt is, die niet volmaaktlyk haar ware belang verstaat, en die andere bezigheden van meer gewigt, als zyn Agentschap heeft, te minste ten zynen opzigte?

Sir *Bevill* aan de Barbados komende, werd een huis voor hem en zyne opvolgers getimmerd op *Zilgritus* Plantagie, alwaar hy zyn verblyf nam.

Daar was een nieuwigheit in 't Ministerschap alhier, de welke daar buiten gewoon was: De sex was verandert, en de Dames verlooren haar tydt noch markt-gagie niet.

Den 27. September, wierd door Haar Majesteits schip d. *Blackwall* Capt. *Samuel Martin*, Commandeur in *Carlisse* Baai, opgebragt een Fransse Kaper met 12 stukken en 120 man, die hy op die breedte genomen hadt; als mede een Yersch schip, de wil hebbende na de Barbados te zeilen, 't welk daags te vooren door de zelve Kaper genomen was geweest.

Den 2. February arriveerde daar Haar Majesteits schip de *Dreadnought*, aan boord hebbende Col. *Seymour*, Gouverneur van *Maryland*: Hy bleef'er maar weinig dagen, en vervolgde daar na zyn reis, zynde daar door storm aangedreven.

Het Eilandt van de Barbados, was toen ellendig in Factien verdeelt, de eene was voor de Gouverneur, en de andere tegens hem, de laatste zond klagten over na Engelandt, die tegengeprocken wierden door die geene die van de andere Party waren; hoe wel 't gerucht algemeen was, dat Sir *Bevill Greenvill* verscheide dingengedaan hadt, die niet wel waren, doch de omstandigheden tot ons niet gekomen zynde, is het best dat men die achter weege laat.

In deszelfstyd was eene *Chilton*, die *Coks*-bescheiden beantwoorde, Pro-

Procureur Generaal van de Barbados : Hy hadt het ongeluk van een Man daar doodden , en schuldig ynde aan verscheide snoode practyken , wierde hy gesuspendeert. Toen hy in *Engelandt* kwam , voegde hy zich by de Aanklagers tegen de Gouverneur , en het gelukte hem zo wel als of hy onschuldig was geweest.

De Fastie in de Barbados liep zo hoog , dat zeeker Heer beschuldigt wierdt , van snoode desseinen tegen 't leven van de Gouverneur gesineed te hebben , doch dewyl hy op 2000 l. gecondemneert wierdt , was echter 't algemeen gevoelen , dat 'er meer kwaadaardigheid dan reden in de beschuldiging was. Die Edelman was een van de Raden , en indien wy geloofd hadden dat hy schuldig ware geweest , zouden wy hem genoemd hebben.

In 't Jaar 1705. de Vergadering in overdenking nemende , 't groot gebrek aan gelt in het Eilandt veroorzaakt , door het verzende van al het Silver van daar , op de Proclamatie tot het reduceeren der stukken tot een zekere prys in de *West-Indien* , passeerde een Aëte om 65000 l. Papier Credit in te willigen , gevende magt aan de Tresaurier om tot die somme briefjes uit te geven , en gaf die aan de Planters op onderpand van Land en Negers. *John Holder* Schiltknaap Spreker van deze Vergadering , wierdt tot Tresaurier aangesteld , en zou 5 per cent hebben , tot het beleggen van deze Briefjes. De menschen die gelt hadden , waren in 't algemeen tegen dit Project , want zy vonden hunne schuldenaaren zeer blyde van hen nu met papier te kunnen betalen.

De Vergadering die de Aëte gepasseert hadt gedissolveert zynde , procedeerde , de daar op volgende , krachtiglyk tegens die gene die daar deel aan hadden gehad , en zond een Adres na *Engelandt* om daar over klagtig te vallen.

Den 4. July 1706. arriveerde aan de Barbados , 't Esquader van Hare Majesteits schepen onder 't bevel van Capt. *Kerr* , waar van daan zy na de Zuidelyke Eilanden zeilden , hebbende Colonel *Park* aan boord , die tot Gouverneur van die Eilanden aangesteld was.

Sir *Bevill Grenvill* herroepen zynde , of verlof verkregen hebbende om na *Engelandt* te keren , vond Haar Majesteit goet , uit aanmerkinge van Mr. *Crows* uitmuntende diensten te *Barcelona* , hem Sir *Bevill* in het Gouvernement te laten op volgen. De laatste ging op 't Oorlogschip de *Kingsale* na *Engelandt* gedeestineert t'scheep , en stierf op zyn t'huis reis , zo ook de gewezen President Colonel *Farmer* , dog eenige tydt te vooren.

Mr. *Crow* kwam in de *Barbados* in 't Jaar 1707. en ingevolge van deszelfs instructien , zettede hy die Heeren , die aan de Papiere Credit Bill deel gehad hadden , van hunne plaatsen in de Raad-Kamer af , en alle andere die in 's Gouverneurs magt waren. Dit maakte misnoegen , zo dat 'er al meer Vertoogen na *Engelandt* over gezonden wierden.

De

De laatste *Tresaurier* Mr. *Holder* wierdt genoodtzaaktdes *5 per Cent* weder uit te keeren, die hy getrokken hadt, om 't *Papier Credit* te bestieren, dog hy daar van appelleerende, is de zaak nu noch *litis pendent*.

Eenige maanden voor de aankomst van Mr. *Crow*, gebeurde hier een toeval aan eene Mr. *Samuel Frazon* een Koopman, die terwyl hy van boord van een Oorlogschip kwam, door een storm die'er ontsfond, met zyn Boot zeewaards ingedreven wierdt, zo dat men voor zyn leven bedugt was; dog ten laatsten kreeg men tyding van hem, dat hy na 6 dagen op den Occaan gedobbert te hebben, zonder eenige levens middelen, nog broot, nog water, op St. *Vincent* vervallen was, alwaar hy zo haast met zyn Zeelui en Negers geland was, door de Indianen moeder maakt uitgekleet wierdt; de twee matroosen stierven kort daar na van vermoeitheit, maar de Koopman en deszelfs Swart haalden 't nog door: en hy bleef drie maanden in die staat; waar na de Indianen hem tot *Martinico* overbragten, alwaar hy 17 of 18 pistoolen voor zyn rantsoen betaalde, dog zy wilden zyn Neger niet laten rantsoeneeren. Van *Martinico* wierd hy door de Franse na *Newis* gezonden, van waar hy na de Barbados keerde.

Een andere Boot met twee Negers, dreef ter zelyer tydt Zee-wards in, en 't volk landde den zelveu dag te St. *Vincent*, alwaar de *Charibbeens* de Engelsche, die door storm daar na toe gedreven waren, zo beleeft niet handelen, als ze Mr. *Frazon* gedaan hadden, hoe- wel zy hem vry kwalyk getraeteert hadden.

Dus heb ik de geschiedenissen, die dit bloeyend Eilandt raaken, met alle onzydigheit die een Historieschryver betaamt getrouwelyk ver- haalt. Dat deze Historie niet wydlopiger is, komt by gebrek van Gedenkschriften waar op ik my verlaten kon. Ik hadt wel andere, maar ik wilde daar van geen gebruik maken. 't Was der pligt de In- woonders hier beter op hunne zaken gelet te hebben, opdat ik behoor- lyke hulp gehadt hadde: hoewel ik myne uiterste pogingen gedaan heb om die te verkrygen, my meer dan eens aan 't Gouvernement adreffe- rende, 't welk evenwel die uitkomst, tot het voortzetten van myn voornemen niet gehadt heeft.

Myn eigen ondervinding in deze zaken, particuliere brieven, en authentyke Registers hebben my verschaft, 't geen ik hier den Lezer mededeel, verzoekende dat hy gelieve te overdenken, hoe een Man die nooit in een Landt geweest is, en daar van schryvende op een distantie van 2 of 3000 mylen, goede zorg moet gedragen hebben, of hy zou meer fouten begaan hebben, als men hier in vinden zal.

TWEDE HOOFSTUK.

Behellende een Beschryving van het Eilandt Barbados, met deszelfs Steeden, Forten, Fortificatien, Havens, Reën, Rivieren, Publyke en particuliere Gebouwen.

DE verscheide verhaalen die men ons van de situatie van de Barbados medeelt. noodzaken ons zeer naauwkeurig in 't onderzoeken van dezelve te zyn, en, die na de laatste afmetingen, die van dat Eilandt gedaan zyn, te vergelyken met de berigten, die wy van de Inwoonders van dat Eilandt ontfangen hebben.

Ligon zegt in zyn Historie, dat het op 13 Graaden 30 Minuten Noorder breedte legt, en op het langst, meer dan 28 mylen in de lengten behelst, en op het breedste, 17 mylen? Welke Beschryvinge zeer net overeenkomt met de Kaart, die in zyn boek gedrukt staat.

Een Auteur zonder naam, dewelke op de plaats zelfs pretendeert geweest te zyn, zegt dat het op 13 Graaden, 20 Minuten Noorder-breedte legt, dat het 24 mylen lang is, en op zommige plaatzen over de 15 mylen breedte.

Mr. Robbe berugte Fransse Wereld-beschryver, zegt at het legt op 17 Graaden, Noorder breedte, en boven de 30 Hollandsche mylen in deszelfs omtrek bevat.

Na de laatst gedrukte afmetinge van dit Eilandt, legt het tusschen de 13 en 14 Graaden Noorder breedte; het Zuider gedeelte, op 13 Graaden 10 Minuten, en het Noorder gedeelte op 13 Graaden 27 Minuten; de lengte zynde van den uithoek beneden *Carews Plantagien*, in het Zuid-Zuid-Oosten tot aan de Speuyt beneden *Dowdens* in 't Noord-Noord-Westen, 21 mylen: En van *Newhams* uithoek tot aan *Carger-Rots*, over de 12 mylen, en omtrent 75 mylen in den omtrek.

Deze breedte is wel, en komt over een met de breedte van 't Eilandt, dog ons is door Heeren verzekert, die daar dikmaals gereist hebben, van *Oiffins* in het Zuid-Oosten tot *Cluffs-Baai* in *St. Lucy's* Parochie, in het Noord-Westen, dat het ten volle 28 mylen lang is, en gerekent de breedte op 12, multipliceerende het eene door 't ander, maakt 336 vierkante morgen Lands, uitkomende in 't geheel op 215040 morgen.

Dog deze uitrekening hoe net dat die ook met de regelen van de Rekenkonst uitkomt, zal die gene, die het afmeetten zullen, zekerlyk misleiden, want het Eilandt begrypt in zyn geheel niet boven de 100000 mor-

morgen Lands: zo dat deze over groote vermindering spruit uit de ongelijkheit van de breedte, in het Noord-Westen, daar het op zyn engste is; en in 't Zuid-Oosterlyker gedeelte van 't Eilandt daar het op zyn breedst is.

De Barbados is een Eilandt dat het meeste Zuidwaards legt van alle *Charibische* Eilandt, uitgezondert *Tobago*, en zo als zommige willen: van een ovale form, breedt loopende na 't Zuiden, en enger werdende na 't Noorder gedeelte, met een kromte aan de Oost-zyde.

De naast Eilanden daar aan zyn *St. Vincent* en *St. Lucia*. Tot *St. Vincent* hadden de Engelschen voor dezen een kleine Vesting. En als het een helderen dag is, kan men dit Eilandt van de Barbados zien. *Suriname* is het naaste gedeelte van de vaste Kust daar aan, en omtrent anderhalven dag zeilens daar van daan. De Engelschen zyn eens in bezit van dat Landschap geweest, dog de Hollanders drevén hen daar uit, en de eerste gemelden vonden niet goet te verzoeken, dat die Plantagien hen mogten herstelt werden.

Het Landt in 't algemeen reist traps gewys, is vlak in zommige gewesten; en in anderen met groote heuvelen, die 't aangenaamste uitzigt van de werelt over 't Eilandt vertonen, met een gedurige groente.

Wy zullen met de Beschryving van de Barbados, van de Hoofstادت beginnen, *de Brugge-Stad*, en zo voorts van de eene Parochie tot de andere, 't geheele Eilandt over, voortgaan.

De *Brugge-Stad* wierdt in 't eerst genaamt *St. Michaels*, na de naam van de Parochie Kerk, die *St. Michael* den Archangel toegewyd is. Zy is gelegen op de breedte van 12 Graaden, 55 Minuten in 't binnenste van de Baai, gemeenlyk genaamt *Carlisle* Baai; en 't schynt dat men de grond, om deze Stad op te bouwen, meer gelegentheit als gezondheits halve verkoren heeft; Want het aardryk, daar omtrent landtwaarts, een weinig lager zynde als de Zee-Banken, vloeyen de springtyden daar over, en maken een groot gedeelte van de vlakte tot een moeras: Waar uit voor deze kwaadaardige dampen plagten op te komen, die vry veel tot de ongezontheit van de plaats toebagten: Maar de Inwoonders hebben die vlakten zedert droog gemaakt, en zo wel tegens de invloeyingen der Zee verzorgt, datze weinig lefsel van die ongezonde uitwaassingen meer hebben, die te vooren de lugt bedorven, en groote kwaalen voortbragten.

Het moeras, dat men nu heeft aan de Oost-zyde van de Stadt, is door 't inkomend water of vlooden, die zomtyds de ganfche Stadt overstroomen, veroorzaakt: het legt aan 't inkomen van een Valey, die eenige mylen 't Land doorloopt, en genaamt wordt de Valey van *St. George*.

Over eenige jaren was 'er een kleine rivier, die in de *Carlisle* Baai omtrent de Brug viel; en voor de Planters en Koopluiden zeer ge-

gemakkelyk was, zynde diep genoeg voor floepen die landwaarts omtrent een myl op gingen: Maar nu is ze t'eenemaal verflopt; en ten ware dat men de Inwoonders om ze te zuiveren dwong, zalze na allen schyn zo blyven; also niemant meent dat het van zyn belang is, om aan zo een noodzakelyk werk de handen te slaan, ten ware 't Gouvernement hen behoorlyke aanmoediging gaf.

Het *Brugge-Vlek*, of liever stad, is zekerlyk de schoonste en breedste van alle de Eilanden, die'er in alle de Engelsche Volkplantingen buitenslands zyn. Zy bevat 1200 huizen van steen gebouwt, de vensters zyn van glas, en vele daar van met Engelsche glaazen, de straaten breedt, de huizen hoog, en de huuren zo duur, als in *Cheapside*, of op de *Brug* te Londen.

De Werven en Kayen zyn zeer zinnelyk en gemakkelyk, en de Forten na de Zee kant zo sterk, dat men ze door gewelt niet zou konnen vermeersteren, indienze zo wel met manschap en ammunitie voorzien waren als ze behooren te zyn.

De eerste van deze Forten Westwaards, is *James Fort*, by *Stewarts* Werf, waar op 18 stukken zyn. In dit Fort liet de Lord *Grey* toen hy Gouverneur van 't Eilandt was, een schoon huis voor den Raad timmeren. Daar naaft komt *Willoughbys* Fort, dat op een kleine uithoek Lands gebouwt is, en van daar in Zee uitspringt, waar op 12 stukken Kanon zyn. De Kusten van *Carlisle* Baai, van dit Fort tot aan *Needhams*, zyn met drie batteryen, en *Needhams* Fort met 20 stukken voorzien.

Boven dit Fort en meer landtwaarts in, liet de gewezen Gouverneur Sir *Bevill Granvill* de Koninglyke Citadel bouwen ter eere van onze Souvereine Koningin *Anna*, noemende 't zelve *St. Anna's* Fort. Dit zal 't sterkste van 't gansche Eilandt zyn, en 't Landt meer als 30000 pond st. komen te kosten.

De Vergadering kreeg een schrik voor zulke groote onkosten, wanneer men tyding kreeg dat *Mr. d'Herbeville* zeer groote toebereidzelen op *Martinico* maakte, om de Barbados aan te tasten; hoewel 't zyn voor-nemen ook geweest is, dorst hy nochtans geen kansje daar op wagen; invoegen dat de storm op *St. Christoffel* en *Newis* viel, welke laatste Volkplanting, zo als elders verhaalt zal werden, hy t'eenemaal vernielde.

Na de Oost-zyde van de Stadt is een klein Fort van acht stukken, waar door men tegens alle buitenlandsche overrompelingen verzekert werd, zo wel als tegen een opstand van binnen, en deze veiligheid maakt het de rykste Stadt van de *Charibische*: De Pakhuizen van de Kooplieden zyn hier in veiligheid, en dezelve als ook de winkels van de Kooplieden zo wel voorzien, als de Pakhuizen en winkels in Londen.

De Kerk in de *Brugge-Stad* is zo groot als vele van onze Hoofst-Ker-

Kerken, waar in ook een Orgel is, zo schoon en zo kloek, als 'er in Engelandt zyn, waar by een zeer goet klokke spel, en een fraai uurwerk behoorde, dog door onachtzaamheit zynz'er nooit opgezet.

Men vind hier verscheide groote Herbergen, Ordinarijfen, als ook een Posthuis om de brieven uit alle gewesten te ontfangen. In dezen Oorlog wierden, door 't Gouvernement alle maanden Packet-boots gebruikt om de brieven, af en aan, na de *West-Indien* te brengen.

Carlisle Baai, aan het einde van welke de *Brugge* staat, is zeer ruim en bekwaam om 500 schepen te bergen. Voor de laatste vervaarlyke Orkaan, was'er een Steene-beer, dewelke van *James Fort* tot in Zee uit liep, maar wierd door het schrikkelijk onweder van 't Jaar 1694. t'eenemaal vernieldt.

Ieder een zal van de bevolktheit en sterkte vandeze plaats kunnen oordeelen, door 't getal van derzelver Keurlingen, &c. die niet minder zyn voor de Stadt, als in *Michaels* omtrek dan 1200 Man: Men noemtze 't Koninglyk regiment of het regiment van de Gardes te voet. De Gouverneur, den Raad en de Vergadering houden hier hunne Zittingen, en het Hof van de Kancelery is 'er steeds, ook worden in 't generaal hier alle publyke affairen van dit Eilandt verrigt.

Zo deze Stadt op zo een gezonde plaats stond, als ze op een veilige en voordeelige staat, zou ze in 't kort, de beste en grootste van zyne Majesteits Domeinen zyn, zo wel als zy de rykste is.

Aan de Oost-zyde van de Stadt is een Magazyn van steen opgetimmert, alwaar de voorraad van kruidt, voor 't geheele Eilandt, altydt onder een goede Wacht, bewaart werdt. Omtrent vier mylen van de *Brugge* 't Land in, staat de Parochie Kerk van *St. George* in een zeer vermakelyke Valley.

Omtrent een myl van de Stadt, heeft de Vergadering een prachtig huis langs de weg voor 's Gouverneurs verblyf laten zetten. Men noemt het *Pelgrims*, na de naam van den Eigenaar van de grond. En anderhalve myl van de *Brugge* na 't Zuid-Westen, is *Fontabell*, 't welk de residentie van de Gouverneurs plag te weezen, alzo d'Inwoonders van het Eilandt, dat huis ten dien einde van den Eigenaar *Mr. Walrond* huurden.

Van de Brug na *Fontabell* langs 't strand, is een gefortificeerde Linie met een borstweering; en te *Fontabell* een battery van 10 stukken. Daar loopt van *Maxwel* na de *Chares* een reeks van bergen, tot aan *Harrisins* Plantagie, die het meeste Westwaards legt. De Linie vervolgt van *Fontabell* tot *Chares* Plantagie, onder welke een Battery is van 12 stukken, en van daar langs *Mellows* Baai zyn groote rotzen en steile klippen, die het Eilandt uit de natuur sterk maken en tegens alle aanvallen beschermen.

Op *Mellows* Baai is een Battery van 12 stukken, en van daar

afſnydingen tot aan *Hole* Stadt, gemeenlyk genaamt de *Hole*.

De *Hole* legt 8 mylen van *St. George*, en 7 van de *Brugge*. 't Is een zoet ſteedje, en beſtaat uit eene ſtraat, die nederwaards tot aan de waterzyde loopt, en van daar na de hoogte, zich in de langte uittrekt, 't welk de geheele Stadt maakt; alzo'er omtrent 100 huizen in zyn. De Ree is goet, en gemakkelyk voor de Planters in *St. Thomas* Parochie, om hunne goederen af te ſchepen. Zy heeft een regu- liere en fraaye Kerk, aan *St. James* toegewyd, van waar men ze zom- tydts *James Town* noemt. Allemaanden werden daar, voor 't Diſtrict van *St. James*, de Zittingen gehouden; en daar is tot verzekering van de have, een Fort met 28 ſtukken beplant, als ook een Battery van 8 ſtukken te *Church Point* by *St. James* Kerk.

Van de *Hole* na *St. Thomas* Parochie, na het Ooſten, is anderhalve myl, en van *St. Thomas* tot aan *Speights* Stadt op de Kult, omtrent 6 mylen.

De Linie vervolgt nog al langs 't ſtrand van *Church Point* na *Col. Allen*'s Plantagie, waar onder een Fort met 12 ſtukken is, dat de naam van *Queens Fort* voert. Van waar de Linie en borſtweering tot aan *Reyds* Baai getrokken zyn, alwaar ook een Fort legt met 14 ſtuk- ken beplant. De afſnyding vervolgt van daar tot aan *Scots* Plantagie, waar onder een Fort van 8 ſtukken is. En van daar na *Bailys*, by welkers Plantagie een battery ſtaat. Van *Benson*, vervolgt de zelve tot *Heathcots* Baai, waar op een Fort ſtaat met 18 ſtukken dicht by *Speights Town*, voor welkers veiligheid het zelve opgeregt is.

Speights Town legt omtrent drie mylen en een half van de *Hole*, en was in 't eerſt genaamt, *Little Briſtol*, of 't kleine Briſtol. 't Is de conſiderabelſte plaats van 't Eilandt na die van de *Brugge*. Zy be- ſtaat uit een lange ſtraat genaamt *Jew Street*, en drie andere, die aan de water kant leggen, in 't geheel 300 huizen uitmakende. Toen ze eerſt gebouwt was, kwam 'er een groote toevloeying van volk uit *Briſtol*. De Planters in *Scotland* waren gewoon hunne goederen der- waards te ſtuuren, omze na Engelandt af te ſchepen, 't welk gele- gentheit gaf om Pakhuizen te timmeren, en veel volk daar na toetrok: In die tydt geraakte de Stadt in een bloeyende ſtaat; dog de *Brugge* heeft onlangs het grootſte gedeelte van de Comaercie van daar na zich getrokken, als wanneer de plaats tot verval gekomen is.

Hier is een ſchoone Kerk in, *St. Pieter* toegewyd, 't welk aan een van de 5 Diſtricten van 't Eilandt de naam gaf; En demaan- delyke Zittingen, waren voor deze verdeling hier gehouden. De Stadt wort door twee Forten beſchermt, waar van een de zelve in 't midden van de Stadt legt, en is met elf ſtukken beplant: Het an- dere aan 't Noord-einde heeft 28 ſtukken; behalven een dat na de Zuid kant aan *Heathcots* Baai legt.

By deze Stad timmerde, of gaf *Mr. Hancock* een huis tot een vry ſchool. Of

Of het begiftigt is, of niet kunnen wy niet zeggen, dog wy zyn van deszelfs tegenwoordige staat beter onderregt, dat het t'eenemaal vervalt, zo het niet reets tot een hoop steenen geworden is.

De Parochie van St. *Pieter*, is zo ruim dat men 'er, tot gerief, een Capel gebouwt heeft, en genaamt *All Saints*, zy legt twee mylen en een half 't Land in, by welke was *Holloways* Plantagie. Deze Capel is zo groot en schoon, datze door de hedendaagse Opzienders met de naam van Kerk verwaardigt is, dog zy behoort aan St. *Pieters* Parochie, alzo de Predikant aldaar beide de Parochien bediende.

Van *Speights Town* loopt de Linie en borstweering noch al tot aan *Macoks* Baai, drie mylen en een half in de lengte. Men heeft onlangs op die Baai een Fort gebouwt: van daar omtrent 2 mylen landwaards in, is St. *Lucy's* Parochie. De Kerk, St. *Lucy* toegewyd, is zeer fraai en regulier.

Van hier na 't Noorder strand is een schoone Landsdou, en langs de Kusten van *Macoks* Baai tot aan *Lamberts* Punt, zyn eenige kleine Bayen ieder door een Fort versterkt, ter lengte van omtrent 4 mylen, van *Lamberts* Punt rondom 't Noorder strand tot aan *Deeble's* Punt.

En van daar na *Ostyns* Stadt in het Oosten, is het Eilandt uit de natuur sterk gemaakt door zeer hooge rotzen, en steile klippen, dewelke 't land aldaar onnaakbaar maaken: Van *Carfet* Punt nade *Zuid* Punt zyn de klippen zeer hoog en aan een verknogt. De Zee is daar tot onder 't strand zo diep, dat geen scheeps-kabel aan de grond kan komen, ten minste voor zo verre om 't schip te kunnen bevryden; en 't is 'er zo vol rotzen, dat 'er geen aankomen aan is.

Nu moeten wy de binnenste gedeeltens van 't strand na de Zuid-kant eens beschouwen, alwaar men 5 mylen van St. *Lucys*, de Parochie Kerk en 't Distrikt van St. *Andrew* vind, gelegen in dat gedeelte van 't Landt genaamt *Schotlandt*. St. *Andrews* Kerk is een regulier en schoon Gebouw, en 't Altaar-stuk is door eene Mr. *Birchet* geschildert, een van de beste Meesters in *Londen*, dog 't is nog niet opgeregt.

Daar is een reeks van bergen in *Schotlandt*, waar van de hoogste genaamt werdt *Mount-Helleby*, en werdt geschat de hoogste grondt in het Eilandt te zyn. Van de top van deze plaats kan men de Zee rondom zien, en uit deze bergen komt de rivier op, die daar na genaamt is *Schotlands-Rivier*: Zy valt in de Zee by *Chalky-Mount*, makende, omtrent een myl van 't strand, een soort van een Meer.

In dit gedeelte van 't Eilandt is een losse grondt, die zomtyds een voet van de oppervlakte van de aarde, nadat die beplant is, tot groote schade van de Planter na zig sleept.

Langs 't zelve strand, van St. *Andrew's* Parochie tot aan St. *Joseph*, is omtrent 3 mylen en een vierde deel. In deze Parochie begint *Joseph-Rivier*, de voornaamste in het Eilandt; haar oorspronk is in de klip

by

by *David's* Plantagie, en zy valt in Zee onder *Holders*, na dat ze een loop van omtrent 2 mylen, van haar begin af, gehadt heeft. Zommige meenen dat deze en *Schotland-Rivier*, door 't indringen van 't zout water, door 't zant op spring-vloeden, eenigzints brak zyn, dog 't is niet waar: Maar de Vloeden, op andere tyden overstroomen de weiden en Plantagien daar omtrent zo zeer, dat het zeer moeyelyk voor de reizigers, is om daar door te gaan.

Behalven dezetwee Rivieren zyn 'er meest in alle Plantagien, bronnen van versh water: Want graaft waar gy wilt tot eenige diepte, gy zyt verzekert van een bron te zullen vinden; van *St. Joseph*, langs de zelve Kust tot aan *St. Johns*, is omtrent drie mylen en een vierde part. In deze Parochie is dat deel van het Eilandt genaamt de *top van de Klip*: Naakt 't welke staat *Draks-Hall*, een van de eerste plekken landts die beplant zyn: En den Eigenaar *Col. James Drax* is met een zomme gelts van 300 l. een van de rykste Planters geworden van zyn tyd, of die 'er na hem gekomen zyn; uitgezondert *Mr. Richard Walter*, die een Koopman zo wel als een Planter was.

Omtrent 3 mylen en een vierde part na de Zuid-kant van *St. Johns*, legt *St. Philips* en *St. Andrews*. Een reeks van bergen loopen van *Walronds* tot *Midaleton's* Berg, en van daar na *Hardings* in *St. George*. Dit gedeelte van 't Eilandt is het laatste van alle bewoont geworden, uitgezondert *Schotland*. Want dertig Jaaren na dat de Engelschen zich eerst daar in ter neer gezet hadden, was 'er geen Plantagie van *Codrington's* Baai langs die geheele Kust, en eenige mylen 't Landt in, tot dat men komt aan *Cottonbouse* Baai by *Ostyns*. De meeste Parochien Zuidwaards, waren toen noch niet van de Boffchen gezuivert. *Schotland* wierdt het eerste beplant; en nu is het iets zeldzaamers een Bofsch te ontmoeten van *St. Lucys*, tot *St. Ostyns*, uitgezondert in *Schotland*, als het toen was, een huis daar te vinden.

Van *St. Philips* tot *Christ-Church*, of *Christi-Kerk*, is omtrent 7 mylen. De Kerk is in *Ostynes* Stad, die haar naam van een *Ostyne* ontleent, wiens Plantagie by 't strand is: En dewyl hy een dol en spoorloos Karel was, wierdt de plaats door hem berugt, en wierdt dierhalven *Ostynes* genaamt, mitsgaders de Baai. Deze Stadt wordt zomwylen de naam van *Charles Town* gegeven, dog is meest, door die van *Ostyne*, bekend.

De Stadts Baai is geflanqueert door twee goede Forten, een na de Zee-kant, en het ander na de Land-kant; zynde een Plat-form van de een na de ander, tot gemak van gemeenschap-houding getrokken. Dat aan de Zee legt, is aan de Noord-zyde van de Stadt, en eer dat *St. Annes-Fort* of de Koninglyke Citadel aan de *Brug* gebouwt was, was die het beste van 't Eilandt, zynde met meer als 40 stukken beplant. Het ander Fort dat aan 't Zuid-einde van de Stadt staat, heeft

16 of 18 stukken op, beide dienende tot veilige bescherming voor de plaats, die omtrent van dezelve groote is als de *Hole*, en op dezelve wys gebouwt, hebbende een lange straat, en een laan in 't midden. Het is een van de vyf Distrieten van 't Eilandt, zynde een Markt-Stadt, zo wel als de andere drie Steeden, waar in de maandelijke Zittingen gehouden worden. Zy is omtrent ses mylen van de *Brugge* gelegen, en vier en een half van *St. George*. Van het Fort na 't Zuiden loopt de Linie en borstwering tot aan de *Koninglyke Citadel*.

Anderhalve myl daar van daan legt *Little Island*, op *Allen* en *Carters* Plantagie, zynde omtrent een vierde deel myls van 't strandt, en omtrent een myl van de gemeene weg, van *Ostyne* tot aan de *Brugge* staat de Plantagie van de gewezen *Mr. Pier*, vermaart wegens zyne tuinen, die de beste van 't Eilandt geacht zyn, verciert zynde door de verscheidenheit der wandelwegen, beplant, met Oranje en Citroen-boomen, neffens kleine bosschen, waterwerken, met de lieflykste en aangenaamste vrugten, zo wel van deze weeldrige landsdou, als de uiteeleefenste van ons eigen Landt.

Het gansche Eilandt dus zynde doorgestaan, is ons nu alleen overig, dat wy eenige aanmerkelyke plaatsen en zaken aan roeren, waar van wy niets in onze weg vermeldt hebben, om dat het ons niet lustede den draat van de volkomen beschryving, die wy van 't Landt maken, zo als het in zyne Parochien verdeelt is, af te breken.

Behalven de Baai, die wy genoemd hebben, zyn 'er op de Kust Zuidwaards, de *River* Baai, *Tent* Baai, *Backers* Baai; op de Kust Zuidwaards in 't Oosten, *Skull* Baai, *Foul* Baai, *Mills* Baai, *Long* Baai en *Womens* Baai. Tusschen *Deeble's* Punt en *Ostyne's*, *Six Meus* Baai na het Zuid-Westen, en *Cliffs* Baai de Westelykste in het Eilandt. Ook zyn 'er vry meer kleine Bayen, die egter geen naam hebben, of die van de Eigenaars van de Plantagien, die daar 't naast aan leggen, dragen.

Daar zyn ook groote Beeken die de naam van rivieren dragen, als daar is *Hochleton Cliff*, in *St. Joseph's* Parochie, de welke omtrent een myl van de mondt van *Joseph's* Rivier in Zee loopt, ook *Harches* Rivier, by *Hayns's* in *St. John's* Parochie. Daar is een andere Rivier in *Bosjes* in *St. Philips* Parochie, dog de stroom is zo swak, dat die de Zee niet kan bereiken. Daar zyn verscheide poelen beneffens stil staande waters en putten, daar de Inwoonders hun water uit krygen. Deze zyn aan de Wind-zy of Noorder Kust, het eenigste Water dat men by toelating de naam geeft van Rivier. Zuidwaards, of aan de Zuid-Kust, is de *Indiaan* Rivier, tusschen de *Brugge* Stadt en *Fontabell*, en dit gelykt meer na een Paarde-wet als na een rivier; maar by sware regen-vloeden valt ze in Zee, zo dat dat genoeg is, om haar die eer-naam van Rivier toe te staan. Wat de Fortificatien belangt, daar wy

IIde Deel.

K

zo

zo een wydlopige beschryving van gedaan hebben, die in haare lengte bestaan uit een Linie en een borstweering, lopende van Fort tot Fort, waar van de borstweering tien voeten hoog is van sand gemaakt; voor dezelve is een diepe gracht, en tot deszelfs veiligheid een hegge van doornen van een steekelige Plant, welkers prikkels zeer lang zyn, die als ze in 't vleesch komen, een zeer gevaarlyke wonde maken.

De sterkte en situatie van dit Eilandt, zynde het Noordelykste van de *Charibische* Eilanden, is zeer voordeelig; want het zelve is in alle oorlogen een middel van behoudeniſſe geweest, voor de overige Engelsche Zuidelyke Colonien, en heeft haar voor de aanvallen van den Vyand bevrydt, tot de laatste fatale slag toe, die haar Mr. d'*Herbenville* toebragt.

De Inwoonders van dit Eilandt, die zo veel moeite genomen hebben om het te versterken, hadden daar toe groote reden, want by al dien het 't rykste stuk Lands des weerelts niet is, komt zulks alleen dat de schranderheit van 't Volk daar toe niet genoeg is aangemoedigt geworden.

Om weder tot de beschryving van dit Landt te keren; zo dient, dat men daar verscheide groote kuilen of hooien vindt, waar van eenige, als dat in Col. *Allen's* Plantagie, zo ruim zyn, dat die meer als drie hondert man bevatten kunnen: andere kan men een halve myl of meer onder de grondt door gaan: Ook is 'er een in Col. *Sharps* Plantagie, daar een waterstroom, meer als een quartier myls van deszelfs ingang doorloopt, ook een in *Okey-Hole*, naast *Wells* in *Somersetshire*. In deze holen vlugten dikmaals de Negers; wanneer zy by zich zelve bewuft zyn, dat hunne fouten een sware straf verdienen, om het woe-de van hunne Meesters te ontgaan. Zy verbergen zich daar zomtyds heele weeken agter een, en komen 'er nooit uit, als by nagt. Deze kuilen zyn zeer ongezonder van wegens de dampen. Men is van gevoelen dat de *Charibbeens* zich daar in onthouden hebben, toen zy dit Eilandt bewoonden: Dog het staat nog in twyffel of de *Charibbeens* ooit daar geweest zyn of niet.

Daar zyn weinig publyke gebouwen in de Barbados. De Kerken, Raadhuis, en 's Gouverneurs Wooning zyn al, dat eigentlyk die benaming kan hebben. De Kerken zyn altemaal fraaie reguliere gebouwen van steen, 't Gestoelte en de Predik-stoelen van Cederhout, en al de ornamenten zo bekoorlyk, als 'er eenige in 't *Britsche* Ryk konnen zyn.

De particuliere gebouwen zyn zo pragtig niet als men van de rykdom van de Planters zou kunnen verwagten. Daar zyn veel hooge huizen, ook eenige lage, want die geene die kort na 't groot Orkaan in 1676. aan 't timmeren gingen, waren zo bevreest voor een ander, dat zy hunne timmeragien lager aan leiden; maar die zedert na hen getimmerd hebben, met die vrees niet bevangen zynde, hebben hunne

hunne huizen doen ryzen tot drie en vier verdiepingen toe, ook zyn de gemakken zo fraai als in Engelandt; hier zyn weinig behangen kamers, alzo de muuren, door de vogtigheit des iuchts, zo nat zyn, dat de behangzels haast zouden rotten. De Planters zyn omtrent hunne gebouwen meer op gemak dan op pragt gesteldt; Zy zyn doorgaans zindelyk en bequaam tot wooningen van Heeren: en met dakpannen beleit, dog de schuuren en Negers-Hutten zyn met planken gedekt.

Andere zaken hier toe betrekkelyk, die eenige aanmerkinge waardig zyn, zullen by andere Hoofstpunten verhandelt worden, alzo wy dit met de verdeelingen van 't Landt besluiten zullen, zo als het in 5 Districten verdeeldt is, bevattende 11 Parochien, en een Kapel tot gerief.

In 't Zuidelyk gedeelte van 't Eilandt. In St. *Michaëls* of *Brugge's* District, zyn

St. *Michaël*,
St. *George* en } Parochien.
St. *Johns*

In St. *James*, of 's *Hole* District.

St. *James* en } Parochien.
St. *Thomas*

In St. *Pieter* of *Speight's* District.

St. *Peters*, met } Parochien.
All-Saints Kapel en
St. *Lucys*

In het Noorden } In St. *Andrew Overhill's* of *Schorland's* District.

St. *Andrew* en } Parochien.
St. *Joseph*

In *Ostyne's* District.

In het Oosten } *Christ-Church* en } Parochien.
St. *Philips*

DERDE HOOFSTUK.

Van het Klimaat , Aardryk , en de
Gewassen van Barbados.

Hebbende dus een Land-beschryving van het Eilandt gedaan , zo als het tegenwoordig is , is ons voornemen nu van het Aardryk en deszelfs Gewassen te handelen.

Wy kunnen ligtelyk bezeffen , dat dit een van de vrugtbaarste Landen des weereelts moet zyn , daar het , wanneer men het eerst tot suiker rieten voort te brengen gebruikte , alle jaren een merkelyken oogst , van 3 tot negen Jaar inbragt , zonder verdere plantinge , maar alleen met wieden en zuiver te houden. Alhoewel het nu ten volle zo vrugtbaar niet is als te vooren (en hoe kan men zulks verwagten , na dat het zo veel geleden heeft ?) is het egter noch zo vrugtbaar , dat met een geringe aankweeking het noch al een schat voortbrengt , die byna ongeloofelyk schynt , aan die onkundig zyn , omtrent den handel van het Eilandt ; alzo ieder morgen de een door den ander 10 sch. jaarlyks profyt aan 't Nationale Capitaal van Engelandt opbrengt , buiten en behalven dat de Planter wint , en veele duizenden van monden die 'er daar en hier van onderhouden werden. Het is met zo een voortbrengende kragt gezeegent , dat weinig Landen , of mogelyk geen , het zelve te boven gaan , hoewel eenige gedeeltens wat schraelder dan andere zyn. Omtrent de *Brugge* is het aardryk sandig en ligt : in *Schotlandt* en *St. George's* Parochie by de Berg *Hilleby* en *Middletons* Berg , geeft het aardryk weder overvloedig , ook is het aardryk in de meeste plaatsen ligt en spongieus , dog zo vrugtbaar dat het 't gansche Jaar door gewassen geeft. De boomen , planten , en velden zyn altydt groen ; van zommige gewassen zyn altydt eenige in bloessens , en anderen met vrugten , altydt aan de boomen hangende , zo dat men op eene tydt in dit Eilandt zien kan de groene vermaaklykheden van 't Voorjaar , en de rype bevalligheden van de Somer.

De Inwoonders zyn altydt doende met planten of zaayen , maar voornamentlyk in *Mai* en *November* , 't welk de Zaifoenen zyn , om Indiaans Koorn , Aardappelen , en andere diergelyke zoorte te zaayen en te planten.

In 't eerst was geen particußer Zaifoen voor de Suiker rieten ; men meende dat alle Zaifoenen goet daar toe waren , hoewel ze in der daad wonderbaarlyk wel groelden , dog zedert de grond niet is aangekweekt , hebbende zo lange tydt agter een gedragen , zo is het Zaifoen om Suiker rieten te planten , van Augusti tot het einde van Janua-

ry, 't beste gelukt, als in een ander Hoofstuk aangetoont zal worden.

Deze waar is de voornaamste van deszelfs Gewassen; de andere zyn Indigo, Cattoen en Geinber. Daar was voor deze Kampezihout, *Kurkema*, of geele verw stoffe, en noch *Lignum Vitæ*, hoewel daar verscheidenheit van boomen, planten, vrugten, en kruiden zyn.

Van boomen, is de Medicinale Noot, daar veel van gesproken is, zynde na 't zeggen van *Ligon*, van zo een vergiftige natuur dat geen dier het wil naderen. Hy voegt 'er by, dat die 18 voeten hooggroeit, 't welk niet waar is, want zelden groeit zy boven 8 of 9 voeten, en wordt in 't generaal gehouden voor een struik, en niet voor een boom. Daar is niets vergiftigs in, als 't blad van de noot, 't welk geelyk andere medicynen in overmaat gebruikt zynde, doodelyk zou kunnen zyn, dog zo men het matig gebruikt, is het maar een zachte purgatie. Deze noot is dikwils gegeten, ja blad en al, en de beesten knabbelen dikmaals daar dichte by, doch niet daar aan.

De vergiftige Boom is zo dik als de *Locust*, en schynt zeer schoon. Men zegt dat deszelfs sap, zo het iemandt in zyne oogen krygt, hem blindt maakt: En men acht het zeer ongezonder onder zyn schaduw te staan: Evenwel maakten de Inwoonders in 't begin hunne Suiker potten van deze Boom, naderhandt van Cederhout, en nu van aarde.

Alhoewel het sap van de *Cassavia* vergift is, maken egter de Planters voor hunne Negers broodt van de wortel: Zy raspen die, en persen 'er zo veel als mogelyk het sap uit, dat kneuzen zy, builen en bakken het tot het gebruik, daar wy hier boven gewag van gemaakt hebben, en dit *Cassavia* broodt wordt gehouden voor de voedzaamste spys, die ze aan hun slaven geeven.

Coloquintida draagt een schoone vrugt, de bast is glad, en van verscheide coleuren, als groen, donker rood, geel, en incarnaat met strepen. Dog is nu zo gemeen niet.

Cassia Fistula is een boom van de schielykste groei die 'er kan zyn, want men weet, dat hy in een Jaar tydt agt voeten hoog werd. Het vleesch van de vrugt is medicinaal, en de Apothekers in Engelandt gebruiken het in hunne purgeerende middelen. De bladeren zyn van gedaante als die van een Beukeboom.

De *Tamarind-boom*, is eerst voor omtrent zestig Jaren in de Barbados geplant. Zynde aldaar uit de *Indiën* overgebracht, zo als ook de Palmboom, die door de Wyn en Olie die hy voortbrengt, berugt geworden is.

Dr. *Struvs* schryft, dat hy geloofwaardige onderregtingen hadt, dat 'er een Palmboom van 300 voeten hoog in dit Eilandt was: Maar ik ben wel onderregt dat daar nooit zo een geweest is.

De Vygeboom draagt een kleine vrugt, die by de Inwoonders in

weinig aanzien is. Deszelfs stam is zo kloek als een gemeene Olmboom. De Kerfboom is slegter, deszelfs vrugt zonder gebruik en smakeloos. Deze Vygeboom schiet baarden of veezeltjes uit dezelve stam, uit dewelke weer wortels in de grond schieten, en dus voortgroeyende, zou 'er, indien men het hebben wilde, uit dezelve een gansch Bosje voortkomen. Dit is 't geen Mr. *Legat*, in zyn beschryving van het Eilandt van *Diego Ruys*, by abuis, de *Pavillion* of *Tentboom* noemt, want dat Eilandt een Woestyne zynde, heeft het plaats om daar te groeyen, tot wat dikte het ook kan; men vindt de zelve ook in *Guinée*.

De Citroen boom is klein, doch draagt een kloeke vrugt, welkers gewigt de zelve dikmaals tot op de grondt neerhaalt: de steel is van een donkere koleur, het blad gelyk dat van een Limoen, zynde van een donkere groene koleur; van de bast van deze vrugt maken de *Dames* van de Barbados het heerlykste Cordiaal van de weerelt, het geene om te verkoopen vervoert werdt; doch dit is zo goet niet, als 't geen ze voor hare Zaletten houden, want zorg gedragen hebbende dat alle Ingredientien daar toe behoorende, goet zyn, is het oneindig beter als de keurlykste wateren by *Philips*, en *Pean de Barbade*, [zo als 't keurig volk haar Citroen water wil genaamt hebben], en zal buiten twyffel meer geagt werden, dan eenige van zyne kottelyke Cordialen, indien het uit onze eigen Plantagien voort komt.

Deze boom levert ook, door de schil van zyn vrugt, een andere kostelyke waar, namentlyk Succaden, die uitsteekende goet zyn, en wanneer ze wel toegemaakt zyn, alle die de Banket-bakkers in *Londen* maken, overtreffen. In der daadt, omtrent de konst van Confituuren te maken en vrugten in te leggen, gaan de *Dames* van de Barbados de beste in Engelandt te boven; want zy hebben daar toe het voordeel van het fynste zuiker, als ook de keurlykste vrugten die de de Natuur voortbrengt, ook overvloedt van uitsteekende bladeren, wortels, &c. om in te zulten, die beide aangenaam op de tong en gezond zyn.

De Oranje-boomen komen in de *Barbados* wonderbaarlyk wel voort, en de Planters konnen daar zo gemakkelyk van Oranje, Limoen, of Citroen-boomen *Allées* tot *avenues* voor hunne woonplaatzen hebben, als de Edelluiden van 't platte Landt, en in de Graaffchappen omtrent *Londen*, hunne ryen van Linde-boomen, of die van Olmboomen in een grooter distantie van de Stadt gelegen zynde. En wanneer wy overdenken, dat deze boomen meest altydt gedekt zyn met bloessens, of met vrugten beladen, moeten wy de Inwoonders, het vermaak van deze aangename wandelingen en lieflyke sommer benyden, daar de avondt koele duizent zoetigheden bybrengt, en de Boschen met verscheidenheit van welriekendereuken geparfumeert zyn; en de beschryving van de *Elizeefche* Velden, en Tuinen van de *Hesperides* verbeelden. Zo dat al dat

aangenaam en verrukkend, in de verzieringen van de oude Poëten vermeld, maar flauwe afbeeldingen van dit wezendlyke Paradys zyn, ook is 't onmogelyk zich binnen de palen van de deftigheit van een Historifche styl te houden, wanneer men zo een verlokkende eenzaamheit behandelt.

Zy hebben alle zoorten van oranje en limoenen, zoet, zuur, in overvloed, de vrugt daar van is kloek, en 't fap delicioes: De *China* zal niemandt kwalyk bekomen als die, die uit Spanje komt. De aangenaamheit van het Limoen-fap is zo aanmerkelyk, als de fchoonheit en kloekte van de vrugt.

De Lindeboom in de Barbados is gelyk een Hulst-doornbofch in Engelandt. Over vyftig jaaren maakten de Planters daar heggen rondom hunne huizen van, alzo hunne fteekels tot een fortificatie tegens de naakte Negers dienden; zy groeit 7 of 8 voeten hoog, vol van bladeren en vrugt: de bladeren gelyken die van een Limoen-boom, en de vrugt gelykt zo wel een Limoen, dat ter diftantie van 9 voeten, men dus den een uit den ander niet onderscheiden kan. Het fap van deze vrugt is, zedert dat de *Punch* zo een modieuſe drank in Engelandt geworden is, in groote quantiteit tot een goede prys verkogt geworden, en is nu een ſtapel waar, alzo verſcheide vaten daar van in een Jaar na *Londen*, en andere havens van *Engelandt* en *Ierland* overgevoert zyn.

De Steekel-appel draagt een vrugt gelyk een offe hert; Deszelfs bladt gelykt dat van een Okkernoot-boom, en is van een bleek groene kleur, ze ſmaakt ook gelyk een muſſe Limoen.

De prikkelppeer is van betere ſmaak en gedaante: Zy gelykt na de *Greenſeild* peer: De baſt daar van is van een bleke groene kleur met geele ſtreepen: Zy is grooter aan 't einde dan in het midden: Het lighaam daar van is ſchoon rood, geſtreept met geele vlakken en zal weelderig groeyen, indien het op een muur geplant werdt, ook is de vrugt zo aangenaam als een aardbezie.

De Granaat-appel is een ſchoone boom, de bladeren ſmal, van een groene kleur, vermengt met olyve kleur: De vrugt is zo kloek niet als de Spaanſche. Hier is ook de *Suurfop* daar men in *Jamaica* van geſproken heeft: De Suiker-appel en *Haedoets*, 't welk een zoort van Oranje is; de vrugt zynde zo groot als een Meloen, of eerder grooter. *China*-of zoete Limoenen zyn hier in meenigte, en China-Limoenen; doch van zo veel gebruik noch profyt niet als de andere.

Daar zyn verſcheide andere boomen en heſters, die ook vrugten dragen, waar onder de meefte van waarde is de *Papa*, die zo week is, dat wanneer de ſtam de dikte van een mans been heeft, men die met een mes kan afnyden; men kookt de vrugt, en bedient 'er zich van met gezout varkens vleeſch in plaats van raapen met ſpek.

De *Guaver*, zo als Mr. *Ligon* ook gezegt heeft, gelykt na een Kertle-

Kersboom; de vrugt is als een kleine Limoen; de bast zo dik als die van een Limoen, doch zacht en van een delicate smaak: Hy heeft in zich een vliesagtige substantie, vol van kleine zaaden gelyk de vyg, zommige wit, en zommige van een scharlake roode koleur: Deze vrugt heeft verscheide smaaken, en ons is gezegt, dat indien men de zaaden eet, dezelve, over al daar men ze looft, wederom groeyen, 't welk in 't begin van de Volkplanting aldaar aan de Plantagien veel hinder toebragt; want het vee dezelve eetende, lieten overal 't zelve weder vallen, zo dat 't een groote besomming voor de Weylanden veroorzaakte.

De vrugt is gelyk een Queepeer, ook heeft men gelet dat de boom, als hy een halve voet hoog is, zo wel als op zyn hoogte van 18 voeten draagt, en maakt de beste *Gelei* en *Marmelade* van de weerelt, beide ver boven die van Queepeeren.

Wy moeten de Cocos-boom niet over 't hoofdtzien, dewelke 20, 30, of 40 voeten hoog werdt. De takken schieten met ruimte tusschen beide, aan verscheide kanten, uit de stam. Boven aan den top maakt zy een fraaye kroon, en alzo daar het grootste gedeelte der takken groeyen, werden zy daar door nederwaarts geboogen, ook groeyen noten, daar de laagste takken uitspruiten, die van verscheide gedaantens zyn, en de meeste zo groot als een klokke voetbal; de huid is groen van buiten; zy hebben een vliesagtige substantie tusschen dat en de schil, die wanneer zy droog is, gelykt na de *Hempbuds* of hennip, of de bast van de *Maurgrave* boom, wiens schors wel bewerkt zynde, tot sterke touwen gemaakt wordt. De dop van de Cocos is byna een halve duim dik; die ze plukken, snyden'er een gat, zo groot als een driegulden stuk aan 't einde in, zynde vol van een heldere aangename sap, die men meende dat niet zeer gezond was, 't geen men onlangs contrarie bevonden heeft: De dop is met een substantie bezet zo dik als zy zelve is: Zy is wit, en zo zoet en zacht als een Fransse Okker-noot. Men gebruikt zomtyds die doppen om uit te drinken als koppen, die in Engelandt tot dien einde met een zilvere randt verciert werden.

De Lezer moet onderscheidt maken in deze bomen, te weten tusschen de Cocos, en de Cacao boom, van welkers laatste de noot tot Chocolade gemaakt wordt: En is deze boom zedert weinig tyds zeer veel in de Barbados voortgekweekt; en de beste Chocolade, die ik van myn leven gedronken heb, was van de noten gemaakt, die in *Aptskill* Plantagie gegroeit waren.

Hoewel de Planters van dit Eilandt bevinden, dat zy hier zo wel groeit als in *Jamaica*, of *Hispaniola*, willen zy buiten twyffel de moeite niet nemen om ze voort te kweeken; daar nogtans die vrugt een van de beste gewassen, die uit *America* komen, en van de grootste waarde zynde, zullen wy in de Historie van *Jamaica* omstandiger daar van handelen.

De

De *Custard* Appel draagt een vrugt zo groot als de klokste Water Limoen. Hy is van de koleur als een worm, of zekere groote pier. Men moet ze al eer dat men ze eet, een dag na dat ze geplukt is bewaren. Die ze dan eten wil, snyd 'er een gat in, groot genoeg om 'er een lepel aan 't einde in te steeken, om daar mede de Vleefachtige substantie uyt te eten, zy is gelyk een Vlaade, waar van daan ze haar naam ontleent heeft.

Dit is *Ligons* Beschryvinge, op wien men zig altyd niet vertrouwen kan: Want de koleur van deze boom is een schoon helder rood; en de vrugt zo gemeen, dat niemant dan Knegs en Negers 't zelve nuttigen.

De *Macow* boom is alleen wegens deszelfs Figuur aanmerkelyk, zynde doorgaans met prikkels omringt? Hy is van gedaante als een gemeene Wilge boom; geen mensch noch beest durft het aanraken. Hier brengt *Ligon* ons weer in een dwaling, want hy is zo hoog als een *Cocos* boom, waar van sommige omtrent 40. voeten hoog zyn.

De *Mangrove* Boom, is een Heester, die zig tot een groote wydde uytbreid. Daar druypt een soort van gom af, de welke aan mal-kinder als yskegels neder hangt, de eene na d'andere, tot dat ze de grond raakt, alwaar ze wortel schiet, en bereikt de grootte van een boom. Zo men dit alles maar voor een boom rekent, zal de *Mangrove* wel een Bende ruytery verbergen, 't welk men evenwel beter zou kunnen zeggen van de Vygeboom, hier boven aangeroert. De *Indianen* maken touwen van de schors, en draien die zo fyn als vlas om 'er hangmatten van te maken.

De *Calibash* boom draagt een vrugt zo groot als een *Coco* en zo rond als een appel, is van een schoone groene koleur, de vrugt groeyt zo dicht aan de stam, dat men de steel, voor dat ze afgesneden is, niet bespeuren kan. Den dop wierd tot verscheide gebruyken aangelegt, na de verscheide satzoenen van de zelve, zommige tot schot-tels, zommige tot koppen, zommige tot bekkens, en de klokste tot water-kannen en emmers, zynde vele die 2. of 3. *gallons* in houden.

Daar zyn andere vrugtdragende boomen, als de *Anchovie Apple*, de *Daat boom*, 't Vergiftige *Riet* en de *Daay* boom, &c. Dog niet van zins zynde om hier van een natuur kundige Historie te maken, zullen wy de Lezer niet verder met de vrugt dragende boomen en heesters lastig vallen.

Van alle de boomen in dit Eilandt zou de Cattoen struyk wel tothet grootste voordeel kunnen strekken, zo als men in 't Hoofdstuk van deszelfs handel zien zal. Het groeyt op tot de hoogte van een Persik-boom; de bast daar van is van bruine koleur, de bladeren final, in drie deelen verdeelt: Het draagt een bloessem zo groot omtrent als een roos, waar onder die kleyne groene scherp-puntige bladeren zyn, die het rondom beslaan. Dese bloessem bestaat uit 5. bladen, van een heldere geele koleur, hebbende verscheide purper streken na de stam, en

een gule knop of kroon met veezelingen van de zelve koleur omvangen. Na de bloeffem, komt een vrugt van de zelve koleur, zo groot als een Okkernoots dop te voorschyn, wanneer die ryp is, is hy zwart aan de buyten kant. Deze doppen bevatten de Cattoen, en zo haalt als ze ryp zyn, openen ze haar zelve, alzo de Zon ze open fplyt.

De Cattoen boom is van geen gebruyk; hy werd byfter groot en zeer hoog, voortbrengende peulen 5. duym dik: wanneer die ryp zyn, fpleit de Zon ze open, zo dat de Cattoen daar uit vloeit, die zeer fchoon is. Waarom 't volk tot het te verzamelen eer dat het open is paff, want anderszins is ze verlooren, of anders nifttekend tot watte deekens.

De bomen, bekwaam tot Timmerhout in de Barbados zyn de volgende? De eerste en de fraaifte van het Woud, zynde de Ceder boom, is daar zeer gemeen, en dit is het meeste hout, daar men zich in het Eilandt van bedient, 't is fterk, lang, duurzaam en ligt, ook bekwaam tot het timmerwerk. Men heeft 'er een groot gedeelte van na Engeland gezonden, om trappen te befchieten, laadjes, stoelen, en andere huysraad van te maken; dog de reuk, die eenige zo aangenaam voorkomt, fchadelyk zynde aan andere, daar by gevoegt de koften van overvoeren, veroorzaakt dat de mode zo niet is doorgedaan, als het anderszins zou doorgedaan hebben.

De takken van deze boom zyn gelyk die van een Effé boom. Zy werden zomtyds van een wonderbaarlyke grootte, en het hout werd zo wel verkogt, dat Col. *Alleyn* 400. l. van eene boom gemaakt heeft, een zomme die den Lezer als ongelooffelyk zal voorkomen; dog men behoef niet aan de waarheid van dien niet te twyffelen, alzo de Autor zulks van een aanzienlyk Heer (een man van eer) verftaan heeft, dewelke aan Mr. *Alleyn*, zeer naauw vermaagschapt was.

De Mastik boom groeit tot een byftere hoogte, zommige 60. voeten hoog, en de dikte na mate. Het hout daar van gebruikt men tot Windmoolens, als mede dat van de wilde pruimen boom, 't welk zomtyds ouder is, en draagt een vrugt gelyk de wilde peper in Engeland, daar het zyn naam van ontleent, en de *Locust* boom op waffende in de gedaante van een Toscaanfê Pilaar, aan de voet zeer dik zynde, en by trappen tot aan de top verminderende. 't Hout daar van is van goede duur, en dient tot verfcheide gebruyken in 't timmeren.

Daar is de Bastard *Locust*, het yzere woud of houdt, aldus genaamt wegens deszelfs zwaarte en hardigheid; zy groeit zeer hoog, heeft twee maal jaars, in Maart en September, bloeifel: het hout is van een donker roode koleur. De *Lignum vite* Boom, Rood woud, geprikkelde Geel woud, en de *Palmeros*, de kleine en de Royale *Palmero*; de kleine *Palmero* groeit omtrent 50. voeten: de *Royale Palmero*, van 100. tot 300. hoog, en is een van de fchoonfte bomen van de gantfche werelt. Twaalf jaren oud zynde, is hy omtrent 17. voeten

ten hoog: Op zyn 40. jaren 180 voeten, en op zyn hondert jaren, wanneer ze tot volmaaktheid gekomen is, 300. voeten hoog, en maar 3. voeten in deszelfs diameter, 't bovenste of den top 80. voeten in de rondte; de takken zyn 18. voeten lang, en evenwel zyn de wortelen niet dikker dan Swaane schaften, en de vrugt niet grooter dan Franse druiven.

De planten, die in de Barbados groeien, zyn amber, welker wortel bladen uitschiet, van gedaante niet ongelyk aan die van de tarw, als ze ryp is. De Negers delven de wortelen op, en schrappen ze om de buitenste huid daar af te halen, en benemen dus de kragt, anderszins zou ze altydt voort groeien. Die gene die geen volks genoeg hebben om ze te schrappen, zyn genoodzaakt om ze uit te broeien, welke Gember op ver na zo goet niet is als de andere: deze is zo hard als houdt, daar de geschrapte Gember wit en zacht is: En daarom werd de uitgebroeide Gember 40. *per Cent* beter koop verkogt dan de geschrapte.

Roode peper waar van twee zoorte zyn, een daar van gelyk kinder Coraal, waar men het niet van onderscheiden zou ter distantie van zes voeten. De koleur daar van is Karmozyn en schaarlake rood door een gemengt; de vrugt omtrent twee duim lang. De andere of de *Bonner peper*, is van de zelve koleur, en komt ook zo voor, dog is van gestalte als een ouwerwetze mantel knoop. De hoedanigheid van beide, zo wel de een als den ander, is de zelve; en zyn beide zo sterk van reuk, dat wanneer ze gebrooken werden, daar zo een damp uit voort komt, dat al die daar omtrent zyn aan 't hoefden raken, na dat de peper al weg gedaan is. De *Spanjaarden* gebruiken die veel in hun zauffen, en ze geeft zulke sterkte, dat Knofflook daar flauw en koel by is.

Verder zyn daar Comcommers, Meloenen, 16. duimen lang, Water meloenen van koleur gelyk een appel, verkoelende en goet voor de steen, ook zyn daar druiven, maar zo goet niet, nog in zo een meenigte als in de Noordelyke Volkplantingen.

De Weeg-bree boom of heester draagt een vrugt, die alhoewel niet zeer aangenaam, eger van zo een groot gebruik is, als 'er een in het Eilandt gevonden wordt, zynde de meeste voedende spys die de Negers nuttigen. Zy is van een schielijke en buiten gewone groei, uit eene wortel komen drie of vier spruiten, waar van een boven alle de andere uitsleeft, en zyn voorrang behoud, ook altydt de opperste is. Deze spruit schiet uit het binne ste gedeelte van de stam, en als ze groeit hangen de buitenste bladeren neder en rotten, dog daar komen weder nieuwe in de plaats. De vrugt groeit by na van gedaante als een lange boots dregge: Ze is geel als ze ryp is. De Negers houden 'er al zo wel of, als dat ze groen is; die zy dan kookten. De Engelsche eten ze alleen als ze ryp is, de zelve alleen schillende. Het is een aangename, gezonde, en voedzame vrugt. De wilde Weeg-

bree gelykt de andere wel , alleenlyk is ze van een Scharlake koleur , de bladeren zo breed niet , en de vrugt nergens goet voor.

De *Banana* is van stam en bladeren gelyk de Weeg-bree , uitgezonderd dat de bladeren wat dunder zyn , en dat de stam hier en daar eenige zwarte vlekken heeft ; zy is van een slaauwe koleur , met eenige vermenging , over-een komende met die van den Essboom : de vrugt staat regt over eind gelyk een bos beulingen ieder 4. of 5. duimen lang ; ze is zoeter dan een Weeg-bree , en is heel goet geslooft of gekonst gegeten , maar uitterlyk te zien en van smaak de Queepeer niet on-gelyk. Die vrugt dient de Negers zo wel niet als de Weeg-bree , om dat ze zoet is , alzo zy een afkeer van zoete dingen hebben , indien myn Auteur daar geen abuis in heeft , want ik ben wel onderregt dat ze niet vies vallen van zuiker te eeten.

De vrugt , wanneer ze afgesneden is , gelyk als men de wortel van de *Varen* (zeker kruid) doet , om daar een uitgespreide Arend in te vinden , vertoont de levendige verbeelding van Christus aan't Kruis , het Hooft neer hangende , de Armen ten volle uitgestrekt , met een kleine verhoginge en de voeten kruisseling de eene over de andere.

Dus hebben verscheide Auteurs geschreven , dog ik ben van verscheide Heeren onderregt , dat 'er niets van een verbeeldinge na een menschlyke Figuur in te vinden is. Het is waar dat 'er een soort van kruis verbeeldt lykt. Mogelyk zal de inbeelding 't gebrek van die verbeelding vervullen.

De laatste en beste van alle de uitstekende vrugten die wy genoemd hebben , is de Pynboom , de schoonste en aangenaamste van alle die de Natuur voortbrengt. De vrugt is byna van koleur als abrikoos niet ten volle ryp : en de smaak van de zelve kort en mals , vol luchtgaatjes en van een zodanigen form en koleur , dat zy een lieflyk gezigt aan't oog verschaft , en om die te proeven zeer verlokkend is. Men kan ze in Engelandt niet overbrengen , hoewel men dikmaals een proeve daar van genomen heeft. De reuk van die vrugt is van de uiterste lieflykheidt. De boom groeit nooit boven de 4. voeten , en de vrugt is zomtyds 14. duimen lang , en 6. in zyn diameter. Daar zyn tweederly soorten , de Koning en de Koninginne *Pyn* , en beide met zo veele verscheide heerlyke koleuren geschildert , dat zy het schoonste gezigt van de wereldt aan 't oog verschaffen.

De smaak daar van is wonderbaarlyk andoienend en scherp , en by beurten ook zoet , beide in een zeer hooge graad. Die vrugt is zo delieus en ter zelve tydt zo verkoelende , dat zy die geene verrukt , die 'er van eeten.

Daar zyn veele andere Planten zo voor Medieynen , als tot voedsel zeer goet , als *Aloe* , 't welk een schone Plant is ; de bladeren zyn vier duimen breed , een vierde part van een duim dik , en anderhalf voet lang , hebbende prikkels aan beide zyden. Uit deze bladeren

wan-

wanneer ze afgesneden zyn, komt de Aloë weder voort, zynde die boom in dit Eilandt 't hele jaar door groen, en wat tydt dat men ze ook snoeit, lopen ze weder uit.

De *Sensille Plant*, of gevoelige Plant, is in de Barbados gemeen. Wanneer men die aanraakt, sluit ze haar bladeren, en in weinig tyds gaat ze weer open. De *Humble Plant* en de *Dumb Cane*, ziet men hier ook veel, mede de meeste moeskruiden en wortelen van de Engelsche, die daar wel voort groeien: dog *Look* zaad wil daar niet opkomen, en de roozeboomen geen bloemen dragen, volgens 't zeggen van Mr. *Ligon*, dog hy heet 'er abus in, want daar is zulke goede *Look* in de Barbados, als in *Engelandt*, als ook schoone Damast en Provintie Rozen, 't gantsche jaar door.

Al onze kruiden zyn derwaards gebragt; want wanneer de eerste Planters daar landeden, vonden zy niets van onze soort, als Porcelein, daar het land toen zo mee overdekt was, dat men het als een onkruid moest weg werpen. Zy hebben Aardappelen in overvloed en *Yams*, 't welk een gedeelte tot voedsel van de Slaven is.

Alhoewel men weinig bloemen in 't Eilandt vind, nogtans zyn 'er eenige die zeer aangenaam zyn; gelyk als de witte Lely, die van zelfs groeit, en is schoonder bloem dan de Engelsche; de rode Lely is van de zelve grootte, dog geen van de beide aangenaam. De St. Jago bloem is zeer schoon, dog van een walgagtige reuk.

De Passie bloem, zo genaamt om dat ze eenige instrumenten van de Passie onzes Zaligmakers verbeelt, kruipt langs de grond gelyk de wilde Cypres, indien 'er geen boom is, waar tegens ze kan opgroeien. Deze bloem is in de Barbados bekend by de naam van azyn Peer bloem, en men gebruikt ze om voor de groente over de Prielen heen te leggen, zo als wy hier de Kamperfoelie doen. De Water Limoen bloem wordt tot het zelve einde gebruikt. Wat de andere bloemen aangaat, daar van zyn 'er weinig of geen, alzo de hitte van 't Aardryk te hevig is, tot het voortkweken van zulke tedere gewassen.

De *Tour*, een klok bloem, zo genaamt om dat ze haar altydt op Zonnen ondergang opent: Men noemt ze in Engelandt *la Merveille du Perou*. Zy groeit Boschgewys, de bladeren hebben de gedaante van een hert, de punt te rug keerende; de bloem grooter dan een Steutelbloem en van de schoonste purper kleur die het oog ooit beschouwde. Het zaad is zwart, met een oog van Purper, en vangedaante als een knoop, en zo hard, dat het daar toe wel zou kunnen gebruikt werden.

Daar is een wortel in 't Eilandt, welken naam ik niet te weten kan komen, dog ik meen dat het de *Yams* is, waar van 't aldaar door de Negers gebragt is, en word in kleine hoogtens geplant, zo hoog als mols hopen; Wanneer het spruitjes schiet, slaan die aan ieder zyde tegens de grond neer, en groeien dan op als een stam, byna als de

Sparfies, zynde van een purper koleur, en dat geplukt zynde, als een Salade met olie, azyn, en zoudt gegeten, is, als men niet beters krygen kan, een passabel kosie. De wortel is ook goet gekookt met gesprengd osse-vleesch, of Spek, of ook met botter en azyn. De kool die ze'er de *zevenjarige kool noemen*, is veel zoeter dan de onze; schiet vele loten uit wanneer ze ryp is, die weer verplant zynde, andere voortbrengen die zo schoon en kloek werden, alsof ze uit het zaadt voortgekomen waren. Maar de gemeene kool werdt zo zeer niet als de andere gezogt; de kool boom, die 20, of 30. voeten hoog werdt draagt een bloem na gerade, gelykende na de kool in gedaante en in smaak.

Eddois is een Plant, van welkers steel de vleessige substantie gegeven werdt, zo als wy de stoelen van Artichokken doen, ook is ze in alle deelen zo goet.

Wy moeten dit Hoofdstuk niet sluiten zonder gewag te maken van de *Witbies*, die voor deze tusschen de Doornbosschen kroopen, en haar aan de bomen vast maakten, maar nu geheel uitgeroeit zyn? Zy dragen een schoone en welriekende bloem, maar zo ze in een Plantagie komen, kruipen ze langs de grond gelyk peper wortel; en indien men ze niet uitgeroeit had, welk toen zeer moeielyk viel, zouden ze de groei van de Zuyker rieten t'eenemaal bedorven hebben.

Daar zyn ook allerhande zoorten van Peulvrugten in de Barbados, in zeer grooten overvloed, en ieder in zyn soort uitstekende. Appelen en Peeren willen daar niet voort, alzo min als vele onzer heester vrugten, als aardbeien, aalbeffen, en kerffen.

Wat het Koorn aangaat, hebben 'er de Planters nooit eenige Engelsche Tarw gezaait; en de armste inwoonders, die hun meeste grond tot Koorn bespaaren, zaaien 'er alleen *Indiaans* of *Guinées* Koorn, dat ze aan de ryken verkopen, en dat voor zo een hooge prys, dat ze nog gedwongen werden naar de Noorder Volkplantingen te zenden om Indiaans Koorn te halen.

Dat gedeelte van het Eilandt genaamt de *Plaker*, als ook het *Krenpelbeffen* woudt, zyn t'eenemaal met Koorn beplant, en veel duizende morgen Lands leggen by gebrek van volk om ze te bouwen woest. Het Engels Koorn is in 't algemeen in bloem derwaards uit Engelandt gezonden. Indiaans Koorn werdt zomtyds verkogt tot 2. sch. 6. d. en zomtyds 10. sch. de Schepel, dog gemeenlyk 5. sch. de Schepel.

Men heeft hier geen Engelsche graanen voortgekweekt, indien ze 'er waren, is 'er geen twyffel of al het Zomer Koorn zou 'er wel opkomen; gelyk Haver &c. gedaan heeft, wanneer men eenige korrels tot een proef in de grond gestoken hadt.

De Seizoenen om Indiaans Koorn te planten zyn voornamentlyk in *Mey* en *November*, hoewel men die ook wel het hele jaar door van *Mey* tot *January* plant.

Boom-

Boomgaarden en tuinen zyn in dit Eilandt raar, dog men zou 'er met een weinig arbeid vele dingen, buiten de Suiker rietten, kunnen voort kweken, als ook de waren die 'er vereyscht werden, om een Markt in 't Landt daar van te kunnen houden. De Natuur heeft gedaan en doet nog zo veel voor hen, daar zy de minste moeite niet nemen willen, om voor hun zelve iets te doen; en zich verlatende op hare goetheit, als ook op d'onderstandt van 't gene steeds uit *Engeland*, als ook van de Noorder Volkplantingen hen toegebracht wordt, te vreden zynde met het gene zy voortbrengt, 't welk genoeg is, om de begeerte van de van de weelderigste sinaak des wereldts te voldoen; zyn de vrugten zo delikaat en zo keurlyk van dit klein, dog aanvallig Eilandt.

Aangaande de Klimaat, zou men denken dat door deszels situatië, de hitte onverdraaglyk moest zyn, en waarlyk zou de hitte 3 maanden in 't jaar, niet te verdragen zyn, indien 'er geen koele luchtige windjes met der Zonne opgang kwamen, en koelder wierden na mate dat de Zon hoger kliint.

Het Landt is merkelyk koelder geworden zedert dat het van de dikke Boffchen, daar wy te voren van gesproken hebben, gezuivert is. Deze koele windjes waien uit het Oosten, met een streck of twee van 't Noorden, uitgezondert in de maanden van July, Augusti, September en October, welke tydt daar 't midde van de Zomer is, als wanneer het boven maten heet is, dog de koele windjes uit zee, de kleine Boffchen, en het lommer, als mede hunne koele huizen, maken dat de hitte nog wel te verdragen is, ook rekende men dit het gezonste Eilandt in *America* te zyn, tot omtrent 't jaar 1691. toe, wanneer men te *Cadix* eenige troepen inscheepte, om op een expeditië tegen *Martinico* te gaan. Deze regimenten bragten een pestilentielle koors met zig, waar mede 't gansche Eilandt zo besmet wierdt, dat gedurende 12. of 13. jaren, meer als een derde part van de Inwoonders weg gesleept wierden, en de meeste Zeeluiden die daar kwamen, wierden zo wel op de Koopvaardy als Oorlog-Schepen weg gernkt.

De schrikkelijke Orkanen, waar mede dit Eilandt tot een generale ruine plag gedreigt te werden, zyn nu zo menigvuldig niet als voor deze; en de ongezone lucht die men noemde de *Siekte*, is zo veel afgenomen, dat het Eilandt haar voorige achting, gezondheids halve, weêr begint te krygen.

Uit de hoogte daar 't Landt op legt, volgt noodwendig, dat de lengte van de dagen byna altyd egaal moet zyn, alzo de Zon te ses uren op komt, en te sesse onder gaat, 't zy een half uur voor of na, 't welk 't hele jaar zo continuert. Drie kwartier uren na Zonnen ondergang is het donker, alzo de schemer avonden in deze Gewesten niet langer vallen.

IV. HOOFT-

Boom-

IV. HOOFDSTUK.

Aangaande de Beesten, Vogelen, Vissen, Onge-
diert, en andere Dieren van de Barbados.

MEn heeft verscheide beesten in de andere *Charibbische* Eilanden gevonden, maar weinig of geen in de *Barbados*, welk, zo als men gezegt heeft, over al met varkens overstroomt was. Daar men naderhand Last beesten, en *Vee* tot s'menschen onderhoud derwaards heeft moeten brengen.

Die Kamelen die 'er voor eenige jaren waren, of die men 'er nu nog vind, waren van verscheide, in de eerste Volkplanting van het Eilandt, daar gebragt. Zy willen 'er niet voort teelen, waarom 'er ook geen meer gebragt werden. Cap. *Higginbotham* van St. *Philips*, heeft 'er vier of vyf; ieder van welke een last van 15. of 1600. pondt Zuiker kan na de *Brugge* dragen, en keren met een diergelyk gewigt na deszelfs Plantagie, 8. mylen daar van daan gelegen.

De Inwoonders krygen uit *Engeland* de Paarden die ze voor hunne Koetsen gebruiken; en voor hun eige voerwerk, als ook voor de Keurlingen, uit *Nieuw-Engelandt*. Wat die tot gebruik van karren en gemeene *Voitures* belangt, zy werden haar eenige van *Bonaristen*, de Eilanden van *Capo Verde*, en *Curassau*, toegezonden.

Toen zy zich in 't eerst daar neerzettekeden, plagt *Virginia* hen met Paarden te voorzien, maar nu krygen zy ze meest uit *Oud- en Nieuw-Engelandt*, zynde hun eige tuk, moedig, snel en stout, dog klein en niet zeer fraai.

Ossen, Stieren en Koeien, wierden aan de eerste Planters, uit het Eilandt van *May* en *Bonariste* toegebragt, waar van de afkomelinge nu voort telen, want men heeft bevonden dat, het vee, 't geene swart van koleur was en daar uit vreemde gewesten gebragt wierd, het pik en teer, dat aan het haar vast kleefdt, afslikten, en 'die haaren in 't lyf krygende, veroorzaakte zulks hun doot, zo dat weinig daar van in 't leven aan strand waren.

't Vee van de Barbados, is een tuk van middelmatige soort. Zy snyden 'er zelden hunne Stieren, maar spannen ze in 't jok en voor de kar; geelyk als zy de koeien ook doen, latende haar daar werken en in hun Zuiker moolens lopen. Tegenwoordig zyn 'er niet veel, 't geringste volk, die gebrek aan Negers hebben, bedienen zich alleen daar van. De Stieren zyn zo wel afgeregt, dat ze zeer ordentelyk werken.

Afnegois of Ezels gebruikt men 'er zeer veel, om de Zuiker tot de
Brugge

Brugge te dragen. Deze beesten zullen met haar last langs wegen lopen daar geen Paarden passeren kunnen. De eerste kiezen haar weg, en indien een van hun komt te vallen, kunnen hem twee Negers weer op helpen; Zy dragen van anderhalf hondert tot twee hondert pont gewigts, zynde de *Affnegoes* daar zo wel als het andere Vee gebragt.

Dit Eilandt bezat geen levendig dier dat kloeker was als een verken, wanneer de Engelsche zich daar neer zetteden, zynde toen daar zulk een buiten gemeene overvloed van verkens, dat de Engelsche op hun eerste landing, meer daar mee gekwelt als gedient waren: men meent dat ze daar door de Portugezen, om voort te teelen, zyn agtergelaten geworden, ten einde zy daar van voorraad in hunne pailagie van en na *Bresil*, zouden bekomen.

De verkens die de Portugezen daar aan landt zetteden, v menigvuldigden daar in weinig jaren zo zeer, dat het gantsche Eilandt ze kwalyk onderhouden kon: De *Europianen* en *Charibeens* kwamen van andere Eilanden over om ze op te vangen, zo dat de Engelsche het haast de naam van 't *Verkens Eilandt* zouden gegeven hebben.

De schapen willen in de Barbados wel groeien; dog daar zyn 'er zommige welkers vleesch zo aangenaam niet is, als het onze in *Engeland*, ook zyn daar een groote menigte van bokken, meest van de zelve natuur als die van *Wallis*, smakende 't vleesch gelyk dat van de Walsche bokken. Aapen en Eenkhorentjes zyn daar in overvloedt.

De vogelen zyn hier te lande naar het zeggen van zekere Auteur, nauwlyks der pyne waard dat men 'er een beschryving van maakt. De grootste die zy daar hebben, is een Bussart-Wouw, kleiner dan de Engelsche Gryse Bussart, snelder van wicken, en dienstlig voor de Planters, door 't vernielen van de rotten, die anderzints hunne Zuiker rieten zouden ruineren, also zy 'er in groote menigte zyn.

Men heeft 'er ook een groote menigte van kloeke Tortelduiven; een veel snoggerder Vogel van gedaante en koleur als de Engelsche Tortelduif, en veel beter om te eten. De kleine Tortelduif is beter Vogel dan de groote, zynde van gedaante als een patrys, hare veders grys en rood, en bruin onder de vleugels.

Verder is in dit Eilandt een vogel gelykende een Lyster, die ook zo genaamt werdt: Zyn veeren zyn altydt gekreukelt en zyn hooft neerhangende, als of zyn nek gebrooken was: Hy heeft 3 of vierderly stemmen, luidt en zacht; verder een ander vogel gelyk een Winter Koninkje, die ze noemen *Quaking-trush*, zynde zeer lustig door zyn bewegen, dog hy zingt zelden of nooit, hebbende een lange bek. Daar is een swarte vogel zo genaamt, met witte oogen: Zyn stem is schor gelyk die van een Specht of Roetaardt, zynde een groot verslinder van Koorn en bloessens. Zy vliegen met tropen van veele duizenden, ook wandelende en huppelende. Een ander in koleur gelyk een *Feldefare*. Hy is, zegt *Ligon*, genaamt een Raadtsheer, om dat zyn

Ilde Deel.

M

hoofst

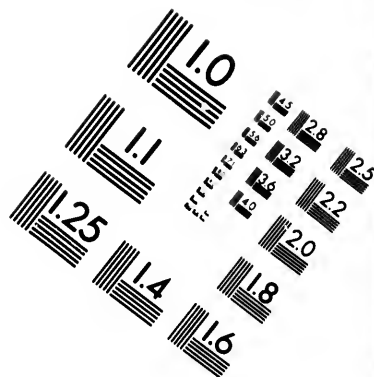
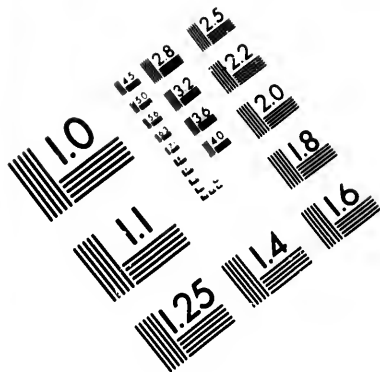
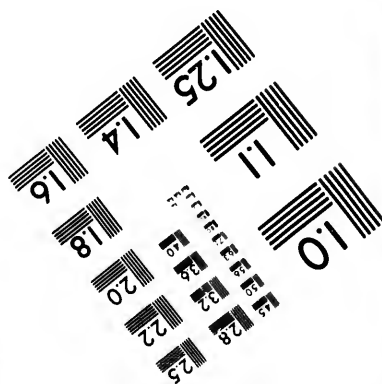
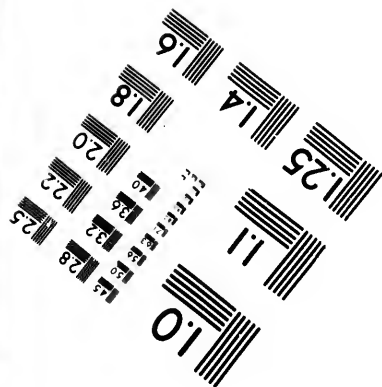
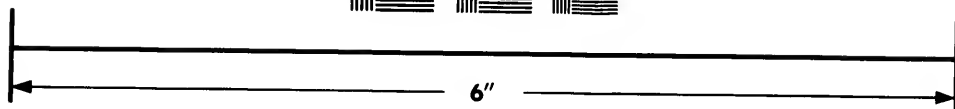
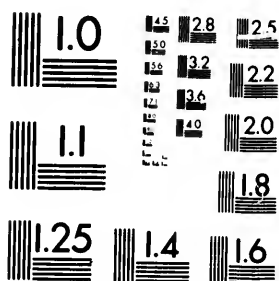

IMAGE EVALUATION TEST TARGET (MT-3)

Photographic
Sciences
Corporation

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

0
E E E E E
28 32 25
16 22
20
18

11
10
01

hoofst te groot schynt te wezen voor zyn ligbaam; maar zyn regte naam is een Druiloor; zynde zeer weeldrig in zyn vlugt, en zo vreemt in zyn gezang van noot, dat geen stem of instrument ze kan na bootzen. 't Is een quart Noot, 't welk een ontdekking in de Mufyk is, die geen Meester tot nu toe heeft kunnen maken.

Daar zyn mossen, *Haysocks*, vinken. *Fellow-Hamers*, meezen, en diergelyke Vogels meer, daar de Engelsche geen namen toe uitgevonden hebben, also ze dezelve niet der pyne waardt geagt hebben, zynde klein en gering, ten opzigte van hun vleesch, veeren of zang.

De berugste van al het gevederde Volk in *America*, is de *Colibry*, of *Gedommel-Vogel*, die, zo als zeker vernuftig Auteur zegt, wegens deszelfs schoonheid van gedaante en manier van leven, verwonderenswaardig is, hebbende een reuk gelyk die van muscus. Hy is veel kleinder als een Winter koninkje; Egter hoewel hy de kleinste is, is hy de heerlykste van alle vogelen. Zommige van deze vogelen zyn niet grooter als het grootste zoort van vliegen, de klokste naauwlyks een hommel in grootte overtreffende, en de koleuren van veeren van zyn hals en vleugelen vertonen die van de Regenboog. Zommige hebben zulk een glinsterend rood onder hare halsen, dat men op eenige distantie daar van daan, zou denken dat het een Karbonkel was; de buik en onder de vleugelen is ze van een vergult geel; de dyen zo groen als een Smaragd, de pooten en bek zo swart als gepolyst ebben hout, de twee kleine oogen, schynen gelyk twee diamanten, het hoofd is gras groen; de veeren van 't Mannetje zyn schoonder als die van 't wyfje, en op zyn hoofd heeft hy een kroon van veeren, even of het was om zyn opperheerschappy te onderscheiden. Hy is zo sterk in zyn vliegen, dat hy grooter geraas maakt door 't slaan van zyn vleugelen, dan de grootste vogelen. Hy vliegt geern dicht aan de voorby gaande man, en verrast hem gelyk een kleine dwarlwind: Hy leeft van den dauw, die hy met zyn tong van de bloessens afzuigt. Zyn tong is veel langer dan zyn bek, die holl is gelyk een riet, en van grootte omtrent als een kleine naalde. Men ziet hem zelden op de grond of op bomen, maar in de lucht op zyn vleugelen dryvende, naby de bomen daar hy zyn voedzel van trekt. De Gedommel vogels zyn magtig gezet op de bloessens van Cattoen bomen, zy zitten daar in, of in de Oranje bomen, en zyn zeer keurlyk in 't timmeren van hunne kleine huisjes in de takken. Het eenigste middel om de *Colibry* te vangen, is met 't schieten van zand, daar hy door aan 't duizelen raakt: Wanneer men hem heeft, kan men hem niet bewaren, want niemand kan hem 't voedzel geven dat hy gewoon is te nuttigen.

De beschryving van de *Colibry*, komt in de meeste dingen over een met de Gedommel vogels van de Barbados, die geen reuk hebben, als die men haar geeft na hunne doot, wanneer ze geparfumeert, en

voor

voor geschenken na *Engelandt* gezonden werden. Het glinsterend roodt onder den hals, hadt men nooit in de Barbados gezien; de buik en onder de vleugelen is van een donkere koleur; de dyen zo wel als de pooten en bek, swart: Zyn hals is omtrent de grote van een halve okkerneut, in twee delen gespleten.

Wat het wilt gevogelte aangaat, 't zelve werdt van de Inwoonders van de Barbados weinig gezien. By hare stil staande wateren vangen ze zomtyds talingen, en een soort van Gevogelte dat ze *Offen en Koeien* noemen. Zy hebben een Vogel die ze de naam van het *Oorlog-Schip* geven, om dat hy na Zee uit vliegt, om ontdekkingen te doen, en men zegt dat 'er zulke vaste staat op die Vogelen te maken is, dat wanneer zy ook weer komen, het Volk luid keels roept, *een zeil*, en zyn nooit daar in bedrogen. De Schepen zullen deze Vogels ontmoeten zo. Hollandse mylen van 't Land. Mr. *Ligon* die dat verhaalt, moet juist daar omtrent zo zeer niet geloofd werden; want wanneer de windt verandert, en na 't Zuiden en Zuidt-Westen schiet, komt 'er een groote menigte van wilt gevogelte by troppen van de vaste kust overvliegen, als pluvieren, welpen; snippen, wilde duiven en talingen, dog weinig wilde eenden. De wilde duiven zyn zo vet, dat wanneer ze uit de bomen geschoten werden, neervallende zomtyds barsten; zy zyn grooter als onze duiven en van een zeer donkere koleur; zommige hebben een witte kring rondom haar hals; men heeft 'er 50. in eene schoot dootd geschoten.

Het tam gevogelte is van de zelve soort als het onze in *Engeland*, alleenlyk dat de smaak van al die soorten beter is. Hunne eendvogels die ze *Muscovy* noemen, zyn een uitstekend voedzel; zo ook hunne duiven, Kuikens en al hun gevogelte dat men in hokken houdt.

Zy hebben eenige konynen, maar geen haazen, nog venaizoen. De konynen zyn goet en schaars, zo dat ze in 't algemeen 5. f. het koppel gelden.

Het ongediert dat meh het meeste in dit Eilandt ziet, zyn slangen, waar van eenige drie voeten lang zyn: Zy dooden de Planters duiven, veroorzaken de zelve schade als ze in *Engelandt* doen, en slurpen haar melk op: Zy kruipen op een muur, ses of zeven voeten hoog, komen door de vensters in de kamer daar de melk kannen zyn, schuimen ze, en keeren de zelve weg te rug die ze gekomen waren; dog zy steken nooit iemant.

De Scorpioenen in de Barbados zyn zo groot als rotten; Zy vegeten tegens de slangen, die ze aandoen om ze op te eten, maar zy schieten altydt te kort: Zy doen nooit eenig letzel aan menschen of beesten. Daar zyn geen padden of kikvorschen. De Hagedissen waren gemcender in 't Eiland dan nu, om dat de katten ze meest vernielt hebben; Zy waren geern by de menschen, ziende hen styf in 't aan-

gezicht, en horen hunne discoursen aan. Zy zyn gelyk die in Europa; hun ligchaamen zyn omtrent 4. duimen lang, hunne staarten byna zo veel, en 't hoofd gelyk een slang, hunne ruggen van een gras groene koleur, blaauwagtig na de zyde, de buiken geel; zy hebben vier benen, en zyn zeer gaauw.

De *Musketoës* steken en byten de menschen s' nagts, en zyn in der daad de lastigste dieren die de Engelschen in *America* ontmoeten: Zy zyn gelyk de muggens in *Engelandt*, en zo menigvuldig niet in de Barbados, als in de Volkplantingen op de vaste kust, alwaar weiden, veenen en lage gronden zyn.

Cockroaches zyn omtrent van de grootte van een torr; als ze op menschen vallen die vast in de slaap zyn, dan bytenze tot dat 'er bloet uitkomt; en als zy wakker werden, zyn ze zo gaauw, dat men ze niet gemakkelyk vangen kan. De Negers, die dikke huiden hebben, en van wegens hun zwaren arbeid niet ligt ontwaken als zy in slaap zyn, werden dikmaals zo gebeten, dat hun huiden ter breedte van twee handen breedt gevilt schenen te zyn, of het met een roskam gedaan was. Het kan zo in Mr. *Ligon's* tyd wel geweest zyn, maar het is zeker dat ze nu zo hinderlyk niet zyn: Het is waar, al waar ze aanraken, latenze een angel, en zo kinderen met sincere vingers na bedt gaan, beknabbelen ze hen ongenadiglyk; zynde het schadelykste goet dat 'er in de Barbados is.

Merriwings zyn van zo een klein gestel, en zo dun en luchtig dat men ze bezwaarlyk vernemen kan als by 't geluid van hare vleugels die gelyk is aan 't geluit van een kleinen Jagt hoorn op een groote distantie. Daarze stecken, komt een gezwel zo dik als een erwt, die een gantsche dag duurt. Deze *Merriwings*, door Mr. *Ligon's* o. prachtig beschreven, zyn niet anders als 't geen wy muggen in *Londen* noemen, en *Stouts* in de Landstreek van het Westen. Alle landen die laag leggen, werden in Zomer tyd daar van geplaagt.

Caterpillars eten de Aardappelen, en werden door de Kalkoenen gegeten. De *Chegoes* zyn een andere kleine soort van schadelyk ongediert, ook zyn daar verscheide soorten van kleinder d'een als d'ander, als mieren, &c. maar geen die 't Landt byzonder eigen zyn, en daarom niet gevoeglyk om hier geplaatst te werden, ten ware het de Woud-mier en Mastick vlieg was; de eerste vernielt het hout in de huizen. Op een hoop balken zullen ze een nest maken zo groot als een ton, en binnen in is het gelyk een Honig-raat, dog zonder honing: Zy zullen in zeer weinig tyds een stuk van een *Engelsche* Eykeboom op eeten en vernielen. Hun koleur is wit, en wanneer ze verplettert werden, komt 'er een zachte substantie uit van de zelve koleur; Zy timmeren op bomen in Bosschen, of in de huizen hunne nesten.

De *Mastik Vlieg*, die zo genaamt werdt om dat ze de Mastick bomen

men vernielt, zynde de reuk daar van zo aangenaam, dat ze de lucht parfumeert daar ze omtrent vliegt, stelt men vast dat ze de boom vernielt door een soort van een ras, die ze in de bek heeft, waar mede zy duizenden van hollen in den boom maakt, zo dat 'er hopen van stof als zaagsel onder gevonden werden.

De Zee van de Barbados, indien dat gedeelte van den Oceaen die ze omringt zo genaamt mag werden, verschaft de meeste soorten van visschen die elders gevangen werden; ja die men zelden in andere gedeelten van de werelt ziet, zynde de Parrat visch, *Snappers*, roode en gryze *Cavallas*, *Terbuns*, *Coney-Fish*.

De Barbeelen werden in haar soort, voor uitstekend goed gehouden, als mede hun groote Zee-krabben en kreeften.

Daar is een soort van Land Krab die zich altydt aan strandt ophoud: Zy verbergen zich in huizen en holen, ook zomtyds in holle bomen; Men vind ze dikmaals op de trappen, in zaalen en in tuinen, daar ze de kruiden eeten. In Maart komen ze altemaal uit hare holen, en gaan in zulke menigte na Zee, dat ze een groot gedeelte van de grond bedekken daar ze gaan. Over eenige jaren plagten de Planters langs de gemeene wegen, over hen te ryden. Zy eeten ze nooit, maar de Negers houden 'er veel af, en houden 'er dikmaals gant maalen van.

De Parrat Viscb weegt omtrent 20. pond, en is van een goede smaak: Hy heeft schubben gelyk een Carper, van een groene koleur: Hy heeft geen tanden, maar scherpe en sterke kaaken, en aalt voornamentlyk op schelpvisch.

Wat de beschryving van de andere soorten van visschen, daar wy hier boven gewag van gemaakt hebben, aangaat, zyn wy genoodzaakt die te laten zo als wy ze in 't generaal gevonden hebben: Wy zyn onderregt dat ze alle uitmuntende spys zyn, en dat men ze dikwils op de tafels van de Heeren van het Eilandt opdist.

Wat de Schildpadt belangt, daar zullen wy in de Historie van *Jamaica* breder van spreken, en ik zal hier maar alleen een fout van Mr. *Ligon* verbeteren, de welke schryft, dat de Schildpadt drie herten heeft, 't welk Dr. *Stubs* zegt dat hy vals bevonden heeft; want alhoewel de gelykenisse van de twee *Auriclas* zodanig is, als ook hunne ligchaamen of vleesch, waar door een onverzichtige Opmerker misleid kan werden, is het evenwel maar een hert dat drie hoekig en vleeschachtig is, &c.

In alle rivieren is maar kat-aal, en geen die 9. duimen lang is. Ook vind men verscheide visschen die uit Zee komen, en in 't versse water blyven, als *Cophmirs*, snoeken, schollen, en eenige aalen.

V. HOOFSTUK.

Van de Inwoonders , Meesters , Slaven en Negers ;
 Hun getal , sterkte , manier van leven , spyze ,
 oeffeningen , en vermaakelykheden.

VAN alle Engelze Volkplantingen , is dit Eilandt het eerst bevolkt geweest : De rykdom van de Planters door de vrugtbaarheid van 't aardryk voortgebragt , lokte verscheide Heeren van goeden huizen die maar tamelyk gegoet zyn , om zich hier neer te zetten , en hun Capitaal dus te vergrooten. Alhoewel het beuzelagtig schynt , omstandigheden van Eertytelen , aan particuliere Perzonen gegeven , aan te haalen , evenwel kan men tot achting van de Barbados zeggen , dat de Koningen van *Engelandt* meer uit dat Eilandt tot Ridder's gemaakt hebben , als uit al de rest van de Engelsche Plantagien in *America* ; want zedert de Volkplantinge van 't Eilandt , zyn tot aanmoediging van vernuftigheid , 13 Baronets en Ridder's uit de Inwoonders gemaakt.

Baronets op den zelven dag van 18. Febr. 1661. gemaakt.

Sir <i>John Colliton</i> ,	}	Baronets.
Sir <i>James Modiford</i> ,		
Sir <i>James Drax</i> ,		
Sir <i>Robert Davers</i> ,		
Sir <i>Robert Hacket</i> ,		
Sir <i>John Teomans</i> ,		
Sir <i>Timothy Tornhill</i> ,		
Sir <i>John Wetbam</i> ,		
Sir <i>Robert Legard</i> ,		
Sir <i>John Worjam</i> ,		
Sir <i>John Baudon</i> ,		
Sir <i>Edwyn Stede</i> ,		
Sir <i>Willoughby Chamberlaine</i>	}	

Al wie ook de Kaart van de Barbados maar zal willen na zien , die zal bevinden dat de andere Plantagien door zulke menschen niet bezeten werden , zynde hier de *Walronds* , de *Fortescues* , de *Collitons* , de *Tornhills* , de *Farmers* , de *Pickerings* , de *Littletons* , de *Codringtons* , de *Willoughbys* , de *Chesters* , de *Kendals* , de *Dimocks* , de *Hawleys* , de *Stedes* , de *Bideaux* , de *Alleyns* , de *Quintines* , de *Bromleys* , en andere , wiens Familien van de oudste en aanzienlykste

in

in *Engelandt* zyn; wy dienen ook die gene niet over te staan, die in der daadt een grootse naam voert van *Palaeologus* die een kleine Plantagie had by de top van de rots. Hoe hy aan die Keizerlyke naam kwam, hebben wy nooit klaar horen uitleggen; Wy kunnen ook geen geloof geven aan de Overlevering van de Familie, waar van een aan den Auteur getuigt heeft, dat deszelfs Voor-ouders oorspronkelyke gevlugte *Grieken* waren, en afkomstig van de Keizers van *Constantinopolen* van die naam, de welke in het Oosten regeerden zedert de verdryving van de *Franjzen* door *Michaël Palaeologus*, in de dertiende Eeuw, tot de ondergang van dat Keizerryk onder *Constantyn Palaeologus* in de vyftiende Eeuw door *Mahomet de Groot*.

Al genoeg van deze afweiding, die alleen gemaakt is om aan te toonen, dat de gemeene reflexien die men op de Plantagien maakt, ten opzichte van de geringheid der Planters, en haar oorsprong in de Barbados, zonder grond is, also daar zo vele goede *Familien* zyn, als 'er in eenige van de Graaffschappen van *Engelandt*, alwaar Commercie en Handel bloeiende zyn, gevonden werden. Byaldien die aanmerking waar was, zou het de achting van de tegenwoordige Inwoonders weinig krenken; de overgrootte goederen die vele van hen bezitten, gelyk de *Draxs*, de *Guys*, de *Walters*, en de *Halleys*, zyn een heerlyk bewys van de vernuftigheid en wysheid van hunne Voorouders, en een goede nodiging tot andere Koopluiden in *Engelandt*, om zich daar neer te zetten, en de zelve bezittingen trachten te verkrygen, die gelyk zyn met vele van onze grootste Adel en mindere Edelen, van de eerste rang in *Engelandt*. De aangenaamheid van het Landt is inder daadt, zodanig, dat ze de rykste wel verlokken kan, en de winst zou groot genoeg zyn, indien men behoorlyke aanmoediging gaf, om de begeerlykste te nodigen van daar te komen wonen. Gezondheid en vermaak die gemeenlyk vreemdelingen zyn, wonen daar te zamen; en een vernuftig en voorzigtig man kan ryk worden met meer vermaak, als een verkwiftende in *Engelandt* arm wordt.

De gesteltheit van dit Eilandt was zodanig, dat 'er menigte van menschen na toe trokken, om het te zien en te bewonen; zo dat in weinig Jaren nadat de eerste volkplanting daar gemaakt was, de Keurlingen van 't Land, diegene die 'er nu in *Virginie* zyn overtroffen, alhoewel 't Land op geen vyftigste deel zo groot is: Zy vonden toen in de monstering, 11000. ruiters en voetgangers, alle goede manschap en zo wakker als 'er in de werelt zyn: Dat getal groeide naderhandt merkelyk aan, en in 't Jaar 1676. wanneer 't Eilandt in zyn bloeiendste staat was, onder 't Gouvernement van Sir *Jonathan Atkins*, waren 'er 20000. man, en 50000. zielen, alle Europiaanen van geboorte, of afkomstig, en 80000. Negers, in 't geheel 150000. zielen, en dat in een Eilandt niet veel grooter als 't Eilandt *Wight* is.

Hier

Hier aan kan men zien hoe veel dit klein Eilandt gedurende omtrent 50. jaren gebloeit heeft. Daar zyn weinig Graafschappen in *Engeland*, daar 150000. zielen in zyn, en 't Koningryk zelfs in zyn geheel genomen, schiet oneindig te kort omtrent de volkrykheit van de Barbados toen ter tydt; want genomen dat 'er 100000 morgen Lands zyn in de Barbados, en 40. millioenen in Engelandt, zo als 'er zyn na de beste uitrekeningen, als van *Chamberlain*, *Houghton*, &c. bevat *Engelandt* 400. maal zo veel grondt als dat Eilandt, en na gerade zou het boven de 50 millioenen Inwoonders moeten hebben, daar het geen agt millioenen heeft, na Sir *William Peltys*, en de grootste uitrekeningen.

Het getal der zielen is zedert merkelyk afgenomen in de Barbados, zo door het vertrek van verscheide der deftigste Planters na Engelandt, daar ze groote goederen bezitten, en in groote overvloed en pragt leven, als door een fatale krankte, die 't gantsche Eilandt besmettede. Zy was daar gelyk wy aangeroert hebben, in 't jaar 1691. overgebragt, en sleepte een menigte Inwoonders weg, zo wel Meesters, dienaars, als slaven, invoegen dat 'er niet boven 7000. weerbare Mannen waren, en 25000. Engelsche, en niet boven 60. of 70000. Negers, mannen, vrouwen en kinderen.

De ziekte is onlangs gemindert, en de Volkplanting neemt dagelyks toe in bevolktheit, zo dat de gezondheid die 't Land tegenwoordig geniet, zo ze duurt, het zelve in twee à 3 jaren zal brengen tot die gelukkige staat daar het te voren in was, zo 'er van binnen de moed niet te zeer benomen werd.

Ieder vry Eigenaar en blanke slaaf, bekwaam om wapenen te voeren, is onder de Keurlingen van 't Eilandt opgeschreven, de welke nu uit omtrent 3500. voetgangers, en 1200. brave ruiters bestaan; en deze zyn zo goet en beter dan eenige reguliere troupen; want behalven dat de * *Creoliens* zulke brave mannen zyn als eenige in de werelt, zouden ze zekerlyk stoutmoedig slyden, om zo een ryk en aanvallig landt te verdedigen.

* Dus noemt men de Engelsche die in de Barbados geboren zyn.

Wy hebben in ons Land-beschryvendt Verhaal van het Eilandt aangetoont, hoe het door de natuur en konst sterk gemaakt is; en om dat de Lezer niet verleen zou wezen om te weten hoe een linie, van zo een lengte boven de 30. mylen langs de kust, met manschap bezet is, moet hy wel verstaan dat in gevalle van alarin, het Gouvernement 10000. stoute Negers kan wapenen, die gaauw in 't behandelen van de pick, en in staat zyn om die afshydingen tegen alle aanvallers wel te verdedigen.

De Inwoonders zyn in deze drie orders gerangeert; Meesters, de welke zyn *Engelsche*, *Schotten* of *Yeren*, met eenige weinige *Hollandsche*, *Franse*, en *Portugeese* Jooden. De blanke Slaven zyn het by verdrag of by koop; daar zyn twee zoorten, zulke die zich zelve verkopen

koopen in *Engelandt*, *Schootlandt* en *Ierlandt* voor 4. jaren of meer; en zulke die aldaar door de Regering van de drie Koningryken wegens capitale misdaden werden overgevoert.

De Edellieden van de Barbados verwaardigden zich niet om eenige van de laatste soort te gebruiken, tot dat de laatste ziekte en oorlog, hen tot gebrek van volk bragt: En van de eerste, zyn verscheide arme kinderen daar na toe gedreven, door noodt of uit misnoegen, die zich eerlyk en arbeidzaamlyk houdende, het zo ver gebragt hebben, dat ze, na de slaverny ten einde was, meesters van goede Plantagien geworden zyn, en daar na het Fortuin van hunne vrienden ook gemaakt hebben.

De Meesters, Koopluiden en Planters leven ieder als kleine Souvereinen in hunne Plantagien; Zy hebben hunne dienaren voor het huis houden, en die van het Veldt. Hunne tafels werden alle dagen gedekt, met verscheidentheid van keurlyke gerechten, en hunne oppassers zyn talryker dan vele van den Adel in *Engelandt*; hunne Equipages zyn prachtig, hunne livreyen schoon, hunne koetsen en paarden fraai; hunne kalesen, chaises, en al het Rytuig dienstig tot reyzen, van een uitstekende pracht.

De rykste van hen hebben behalven deze landt trein, het vermaak van booten daar ze den *tour* van het Eilandt in doen, en sloepen om hunne goederen van en na de *Brugge* te voeren.

Hunne kleeding en die van hunne vrouwen is modieus, en hoofs, zynde in 't algemeen te *Londen* opgevoedt, zo dat hen ommevang aardig en beschaaft is, waar in ze onze meeste Landt Edellieden te boven gaan, de welke in een groote distantie van *Londen* wonende, met de werelt zeer weinig ommevang hebben, en door eene gedurige ommevang met hunne honden, paarden en rouwe boeren, krygen ze een manier van leven die met hun gezelschap over een komende is.

De Edellieden van de Barbados zyn beleefd, edelmoedig, herbergzaam, en zeer gezelschappig. Zy zyn nooit als onlangs, door Factien en partyenschappen geplaagt geworden, en om den aanwas van verdeeltheden onder hen voor te komen, maakten zy ten tyden van de verwyderingen in *Engelandt*, een wet onder hen zelve, dat wie ook het woordt noemde van *Round-head* of *Cavalier*, aan 't gezelschap in zyn eige huis zou geven, een bigge en een kalkoen, en ze maakten zomtyds verbeuringen, om daar door gelegentheid te hebben om hunne buuren te onthalen. Maar deze herbergzaamheid is daar meest verdweenen, de Edellieden in *Engelandt* lerende, het beste goet voor hun zelve te houden, en daar niet ligt van af te scheiden. Evenwel zyn 'er noch eenige, wiens huizen steeds voor vreemdelingen open staan, en die ze alle met een blymoedig gelaat en een open hart ontfangen.

Hen gewoonlyke spys is zo als de onze in *Engelandt*. Zy hebben

IIde Deel.

N

Ossen,

Ossen, Varkens, Kalveren, Schapen en Lammeren van hun eige aanfokking, of op hunne markten tegens 7. en een halve stuiver 'r pondt, 't welk daar goet koop is.

Hun tweede Geregt bestaat uit gevogelte, als Kalkoenen, ganzen, eendvogels, water vogels, kuikens, en visch, die ze in overvloed hebben door hare wel gelege situatie.

Alle soorten van ingeleide vrugten tot de saussen, als Olyven, &c. krygen ze uit *Engelandt*, gelyk ook tongen, hammen, anchovies, Caviaart &c. Hen pasteyen en broot werden van Engelsche blom gebakken, en hunne keuke knechts zyn zulke goede koks als 'er in *Engelandt* zyn.

Hen Dessert is voor al verwonderenswaardig, zynde de ware afbeeldinge van een tafel met hunne meloenen, Succaden en pyn-appelen gedekt, verrukkende.

Hun drank bestaat voornamentlyk in *Madera* wyn en water: Van die wyn zyn twee soorten, *Malmsey* en *Vidonia*, de eerste zo krachtig maar niet zo mal zoet als Canary, en de laatste zo scherp op de tong, en zo krachtig als *Champagne* wyn. Hy is roodt en gekoleurdt als *Tinto*. Zy drinken ook hunne glaazen wyn zeer koel, hebbende uitstekende Limonades van fyne zuiker en fontein water gemaakt, zo goet als wyn.

Het bloedrykste volk onthaalt den een den ander met *Punch*, van de beste ijmengfels gemaakt, als Limoenen, dubbelde gerafineerde Zuiker, en oprechte Fransse Brandewyn.

De goede Huishouders gebruiken hen eige gemaakte *Rum*, in stede van Fransse Brandewyn. Zy hebben ook alle soorten van andere wynten, Mout dranken, en *Cider* uit *Engelandt*. Kort om, de Inwoonders van de Barbados leven in zo een overvloed, en zommige van hen zo weeldrig, als eenige in de werelt. Zy hebben alles dat tot pracht of weelde vereyst werd: Zy zyn in hun eige Landstreek volflage Heeren van alle zaken, uitgenomen lyf en leven van hunne slaaven, hebbende zommige niet minder dan 7. of 800. Negers, die van hen en van hunne Nakomelingschap voor altoos slaven blyven.

Mr. *Walter* heeft 'er alleen boven de duysendt, die hy alle dagen de kost geeft: Engelyk als hy in het Eilandt het meeste te zeggen heeft, zo is hy altoos zorgvuldig om ze te handhaven, en hen wel te verzorgen, belattende aan deszelfs opzienders, beleefdelyk en voorzigtelyk met hen om te gaan.

Ieder woonhuis als ook buiten huis gelykt een fraaye Stadt, zynde meest van steen nieuw opgetimmert, en met dakpannen of leyen overdekt, die daar met schepen, als ook steenkolen tot de smiisse, voor ballast werden overgebracht, en also daar door de vragten niet hoog komen, is 'er van die behoeften in overvloed.

De blanke slaven werden verkogt tegens 20. l. ieder; maar zo het hand-

handwerksluiden zyn, voor veel meer. Vrouwlui zo ze fraai zyn, 10. l. zo haast de tydt die ze volgens afspraak om te dienen, of ten einde van welke ze door de Wet verbonden zyn, verstreken is, zyn ze volkomen haar eige Meester; en gedurende haar slaverny, werden ze zachter gehandelt als de *Swarten*.

Haar kleeding is gemaakt van *Ozinbrig* rokken en broeken, en zomtyds van grof laken. Aan de slaven geeft men dikke broeken, schoenen, kousen, mutsen en Canevas borsrokken; En de vrouwen hebben hembden, rokken, borsrokken, schoenen en kousen die zeer zinnelyk en van goet gebruik zyn.

Wy moeten by Mr. *Ligons* verhaal nog voegen, dat de slaven wanneer ze hun tydt uitgedient hebben, 5. l. trekken, voor die geene die Britse slaven zyn. Alle andere hebben maar 40. l. Aangaande de slavinne, daar zyn 'er nu geen als inboorlingen van 't Landt, die als de meiden in *Engelandt* gehuurt werden. Het is by geval dat 'er een uit *Engelandt* overkomt om zich te verhuuren, en geen vrouwmenschen is zedert 20. jaren verkogt geworden.

Hun arbeid is niet zeer zwaar, maar veel ligter als onze dagloonders in *Engelandt*, en hun aanmoediging vry grooter; want zo ze tot iets bekwaam zyn als hun tydt om is, zyn 'er altydt genoeg die ze te werk willen stellen tot hun eige profeet.

Hun gewoonlyke kost is zo goet niet als die ze plagten te hebben by ryke Pagters in *Engelandt*; om dat ze alle dagen geen ossenvleesch of schapenvleesch kunnen krygen: Evenwel kunnen zyn niet over eenig gebrek klagen, en de Planters onderscheiden ze uit de Negeren, hen met beschuit uit *Engelandt* verzorgende. De Opperste van hen, wordt van zyn Meesters tafel bezorgt. De Opzienders hebben de tafels voor hen zelve in huis, wanneer den Eigenaar in *Engelandt* is.

De verscheidenheit van vrugten, wortelen en kruiden die daar groeien, is een groot behulp tot de kost van de slaven, door dien ze hun zaus en verandering verschaffen, wanneer zy van 't zoute runt vleesch, spek en visch moede zyn, 't welk hun uit *Nieuw-Engeland* en andere plaatsen toegevoert wordt.

De staat van de swarten is alleen erger, om dat hen slaverny eeuwigdurend is. Daar werd wel zo veel zorg voor hen gedragen, en eerder meer, om dat wanneer een Neger komt te sterven, den Eigenaar 40. of 50. l. komt te verliezen, daar by de doodt van een blanke slaaf, hy maar alleen 2. of 3. jaren huurloon verliest, die hy aan een ander moet geven.

Het werk van de swarten is meest in 't Velt, uitgezondert die men gebruikt in het kookhuis, Zuivering-huis, huiswerk, Moolens, voorraadshuuren, of woonhuizen, alwaar men de fraaiste en zinnelykste meiden tot huis diensten opbrengt, en de bekwaamste karels, en van 't beste postuur werden tot koetziers, voetknegten, stalknegten en lackeyen

lackeyen gebruikt. Andere werden dikmaals in ambachts neringen te werk gestelt, als kuipers, witwerkers, timmerlieden, finits, metzelaars, en diergelyke.

Een slaaf die in eenige van die handwerken een overvlieger is, is waardig 150. of 200. l. en ik weet dat 'er aan Sr. *John Bawdens* Plantagie in *Schootland*, 400. l. voor een die het koken verstandt, geboden is. Zy worden alle geschat van 40 tot 50. l. het stuk, en verantwoordiglyk voor hun vrouwen te dier tydt, 't welk door verscheide toevallen bygekomen is, waar van wy in ons Artykel van den Handel gewag zullen maken.

De slaven uit de schepen van *Guinie* komende, werden by briefjes verkogt. Zy werden altemaal moeder naakt bekeken, en de sterkste en fraaiste gelden het meeste gelt. Men schikt ieder twee of drie Wyven toe, om 't Capitaal van de Planter zo veel te meer door vermenigvuldiging te vergrooten: want hen nakomelingschap van geslacht tot geslacht zyn slaven, ten ware dat men hen de vryheit schonk; Maar de vraag is of hen *Poligamy* of veelvuldige vrouwen, de vermenigvuldiging niet meer hindert als voortzet. Het onmatig gebruik van zulke plaaiseren ontzenuwt de mannen, en doet hen vervallen, en men kan 'er geen sterke afkomelingen van verwagten.

Indien hen wyven wat zachter gehandelt, en hunne lasten en arbeid wat vermindert wierden, zouden 'er de Planters na alle waarschyntykheid hun rekening beter by vinden, door 't vermeerderen van 't getal van hunne slaven, en zulks zo ieder slaaf gehouden was maar een wyf te houden, daar men hen nu twee en meer toelaat.

Deze vrouwen zyn zeer stantvastig voor de man die voor haar Egtgenoot gehouden werd. Echtbreuk wordt voor het versocelykste van alle misdaden by deze Barbaren gehouden, die zo jaloers zyn als de Italianen.

Wat aangaat de ergernis die zommige menschen nemen ter zake dat de Meesters hun Negers 't voordeel van den Doop zouden onthouden, is het met alzo weinig grond als het gemeen zeggen, dat de bekering tot Christenen hen vry maakt. Zy en de hunne zyn zo wel slaven als te voren; alleen eenige schroomagtige opzienders maken wat zwaarigheid de touwen met knopen zo dikwils te gebruiken tegens die nieuwe Christenen, als ze wel tegens Ongeloovigen zouden doen.

De waarheit is, dat weinige van deze arme halsen tot het luisteren na der Christenen Leer, eenige neiginge toonen. Zy zyn met hun eige Afgodery zodanig ingenomen, dat ten ware het Gouvernement van de Barbados gemagtigt wierdt om een *Inquisitie* op te regten, zy nooit bekeert zouden werden. Maar die genegen zyn om 't Sacrament van den Doop te ontfangen, laat men het toe, ook moedigt men ze zo ver aan, dat ze daar door naderhandt gunstiger aangezien zullen worden. Het is waar dat de Planters niet zeer gestelt zyn om zulke bekerin-

keringen voort te zetten; want hunne slaven op hoop van beter gehandelt te werden zouden alle 't Christendom belyden met de lippen, terwijl het hert hun oude duivelsche Afgodery behouden zoud; daarom is behoorlyk zorg gedragen om de wezentlykheit van de bekeringe te onderzoeken, voor dat zy tot het heilig Sacrament van den Doop toegelaten werden; en 't zou wel zyn, indien de zelve zorg elders gedragen wierdt, om voor te komen dat men andere die het onwaardig zyn, aan s' Heeren Nachtmal toeliet, de welke niet als te dikwils voor tydelyke belangen is bloot gegeven geworden.

De Negers zyn in 't algemeen valsch en verradelyk, hoewel men onder hen eenige voorbeelden van groote getrouwheit gevonden heeft, die men in het historisch verhaal van het Eilandt aangehaalt vindt; anders zyn zyn zy voor het meeste gedeelte geveinst en trouwloos. Op het minste voorval werden ze door 't goet gevoelen dat ze van zich hebben, als opgeblazen, zyn halsterrig, korzelig en wreet, en hun Meesters zyn meest altoos onder de fatale dwang om ze onmenschelyk te handelen; anderzints zouden ze niet te regeeren zyn.

Het groot getal maakt dat ze zeer te dugten zyn, dewyl ze drie tegen een zyn, en door hen veelvuldige aanslagen om meester te werden, kan men wel zien dat de Planters gedrongen zyn met strengheit over hen te heerschen.

Men heeft de Historien die 'er vervult zyn van de strengheit, waar mede de oppassers hen ondergaan vergroot, en weinig Engelsche zyn zo Barbaris geweest, als ze de vyanden der Plantagien afgemalen hebben, alhoewel de slaven na de natuur of verstandt van de meesters, beter of erger gehandelt werden. Het geesselen van hen met een leere sweep van een paarde huidt gemaakt, tot dat ze t'eenemaal aan bloet zyn: Het binden van handen en voeten zamen, en zo geslagen, en daar na met pekkel gewreven te werden, zyn Bullebacken om kinderen bang te maken, gelyk de sprookjes van *Ranw-boost*, &c. En evenwel als wy inzien hoe genegen dat ze tot luiheit zyn, en dat de Fortuin van hun Meesters by na ten volle op hun zorg en arbeit berust, kan men de oppassers niet laaken, dat ze hun traagheit en zorgloosheit streng straffen. Zommige van hen zyn zo achteloos geweest, dat ze vuur dicht aan de zuiker rieten gelegt hebben, waar door gansche Landen met zuiker riet en ook huizen in vlam geraakt zyn; het uitblaazen van een pyp tabak tegen een dorre stomp van een boom, door eenige andere van hen, de wind daar op vattende, en een landt met zuiker riet daar dichte by zynde, wierdt alles wat 'er voor de windt was, vernielt en verbrandt. Mr. *James Holduppe* en Mr. *Constantine Silvester* hebben over eenige jaren door zo een toeval 10000. l. verlooren.

Hen kost is zeer slegt, en evenwel zyn ze daar mede te vreden, misfchien

misfchien nog beter zynde als die ze in hen eige Landt hebben. Hen beste fpy is weegbree, die ze kookten of braden, en dan eten. Zy hebben nu twee of drie maalen s'weeks zoute vifch, makreel of fpek.

Zy hebben eenig broot van Indiaans koorn gemaakt van 't gewas van 't Land, of van *Carolina* gehaalt. Dog van dit is zo een overvloed niet onder hen. Ieder huisgezin heeft zyn hut, voor de mannen, vrouwen en kinderen. Zy zyn van ftoffen, tieners, en Weegbree bladeren gemaakt, waar door ieder Plantagie wel na een kleine *Afrikaanfche* ftadt gelykt, en 't huis des Planters, als de Souverein, is in 't midden van de zelve.

By ieder hut is een klein ftuk lands met een tuin alwaar de Negers Potatoes, *Tums*, *Caffavia* wortelen, &c. planten, Zy hebben ook een ander zoort van voedsel genaamt *Loblolly* van *Maize* gemaakt, welkers airen zy braden en dan eten.

De blanke flaven werden zomtyds met deze *Maize* gefpyft, die men aldus voor hun klaar maakt. Het wordt in een mortier geftampt, en in water gekookt, en dan met wat zout gegeten, ftrekt het hen tot een gerecht. Het is een flecht voedsel, en zelden gebruikt men het laafte, ten ware in een tydt van groote fchaarsheit. Indien een os, ftier of koei of eenig zoort van vee by toeval komt te fterven, houden de Negers daar gaffmaalen van, en de blanke flaven hebben zich dikmaals niet verontwaardigt om hun deel daar van te nemen.

Al de Inwoonders van het Eilandt zyn zo zeer op 't maken van zuiker gezet, dat ze geen grondt tot weilandt willen miffen, 't welk de vleefch gerechten, die alleen tot de tafel van de Meesters dienen, vry fchaars maakt.

De blanke flaven en Negers maken broot van *Caffavy* en Aardappelen. Vele ordinaire Planters op hunne eerfte Volkplanting in het Eilandt, waren met het laafte te vrede; dog nu meel, bloem, en befchuit overvloediger zyn, tonen de Meesters weinig luft om iets anders als tarwen broot te ceten.

De drank der dienftboden en flaven is *Mobbie*, gebrouwt met *Potatoes*, water en zuiker; *Kowwon* van Melaffes water en Gember, *Perino* van de *Caffavy* wortel; na dat de oude wyven 't zap gekauwt hebben, zyn ze gewoon het zelve in 't water uit te fpuwen, waar in het 3. a 4 uren werkt, en zich van de vergiftige hoedanigheit zuivert. De wortel werd daar in met het zap gedaan, en deze drank komt het naafte van alle aan Engelsch bier. 't Is een zeer morfge bereiding, en men zou aan de lekkere fmaak geloven, dat het een delicate drank moet geweest zyn.

Weegbree drank wordt gemaakt van Weegbree met water gemengt, en wel gekookt, de volgende dag door een teems gegooten, en gebottelt; dan is ze goet om in de tydt van een week uitge-

dron-

dronken te werden. Het is aangenaam en sterker als sek.

Daar is een andere vocht genaamt *Kill-Devill*, van de schuim van de zuiker gemaakt; Zy is sterk, dog niet zeer smakelyk, en valt zelden de slaven te beurt.

Pyne drank werd door het persen van de vrucht gemaakt, en de vocht door een teems gietende: Daar na werdze gebottelt. Dit is een van de beste dranken die het Eilandt verschaft: De Planters drincken dikwils van deze aengename liqueur, en wanneer ze eerst gemaakt is, werd ze by *Nectar* of Goden drank vergeleken.

Men geeft de Negers dikwils een groote kroes *Rum* om ze tot hen werk aan te moedigen; en een pyp tabak en een zoopje is het aangenaamste geschenk dat men hen kan doen.

Zy werden alle morgen te 6. uren door 't luiden opgewekt, en ten elven houden zy middagmaal. Ten eene werden ze weer na 't velt uitgeluit, en moeten tot ses uren werken.

Hen mans kleding is grove wolke rokken of *Ozinburgh* hemtrokken en broeken. De vrouwen hebben rokken en borst rokken van 't zelve: De mannen, *Monmouths* mutsen, en de vrouwen het zelve. Zy hadden voor deze ook in eenige Plantagien, ruige deekens tabberden om zich daar in te bewinden als ze verhit waren, welke gewoonte door Col. *Walrond* is ingevoerd, en veel beter is als hen lange pypen door de *Rum* te verteren.

De Zondagen zyn voor de Negers de eenigste dagen van plaaisier, en de vernuftigste van hun, in stede van zich te verlustigen, of wat uit te rusten, zo als 't oogmerk is dat ze doen zouden, besteden die dagen met het maken van touwen van de bast van zekere bomen die tot dat gebruik bekwaam zyn: Zy verkopen ze aan andere dienstboden, blanken of swarten, voor eenige behoeften die ze hen verschaffen.

Daar is een groot onderscheit tusschen de Negers; die gene die in de Barbados geboren zyn, zyn veel dienstiger als die uit *Guinee* gebragt werden. Mr. *Ligon* kon deze aanmerking niet maken; de Volkplanting was te jong, maar de *Creolien* Negers zyn over al beter geagt als de nieuw overgekomen, die ze *Sout Water Negers* noemen, de welke zy verachten, en warderen zich hoog, om dat ze in de Barbados geboren zyn. De kinderen die jong uit *Africa* overkomen, zyn ook betere slaven als ze opgewassen zyn, als mannen en vrouwen die daar van daan komen.

Aangaande hen woning, door de grond die hen de Meester toeleit, hebben ze gelegenheit aan de handt om verscheide wortelen en planten te zayen, om bokken, verkens en gevogelte voort te teelen, die ze verkopen of zelfs eten; en zommige van hen door hen vernuftigheid, inzonderheit zo ze handwerklieden zyn, komen 40. of 50. l. waardigte zyn, en zomwylen meer, 't welk zy slim genoeg zyn om buiten hen Meesters kennis te houden. Die wat weten by cente schrapen, kopen klederen
beter

beter dan die hen Meester geeft, als de mannen, witte Hollandse roken en broeken, een hembd, en zilvere haken. De vrouwen maken ook dat hen ryke mans hen een hembd kopen, een fraaie rok en borstrok, en haar snoeren voor haar hoofd om zich op heilige dagen op te schikken. Zy kopen dikwils een deel van de voorraad van de blanke slaven, die zulke dronkaarts zyn, dat ze daar van afstaan om gelt, om *Rum* te kopen, 't welk de *Kill-duivel* is door *Ligon* aangeroert, en zo geringe drank is, dat geen Planter van eenig aanzien die nu wil drinken: Deszelfs kelders zyn beter voorzien.

Als de Negers aan een doode stier, koey of paart kunnen komen, staat te zien dat ze haast weg daar mee weten: Maar de Planters dragen zorg dat ze hen niet in de weg geleit werden, aanstonds de zelve begraven, of op een andere manier aan een kant makende, dat zy 'er niet by kunnen komen, uit vrees dat zy ze zouden eeten, en daar door met eenige besmettelijke ziekte aangedaan werden. Daarom is het zeker, dat de Heeren geen dienstbouden aannemen die van krengen eeten, wat genegenheid zy 'er ook toe mogten hebben; want men moet bekennen dat de nieuwelingen zeer greting zyn na zo een gastmaal, als ze eerst in de Barbados komen. Daar is ons een voorbeeld daar van verhaalt in een ongeluk dat Col. *Helms* overkwam, de welke over eenige Jaren een kaveling van Negers gekogt hebbende, die zy hem voor zyn Plantagie gezonden hadden, zo gebeurde het dat een koei door eenig kwaat toeval kwam te sterven: Waar op hy order gaf dat men ze in een put 40. vadem diep zou smyten, niet denkende dat iemand van de slaven zou gewaagt hebben, om zich daar in neer te laten dalen: Maar de Negers de put niet toegestopt hebbende, en denkende dat 'er de koei zo gemakkelyk uit te halen zou zyn, als zy 'er ingekomen was, sprong een van hun 't eerst in de put, en wierd door een ander gevolgt, deze door een derde; een vierde volgde hem, en deze de vyfde, tot verscheide reizen, tot dat eindelyk den Eigenaar de lucht krygende van 't gene 'er gebeurt was, zyn ongeluk zag, in de doodt van deszelfs slaven, en belette nog dat de sesde de andere niet volgde. 't Geen *Ligon* zegt dat de Planters Aardappelen broot eeten, lydt geen dispuut, en verscheide hebben my bevestigt, dat ze het boven tarwen broot prefereeren.

Wat aangaat 't kaauwen van *Cassavy* wortel door de oude wyven, zulks is een valsheit, of is te minste in de Barbados by menschen geheugenis niet gepraetiseert geworden, de *Perino* zynde van *Cassavy* gemaakt, opgewerkt met zuiker na dat ze gebakken is. Daar werdt nu geen drank van Weegbree gemaakt. *Pynappel* drank iets van de kleur van Mée hebbende, smaakt scherp gelyk de *Pynappel*, is een verkoelende drank, en al te goet om aan dienstbouden of slaven te geven, die mogelyk een sterke gedistilleerde vocht liever zouden hebben.

Wat

Wat aangaat de tabberden van ruige dekens, daar Mr. *Ligon* van spreekt, die zyn nu buiten gebruik: wat de reden daar van is dat ze in onze tydt zo goet niet zyn als ze in de zyne waren, laat ik door de Heeren van de Barbados besliffen.

In de vlakke van de grondt die hen toegeleit is, behalven de kleine tuintjes tot ieder huisje behoorende, die nu met lange dikke stokken gemaakt werden, en met riedt overdekt, verscheide verdelingen rondom hebbende, planten zy Weegbree bomen, zo dat hen huizen niet gezien kunnen werden; zy zyn niet aan malkander, maar een kleine distantie d'een van de andere uit vrees voor brandt.

Aangaande hen uitspanningen Sondaags, de grootste hoop van hen danst, of worstelt den ganschen dag, mannen en vrouwen door malkander. In Mr. *Ligons* tydt dansten de mannen onder zich zelve, en de vrouwen onder haar, dog nu is het zo niet. Zy hebben twee muzyk instrumenten gelyk keteltrommels voor ieder Compagnie dansers, waar mede zy een zeer barbare melody maken. Zy hebben andere musicale instrumenten, als een *Bangil* onze in eenige dingen niet zeer ongelyk, behalven in de muzyk; de *Rookaw* 't welk is twee gekapte stokken, en een *Jinkgoving* 't welk een soort van handklopping is op de mond van twee die geen wys houden. Zy spelen altemaal samen, en laten 'er stemmen ondergaan die een verbaafde harmonie maken.

Zy zyn zo veel meerder in getal als de Blanken, dat men denken zou dat het onveilig voor de *Engelschen* is onder hen te wonen; en evenwel is het gevaar door die meerderheit zeer gering, inzonderheit zedert 't Gouvernement zorg gedragen heeft, om zulke sterke Forten te laten opwerpen als 'er onlangs gebouwt zyn.

Dit zyn de redenen waarom de Planters veilig kunnen zyn. De slaven werden van verscheide plaatsen in *Guinée* overgebracht, de welke de een van d'ander in taal verschelen, en gevolgelyk kunnen ze in de Barbados geen vrye ommeegang met elkander hebben; of als zy het al doen konden, haten ze malkander zo dodelyk, dat zommige van hen liever door de handen van de *Engelsche* zouden willen sterfen, dan het met andere *Africanen* aan te spannen, om tot het afschudden van hen jok een aanslag uit te voeren. Geen van hen mag eenige wapenen aanraken, ten ware op order van hen Meesters: Zy werden in zulke dwang gehouden, dat ze een schrik hebben om na hen vryheit te denken, en wanneer ze de *Engelsche* zien monstren en het exercitie doen, kan 'er geen grooter schrik in de werelt zyn als die daar ze dan door bevangen werden. Het is waar dat de *Creolian* Negers niet onder dat getal zyn; zy spreken altemaal *Engelsch*, en verre daar van daan dat ze voor een monsterng bedugt zouden zyn, verstaan ze het exerceeren zeer wel, en zyn 'er heel gauw by.

De wyze hoe dat de *Engelsche* Kooplieden voor zich zelve tot in 't Ilde Deel.

O

laaft

Wat

laaft handel dreven, was met 't zenden van schepen na *Africa* met kraalen, tin, aarde potten, lakens, hoeden, kopere staaven, messen, en poppegoet; dog nu werd de handel gedreven met het verzenden van musketten, kruit, vuursteen, kaarsmeer en gedistilleerde wateren. Zy handelen van *Lierra Leona* af tot aan *Capo Negro*, een zeer uitgestrekt landt langs de kusten, omtrent vyftien hondert mylen in de lengte, waar in vele fraaye Koningryken zyn, welkers Koningen hen onderdanen en krygsgevangens verkopen; zommige geringe luiden hen knegts, hen kinderen, en zomtyds hen wyven. Zy zyn alle afgodedienaars, en het voorwerp van hun verfoeilike Godsdienst is de Duivel, zo ze eenig voorwerp heeft, of zy in 't geheel wel een Godsdienst hebben. De *Creolian* Negers zyn verre van zo een Duivelsche Godsdienst te hebben; en zo ze al eenige hebben, moet het de *Engelsche* zyn, want zy hebben geen gelegenheit om eenige andere te leeren. De uitheemsche slaven geloven dat ze in hun eige landt zullen keren; welk geloof zy daar van daan met zich brengen. Zommige van deze arme bloeden zyn zeer vernuftig, en andere zeer plomp. Zy werden goede handwerklieden, als zy 'er een begrip van beginnen te krygen, en zulke zyn een schat voor de Planter; want de voornaamste rykdom van het Eilandt bestont in slaven, waar van eenige zo groote menigte hebben, dat hen Capitaal van dat Artikel alleen, boven de 20000. l. beloopt: Wanneer ze door een sterfte aangetast werden, is de Planter bedurven, ten ware het een wel gegoet man zy, die deszelfs Capitaal kan vernieuwen: Het moet ieder jaar weer vol gemaakt werden, of hy zou haast volk te kort komen voor zyn werk, want daar moet een groot getal van zyn, by na de helft weg stervende eerze het werken gewoon zyn, en de *Poligamy* van deszelfs Negers weinig strekkende tot nuttigheit van zyne Plantagie. Ieder *Pickaninny*, of jonge Neger een maant oud zynde, is waardig 6. l. en die koopmanschap in 't algemeen ryft of valt, gelyk alle andere op de markt.

Het bloet van de Negers is byna zo swart als hunne huiden. Doctor *Towns* zegt dat hy 't bloet gezien heeft, te minste van twintig die adergelaten waren, zo ziek als gezond, en dat de oppervlakte van dien zo donker is als de grond van eenig *Europisch* bloet, na dat het eenige tydt in een schotel gestaan heeft, 't welk een bewys is dat de swartheit van de Negers gelyk als hun aanklevende van binnen is, en niet door het verzengen van de Son veroorzaakt werdt, inzonderheit ziende dat andere schepsels die onder de zelve klimaat en hitte leven als zy, zulk vloeyendt bloet hebben als die in Engelandt zyn.

Wat ook deze Doctor aan de *Koninklyke Maatschappy* heeft gelieven mede te delen, ben ik door aanzienelyke lieden onderregt geworden, die 't bloet van duizenden van hen gezien hebben, dat 'er geen onderscheit is tusschen de koleur van 't bloet van een Neger en dat van een

een *Europiaan*. Tot 'een bewys zeide hy my, dat Col. *Tincomb* een Neger met zuiker verbroeid had op verſcheide plaatſen van zyn ligchaam, 't welk daar in witte vlakken gemaakt had, en deze witte vlakken de een door d'andere zogetrokken, dat de Neger volmaaktlyk blank wierdt; en zyn huidt wierd zo teder, dat het overal blaren en ſproeten door de Son kreeg, 't welk indien deſzelfs bloet ſwart hadde geweest, nooit die uitwerking gehadt zou hebben. Deze verandering van een *Aethiopaanſe* huidt zo in koleur als natuur, noodzaakte den Eigenaar om hem als een blanke ſlaaf te kleden. Daar en boven, alle Doctoren die in 't Landt woonden en verſcheide geanatomizeert hebben, verzekerden den ſelven Heer, dat 'er geen ſwartheit in 't bloet van de Negers, noch eenig ander onderſcheit tuſſchen hen ligchaam en dat der Blanken is.

Men zou denken dat de laſt van een Plantagie daar dikwils 2. a 300. mannen te onderhouden zyn, zeer groot moet zyn, en dit werdt onder de Meester door een Hooft Oppaſſer beſtiert, met een jaarlykze wedde van 100. of 150. l. en deſzelfs onderhoudt, 2. of 3. onderopzienders, rekenmeesters en andere bedienden, die alle genoeg te doen hebben om de dingen in order te houden.

't Geen van de Barbados gezegt is, met betrekking tot de dienſtboden en ſlaven, kan ook voor *Jamaica* dienen, dewyl zy de rykdom zyn van dat Eilandt, zo wel als van dit Landt, en hen werk en manier van leven het ſelve.

Eer wy dit Hoofdstuk beſluiten, zullen wy eenigzints gewag maken van de uitſpanningen der Blanken, zo wel Meesters als ſlaven, die hen tydt van vermaak hebben; de ſlaven op heilige en Feestdagen, de Meesters wanneer het hun geluſt, gelyk in andere Landen.

Speelen, als kaarten, dobbelſteenen, triktrakken, ging voor dezen vry meer in zwang en met meer buitensporigheit in de Barbados als tegenwoordig; maar zy zyn genoodzaakt ſtille vermaakelykheden te nemen meer als werkelyke, wegens de geſteltenis van het Landt, dat tot het jagen of valkenieren niet bekwaam is. Zommige hebben ondernomen om verkens te jagen die wilt in de boſſchen liepen, of bokken, met een half ſlag van honden, zynde van Bul en Wind-honden voort gekomen. Maar men mag het eigentlyk wel noemen een kortswyltje, van een *Mongrel* of iemandt wiens ouders van tweederley landaard zyn, zonder dat zich egter iemandt aan dat loopje ſtoordt.

De turf na 't zeggen van *Ligon*, zal nooit goet genoeg zyn, noch de grondt zacht genoeg om een kloodbaan in de Barbados te maken. Maar Milord *Grey* toen hy Gouverneur van 't Eilandt was, heeft de redenen van dezen Auteur t'eenemaal wederlegt, want hy maakte zo een baan in Mr. *Hotherfalls* Plantagie, de welke hy verhuurde, en daar was een andere lang te voren na de Noordzyde op de rots.

Beeren hebbenze ligtelyk wel, maar men heeft tot nog toe geen proef van die jacht genomen, want de vermakelykheden van de Heeren in dit Eilandt werden meest binnen de deur aangerecht.

Het zwierig volk schept het grootste behagen in Baals en Muzyk Concerten; de mannen van plaaisier, in 't drinken en goet geselschap, en alhoewel men men zich zou inbeelden dat men een schrik zou hebben om zulke heete wyn als die van *Madera* te drinken, in zo een heet Landt, is het evenwel bekend dat zommige van hun 5. a 6. bottels daags gedronken hebben, en het verscheide jaaren uitgehouden hebben. Het sweeten is een uitstekend hulp middel in dit geval, en is door vele met goet succès gedaan.

Madera wyn wit en rood, die men hier drinkt, is in de natuur tegen alle andere srydig, want ze kan geen koele kelder verdragen. *Franse* en *Rynsche* wynen werden nooit in de Barbados bewaart, en komen ook niet wel met de magen van de Inwoonders overeen, indien ze die zo gestadig dronken als in Engelandt. Weinige zyn op *Canary* wyn gestelt.

Daar kwam eens in dit Eilandt een Compagnie van PoppeKramers uit Engelandt, en ze zetteden hunne schone kraam op aan de *Brugge*, alwaar om de nieuwigheit van de zaak, zy een goede stuiver wonen: Van daar trokken ze na de Zuid Eilanden, en daar van daan weer na huis. Wy zyn verwondert dat het voorbeeld door eenige van de jonge Compagnie van speelders te *Londen* niet nagevolgt is geweest; zy zouden beter gedaan hebben over te gaan, om in de Barbados na hunne vrye wil te speelen of te werken, als 't huis gebrek te lyden, tot dat ze door de Magistraat tegens wil en dank derwaarts gezonden werden.

De slaven in de Barbados aapen de kortswylen en oeffeningen van 't gemeene volk in *Engelandt* na, voor zo verre als ze met de hitte van 't Klimaat over-een-komen, en dewyl ze alle *Engelsche* zyn gelyk die van Engelandt, moet de Lezer in hen manier van leven, oeffeningen of uitspanningen, geen groot onderscheit verwagten.

VI. H O O F D S T U K.

Van het Gouvernement van de Barbados, Civiel
en Militair; Van de Wetten, Hoven van
Justitie, Publyke Ampten, Inkomsten
en Kerk-zaken.

HEt Gouvernement van de Barbados bestaat gelyk dat van andere Volkplantingen, uit een Gouverneur en Raadt, die door de Koning of Koningin van *Engelandt* aangesteld werden, en door een Vergadering door de Vrye Eigenaren van ieder Parochie verkoren werden, twee tot ieder.

De Gouverneur is des Konings of Koninginne verbeeldende Perzoon, zo wel in deze als in de andere Plantagien. Hy is Capitein Generaal, Admiraal en Kancelier van het Eilandt, en heeft de magt om alle soorten van Commissien beneden die van Generaal, uit te geven; om de Vergaderingen by een te doen komen en te dissolveeren; om Raden aan te stellen, alle misdaden te vergeven, behalven verraadt en moort, en zelfs in die gevallen uitsel te verlenen; alle Officieren die het niet by Patent zyn, af en aan te zetten. In een woort, met een Souvereine magt te werk te gaan, nemende het Advys in van deszelfs Raadt onder de Koning of Koningin van *Engelandt* volgens de Wetten van dit Eilandt, en hy heeft een negative stem in 't passeeren van alle Aften van de Vergadering. Als Kancelier van de Barbados, is hy gemagtigt om aan wien het hem geliest te vergunnen, administratiën en executoriale brieven van goederen van perzoonen die *ab intestato* zyn komen te overlyden, 't welk onder zommige kwade Gouvernemanten, een voordelige tak van de Prerogative geweest is.

De tegenwoordige Gouverneur is *Misford Crow* Schiltknaap, met een jaarlykze wedde van 2000. l. 't Was voor deze maar 1200. l. maar toen plag het Eilandt groote geschenken aan ieder Gouverneur op zyn aankomst te doen, en noch zo veel ieder jaar om deszelfs goede gunst te verkrygen, 't welk met der tydt tot een soort van aloud gebruik gemaakt wierdt, en van de Gouverneurs als hen Recht afgewagt wierdt.

Haar tegenwoordige Majesteit deed die bezwaarnisse ophouden, door 't verbieden van zulke vrywillige giften in toekomende, en om het aan een andere kant goet te maken, vermeerderde zy de jaarlykze wedde tot 2000. l. Daar zyn niet te min verscheide wettige vervallen en

voordelen aan vast, de welke het Gouvernement by de 4000. l. s' jaars waardig maken, behalven de 500. l. s' jaars voor de huur van 't huis dat tot deszelfs residentie gebouwt is, op gemeene kosten in *Pelgrims Plantagie*, 't welk tot deszelfs gebruik geschikt is.

Den Raadt bestaat uit twaalf perzoonen, die gemeenlyk mannen van de beste middelen en qualiteit van 't Eilandt zyn. Zy werden door de Koning of Koningin door brieven van *Mandamus* aangesteld. En op de doot of wegzending van eenige van de Leden, heeft de Gouverneur magt om hen vacante plaatzen met andere te vervullen.

Hen werk is de Gouverneur in alle voorvallende zaken tot het Gouvernement betrekkelijk, met raadt en daadt by te staan, en als Controleurs over hem te staan, indien hy de palen van deszelfs Commissie te buiten ging. In de Vergadering maken zy het Hogerhuis, en matigen zich aan een volle negative stem gelyk het Huis van de Lords in *Engelandt*. De President van den Raadt in het afwezen van de Gouverneur en van den onder Gouverneur, vervult deszelfs plaats, en ieder Raadsheer zit met de Gouverneur in 't Hof van de Kancelery.

De manier van de verkiezing van de Vergaderingen, hen zitten, stemmen en passeeren van Wetten komt zo na als mogelijk is, aan die van 't Huis der Gemeentens in *Engelandt*.

Aangaande hen magt en voorregten, die zyn alle in 't breedte in de Wetten van de Plantagien ter neer gestelt, waar aan wy de Lezer refereeren, als mede om te weten welke dat nu in kracht en gebruik in dit Eilandt zyn, alwaar de wetten van *Engelandt* altoos gevolgt worden, zo verre als ze met de Costuimen van de Volkplanting overeen komen.

Om de Justitie des te gemakkelyker te kunnen administreeën, is het Eilandt in vyf distrieten verdeelt: Over welke zo vele Rechters zyn die ieder in de zyne presideert, en houden hen Hoven van gemeene Pleidoven om alle zaken te horen bepleiten, volgens de Wetten van *Engelandt*, en de Costuimen van de Barbados.

De Eerste van deze Hoven werdt gehouden in *Ostines*, de laatste Maandag en Donderdag in January.

De tweede aan de *Brug*, s' Woensdags, Donderdags en Vrydags daar aanvolgende.

De derde aan de *Hole* s' Maandags en Donderdags daar aanvolgende.

De vierde te *Speigts* s' Woensdags en Donderdags daar aanvolgende.

De vyfde in de Parochie van St. *Andrew*, Vrydags en Zaterdags daar aanvolgende.

Zy continueeren hunne respectieve Zittingen van vier tot vier weken tot

tot de 26. September jaarlyks, en dan adjourneerden zy zich tot de laatste Maandag in January.

Van deze Hoven kan in alle zaken boven de 10. l. aan de Gouverneur en deszelfs Raadt geappelleert werden. En van die in zaken boven de 500. l. aan de Koning of Koningin en Raadt in *Engelandt*. Behalve deze Hoven heeft men

Een Hof tot het verleenen van Copyen van Origineele Schriften.

Een Hof van de *Exchequer*.

Een Hof van de Admiraliteit.

Twee Meesters in de Kancelery.

Een Clerk van de Kroon.

Een Procureur Generaal, *Hodgel*, Schiltknaap.

Een Solliciteur Generaal, *Will. Rawlins*, Schiltknaap.

In 't jaar 1698. collecteerde dezen Heer, 't Ligchaam van de Wetten van de Barbados in een Boek, 't welk door order van de Vergadering gedrukt wierdt, en dat Boek der Wetten door een Bill in de zelve Vergadering gepasseert, *werdt geacht en gehouden voor een goede Wet en Statut-Boek van dit Eilandt van de Barbados*. Deze Wetten staan alle verkort in het Traktaat, daar wy dikwils gelegenheit gehad hebben om van te spreken. Daar en boven is 'er een Klerk van de Vergadering, een Stadts Schryver in de Kancelery, en een Prevooft Maarschalk; Dewelke de Hooft Officieren in de Wet en in den Staat zyn; de eerste naast aan de Gouverneur, en die daar wy reets gewag van gemaakt hebben zyn; de Tresaurier van 't Eilandt, de Secretaris, en de Gouverneur's Secretaris.

Behalven deze, heeft het volk van 't Eilandt Agenten in *Engelandt* om voor hen zaken zorg te dragen, wien zy 250. l. s'jaars toe leggen; een zeer fraye wedde, en door 't geven van diergelyk salaris, zou men kunnen denken dat de Planters geen reden hadden van zo bekommerd te zyn, om zelfs de zaken van 't Eilandt te befolliciteeren. Daar zyn thans drie van deze Agenten.

Aangaande de militaire affaires van de Volkplanting, de zelve werden onder de Gouverneur door Colonels bestuurt, in de verscheide gedeelten van 't Eilandt, alwaar 5. regimente te voet zyn, en twee te paart, behalven het regiment en de Bende van de Garde, ieder bestaande wanneer ze voltallig zyn, uit meer als 1200. mannen.

Ten tyde van Oorlog maakt de Gouverneur Generale Officiers tot het beter bestieren van de troepen, als een Luitenant Generaal en een Majoor Generaal. De laatste Heeren die deze Commissie hadden waren.

Abel Alleyne, Schiltknaap Luitenant Generaal.
John Holder, Schiltknaap Majoor Generaal.

Voetvolk.

Het *Brugge* Regiment is het klokkeste, en genaamt het Koninglyk Regiment of het regiment van de Guarde te voct. Het bestaat wanneer 't voltallig is, uit 1400. koppen, en is gekommandeert door Col. *Hallent*.

Het *Zuydelyk* Regiment; 1200. gekommandeert door Col. *Tho. Maycock*.

Sr. *Josephs* Regiment, 1200, gekommandeert door Col. *Rob. Teamans*.

Sr. *Thomas* en Sr. *James* Regiment, 1200. gekommandeert door *Tho. Alleyne* Schiltknaap.

Ostfrie Regiment, 1200. gekommandeert door Col. ———

Het *Noordelyk* regiment gekommandeert door Col. *Hen. Pierce*.

Ruitery.

Het *Zuidelyk* Regiment te paart 1000. mannen, gekommandeert door Col. *Tho. Sandisfort*.

Het *Noordelyk* Regiment; 1000. gekommandeert door Col. *John Freer*.

De *Guardes du Corps*, of Bende van de Guarde bestaan uit 130. Edellieden, en op alle publyke gelegentheden, wachten zy s' Gouverneurs Perzoon op.

De manier om de Keurlingen op te schryven, op de been te brengen en te betalen, komt onder dat Arttykel in de *Wetten van de Barbados*: Derhalven zullen wy hier niets van zeggen, maar tot de inkomsten overgaan, de welke zulke zyn als die tot de Koning of Koninginne's gebruik gegeven zyn. Als eerst, de 4. en een half *per cent* op alle goederen die afgescheept werden, 't welk aan de Kroon toegestaan is, en gemeenlyk 't eene jaar door het andere, 10000. l. jaarlyks bedraagt.

De belasting daar aan is 4. pondt van het buskruit voor ieder ton van elk schip dat daar ontleed, en werdt altydt in Specie betaalt, belopende omtrent 600. l.

Daar is ook een belasting op de *Madera* wynen, 4. l. 10. s. de pyp, 't welk jaarlyks op omtrent 7000. l. beloopt.

En op alle andere liqueuren, 't welk niet boven 2000. l. opbrengt Deze zyn vaste belastingen; de andere zyn zulke die door de Vergadering tot de dienst van de Volkplanting gelicht werden, en dat werdt in

in 't gemeen gedaan door een Pondt tax of *Pole Tax*, en zommigeja-
ren heeft het belopen op 20000. l. Dog ten dienste van de Koning of
van de Koningin en hunne Erfgenamen is niets vastgezet, uitgezondert
de 4. en een half *per cent*. De andere twee belastingen zyn geschikt
tot het gebruik van de voorraadt magazynen en Forten: En de Barba-
diërs zeggen het zelve van de belasting van 4. en een half *per cent*?
Met wat reden, zal naderhandt gezien werden.

De Parochie belastingen werden door de voornaamste van de Paro-
chie geheven, tot onderhoudt van de Predikant en den Armen, en tot
behoorlyke reparatie der Kerken. Dit brengt ons natuurlyk over tot
de Kerk zaken van 't Eilandt, de welke onder 't bestier zyn van een
Gefurrogeerde of in de plaats gezette, door de Bisschop van *London*
aangesteld, de welke is de Bestierder van alle de Engelsche Volkplan-
tingen in *America*: Alwaar na 't voorbeeldt van zyn Lordschaps yver
tot de Kerk van *Engelandt*, deszelfs Geloof en Godsdiensf voor 't
grootste gedeelte striktelyk beleden werden. *De Wetten van de Barba-
dos ordonneeren en belasten dat alle perzoonen in dat Eilandt wonende,
zich zullen schikken na 't Gouvernement en de Discipline van de Kerk
van Engelandt.*

Daar zyn zo weinig *Dissenters* in dit Eilandt, dat 'er zedert 't jaar
1690. geen publyke Vergadering met een Predikant gehouden is. De
laatste Presbiteriaansche Predikant aldaar, was Mr. *Vaughan*, en ze-
dert zyn doot, heeft niemant van deszelfs gevoelen het waardig geagt
zo ver te gaan om het zelve voort te planren.

De Predikanten hebben goet toegeleidt loon, de minste Prove
jaarlyks waardig zynde 150. of 200. l. en die van de *Brugge Stadt*
6. of 700. l.

De tegenwoordige *Gefurrogeerde* is de Eerwaardige Mr. *Berisford* die
de Godvruchtige en geleerde Mr. *Cryer* opvolgde, zo als deze den
eerwaardige Mr. *William Walker* Predikant van St. *Pieter* gedaan hadt,
en een Lidt van den Raadt, de eerste aan wien het de Bisschop van
Londen gelieft heeft deze eerwaardige bedieninge op te dragen.

De Vergadering hadt onlangs in overweging genomen om een
Collegie op te rechten en dat te beneficeeren, waar aan groote Le-
gaten gemaakt zyn tot opvoeding van hun jeugt: Want ieder Planter
kan die last niet dragen van zyn Zoonen na *Engelandt* te zenden om
daar opgevoet te werden; 't welk de rykste ongelegen gevonden hebben,
door 't veraf zyn van de Ouders en Opzienders van de kinderen, en door
de toegeeffykheit van hunne Correspondenten alhier, de welke om deze
jonge Heeren te vleyen, op hoop van hunne Commissien te krygen,
wanneer ze in 't bezit van hunne goederen zullen zyn, of om hen te
verplichten gunstelyk van hen aan hunne vrienden te schryven, hen al
't gelt geven daar ze om vragen, en daar door krygen zy dikmaals een
manier van uitsporigheit die op hun ruine uitkomt. Dit zou men

Ilde Deel.

P

voor-

voorkomen zo 'er bekwame schoolen in de Barbados waren , zo als men ze 'er gemakkelyk hebben kan.

Mr. *Tho. Tryon* die het belang van dat Eilandt zo wel als iemand verftondt , beweert dat het zenden van hunne kinderen na Engelandt , een groot hinderpaal geweest is tot redres van hunne grieven , want wie kan zich inbeelden dat zy onder zulke zware lasten zittten , zo als zy klagen , wanneer zy 2. 3 4. 500. l. 5' jaars aan hunne zoonen in *Engelandt* kunnen verschaffen , de meeste van hun jonkers en pronkers werdende in de uitterste graadt , en zich boven andere doende uittteken door de zwierigheid van hun dragt en equipagie ; Waar uit zegt hy , *besloten wordt dat ze wonderbaarlyk ryk geworden zyn , en zo verre dat men niet denken kan dat het kwalyk gedaan , of eenige onderdrukking is , belastingen op hunne gewassen en waren te leggen ; dog de wyzer zoort zyn menschen van andere gevoelens , zo wel als ik zelfs.* En wederom , *de losse en buitenspoorige opvoedinge van onze jeugt (schryvende aan een Planter ,) is een ware aanwyzing van rampen en ellenden voor u landt , want in weinig jaren komen ze tot bestier van publyke zaken.*

Aldeze onkosten en ongelegentheden zou men voor een groot gedeelte kunnen voorkomen , door de oprichting van een Collegie en Boekery aan de *Brug* , met geleerde en godvruchtige Professoren in de Wetenschappen , om jonge Heeren te onderwyzen , zonder hen aan de gevaren van de Zee bloot te geven , en de noch faaialder gevallen van verlokking en kwaadt gezelschap in *Engelandt* , alwaar gelt nahun wil hebbende , wanneer ze hunne jaren noch niet hebben , om te weten hoe zy 'er zich van bedienen zullen , gaan zy gedurig in hunne doorbrenging en verkwisting voort , tot dat zy niet meer hebben om te verteren.

Gelyk de Heeren van de Barbados wel onderstellen kunnen dat den Auteur van deze waarheit zeer wel onderrecht is , mogen zy ook wel weten dat hy zeer veel exeptien tegens deze kwade gewoonte in te brengen heeft , maar niet genoeg om der zelve afschaffing te betwiften.

VII. H O O F D S T U K.

Van de Zuiker-Rieten, en de manier van maken en
rafineren van de Zuiker, als nu in de Barbabos
gepractiseert werdt; als mede een Ver-
haal van de natuur en gebruik van
die Koopmanschap, Rum
en Siroopen.

WY hebben in 't eerste Hoofdstuk aangetoont in wat tydt de Zuiker Rieten in de Barbados eerst geplant begonnen te werden. Wy zullen nu zo wel aantonen hoe die Planten toen wierden voortgekweekt, als hoe de zelve nu werden behandelt.

Om die Plants wille is het, dat vele duizenden *Engelschen* zich met huone huisgezinnen en goederen na de West-Indien begeven hebben. Daar door zyn ze van een geringe staat, tot een van aanzien en van rykdom gesteigert. Door de zelve hebben vele duizenden van huisgezinnen hun onderhoudt gekregen, en zyn in Engelandt ryk geworden; de publyke inkomsten, Handel en Navigatie zyn gevordert geworden, en 't Nationale Capitaal tot over de drie millioenen aangegroeit. In een woort, de korrel door die Plant voortgebracht, hebben zeer goede kenders gezegt, een substantie te bevatten, die, zo ze altemaal by een was, zo kloek als 't gansche Eilandt zou zyn.

De Zuiker groeit in een lange steel die wy een Riet noemen, vol van leden, twee, drie, vier of vyf duim op zich zelve, en omtrent ses voeten hoog, de spruiten en takken aan den top zo hoog klimmende, dat het omtrent by de acht voeten in al maken kan. Het ligchaam van het Riet is omtrent een duim diameter, zelden meer. De koleur van de toppen van 't Riet is een zuiver gras groen; van het Riet zelfs, geelachtig als het ryp is. Het is met eene dunnen huidt of bast overdekt, wat hardt aan de binnenste kant, zynde van een witte spongieuse substantie vol van zap die de dienstboden en andere zuigen, en een groote kwantiteit daar van eeten zonder hun gezondheid te benadelen. Niets is aangenamer dan dit zap wanneer 't Riet ryp is: 't Is ook zeer voedende en gezondt als men het matiglyk gebruikt. Hun manier van het te eeten is op deze wyze: Zy snyden den huidt of bast af, en steken 't pit of spongieuse delen in hun mont, wanneer 't sap daar uit vlugger zal kouten, als honing uit de graat, en deze zoetigheid gaat die van de honing zo ver te boven, als een *Pippeling een wilden appel doet*. Het

is niet mal zoet, maar het zuiverste en beste zoet van de werelt. De natuur van dit zap gelykt veel na dat van appelen, maar is iets dikker; 't Is geel wanneer het Riet ryp is, zuiver en zonder eenige kwade smaak, en gaat van 't verhemelte af zo zoet als het 'er aangekomen is. Van dit zap werdt Zuiker, Rum, en Siropen gemaakt.

Het Zaizoen om de Zuiker rieten te planten is van Augusti tot het begin van December zomtyds, welke rieten niet ryp werden voor dat ze vyf vierdedeel jaars of anderhalf jaar in de grondt gestaan hebben.

Hun manier van groeyen is in spruiten, drie, vier of vyf uit een wortel. Zy zyn niet alle van een fatsoen, 't zy in diepte of lengte, na de deugtzaamheit van 't aardryk, en na de saizoenen. Zommige rieten zullen niet boven de drie voeten hoog ryzen, en andere zes, en de toppen van die rieten gaan boven de negen voeten in de hoogte, stoel en al, en zomtyds zyn ze onder de zes. Deze toppen van de rieten strekken tot zeer goet voedsel voor paarden en swart Vee, maar de vaste rieten werden na de mole gebragt voor 't gebruik daar wy naderhandt van spreken zullen.

De manier om ze te planten is door 't graven van lange grachten in de aarde, omtrent les duimen diep, en zo veel breedt; en men legt 'er in een dubbelde ry rieten langs de gracht, d'een by d'ander, van het eene eindt van de gracht tot het ander; dan werdt die met aarde toegestopt, men graaft een andere gracht, en dan weer een andere, omtrent twee voeten distantie d'een van d'andere, tot dat het gansche landt met rieten beplant is. Dus brengen ze een grooter getal spruiten voort, want nu schiet een tak uit het lidt van het riet, daar de eerste Planters gewoon waren een stuk van het riedt lootrecht in een hol op zekere distantien in de grondt te steken; en hebbende drie of vier spruiten, welkers geheel gewicht op eene wortel berustede, wanneer ze sterk opschoten, wierden de wortelen door de stormen losgemaakt, en zo verrotteden ze, en waren nergens goet voor. Door deze nieuwe manier van planten is de wortel in veiligheid, en 't gewas is toegenomen. Zy komen kort op na dat ze geplant zyn; In omtrent 12. weken zyn ze twee voeten hoog.

De voornaamste zorg van de Planters is deszelfs rieten wel te laten wieden, 't onkruidt daar zeer gaauw tusschen in groeyende, en eertyds, inzonderheid de *Witbies*, zynde een kruiper die langs de grondt kruipt, en zich aan de rieten vast maakt, waar door ze hun groey beletten.

Men moet ook de wortelen nazien, of 'er eenige van gemist hadden, om ze in tyds door andere te vervullen, op dat 'er niets uit de grondt schiete dat de Plant schadelyk mogt zyn.

Indien de *Witb* de Plantagie overstroomt heeft, of dat de Planter verzuimt heeft de plaats weer op te vullen van de wortelen die van tydt

tydt tot tydt afvallen , waar door den Oogst ten dele ryp en ten dele groen is , en die dan nooit afgescheiden kunnen werden , als door veel meer arbeid als ze waardig waren , zo brandt de Planter de rieten tot op de grondt af. Door dit middel , hoewel hy zo veel tydt verliest als deszelfs rieten gegroeit hebben , nochtans verliest hy zyn planten niet , want het vuur raakt de wortel niet , de welke aanstonds wederom uitschiet , en het verbetert de grondt en vernielt de rotten. Zy doen dit door 't aansteken van vuur aan de buiten zyden van het Velt in een Cirkel geheel en al rondom het stuk lands. De rotten begeven zich van de kanten na 't middel punt , en de vlammen dit op 't laatst ook bereikende , wordt 'er een swerm van verteert.

Dit ongediert wierdt daar door *Engelsche* schepen gebragt , en ze knabbelen en zuigen de Rieten zodanig , dat ze naderhandt verrotten. 't en tyde van de *Turnado* in November en December , vlieden de rotten na de huizen , daar ze al zo veel schade zouden kunnen doen , maar ze werden dan zo veel gemakkelyker verdelgt.

Men is nu gewoon de rieten te mesten , 't welk gedaan wordt wanneer dat ze geplant zyn , of wanneer dat ze opkomen en twee voeten hoog zyn , en dit is de grootste moeyelykheit en onkosten die de Planter onderworpen is , want indien dat mesten niet nodig was , zou een derdepart van de Negers het werk kunnen doen.

Wanneer de rieten ryp zyn , 't welk men aan hun koleur kan weten , werden ze met een byl of ander werktuig een voor een afgehouden , want ze zyn te dik om met een seys afgemaait , of met een hand seys afgesneden te kunnen werden. Als zy ze affnyden , dan werden ze geschooren , van de top afgehouden en van bladeren en spruiten ter zyde ontbloot , die men bewaart tot het gebruik daar wy reets van gesproken hebben.

De rieten dus afgesneden zynde , wierden als takkebossen met de teenen die 'er tusschen groeyen , opgebonden dog werden nu alleen met de toppen van de rieten opgebonden. Als dan werden ze door ezels in karren na de moole gevoert , of door paarden derwaards gebragt.

De moolens die men in 't eerst daar in gebruik hadt , waren Vee moolens ; dog onlangs heeft ieder gegoet Planter een of twee windt moolens , en zommige drie , gelyk als op *Sr. Richard Hacket* , *Sir Samuel Husbans* , en *Col. Drax's* Plantagien.

Hun Vee en Windt-moolens zyn op de zelve manier als de onze in *Engelandt* gemaakt , en zy maalen dus de rieten in de vee moolens. De paarden en 't vee aan hun takels vast gemaakt zynde , gaan rondt , en draayen in de rondte de middelste rolsteen , de welke getandt zynde om de andere van het bovenste einde te draayen , de zelve rondt doen gaan. Zy draayen alle drie op de zelve middelpunten , de welke van geel koper en staal zyn , gaande zo gemakkelyk , dat een man ,

het hantvatzel van een van de rondte by de hand houdende , alle de rolsteenen rondom kan doen gaan , maar wanneer de rieten tusschen in de rolsteenen gelegd zyn , is het een goet trekken voor vyf ossen of paarden. Een Negerin legt de rieten in aan de eene zyde , en de rolsteenen halen ze door aan de andere zyde , daar een andere Negerin staat , die ze ontfangt , en aan de andere zyde van de middelste rolsteen legt , die ze na de andere weg trekt.

Deze werking drukt het zap uit , en de *Engelschen* doen verders niet aan de rieten : Maar de Spanjaarden hebben een pers om het overige van de overblyfselen van de liqueur uit te persen , na dat de eerste maling gedaan is. Hun werken is van weinig belang , hoewel zy 'er zo veel zoeken als het mogelyk is uit te halen

Mr. *Ligon* van wien een gedeelte van dit verhaal van de Vee moole genomen is , spreekt daar breder van ; maar deze Vee molens zyn mee st buiten gebruik geraakt , zynde wel 40. windt molens tegens een Vee molen ; de rollen zyn van hout met yser beslagen , en zy persen het zap zo door en door , dat men geen pers nodig heeft om 't zelve uit te drukken , want in een uur tyds droogt de Son de rieten zo sterk , dat ze goet zyn om verbrandt te werden.

Onder de rolsteenen is een holle plaats waar in al het zap dat van de rieten afloopt , ontfangen werdt , en door lode pypen of lode geuten overdekt en besloten , in een regenbak werdt gebragt dicht aan de trap , daar men van 't moolenhuis na 't kookhuis gaat.

De gekneufde rieten die men in Barbados *Trafh* noemt of ondeugendt goet , werden in de Son gedroogt , en zedert dat het hout schaars geworden is , gebruikt men die tot de voornaamste brandstofte aldaar. Zy maakt zegt Mr. *Ligon* een slap en ongestadig vuur , veel slapper als hout of koolen , in 't koken van de Zuiker.

Wanneer de Zuiker eerst in dit Eilandt geplant wierdt , bragt eene morgen van rieten zonder eenige verdere planting of mestinge meer op , als nu vier , vyf , ses of zeven jaren te gelyk : De zelve wortel schoot nieuwe takken uit , en die waren volder van zap dan de rieten te dezer tydt zyn , de Zuiker toenmaals van zo een groote substantie zynde , en zulke menigte van kostelyk zap inhoudende , daar de Planters nu tot een klein distrikt lands bepaalt zynde , en dat zo dikmaals met de zelve plant uithalende , zonder ooit stil te laten staan , is de grondt daar door zo schraal geworden , dat ze thans genoodzaakt zyn ieder jaar te mesten en te planten , tot zo verre , dat hondert morgen riets een dubbeldt getal van menschen meer vereiffchen als te voren , wanneer het Landt deszelfs natuurlyke kracht behieldt , 't welk toen niet alleen gewisse oogsten voortbragt , maar ook minder onkruidt , 't geen zedert door de herhaalde mestingen roegenomen is.

De meeste Zuiker Eilanden , inzonderheit de Barbados , hebben een soort van witte krytachtige keyzelgruis , genaamt *Marle* , twee of drie voe-

voeten diep in de aarde, 't welk uit zich zelve van een heete gesteltenis is, en dat is zodanig door mesten toegenomen, dat zy hun oogsten in alle de drie zaïsoenen missen, en aan de andere kant in een nat jaar, groeyen de rieten welig, en komen nooit tot rypheit.

Men zal zekerlyk eenige tegenwerpingen, ten opzichte van dit in de Barbados, hier tegens inbrengen; want het geen gezegt is van de onzekerheit van het vuur van de gedroogde rieten, kan alleenlyk betrekkelijk zyn tot de nalatigheit van de dienstboden, in 't onder houden van dien, want zo 'er een brandstofte is, zal die altydt een gestadige en krachtige vlam geven.

Wat aangaat de *Marle*, die men zegt hier zo veelvuldig te zyn, is zo schaars, dat ik door een Inwoonder van 't Eilandt ben onderrecht geworden, dat hy zelden of nooit daar eenige gezien heeft, noch ook eenige gronden te heet bevonden, of een Zaïsoen te sterk voor deszelfs rieten.

Wy hebben hier voren gehandelt van 't groeyen van de rieten, en het uiterffen van het zap in een Vee moolen: De behandeling is byna de zelve in een watermole; dog dit is betrekkelyk tot *Jamaica*, en die Eilanden alwaar de rivieren gemeender zyn als hier. Het voornaamste onderscheidt tusschen het eene en het ander, bestaat alleen in de manier van de rolsteenen te draayen, 't zy door trekken of door de windt.

Wanneer de vogt in de regenbak is, moet ze daar niet boven een dag in blyven, op dat ze niet zuur werde. Daar van daan werdt ze door een geut die aan de muuren van 't Kook-huis vast gemaakt is, in de Zuiver of kook ketel gevoert, en daar gekookt tot al de vuilgheit of grove substantie die boven op komt dryven, afgeschuimt is. Deze is de klokste ketel in het Kook-huis, en als de vogt gerafneert is, neemt men ze uit de ketel, en men brengt ze in de tweede, en zo vervolgens in de derde, vierde, vyfde, zesde en zevende. De laatste werdt de *Tach* genaamt, alwaar ze het langst kookt. Men houdze gedurig roerende en kookende, tot dat ze tot een dikte komt; en evenwel brengt ze al dat kookken maar tot een dikke kleefachtige substantie, zonder te korrelen of tot een graan te werden, 't geen niet geschieden zou zonder de loog die 'er in gedaan werdt. Deze loog wierdt over vele jaren gemaakt van de affche van de *Wib*, die in het velt zo schadelijk voor de rieten is: Men legt ze in 't water en kookt ze daar in tot dat ze een zekere kracht krygt, vervolgens werdt daar van een kleine kwantiteit in de kook-ketel gedaan wanneer de Zuiker aan 't kookken is; waar op die aanstonts korrelt en hardt werdt.

De hoedanigheit van de loog is scherp, en dat zuur maakt dat de kleefachtige substantie, van een scheid, t'zamenloopt en korrelt, en dus is het Candy en werdt Zuiker. Zo een droppel daar van in de ketel gedaan wierdt wanneer de liqueur eerst aan 't kookken is, zou

zou ze t'eenemaal bedurven werden, en men zou 'er nooit Zuiker van kunnen maken.

De loog die men nu gebruikt, wordt van kalk gemaakt, die men in gemeen water te trekken gezet heeft. De slaaf die kookt, maakt de liqueur sterker of slapper na de deugdelykheit van de rieten, en daar is nooit eenige bruine of witte Zuiker zonder dit Kalk water gemaakt, of pot-afsch van de zelve deugd, die men zeer zelden gebruikt, zynde nooit zo goet, noch zo goet koop als kalk water bevonden.

Muscovado Zuiker, een woordt van de *Portugeezen* van *Bresil* ontleent, de welke van de bruinste soort is, vereischt zomtyds sterker kalk-water als onze Zuikerbakkers of rafinateurs in 't rafineren van de witte Zuiker gebruiken: En zonder deze bewerking zo als gezegt is, kan het zap van de rieten nooit gebragt werden tot een vast bestaandlyk ligchaam, noch een blinkende korrel verkrygen, dog zal een platte vadzige Siroop blyven, van een zware en grove natuur, noch gezondt, noch aangenaam. Want gelyk het zap van het riet een volmaakt zoet is, waar in de zultige t'zamentrekkende, bittere en scherpe hoedanigheden zwak en onmachtig zyn, zo kan het zonder haar toedoen tot geen ligchaam komen: Waarom kalkwater die dit alles in zich heeft, daar in gedaan wordt, wanneer de Zuiker begint te ryzen met een onstuimige, onbestierbaar woede, door de gesting van het vogt van het kalk-water, en door de heftige hitte van het vuur veroorzaakt.

Om het overlopen van de zuivering ketel voor te komen, doen zy 'er een stuk boter in niet grooter als een kleine neut. Dit, alhoewel 'er twee of drie hondert gallons of 5. a 600. sloopen vochts in zyn, zal het ten eerste neer doen slaan in zyn Cirkel in de kookketel, 't welk ontstaat uit een soort van tegenstrydigheit tusschen de zoute zalpeterachtige eigenschap van het zap van het riet, en het levende zwavel van de boter. Uit de Kook-ketel, wanneer het tot een bekwame substantie gebragt is, wordt de vocht in de koelbak gedaan, genaamt de Koeler, alwaar ze blyft tot dat in staat is om in potten gedaan te werden, die nu van aarde werden gemaakt, en aan ieder een bekend, zynde dagelyks in de Banket wiukels te zien in *Londen* en elders. Zy zyn wydt aan 't bovenste einde, en naauwer nederwaards, alwaar een gat gemaakt is, op dat 'er de Siroop uit zou kunnen lopen; Een waar die dagelyks in *Engelandt* onder de Distillateurs gezogt wordt.

Van de schuim van alle Zuivering ketels distilleren de Planters de beruchte geest, by de naam van *Rum* bekend, die eenige perzooien boven brandewyn prefereren. Het is een heete geest en heeft een hinderlyke reuk en smaak. Men zegt dat het zeer gezondt is, en daarom heeft het onlangs, de plaats van Brandewyn, in de *Punch* vervult. In der daadt het is veel beter als de *Malt* geesten en slegte vochten die men by onze Distillateurs verkoopt. Dog een syne geextraheerde geest

van

van Siroopen of druiven zal zekerlyk door alle keurige tongen boven de *Rum* werden geprefereert.

Wy moeten indachtig zyn dat de vocht van het Riet wanneer in de potten gedaan is, uitloopen zou, maar dat men ze met de top van het riet toefloopt, tot dat ze op de *Dripps* gezet werdt, daar men hier na van spreken zal.

De Zuiker blyft in deze potten twee dagen en twee nachten; waar na ze t'eenemaal verkoelt is: Daar na klopt men met de vinger op de pot, en zo goet is, zal de pot geluid geven: Maar zo de Zuiker niet deugt, zal ze nooit hardt zyn, noch enig geluidt geven.

De potten werden naderhandt, na het zuiveringhuis gebragt, en op aarde pannen gezet, genaamt *Dripps*, omtrent een voet van de grond, op dat de Siroop daar in zou lopen, de welke naderhandt of in 't distilleer huis gebragt, of in een Regenbak gedaan werdt, alwaar ze zo lang blyft tot dat 'er een goede kwantiteit by malkanderen is: Zomtydts werdt ze wederom opgekookt, en men maakt 'er een soort van Zuiker af, genaamt *Paneels*, slegter dan *Muscovado*, en die werdt in vaten na *Engelandt* afgescheept.

De Planters rekenen dat de Zuiker in een maant tydts genoegzaam bewerkt is. Indien de Siroopen niet uit eenige van de potten loopen gelyk als ze behooren te doen, zo plegen zy een gat met een boor in hunne houte vaten te boren, om de passagie te openen.

Uit de Werk kamer werden de potten na de *Knocking-Room* of klop-kamer gebragt, zo genaamt, om dat de potten daar het onderste boven gekeert werden, en de Zuiker daar uit geklopt werdt; de welke zich vertoont van drie verscheidene koleuren en hoedanigheden, het bovenste bruin en van een schuimachtige substantie, ter diepte van een duim of twee: De grondt swart, swaar, nat en vol van Siroopen, tot omtrent een voet, en het middelste wit, droog en goet, en deze in 'tgeneraal drie vierde parten van het geheel uit maakt. Het bovenste werdt met 't onderste, te zamen gelegd, waer van de helft van het geheel weder werdt gekookt, en verders met de *Paneels* gerafineert. Het middelste werdt na het Voorraadthuis gebragt, als bekwaam tot de markt: Evenwel zal het schoonste van deze soort een *Voet* hebben; dat is, een soort vanmoer op de grondt, na dat het in 't Oxhoofd gedaan is, die swarter, vogtiger en vuilder zal zyn als de rest, 't welk door de Siroopen die 'er in blyven veroorzaakt werdt. Dit is de Zuiker die gemeenlyk ingevoerd werdt, en bekwaam is voor kruideniers en banketbakkers. Negen ponden van 't zap van het Riet, 't welk is een *Gallon*, maken maar een pondt *Muscovado* en zoveel Siroop; de rest is schuim en drek.

Zo de rieten niet goet zyn, dan maken negen ponden maar drie vierendeel pondt *Muscovado* Zuiker, en een gelyke kwantiteit van Siroopen.

De ondeugentheit van de Rieten wierdt in de voorlede tydt veroorzaakt, of om dat ze te dik geplant waren, waar door de hitte onderschept, en verhindert wierdt om tot aan de wortelen te komen, of door een nat zaïsoen, waar door zommige ryp, en andere niet ryp wierden; en die het wierden, waren zo veel niet in kwantiteit noch zo goet in kwaliteit.

Daar was zo veel onderscheidt tusschen de Zuiker van zulk soort van rieten gemaakt, en van die gene die ryp waren, als 'er tusschen Cyder van appelen gemaakt, die op de buitenste zyde van de bomen gewassen zyn, als die gene die onder de belommerde takken groeyen, alwaar de warme stralen van de Zon op de zelve geen invloeging kunnen hebben. Dit was wanneer de grondt te vet was, dog nu houdt dat gebrek op, en alle de rieten ryphen wel, zo ze in tydts geplant werden.

Daar zyn ook andere oorzaken van de deugdelijkheit van de koleur en grein van zommige Muscovado zuiker, en van de slegtheit van anderen: Gelyk de goet en kwaatheit van de landen daar de rieten op groeyen; de goede of kwade zaïsoenen van het jaar daar de Zuiker in gemaakt is, ook de konst en ervarenheit van de voornaamste Werklieden. De beste soort is dat gene, dat van een fris, witachtig en helder geel is, met een flikkerendt grein. Ik heb eenige van deze soort gezien, dat op Mr. *Walters* Plantagie op *Apeshill* gemaakt was, zo schoon en zo wit, dat toen 'er een zware belasting op de eerste en tweede witte was, en een ander, op Zuiker tot 't gebruik bekwaam, (uitgezondert die op de Muscovado, waar op die tot op dezen dag continueert,) de zelve by de Opzienders aan 't Tolhuis voor eerste witte gehouden wierden, zo dat deszelfs Correspondent Sir *John Bawdon* genoodzaakt wierdt sterke sollicitatien aan te wenden, om ze te doen passeren voor *Fils*, een bewoording, die de Kooplieden hebben, tot de soort die boven de Muscovado de naaste aankomt, en 't was van de laagste trap met kley bestreke of gezuiverde Zuikers. Andere soorten heb ik gezien zo slegt als *Antego* Zuiker, en alleen voor een Hollandfche markt bekwaam.

De bewerking van de Zuiker die daar aan volgt, is het rafineren van de Muscovado door 't zelve *kalkwater*, waar mede het zap van het riet gerafineert is, en deze Zuiker noemt men *Witte* of gezuiverde Zuiker. De met kley bestreke Zuikers werden wit gemaakt door 't bestryken van kley op de potten met Muscovado, het welk dus gedaan werdt: Zy nemen een soort van witachtige kley, wat na tabaks pype kley gelykende, en temperen die met water tot dien einde tot omtrent de dikte van een pannekoeks beslag: Zy gieten dat met een pollepel boven op de Zuiker in de potten, omtrent een duim dik: Welke kley een wonderbare werking over de Zuiker heeft, om ze te zuiveren, en de grofste, zwaarste of bruine siropige deelen te doen zinken, en om te maken dat

dat de Zuiker pot die in 't generaal omtrent een half hondert van bruine Zuiker inhoudt, minder in kwantiteit wordt, en van verscheide koleuren en deugden. Want van de eerste drie of vier duimen aan 't bovenste van de pot, is de Zuiker na dat ze vier maanden gestaan heeft, zeer wit, en komt zeer na aan de witheit van onze Zuiker-bakkers Zuiker. De vier of vyf duimen daar aan volgende zyn zo wit niet, en dus is de gansche pot by trappen, tot dat men aan de grondt komt, ieder trap nederwaards, hoe langer hoe slegter werdende. Om die reden verdeelen de Zuiker bakkers en kley-werkers de verscheidene zoorten in *eerste, tweede, derde, en vierde*, ieder van welke zoorten in afgezonderde vaten, den een van den ander gepakt werden, en tot verscheide pryzen verkogt, vry minder als 't gene zy 'er in den beginne van de Volkplanting van maakten, als wanneer de witte Zuiker voor 10. l. het hondert verkogt wierdt, en nu voor geen 3. l.

Dit Verhaal is ons door Mr. *Ligon* mede gedeelt, de welke van de Zuiker met kley te bestryken, zo wel niet onderregt was, als van de Muscovado: Want de rechte manier om de Zuiker met kley te bestryken is deze; wanneer de vocht van de *klaar makers* afgehaalt is, wordt ze door een teems gegoten zynde, in de *Taches* gebragt, en is als dan gelyk andere Zuiker: Maar wanneer men die in de potten zal doen, houdt men ze gedurig roerende, tot dat ze begint te verkoelen; en men laat de zelve tien dagen zo staan, dan graaft men ze vyf of ses duimen diep, en maakt ze dan weer gelyk, en overdekt ze met kley gedurende tien dagen: Als dan wordt ze weer opgedolven en gelyk gemaakt als te voren, en men legt 'er nieuwe kley over, die 'er op blyft, tot dat ze t'eenemaal gezuivert is. Daar na werd ze uitgeklopt, en verdeelt in eerste en tweede; en zomtyds maakt de grondt een derde soort. Daar is te minste 30. of 35. *per cent* verlies, dog dit wordt door de Siroopen goet gemaakt, die een zeer goet *Paneel* Zuiker maken; want de Siroopen van die Paneels werden tot *Rum* gedistilleert, 't welk men onlangs zeer zelden maakte, wegens de buitensporige belasting. De overgroote kwantiteit van gezuiverde Zuiker die hier en daar gemaakt wordt, is oorzaak van de goede koop, alhoewel de Planters laastleden gedwongen wierden van de met kley bestreeke Zuiker af te zien, ter zake van de zware belastingen en lage pryzen in *Engelandt*.

De met kley bestreeke Zuiker niet gerafineert zynde, dat is, wederom opgekookt, is niet vry van verscheide grove, bruine Siropige hoedanigheden, welke de rafinering alleen kan zuiveren of doen scheiden. Geen van onze Zuiker Eilanden kan dit soort met eenig voordeel maken, uitgezondert de Barbados. En daar is geen eene Plantagie die rieten voortbrengt, welkers zap korrelt tot een Muscovado Zuiker, bekwaam tot het bestryken met kley, uit gebrek van kracht.

Indien men hondert ponden gewicht van de eerste en tweede rafine-

ren wilde, zou 'er niet boven de helft van die kwantiteit van komen, de rest zynde gelyk wy gezegt hebben, grove Zuiker, Siroopen en schuim, van een donkere swarte substantie, welke grove en vuile moer stoffe, terwyl de Zuiker in zyn geheel bleef, door de naauwziensle oogen niet bekend noch onderscheiden kon werden: En 't is het zelve met de Muscovado, in 't brede genomen als met de voorschreve grove stoffe.

De schoonste gezuiverde Zuiker die ooit uit de Barbados gedurende deze 18. of 20. jaren gekomen is, is van het gewas gemaakt van Sir *Timothy Thornhills*, Sir *John Bawdons* en Mr. *Walters* Plantagien. De eerste hadt een Neger die toegestaan was, om zyn konst aan een van Sir *John Bawdons* dienaren te leren, en die wierdt zo treffelyk gevonden, dat ik heb horen zeggen dat dien Heer hem voor geen 500. l. verkopen wilde. Deze Swarte onderwees Mr. *Walters* dienaar, ook hebben andere zedert uitstekende witte gemaakt, maar geen een zo goet als die van die plantagien kwamen.

Mr. *Walters* en Sir *John Bawdons* Plantagien leggen beide in *Scotland*, en ieder een zou daar uit kunnen besluiten dat dat gedeelte van het Eilandt een Zuiker voortbrengt die bekwaam tot de kley is; dog men mag onderstellen, dat de kennis van hunne slaven het meest tot de deugdelykheit van hun Zuiker contribueert.

Daar zyn andere manieren om de goede Zuiker uit de kwade te onderscheiden, inzonderheit de Muscovado Zuiker, daar alleen de werking van kookken aan gedaan is, blykende uit deszelfs duurzaamheit: Muscovado vuilder en grover zynde dan het gekleyde of gerafineerde, kan zo lang niet bewaart werden. Men mag ze verscheide jaren bewaren, hoewel ze tot gebruik goet zal zyn, dog in het tweede jaar zo goet niet als 't eerste; en wanneer hy anderhalf jaar oudt is, werdt hy van een zachte en slappe gesteltheit, en een klein week grein of ligchaam. De rafinateur zal zyn kwade hoedanigheden wel bespeuren, zo haast als de Muscovado in zyn pan is, en hy zal nooit zo veel uitleveren, noch wat dat hy doet, zo goet zyn, als of ze eerder bewerkt hadde geweest.

Gekleyde Zuiker zo die wel behandelt is, zal langer duren, doch niet veel: Waarom *Bresilsche* Zuiker in 't generaal vochtig is; en Barbados gekleyde Zuiker zal ook tot de zelve klamheit vervallen, en zo lang niet duren als 't gene dat gerafineert is.

Wy hebben zo dikmaals van gerafineerde Zuiker gewag gemaakt, de Lezer verwagte nu een verhaal daar van, waar in ze van de gekleyde verscheelt.

Op de gekleyde zo als hier boven aangeroert is, heeft men geen kalk-water gedaan, ook is ze niet weer opgekookt, maar de potten van Muscovado Zuiker werden alleen met kley bestreken, welke kley door hare koelheit, de vochtigheit verdikt en nederwaards doet

doet gaan; alhoewel 'er genoeg van overblyft om ze vuiler en grover dan gerafinceerde Zuiker te doen zyn; welke Mulcovado is, werd wederom over gekookt en met kalk-water geclarificeert, verzegeu, en in potten gedaan; deze Zuiker zal droger en van een flikkerender wit zyn, dan de helderfte van de gekleyde.

Dubbelde en drie dubbelde gerafinceerde, is de zelve Zuiker; alleen dat die twee of drie malen over geclarificeert werdt. Door dat middel heb ik Zuiker gezien die witter was als de gevalle fneeuw, en van een grein zo fchoon als blom; evenwel van een zoetheit die niets kon evenaren, zelfs het zap van het riet niet; deze wierdt tegens de prys van tien pondt het hondert verkogt; daar de eerfte Witte maar drie pondt of drie pondt tien fchellingen mogten gelden.

Daar werdt geen groote kwantiteit van deze zoort uit de Barbados gevoert, alzo de belasting op gerafinceerde Zuiker niet minder is dan 30. f. het hondert in *Engelandt*.

De Zuiker in de Barbados gerafinceert, is oneindig fchoonder en witter als de zuikerbakkers zuiker in Engelandt, deze menfchen zyn 't die deze waar vervalschen, en brouwen 'er zo mede als ze gefinolten is, als de kleine wyntappers hunne wynen vervalschen.

Het grein van de Barbados gerafinceerde Zuiker is zeer fchoon, en de koleur van een oprecht wit, te vergelyken by de befte van die zoort in natuur: Daar de Zuikerbakkers gerafinceerde Zuiker van een flauwe blaauwachtigheit is, 't welk glinfterend op het oog gelykt, maar wil niet doorzien wezen gelyk die van de Barbados. Een reden daar van onder vele anderen zou wel konnen zyn 't witten van de Zuiker in de Son in de Barbados. Ecnige Planters gebruiken *Barbicues* tot dien einde, zynde een werktuig omtrent drie of vier voeten hoog, met laden, om Zuiker te bergen, en deze werden uitgetrokken wanneer de Zuiker bloot gefelt werdt en wederom opgefloten, als 'er waarfchynlykheit is van een opkomend nat of miftig weêr, 't welk die waar zou doen fmelten.

De Zuiker die door de Zonne-ftralen gedroogt en wit gemaakt werdt, in een helder klimaat, moet gevolgelyk van een zuiverder wit zyn als de gene die in rookige vertrekken met vuur van koolen of in ftoven gedroogt is, alwaar de bedomptheit de rechte glans van de Zuiker zal benadeelen, alhoewel de raffinadeurs een middel weten om ze meer te doen glinfteren als die van de Barbados. Zedert dat zy en de Planters al hun Zuiker opwerken met de zoute falpeterachtigheit van fteenen in water te trekken gezet, 't welk door kalk-water beter verftaan werdt, zo als wy het tot nu toe genaamt hebben, en datdit innengfel voor ongezonder gehouden werdt by ecnige mannen en vrouwen, Doctoren, Apothekers, en andere, onder voorwendzel dat de floffige, fteenachtige

agtige hoedanigheid van de kalk in de Zuiker overblyft, inzonderheit in de gerafneerde; en dat men liever gebruiken moeft bruine, drekkige of gekleyde Zuiker, zal het niet oneige zyn op die tegenwerping te antwoorden, op dat vele duizende menfchen die de moeite niet genomen hebben om zich omtrent die ftoffe te beneestigen, van hunne dwaling overtuigt mogen zyn: Waar in ik my bedienen zal van de Bewysrede van de gewezen Mr. *Thomas Tryon*, een uitmuntende en vernuftig Barbados Koopman te *Londen*, de welke koopmans zaken en studie by een wilt te paren, en aante toonen, dat men te gelyk zyn verftand en fortuin kan verbeteren. Zyn woorden zyn deze.

„ De bruine of gekleyde Zuikers, zyn goet in haar soort; zy zyn „ by onze witte gerafneerde Zuiker niet te vergelyken, dit zynde een „ vaste en algemene regel, dat hoe witter de Zuiker is, hoe zuiver „ der, fchoonder en gezonder, als zynde te meer van alle grovigheit „ en onzuiverheit gezuivert. Aan de andere zyde hoe fwarter, vadzi „ ger en vochtiger dat de zuiker is, hoe drekkiger en grover dat hy „ zyn moet, en gevolgelyk hoe ongezonder en meer krenkende; want „ de meefte, indien niet alle, bewerkingen van koken, fchuimen, „ klarificeren, en verzygen, die men doet om grove raauwe fappen „ van het Zuiker riet tot *Muscovado* Zuiker te brengen, werden door de „ Rafinateur noch al tot hoger graadt gebragt; en met groote kosten, „ verftand en zindelykheit, de bruine zuiker om wit te werden „ bewerkt: En zekerlyk, hoe meer de zuiker van zyne grofheit en Si „ roopen ontlaft is, hoe nauwer ingedrongen, hoe harder zyn ligchaam „ is, en hoe meer geeften en leven dat 'er in is. Het zal tot alle ge „ bruiken van het huishouden met meer volmaaktheit ftrekken, van een „ fchoonder fmaak, van een uitftekender gefteltheit zyn, en maakt dat „ alle dingen daar ze in vermengt werdt, gezonder en aangenamer „ zyn; zo dat deze fchroomachtige menfchen zich wel verzekert kun „ nen houden, dat het glinfterendt grein en hardigheit van witte zui „ ker, niet geheel door 't innengfel van kalkwater veroorzaakt werdt, „ maar door zyn eige fynheit en fchoonheit, als zynde van de fwaarfte „ delen, of Siropen, of bruine Siropige hoedanigheid ontlaft, de welke „ is zacht, fwaar, en van een fwarte of platten aard; Behalven dat de „ macht en kracht van het zalpeterachtig zout 't welk 't intrekt, zich „ nabuiten zet, en met het water inlyft, onzichtbare en geeftige hoe „ danigheden zyn, zo onzichtlyk en aan 't Mensdom onbekent, als de „ kracht en macht die in het middel punt van alle planten en dierly „ ke fchepzels refideert. En alhoewel wy bewuft zyn dat ieder fchep „ zel toeneemt, aangroeit, en vermenigvuldigt, evenwel blyft de „ innerlyke kracht waar uit zulks ontftaat, een geheim, en t'eene „ maal onzichtbaar voor ons. Om nu te voldoen en beter te onder „ rechten die gene, die in hun geloof volharden, dat de werkman eeni „ ge loze ftrecken gebruikt omtrent 't bereiden van een mengfel van „ „ kalk,

„ kalk, of iets diergelyks in de witte ger. meerde zuiker, laten zy ge-
 „ meen water nemen als dat van de *Teemu* of *Nieuwe Rivier* is. 't welk
 „ voor het grootste gedeelte niet zeer schoon nog zuiver is. Laten zy
 „ daar in te trekken zetten, zo een kwantiteit van gebluscht kalk als
 „ de rafinateurs doen: In korten tydt zal het kalk ge ligchaam van de
 „ voorschreve kalk op de grondt zinken, en het water zal zo als het
 „ is, van alle hare onreinigheden gezuivert en verdunt werden, en
 „ daar en boven noch veel schoonder en zuiverder gemaakt werden als
 „ het ander water dat uit de zelve bron komt. Daar en boven, zal het
 „ kalk-water veel langer zoet blyven, en van alle soort van stinkende
 „ vervuildeit bevrydt zyn, als 't gemeen water dat in zyn geheel is,
 „ of waar in dit inmengfel van kalk niet gedaan is. Het is met dit zuiv-
 „ ver en schoon water, dat bruine en witte Zuiker opgekookt werdt,
 „ en dat geeft byde die soorten, dat levende glinsterendt greyn, en aan-
 „ genaam en geestig ligchaam, zonder het welke geen konst het
 „ zelve tot zo een compleet en nuttelyk ligchaam kan brengen, en zo
 „ levendig en krachtig in zyn werking werden: Aan wiens oorsprong de
 „ beste Medicyns, Apothekers en huis houdende vrouwen hun verkwik-
 „ kende en hardsterkende hoedanigheden verschuldigt zyn. Laat hen dan
 „ geloven of niet geloven, het is klaar dat 'er in de witte Zuiker van de Ra-
 „ finadeurs geen zodanig mengfel van kalk, aluyn, of iets diergelyks is.

Daar is een andere witte Zuiker van verscheide koleuren, onze
 Muscovado te boven gaande, genaamt *Lisbonse* Zuiker, om dat die
 eerst uit Bresil te *Lissabon* kwam; maar particuliere Planters hebben
 zulke goede Zuiker van dat soort in de Barbados gemaakt, als 'er ooit
 in Bresil gemaakt is geweest: Ik heb 'er een voorbeeldt van in dit Ka-
 pittel gegeven; en de vochtige Barbados zuiker werdt dikwils door on-
 ze grossiers voor *Lisabonse* verkogt, de welke de goede vrouwen een
vette zuiker noemen, onderstellende dat het beter zoet, maar onze Ra-
 finadeurs witte zuiker is veel witter, drooger en zuiverder dan de *Bre-
 silsche* witte zuiker. De beste Muscovado is witachtig met een glinsterendt
 grein, de naaste daar aan is zo wat aan de kant van een asgrauwe koleur,
 hebbende een groot, zandig grein of ligchaam; deze is 3. of 4. f. het hon-
 dert beter koop als de eerste soort, en werdt in 't algemeen door de rafina-
 deurs opgekogt, gelyk de eerste door de grossiers gedaan werdt. De
 derde is van een donkere koleur, wat minder als de twee andere, en
 goet om te rafineren. De minste soort van allen is van een diepe roo-
 de koleur, heeft een zacht slap grein of ligchaam, en maakt het slegste
 werk in 't rafineren, zo in hoedanigheid, koleur als veelheit. De
 waarde van alle Muscovado zuiker is altydt na gerade van deszelfs ko-
 leur en kracht; van witte zuiker, na zyn witheit en droogte; en van
 gerafioneerde zuiker het zelve; de eerste van welke altydt een *Voet*
 heeft, of grondtzip, en de laatste weinig of niemendal.

Wy zyn des te wydlopiger in onze redeneringe over deze profyte-
 lyke

lyke Plant geweest, om dat ze het voornaamste Artyskel van de *Britschen* Handel in *America* is; Wy hebben gezien hoe dat ze van een wortel tot een plant komt, en hebben ze in al hare werkingen gevolgt, tot dat ze bekwaam tot de tafel is, of tot de Confituur doos van de *Dames*; waar aan wy zien kunnen met hoe veel moeyte en kosten de Planters deze koopmanschap bewerken, die wy in *Engelandt* op zulke groote waarde niet kunnen stellen als wel behoort. Wy hebben gezien hoe de rieten na de moole, Vee moole, of windt moole gebragt werden; hoe het zap na de regenbak geleit werdt, daar van daan in ses of zeven kookketels, en daar van daan na de koelbak: Hoe dat men ze dan in potten doet, en daar na in het Distilleer-huis, en daar van daan in de klop-kamer brengt. Alle deze vertrekken zyn behoorlyk de een achter den ander getimmerd, om 't werk van de slaven zo veel als mogelyk te verlichten; de welke van Maandags s'morgens wanneer ze beginnen te werken, tot Saterdag s'avonds, wanneer ze altydt uitscheiden, gestadig daar aan gehouden werden; maar dat werk te zwaar zynde, om het zo lang met de zelve menschen uit te houden, werden ze tweemaal daags afgelost, en nemen hunne beurt in 't veld waar. Het zelve werdt met de paarden in de moole ook in agt genomen, daar 5. of 6. paarden te gelyk tot het trekken toe nodig zyn.

Zedert dat de windt molens opgekomen zyn, hebben de Planters zo veel vee niet gebruikt, noch ook zo veel gebrek daar aan gehadt als voor dezen. Men gebruikte ezels om de rieten, in plaats van nu met karren na de moolen te voeren, en de zuiker uit het voorraadt-huis na de waterkant te brengen, alwaar ze ingescheept of verkogt werdt.

't Geen nu noch af te handelen valt, is de drek van 't zap, de schuym van de Zuiveringketel, en het afschrypzel van de potten, al het welke bekwaam is om verbeterd te werden. Men voert het na de regenbakken en bakken alwaar het gest; en werden dan door pypen in de distilleer vaten geleydt in een huis, naast aan 't voorgaande, 't welk men het *Distilleer-huis* noemt, hier distilleert men ze eerst, en dan werd het overgehaalt tot een geest daar wy af gesproken hebben, genaamt *Rum*.

De manieren om zulks te bestieren, zyn zedert de eerste Volkplantinge van het Eilandt veel verbeterd: men heeft het tot zodanige volmaaktheit gebragt, dat indien 'er niet een zekere sterke sijnak by was die het van 't zap van het riet ontfangt, zou het naast aan de Fransse Brandewyn aankomen; ook is het zekerlyk gezonder, ten minste in de zuiker Eilanden; alwaar men aangemerkt heeft, dat die lustig van het laatste drinken, het niet lang maken, daar de *Rum* drinkers een goede ouderdom bereyken.

Rum vernielt de radicale vochten en de verteringe van de maag zo haast niet als de Fransse Brandewyn doet, welkers schraale hongerige magerheit klaar blykt, door 't leggen van een raauw stuk vleesch daar in, 't welk

't welk veel gauwer verteren en vergaan zal als een gelyk stuk ter zelve tydt in *Barbados brandewyn* of *Rum* gedaan.

De Siroopen de welke het afdruiptel zyn van de Zuiker, werden in 't Landt gedistilleert, of na *Engelandt* afgescheept en aan onze distillateurs verkogt, de welke daar mede een edele zulvere Brandewyn maken, veel beter als 't Koren Brandewyn of eenige andere geest, uitgezondert dat de wyfstok voortbrengt en daar van wordt overgehaalt.

Het afdruiptel van de Zuikerpotten in de Rafinadeurs Distilleer-huizen in *Engelandt*, wordt bruine Siroop genaamt, en deze is veel zuiverder als de Siroopen van de Barbados, uytgezondert de bruine Siroopen van de Barbados, die ook het afdruiptel van de Zuikerpotten zyn, na dat de Zuiker daar gerafinceert is.

Bruine Siroopen maken uitstekende schoone Brandewyn, en de bruine Zuiker een fynder geest als die. Deze gaat alle andere Brandewyn zo veel te boven, als het licht de duisterheit doet, zynde de beste en edelste hardsterkinge die men van eenige vrucht of gewassen kan maken.

Siroopen en bruine Siroopen zyn van een uitstekend gebruik in de Medicynen en andere dingen, inzonderheit in gistende vochten of dranken, waar in zy in vele trappen, boven de zoetheit van 't koren geprefereert moeten werden, en die tot geen gebruik dienen; maar die Zuiker en zyn Siroop zullen veel beter in derzelver plaats gevonden werden.

Wy moeten bekennen dat deze treffelyke voortbrenging van het riet in de Barbados, een van de aangenaamste en nuttelykste zaken in de werelt in vele opzichten is. Want behalven de voordelen die men daar van in de Commerciegeniet, daar men in een ander Hooftdeel van spreken zal, kunnen de Medicynen en Apothekers het zelve niet ontbeeren, werdende byna drie honderderly medicynen met Zuiker opgemaakt: Meest alle banket en Confituur-waren krygen haar zoetheit, en werden daar door bewaart. De meeste vruchten zouden zonder dat verderffelyk zyn, de schoonste pasteyen kunnen zonder dat niet gemaakt werden, noch de beste Cordialen die in de Dames haar zalletten zyn; also min haar Confituuren: Het Karnhuis zou ons ook nooit zo een verscheidenheit van schotelen kunnen verschaffen als het doet, alleen door het toedoen van dit edele zap.

VIII. HOOFDSTUK.

Van den handel van de *Barbados*, na en van *Engelandt* na *Africa*, en andere gedeeltens van *America*: En van hun cours hebbende gelt Specien, of Munt.

DEn handel van de *Barbados* is algemeener als vele menschen zich zouden inbeelden, de welke niets daar van daan ziende komen als Zuiker, en weinig andere waren, denken dat alle Kooplieden daar alleenlyk gebruikt werden om de Zuiker te kopen, en na huis te sturen.

Het is waar dat dit het voornaamste Artykel is, en 't is dit, dat zo veelderhanden handel na zich sleept, als na *Engelandt* om de nodige behoeften tot den onderhoudt en kleding van de Planters en hunne huisgefinnen te verzorgen; na *Nieuw-Engelandt* en *Carolina* om voorraadt: Na *Nieuw York* en *Virginie* ombroot, spek, blom, Indiaans koorin en tabak; na *Guinie* om Negers; na *Madera* om wynen; na *Terceras* en *Fyall* om wynen en brandewyn; na de Eilanden van *May* en *Curassau* om zout; en na *Ierlandt* om Osse vleesch en spek; maar dien Handel is zedert laatst wat afgenomen.

Men staat verbaast wanneer men overdenkt het ongelooffelyk getal volks dat dit kleine plek lands in 't werk heeft, waar van wy elders zullen handelen, en wat groote Commercie het in die delen van de Werelt veroorzaakt.

Aangaande den handel met *Engelandt*, kon het voor dezen 400. schepen, de meeste van een considerabele groote, met Zuiker, Cattoen, Gember, &c. affaden. Zedert den oorlog, is dat getal tot 250. afgenomen, en egter is dit veel meer als alle de andere Zuiker Eilanden zamen konden bybrengen om af te laden.

De Inwoonders planteden in het eerst Tabak, en zonden die na *Engelandt*, maar die wierdt zo slegt bevonden, dat de noodzakelykheit zo wel als 't profyt, hen dwong om na eenige anderen Handel om te zien, hoewel 'er zulke goede tabak als ergens in de Werelt gewassen is.

Indigo wierdt daar over eenige jaren afgescheept, maar nu is 'er weinig of geen in 't Eilandt gemaakt. Zy maken een groote kwantiteit geschrapte en uitgebroeide Gember, en zy hebben overvloed van Cattoen struiken, een Koopmanschap daar men zyn profyt zeer wel by vindt.

Zy

Zy ſchepen ook af na *Engelandt*, *Lignum Vitæ*, Succaden, Citroen Water, Siroopen, *Rum*, en Limoen-zap. Deze twee laaſte waren was men gewoon over twintig jaren in vaatjes tot een preſent te krygen, gelyk men de Succaden deedt, en het Citroen Water in Bottels: Dog nu de Franſſe wylen en brandewyn duur zyn, ende Limoenen ſchaars, heeft men zich van *Rum* en *Punch* veel bedient, en Limoen-zap vervult de plaats van Limoenen. Deze goederen verzenden zy aan hun Factoors of Correfpondenten in *Engelandt*, de welke twee en een half *per cent* hebben aan Commiſſie voor het verkopen, en zo veel voor de retouren, en een half *per cent* Commiſſie om 't gelt met wiſſelbrieven te betalen en te ontfangen.

De Kooplieden in de Barbados hebben 5. *per cent* Commiſſie voor het verkopen, en 5. *per cent* voor de Retouren, 't welk te zamen met de andere voordelen, hun bezigheid zeer profytelyk maakt; maar zy kunnen ook wel de Planters miſleyden omtrent de prys daar ze voor kopen en verkopen, hen verpligtende, de noodtdruften die zy weten dat zy hebben moeten, tegens de prys die het hen gevalt, te nemen, en hen de zelve voor hun Zuiker gevende, die zy weten dat ze verkopen moeten.

De meeste Kooplieden aldaar zyn een zoort van Winkeliers, die hunne goederen in hunne pakhuizen weer uitslyten. Van de laaſte zyn verſcheidene Winkeliers die heele Cargas daar van kopen tegens zo veel *per cent*, ſchietende by avance de inkoop koſten op volgens de Facture, van de ingelade goederen, en ſlyten naderhandt de goederen wederom uit. Deze goederen die alle van *Engelandt* of *Ierlandt* gebragt werden, zyn deze.

Ozinbrigs, 't welk een voorname Koopmanschap is, waar van een zeer groote menigte door de dienſtboden en ſlaven gebruikt werd, welkers kleding van deze zoort van linnen gemaakt is.

Linnen van alle zoorten voor de Planters en hunne huisgezinnen. Breedt laken en Karzayen voor de Planters eige gebruik, of van hun Opzienders.

Zyde en ſtoffe voor hunne vrouwen en dienſtboden van de huishouding.

Roode mutſen voor de ſlaven, mannen en vrouwen.

Kouffen en ſchoenen van alle zoorten voor Meesters en knechts.

Handſchoenen en hoeden van alle zoorten en fatzoenen.

Franſſe kramery en pruyken.

Boordfels van linnen, wollen en zyde.

Oſſevleefch uit *Ierlandt*.

Erweten, bonen, haver en biſcuyt. De drie eerſte uit het landt van 't Weſte; de laaſte van *Londen*, het broot daar beter zynde dan in eenig ander gedeelte van *Engelandt*, en zal beter duuren, 't welk

nu zeer wel te pas komt, daar men goede biscuit koopt tegens 8. f. het hondert. Eer men het in de Barbados krygt, is het misschien half van de wurmen gegeten, of ten minsten in die tydt half bedurven, en de rest is nergens goet voor. Deze schade heeft men eeniger mate voorgekomen door de goetheit van 't broot, 't welk de Bakkers van *Londen* het best bakken, en hoewel het op 't platte landt beter koop komt te staan, evenwel werdt het in die tydt aan de *Brugge* verkogt, of in het voorraadthuis op de Planters woning, daar is zo groot een aftrek van, dat de prys in 't generaal dubbelt is, en zo is 't dikwils met het biscuit van *Londen* mede.

Wynen van alle soorten, zwaar bier, en *Pale-Ale*, pekels, kaarsen, boter en kaas, yzer waren voor molens en Zuiker werken, als zaagen, handt zagen, vylen, beylen, beytels, houweelen, booren, handtbeylen, spykers en alle soorten van *Birmingham* waren: Loodt waren, kruit en hagel en roodt koper waren. Wat aangaat het roodt koper en *Birmingham* waren, hoewel het goede Koopmanschappen zyn, zo komen ze evenwel het minst over een met het Klimaat van een van die Eilanden. Zy roesten, kankeren in, en werden in weinig jaren opgegeten.

De lucht is daar zo vochtig, dat indien eenig gereedschap van staal hoe schoon dat het is, maar eene nacht in de lucht bloot gestelt werdt, het de volgende morgen geroeft zal zyn, 't welk hoewel de goederen thans zo ras niet roesten, de oorzaak is dat men dikwils een vervulling van diergelyke goederen nodig heeft, Koper waren zynde voor de zuiker, van een zeer goed gerief.

Klokken en horlogies gaan zelden daar wel; maar ik geloof dat de horlogie-makers of te minste de Eygenaars, dikwils in gebreke blyven, van 'er wel nate zien, 't welk de oorzaak zo wel is, als van de lucht, welkers vochtigheit gezegt werdt de veeren en mouvementen te beslaan, waar door de beweging onegaal gemaakt werdt. Ik heb een Heer gekent die een Horlogie in de Barbados gebragt hadt van *Waters* maaksel, omtrent tien jaren geleden, na dat hy het vier in *Engelandt* gehadt hadt; 't zelve ging daar wel zeven jaren lang, zonder dat men het behoefde schoon te maken of te verstellen: Daar een horlogie ter zelve tydt door de zelve man gemaakt, van de zelve prys, en even eens bewaart, in veel minder tydt in Engelandt bedurven is geweest, zonder dat 'er eenig toeval op kwam: En evenwel over verscheide jaren ging het wel of beter als het ander, 't welk zedert een andere reys in de Barbados is geweest, en gaat steeds wel, zonder 'er iets aan te verstellen. Dit is een klaar bewys dat het Klimaat zulken vyandt niet is van dat edele konstwerk, als zominige onkundige *Reizigers* vernemen.

Alle soorten van *Indisch* goet, en speel goet, koolen, haardstee-
nen, hoepels, in een woordt al wat goet voor een Engelsche Markt
of

Jaarmarkt is, kan men daar verkopen, als men op't onderscheit van de Klimaten acht geeft.

Dienstboden willen wel aan de man, inzonderheit de zodanige die niet om misdaden overgevoert werden, maar die uit hun vrye wil derwaarts gaan. Van deze zyn gansche Compagnien uyt *Schotland* gezonden, en zedert het maken van de Unie, hoopt men dat 'er veel meer derwaarts overgebracht zullen werden. Dog op 't verschil tusschen de twee Natien gerefen, wegens de *West-Indischen* Handel te *Darien* en elders, onthielden de Schotten het voordeel dat de *Engelsche* Volkplantingen trokken uyt den overvloed van dienstboden, voortkomende door 't groot getal armen in dat Koninkryk.

Handwerklieden, timmerlieden, winkeliers, metselaars, finits, vloerleggers, koper slaggers, kleeremakers, zyn zeer gezocht, en indien ze hun werk wel verstaan, kunnen ze 25 of 30 l. ieder voor hun vyf jarige dienst verdienen.

Dit en de andere Eilanden onder de Regeering van Koning Karel, hadden 't scandaal van kinder steelen, zo jonge karels als jongens, dat is, de zelve dwingende of verlokkende om buiten hun vrienden weeten aan boord te gaan. Eenige groote Kooplieden wierden daar over beswaart, en Sir *W. Hayman*, een Koopman van Bristol, wierd met der daat daar over voor den Rechter *Jefferies* in Rechten betrokken, dog het feyt wierd nooit ten vollen tegens hem bewezen, en zedert dat de Wetten zo scherp daar tegens ten uitvoering zyn gebracht, zo wel in de Volkplantingen als in *Engeland*, is die booze handel t'eenemaal gestremt. Die gene die een Carga van waren bederf onderworpen, of vergankelyke waren na de Barbados willen zenden, moeten alvorens eenige noodzakelyke voorzorge dragen, namentlyk dat zy hun boter, olie, kaarssen, vochten, en voorraad zo na aan 't einde van September als zy kunnen, moeten inschepen, op dat het Schip waar in die geladen hebben, omtrent 't midden van November mogen aankomen, de reys gemeenlyk van zes weken zynde, indien het Schip directelyk daar na toe zeilt. Ik weet in 't byzonder een Schip de *Richard* en *Michael*, Capiteyn *John Williams* Commandeur, behorende aan Mr. *Rich. Walter* en Col. *Michael Tenis*, dat de 't huys-reis in 22. dagen, zynde de kortste passagie daar men ooit van gehooft heeft, van dat Eiland na *Engeland*, afgeleyt heeft. Want in het algemeen is zo een t'huys-reis van ses of seven weken, en een uitreis van vyf of ses weken. De Paketboten leggen het in 't gemeen in zes en twintig of acht en twintig dagen af.

Men moet ook zorg dragen voor de keur van de goederen, die gekogt werden om derwaarts te zenden; want zo de Factoor of Koopman zich op de winkeliers in *Londen* of andere plaatsen verlaat, zal hy dikwils bevinden dat zyne Koopmanschappen, zeer kwalyk op 't platte Land verkogt werden, alwaar hy een goet Correspondent moet

maken te hebben , die hem geftadig advys geeft van de vraag na alle foorten van Koopmanfchappen , zommige van die daar wy van gefproken hebben , altyd beter getrokken werdende als de andere , na dat 'er fchaarsheit is , en na dat ze de Planter nodig heeft. Hy moet voor al zorg dragen dat ze wel ingepakt werden , inzonderheit de Franffe Kramers waren , glas en alle licht brekende waaren , of hy zou wanneer het in de Barbados kwam , gruyts in plaats van Koopmanfchappen ontladen.

De vracht van goederen 't huyswaards , voor de laaftten Oorlog was 5 of 6. l. de ton ; en zedert is ze geweest op 12 f. het hondert , 't welk zo goet is als dertig pont de l'on ; want vele oxhoofden zuyker wegen 12 en 13 hondert aan gewicht , waar van vier 56 hondert maken , byna drie ton van 20 hondert tot de ton , en ik heb vaten gezien van 800 pond gewigt het ftuk , welkers gewicht daar was 6400 gewicht tot de 8 ton ; 't welk tegens 12 f. *per Cent* aan vracht van de Barbados op *London* , by de 40. l. de ton aan vracht komt te ftaan. Die buiten 's Lands gingen , plagten te geven 20 f. en 't is nu 4 of 5 f. de ton. Dit zyn zware laften voor de Planters , die zy door geen middel kunnen voorkomen ; edoch zullen wy elders breeder hier van fpreken.

De zuykers onder de Regeering van Koning *Jacobus* , wierden voor 20 en 21 f. het hondert verkogt ; de flegfte van alle voor 17 en 18 f. en de zelve zoorten werden nu tegens 30 en 32. f. verkogt. Zy wierden onder Koning *Williams* Regering byna tegen 3 l. en de witte na gerade verkogt , welke pryfen door flegte oogften , ftormen of nemen van Schepen veroorzaakt zynde , de Planters niet verwagten moeten 't zelve in hunne rekeningen van verkopeningen te zullen zien , ten ware de zelve toevallen noch kwamen te gebeuren.

Wy zullen niet treden tot alle byzonderheden van de pryzen van alle waaren die van de Barbados komen , en men zou zo veel hier van niet gezegt hebben , doch dit is alleen het voornaamfte , en daar is iets in 't verhaal , dat Hiftorifch is.

Den handel die naaft aan die van de *Engelfchen* in de Barbados komt , is de *Africaanfche* , de welke door de Agenten van de *Koninglyke Africaanfche Maatschappy* aldaar voornamentlyk beftiert werdt. Het zyn tegenwoordig Col. *Butler* , Mr. *Bates* en Mr. *Steward* , Kooplieden aan de *Brugge* , doch die Maatschappy bezwaart den handel niet , zo als ze voor deze deed , tot groote fchade van de *Londense* Kooplieden , die aan haar 40 *per Cent* op hand gelt gaven , op hunne Cargas op *Guinée* , om de vryheit van den Handel te mogen hebben ; en boven dat , wierden zy genoodzaakt de Maatschappy hunne Koopmanfchappen te laten kopen en laden na de prys die zy 'er op ftelde , 't welk met andere voordeelen die Maatschappy zo veel opbragt als 60 *per Cent* , op alle de Kooplieden hunne rekeningen van ingefcheepte goederen ,

deren, de welke op Africa, op Slaven handelen gestelt zynde. Die Commercie is nu open, en alle Kooplieden op *Guinée*, de Neger handel dryvende, betalen alleen 10 *per Cent* aan de *Koninglyke Maatschappy*, tot onderhoud van hare Forten en Kasteelen.

De waaren die men derwaards uit Engeland zend, zyn musketten, kruit en wapenen, sineer, &c. zo als elders gezegt is, eenige hoeden en andere dingen tot de dracht behorende.

De prys van een Neger in *Guinée* over 30 jaren was, 50 f. of 3 l. en nu de *Barbaren* hun voordeel en onze nooddrift zo wel weten, houden zy hunne Slaven tot op 9, 10 en 12 l. 't stuk, 't welk de duurte op de Plantagien veroorzaakt, alwaar zy over 20 jaren zomwylen tot de zelve prys wierden verkogt.

De Planters door de Agenten van de Maatschappyen en de byzondere Factoors, omtrent de prys van hunne Negers lange tydt misleit geweest zynde, zyn onlangs ontrent dezen Handel veel te kort geschooten. Zy zenden na *Engeland* om de *Cargas* die zy tot de reis nodig hebben, en vaardigen kleine schepen af, 't zy alleen, of in Compagnieschap, na *Guinée* tot het afhalen van Slaven, om hunne Plantagien te vervullen, die alle Jaren met 20 of 30 Negers gerecruteert moeten worden, voor ieder 4 of 500 morgen, of hun Capitaal zou haast tot niet werden. Want menschen zyn het leven van 't gantsche werk in de Barbados, en het is 't gebrek van dien dat de Planter in een behoefstigen staat houd, wanneer hy zich in die ongelukkige omstandigheden bevind.

Den anderen aanmerkelyke handel daar wy noch van spreken moeten, is dat op *Madera* om Wynen, die de voornaamste drank zyn die aanzienlyke lieden van het Eilandt gebruiken, 't zy op zich zelve, of met water gemengt. Van deze werden omtrent 3000 Pypen, *Malvesey* en *Vidonia* in een jaar ingebracht, 't zy door de *Londense* Kooplieden, of door de Barbadiers zelfs. De eerste uytgave die men te *Madera* doen moet, is van 20 tot 25 *Milrees* de Pyp, ieder *Milree* waardig zynde 6. f. 8. d. Engels gelt, dat is van 7 tot 9 l. de Pyp, behalven de lasten; en ze gelt op de Barbados van 18 tot 20 l. de Pyp, na dat 'er overvloed of schaarsheit van die Koopmanschap is. Het is een uytstekende wyn, en hy heeft een byzondere hoedanigheid, namentlyk, dat hoe warmer dat hy gehouden werd, hoe langer dat hy duuren zal. Die wyn die directelyk uit *Madera* in *Engeland* komt, schynt als verschaalt te wezen, by die welke direct op de Barbados komt, en in tyden van Oorlog, is het de gewoonlyste weg om ze hier in te voeren.

Hoewel de Barbados nooit tegens *Jamaica* van gelyke voordelen kan roemen, als omtrent den Handel op de *Spaanse West-Indiën*, en nooit zulke toevloeying van Rovers gehadt heeft, die de geene zyn, die den overvloed van 't Zilver toebrengen, edogh was 'er over vier á vyf Jaren

Jaren zo veel gelt in het Eilandt in kas , dat men meent dat het wel 200000 l. st. aan waarde beliep, vele Kooplieden aan de *Brugge* 10000 l. gereet gelt by gelegenheit betaalt hebbende ; dog die overvloed is thans zo gemindert , dat het veel zal wezen , zo 'er tegenwoordig de tiende part van die somme in de Barbados is. Dit wierdt voornamentlyk veroorzaakt door 't goet gewicht van hunne stukken van achten ; en de Proclamatie in 1702. in Engelandt afgekondigt om 't gelt na zyn gewigt op zekere waarde te stellen , zettede vele Handelaars aan om 't Zilver op te kopen , en het zelve na de andere Eilanden of in *Engelandt* te brengen , om de premie van de *Wisselbrieven* uit te winnen , de welke op het intrekken van de stukken van achte , en Papier Credit aanstellende , tot 60 toe rees , en is nu 35 *per Cent* ; en in vredens tyd , wanneer den Handel bloeyde , was het maar 10 of 12 *per Cent*. Na de Wetten van het Landt , moeten alle stukken van achte , *Seville* , *Mexico* en *Pillars* voor 5 s. gaan , en alle halve en vierde part stukken naar advenant. De acht stuivers stukken , of zeven stuivers en een half , worden *Bits* genaamt , en is in 't generaal het gelt dat op Markten en in Ordinarissen gangbaar is. Lichte stukken en die van slegter alloy , mogten niet uit *Engelandt* ingevoerd worden , alwaar het een gemeene zaak was zulke stukken op te kopen , en die na de Barbados te zenden. Hoewel de Cours van dit gelt dus gereguleert was , edoch was 'er niet genoeg om alle behoeften van den Handel daar mee goet te maken , en de Kooplieden ruylde de waaren die zy mee bragten , voor Zuyker , Cattoen , Gember , en de gewassen van het Eilandt , *Muscovado* zuyker zynde 't generale *Middelpunt* van de Commencie aldaar , zo wel als in andere landen.

De eenigste zaak die 'er noch overig is , om in dit Hoofddeel verhandelt te werden , is de Assurantie die Kooplieden en Planters voor de veiligheid van hunnen handel geven , en deze is in tyd van Oorlog zo buitenspoorig , dat de Assurateurs uit en 't huis 30 *per Cent* willen hebben , daar zy voor den Oorlog zich met 7 of 8 zeer geern zouden vergenoegt hebben. De onzekerheit van diergelyke Assurantien , byna alle de Assurateurs daar door geruineert geworden zynde , in zo verre dat van 2000 l. op een Polis , ik wilt 'er 1500 van kwaad te zyn , eer dat het verlies gebeurde , maakt dat de Planters hun eyge risico lopen , zo dat zommige van hen tien duyzend pond in een jaar door hazard verlooren hebben , 't welk ons tot het volgende Arttykel geleyd.

IX. H O O F D S T U K.

Van de Rykdom van het Eiland, ten tyde van
deszelfs voorspoed; het voordeel dat het
aan Engeland toebacht, de nadeelen
die het lyd, en hoe het verligt en
verbetert kan worden.

WAnneer wy de rykdom nazien, die uit de gewassen van dit klein plekje gronds voortgekomen is, zullen wy vinden dat het voor de Kroon van *Engelandt* zo goet als eenige zilvere of goud Myn geweest is: door de overgroote meenigte van menschen die in dit Eilandt de kost krygen, als door een vloot Schepen daar toe van noden; wat getal Zeelieden voed het, als ook wat vermeerdering heeft het aan 't Nationale Kapitaal niet bygebragt, zo wel als de groote middelen die particuliere menschen daar door gewonnen hebben, want (om niet te spreken van menschen die een Kapitaal van 100000 of 150000 l. in het Eilandt bezitten,) hoe vele Koopliden verkregen in korten tyd niet, Landeryen, Eertytels en Ampten, door het credit en 't profyt van deze bloeyende Handel, de welke onder de Regeering van Koning *Karel* de IIde 400. Schepen te werk stelde, ieder van 150. vat den een door den ander, in 't geheel 60000 Vat bedragende, waar op wel 20000 Zeelieden moesten wezen, behalve de familien die binnelands door het timmeren en reden van zo veel schepen, niet minder als 8 of 10000 Zielen uitmaakten. Den uitvoer uit dit Eilandt beliep gemeenlyk op 30000 Oxhoofden zuyker, waar van de helft voor een binnenlandfche, en de andere helft voor een vreemde consumptie gebruikt wierdt, en door het vertieren van 15000 Oxhoofden binnen 's Lands wierden te minste 10000 Zielen meer onderhouden, van dewelke eenige van hen, zelfs ryk geworden zyn. Het nette provenu van deze Zuyker mag op omtrent 250000 l. loopen, en dat van de andere waaren als gember, cattoen, ziroopen, &c. op 100000 l. meer, in alles op 350000 l. waar van de helft in Manufacturen, en goederen hier van daan weer uytgingen; want zy eeten, drinken en dragen al, dat van het gewas van *Engelandt* is, en door dit middel word voor 20000 monden meer zorg gedragen; behalven noch zo veele die door 't bewerken of weer uytlyten van deze waaren bestaan. In alles, by een nauwe uytrekening genomen, zou men wel durven staande houden, dat door den Handel op de Barbados, niet minder als 60000 Perzoonen in *Engeland* bestaan. en 'er 50000

S

dau

OOF T.

dan in de Barbados zynde, onderhoud dit Eilandt honderd duyzend zielen, alle *Engelsche* of *Europianen*, zynde een zelftigste gedeelte van de Inwoonders van 't *Britsche* Ryk; hoewel dat na 't getal van de morgen Lands te werk gaande, het op geen duyzendste part zo groot is, de drie Koningryken alleen reekende. Door de 15000 Oxhoofden, die na *Holland*, *Hamburg* en de *Straat* vervoerd werden, en de aanmerkelyke meenigte van met kley bestreeke zuyker, die men na *Alicanten*, *Genua*, *Livorno* en *Napels* verzerd, was het Nationale Kapitaal tot 50000 l. aangegroeyt, behalven wat het noch vermeerdert is in den uytvoer van Gember, Indigo, &c. 't welk te zamen een jaarlyks voordeel voor de Natie was van 200000 l. en dit voor 20 jaren te zamen maakt, 4 millioenen; en stellende maar de helft van die somme voor de laatste 20 jaren, namentlyk 2 millioenen, zal het op 6 millioenen belopen, daar het Publyk zyn Capitaal, door dezen Handel in 40 Jaren tyds, mee vermeerdert heeft: Daar en boven brengt het noch 30 of 40000 l. jaarlyks in den Exchequer voor Accynsen en belastingen, en heeft weinig of niet tot deszelfs bescherming daar uit getrokken. In tegendeel heeft men 6 of 7000 pond 's jaarlyks daar van daan tot de *Treasurie* alhier overgemaakt, voor de belasting van 4 en een half *per Cent*; en wat lasten ook de Inwoonders voor hunne veiligheid hebben moeten dragen, is als uit hun eige zak gekomen, uitgezondert eenige kwartiteit uit Engelandt overgezonden heeft.

Dit heeft tot groote klachten in de Plantagie aanleyding gegeven, en hun Agenten alhier hebben vele Requesten ten fine van redres ingelevert. In de laatste oorlog wierden zy gehouden zich zonder de minste bystand te behelpen en alles te wagen, uitgezondert in een of twee expeditien tegens de *Franse*, 't welk hen op meer lasten jaagde dan het Gouvernement daar voordeel van trok.

In dezen Oorlog zyn zy beter gevaren, 't welk zy aan de tegenwoordige voorzichtige Regeering verschuldigt zyn. Want men heeft zorg gedragen om hen onderstand van Ammunitie van Oorlog toe te zenden. Doch zy hebben een onuytspreekelyk gebrek aan volk, 't welk niet alleen oorzaak is, dat zy vele duyzende morgen Lands onbebouwt laten leggen, maar ook de hoge prys van de Knechts en Slaven. Dit zou men voor een gedeelte voorkomen kunnen, door het zenden van 5 of 600 man, om hunne Forten te bezetten, ten einde zy voor geen overrompeling te vrezen hadden, en hun eige volk op hunne Plantagien konden gebruiken.

Verscheide regimenten zyn na de Zuid-Eilanden en *Jamaica* gezonden, doch de Barbadiers hebben het geluk noch niet gehadt dat men een genoegzaam getal manschap by hen liet. Ter contrarie, hebben zy om de andere te beschermen, alles uit hun eygen Eilandt getrokken.

Zy

Zy zonden 1500 Man met Sir *Timothy Tornhill*, &c. tegens *Martinico* onder Koning *Williams* Regeering , en onder deze van hare tegenwoordige Majesteit , 1000 met Col. *Codrington* tegens *Guadeloupe* , waar van vele honderden nooit te rug gekeert zyn : Edoch , zyn 'er nooit eenige recruten in hun plaats weer na toe gezonden.

Den Oorlog in 't Land , nam al die manschap weg , die zich anderziets daar na toe zou begeven hebben , of die 'er na toe zou hebben vervoert geworden ; en de Schotten zedert hunne harde behandeling tot *Darien* , wilden voor de Engelsche Volkplantingen geen dienstboden laten volgen , zo als ze op een redelyke prys gewoon waren te doen ; al het welke zamen gevoegt , het Eilandt dier voegen verzwakt heeft , dat mogelyk deszelfs grootste veiligheid is , dat de vyanden haar zwakheit niet kennen.

De Aëte tot lichting van vier en een half *per Cent* , meld in de Voorrede , dat het ingewilligt was tot het bouwen en onderhouden van de Forten , het timmeren van een Raadhuis , &c.

Deezen inkomst brengt verscheide duyzenden jaarlyks op , en van die tyd af , dat de zelve ingewilligt wierdt , beloopt het wel meer als 300000 l. Edoch is 'er geen duyzent Pond daar van tot het gebruik van het Eilandt , gedurende de gansche Regeeringen van Koning *Karel* , Koning *Jacobus* of Koning *William* , door 't Gouvernement aangelegt geweest. Daar wierden Pensioenen uit betaalt , en wat de Barbadiers nodig hadden , waren ze gedwongen door andere belastingen te lichten. Nooit hebben ook gedurig al die tydt , hunne Agenten , niet tegenstaande zy voor het bestieren van hunne zaken een goet jaarlyks wedde hadden , hen eenige aanmerkelyke dienst gedaan in 't doen aanleggen van deze belasting , of een gedeelte daar van ; tot die gebruyken , daar het toe gegeven was. 't Is waar , men heeft derwaards Convoyen gezonden , en de schepen hebben daar door de zekerheit van hun Commercie eenige tyd gekregen ; maar zy zyn niet in staat geweest om de Frausse Kaapers te beletten van het Eilandt rond te kruysen , en alle Schepen die 'er kwamen , na huys of na vreemde landen de wil hebbende , weg te nemen. Twaalf Kaapers hebben op een tydt by dit Eilandt gekruyst , en een Oorlogschip lag die gansche tydt in de Haven , welkers Capiteyn gebrek aan volk voorwendende , geweygert heeft uit te loopen , hoewel zulks van hem in zeer dringende bewoordingen begeert wierdt. Want wanneer de Officieren derwaarts gaan , en buyten 't bereyk van de Admiraliteyt zyn , gaan zy als Souvereynen te werk , en vermeenen dat hunne macht na hun welbehagen bestiert zal werden.

Het verlies van hunne Barbados schepen in de Oorlogen met Vrankryk , is voor de Planters , Kooplieden , en al die gene die eenig belang by dat Eiland hebben , een vervaarlyke slag geweest. Zy hebben meer dan eenige ander handel geleden , hun verlies door 't kaapen binnen de tyd van een jaar in de laatsten Oorlog op 380000 l geschat

ſchat zynde. En in het jaar 1704. wierden uit een Vloot van 33 ſchepen, 27 genomen. Uit een ander van 6 ſchepen wierden 4 genomen: En uit een Vloot van 40 ſchepen, namen de Franſche het grootſte getal weg.

Men ziet middel genoeg om dit kwaad te verhelpen, maar het voegt ons niet onze meerdere te onderrechten, welkers wyſheit, om op een andere manier te werk te gaan, hare redenen mag hebben, daar wy mogelyk niets tegen zouden kunnen inbrengen.

Met het doen kruyſſen van eenige Fregatten omtrent 't Eilandt, en eenige andere in 't nauw van het Canaal, zou men 't verlies van zo veele van onze *West-Indiſche* Schepen kunnen voorkomen, want die Handel is zo voordelig, dat men die onkoſten zeer gemakkelyk zou kunnen goet maken.

De Aſſurantien zyn zo hoog, dat de Planters het niet op kunnen brengen om de Premien te betalen: Zo zy het doen, zal het Aſſurantie gelt dikmaals de eerſte koſten niet betalen; doch onderſteit dat de Aſſurateurs ſtand houden, het aftrekken van 18 en 20 f. *per Cent* daar men geen reden van geven kan, de onkoſten van byeenkoſten, Commiſſie en andere laſten, lopen zo hoog, dat zo de Planter van twee reyzen een Oxhooft zonder Aſſurantie behouden overkrygt, hy met riſico te loopen beter gedaan zou hebben.

Dit heeft men alleenlyk door de vaſtigheid van onzen handel voorgekomen. En dat is een algemeen Arttykel, 't welk hier af te handelen al te verdrietig zou zyn.

De Barbados handel heeft buyten de andere niet zonderlings in, als dat die ongelukkiger is geweest. Een ander merkelyk nadeel daar de Handelaars onder zuchten, is de weinige aanmoediging die men hen omtrent het met kley beſtryken en rafineren van hun zuykers gegeven heeft, door de zware beſtaſtingen die'er op alle eerſte en tweede zoort, niet minder als 12 f. het hondert gelegd zyn. Door welk middel zy genoodzaakt zyn hunne zuykers hier na toe tot hun groot nadeel ongezuivert over te zenden, want zy kunnen hun zuyker gemakkelyker rafineeren en tot een civielder prys geven, als de Zuykerbakkers in *Engelandt* doen.

De lage pryſen van die Koopmanſchap in dezen Oorlogs tydt, zyn noch een andere tegenſpoed voor de Barbadiers geweest. Gedurende de laaſten Oorlog leeden zy ſchrikkelyke ſchade, maar hun zuyker wierd wel verkogt van 50 f. tot 3 l. het hondert, doch nu word ze voor 30 of 32 f. het hondert verkogt. En dit wierdt voornamentlyk veroorzaakt om dat men zich inbeelde, dat het nemen van zo een groot getal Schepen door de Franſen, de prys daar van zou doen ryzen. Want gelyk wy gezegt hebben, de helft van de zuiker die uit de Barbados vervoert word, is voor een uitheemſche Markt, en wanneer 'er buiten 's lands na gevraagd werdt, is ze overal te vinden

zo wel als in 't Eilandt, nademaal de Franſſe de zelve nu beter koop geven als de Engeliſche, en de uitheemſche Markten, door de grootte menigte die zy uit de geweiſten van onze eige Plantagien vervoe- ren, overkroppen.

De prys van de zuyker is onlangs, door het inbrengen van eenige duyzzende Kiſten uit de *West-Indiën* door de Hollanders, vry veel ge- daald. Zy kunnen dit ten tyde van oorlog wel uitvoeren, wanneer die Koopmanſchap een gevoeglyke prys mag gelden. Maar in Vredens tydt ſtrekt het tot geen profyt. Ter zelve tydt voelen de Barbadiers wel de ſchade daar van ten opzichte van hunnen handel; en het eenigſte middel om zulks voor te komen, is door het vermin- deren van de belasting op de witte zuyker, waar door zy in ſtaat zouden zyn om die tot minder prys als een ander buiten 's lands te kunnen verkoopen; want alle Natien hebben het recht om 't geen hen gelieft op hun eyge grond te planten, en 't gewas daar van, waar dat zy maar een markt kunnen vinden, te verkopen, en de goedſte koop zal altyd de preferentie hebben.

De buitenspoorige vrachten, 20 à 25 l. de Ton, is een andet overgroot nadeel voor de Barbadiers, en de eenigſte weg om dit voor te komen, is, dat men hier zorg drage om hen Convoyen en vlooten toe te zenden, en hunne Schepen met Zeelieden te voor- zien, ten einde de Eigenaars aangemoedigt mogen werden hunne ſche- pen tot die reys uit te ruſten; en indien ze ſchepen genoeg hadden, zouden de vrachten weer tot hun eige prys keren.

De wiſſel van het gelt, die geweſt is 50, 60 en 70 l. *per Cent*, is een groote hinderpaal tot den Handel, en het proteſteeren van des Planters wiſſelbrieven in *Engelandt* is voor beyde, (de Planter en de Koopman) van het zelve kwaad gevolg. De Planter trekt op zyn brief van lading, en zo zyn zuyker verlooren werd, komt de wiſſel- brief te rug, die ten eerſte op 20 *per Cent* geloopen is, voor intreſt en koſten, 't welk hem en zyn Plantagie dikwils in een ſchuſt ſteekt, die hy nooit kan afdoen.

Het gebrek van voorraad, is voor de Inwoonders van dit Eilandt ook een groote ongelegentheid. Voor dezen gingen vyftig of zestiſch ſchepen ieder Jaar derwaards uit Engelandt en Ierland, geladen met bitter Bier, Ale, Broot, Blom, Boter, Kaas, Offevleefch en Viſch, en nu gaat 'er de helft met die Cargas jaarlyks niet na toe. Zy kun- nen ook geen genoegzame onderſtanden uit de Volkplantingen op de vaſte kult trekken, by gebrek van volk om die Schepen tot dien Han- del te bemannen.

De Aſte van Navigatie waar by de Vreemdelingen verboden werd met hen te handelen, is een andere ſtrengte moedbeneminge; en hoe- wel zommige van deze maar voor een tydt zyn, en men hopen mag dat ze met den oorlog een einde zullen nemen, zullen de andere egter blyven

blyven duuren , ten ware het den Grootte Raad van de Natie geliefde die ongemakken die zy lyden , te overdenken , en zorg droeg om daar in te voorzien ; waar in Haar Majesteit , niettegenstaande dat zy altyd bereid is om hare onderdanen verlichting te geven , in zommige gevallen geen ontlasting zonder een Acte van 't Parlement kan vergunnen.

En wanneer wy overwegen de overgrootte kosten waar in zy vervallen zyn , dat een man daar in 't vershot van 2 of 3000 l. moet zyn , eer hy 100 pond zuiker aan gewicht kan maken , 't welk in vredens tyd boven 12 of 4 s. niet waardig is ; en altyd een leggend Kapitaal van 5000 l. moet hebben om hondert Oxhoofden zuiker te maken , komt het ieder een maar redelyk voor , dat ze aangemoedigt behoren te werden , zo veel als de staat van de Zaaken het binnen 's Lands toelaat.

De prys van hun Zuyker zou door hun eyge bestiering wel kunnen steigen , indien men hen overreden kon , dat ze hun Land dat niets voortbrengt , met Cattoen beplanteden , en die manufactuur alzo voortzetteden. Zy zouden als die van *Oost-Indiën* kunnen doen , en kleeden zich met het gewas van hun eige Land , dewyl hun Cattoen goet is , en de stoffen die 'er gemaakt werden , een bekwame kleding voor het Klimaat zyn. Door dit middel zouden zy overgrootte kosten die zy doen moeten om lakens uit *Engelandt* te ontbieden , kunnen besparen. Zy zouden hunne Plantagien met minder volk kunnen bestieren , en minder zuiker makende , zouden zy ze gevolgelyk beter op prys houden : Kennende daar en boven noch een groot gedeelte van hun Land miszen , zouden zy het zelve kunnen laten bebouwen , en met voorraad voor hunne Familien en dienstboden beplanten : Zy zouden ook niet gehouden zyn zo een groote quantiteyt van zoute visch en vleesch te koopen , 't welk men by ervarandheid bevonden heeft , dat de gezondheid van hun volk nadeelig was. De gewassen van hun eige Plantagien zouden beter voor de gezondheid zyn , meer krachten by zetten , en in veel graden gezonder als de andere zyn.

Zo zy eens hun zuykers op een goede prys konnen brengen , zouden alle andere gevallen van dwang veel lydelyker zyn ; of daar toe schynt geen ander middel te wezen , als minder te maken , of dat wy meer verkoopen en inschepen. Zo doende , zouden de Hollanders het inbrengen uit de *Oost-Indiën* moede werden , en de Fransze geen hebbende om te verkoopen , gelyk 't geval in vredens tydt wezen zal , zou de Markt weer in onze handen komen ; en 't zal de Barbadiers hun eige schult zyn , zo zy te veel zuiker maken , en te weinig koor en andere behoeften planten.

Of nu de Regeering t'eeniger tydt geraden mag vinden hen ontlasting te verleenen , of de Acte van Navigatie te niet te doen , dan of de Barbadiers zelfs zulks met reden kunnen begeeren , vermeen ik niet te

te besliffen , maar het is zeker dat ze niet te veel doen kan voor een Volk , dat een plekje Lands 't welk over tachtig jaren niets waardig was , zodanig verbeterd heeft , dat het nu vyf millioenen sterling Kapitaal waardig is , alles daar onder gerekent , en het zou , met een behoorlyke aanmoediging door vrede en gunst , in weinige jaren in waarde voor vele andere niet behoeven te wyken.

St. L U C I A.

St. *Lucia* of *St. Lucyes* , zynde een van de Charibische Eilanden , onder den bestiering van den Gouverneur van de Barbados , moet voor een gedeelte van de Engelsche Conquesten in *America* gehouden werden , hoewel geen Engelschman zich ooit daar neer gezet heeft.

Het legt op 13 Graaden 13 Minuten , en kan gemakkelyk van de Barbados gezien werden. Zynde niet boven de 20 of 30 mylen van het eene Eilandt tot het ander. De *Charibbeens* plagten daar van andere Eilanden te komen , om in een byzonder zaizoen te visschen. Doch zedert de Fransse zich op Martinico ter neer gezet hebben , en zomtyds hen moeyte aangedaan en ontroert hebben , zyn zy zelden of nooit daar gekomen.

Daar zyn twee hooge bergen in 't Eilandt , die zeer koud zyn. Men ziet ze van een groote distantie , en de Fransse noemen ze ; *Les Pitons de St. Alause*. Aan de voet van deze bergen zyn aange- name Valeyen , met groote bomen gedekt , en met fonteynen besproeyt.

De Lucht acht men gezond , ook dat het aardryk vruchtbaar is ; edoch kan ik niet bespeuren , dat iemand zeggen kan , dat hy zulks door zyn eige ervarentheid of door die van anderen weet.

Het is noch niet t' eenemaal ontdekt , hoewel verscheide Schepen daar op gedreven zyn , gaande of komende van de Barbados en andere *Charibische* Eilanden , en de *Barbadiers* zyn dikmaals daar na toe vermaakshalve gegaan.

St. V I N C E N T S.

IS het Eilandt dat naast aan *St. Lucia* komt , en ook in 't gezicht van de Barbados. Het legt op 16 graden Noorder breete , en was het volkrykste van de Charibische Eilanden , eerdad de Europeanen zich

zich daar neer zetteden. Maar de Indianen zyn nu meest door de Oorlogen die zy met de Engelsche, of andere van hunne vyanden gehad hebben, verdelgt.

Die gene die dit Eilandt *Ferro* of *Fietro* een van de Canarische gezien hebben, verzekeren dat dit byna van de zelve figuur is. Het is omtrent 24 mylen in de lengte, en 11 in de breete, en byna van de zelve grootte als de Barbados.

Daar zyn overal hooge bergen in, tusschen welke vruchtbare vlaktens zyn, zo als gezegt is, maar zy hebben aankweekers van noden, om ze wegens hun vruchtbaarheid met eenige zekerheit te kunnen pryzen.

De *Charibbeens* hadden voor deze vele sehone dorpen; daar zyn'er nu noch verscheide, doch zy zyn gansch niet volkryk.

Daar zyn nu eenige Negers, die tegens de *Engelsche* opgestaan zynde en hen overmeestert hebbende, een soort van Volkplanting aan dat Eilandt gemaakt hebben, en zynde daar van beyde de sexen, is hun getal aangegroeyt. Eenige Engelse schepen van *Africa* komende, 't zy dat ze de wil na dit Eilandt hadden of niet, zyn zomwylen daar aangedreven.

Zy leven na hun oude mode, en van de Indianen afgezondert, met de welke zy geen verstandhouding hebben, maar zy zyn te sterk om door de zelve ondergebracht te werden, en zy kunnen niet uitgedreven werden, hebbende geen schepen om ze over te voeren, en een plaats om daar na toe te gaan, ten zy ze zich zelve als slaaven verkoopen.

DOMINICO.

IS onder de bestiering van de Gouverneur van de Barbados: Het legt op 50 graaden, 30 minuten Noorder breedte, en is omtrent 40 mylen lang, en 40 mylen over langs, alwaar het op zyn breedste is.

Daar zyn verscheide hoge bergen in 't midden, de welke een onge-naakbare grondt omvatten, alwaar van de toppen van zekere rotsen, men een oneindig getal van kruypend gedierte kan zien, van een schrik-kelyke grootte en lengte.

Alhoewel de *Engelschen* voorgeven Heeren van dit Eilandt te zyn, hebben zy nooit durven onderstaan, om daar een Volkplanting te maken, alzo de *Charibbeens* te talryk zyn. En wy zouden van die Barbare Natie in dit Kapittel gehandelt hebben, indien wy gedacht hadden, dat de plaats aan de *Engelschen* behoorde. Daarom hebben wy van hen in 't breede gesproken, in de Historie van St. *Christoffel*, de aanzienlykste onder de *Charibbische* Eilanden, teminste onder die, daar de *Engelschen* in bezit van zyn, waar aan de Lezer gewezen werd.

Geen

Geen van alle is zo volkryk als *Dominico*. De Inboorlingen vertellen aan alle vreemdelingen die 'er komen, een wonderlyk sprookje van een overgrootte monstreuse Slang, die zyn verblyf in de boven verhaalde grond heeft. Zy verzekeren dat 'er in zyn hooft een zeer slikerende steen gelyk een Carbonkel is, van een onwaardeerlyke prys; dat het Monster gemeenlyk dat kostelyk Juweel niet een dun vlies, dat zig vlug beweegt, bedekt gelyk dat van een menschen ooglid, en wanneer het gaat drinken, of zich in de diepe grond vermaakt, vertoont hy het t'eenemaal: Zo dat de rotsen daar omtrent een wonderbaarlyk geflikker uit het vuur dat uit dat dierbaar Juweel glinstert van zig geeven.

De History zweemt zo na een *Roman*, dat wy verwondert zyn dat de *Franffe* geen *St. George* uitgevonden hebben om deze trotze Draak te dooden. En buiten twyffel zouden zy'er dan een lengte van schoone Historien van de liefdens gevallen van deze gallante Cannibals by gevoegt hebben.

Voor deze hadden zy hier een Koning, of liever een Cápitein die in alle de oorlogen die de Inboorlingen met hunne vyanden op de vaste kust hadden, de Voorhoede van hun Leger geleyde, die een byzonder merkteken om zyn lyf hadt, om zich van anderen te doen onderscheiden.

De *Franffen* hebben dit Eilandt meer bezogt als de *Engelsche*, hoewel de laatste zeggen dat het hen toebehoort. Doch het zy hoe het wil, de *Charibbeens* hebben altoos meer van de eerste gehouden; misschien is 'er meer overeenkomst tusschen den aardt van de *Franffe* en deze *Barbaren*, als tusschen de *Engelsche* en hen. Hier namen de *Charibbeens* hun wykplaats, toen ze door de Europeanen uit de andere Eilanden verdreven wierden.

In 't Jaar 1640. maakten de *Franffe* Vrede met alle deze Eilanders, doch wy vernemen niet dat de *Engelsche* de moeyte namen van met hen in onderhandeling te treden, waar in zy misschien noch gerechtig noch voorzichtig geweest zyn; want die van *Dominico* hebben zulk een afkeer tegen hen opgevat, dat zy hen het meest van alle Nationen haaten, uitgezondert de *Ariovagues*. Dit wierdt door het verraad van onze Landlieden veroorzaakt, de welke voor deze onder pretext van vriendschap en van hen te onthalen, hen aan boord van hunne schepen wisten te krygen, en wanneer dezelve daar vol van waren, zeilden ze weg, en bragten mannen, vrouwen en kinderen tot slaverny. Het is gevaarlyk voor de *Engelsche* op dit Eilandt gezien te werden, en verscheide die door storm aan strand gedreven waren, hebben 't verraad van hunne Landlieden duur moeten betalen.

Daar is een opmerkelyke passagie in de History van de *Charibbische* Eilanden in 't Frans beschreven, en in 't *Engelsch* door Mr. *Davyes* van *Kidwelly* overgezet; waar uit wy bezeffen mogen wat Recht de

Iide Deel.

T

Staa-

Staatē hebben tot de Landen die ze in America bezitten , en indien deszelfs stelling goet is , zal het Recht van de *Engelsche* op *Dominico* niet zeer klaar blyken : *Het is een algemeene Regel* (zegt den Auteur,) *dat een Land van Inwoonders ontbloot , aan die geene behoort die 'er eerst bezit van neemt , zo dat noch de Konings van Vrankryk vergunning , noch die van een Maatschappy , iets meer kan doen dan deze Heeren te verzekeren tegens de pretensien van die van hun eige Natie , die zich tegens hunne desseyne zouden willen aankanten.*

Welke aanmerking op alle andere gevallen , waar in de Natien van Europa een verschil over eenig gedeelte van *America* onder elkander hebben , toegepast kan werden , en nu alle Landschappen van Inwoonders ontbloot moeten zyn , om een volk tot het in bezit nemen van de zelve Recht te geven , zo zouden die 'er in wonen het zelve van de bezitter moeten hebben gekocht. Het is waarschynelyk dat de *Charibbeens* nooit het bezit van dit Eilandt zullen afstaan , en men mag het ook wel uit de Commissie van de Gouverneur van de Barbados laten , gelyk het Koningryk van *Jerusalem* uit de Tytels van de Koning van *Spanje*.

In de tydt dat dit Eilandt ontdekt wierd , was 'er een *Charibbeen* woonachtig dien de Franse Capt. *Baron* noemden. Hy maakte hier van daan invallen op de *Engelsche* in de andere Eilanden , maar de Indianen hebben onlangs een schrik gekregen om hunne magtige Nabuuren te ontruften , dewyl het deze laatste gemakkelĳk zou vallen de anderen indien het hun geluste , uit te roeyen.

Wy zullen van 't Eilandt van *Dominico* en van de *Charibbeens* breder spreken , wanneer wy van de Domeynen in *America* , den *Spanjaarden* , *Franssen* , *Hollanders* en *Portugezen* onderhevig , zullen handelen.

HISTORIE

VAN DE

ZUID EILANDEN

ANTEGO.

ANTEGO legt tusschen de Barbados en *Desirado*, op 16 Graaden en elf Minuten, Noorder breedte. 't Is omtrent 20 mylen lang, en even breed op verscheide plaatsen. De aandoening daar van is gevaarlyk voor de scheepen, wegens de rotsen die het omringen.

Men vind in dit Eilandt weinig of geen fonteinen van versh water, waarom men al over lang gedacht heeft dat het niet te bewonen was; Edoch verkreeg de Lord *Francis Willoughby* omtrent het Jaar 1663, dit Eilandt van Koning *Karel de Twede* in eigendom, en omtrent 't Jaar 1666, zettede hy daar een Volkplanting neder.

Het is waar dat de *Engelsche* in de tydt van *Sir Thomas Warner* dit Eilandt ontdekten, en dat eenige Familien zich daar neer zetteden, omtrent 30 Jaren voor dat de eigendom aan de Lord *Willoughby* vergunt wierd. Maar hunne volkplanting was zo onzeker, dat de Fransse voorwendeden, zich, na dat de Spanjaarden hen uit *St. Christoffel* verdreven hadden, in 't bezit van dit Eilandt te hebben gestelt, zo zy naderhand het gedeelte van dat Eiland niet herwonnen hadden.

Het Eilandt is in 5 Parochien verdeelt, drie van welke kleine Steden zyn; gelyk *St. John*-Stad na 't Noorden; en *Falmouth* en *Bridge Town* na 't Zuiden. De anderetwee Parochien zyn, *St. —* en *St. —*

St. Johns Have is de gemakkelykste. Daar en boven zyn 'er noch verscheide andere goede Havens als *Five Island* Have, zo genaamt van de 5 kleine Eilanden die Westwaards van het Eiland leggen. *Carlisle* Baay, *Engelsche* Have, aan 't einde van de welke is *Falmouth-Town*, door *Charles* Fort verdedigt. Naast daar aan is *Willoughby-Baay*. Aan de Oost-strand is *Bridge Town*, dan *Green* Baay; een weynigje daar van daan is *Green* Eiland; dan *Nonsuch* Have, zynde een ruime Baay.

Van deze Kust na het Noord Oostelyk strand, zyn verscheide kleine Eilanden, genaamt *Polecat Eiland*, en *Goat Eiland*, en meer Noordwaards, *Guana Eiland*, *Bird Eiland*, *Long Eiland*, *Maiden Eiland*, en *Prickle-Pear Eiland*.

De hoofstad van het Eiland is *St. Johns Town*, 't welk omtrent in hondert huizen bestaat, en 't getal van zielen in deze gansche Volkplanting werd gerekent op omtrent 8000 Blanken, behalven de Swarten, die driemaal zo veel in getal zyn, hoewel zy nu geen 18000 uit maaken.

Deze nitrekening is de grootste daar ik van gehooft heb, hoewel zommige my onderrecht hebben, dat 'er geen 1000 srydbare mannen in *Antego* zyn, het welk kwalyk te geloven is, dewyl het Eilandt zedert 15 Jaren gebloeit heeft, en een zeer goet regiment van 400 man onderhouden heeft, en niemant zou durven veronderstellen dat zy meer als een derde part van hun getal tot den oorlog gebruiken.

Hoe moeyelyk dat de toegang na dit Eiland is, zyn 'er egter zo vele plaatsen daar men landen kan, dat wy verwondert zyn dat de Fransse *Antego*, zo wel niet als de andere, daar de landing moeyelyker was, aangetast hebben, alzo 'er de Forten zo sterk niet zyn als die van de andere Eilanden waren, noch het volk zo talryk. Niettegenstaande het een ryke Landstreek is, echter hebben de Fransse dit niet als met dreygementen ontroert.

Het gebrek van fonteynen van versch water in dit Eiland, werd door regenbakken vervult, waar in de Inwoonders het regenwater vangen, en bewaren. Daar zyn eenige bronnen; maar geen rivier in 't gansche Eilandt.

Men vind hier eenige kreeken, als twee aan het einde van het Eiland *Five Island* have, en een genaamt, *Indiaan Creek*, tusschen *English* Have, en *Willoughby* Baay.

Wy hebben niet zeer veel van de Zuid-Eilanden te zeggen, om dat 'er weinig gedenkwaardige geschiedenissen voorgevallen zyn, en dewylze alle afgezonderde Gouvernementen, onder een Gouverneur of Capiteyn Generaal zyn, is de opvolging van de onder Gouverneurs door de Gouverneur en *Chef* aangestelt, zo onzeker, dat wy ons niet kunnen laten voorstaan van ze in een behoorlyke order te zullen stellen; daarom zullen wy ze alleen noemen als wy gelegenheit hebben om eenige feyten aan te halen, waar aan dat ze deel hebben gehad.

Edoch, eer wy met ons verhaal van *Antego* voortgaan, oordeelen wy dat het niet oneige zal zyn, 't geen wy van het Klimaat, het aardryk, de dieren, gewassen en Handel noch te zeggen hebben, eerst afhandelen.

De situatie van dit Eiland toont genoegzaam aan dat het daar heet
moet

moet zyn, en inderdaad is de hitte veel onverdraaglyker hier als in de Barbados, hoewel verder van den *Evenaar*; het aardryk zandiger zyn-
de, en de grond zo wel niet van bosschen gezuivert, geeft daar mo-
gelyk aanleiding toe.

Men was hier gewoon zeer dikwils *Turnados* of *Orkanen* te heb-
ben, 't welk zeer lastig was; en zy zyn 'er thans noch niet dan
te veel, gelyk de Inwoonders dit laatste Jaar zulks tot hun groote
schade ondervonden hebben.

Onder de dieren die men zeggen mag dat dit Eiland byzonder-
lyk eigen zyn, vind men voor eerst onder de Visschen, de *Dorado*
of Zee Brasse, daar Mr. *Davyes* van *Kidwelly* in zyn vertaling van
de Historie van de *Charibbische* Eilanden, zegt, dat hy *Dorado* genaamt
werdt, om dat zyn hooft in 't water schynt te zyn van een groene,
vergulde klare lucht koleur: Hy neemt zyn vermaak in 't vol-
gen van de schepen, doch zwemt zo snel, dat de geene die hem
vangen wil, met een yzere haak of lange stok aan 't einde van een
werp-net vast gemaakt, zeer behendig moet zyn. Niemand kan
zich een visch verbeelden tot het zwemmen beter voorzien als deze;
want hy heeft het voorste gedeelte van het looft scherp; de rug
borstels gewys met steekels voorzien, strekkende tot aan de staart
die puntig is; twee vinnen aan ieder zyde van 't hooft, en zo veel
onder de buyk, kleine schubben, en het gansche ligchaam is van
een figuur eerder breed dan dik, al het welk oorzaak is dat hy een won-
derbaarlyke snyding door 't water kan maken. Zommige van hen
zyn ontrent 5 voeten in de lengte. Die visch is een weinigje droog
in het eeten, en egter na 't gevoelen van vele, in smaak niet miu-
der aangenaam als Forelle of Salm.

De *Shark* Visch een soort van Snoek, is in overvloed in de Cha-
ribbische Zeen, en men heeft aangemerkt dat hy zo gemeen by *An-
tego* is, als in eenige andere Eilanden, waarom wy van hem te de-
zer plaats zullen spreken. Men noemt hem anders de *Requiem*; hy
is een soort van een Zeedog of Zeewolf, de verslindenste van alle
visschen en de gulzigste na menschen vleesch. De zwemmers heb-
ben 'er een groot schrik voor, en niet zonder zeer goede reden,
want hy leeft van de roof, en volgt gemeenlyk de schepen om op de
vuyligheit die buiten boord geworpen werd, te aazen.

Deze Monsters schynen van een geelachtige koleur in 't water te
zyn. Zommige van hen zyn van een onmeetelyke lengte en dik-
te, en zodanig, als bekwaam om een mensch in eene beet in twee
te kloven, hun vel is ruyg, waar van men voor deze zachte vylen
maakte om het hout te polysten. Hun hoofd is plat, en de opening
van de bek is juist niet voor de snuyt, maar onder de zelve; waar
uit komt, dat om op hunne roof aan te vallen, zy genootzaakt zyn
hunne buyken meest opwaards te keren: Hunne tanden zyn zeer

ſcherp en zeer breed , zynde alle getant byna gelyk een zaag. Zommige van hen hebben drie of vier ryen van deze tanden in ieder Kaakebeen. Zy leggen binnen 't tand vleefch , maar zy laten ze genoeg zien wanneer 'er gelegentheit toe is.

De *Shark* viſch werdt gemeenlyk door twee of drie viſſchen opgepaſt , die met een ſnelle en reguliere beweging voor hem heen zwenimen , en ieder houd halte , of avanceert meer of minder na ze zien dat de *Requiem* doet. Zommige noemen hen *Rambos* en *Pelgrims* ; dog de Franſſe Zeelieden , de *Requiem*s Piloots , om dat die kleine viſſchen zyn leydslieden ſchynen te zyn. Zy zyn niet veel meer als een voet lang en van een dikte na gerade. Doch hunne ſchubben zyn heerlijk , en met zo veele aardige en levende koleuren verciert , dat myn Auteur zegt (men wel zeggen mag;) dat ze met ketenen van paarlen , koraal , ſmaragden , en andere dierbare geſteentens omringt zyn.

De *Requiem* is niet goet om te eeten , ten minſte wanneer hy niet zeer jong is ; men meent dat het breyn van de ouden een hulp middel voor de ſteen of 't graveel is. De Franſſe en Portugezen noemen deze Viſch *Requiem* , of *Ruſt* , om dat hy gewoon is zich in ſchoon weêr te laten zien. Deſzelfs lever gekookt , levert een groote quantiteyt olie uit , die voor de lamp goet is.

Wy mogten lichtelyk met zo veel reden van deze viſſchen gehandelt hebben , toen wy van eenig andere gedeelte van de *Charibbiſche Eilanden* ſchreven. Edoch hebben wy ze hier geplaaſt , om dat wy vinden dat anderen dus voor ons gedaan hebben.

De *Bucane* die men op deze kult vind , is , gelyk de Indiaanſche inwoonders , gulzig na menſche vleefch. Hy gelykt wel een Snoek in figuur , doch is 7 of 8 voeten lang , en dik na gerade , leeft van roof gelyk de *Shark* , en grypt met woede de menſchen , die hy in 't water kan krygen , aan. Wat dat hy ook aanvat , ſnyd hy af ; en zo hy het al niet doet , zyn deſzelfs tanden zo fenynig , dat de minſte aanvatting van de zelve dodelyk is , indien 'er niet aanſtons eenig ſouvereyn tegengift opgelegd werdt.

Daar is een andere zoort van *Bucane* door zommige genaamt *Zee-Woudhanen* , van bek wat gelykende nadien van de Woudhanen , uitgezondert dat het opperſte gedeelte veel langer dan het laagſte is , en dat deze Viſch beide kaaken even gemakkelyk verroert. Zommige van hen zyn zo dik en lang , dat ze boven de 4 voeten tuſſchen het hoofd en de ſtaart lang zyn , en 12 duymen breed , by het hoofd op zyde meetende.

Het hoofd gelykt wat na dat van een Varke , doch met wyde blinkende ogen , die uitſteekend glinſterend zyn. Hy heeft twee vinnen aan de zyden , en onder den buyk een groote pluim , hoger en hoger by trappen ryzende , gelyk een haanekam , ſtrekkende van het hoofd tot

tot byna aan de staart, die in twee deelen verdeelt is. Behalven deze lange en vaste bek, heeft hy twee zoorten van hoornen, hard, zwart, en omtrent een voet en een half van lengte, die onder zyn strot neer hangen, en zyn aan deze zoort van visch byzonder eygen.

Deze kan hy gemakkelyk in een holle plaats onder zyn buyk verbergen, 't welk hem tot een scheede verstrekt. Hy heeft geen schubben, maar is met een ruyg vel gedekt; op de rug is hy zwart, groenachtig op de zyden, en wit onder den buyk. Hy is zacht, maar niet aangenaam om te eeten.

Men vind noch een andere Visch op deze Kusten, die genaamt werd de *Zee-Urchin*, en verdient die naam wel. Hy is zo rond als een bal, en vol van scherpe steekels. Zommige Europeanen die ze gevangen hebben, hebben ze gedroogt, en tot presenten aan Liefhebbers van Rariteyten gezonden, om in hunne Studeer-kamers op te hangen.

De *Zee Papegaayen* die in deze Zcën gemeen zyn, hebben schubben gelyk de *Karpers*, doch aangaande de koleur zyn ze zo groen als Papegaayen, daar ze hun naam van hebben. Zy hebben schoone en flikkerende oogen; hun oog-appel zo klaar als chrystal en met een donkere kring omringt, en waarom nog een andere kring zo groen als een sinaragd omfloten is, van welke koleur de schobben van zyne rug zyn, en die onder de buyk, van een geelachtig groen. Zy hebben geen tanden, maar kaaken onder en boven van een vast en dicht been, 't welk zeer sterk is, en van de zelve koleur als hunne schobben, in kleine afdeelingen verdeelt, zeer schoon op het oog. Zy aazen op schulp visch, en met die harde Kaakebeenen, kneusen zy als tuschen twee molesteenen, oesters, mosselen, en andere schulp visch, daar ze zich mee voeden. Zy zyn uitstekend goet om te eeten, en zommige van hen zyn zo kloek, dat ze het gewicht van 20 pond kunnen halen.

De *Espadon* of Swaard Visch ziet men veel in Zee op deze Kusten. Hy heeft aan 't einde van de opperste kaaken, een verweerend Wapen, omtrent ter breete van een groote slag-zwaard, het welk harde en scherpe tanden aan beyde zyden heeft. Dit wapen is in zommige van hen omtrent 5 voeten lang, 6 duimen breed aan 't benedenste eind; (om myn Auteurs woorden te gebruiken,) *gepallissadeert* met 27 witte en vaste tanden in ieder rey, zynde de grootte van hunne lichamen na gerade van dien.

Het hoofd van dit Zeemonster is plat en vreesfelyk om te zien, zynde van de figur van een hart. Zy hebben by hunne oogen twee luchtgaaten, waar door ze het water dat ze zwelgen weer uitwerpen. Zy hebben geen schobben, maar een graauwachtig vel op de rug, en een witte onder den buyk, het welke ruyg gelyk een vyl is. Zy hebben 7 vinnen, twee aan ieder zyde, twee op de rug, en een die

hen

hen tot een staart dient. Zommige noemenze *Zaag-visschen*, zommige *Keizers*, om dat 'er een vyandschap tusschen hen en de Walvisschen is, die zy dikwils tot der dood toe kwetsen.

Deze Visch en verscheide anderen, in de andere deelen van dit Traktaat vermeldt, zyn ook gemeen in andere gedeeltens van de *Charibbische Zeeën*. Edoch kunnen de Inwoonders hen gemeener namen geven; en misschien zullen de geringste by deze benamingen niet bekend zyn, alzo min als zommige van 't gevogelte, die wy vinden dat door Mr. *Davyes* in de boven aangehaalde Historie verhandelt werden; gelyk als de *Canides*, die omtrent de grootte van een Phaylant, van een zeer schoone plumaadje zouw zyn. Deze Vogel ziet men meer op Curassau, en daarom zullen wy 'er hier niet meer van spreken.

De *Flammans* zyn groote en schoone Vogels; doch wy zouden 'er in dit Arttykel niet van gesproken hebben, om dat ze zich in moeras-sige plaatsen en staande wateren vermaken, die in dit Eiland niet gemeen zyn, alwaar overvloed van alle zoorten van vogels is, zo wilde als tammen.

Daar is meer overvloed van vee en andere beesten, inzonderheit Wiltbraadt, dan in eenige andere van onze Charibbische Eilanden, welkers dieren meest dezelve zyn, gelyk ook hunne gewassen.

Zuiker, Indigo, Gember en Tabak waren de voornaamste gewassen en waaren van *Antego*, toen het eerst beplant wierd, maar nu werd Indigo en Gember daar zeer zelden voortgekweekt. De zuiker en tabak waren beyde slegt in hun soort, de eerste zo zwart en slegt, dat men kwalyk denken kan, dat hy door eenige konst geraffineert kan werden; en gelyk onze Engelsche Zuikerbakkers zich niet verwaardigden om dien drek in hunne ketels te doen, wierd hy in 't algemeen na *Holland* en *Hamburg* afgeschcept, zynde voor 16. f. het hondert verkogt, daar andere Muscovado zuiker voor 18 of 19 f. het hondert, gehaalt wierd.

De Planters van *Antego* hebben zedert hun Konst verbeterd, en daar werd thans zulke goede Muscovado zuiker gemaakt, als in eenige van onze zuiker Eilanden. Zy hebben ook eenige zuiker met kley bewerkt, 't welk men niet weet dat in *Antego* over 20 Jaren gedaan is.

Alhoewel 'er niet veel tabak in dit Eiland geplant is, zo is 't geene dat daar is, zo kwaad niet als het te voren was, toen het tot geen ander gebruik verkogt wierd, als om snuyf te maken. De wilde *Kaneel boom*, zegt men dat in de *lage landen*, of *Savanna* Boschen in *Antego* groeyt.

Wy weten hier van geen andere gewassen die het niet met de andere Eilanden gemeen heeft; en alzo daar van elders gehandelt hebben, zullen wy met onze Historie die maar beknopt is, voortgaan. Onze gedenk-

gedenkschriften voor de Zuid-Eilanden stellen ons niet in staat, (en misschien zyn de zaaken niet van dat gewigt,) om ons veel meer daar over uit te breyden.

De History van de *Charibbische Eilanden*, door Mr. *Davyes* vertaalt, maakt gewis dat *Antego* door de *Engelschen* omtrent zo vroeg als St. *Christoffel* bewoont wierd, hoewel wy daar geen ander bewys van krygen kunnen, zo blykt 't ons niet dat het eerder beplant is geworden als na dat het in eygendom aan Lord *Willoughby* geworden is. Zedert is het tot de Kroon wedergekeert, en tot een gedeelte van 't generale Gouvernement van de Zuid-Eilanden geworden, dog heeft over dezelve geen aanmerkelyke figuur gemaakt, als omtrent 't jaar 1680. zedert wanneer het zyn bloeyende staat, aan de zorg en Interest van Col. *Codrington* meest verschuldigt is, dewelke van de *Barbados* gaande, daar hy Onder-Gouverneur was geweest, na *Antego*, hieren in de andere Zuid-Eilanden liet planten; en alzo hy een groote kennis en ervarentheit in de Suyker Plantagien, en een groot kapitaal om het uit te voeren hadt, won hy zulke groote middelen als eenig Planter in de *Barbados* of *Jamaica* gedaan heeft. Andere zyn exempel volgende, zo bloeyde *Antego*; en alzo hy het tot een verblyfsplaats van zyn Gouvernement maakte, toen hy Capiteyn Generaal was, en Gouverneur Generaal van alle de Zuid-Eilanden, bloeyde dit Eilandt op het laatst zo wel als de andere, en het wierd reik, als ook volkryk.

Onder andere, die met de Lord *Willoughby* van de *Barbados* daar kwamen, was Major *Byam*, welkers familie steeds in het land is. Hy was een van de Commissarissen door die Lord aangesteld om met Sir *George Ayscues*, wegens de overgave van de *Barbados* aan het Parlement te handelen. Deszelfs zoon Col. *Willoughby Byam* was een van de aanzienlykste Planters in de Zuid-Eilanden.

Wy zyn niet in staat geweest om een nette Lyft van de Gouverneurs van deze Eilanden, van hunne eerste Volkplanting af, aan den dag te brengen, veel min van de particuliere Gouverneurs, of liever Onder-Gouverneurs van de byzondere Eilanden, waarom ik 'er dan geen ondernemen zal te geven. Sir *Nathaniel Johnson* was ten tyde van de *Revolutie* Gouverneur van die alle, en aan het Gouvernement niet aangenaam zynde, wierd hy t'huis geroepen; waar op Col. *Codrington* hem in deszelfs Gouvernement opvolgde, en Col. *Rowland Williams* wierd Onder-Gouverneur van *Antego* gemaakt.

In Maart 1689 viel 'er een schrikkelijke aardbeving voor in de Zuid-Eilanden *Montserrat*, *Nevis* en *Antego*. In *Nevis* en *Montserrat* geschiede geen groote schade, de meeste huizen zynde van hout, doch daar steene gebouwen waren, wierden ze in 't algemeen omverre geworpen, 't welk *Antego* zeer hard trof; alzo de meeste huizen, gebouwen, suikerwerken, en windmolens van steen waren: Verscheidene schepen wierden de hevigheit van de schudding op zee mede gewaar.

Op het uitbeesten van den oorlog tusschen *Engeland* en *Vrankryk* na de *Revolutie*, verzogten de Inwoonders van *Antego* zo wel als die van de andere Zuid Eilanden, bystand van de Gouverneur en van 't Gouvernement van de *Barbados*; en wanneer Sir *Timothy Thornhill* zyn regiment op de been gebragt hadt, zelde hy 'er mee na *Antego*, alwaar hy den 5 Augusty aankwam en het onaangenaam nieuws ontving, dat het Fort van St. *Christoffel* zich aan de *Franssen* op Maandag den 29 July 1689 met verdrag overgegeven hadt. Sir *Timothy* niet onkundig zynde dat zyn macht te swak was om een Eilandt, zo wel gefortificeert als St. *Christoffel*, aan te tasten, en het Gouvernement van *Antego* hem solliciteerende om by hen te blyven tot de aankomst van de Engelsche Vloot, die daagelyks verwagt wierd, stond hy hunne voorstellen toe; en bracht daar zyn regiment aan land, 't welk hy in de stad van *Falmouth*, omtrent van de grootte als St. *Johns* stad zond.

Na het verblyf van een maant in dit Eilandt, zond de Luytenant Generaal *Codrington* drie sloepen met 80 mannen van Sir *Timothys* regiment bemant, onder 't Commando van Capt. *Edward Thorn*, van *Falmouth* af, om de *Engelschen* met hunne goederen en gelt van het Eilandt van *Anguilla* af te halen, alwaar ze ellendig mishandelt en verstrooit waren door eenige *Tersche*, die de *Franse* ten dien einde daar aan Land hadden gezet.

Voor Sir *Timothy Thornhills* aankomst, en gedurende syn verblyfte *Antego*, hadden de *Indianen* van de naburige Eilanden die in Verbond met de *Franse* waren, verscheide landingen in dat Eilandt gedaan, doodende die Inwoonders, die aan de Zeekant woonden, ten getale van tien, en ontvlugteden telkens in hun snelle *Periagas*. Deze *Rovers* haar overvallingen, zyn ook al geweest, dat het volk van *Antego* wegens den vyand geleden heeft. Generaal *Codrington* beval aan eenige sloepen die goede zeilers waren, hen te vervolgen, doch de *Periagas* waren hen te gaauw; en om diergelyke schade in toekomstende voor te komen, wierd 'er sterk op de Kusten gewaakt.

Omtrent het midden van September, landde een *Franse* kaper met zyn volk op *Five Islands* by *Antego*, en nam eenige *Negers*, enzo als hy met zyn buyt weg trok, ontmoetede hy twee *Engelsche* sloepen, een van welke hy na eenige tegenstand nam; de andere die het ontvlugt was, kwam in, en gaf die actie te kennen: waar op Sir *Timothy* twee bemante sloepen uitzond met een *Compagnie* hand-granadiers, onder 't Commando van Capt. *Walter Hamilton*, dewelke hem den volgenden dag met zyn Prys opbracht, men vond aanboord van de Kaper 30 *Franse* en 6 *Yeren*; de laatste wierden door de *Kreigs-raad* te recht gestelt, en 4 daar van gehangen. In November ging Sir *Timothy Thornhill* na *Nevis* om de begeerte van het volk van dat Eilandt te voldoen.

De Inwoonders van *Antego* brachten 300 man op de been, die door Col. *Helverson* gecommandeert wierden, en landeden in een Eilandt, genaamt

naamt *Mary-Galante*, de *Franſſe* toebehorende : zy dreven de Inwoonders tot in de Boſſchen, verbrandeden hun ſtadt, vernagelden het geſchut, ſlegteden 't Fort, en kwamen met de geroofde buyt van het Eilandt op *Antego* te rug.

De Luytenant Generaal *Codrington*, (die tot noch toe zyn Commiſſie van Capiteyn Generaal niet ontfaangen had) bleef op *Antego*, terwyl Sir *Timothy Thornhill* van *Nevis* tegen St. *Bartholomews* en St. *Martens* optrok ; en zo als hy kwam aan de laaſtgemelde, zo kwam Monſieur *Ducaſſe* met 700 mannen van St. *Chriſtoffel* afzakken, om de *Franſſe* te onderſteunen ; de Major Generaal, (want zo luydde Sir *Timothys* Commiſſie) vaardigde een ſloep af met een expreſſe aan de Luytenant Generaal te *Antego*, om hem zyn ſtaat bekend te maken, verzockende dat hy hem eenige ſchepen tot zyn onderſtand wilde toezenden. Ingevolge van dien, beval de Generaal *Codrington* aan Col. *Hewiſon*, met omtrent 200 man van *Antego*, aanboord van die ſloepen, onder Convoy van drie Oorlogſchepen, een van 40, en twee van 20 tot dien einde klaar gemaakt, na St. *Martins* te zeilen, alwaar hy den 30 January aankwam. De *Franſſe* ſchepen die by 't Eilandt ten anker lagen, taſteden de *Engelsche* fregatten aan ; en na een gevecht van vier uren, met weinig of geen ſchade aan de zyde van Col. *Hewiſon*, zeilden ze weeder weg.

In 't volgende jaar kreeg de Generaal *Codrington* een Commiſſie van Koning *William* en Koningin *Maria*, om Capiteyn Generaal en Commandeur en *Chef* van alle Zuid *Charibbiſche* Eilanden te wezen ; en den Admiraal *Wright* ter zelve tydt met een een ſterk Eſquader Oorlogſchepen uit *Engelandt* komende, bragten alle de Zuid-Eilanden volk op de been tot het herwinnen van St. *Chriſtoffel*, onder dewelke dat van *Antego* een gantsch regiment van 400 man bybracht, het welk gecommandeert wierd door den Onder-Gouverneur Col. *Rowland Williams*, wiens Soon Mr. *Samuel Williams* eenige tydt daar na een van de Heeren ſtudenten in *Chriſti Kerk* in Oxford gemaakt wierdt, zynde een groot liefhebber van de ſtudie in wetenſchappen, waar in hy in korten tydt groote voortgangen maakte. Den Auteur is verſchuldigt aan de gedachtenis van zyn vriend hier in recht te doen, en dierhalven zal de *Lezer* deze afweiding ten beſte opnemen.

Wy moeten ook niet in gebreke blyven van recht te doen aan *Chriſtoffel Codrington* Schiltknaap ; de Gouverneurs zoon, die door zyn verſtand en bekwaamheid in de Poëzy en Welſprekenheid, in dezelve doorluchtige Academy boven andere uitmuntede, en verſcheide ſtukken maakte die geen minder ſucces hadden, als datde zelve de goetkeuring van kenders weg droegh : Hy was een Leeraar van *Aller-Zielen* Collegie ; en wanneer Koning *William* zyn bezoek van vriendschap, (zo als zyn Majeſteyt die geliefde te noemen,) aan de Univerſiteyt van *Oxford* afſeide, bedankte Mr. *Codrington* in de naam vandat geleert lichaam met een

zeer geleerde Redevoering zyn Majesteit daar voor. Hy was een Patroon van de beruchte Mr. *Creech's*, die zyn *Latynsche* Editie van *Lucretius* aan hem opdroeg. Wanneer dezen Heer de studie van Konsten en Wetenschappen had laten varen, trok hy het harnas aan, maakte zich in 't beleg van *Namen* beroemt, en wierd Colonel van zyn Majesteits Guardes te voet gemaakt. Men zou meer van zyne daaden en verdiensten kunnen zeggen, maar wy moeten indachtig zyn dat wy de History van Landschappen, en niet die van perzoonen beschryven; doch het hooge Ampt dat hy naderhandt in dit Eilandt bekleedde, waar van hy nu een Inwoonder is, zal ons, ten opzichte van de afweiding die wy goetgevonden hebben hier plaats te geven, de Lezer verschonon.

De uitkomst van de Expeditie van St. *Christoffel* en andere ondernemingen in de Zuid-Eilanden, zal ter plaatze zelfs, daar die actien voorgevallen zyn, verhaalt worden: Wy moeten maar een fout van de Courant verbeteren, dewelke den 18 September 1695 ons meldt: *Achthondert man, tot de Expeditie tegens de Fransse, op St. Christoffel, waren te Antego geworven*; daar men, na een nauwkeurig en getrouw Verhaal daar van, geschreven door Mr. *Thomas Spencer Jun.* Secretaris van de Heer *Tim. Thornhill*, Wapenschouwer van zyn regiment, en Onder-Comissaris, bevindt dat het *Antego* regiment alleen uit 400 koppen bestond; en waarlyk, indien dit Eilandt 800 man op de been kan brengen, om die tot een onderneming te gebruiken, mogen wy wel 't getal der zielen op 14 of 15000 in die tyd berekenen, 't welk niemant zou kunnen stellen, dat 'er ooit zo veel in *Antego* geweest zyn. Dit Eilandt zond haar aandeel van alle troepen die in de laatsten Oorlog tegens de *Fransse* op de been wierden gebracht.

In 't jaar 1696 was het *Hawings* Fregat alhier, en zeilde na *Londen*, als Convoyer van een kleine Vloot van 11 schepen, die boven de 11 weeken op reys waren.

De Generaal *Codrington* in 't jaar 1698 komende te sterven, wierd deszelfs zoon *Christoffel Codrington* Schiltknaap, daar wy reets van gesproken hebben, als Capiteyn Generaal, en Gouverneur en *Chef* van de Zuid-Eilanden, aangesteld; en in gevolge van die Commissie vertrok hy van *Engeland* na dit Eilandt, alwaar hy de meeste tyd gedurende deszelfs Gouvernement, zyn verblyf hield, zynde een van de grootste Eigenaars van 't zelve.

In January 1699 arriveerde den Admiraal *Bembow* aan de Zuid-Eilanden, hebbende Col. *Collinswoods* regiment aanboord, waar van een gedeelte de Quartieren in *Antego* betrok, en een gedeelte in de andere Eilanden. De Gouverneur wat meer troepen uit *Engeland* gekregen hebbende, om het verlies van deze goet te maken, alzo vele van hen in de Eilanden gesturven waren, besloot hy, met het uitbersten van de tegenwoordige Oorlog, de *Franssen* op *Guardeloupe* aan te tasten.

De

De Kooplieden van *Antego* hadden verscneide Kaapers uitgeruist, de welke gevoegt by eenige Kaapers van de andere Eilanden, een Esquader Oorlogschepen, en Macht ter Zee uitmaakten, die voor de *Fransje* te magtig was.

Hy bracht een regiment Soldaten op de been in *Antego*, waar van Colonel *Byam* Colonel was, ook gaven de andere Zuid Eilanden volk tot die onderneming.

Den 7de Maart 1702. kwam die Generaal met de Land en Zee macht, in 't gezicht van 't Eilandt van *Guadeloupe*. De *Fransje* schooten van strand op hem, doch deden anders geen kwaad als een man te dooden, en kwetseden een jonge aan boord van den Commandeur. De Vloot bleef tot den 10 wachten na de komst van het Oorlogschip de *Mardstone* en eenige andere kleine Scheepen, die een weinig van *Mary Galante* af lagen. Toen ze gearriveert waren, liet de Gouverneur in 't Noord-Westen van het Eilandt, het Anker vallen, en gaf order aan een deel volks om te landen, en eenige verspreide Plantagien op de Kust te vernielen, 't welk ook volbragt wierdt.

Den 12de met het aanbreken van den dag, landde Colonel *Byart* met zyn Regiment en een Detachement van 200 man van Col. *Whetams* regiment, op een plaats genaamt; *Les Petits Habitans*; alwaar zy wel eenige tegenstand vonden, maar noodzaakten den vyand wel haast om de vlucht te nemen.

Omtrent 9 uren 's morgens landde Col. *Whetam* met noch 800 man in een Baay Noordwaards van een Stad genaamt de *Baylisse*, alwaar hy een groote tegenstand van alle 's vyands troupen vond, die in een zeer goede en voordelige borstweering geposteert lagen. Deze speelden onophoudelyk met groot en klein schiet geweer op de *Engelsche*, en voor al met de grootste woede tegens den Admiraal, terwylze met landen bezig waren. Edoch niet tegenstaande al hun vuur, trokken de *Engelsche* onbeschroomt na hunne afshydingen voort; hebbende de musketten op schouder, zonder een schoot te schieten, tot dat ze de tromp van hun geweer op 't bovenste van 's vyands borstweeringe konden leggen. Van de *Engelschen* wierden drie Capiteyns en 't hooft van hunne Granadiers gedood, eer dat zy van de eerste borstweering meeter konde werden. Col. *Willis* maakte zich in die Actie door zyn groote dapperheid beroemt; en alle Officiers en Soldaten kweeten zich in die gelegenheit, gelyk *Engelsche* tegens *Fransje* vechtende doen, wy meenen gelyk mannen, die geboren zyn, om overwinnaars te wezen.

Tegens de middag hadden zy alle 's vyands buitenwerken veroverd. Een uur daar na werd de Stad genaamt de *Baylisse* ingenomen, gelyk ook de *Jacobus* Kerk, die de *Fransje* gefortificeert hadden, en waar in tien stukken Canon lagen.

Omtrent 2 uren 's achtermiddags namen zy een borstweering in, daer de *Franſſe* drie ſtukken Canon op geplant hadden, en een Redoat met een ſtuk.

Tegens de nacht, taſteden 400 Man en het Regiment van Marines, de *Jacobines* Plantagie aan, als mede de Borstweering langs de *Jacobines* rivier, de welke de ſterkſte en voordeeligſte was van alle die de *Franſſe* in de *West-Indien* hadden. Edoch, verlieten zy die, na dat de *Engelſche* maar twee ſchoten, met hun klein ſchiet geweer, daar op geloſt hadden.

De volgende dag trok de Generaal op zonder verdere tegenſtand, als dat het Canou van de vyand op hem ſpeelde, en hy nam bezit van de groote Stad genaamt *Baffeterre*, daar de *Engelſche* omtrent een week ſtand hielden, zendende partyen uit om de huizen van de Inwoonders, werken, zuyker rieten, en voorraat te verbranden en te vernielen. Zy belegerden het Fort en het Kasteel van *Baffeterre*, en avanceerden tot op een piſtool ſchoot van het Fort, en tot op een Muskiet ſchoot van het Kasteel; hebbende een battery met 16 ſtukken canon beplant. In deze Forten, en in een ander genaamt de *Dadaw Peck*, waren de Inwoonders met hunne Familien en beſte goederen gevlucht, latende het gansche platte land aan de genade van de *Engelſche* over, die van de *Franſſe* geleert hadden hoe weinig dat zy die, in zulke gelegentheden, plaats moeten geven.

Doch al deze goede ſuccellen wierden door eenige onverwachte verſchillen, tuſſchen de Bevelhebbers gerezen, vruchteloos gemaakt. Men moet het ook aan de wakkere tegenſtand van de *Franſſe*, en aan de ziekte van de *Engelſche* Soldaten ten deele toeſchryven, 't welk de Generaal verplichtte om zyn volk weer 't Scheep te doen gaan na dat men op 't punt van 't conquellieren van dit Eilandt geſtaan hadt.

In het jaar 1704. wierd Sir *William Matthews* Gouverneur van de Zuid Eilanden gemaakt; de welke kort daar aan geſtorven zynde, wierd aan Col. *Park* van *Virginia*, (die aan de Koningin het heerlyk nieuws bracht van de overwinninge die de Hertog van *Malborough* op de *Franſſe* te *Hochſtet* bevochten hadt, zynde toenmaals dezelſs Ajudant,) het Gouvernement van deze Eilanden opgedragen. Hy kwam te *Antego* den 14. July 1706. en hield hier zyn reſidentie. Eenige maanden te voren, hadden de *Franſſe* *Nevis* vernielt en uitgeplondert. St. *Chriſtoffel* had ook door een inval veel geleden; maar *Antego* was door hen niet aangetaſt geworden.

Omtrent deze tyd dat Colonel *Park* arriveerde, wierd een Yrſch Schip van *Bellaſt*, aan boord hebbende negen man en ſes jongens in 't gezicht van dit Eilandt, door een ope ſloep met vyftig *Franſſe* aange-taſt, dewelke zulk een goede tegenweer deed, dat 40 van de vyanden gekwetſt wierden, en de ſloep genomen en te *Antego* opgebracht wierdt.

In 't Jaar 1707. daar aan volgende viel 'er de schrikkelykste Orkaan of *Turnado* voor , daar men ooit in deze Eilanden van gehooft heeft. Hy befchadigde ze alle , maar *Newis* en *Antego* meer als de reft. Hy floeg huizen , werken en boomen om ver , rukte planten , zuikerrietten uit de aard , en veroorzaakte by na een algemeene vernielinge ; 't welk nu zwaarder viel , om dat de Inwoonders reets zo veel fchade aan een andere kant, door de vyand in hun handel geleden hadden , zo dat zy dit nauwlyks konden uitftaan. Edoch deze flag van Gods voorzienigheit komende , behooren zy die met meer lydzaamheit te verdragen.

Wy zullen 't geen wy noch van *Antego* te zeggen hebben , met een lyft van Officieren , Civiel en Militair , befluiten.

De Gouverneur en Capiteyn Generaal van alle de Zuid Eilanden , *Daniel Park* Schiltknaap.

De Luytenant Gouverneur van *Antego* , *John Geamons* Schiltknaap.

Edward Byam Schiltknaap , Prefident van den Raad , twaalf Raads-Heeren ; Hooft-Rechter , *Samuel Watkins* , Schiltknaap : voorts Colonel van 't Regiment te voet , Col. *Edward Byart*.

Colonel van het Regiment te paart , Col. *Lucy Blakmordt*.

M O N T S E R R A T.

DE Spanjaarden hebben dit Eilandt die naam gegeven wegens de gelykenis die het heeft met een berg in *Catalonien* niet ver van *Barcelona* , berucht door de Kappel die aan de Heilige Maagt toegewyd is , en die onder de Rooms Catholyken in de grootfte achting is , uytgezondert die van *Loretto*.

De *Engelfche* hebben niet goet gevonden het zelve een andere naam te geven , zedert dat zy 'er meesters van zyn. Het legt op 17 graaden Noorder breedte ; is omtrent drie mylen in de lengte , en by na zo veel in de breedte , zo dat het na een ronde figuur gelykt.

Het wierd door de *Europianen* ter zelve tydt als *St. Chriftoffel* ontdekt , doch daar wierdt geen volkplanting voor 't Jaar 1632. gemaakt. Tegens welke tydt Sir *Thomas Warner* eerfte Gouverneur van *St. Chriftoffel* te weeg bracht , dat een kleine Volkplanting zich daar neer zettede , beftaande uit onderdanen van *Engeland* , alzo wy niet verze-kert zyn dat het *Engelfche* waren , wordende dit Eilandt in 't algemeen voor een *Terfche* Colonie aangezien.

Het had de zelve Gouverneurs als *St. Chriftoffel* ; doch wy zyn van gedachten , dat men 'er Onder-Gouverneurs aangefelt heeft , gelyk dat zedert in gebruik gekomen is. Wy hebben geen goede onder-

derrichting zo van Generaals, als noch van Particuliere Gouverneurs kunne bekomen, waarom wy den Lezer ook niet met verkeerde zul- len ophouden.

Dit Eilandt bloeyde in 't eerst meer dan *Antego*, doch zedert de Lord *Willoughbys* tydt, heeft het laatste dit de loef af gestoken. Voor 60 jaren geleden waren 'er 700 mannen in *Montferrat*, zynde toen 16 jaren na dat het eerst bewoont was geworden.

Wat aangaat het klimaat, aardryk, dieren; handel, en de voortbrengingen van dit Eilandt, die zyn by na de zelve als die van de andere *Charibbische Eilanden*, alleenlyk zyn hier veel meer bergen met Cederen en anderen bomen bezet, 't welk uit Zee een aangenaam uitzicht geeft. De valleeyen zyn vruchtbaar, en beter met versch water als die van *Antego* voorzien.

Het zal de Lezer niet verveelen dat wy hem hier een verder verhaal doen, van de wonderlyke dieren in alle de Elementen, die de *Charibbeens* in 't byzonder eigen zyn, hoewel dezelve in andere plaatsen van *America* ook zyn; zo vermelden wy nogtans dezelve in het Arttykel van *Montferrat*; om dat men zegt dat ze hier gemeender als elders zyn.

Op deze Kust, gelyk wy in de *Historie* van de *Charibbeens* voor dezen aangehaalt vinden, werdt een schrikkelyke zoort van een Monster gevangen, door myn Auteur en andere, *Zee-Duyvels* genaamt. Dit Monster is omtrent vier voeten lang, en dik na gerade, op zyn rug heeft hy een groot bos steekels, gelyk een Eegel. Zyn vel is zwart, hard en ruyg gelyk dat van een *Zee-Hond*. Zyn hooft is plat, aan 't boyenste gedeelte met kleine opgaande bulten, tusschen de welke twee zeer kleine zwarte oogen zig vertonen. De bek die uyttermate wyd is, is met veeseheide zeer scherpe tanden gewapent, waar van twee krom en ingeboogen zyn, gelyk die van een wilt Zwyn. Het heeft vier vinnen en een breede staart, puntig aan 't einde. Doch dit alles zou het de naam van *Zee-Duyvel* noch niet gegeven hebben, indien het niet boven de oogen twee kleyne zwarte scherpe hoornen hadt, die na zyn rugge krullen gelyk die van een Ram. Daar en boven is dit Monster zo leelyk, als men zich iets kan verbeelden: Het is zacht van Visch, vol van peesen, zynde een volslage vergift.

Daar is een ander zoort van *Zee-Duyvel* alzo afschuwelyk als het vorige, doch van een andere figuur. De kloekste van deze zoort zyn niet van het hooft tot de staart boven een voet lang, de korte ende breedte komen meest met de lengte over een; die wanneer ze willen, kunnen zy zich zo opblazen, datze zo rond als een kloot schynen te zyn. Hunne weide bekken zyn gewapent met veele kleine dog zeer scherpe tanden; en in plaats van een tong, hebben ze allen een klein beentje, dat bove mate hard is. Hunne oogen zyn zeer flikkerend, zo klein en zo diep in 't hooft, dat men de oog-appel kwalyk onderscheiden kan. Tusschen de oogen hebben

hebben zy een kleinen hoorn, 't welk na boven opsteekt, en voor het zelve een groote snoet die een kleine knoop aan 't einde heeft : Daar by een staart gelyk het breed end van een riem is, ook twee pluymen, de eene op de rug die byna recht op staat, en de andere onder den buyk : Zy hebben ook twee vinnen, een aan ieder zyde over 't midden van de buyk, hebbende aan de eindens iets gelyk kleine pooten, ieder van welke in acht klauwen verdeelt is, met scharpe nagels voorzien. Hun vel is ruyg en steekelig, gelyk dat van een zo genaamde *Shark*, uitgezondert onder de buyk, de welke van een donkere roode koleur, en met roode vlakken gemerkt is.

Zy zyn niet goet om te eeten, men kanze gemakkelyk villen, en 't vel met Cattoen of gedroogde bladen gevult zynde, word door eenige liefhebbers als een rariteyt bewaart.

De *Lamantine* is dikwils in deze Zéen gevangen. Het is de beste Viscf van alle de Zee-Monsters om te eeten, en werdt gelyk Salm en Kabeljauw in *Europa* tot voorraad gebruykt. De Spanjaarden noemen het *Namantin* en *Manaty*, wegens zyn twee kleine pooten als handen. Het is een Monster dat op zyn volkomene groey, 18 voeten lang, en 7 in de dikte is. Zyn hooft gelykt wat na een Koe, waar om het zomtyds een *Zee-Koe* genaamt werdt. Het heeft kleine ooggen en een dik vel, van een donkere rode koleur, in eenige plaatsen gekrenkelt, en met kleine hairen bedekt. Gedroogt zynde, werdt het zo hard, dat het wel tot een schild tegens de pylen van de *Charibbeens* zou kunnen dienen, en zommige Wilden gebruiken ze om de flagen van hunne vyanden af te weren, wanneer zy in den stryd gaan. Het heeft geen vinnen, maar in derzelver plaats, de twee kleine pooten of handen hier boven gemeldt, onder zyn buyk, waar van ieder vier vingers heeft, zeer zwak om 't gewicht van zo een zwaar lighaam te dragen. Het aast op gras en kruyden, die omtrent de Rotfen groeyen, en in de ondieptens, daar niet veel boven een vadem water is.

De wyfjes verlossen van hunne jongen, byna op de zelve manier als de Koeyen, en hebben twee prammen met de welke zy ze te zuyggen geven. Zy brengen 'er twee te gelyk voort, die nooit van de moer afgaan, voor dat ze geen melk meer nodig hebben, en op 't gras aazen kunnen, gelyk zy doet.

Twee of drie van deze *Lamantines*, maken een *Canoot* of boot vol. Die spys of vleesch is van vermillioen koleur, van sinaak kort, en verkropt noch overlaad niet. De gezondste manier om ze te eeten, is na dat ze twee of drie dagen in 't zout gelegen heeft.

Deze Visschen werden gemeenlyker aan de mond van rivieren van versfch water, als in Zee gevangen. Zommige waardeeren zeekere kleine steenen in het hooft van deze Monsters gevonden zeer hoog, als hebbende de kracht, wanneer ze fyn gestampt zyn, om 't graveel te

genezen , en de steen die in de nieren gegroeit is , te dissolveeren. Doch dithulpmiddel is zeer vinnig , als ook om 'er niet te veel staat op te maaken , zo als myn Auteur zegt , de welke my mischien in een dwaling gebracht heeft , in 't handelen van de *Lamantine* op deze plaats. Het zy hoe het wil , 't verhaal van die visch voldoet myn nieuwsgerigheid , en ik hoop dat het by de Lezer van de zelve uitwerking zal zyn.

Dit Eilandt brengt voort al wat in de andere *Zuid-Eilanden* groeit , als , Zuyker , Indigo , Gember , Cattoen , &c. inzonderheit Indigo , waar van men een groote meenigte hier van daan na *Engeland* plagt te vervoeren. De Zuyker valt hier zo slegt en zo zwart niet , als die van *Antego* , dog zo schoon niet als die van de *Barbados* en *Jamaica*.

De handel van dit Landt is gelyk die van de andere *Charibbische* Eilanden. Hier was over 60 Jaren zulken groote toevloeying van volk , dat de Inwoonders een zeer schoone Kerk getimmerd hadden , uit 't geene de Gouverneur , Kooplieden en Planters , gecontributeert hadden. De Preekstoel , de stoelen en al het timmerhout van binnen , was van het kostelykste en welriekenste hout , dat 'er in 't Landt groeide.

Hier waren ook toen al of 4000 zielen , *Engelsche* , *Schotten* en *Ieren* ; zedert is dat getal eerder toe als afgenomen , alzo men 'er noch een goede Kerk getimmerd heeft , ook is het Eilandt nu in twee Parochien verdeelt , van welke alleen maar een in deze tyd voorzien is met een Predikant.

Onder de Regeering van Koning *Karel de IIde* , inzonderheit Koning *Jacobus de IIde* , dreven de Iersche Papiſten een aanzienelyke handel op dit landt ; alwaar *Mr. Terrence Dermot* , naderhand *Sir Terrence Dermot* en Lord *Maire van Londen* , toen Koning *Jacobus de Dublin* was , woonde , en veel geld won ; gelyk ook deed *Mr. Thomas Nugent* , en andere Rooms Catholyken , die oorspronkelyk van *Ierland* waren. Toen Colonel *Codrington* Gouverneur van de *Zuid Eilanden* gemaakt was , was Col. *Blackstone* , Gouverneur van *Montserrat*.

In 't Jaar 1692. was 'er een schrikkelijke aardbevinge in dit Eilandt , en in meest alle de *Zuid Eilanden*. De Inwoonders brachten een Regiment van 300 man op de been , om de Generaal *Codrington* in zyn Expeditie tegen *St. Christoffel* by te staan : Welk Regiment door Col. *Blackstone* gecommandeert wierd. Wat zy en de andere soldaten in deze gelegenheit deden , zal men in de Historien van *Antego* , *St. Christoffel* en *Nevis* vinden.

De Col. *Blackstone* succedeerde na Col. *Hill* in het Gouvernement van dit Eilandt ; maar ziekelyk zynde , vertrok hy op de *Mary* Jacht in 't Jaar 1697. na *Engeland* , en te *Milford-Haven* , voet aan land zettende , stierf hy te *Pembrok* den 24. Augusti : wie dat zyn Opvolger is geweest , hebben wy niet kunnen vernemen.

Een

de ZUID EILANDEN ANTEGO. 163

Een gedeelte van Col. *Collingwoods* regiment te voet, 't welk uit *Engeland* in 't volgende jaar overgezonden wierdt, quartierde men in dit Eiland, 't geene al is wat wy 'er van zeggen kunnen.

Dit landt was de ziekten zo niet onderworpen als de andere *Charibische Eilanden*, en heeft in volk en handel zo wel als een van de andere toegenomen. De Fransse tasterden het niet aan, toen zy op *Nevis* landden. Aangaande het getal van de Inwoonders, kunnen wy maar alleen een gissing maken; want indien zy 300 man in 1690. op de been brachten, mogen wy onderstellen dat ze niet boven een derde part van hun gantsche getal daar toe gaven, en stellende al dat zy toen in de monstering duysent strydbare mannen kosten uitmaken, moeten 'er niet minder, na de gewoonlyke wyze van optelling in de staatkundige Rekenkonst, als tusschen de 4 en 5000 man, vrouwen en kinderen geweest zyn; by deze mag men noch wel 8000 Negers voegen, want het is een arm Zuyker-Eilandt, daar de Swarten niet tweemaal zo sterk als de Blanken zyn.

Het Eilandt van *Montserrat*, als een van de *Zuid-Eilanden*, is een gedeelte van Col. *Parks* Gouvernement, doch hy heeft hier een Ge-deputeerde, zo wel als in de andere Eilanden.

De Luytenant Gouverneur is *Anthony Hodges* Schiltknaap, met derfelfer Raadsheeren, een Spreeker van de Vergadering, en een Hooft-rechter; voorts een Colonel van een Regiment Keurlingen, namentlyk *Anthony Hodges*.

N E V I S.

Het Eilandt naaft aan *Montserrat* als men de distantie van den *Evenaar* volgt, dewelke de rightstnoer is die wy genomen hebben, is *Nevis*, van ouds, en nu gemeenlyk *Mevis* genaamt.

Het moet ter zelve tydt als *St. Christoffel* ontdekt zyn geweest, om dat het niet boven een halve myl daar van daan is. Het legt op 17 graaden, 19 minuten Noorder breedte, en is niet boven 6 mylen in zyn omtrek.

Daar is maar eenen berg, en die is in 't midden van 't Land, die met groote bomen tot boven op den top bedekt is. Alle Plantagien zyn rondom den berg, beginnende van de Zee-kant, en eindigende alleen aan de top van den berg, alzo het opklimmen gemakkelyk genoeg is.

Daar zyn verscheide bronnen van versch water in 't Eilandt, van welke eenige sterk genoeg zyn, om tot in Zee te vlieten, en mogen de naam van rivieren wel voeren. Alhier is een fontein dat een Mine-raal is, waar van de wateren heet zyn. Men heeft niet ver van de oorsprong

sprong baden gemaakt, en met goet succes gebruykt gehad tot 't genezen van die kwalen, daar de baden te *Bath* in *Engeland*, en te *Bourbon* in *Vrankryk* zo vermaart van zyn.

Eer wy verder in de Land en natuur beschryving van *Nevis* treden, moeten wy de Lezer een weinig van het Historisch mede deelen.

Sir *Thomas Warner* die de eerste Volkplantinge op St. *Christoffel* stelde, maakte ook de eerste op *Nevis*, in 't jaar 1628. Maar in het volgende jaar, *Don Frederik de Toledo*, die de Engelsche en Fransche uit het eerste Eilandt verdreef, besloeg alle de schepen tot het getal van 15 die te *Nevis* waren. Op deze scheepen gooyden de *Spanjaarden* de *Engelschen*, die zy noodzaakten St. *Christoffel* te verlaten.

De Volkplantinge der *Engelsche* op *Nevis*, ging zo voorspoedig voort, dat 'er in 20 jaren tusschen de 3 en 4000 man was, die hun onderhoud kregen, en gemakkelyk by de handel van de zuyker konden bestaan.

Na de dood van Sir *Thomas Warner*, vinden wy dat 'er van zekere Mr. *Lake* gewag gemaakt werdt, dewelke Gouverneur van dit Eilandt was, zynde vermaart als een man van groote godvruchtigheyt en voorlichtigheit, in zo verre, dat *Nevis* na men zeide, het best van alle *Charibbische* Eilanden bestiert wierdt. Alle godloosheit, ongodvruchtigheit, en ongebondentheit wierd strengelyk gestraft. Daar waren toen drie Kerken in het Eilandt, hoewel niet zeer schoon, maar bekwaam om 'er na behooren de Godsdienst te kunnen in verrichten.

Charles-Town is met groote huysen bebouwt, de winkels wel voorzien, en hier en daar zyn Forten opgerecht, om de plaats tegens alle aanvallen te verdedigen. De Gouverneur en de Raad stelden in 't eerst een prys op alle goederen, en een vaste tydt van betaling voor dezelve, hoewel zulks een groot nadeel aan de markt zou toegebracht hebben, zo het langer stand gehouden had.

Sir *George Ayscue* herwon *Nevis* wederom, nevens de andere *Charibbische* Eilanden; en wy hebbende geen rechte lyst van Onder noch Opper-Gouverneurs dien aangaande gekregen, is onse meening niet om eenige daar van op te stellen, en bekend te maken; maar wy zullen van het Klimaat, Aardryk, Dieren, Gewassen en Koophandel een verder verhaal geven.

Het Klimaat is hier heet, en ik ben onderrecht geweest door menschen die in beyde Eilanden verkeert gehad hebben, dat het eerder heeter dan in de *Barbados* is, hoewel het laatste veel nader aan de Linie is.

Het Aardryk is vruchtbaar, voornamentlyk in de Valeyen. De reysende grond is steenachtig, en de Plantagien werden slegter, na mate dat de Planters het gebergte hoger en hoger naderen, de grond aldaar onvrugtbarder zynde. 't Land is daar veel beter koop als in de Valey, zynde slegter, en niet zo gemakkelyk te bebouwen. Het is met ons in *Engeland* ook zo gelegen, en 't heeft dezelve oorzaak: zo dat men deze Aanmerking wel zou hebben kunnen achter weegen laten.

De

De regens zyn hier hevig , en de *Tornados* zeer fel , gelyk wy in 't vervolg naderhand zullen aantoonen.

Belangende het gewas, den handel van dit Landt is het zelve als, het geene reets van de Barbados, *Antego* en andere *Charibbische* Eilanden gezegt is. De zuyker is de hooft Negotie hier zo wel als daar, en dient tot alle gebruiken zo goet als gelt : want al den handel van het Eilandt werdt door zuyker bestiert. Ponden van zuyker, en geen ponden sterling, is de Ballans van al hunne reekeningen , en deze waar tegens andere ruylende, doen de Inwoonders hare dingen hier zo wel mede, als of ze met zilver handelden.

Deze zuyker was om in 't generaal te spreken, Muscovado, van een weinig schoonder greyn als dat van *Antego* ; doch zy hebben onlangs getracht het zelve met kley te bestryken. Sir *John Baundon* beval aan zyn Opzienders, omtrent twee en twintig jaren geleden, daar een proef van te nemen , zynde die Plantagie tegenwoordig behorende aan Mr. *Richard Merriweather*. Hy zond herwaarts Mr. *Hacket*, broeder van Sir *Richard Hacket*, van de Barbados, zynde een uytstekende Rafnadeur , die uit dat Eilandt overkwam , doch het Project hadt geen goet succes, door de onachtzaamheit van die geene, die te werk gestelt wierden, zo dat men geen witte zuyker in *Nevis* maakte , als voor eygen huys gebruik , vereeringen of monsters , als zedert een korten tydt geleden.

Tabak wierdt hier in 't eerst veel aan gekweekt ; doch zedert 40 of 50 jaren weinig geplant.

Cattoen en Gember heeft men voor deze hier ook geplant , doch in de laatste jaren verzuimt zynde, heeft men alleen voor zuyker zorg gedragen, waar van een groote quantiteit is gemaakt geweest ; zo dat men in een jaar 50 of 60 Schepen daar mede na Europa bevracht heeft.

Wat het Gedierte hier belangt , is bezwaarlyk een net verhaal van te geven. Niettemin, dewyl wy zien dat eenige daar reflexie op maken, zullen wy de Lezer daar iets van mededelen.

Hagedissen zegt men dat hier in groter menigte zyn , als in eenig ander van onze Zuid Eilanden ; daar zyn verscheide zoorten van : de grootste van hen zyn die de *Charibbeens Onaymaca* noemen : zy zyn vyf voeten lang wanneer zy hun volle groey hebben , van 't hooft af te meeten tot aan het uytterste van de staart , de welke zo lang als de rest van hun lighaam is. Wat hare dikte belangt, die is omtrent van een voet. Haar vel is van verscheide koleuren , na de verscheidenheit van 't aardryk daar ze in voortgebracht zyn. De *Portugezen* noemen haar *Cameleons*, zich inbeeldende dat het een zoort van die Schepzels is. In zoemmige plaatfen zyn de wyfjes van een licht groen met zwarte en witte vlakken, ruys wyze doorwrocht , en de mannetjes zyn groen. In andere , zyn de mannetjes swart en de wyfjes

van een licht graauw met zwart en groen doormengt. En anderen, zo mannetjes als wyfjes, hebben al de kleine schubben, van haar huid zo glinsterend, dat men op zekere wyde denken zou als of ze in 't goud of zilver gestoken waren. Op hun rugge hebben ze steekels gelijk kammen, dewelke zy opsteeken en neer houden als ze willen, en vertonen dan kleinder te zyn, van het hoofd tot het einde van de staart. Zy gaan op vierpooten, ieder van welke vyf klaauwen heeft, met zeer scherpe nagels. Zy lopen zeer rad, en voornamentlyk in het opklimmen van een boom. Doch het zy dat ze vermaak scheppen om de mensch aan te zien; of datze van een domme en onbevreesden aard zyn, wanneer zy de Jager in 't oog hebben, wachten zy hem met gedult zonder te verroeren af, tot dat ze geschoten worden. Wanneer ze boos zyn, zwelt haar krop onder de strot, waar door ze ontzackelyker schynen te zyn. Haar kaaken zyn zeer wyd, hare tongen dik, en zy hebben eenige zeer scherpe tanden, met de welke, wanneer ze eens iets vast houden, men het bezwaarlyk kan los krygen. Hare tanden zyn ganfch niet fenynig. De wyfjes leggen eyeren omtrent de grote van die der mosjes, maar de schaal is zacht. Zy leggen ze diep in 't zand aan de Zeekant, om door de Zon te werden uitgebroeit. Waar uit zommige Auteuren hen onder de dieren, die zich half in 't water en half op 't land onthouden, gestelt hebben.

De Wilden hebben de *Europianen* de manier geleert, om deze *Hagedissen* te vangen; en na hun voorbeeld, moedigen ze die gene aan, die eerst by hen kwamen, om de zelve te eeten. Zy zyn zeer moeyelyk om te dooden, in zo verre dat zommige door drie musket schooten gekwefst zynde, waar door zy een gedeelte van haar ingewand verloorren hadden, nochtans niet vallen wilden. Edoch, wanneer men een houtje in hun neus steekt, of een pennetje tusschen hun oogen, daar een kleine kuyl is, waar in 't pennetje gemakkelyk ingaan kan, sterven ze aanstonts. Haar vleesch is mal-zoet, en niet gezond om dikwils van te eeten. Hare eyeren hebben geen wit, maar zyn altemaal doren.

De *Anolis* is een andere soort van Hagedis, en in 't begin van de eerste Volkplanting van dit Eilant, waren ze in alle Plantagien zeer gemeen. Dit kruypend Gediert is omtrent van de grootte van een Europaansche Hagedis, doch het hoofd is langer, en 't vel geelachtig, en op zyn rugge heeft hy zekere blaauwe, groene en graauwe streken van het bovenste van het hoofd, tot aan het einde van de staart lopende. Zyn verblyf is in kuylen onder de aarde, daar hy 's nachts een groot geraas maakt. By dag is hy in een gedurige beweging, en zwerft om de hutten, om iets tot zyn onderhoud te krygen.

De *Land-Pike*, of Land-Snoek, is een ander wonderbaarlyk kruypend gedierte, 't welk men in dit Eilandt vindt, en zo genaamt wordt, wegens syn gelykenis na die visch, doch in plaats van vinnen heeft hy

vier

vier pooten, zo swak, dat hy alleenlyk langs de grond kruypt, en wringt syn ligchaam als een snoek die eerst uit het water gevangen is. De langste van deze dieren zyn omtrent sesten duymen, en breed na gerade. Het vel is met kleine schubben gedekt, 't welk een zeer groot schynfel van zig geeft, en van een zilvere groene koleur is. Zommige Liefhebbers plagten jonge in hunne Studeerkamers te hebben, en hielden ze voor Salamanders. 's Nachts makenze een afgrysselyk geraas van onder de rotsen; welk geluyd scherper en bitter voor 't oor valt, als dat van de kikvorsen en padden, en zy veranderen hare toon na de verscheidentheit van de plaatsen daar ze hen verborgen houden. Men ziet ze zelden, als een weinige voor de nacht, en wanneer men eenige by dag ziet, zyn ze in staat om die gene die ze ontmoeten, door hunne snelle beweging een schrik op 't lyf te jagen.

Men heeft in dit Eiland vele aardige gekurfd Dieren gezien, maar geen raarder als dat genoemd werd de *Soldaat*, zynde een soort van slang. De naam die het gekregen heeft, komt van de *Franffe*; en de reden daar van is zo misselyk, dat wy blyde zyn dat die niet van een *Engelsman* komt. Deze gekurfd dieren hebben geen schulpen die aan haar eygen zyn, doch om de swakheit van hare kleine lighamen tegens de belediging van de lucht, en de aanstoot van andere dieren te verze-keren, nemenze bezit van een schulp, gemeenlyk dat van een klein mosseltje, waar in zy zich als soldaten schikken, die geen vaste wooning hebbende, hare kwartieren in andere mans huizen nemende, waarom zy *Soldaten* of *Soldiers* genaamt werden. Als ze grooter werden, veranderen zy hare schulpen, en gaan in ruymmer, zo als zy ze aan de zeekant vinden, en zommige hebben hare kwartieren in de klauwen van groote doode krabben genomen. Zy zyn van verscheide gedaanten en figuren, na de verscheidentheit van de schulpen daar ze bezit van nemen. Hare ligchamen zyn zeer teder, uitgezondert hare hoofden en klauwen. Tot een wapen van tegenweer, en in plaats van een voet, hebbenze een klauw, gelyk die van een groote Krab, daar ze den ingang van hare schulpen mee sluyten, en haar gansch ligchaam verze-keren. Het is van binnen altemaal getand, en waar zy aankomen, houden zy zo vast, dat ze alles weg slepen. Dit gekurfd dier kruypt sneller voort als een gemeene slang, en bevuyt met geen slym of schuym de plaats daar het over kruipt. Wanneer de *Soldaat* gevangen is, werdt hy boos, en maakt getier. Als hy by 't vuur gezet werdt, verlaat hy sijn quartieren; zo men hem sijn schulp voorhoud, om 'er weer in te gaan, treed hy 'er ruggewaards in. Myn Auteur voegt 'er by (want ik wil dezelve woorden gebruiken, om dat 'er iets in is, dat buiten gewoon is) *Wanneer vele van hen by een vergadert zyn met oogmerk om ter zelve tydt hanne voorgaande logementen te verlaten, en nieuwe te nemen, 't welk zy alle zeer genegen zyn te doen, ontstaat 'er een groote twist, zy geraken tot een ernstige stryd, die ze met hare klauwen*

wen uitvoeren, tot dat op 't laafst de fwakfte genoodzaakt is om voor den overwinnaar te buigen, de welke aanstonts van de fchulpen van den overwonne bezit neemt, 't welk zy naderhand gerufltelyk genieten als een dierbaar conquest.

De Lenzr moet wel onderrecht zyn, dat de History van de *Charibbifche* Eylanden, waar van een Editie door Mr. *Davies* in 't *Engelfch* is vertaalt geweest, voor zeer authentyk aangezien werd, en zo verre als wy die vergeleken hebben by dingen die tot onse eyge kennis gekomen zyn, is het verhaal zeer net aangaande de tydreckening; en indien de hedendaagfe Inwoonders geen van defe dieren in de *Charibbifche* Eilanden kwamen te vinden, zouden zy daarom niet moeten besluiten, dat 'er nooit geen waren geweest, maar veel eerder dat hunne voorzaten zich door hun vernuft daar van hadden ontlafst. Daar zyn twee andere foorten van kleine flangen, die zeer fchoon zyn; de eene is plat en van een donkere koleur; de andere is fcherp, en heeft kleine, roode, geele, en blaauwe ftrecken of linien.

Daar is een ander, genaamt de *Vliegende Tyger*, om dat fijn lighaam met vlakken van allerhande koleuren gelyk de Tyger getekent is. Hy is omtrent van de grootte van een goude Tor; zyn hooft is fcherp, en hy heeft twee groote oogen, flikkerende als een finaragd; zyn bek is met twee harde kaken gewapent, bovemate fcherp, waar mede het fijn prooy vast houdt, terwyl het 'erde fubftantie uittrekt; fijn gantsch lighaam is met een harde en bruyne korst overdekt, die het tot een fchild verftrekt. Onder zyn wicken, die ook van een vaste fubftantie zyn, ziet men vier mindere wicken, die zo dun zyn als zyde. Het heeft zes beenen, ider van welke drie leden heeft, zynde met zekere kleinsteekels bezet. By dag is hy gedurig op de vangft van andere gekurfde dieren, en 's nagts zingt hy op de bomen.

De *Hoorn-vlieg* is een kruypend gediert dat twee fnuyten heeft als een Oliphant, het eene opwaards, en 't andere nederwaards keerende; zyn hooft is blaauw gelyk een Sprinkhaan; zyn twee oogen groen; de bovenfte zyde van zyne wicken van een helder violet damaf, met bleek rood, en een kleene draad van zilver; de koleur is zo levend en doorfchynende, dat de konft het nooit zo kan namaken.

Dezelve Auteur zegt, zonder dat my de redenen bekend zyn, dat 'er een zekere affchuwelyke Spinnekop in deze Eilanden is, zo groot dat wanneer fyn pooten uitgefpreit zyn, het grooter plaats beftaat als de palm van een mans hand; zyn gantsche ligchaam beftaat uit twee deelen, waar van 't eene plat is, en 't andere rond; kleinder aan 'teene einde gelyk een duyve ey. Hy heeft een kuyl op zyn rugge, de navel niet ongelyk, fyn bek kan men niet wel onderfcheiden, om dat die eenigzints met haar overdekt is, 't welk gemeenelyk van een licht graauw is, doch zomtyds met rood vermengt. Hy is voorzien met twee wapenen, als uytstekende tanden van een vaste fubftantie, zo

zwart

zwart en glanzig , dat zommige curieuſe Liefhebbers ze in 't goud voor tandſtookers hebben laten zetten ; en de ondervinding of 't praate zegt , dat ze kracht hebben om die partyen die 'er mede gewreven werden , voor pyn en verderf te bewaren. Als deze ſpinnekoppen oud geworden zyn , zyn ze overal met een bruyne dons overdekt , die zo zacht en dicht is als fluweel. Haar ligchaam werd door tien pooten onderſteunt , die aan de kanten een weinigje haarig zyn , en onder aan eenige kleine puntjes of borſtels hebben , hen dienende tot meerder vaſthouding aan de plaatzen daar ze opklimmen. At deze pooten komen uit het voorſte gedeelte van het kruipend gediert , ieder van welke vier leeden heeft , en aan 't einde zyn ze met een zwarten harde hoorn gewapent , 't welk in twee deelen gelyk een vork verdeelt is. Ieder jaar veranderen ze van huyd gelyk de ſlangen , als ook van de twee uytſteekende tanden , die hen voor tanden dienen , en hunne verweerende wapenen zyn. Zy hebben zeer kleyne ooggen , die zo diep in haar hoofd leggen , dat ze alleen twee kleine punten ſchynen te zyn. Zy aazen op vliegen ; en men heeft aangemerkt dat op zommige plaatſen hun webben zo ſterk zyn , dat kleine vogels die 'er in gevangen waren , veel moeyte hadden om weer los te raken.

De wurm door de *Franſſe* , *Millepied* , of *Duyſent voet* , en *Palmer Worm* door de *Engelſche* genaamt , heeft men ook in dit Land gevonden. Het getal zyner pooten is byna oneindig , waar uit het zyn *Franſſe* naam gekregen heeft. Zy zyn als borſtels onder zyn ligchaam , en helpen hem langs de grond loopen met een ongelooffelyke ſnelheit , inzonderheit wanneer hy ziet dat hy vervolgt werdt. Hy is omtrent zes duynen lang. Het opperſte gedeelte van zyn ligchaam is overal met bruyne ſchubben overdekt , die hard , en de eene aan de ander gevoegt zyn , gelyk de pannen op een huis. Hy heeft een zoort van klaauwen aan zyn hoofd en ſtaart , die zeer vinnig ſteeken , en zyn zo ſepynig , dat de pyn 24 uren of meer duurt , na dat de lyder diep geſtooken is.

Wy dienen wel eenig gewag te maaken van de rare vogels , die in deze Eilanden zyn. Over vele jaren wierd van daar een Vogel gebracht gelyk een Zwaluw ; alleenlyk waren de twee groote veders van de ſtaart een weinigje korter , de bek omgeboogen gelyk een Eentvogel , hy was zwart alleenlyk onder de bnyk , met een klein wit , gelyk onze Zwaluwen.

De *Vliegevang*er is een zeer aardig gedierte , van een kleine geſtalte en met vier pooten. Zommige ſchynen met fyn goud , of zilver laken overdekt te zyn ; andere met een mengzel van groen goud , en andere bekoorlyke koleuren. Deze Vogels zyn gemeenzaam , ſtoute-lyk in de kamers komende , die zy van vliegen en diergelyke onge- diert zuiveren , 't geen zy met zo veel konſt en ſpoed doen , dat de be- hendigheit van een Jager daar niet by te vergelyken is ; want zy leg-

gen op een plank neer , daar zy lopen dat de vliegen komen zullen , hebben hun oogen op hen gericht , buygende hunne hoofden in zo veel verscheidene posttuuren als de vliegen van plaats veranderen. Zy staan ook op hun voorste pooten en open na haar prooy , met de bekken half open ; en schoon men geraas maakt , en by hen komt , kan niets hen stooren. Wanneer ze op 't laatst hun gelegenheit gevonden hebben , schieten ze recht op haar prooy aan , en 't gebeurt zelden dat zy die missen. Zy zyn zo tam , dat ze op de tafel komen terwyl de menschen daar zitten en eten , en wachten op de vliegen om ze te vangen : Zy komen ook wel op de handen en kleeren van iemand zitten. Het zyn zeer zindelyke kleine dingen. Zy leggen kleine eyeren zo groot als een erwt , en die met aarde overdekt hebbende , laten zy ze door de Zon uytbroeyen. Wanneer ze gedood zyn , verdwynt al hun schoonheit , en werden bleeker. Dit dier heeft iets van de natuur van de *Camelion* , want het neemt de koleur aan van die dingen daar het op zit , zynde omtrent Palmboomen , groen ; omtrent Oranje boomen , geel , en insgelyks by andere boomen.

Het zy dat deze dieren alleen dit Eilandt eygen zyn , of in 't gemeen op alle de anderen *Charibbische* Eilanden zo gevonden werden , zyn de zelve nogtans zo raar , dat wy niet twyffelen of de nieuwsgierige liefhebber zal in de beschryvinge van dezelve behagen scheppen , en dit niet aanzien als een afweiding van onze *Hillory* , die wy nu gaan vervolgen.

Na de Herstelling , wanneer den Handel door de Vrede bloeyde , hadt dit Eilandt zo wel als de andere , haar aandeel daar ook van , en nam toe in Inwoonders en in rykdom. De eenigste vyand daar ze mee te worstelen hadt , was den Orkaan , die in 't algemeen hen alle jaren een bezoek gaf. Op de 19 Augusti 1667. viel 'er een schrikkelijke in dit Eilandt voor , op welke tydt Sir *John Berry* , Capiteyn van 't Oorlogschip de *Coronation* , in de have lag met dat schip , en verscheide andere , waar van een door Capt. *Langford* gecommandeert wierdt , de welke eenige voorbeduyding van een *Turnado* van een *Charibbeen* geleert hebbende , en die van verre ziende aankomen , maakte hy het Sir *John* en de andere Commandeurs bekend , de welke zig op des zelfs kennis verlatende , maakten hunne schepen klaar om Zee te kiezen , en in de morgestond omtrent 4 à 5 uren , de wind vry sterk uir het Noorden komende , staken ze in 'Zee , en kwamen alle , vier à vyf dagen daar na wederom behouden op de rede. Capt. *Langford* was aan strand , en zynde vast verzekert dat 'er een Orkaan aanstaande was , droeg hy te voren zulke goede zorg om zyn zuiker en goederen in 't voorraad huis te bergen , dat wanneer den Orkaan de daken van de huizen weggeslagen hadt , al zyn goet , behalven een Oxhoofd zuiker behouden hieldt.

Toen Sir *William Stapleton* Gouverneur van deze Eilanden was , hield

hield hy gemeenlyk hier zyn verblyfsplaats. Hier wierdt het Hof gehouden , en de Gouverneur daar wonende , wierden 'er de meeste zaaken van dit Gouvernement verricht.

Ieder van de Zuid-Eilanden heeft een byzonder Luytenant Gouverneur , Raad en Vergadering ; en 't Gouvernement Generaal , is alleen op 't gezag van den Capiteyn Generaal beruillende.

Wy vinden een verwonderens waardige en getrouwe Adres , die onder de Regeering van Koning *Karel de IIde* aan 't Hof overgelevert wierd , om die Vorst geluk te wenschen , dat hy de bloedige uytwerkzels van de beruchte *Rye-honse* * Zamenfweering ontkomen was. Zy wierd door Col. *Netheway* en Col. *Jefferson* overgegeven ; de laatste is afkomstig van die *Jefferson* , waar van in de Hiftory van St. *Chriftoffel* gewag gemaakt werd.

Den 28 Maart 1685. proclameerde Sir *William Stapleton* , tot *Nevis*, Koning Jacobus de IIde met een groote pracht. De Pievoott Maarschalk verrichte die als Sherif , met slaande Trommels en blazende Trompetten , nevens Salvoos van al 't Geschut van de vyf Forten , van de Muskettery , van de Ruytery en 't Voetvolk , en van al 't Schietgeweer van de Schepen die op de Ree lagen.

Sir *William Stapleton* , maakte Sir *James Russel* Luytenant Gouverneur van dit Eilandt , en hy hadt het genot van die plaats tot dat zyn Commissie opgeschort wierd , door die van Capiteyn Generaal , die aan Sir *Nathaniel Johnson* vergunt wierdt , de welke ook te *Nevis* zyn verblyf hield ; also 'er dier tydt geen van alle de Zuid Eilanden zo bloeiden als dit. Het voorzag alle de andere meest van haar Wynen en Negers ; en men reekent dat 'er toen wel by de twee duyzend ftrydbare mannen in waren , 't welk na de gemeene reekening , 't getal der zielen , tot veertien duyzend zou brengen , behalven de Negers , waar van 'er niet minder dan 20000 waren ; een ongehooffelyke menigte van een kleyn Eilandt , maar zes mylen lang ; in staat zynde om tusschen de 30 en 40000 mannen , vrouwen als kinderen te onderhouden. En hoewel dat het ongelooffelyk schynt , zo zullen wy in 't vervolg van deze Beschryving , het zelve nader bewyzen.

In 't jaar 1689. woedde in *Nevis* , een schrikkelyke sterfte , inzonderheit onder de mans perfoonen , de welke die sexe tot op de helft van deszelfs gewoonlyk getal bracht , en de Inwoonders noodzaakte Sir *Timothy Thornhill* , die toen te *Antego* lag , met zyn *Barbados* Regiment , na *Nevis* te komen afzakken , om tot hun bescherming te dienen ; want de *Franffe* toen Meesters van St. *Chriftoffel* zynde , waren zy alle dagen in vrees van door de zelve te werden aangevallt. Sir *Timothy* was bevreesd om zyn volk in het hevigitte van

Y 2

* *Rye-honse* was het Huis daar de Zamenfweerdere by een kwamen , om Koning *Karel* waar te nemen als hy 'er voorby reed , om hem te vermoorden.

de ziekte te wagen; maar horende dat die vermindert was, ging hy 'er in November met zyn Regiment na toe, en campeerde op een aangename vlakke, leggende aan een kleine Rivier.

In 't begin van December wierd een Krygsraad by een geroepen, de welke bygewoont wierd door *Christoffel Codrington*, Schiltknaap, Luytenant Generaal, Sir *Timothy Thornhill* Majoor Generaal, Colonel *Charles Pym*, en Colonel *Park*, Colonels van de twee *Newis* Regimenten, Col. *John Thomas* Luytenant Colonel van Sir *Timothy Thornhill*, Majoor *John Stanley*, en andere Officieren.

Daar in wierdt beslooten dat de Majoor Generaal met 300 Barbadiers en 200 *Newisianen*, (om 't zelve woort van myn Auteur te gebruiken,) nederwaarts zouden trekken, en St. *Martins* en St. *Bartholomeus* aantasten, twee van de *Charibbische Eilanden* aan de vyand behorende, alwaar zy een stapel, tot onderhouding van hunne zuiker Eilanden, wilden maken.

Den 15 December bracht Sir *Timothy* zyn troupen aan boord van een Brigantyn en 9 sloepen, en ging de volgende dag zelfs scheep, om na de voorschreve Eilanden te zeilen.

Zy passeerden den 18 St. *Bartholomeus*, en omtrent 4 uren in den achtermiddag, zynde 4 of 5 uren van St. *Martins*, ontdekten zy een kleine sloep die op hen kwam aanzeilen, doch op 't gezicht van de *Engelschen* hielden zy af, en wendeden na een van de Baayen. Wanneer men aan de Baay kwam daar ze lag, zo zond Sir *Timothy Thornhill* Luytenant *Dowden* met drie geladen musketten in een boot om haar te naderen, aan boord te klampen, en indien het vlot was, na de vloot te brengen. Toen de boot op de zyde van de sloep gekomen was, maakte de vyand die in de doornbossen aan beyde kanten verborgen lag (de Baay van de land zyde besloten zynde) een sterk vuur op de Engelsche en noodzaakte hen, twee van hen gekwett zynde, af te trekken. De Majoor Generaal zeer begeerig zynde om de sloep in zyn gewelt te krygen, zond na dat het donker was, 30 man in 4 booten en Canoes, onder 't Commando van Capt. *Walter Hamilton*, om op nieuw een kansje daar op te wagen, en ze daar uit te krygen; doch de Fransche ontdekten het, en maakten op hen een sterk vuur. De Canoo waar in Capt. *Hamilton* was kornen aanroeyen, kwam dicht aan de sloep, en bevond dat ze te grond gegaan was, al die 'er in waren, daar uit gegaan zynde; zo dat hy genoodzaakt wierdt de zelve te verlaten, en na de schepen te keren. Col. *Hamilton* kreeg twee schooten in een van zyn beenen; daar wierden noch vier perzoonen gekwett, maar geen een gedood. Die nacht maakten de Engelschen bewegingen, als of zy voorgenomen hadden 's anderen daags 's morgens te landen.

Op den 19. liet Sr. *Timothy* de Krygsraad aan boord van de *Brigantine* by een kornen, waar in beslooten wierdt voor eerst St. *Bartholomeus* aan te tasten, na welk Eiland de sloepen 's nachts zeilden. De volgen-

volgende morgen voor 't aanbreken van den dag, landde Majoor *Stanley* met 80 mannen, niettegenstaande den vyand zulks poogde te beletten: Zy dreven hem uit zyne borstweeringen, en met het aanbreken van den dag had hy zyn Vaandels geplant, op een Battery van 2 stukken Canon die hy van hen veroverd hadt. Niet lang daar na kwam de Majoor Generaal aan 't strand, met alle de troupen die hy in drie lichamen verdeelde. Hy zelfs geleyde zyn eyge Guarde van Edellieden, Volontairs, en twee Compagnien te voet, midden door 't Eilandt.

Na een marsch van een myl, kregen de Engelschen een groote beschansing in 't oog, die wel bemant scheen te zyn. Maar Sir *Timothy* met zyn volk tastede de vyand braaf aan, de welke die verliet, na dat hy 2 of 3 salvoos gedaan hadt, en in de Bossen vlood. De Fortificatie was vier hoekig, bestaande uit omtrent twee morgen lands, omringt met dubbelde ryen van staaken ses voeten hoog, en ter distantie van vier voeten, de tusschen-vallen met aarde gevult zynde en een breede diepe gracht rondom. Op ieder hoek was een stryk weer, en ieder van de zelve met vier groote stukken Canon beplant. Den ingang van dien was alleen een gat, waar door maar een voor een kon ingaan; in 't midden was 't huis van de Gouverneur, en een Corps de Guarde voor de soldaten, als mede een groote regenbak, met overvloed van versh water, zeven of acht vaatjes met gedroogde visch, broot na geraade, en twee vaatjes met buskruyt. Het was in een dal gelegen aan de kant van een meir, door de welke de Engelsche trekken moesten, om daar te komen, en aan de andere kant was een zeer hoge berg. Na dat Sir *Timothy Thornhill* daar in gekomen was, zond hy zyn Secretaris, Mr. *Spencer*, myn Auteur, met vier gelederen soldaten om de top van de berg te winnen, 't welk hy uitvoerde, en bevond dat 'er twee groote stukken Canon op lagen, geladen, met 't kruyt op 't laad-gat, brandende lonten, en daar by verscheide zakken met hagel om patryzen te schieten; maar de Fransse hadden zulken haast, dat ze zich de tydt niet gaven om op hem los te branden.

Omtrent vier mylen van de beschansing, aan de zyde van de berg, ontdekten zy een groot en ruym gebouw na een Fort gelykende, waar na toe de Majoor Generaal 300 man afzond onder 't Commando van Col. *Charles Pym*, met order indien hy het te sterk bevond, zich daar voor neer te zetten, en zyn komst af te wachten. In gevolge van dien, volgde hy Col. *Pym* weinig uren daar na, met de rest van de troupen, hebbende een genoegzame bezetting in de beschansing gelaten.

Wanneer Sir *Timothy Thornhill* daar omtrent kwam, vond hy dat het maar een steene Platteform was, schuyn aflopende om 't regenwater in een regenbak te leyden. De Lezer moet weten dat 'er deze regenbakken gemaakt waren, om dat het Eilandt van rivieren, putten

of andere gelegentheden ontbloot zynde , de Inwoonders gehouden waren om zich van alle middelen te bedienen, om het regen water te vangen , ieder huis zynde daarom van een of meer van die regenbakken voorzien , waar van zommige 14 of 18 tonnen water inhouden konden. De Majoor Generaal campeerde hier die nacht, en de volgende dag trok hy na de beschanzing te rug.

Op den 20 December, een stilland van wapenen toegestaan zynde, kwamen twee Fransse Capiteyns over, brengende de Artykelen van hun Gouverneur mede, waar op zy aanboden om zich over te geven. Sir *Timothy* gaf een schriftelyk antwoord, 't welk hy door twee Heeren zond die Frans spraken, behelzende een weigering om hunne voorstellen aan te nemen: want hy antwoorde, dat zo hy en de Inwoonders met hunne wapenen zig binnen twee dagen overgaven, hy bevinden zou dat de Majoor Generaal een braaf Heer was; doch zo hy langer wachte, hy geen kwartier te hopen hadt.

De twee Engelsche die na de Gouverneur gingen, kwamen de zelve dag te rugge, en brachten antwoord, namentlyk, dat hy binnen vier dagen zig zoude overgeven, maar dat het niet eerder geschieden kon, om dat zommige van de Inwoonders zich in de Boschen verborgen hadden, en dat hy hen voor die tydt zyn voornemen niet mededeelen konde.

De twee volgende dagen trokken de Engelsche rondom het Eiland, brandende alle de huizen af daar ze voorby gingen. De Fransse schooten in zommige plaatsen op hen uit de Boschen, doch deden geen schade. Op de bestemde dag staken de Engelsche de vlag van vrede op, wanneer de Gouverneur, die door een groote menigte van Inwoonders verzelt was na hen toekwam. Waar op de Majoor Generaal, zyn eige Compagnie van de Lyfwacht in de beschanzing latende, en met de rest van zyne troupen rondom optrekkende, de twee Heeren die te voren by de Gouverneur geweest waren zond, om hem te gemoet te gaan. In het inkomen in de beschanzing, wierdt hy door de Luytenant Colonel *John Thomas* ontvangen, de welke hem na de Majoor Generaal geleyde, die in het huis zat, dat maar een slegte wooning was, doch het strekte de Fransse Gouverneur tot een wandeling. Het huis geleck eerder na een duyvehuis, dan na een *Pavillon* van een Gouverneur, zo als de Fransse het noemen, bestaande alleen uit een vertrek beneden, omtrent twaalf voeten in 't vierkant, en een ander daar boven.

De Gouverneur wierd door een Monnik en eenige van zyne Officieren opgevacht, die alle door Sir *Timothy* beleefdelyk ontvangen wierden. De gevangens waren tusschen de 6 en 700 mannen, vrouwen en kinderen. De mannen wierden als gevangens, met de roerende goederen, Negers en Koopmanschappen, na Nevis gezonden. De vrouwen en kinderen wierden na St. *Christoffel* overgevoert. Sir

Timo-

Timothy gaf de Gouverneur zyne paarden, wapenen, en bagagie wederom, neffens eenige van zyn Negers, en stond hem toe om de zelve ook na *St. Christoffel* te voeren. Daar waren in die onderneming maar tien Engelschen gedood en gekwetst.

Terwyl *Sir Timothy Thornhill* op *St. Bartholomews* was, kwamen uit de naburige Eilanden by hem 8 of 9 sloepen, met omtrent 50 mannen om hem te versterken. Daar op zond hy de *Brigantine* met 9 sloepen, onder 't Commando van Capiteyn *Walter Hamilton*, om het Eiland van *St. Martin* in allarm te houden, en een valse at-taque aan de Noordzyde te doen. De Capiteyn *Hamilton* zeilde den 19. January, ook liet de Majoor Generaal de zelve dag al zyn volk scheep gaan, en ging die nacht na 't zelve Eiland 't zeil, alwaar hy en zyne trouwen de volgende morgen aan de Zuidzyde landden, zonder eenige tegenstand, de vyand al zyn macht aan de andere zyde van het Eiland getrokken hebbende.

Omtrent twintig Franschen die in een borstweering aan die zyde, geposteert lagen, gaven eens vuur, en verlieten het daar na. Toen al 't volk van *Sir Timothy* geland was, trokken zy t'eenemaal midden door 't land, en na een mars van twee mylen, kwamen zy in een bekwa-me vlakke, hebbende de vyand in 't gezicht, en zo als zy meenden, op hen avancerende.

Na dat zy een uur in dat postuur geweest hadden, trokken de Frans-se af, en verbrandden een groot huis op een berg, omtrent een myl daar van daan, 't welk na een beschanting geleek. Waar op de Ma-joor Generaal met al zyn trouwen derwaards trok; maar hy bevond dat het alleen een groot huis was, 't welk zy afbrandden, op dat het de Engelsche tot geen schuylplaats zou dienen. Niettemin waren de steene muuren die staande gebleven waren, hen noch dienstig om zich voor 't schieten te dekken.

Daar was hier een groote regenbak, doch de Fransse hadden die be-durven, met het werpen van zout daar in, nevens een byleggende put met het inwerpen van tabak.

Niet lang hadden de Engelsche hier geweest, of de Fransse begon-nen op hen uit een borstweering te schieten, waar op zy een kwartier myls daar van daan, twee groote stukken geplant hadden, zynde een valey tusschen beyde; aan de linker hand een laag land vol kreupel-bosch, en aan de rechter, een reeks van bergen, met een zeer dik-ke boschagie.

Sir Timothy Thornhill zond Capiteyn *Burt* met een Compagnie sol-daten, om zich van de top van de berg te verzekeren, die het Fort daar hy in was commandeerde. Dat gedaan zynde, liet hy 'er hon-dert mannen onder 't Commando van Capt. *Geoffery Gibbs*, om die post te bewaren, en trok met de rest van zyn volk te rugge na de vlakke, om de toegangen te verzekeren, en te beletten dat de vyand de Engelschen niet in den rug zou vallen.

Zyn-

Tim-

Zynde zelfs met verscheide Officieren en omtrent hondert soldaten in de vlakte gekomen, gingen zy aan een put staan drinken; alwaar zy, terwyl zy daar inée bezig waren, door een salvo van omtrent 30 schooten van de vyand, die in de Bosschen verborgen lag, begroet wierden. Evenwel wierd 'er niemant gekwet, niettegenstaande dat zy alle dicht by een stonden. Daar na wierd Majoor *John Stanley* met een Party uitgezonden, om de Bosschen te zuiveren, het welk hy uitvoerde, hen uit twee sterke borstweringen verjagende, die zy op eene kleine hoogte hadden, tusschen twee heuvels, over die, welke de Engelsche te voren gewonnen hadden: In welke werken zich de Majoor Stanley posteerde. De passagies aan beide kanten verzekert zynde, campeerde Sir *Timothy Thornbill* die nacht met het voornaamste Corps van zyn troupen, in het midden van een vlakte; en de volgende morgen wierden zyn twee metale veldstukken met affuyten, en twee yfere, zonder affuyten, aan strand gebracht. De yfere stukken wierden in de vlakte geplant, maar de metale wierden tegen het verbrande huis opgevoert, alwaar Sir *Thimothy Thornbill* zyn legerplaats neersloeg: En den 21. January omtrent 3 uren 's namiddags, begonnen ze op den vyand te spelen.

In den avont wierd de Capiteyn *Bartholomeus Sharp*, met een Compagnie Soldaten uitgezonden om een pad door het Woud te hakken, ten einde de Engelschen de Vyand aan die kant konden aantasten: want in de valey hadden zy 4 groote stukken Canon geplant, recht op de gemeene weg; doch zonder affuyten zynde, konden zy ze niet aanvoeren om op de Engelsche, zo als zy gecampeert lagen, te spelen.

Eer dat de Capiteyn *Sharp* eenige voortgang in zyn werk gemaakt had, wierd hy door de vyand ontdekt, en zo lelyk gehavent, dat genoodzaakt wierd af te trekken. De Fransse schooten de gansche dag uyt hunne borstweringen op de Engelsche, zo met grof als met klein schietgeweer, maar 's nachts hielden zy met schieten op.

De volgende morgenstond, liet Sir *Timothy* Luytenant *James Smith* met 30 man aan 't verbrande huis, trok na de borstwering toe, en flechte die, als mede hare linie die nederwaarts tot aan een bron in de valey liep, dicht aan hunne 4 groote stukken.

Hy kwam omtrent een myl hier van daan in een schoone vlakte, omcینگelt met Oranje en andere fruytbomen, alwaar hy zich neersloeg. Hier was menigte van Vee dat in de weyden liep, en eenige huizen daar de Engelschen verscheide gevangens maakten, waar uit zy verstonen, dat de vyand by de 20 dooden en gekwetsten gehad hadt.

De Majoor Generaal liet Mr. *Spencer* in de vlakte met een wacht, om voor het plunderen zorg te dragen, en hy trok met zyn meeste troupen tegens het voornaamste Fort van den Vyand, twee mylen omtrent daar

daar van daan. Hy nam het in zonder eenig verlies , hebbende maar een gekwetste in de Actie bekomen. De vyand verliet het na een of twee salvo's geschooten te hebben. Het bestond uit een Platteform met ses groote stukken zonder affuyten beplant, en een borstweering, van aarde opgeworpen.

Na dat hy de stukken vernagelt hadt , vervolgde hy zyn mars omtrent vier mylen verder , en campeerde toen in een aangename valey, alwaar een huis met een tuyn stond , aan een Monnik toekomende. Daar vond hy 's Gouverneurs paarden , gezadelt en getoomt , die hy achter gelaten hadt , zynde in 't gebergte met de Inwoonders gevloeden.

Den zelven dag zynde den 23. January , trok Majoor Stanley over de bergen, aan de andere zyde van het Eilandt , en wierdt met een Party van de vyand handgemeen , sloeg hen uit de borstweering , en slechtde de zelve. 's Nachts keerde hy na zyn post , *Saddle* of kleine hoogte genaamt.

De 24. vervolgde Sir *Timothy Thornhil* zyn mars rondom het Eilandt, zonder eenige tegenstand, en 's nachts keerde hy na 't verbrande huis, daar hy wederom campeerde, en beval, dat men daar de veroverde buyt zou brengen.

Den 25. zagen de Engelschen drie groote Schepen , een Brigantyn en een Sloep, tegens het Eilandt aan komen zeilen, en men verstond uit eenige gevangens, dat Mr. *du Casse* met 700 mannen onder 't Commando van de Gouverneur van St. *Christoffel*, aan dat Eilandt verwacht wierdt.

Aanstonts daar op liet de Majoor Generaal wachten trekken na al de Baayen, daar hy dacht dat de Vyand zou willen landen ; maar zy de Engelsche sloepen ziende , bemerkten dat hy reets op het Eilandt was, en dus kwamen zy niet ten anker , maar maakten jacht op de sloepen, die hun best deden om het te ontsnappen. Een van de zelve in groot gevaar zynde, zettende het op strand , om niet genomen te werden , maar wierd 'er wederom door de vyand van afgehaalt , de welke daar niemant in vond , zynde alle daar uit gevlucht.

De gebieders van een van de sloepen in 't leger zynde , toen de gevangens ingebracht wierden, die dit verhaal deden, wierdt hy door Sir *Timothy* met een Expresse aan de Luytenant Generaal, die toen te *Antego* was , afgevaardigt om hem van de staat daar de Engelsche in waren, te verwittigen, en van hem , schepen tot hun bystand te verzoeken.

Du Casse zeilde de gansche nacht af en aan, en in den ochtend stond dicht aan land komende , loschte hy eenige Canon schooten , om de Inwoonders zyn aankomst bekend te maken. Omtrent de middag kwam hy aan de Noorder kant van 't Eilandt ten anker, de bloet vlag opstekende.

De Inwoonders door de komst van deze Schepen aangemoedigt, kwamen uit het gebergte afzakken, en hun Fort onbemannt vindende, namen zy 'er weer bezit van, en planteden op nieuw hunne stukken, na dat zy ze weer open gedrikt hadden. 's Nachts zettende *du Caffé* zyn soldaten aan land, waar van de Majoor Generaal tyding gekregen hebbende, bracht hy zyn veltstukken uit het verbrandde huis in de vlakte, en plantede die op de rechter en linker vleugel van 't Corps dat daar gecampeert lag, de yzere stukken na de gemene wegen geplaat zynde. Hy zettede sterke wachten op de *Saddle*, aan 't verbrande Huis, en aan den berg die het zelve beheerst.

In deze staat van tegenweer bleef hy de 27, 28. en 29. January; de vyand hem niet durvende aantasten, alhoewel zy noch een andere versterking van drie Schepen, en meer troupen van St. *Christoffel* gekregen hadden.

Den 30. January in de morgenstond, arriveerde Col. *Hewerfon* van *Antego* met drie Schepen, de welke de Luytenant Generaal aan Sir *Thorahill* tot zyn onderstand gezonden hadt.

De Franse Schepen die ten anker lagen, Engelsche Vlaggen vernemende, lichtteden het anker, en zeilden hen tegemoet. Omtrent de middag ging de stryd aan, en na een gevecht van vier uren, met weinig verlies aan de zyde van de Engelsche, hielden de Franzen af. De Engelsche Scheepen weeken ook wat, de gansche nacht, doch in de morgenstond op den 31. January keerden zy te rug. De Franse Schepen kwamen ook in 't gezicht, doch hielden af op eenige distantie. De Majoor Generaal de buyt en veldstukken aan boord gezonden hebbende, gaf order dat al zyn buytenwachten, hunne posten verlaten zouden, en zakte na de vlakte af, met oogmerk om sloop te gaan, 't welk de vyand bespeurende, zakte hy ook af, en beyde partyen raakten handgemeen, tot groot verlies van de Franse, die in de Boschen gedreven wierden, en in groote verwarring de vlucht namen.

Naderhand maakte Sir *Timothy Thorahill* een eerlyke aftocht, en ging met al zyn volk Scheep, uitgezondert maar omtrent tien, die in deze actie gedood, en drie die gevangen genomen wierden, om dat zy in een van de borstweeringen waren blyven leggen slapen, toen de Engelsche die verlieten. Een van hen ontsnapte het noch, kwam aan de zee kant, en wierd door een boot die 'er na toe ging, van daar afgehaalt. De andere twee wierden naderhand uit gewisselt. Daar wierden omtrent twintig mannen gekwetst, die mer de rest den 2 February behouden te *Nevis* aankwamen.

Na dat het Regiment van de Majoor Generaal te *Nevis* weder keert was, de Inwoonders den dienst die ze gedaan hadden, in opmerking nemende, en hunne bereidwilligheid om daar tot hunne bescherming te blyven, tegens de verwachte aanval van de Franse te St. *Christoffel*, zo leyden zy aan dat Regiment, in de maant van April 1690. ses

maan-

maanden gagie toe, zo de Engelsche Vloot niet kwam, en indien dat ze kwam, eene maant gagie na haar aankomst.

De Inwoonders van dit Eilandt konden niet voorzichtiglyker gedaan hebben, want zy waren in zeer groot gevaar wegens de nabuurschap van *St. Christoffel*, daar vyf Oorlogschepen meer uit Europa gekomen waren; en daar wierd gezegt, dat de vyanden al haar magt te zamen trokken, om *Nevis* aan te tasten; maar de Luytenant Generaal had met het Regiment van *Sir Timothy Thornhill*, 1200 mannen, zeer wel gewapent om het Eilandt te verdedigen, zynde daar toen twee *Nevis* regimenten op de been, zynde *Col. Pym* en *Col. Earls*, ieder van 300 mannen. De Forten, linien en borstweringen, waren ook veel verbeterd, en de menschen zo vol moed, dat men nergens anders van sprak, als *de Franssen in deze gedeelten der werelt uit te roeyen*, zo haast de Vloot, die uit Engelandt verwacht wierdt, gekomen zou zyn, het welk in Juny daar aan volgende gebeurde. Toen maakte men met alle mogelyke spoed, voorbereydingen tot een Expeditie tegen *St. Christoffel*, waar aan alle de Zuid-Eilanden behorende tot de Kroon, deel namen. Zy alle zonden haar aandeel van volk te *Nevis*, 't welk bestemd was, om de plaats van de Generale rendezvous te zyn, zynde zeer wel tot dien einde gelegen.

Op Maandag den 16 Juny, 1690. beval *Col. Codrington*, die nu een Commissie van Koning *William* en de Koningin *Maria* gekregen hadt, om Capiteyn Generaal en Commandeur en *Chef* van alle hunne Zuid Eilanden te zyn, een algemeene monsterring in 't Eilandt van *Nevis* te doen, van alle troupen die tot de Expeditie tegen *St. Christoffel* op de been gebragt waren, en men bevond dat 'er 3000 mannen waren, na de monsterrollen die ingegeven wierden; namentlyk:

In de Hertog van *Boltons* Regiment, door de Luy- } 700 Man.
tenant Generaal *Holt* gecommandeert.

In dat van de Majoor Generaal *Thornhill*, door } 500 Man.
Sir Timothy Thornhill, zelfs gecommandeert.

In 't Regiment van *Antego*, door *Col. Williams*, } 400 Man.
Gouverneur van dat Eilandt gecommandeert.

In 't Regiment van *Montserrat*, door *Col. Blak-* } 300 Man.
stone, Gouverneur van dat Eilandt gecomman-
deert.

In de twee *Nevis* Regimenten, door *Col. Pym* en } 600 Man.
Col. Earl gecommandeert.

In 't Regiment *Marine*, zynde een detachement
uit de Oorlogfchepen, onder 't Commando van } 400 Man.
Col. *Kegwin*, Capiteyn van de *Assistance*.

In de Capiteyn Generaals Lyf-Guarde, onder 't } 100 Man.
Commando van Col. *Byam*.

3000 Man.

Den 17 en 18. Juny wierden de troupen ingefcheept, en den 19. zeilden ze van *Nevis*, onder Convoy van Capt. *Wright*, Commandeur van het Esquader Oorlogfchepen dat uit *Engeland* gekomen was. Wy zullen een nader verhaal van deze Expeditie doen, als wy van *St. Chriſtoffel* komen te handelen.

Eenige tydt eer de troupen met de Vloot uit *Engeland* kwamen, namentlyk op Sondag den 6 April, omtrent 5 uren 's avonts, hoorde men gedurende eenige weinige minuten, een vreemt naar getier, 't welk men meende dat uit de groote berg in 't midden van dit Eilandt ontftond. De Inwoonders waren daar over verzet, en aanftonts daar op tot hun grooter onſtelteniſſe, wierdt men zo een ſterke aardbeving gewaar, dat de meeste huizen in *Charles Town* die van ſteen waaren, in een ogenblik met de grond gelyk gemaakt wierden, en die van hout waren, ſchuddeden. Ieder maakte zo veel haast als hy kon om 'er uit te gaan. Op de ſtraaten, ſpleet de grond op zommige plaatſen een voet, en uyt de grond kwam heet ſtinkend water op, tot op een zeer groote hoogte. De Zee verliet haar gewoonlyke paalen, meer dan een derde part van een myl, tot zo verre, dat zeer groote Viſſchen bloot op ſtrand lagen; maar het water kwam terſtond weder; en naderhand geſchiede die vreemde beweging noch verſcheide malen, maar 't water liep zo ſterk niet af als in 't eerſt. De aarde op veele plaatſen wierd in groote menigte opgeworpen, en duyſenden van grote boomen wierden uitgelicht, en onder de aarde gedolven, zo dat de zelve niet meer gezien wierden. Ieder huis in dit Eilandt, heeft gemeenlyk een groote regenbak, om 't regenwater te bewaren, zynde omtrent 9 of 10 voeten diep, en 15 of 20 voeten diameter; waar van zommige door 't geweld van de aardbeving, het water opwierpen, tot op 8 of 10 voeten hoog, en de beweging van 't aardryk over 't geheel Eilandt was zodanig, dat 'er niets ſchrikkelyker kan gezien werden.

Verſcheide ſloepen die uit dit Eilandt na *Antego* gingen, gevoelden het op Zee, tuſſchen *St. Lucia* en *Martinico*, op weg zynde na de *Barbados*; de ontroering van 't water zo fel zynde, dat zy dachten dat ze op roſſen en ſandbergen ſtieten, om dat de Scheepen geſlingert wierden, als of ze in gevaar van te verbryzelen waren.

An-

Andere het onbewoont Eilandt doorgaande , of liever de Rots genaamt *Redunda*, vernamen daar dat de aardbeving zo heftig was , dat een groot gedeelte van dat rotsachtig Eilandt gespleten en in Zee geworpen wierdt, alwaar het weg zonk , makende zulk een luyd geraas als of 'er verscheide stukken canon geloft waren geweest. Men zag door dien val een groote wolk van stof in de lucht opgaan. Twee groote Staartsterren vertoonden zich in dit gedeelte van de werelt, en men zag in vyf quartier uurs de Zee drie malen, op een ongewoonlyke wyze, ebben en vloeyen. Van deze tydt tot aan de *Ryswykse* Vrede, viel niet merkelyks voor , als alleen dat daar door de Vrede zo in Europa als America herstelt wierdt.

De Lezer zal gelieven aan te merken , dat het Eilandt van *Nevis* 600 mannen tot de publyke dienst tegens *St. Christoffel* op de been bracht; en wy kunnen niet onderstellen dat deze boven een derde van alle srybare mannen uitmaakten; zo dat 'er 1800 mannen in 't Eilandt moeten geweest zyn, na dat 'er door de sterfte zo vele waren weg gerukt. Hier uit kan men besluiten , dat het getal wel 2500 zal geweest zyn, toen het Eilandt in haar bloeyende staat was; in zulken geval zou het getal van weerbare, oude mannen , vrouwen en kinderen, 11 of 12000 moeten zyn; waar uit men kan opmaken , dat dit klein Eilandt zeer volkryk is.

Den oorlog en ziekte, het zelve ontvolkt hebbende, beval Koning *William* tot deszelfs zekerheit , aan *Col. Collingswoods* regiment te voet, Scheep te gaan aan boord van de Schepen onder 't Commando van de Schout by Nacht *Bembow*, die te *Nevis* den 12 January 1698. aanlandde, en een gedeelte van dat regiment , betrok hier zyn kwartieren. De Zeelieden, Soldaten en Inwoonders waren toen in goede gezondheid.

In 't zelve Jaar, succedeerde *Col. Christoffer Codrington, Junior*, zyn Vader die onlangs gestorven was, in 't Gouvernement van deze Eilanden, de welke op de dood van Koning *William*, order gekregen hebbende om haar tegenwoordige Majesteit Koningin *Anna* te proclameeren, beval dat de troupen die in *Nevis* waren, aan strand by een zouden vergaderen, om na het *Frans* gedeelte van *St. Christoffel* te trekken, en die troupen uit het Eilandt te doen verhuysen. Hy ging zelfs aan boort van de Fregatten, die onder dit Gouvernement behoren, verzelt zynde door 12 sloepen en Brigantyns. Hy kwam zeer dicht aan de *Fransse* Stad van *Basse-Terre*, om de Koningin aan boord te proclameren, zynde Vice-Admiraal van deze Zéen. Op een gegeve zeyn, wierdt Haar Majesteit eerst te *Nevis* geproclameert. 't Geschut begon men aan 't Noordelykste gedeelte van het Eilandt los te branden, 't welk door de verscheide Forten en Platteformen, langs 't strand beantwoordt wierdt. Vyftien kloeke koopvaardy Schepen die op de rede lagen, deden het zelve, en de Fregatten volgden daar

daar op, zynde tusschen de twee Eilanden; en de Artillery op St. *Christoffel* beantwoorde die van de Fregatten. Dit geschiede tot drie malen; en Haar Majesteits compagnien te voet, met de Keurlingen van beyde Eilanden in twee linien, deden insgelyks een drie dubbelde Salvo.

Zo dra als den oorlog weder uitbarstede, rustede dit Eilandt en *Antego* verscheide Kapers uit, om op de *Franse* kust te kruysen, en verzeckerden hier door hun eygen Koophandel, en brachten de *Franse* veel schade toe. Maar den Inwoonders van dit Eilandt, kwam naderhandt dit goed succes duur te staan. De *Franse* in 't Jaar 1705. maakten groote toefel om de *Engelsche Charibbische Eilanden* aan te tasten, en dreigden zelfs de Barbados, doch dat Eilandt te sterk voor hen zynde, viel de storm op de Zuid Eilanden, en op *Nevis* in 't byzonder. Het vyandlyk Esquader bestont uit 12 of 14 Oorlogschepen, onder 't Commando van Monfr. *D'Ibberville*. Hun Landmacht bestond ten minste uit 3000 mannen, en hebbende een landing op St. *Christoffel* gedaan, kwamen zy den 21 Maart voor *Nevis*, alwaar zy hunne troupen by nacht aan land zetteden. De Inwoonders waren van hun komst verwittigt, en maakten zich zo goed als zy konden tot tegenstand gereed, wapenende sommige van hunne Negers, doch dat deed meer kwaat als goet. Door het groot getal van vyanden overweldigt zynde, vloten zy na het gebergte. De *Franse* beducht dat zy nooit het Eilandt vermeersteren zouden, ten ware zy de Swarte konden onder brengen, zochten hen door schoone beloften tot het afleggen van hunne wapenen te brengen, hen verzeckerende dat zy zo wel leven zouden als hunne Meesters, en dezelve niet weinig vleydende met de hoop van vryheit, of ten minste van een aangenaame en zachte slaverny; waar op deze trouwlooze slaven zich onderwierpen, en de *Franse* opwaards trekkende om de *Engelschen* in 't gebergte aan te tasten, sloegen deze de Chamade, en daar op wierdt opden 24 van de zelve maant een Capitulatie gesloten, waar by zy Krygsgevangenen zouden zyn; maar om in het Eilandt te kunnen blyven, zouden zy maken dat een gelyk getal *Franse* gevangens geloft zou werden, by wyze van uitwisseling, 't zy in *America*, 't zy in *Europa*. Ter zelve tyd zouden zy ook beleefdelyk gehandelt, en hunne huizen en zuikerwerken bewaart werden; doch de vyand brak verscheide Artykelen van de Capitulatie, tegens het Recht der Volkeren, en 't gebruik der Wapenen, handelende het Volk zeer barbarisch, hunne huizen en zuiker werken afbrandende. Door dreygementen en wreetheid, dwongen zy verscheide van hen een tweede Accoort, den 6 April 1706. te teekenen, belovende aan de vyand in de tyd van ses maanden, na *Martinico* een zeker getal Negers, of in plaats van dien gelt te zenden; waar na zy het Eilandt verlieten, mede nemende omtrent 3 of 4 duyzent Negers, die zy wys gemaakt hadden, dat

dat na de *Franſſe* Eilanden gebracht zouden werden , om op hun gemak te leven ; doch zo haalt zy aan boord waren , wierden ze in het ruym opgeſlooten , en zy gaven voor dat zy hen na de *Spaanſſe* *West-Indiën* zouden overvoeren , en hen daar verkopen , om in de mynen te werken , gelyk hun voornemen ook was , en in der daad ook gebeurde. Een van deze Negerſ zulks ontfuapt , en aan land gekomen zynde , onderrechtde de andere die daar gebleven waren , hoe ſlecht dat hen de *Franſſe* gehandelt hadden. Waar op de Swarte de Wapenen opnamen , op de *Franſſe* die in het Eilandt waren aanvielen , hen de ſtrot afſneden , en eeniger maate wraak namen , over 't geene hunne Meesteren daar by geleden hadden.

De Agenten van *Nevis* en *St. Chriſtoffel* te *Londen* , ſolliciteerden de Heeren van den Handel , &c. hun verlies eenigzints in acht te nemen , aantoonende dat het eenige hondert duylft ponden beliep ; en in gevolge van dien , zonden die Heeren een van hunne Clerken na de Zuid Eilanden , om een naauwkeurige opſtel van het verlies , dat zy by dezer ſaak geleden hadden , op te nemen.

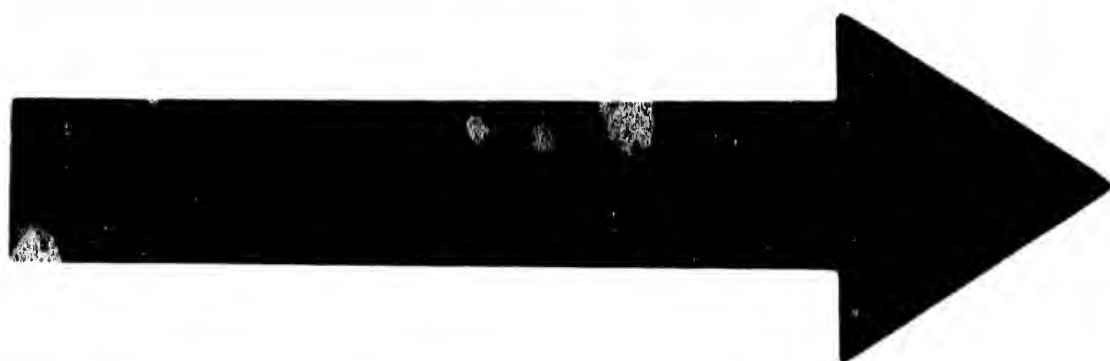
Het volk van dit Eilandt , hadt dit Jaar 1707. noch met zo een verſchrikkelijke Vyand te doen , namentlyk een Orkaan , die byna hunne zuyker werken t'eenemaal vernielde , de huizen neerſloeg , de bomen en planten , met wortel en al wegrukte , en hen in een zeer ellendige ſtaat bragt.

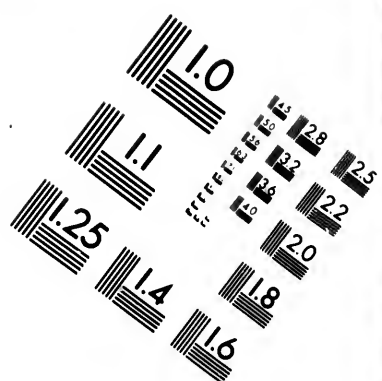
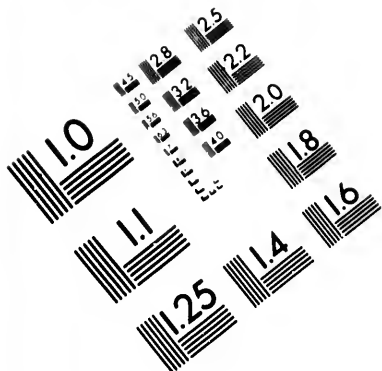
Wanneer Colonel Park hier kwam , maakte hy van deze plaats de zetel van zyn Gouvernement , en beriep hier een Vergadering. Men zeyde daar dat 'er eenig verſchil tuſſchen hem en de leden was , en dat 'er een kwade directie van zaken geweest was ; maar zynde de zekerheit noch de particulariteyten daar van , tot onze kennis niet gekomen , zullen wy daar van , noch ook van den uitſlag van 't ver-
toog van de Inwoonders van 't Eilandt , aangaande vergoeding van ſchade , niets meer melden. Het is niet te denken dat men hen zo een groote ſomme zou geven , terwyl het *Briſſche* Ryk op zulke on-
gelooffelyke koſten gejaagt werdt , om den Oorlog tegens de gemee-
ne Vyand ſtaande te houden. Wat men voor hen in vredens tyd zou kunnen doen , is licht te bezeffen ; maar nu vrezen wy dat zy hun verlies als een ſchult alleen aanzien ; doch zo onzeker als zommige ſchulden die de Koopluiden van *Londen* , in de Zuid Eilanden in te vor-
deren hebben.

Onder Col. *Park* , Capiteyn Generaal van dit en de andere Zuid-
Eilanden , zyn de volgende Bedienden en Officieren in *Nevis*.

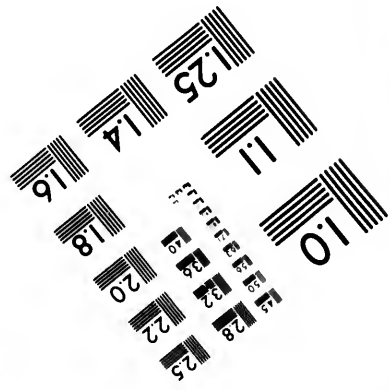
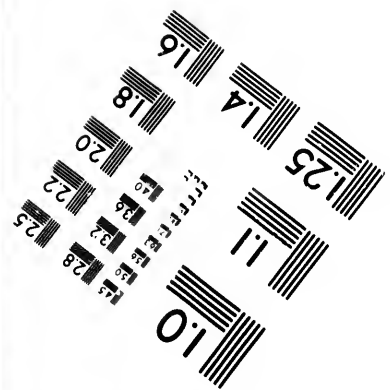
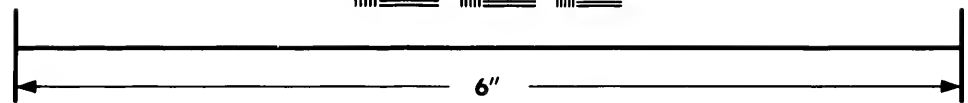
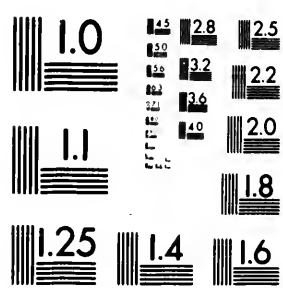
Luytenant Gouverneur , *Walter Hamilton* Schiltknaap ,
William Burt , Schiltknaap President.

Twaalf Raads-Heeren. Voorts , een Spreker van de Vergadering.
Een

**IMAGE EVALUATION
TEST TARGET (MT-3)**

**Photographic
Sciences
Corporation**

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99

10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99

Een Hoofd-Rechter, een Colonel van het Regiment Keurlingen, een Rechter van de Admiraliteit, een Secretaris, een Collecteur van den Accyns, en een Prevooft Marschalk.

HISTORIE

VAN

St. CRISTOFFEL,

Vervattende een Verhaal van deszelfs ontdekkinge,
Volkplantinge, Gebeurtenisse, Klimaat, Aard-
ryk, Gewassen, Handel en Inwoonders,
Charibbeens en Engelsche.

It Eilandt werdt door de Wilden *Liamuiga* genoemd, en wierdt door *Christoffel Columbus* in de eerste reis, die hy na *America* deed, ontdekt. Hy gaf het de naam van *St. Christoffel*, niet na haar eyge, maar na de figuur van haar gebergte, zynde in het bovenste gedeelte van het Eilandt, een zeer hooge berg, welke als op zyn schouders een andere kleinder berg draagt, gelyk als men zegt dat *St. Christoffel* in de gedaante van een Reus, onze Zaligmaker een kind zynde, op zyn schouders zoude gedrage hebben.

Het legt op de breedte van 17 Graden en 25 Minuten, aan deeze zyde de Linie, zynde omtrent 75 mylen in zyn omtrek. Het geheel Eilandt is in vier kwartieren verdeelt, twee van welke door de Engelsche, en de andere twee door de Fransse bezeten werden; en zodanig gelegen, dat niemant van 't eene kwartier na 't andere kan komen, zonder dwars over 't land van beyde de Natien te gaan.

De Engelschen bewonen dat gedeelte van het land, daar de hoge bergen opgaan, zynde omtrent 't midden van het Eilandt; uit deze bergen vlieten verscheide kleine rivieren, alle in het gebied der Engelsche.

De Fransse bezitten meer van de vlakte, en hun landt is bekwaamer om bebouwt te werden: Echter zyn de Engelsche talryker, maar de Fransse hebben meer gefortificeerde plaatzen, en zyn beter gewapent.

Zy

Zy hebben vyf Forten met Artillery wel voorzien , die de haven be-
stryken , en een van de zelve heeft reguliere werken , gelyk een Cita-
del. Het werdt *Basse Terre* genaamt , en is zeer sterk. Het beschermt
Marigot , zynde de beste Haven die de Franſſe in hun Land hebben.

De Engelfchen hebben alleen twee Forten , een over *Point Sable* ,
en Fort *Charles* , omtrent ſes mylen daar van daan , tuſſchen dat en
Basse Terre. Ieder Natie houd guarniſoen in hunne Forten , en wacht-
ten op de frontieren , die alle dagen afgelofcht werden.

De *Charibbeens* die de Inboorlingen van het Eilant zyn , en het zel-
ve voor de ontdekking van de Weſt-Indien in bezit hadden , bewoon-
den het toen Sir *Thomas Warner* , een Engelfche Avonturier aldaar
kwam.

Monſieur *Defnambue* , een Frans Edelman van het aaloudé Huis
van *Vanderop* , die voor de Franſſe in *America* commandeerde , kwam
op St. *Chriſtoffel* de zelve dag als Sir *Thomas Warner* , en namen
beyde in de naam van hunne reſpective Meesters , bezit van het Eilandt.
Zy koozen een plaats tot een veilige aſtogt , en een goede have tot het
binnen laten van zulke Schepen van beide Natien , die de wil na *America*
zouden hebben , zynde dit Eilandt wel van havens voorzien. De Spanjaar-
den plagten in hunne Weſt-Indiſche reizen daar in te lopen , om vers
water in te nemen , en zy waren met de *Charibbeens* in zulk een goed
verſtand , dat zy zomtyds hunne zieken achter lieten , om in hun afwe-
zen aldaar opgepaſt te werden.

Deze twee Edellieden wel bezeffende dat met zich in dit Eilandt te
ſtellen , zy de Spanjaarden veel ongelegentheit zouden aandoen , be-
flooten Volkplantingen van beide de Natien hier te laten , en zonder
tot een betwifling te koomen over de geene die eerſt gekomen was ,
en wie het beſte recht tot het geheel hadt , kwamen zy over een ,
't Eilandt onder hen te verdeelen. In gevolge van dien , wierden
zy daar Meesters van , en noodzaakten de Inwoonders , om zich te
onderwerpen. Doch eer zy het verlieten , hebbende reden om te
vreeſen dat 'er eenige heimelyke verſtandhouding mogt wezen , tuſſchen
de Indiaanen en de Spanjaarden , om dat de *Charibbeensche* toveraars de
Wilden geraden hadden hun ſlag waar te nemen , en al de Eu-
ropianen den hals af te ſnyden , zo overvielen de Engelfche en Fran-
ſchen , de meeste Opperhoofden van 't Complot , dooden ze , en dre-
ven de reſt uit het Eilandt. Toen lieten die twee Heeren eenige van
hun volk in 't Land , en keerden , Sir *Thomas Warner* na *Engeland* ,
en Monſr. *Defnambue* na *Vrankryk* , om recruiten van daar af te
halen.

Hunne Meesters keurden hun gedrag voor goet , en zonden ze te-
rugge met onderſtand van volk en voorraad , benevens laſtbrieven om
Opperhoofden van de nieuwe Volkplantingen te zyn.

Monſieur *Robbe* , in zyn verhaal van St. *Chriſtoffel* , zegt dat toen
IIde Deel. A a Mon-

1625.

Sir Thomas
Warner Gou-
verneur.

Rabbe p. 379.
4. Edit, Par.

Monfieur *Defnambue* in 't land kwam, hy daar verſcheide Franſſche vluchtelingen vond. Hy ſloeg hen voor een Volkplanting op te rechten, en daar in bewilligende, koozen zy hem als Gouverneur. Dit voornemen maakte hy den Cardinaal de *Richelien* bekend, op dezelfde wederkomt in *Vrankryk*, door welke middelen, een *Americaanſche* Maatſchappy in 't Jaar 1626, opgericht wierdt. En Capt. *Warner* die daar ter zelve tydt was, gaf ook gelegenheit aan de hand, om diergelyke *Maatſchappy* in Engeland op te rechten.

Deze Maatſchappy duurde in *Vrankryk*, tot het jaar 1651. wanneer ze St. *Chriſtoffel* en de andere Eilanden, aan de Ridders van *Multha* verkogten. Doch in 't Jaar 1654. kochtze de *Wett-Indiſche* Maatſchappy, door order van de Koning, wederom van de laaſte Eygenaars, en zy zyn noch in 't bezit van die Eilanden gebleven.

In 't jaar 1626. gingen Sir *Thomas Warner* en Monfieur *Defnambue* 't zeil, en de laaſte kwam daar omtrent January 1627. hebbende een lange en ziekelyke reis gehad. De Franſſe waren omtrent 300 in getal. De Engeliſche Volkplanting was ook omtrent zo ſterk eer dat Monfr. *Defnambue* arriveerde, hadt Sir *Thomas* in zyn Volkplantinge, goede voortgangen gemaakt, en de twee Gouverneurs, om alle verſchillen tuſſchen hun volk wegens de grensſcheidingen van hunne landen voor te komen, teekenden Artykelen van verdeeling, op den 13 Mey, 1627. Zy zetteden toen de ſcheidpalen aan de verſcheidene verdeelingen, die 'er noch op deeze dag ſtaan, met dit byzondere beding, dat het viſſchen en jagen, aan de Inwoonders van beyde de Natien egaal vry zou ſtaan. Dat de Zout-pannen en het beſte timmerhout, ook in 't gemeen zou weezen, mitsgaders de mynen en havens. Zy maakten ook onder hen een Of-en Defenſief Verbond, tegen alle hunne vyanden; waar na een ieder aan 't werk ging, elk in zyn poſt, om zyne Volkplantinge te bevoordeelen.

De Engeliſche kregen geſtadige onderſtanden van volk en voorraad van *Londen*; door welk middel zy beter bloeyden dan de Franſſe, en zy wierden niet alleen ſterk genoeg, om 't gene zy bezaten te verdedigen, maar zy waren ook in ſtaat, om volk tot nieuwe Plantagien in *Nevis* te miſſen, daar Sir *Thomas Warner* bezit van nam, en 'er volk op liet, in 't Jaar 1628. om een Volkplanting te maken, dog in 't Jaar daar aan volgende, wierdt *Don Frederik de Toledo*, met een Vloot uit Spanje gezonden, beſtaande in 24 groote laſſchepen en 15 Fregatten, om de Engeliſche en Franſche uit het Eilandt van St. *Chriſtoffel* te verjagen.

De Spanjaarden waren over de progreſſen van de Engeliſche in de *Charibbiſche Eilanden*, gealarmeert, en zy meenden dat de veiligheid van hun eyge Plantagien vereyſte, dat men beletten zou dat deze Natien zich niet in hunne nabuurschap zouden neſtelen.

Don Frederik, eenige Engeliſche Schepen die by 't Eiland *Nevis* lagen

gen aantreffende, besloeg ze, en kwam toen op de rede van *Marigot* ten anker, onder 't Canon van *Basse Terre*, daar Monfr. *Rossey* commandeerde.

Noch de Fransse, noch de Engelsche Forten, waren in staat om zo een vyand 't hooft te kunnen bieden. Hunne magazynen van Ammonitie waren slegt voorzien, en hun getal kon tegen het Spaans leger niet op, al hadden zy noch zo veel kruyt en loot gehad. *Rossey* na een geringe tegenstand, verliet *Basse Terre*, en maakte zyn aftogt na *Cabes Terre*, een ander Fort, alwaar Monsieur *Desnambue* in persoon was, die by zyn volk niet te weeg kon brengen, om zich aldaar te verweeren, of zig na de vastigheden in de Wouden en bergen te begeven, alwaar een hand vol volks, duyzent man zou hebben kunnen keren. Hy vertoonde hen dat *Don Frederik* het niet by kon brengen, om met hen te vervolgen veel tydt te verspillen, want dat hy in de *Havana* moest zyn om de Vloot t' huis te convoyeren. Edoch, dit en veele andere redenen die hy bybracht waren van geen klem, en van geen uitwerking. Niets kon hen te vrede stellen als Scheep te gaan, en het Landt te verlaten; dit wierdt hy gedwongen ook te doen, zo dat al de Fransse uit hunne Volkplanting weg liepen, gelyk hunne Bontgenoten de *Engelsche* ook deden, die daar over in groote verslagenheit waren; en de wanorder nam toe, op de tyding dat *Desnambue* met zyn Volkplanting heen gegaan was. Zommige dachten over Zee te ontkomen; andere vloden na 't gebergte, en al die geene die achter gebleven waren, ziende dat het te vergeefs zou zyn zo een machtige vyand tegenstand te bieden, zonden Gedeputeerden om met de Spanjaarden te handelen. De *Spaansse Don* wetende dat hy hen in zyn macht hadt, beval hen en *Maitre* het Eilandt aanstonts te verlaten, of dat hy ze alle door 't zwaard zou doen sneuvelen. Hy zond hen hunne eyge Schepen die hy te *Nevis* genomen hadt, om daar in scheep te gaan, en werd overreed, om aan die gene die geen plaats in de schepen voor hen en hunne familien konden krygen, daar zo lang te blijven, tot dat ze over gevoert konden werden. Waar op *Don Frederik* het anker lichtte, mede nemende 600 Engelsche, die het bekwaamst voor deszelfs dienst waren, en hy was zo haast niet weg gegaan, of de Engelsche kwamen weer by malkanderen, en beslooten met hunne Volkplantinge voort te gaan.

De Fransse die niet verder als *Antego* en *Montferrat* gegaan waren, zonden een Schip uit na St. *Christoffel* om kondschap in te halen, en vernemende dat de Spanjaarden weg gegaan, en de Engelsche met het herbouwen en herplanten bezig waren, zeilden wederom na St. *Christoffel*, en namen op nieuw bezit van hunne voorige woonplaatzen.

De Engelsche gingen voort, met het voortzetten van hunne Volkplantinge, tot dat zy in staat geraakten, om meer volk voor de Volkplantingen van de *Barbados*, *Montferrat* en *Antego* te missen, en Sir

Thomas Warner bevolkte en beplantede de zelve. In dat Jaar maakten zich de Hollanders meester van St. *Eustacie*, en de Fransse namen bezit van eenige andere Eilanden.

De Engelsche bouwden voor zich zelve goede huizen op St. *Christoffel*, en hadden vrouwen en families; daar de Fransse zich met hutten behielpen, na de manier van de *Charibbeens*. Weinig van hen waren getrouwt, en gevolgelyk namen zy niet veel moeyte, om zich van alle noodzakelyke en behooryke dingen tot levens onderhoud, te verzorgen.

Col. *Rich* Gouverneur. Monsieur *Desnambuc* stierf omtrent 't Jaar 1637. en Sir *Thomas Warner* leefde niet lang na hem. Voor de dood van den Engelsche Gouverneur, was de Volkplanting zo aangegroeyt, dat 'er tusschen de 12 en 13000 zielen van haar eige Natie in 't Eilandt waren. Hy wierd in zyn Gouvernement door Col. *Rich* opgevolgt, de welke zyn Voorgangers stappen in 't wel bestieren van de Volkplanting, na volgende, daar door meer volk om over te komen en om zich daar neer te zetten aanmoedigde.

De voornaamste bezigheid van de eerste Planters, was Tabak voort te kweeken, waar door zy een behooryke leeftogt wonnen, doch de quantiteit die zy maakten naderhand de prys laag brengende, zetteden zy zich in verscheide plaatsen om Zuyker, Gember, Indigo en Cattoen te planten, waar door het in weinig tyds een ryk en bloeyend Volk wierd; beide Fransse en Engelsche, zeer minzaam onder elkander levende, tot dat de laatste oorlogen in *Europa*, een vuur daar ontvonkt hebben, het welk waarschynlyk niet als met het uytstooten van den een of den andere Party te blusschen zal zyn.

Laat ons nu een verder gezicht van het Land nemen, door 't welke wy in 't vervolg van onse History zien zullen, dat 'er veel bloet van de twee strydende Natien vergooten is.

Het Eilandt is uytnemende vermakelyk, en de bergen de een boven de andere leggende, verschaft zulks een aangenaam uitzicht over alle Plantagien, tot aan de Zee-kusten rondom het Eilandt. Tusschen de bergen zyn schrikkellyke rotsen, ysselyke steyltens, dikke bosschen, en heete zwavelachtige fonteynen aan de voet, aan 't Zuidwestelykste gedeelte van het Eilandt. Daar is een *Isthmus* of naauwte, aan het Zuid Oostelyk gedeelte, de welke omtrent een myl en een half van *Nevis*, in zee steekt. Op 't zelve strand zyn Zoutpannen.

De lucht is goed en gezond, doch zeer door Orkanen ontroerd. De grond is licht, zandig en vruchtbaar, gelyk de overgroote meenigte zuyker, en andere waaren die het voortbrengt, zulks genoegzaam te kennen geven.

Het midden van 't Eilandt is nauwlyks doorgankelyk, ter zake van de hoge en ruwe rotsen en steyltens in het gebergte, en Bosschagien en Wouden, daar heele compagnien gemakkelyk zouden kunnen ver-
dwa-

dwalen , maar men mag hopen dat men die ongelegenheit in tyds uit de weg zal ruymen , de Engelsche zo behendig zynde als eenige andere Natien in de werelt , om wegen te zuivren ; en bosschen om ver te kappen. De bergen zyn verdeelt , of zy uit vertrekken bestonden , de een boven de ander. En van de hoogste af , word het oog wonderbaarlyk bekoort , door de bomen over al groen te zien , de welke rondom ieders grond als scheidpalen geplant zyn. De Plantagien gelyken zo vele tuynen , en de Natuur is altyd vrolyk en toelagchende.

De schoone huizen in dit Eilandt , doen ook veel tot de aangenaamheit van het vooruitzicht , zynde geen schoonder huizen in *America*. Vele zyn met verglaasde leyen overdekt. De eerste van die soort , daar men gewag van gemaakt heeft , dat hier gebouwt waren , zyn geweest die van Sir *Thomas Warner* , Col. *Richs* , zyn Opvolger in 't Gouvernement , Mr. *Everard* , en Col. *Jefferjons*.

De Engelsche om 't gemak van 't planten , zyn boven en beneden 't land verspreyd. Hunne huizen zyn van Cederhout , en voor wandelingen , vind men daar omtrent Allées van Oranje en Limoen bomen. Zy zyn in vyf Parochien verdeelt , drie aan de Zuid , en twee aan de Noord zyde.

In ieder van deze is een zeer schoone Kerk , van binnen beschooten , en de Predikstoel en de stoelen van verscheide soorten van dierbaar hout , als Ceder , Ebben-hout , Rood-hout , Bresil en andere , curieus van koleur , en aangenaam van reuk.

De Fransse woonen daar dichter by een , en hebben onder 't Canon van de Citadel van *Basse Terre* , een schoone Stad , van goede klinckers en Hard-steen gebouwt. Daar is een ruyme Kerk , een Stadhuis , en een Gasthuis. De Kerk aldaar was voor deze in handen van de Capucynen ; maar in 't Jaar 1646. wierden zy over eenig misnoegen , door de Inwoonders afgedankt , en *Pere du Vivier* , met zyn Jesuiten , kreeg het oppergezag over de geestelyke zaaken. Deze Jesuiten ontfangen noch Tienden , noch salaris van het volk , maar zyn zelfs Planters , en hebben groote Plantagien in eygendom , die door Opzienders en slaven waargenomen werden , waar van de Geestelyken bestaan.

Het Kasteel in deze Stad , alwaar de Gouverneur zyn residentie houd , is het schoonste gebouw dat 'er in 't Eilandt is ; maar wat aangaat de huizen van Planters en Kooplieden , zyn die van de *Engelsche* prachtiger als der *Fransse*. De kleine rivieren in 't Land van de *Engelsche* , zyn een groote verversching voor het Volk en het Land , en gelyk zy de rivieren hebben , zo hebben zy ook de beste havens , als *Frigat Baay* , *Old Rede* , en anderen.

Op den berg omtrent drie mylen ten Noorde van het Fort *Charles* , is een plaats genaamt de *Silvere Myn* , en het landvolk zegt dat 'er zo een is ; dog zy hebben geen volk en ook geen hert genoeg om daar aan te werken ; want hun Zuyker Plantingen brengen hen zo veel

voordeel toe , dat zy geen gedachten maken om een zeeker voor een onzeker profyt te laten varen , bevindende dat zy gemakkelyk ryk kunnen werden. En men moet bekennen , dat met een behoorlyke aanmoediging , onse Plantagien ons zo een groote fchat zouden verſchaffen , als 'er de mynen van *Pern* en *Mexico* in de Threſaury van de Koning van *Spanje* gebrac̃t hebben ; want behalven ſyn eyge onderdanen , hebben de *Engelſche* , *Fransſe* en *Hollanders* altyd grooter aandeel als hy daar in gehad. De *Swavel myn* is tuſſchen het Fort *Charles* en *Point Sable* , by het ſtrand. -

De Landpaalen of buiten zyde van het Eilandt , kan men rond doorreizen , 't land zynde over al vlak ; maar zo als gezegt is , eenige deelen van het midden zyn ongenaakbaar. Uit de rotſen aldaar , ſpringen verſcheide bronnen van heet water , en een gedeelte van het gebergte voert de naam van *Swavel berg*.

De beesten in dit Eilandt zyn de zelve als die in de *Barbados* en de andere *Charibbiſche* Eilanden. Daar zyn 'er weinig die men hier gemeener ziet , als de *Rocquet* , een dier wiens vel gelyk een verdord blad is , met kleine geele of blaauwachtige punten getekent. Het heeft vier pooten , de voorſte de hoogſte ; heeft ſlikkerende oogen , houd zyn hoofd geſtadig op , en is in een geduurige beweginge. Syn ſtaart is opwaards na ſyn rugge gekeert , makende anderhalve Cirkel , &c. Het ſtar-oogt geern op de menſch , en wanneer vervolgt werdt , ſleept het zyn tong gelyk een Windhond uyt.

Aangaande de Vogels , de raarſte zyn , de *Orinoco* een breede Vogel van geſtalte als een Arendt ; zyn veders zyn licht graauw , ſwart gevlakt , en het einde van zyn wieken en ſtaart , geel. Hy valt nooit op eenige vogel aan als in de ope lucht , en op die geene die bekken en klauwen hebben , gelyk als hy.

De *Crawſoul* is een andere Vogel , van grootte als een kloeke Eentvogel , aſch-graauw van koleur , heeft een lange platte bek , een groot hoofd , kleyne oogen , en een kortenek met een krop , daar drie of vier ſloop water in kan. Zy zitten op bomen aan de Zee , om Viſch te vangen , die zy een groote diſtantie daar van daan kunnen ontdekken , en zyn op hun roof zo aandachtig , dat ze licht te ſchieten zyn , maar zy zyn niet goet om te eeten.

De *Colibry* of *Gedommel Vogel* , is verwonderens waardig wegens zyn ſchoonheit , grootte , liefſelyke reuk , en manier van leven. Hy is niet grooter als de kloekſte ſoort van vliegen ; evenwel zo ſchoon , dat de veeren aan den hals , rugge en vleugels , een Regenboog vertonen. Onder zyn hals is zulk een helder root dat het na een Carbunkel gelykt. Syn buyk is geel als gout , zyn dyen groen als een ſmaragd ; de pooten en bek ſwart gelyk gepolyſt Ebbenhout ; zyn oogen gelyken na Diamanten in een eyrond gat gezet ; zyn hoofd is van ſchyning groen. Het mannetje heeft een kuyf op 't hoofd , van alle voor

ver-

verhaalde koleuren. Hy maakt een geraas met zyn wicken, gelyk een kleine dwarrel wind. Hy zuigt de dauw van de bloemen, zyn kleine kuyf uitspreidende, de welke na zo veele diebare gestecntens gelykt. Het wyfje legt maar twee eyeren van een ovale form, zo groot als een erwit of een kleine paarl. Zommige Dames dragen ze voor pendanten, maar zy verliesen veel van haare schoonheid wanneer ze dood zyn. Hun reuk is gelyk dat van het schoonste muskus. Men vind ze ook in *Virginien*, in de *Barbados*, en in andere Gewesten in *America*.

Eer wy tot onze History wederkeeren, daar wy deze lange afweiding van gemaakt hebben (zo men afweiden noemen mag 't geen wy van 't gewas en 't land van *St. Christoffel* geschreven hebben) zal het niet wanvoeglyk zyn, iets van de *Charibbeens*, die Inboorlingen van het Eilandt zyn, te vermelden.

Zy zyn het zelve slag van volk als de Inwoonders van de andere Eilanden, handelbaar, en licht geloovig. Zy waren in den beginne willig genoeg om met de *Europianen* die daar eerst landeden, en in 't land waren, vreedzaam te leven, wanneer *Monsieur Desnambue* daar kwam; doch op zyn landing zeiden hunne *Boyez* of *Besweerders* aan 't volk in een generale Vergadering tot dien einde beroepen, dat de vreemdelingen gekomen waren om hun Landt weg te nemen, en tot de grond toe te vernielen, waar op beslooten wierdt om hen te vermoorden, zo als wy reets gezegt hebben, en de *Engelsche* en *Franfje* verdreven ze uit *St. Christoffel*. Naderhand hadden zy lange Oorlogen met beyde Natien, en deden landingen in de Eilanden die ze verloorren hadden, uit die daar ze na toe geweken waren.

Deze *Charibbeens*, na 't zeggen van zommige Auteurs, zyn afkomstig van *Arouages*, een volk van *Guyana*. Hunne Voorouders tegen hun Koning opstaande, wierden genootzaakt van de vaste kust ga de Eilanden de wyk te nemen, de welke tot die tydt onbewoont nebleven waren.

Onse Landsman *Mr. Brigstock*, die veel in *Florida* gereist heeft, en de taal van het Land spreekt, maakt hen afkomstig van de *Apalachites* in *Florida*, alwaar een Natie is die tot dezen dag *Charibbeens* genoemd werd; het Eilandt van *Sta Cruz* het eerste zynde daar zy op landden, na dat zy door de engte van hun eyge paalen, of door de macht van hunne Vyanden, gedwongen waren geweest de vaste kust te verlaten.

Zy zyn een schoon volk, en van een fraye gestalte: men ziet 'er geen een onder hen met een oog, lam, kreupel, gebochgelt, kaalhoofdig of mismakkt. Zy hebben swart haar, en kammen het zeer nettjes. Zy trekken hun baardt by de wortel uit zo haast als ze groeit. Zy gaan moeder naakt, mannen en vrouwen; en de *Franfje* dat een zeer complaisant volk is, om aan deze *Barbaren* te toonen hoewel opge-

Verhaal van
de Charib-
beens.

opgevoed dat ze zyn, wanneer zy onder hen komen, trekken zy ook hunne kleeren uit, om na de mode te zyn. Zy bestryken hun lichamen met een verwe die hen over al rood maakt. Zy dragen een kleine hoed van vogels veeren, van verscheide koleuren, en zomtyds een kroon van veeren. Zy maken gaaten door hunne lippen, en steken 'er een soort van een kleine naalde door, gemaakt van 't gebeente van zommige beesten of Visschen. Zy doen het zelve aan hunne neusgaten, daar zy een ring of greyn van Christal door steken, of ander diergelyk poppegoet. De mannen dragen armringen om de spierachtige deelen van hunne armen, en de vrouwen om het gewricht van hare handen. Zy versieren hun beenen met ketenen van *Rossada*, in plaats van koussebanden. Diegene van hen die met de Europeanen ommevang gehadt hebben, dragen gemeenlyk sluyten om hun hals van de beenen hunner vyanden gemaakt. De aanmerkelijkste van alle hun Cieraden, zyn zes breede stukken schoon koper zeer net gepolyst, zonder eenig graveerzel daar op, die in de gedaante van een wassende Maan gemaakt, en in een vast en dierbaar hout ingezet zyn. Deze noemen zy in haar taal *Caracolis*. Het is de livry of kenteeken, waar by de Capiteyns en hunne kinderen van 't gemeene soort van volk onderscheiden werden. De vrouwen beschilderen 't gansche ligchaam, en dragen een soort van laarsjes, die niet lager als tot aan de enklaauw komen.

De *Charibbeens* hebben een oude en natuurlyke en een soort van bastaard spraak, waar onder zy verscheide *Europiaansche* woorden gemengt hebben, inzonderheit *Spaansse*. De laatste spreken zy onder de Christenen, en de eerste onder hen zelve. Alhoewel de *Charibbeens* van alle de Eilanden malkanderen in 't algemeen verstaan, is 'er nochtans by verscheide van hen, een soort van *Dialect* of byzondere manier van uitspraak, die van de andere verscheelt. Hun taal is zeer liefstallig, en heeft weinig of geen *Gutterals* of letters die door de keel uitgesproken werden. De *Charibbeens* van de Eilanden hebben een aangename pronunciatie, dan die van de vaste Kust.

Zommige *Franse* hebben aangemerkt, dat zy een soort van afkeer hebben van de *Engelsche* Taal, en dat die zo ver gaat, dat zy ze niet kunnen hooren spreken.

Zy zyn schuw om hun spraak aan de *Europeanen* te leeren, zelfs na dat zy de Christelyke Religie aangenomen hebben. De mannen hebben vele uitdrukkingen die alleen aan hen zelve eigen zyn, die de vrouwen wel genoeg verstaan, doch haar nooit van bedienen: Gelyk by voorbeeld; *Amac* een bed, is het woord van de man; en *Nekera* een bed, dat van de vrouw; een boog, *Oullaba*, de mans; *Chimala* de vrouws; de Maan, *Nonum*, de Mans; *Kati* de vrouws; de Son, *Huyeyon*, de Mans, *Kacht* de vrouws; en vele andere.

De

De vrouwen hebben ook haare woorden en manieren van spreken, en indien de mannen zich daar van bedienden, zouden zy uitgelachgen werden.

De Wilden zeggen dat dit onderscheid van spraak van mannen en vrouwen dus veroorzaakt is. Wanneer de *Charibbeens* deze Eilanden kwamen bewoonen, warenze door een Natie van *Aronages* bezeten, die zy ten vollen verdelgden, uitgezondert de vrouwen, daar zy mee trouwden om het Land weer te bevolken; de vrouwen haar oude spraak behoudende, leerden die aan haar dochters, en dit is tot op dezen tegenwoordigen tydt, door de moeders aan haar dochters zo onderhouden. De kinderen zoonen zynde volgen hun vaders spraak, en de meisjes die van haar moeder.

De *Charibbeens* van de vaste kust, mannen en vrouwen spreken de zelve taal. De oude mannen in de Eilanden hebben eenige woorden en spreekwyze op zich zelve, die de jonge nooit gebruiken.

Zy hebben een zekere byzondere spraak, daar zy zich gemeenlyk in hunne Krygsraden van bedienen, die heel klinkende en vol van opsfynery is: De vrouwen en vrysters kunnen die niet verstaan, maar anders verstaan zy de mannen, en haar taal zeer wel, hoewel zy die niet spreken.

Zy hebben weinig scheldwoorden, en geen uitdrukkingen gehad, voor verscheide ondeugden, voor dat de *Europianen* aan hen de zelve geleert hebben. Te voren hadden zy geen woorden tot de deugden, weetenschappen, en konsten. Zy kunnen maar vier koleuren noemen, wit, swart, geel en root, waar mede zy maken dat alle overige koleuren over een komen.

Van de andere Natien zeggen zy, dat de *Engelsche* en *Spanjaarden* gansch niet deugen. Dat de inhalendheit de voornaamste deugt van de Hollanders is, maar dat de Fransse gelyk rechte Barbaren, groots van spreken zyn. Dit verhaal geeft ons een Fransman, en gelyk die Natie in geen gebreke blyft om ons te verachten, is zy ook wel genegen om haar eyge lof breed uit te meten.

De *Charibbeens* zyn uit de natuur zwaarmoedig en melancholyk, doch trachten met gemaaktheit blymoedig en vrolyk te zyn, inzonderheit wanneer zy wat meer als recht uit gedronken hebben. Zy nemen het voor een groot affront op, dat men hen Wilden noemt, zeggende dat die bewoording de wilde beesten alleen toepasselyk is. De naam van *Cannibals* gelykt hen ook niet, hoewel zy 't vleesch hunner vyanden eeten, 't welk zy zeggen dat uit wraak gedaan werdt. Het komt inisschien daar van daan dat zy die naam niet willen hebben, om datze door de ommevang die ze met de Fransse, meer als met andere Europaansche Natien gehad hebben, hoffelyker willen schynen te zyn. Zy scheppen groot behagen in de naam van *Charibbeens*, dezelve aanziende als een erkentnisse van hun edelmoedigheid en dapperheit;

I lde Deel.

B b

want

want in de taal van de *Apalachites* betekent dat woort zo veel als krygslieden en dapperen mannen.

Zy zyn van een handelbare inschikking , en zo medelydend onder hen , dat zommige alleen van hartzeer geitorven zyn , toen zy hoorden dat eenige van hunne landslieden die slaven van de *Europianen* waren , daar kwalyk van gehandelt wierden.

Zy verwyten de Christenen dat zy gierig zyn ; want zy zorgen maar alleen voor een matig voedsel. Zy zyn verwondert dat de *Europianen* goud boven glas en Cristal prefereeren. Zy beschuldigen ze ook van ongerechtigheit , om dat zy hen van hunne Eilanden berooft hebben.

Zy hebben niet alleen een weerzin om na eenig ander land te reisen , maar zy dulden niet geern dat iemand van hun landslieden uit hun landt vervoert werdt ; egter zyn zy zeer nieuwsgierig om alle dingen te zien , die een vreemdeling onder hen brengt.

In hun handel staan zy niet altyd stip op hun woord ; evenwel wanneer hen daar over aangetoont werdt dat zy los en ongeftadig zyn , zo zyn zy 'erover beschaamt.

De dievery is een groote misdaad onder hen. Zy laten hunne huizen en Plantagien zonder iemand om 'er op te passen , en hebben geen vrees voor dieven. Indien men hen een mes ontneemt , treuren zy daar over een week lang , en zyn greetig om hun wraak daar over te nemen. Zy bewyfen elkander zeer groote genegenheit , maar zo ze gehoont werden , vergeten zy zulks nooit.

Hunne jonge mans hebben geen ommevang noch met vrysters , noch met getrouwde vrouwen. De mannen zyn de liefde minder onderworpen als de vrouwen , doch zy zyn kuyfch uit de natuur , en indien zy door de *Europianen* niet tot ongebondenheit waren vervoert geworden , zou de geyle lust een van die woorden geweest zyn daar de *Charibbeens* geen uitdrukking voor hadden. De Christenen hebben hen de veynsery , leugentaal , verraadery , overdaad , en verscheide andere ondeugden geleert , die in deze Eilanden , eer dat zy eenige ommevang met hen hadden , onbekent waren.

De Wilden zyn beleefd en hoflyk jegens de vreemden , volgens 't zeggen van myn Auteur , en indien zy zo veel andere goede hoedanigheden bezitten , waarom noemt men ze *Wilden* ? zy zyn zeer eenvoudig , 't welk zy nergens aan beter betoonen als in de buitengewoone vrees daar ze op 't gezicht van schietgeweer mee bevangen werden , niet kunnende bezeffen , hoe dat het afgeschooten werdt , en zy gelooven dat de boose Geest *Maboya* zulks doet , die zy denken dat de Maan op eet , wanneer zy geeclipseert is. Zy schreeuwe *Maboya* , of de Duyvel is hier , wanneer zy eenige kwade reuk ruken. Niet lang geleeden , geloofden zy dat buskruyt het zaad van zeker kruid was , en zommige waren zo dwaas dat ze het gingen zaayen. Zy stellen vast dat zout aan de gezondheid nadeelig is , waarom zy een afkeer hebben

ben om 't zelve te maken. Zy willen geen verkens vleesch, noch schildpadden eten, het eerste uit vrees van kleine oogen te zullen krygen, en het laatste, om aan de traagheid en domheit van die dieren niet onderhevig te zyn. Echter zyn zy zo dom dat zy geen getal kunnen rekenen boven dat van hunne vingers en teenen. De Capiteyns, de Boyez en de oudste onder hen hebben meer verstand als 't gemeene soort: zy reekenen de maanden by de Maanen, en de jaren by de zeven starren: Edoch is 'er onder hen geen overblyffel van Oudheit te zien. Zy kunnen niet zeggen hoe lang het geleden is dat hunne Voorouders de vaste kust verlaten hebben; zy kunnen ook niet zeggen van wat ouderdom dat zy zyn, noch eenige reekenschap doen van de tydt wanneer de Spanjaarden in hun land zyn gekomen.

Aangaande hun Godsdienst, zy zeggen dat de aarde een toegeeffelyke moeder is die hen met alle noodzakelyke dingen tot het leven verzorgt. Zy luytleren na 't gene men hen zegt van een God de Schep- per van alle dingen, en van de geheymenissen van 't Geloof; al wat zy 'er op antwoorden is; *Vriend, gy zyt een looze gast, ik wenste wel dat ik zo wel als gy kon praaten.*

De Charibbeens van de vaste kust hebben geen meer Godsdienst als die van de Eilanden. Sommige van hen hebben een soort van respect voor de Son en de Maan; egter bidden zy ze niet aan. Al wat noch eenig- zins na een Godsdienst onder hen zweemt, is, dat zy een natuurlyk gevoelen van eenige Goddelykheit hebben, die vergenoegt is het ver- maak van haar eige gelukzaligheid gerustelyk te genieten, zonder zich aan de snoode bedryven der menschen te slooren: Dat dezelve met zo groote goedheid aangedaan is, dat zy geen vraag neemt zelfs van hare vyanden, wanneer zy haar niet eeren noch aanbidden.

Zy beelden zich in dat 'er twee zoorten van geesten zyn, zommige goet en zommige kwaad. De goede geesten zyn hunne Gooden, en ieder een beelt zich in dat 'er een van hen byzonderlyk tot hen leyds- man geschikt is. Zy zeggen dat hun verblyf in den Hemel is, doch zy weeten niet wat zy daar doen.

Wanneer een Engelsman of Fransman of enig ander Europeaan, hen van God spreekt die Hemel en Aarde schiep, antwoorden zy, *waarlyk uwe God schiep den Hemel en Aarde van Engeland, of Vrank- ryk, of eenig ander land dat zy noemen, en maakte dat u tarw daar groeyde, maar onse God schiep ons land, en maakte dat onse Manioc groeyde.*

Dus is hun natuurlyk gevoelen van een Oppermacht, met zo veel buitenspoorigheden vermengt, en in zo een duisterheit gedompelt, dat men niet eigentlyk zeggen kan, dat die arme halsen eenige kennis van God hebben.

Zy hebben noch Kerken noch Altaaren afzonderlyk aan hunne Go- den of goede Geesten toegewyd; maar zy maaken hunne offerhanden

van *Cassava*, en wanneer zy denken dat zy door hem van hunne ziekte genesen zyn, maken zy een soort van Feest ter syner eere. Zy roepen hem aan wanneer ze nazyne tegenwoordigheid verlangen, om wraak te nemen; om van hare kwalen genesen te werden, om raad te geven in hunne oorlogen, of om *Maboya* of de boose Geest te verdryven; en dit doen hun *Boyez* of Priesters voor hen. Ieder *Boyez* heeft zyn byzondere God die hy aanroept, met het zingen van zekere woorden, verzelt met het rooken van tabak, als een present dat hem zeer aangenaam is. De *Boyez* roepen altyd hunne Goden of liever Duyvels by nacht aan; maar al wat 'er gezegt is van geesten die in de beenen van doode inenschen komen, of van vrouwen die 'er mee bezeten werden om Orakelen te spreken, laten zy verhalen die zulks geloven.

Wanneer eenige van deze *Wilden* ziek beginnen te werden, geloven zy dat de Goden van hunne vyanden hen die krankte toegezonden hebben. Zy nemen hun toevlucht tot hun *Boyez*; en die vertellen hen wiens Goden dat het doen, 't welk dan tusschen die perſoonen vyandschap veroorzaakt; want daar zyn andere Priesters behalven de *Papisten* die hun werk daar van maken, om 't volk te misleiden. Hun *Boyez* zyn ook *Toveraars*.

Wat aangaat het zichtbaar verschynen van hun *Maboya* onder hen, zich slaande, spelende, en andere grillen doende, oordeelen wy dat de Lezer ons zo min geloven zou als deze *Americanen*, indien wy daar geloof aan gaven, of een verhaal van deden, alhoewel wy wel wete dat het door andere Historie Schryvers gedaan is, die omtrent mirakelen vry wat toegeeffelyk zyn.

Men zegt dat de geesten der duyſternisse hun gelegentheid 's nachts waarnemen, door schrikkelijke verschynselen, en vervaarlyke vertooningen, om de ellendige *Charibbeens* te verschrikken, ten eynde zy in een slaafſche vrees van haar macht gehouden, hun zinnen door beguygelingen betovert, en zy genoodzaakt werden, om aan hen in alle schielijke voorvallen offerhande te doen.

De *Charibbeens* geloven dat ieder van hen zo veel zielen heeft, als zy kloppingen van slag aderen in hunne ligchamen gevoelen; de voornaamste ziel geloven ze dat in het hert is, en dat die na de dood ten hemel vaart by haar byzondere God, die haar daar brengt om in geselschap van andere Goden te leven; en zy stellen vast dat ze 't zelve soort van leven leyd, als de menschen hier op aarde doen. Aangaande de andere zielen die niet in 't hert zyn, geloven zy dat na de dood, eenige aan de zee kant gaan leven, en dat zy schepen doen omſlaan. De andere blyven in de wouden en bosschen, en zyn hunne *Maboyas* of boose geesten.

Zy zyn schrikkelijk benauwt voor donder en bliksem, en die van hen de welke uitterlyk scheenen daar niet van te weten als zy onder

der de Christenen zyn, heeft men bevonden zo verschrikt te zyn geweest als de rest.

Zy hebben alleen tot het bouwen van hunne wooningen een boom en een byl van noden, en zyn zo dicht aan malkanderen als een dorp, en voor het meeste gedeelte, zetten zy zich neer op een grond die wat ryzende is, zo om de betere lucht, als om zich van die kwaadaardige vliegen, genaamt *Muskettos* en *Maringojas* te bevryden. Zy woonen geern by fonteynen, beeken en rivieren, om dat ze zich alle morgen wasschen eer zy hunne lichamen met rode verw bestryken.

Hunne huizen of hutten zyn van een ovale gedaante van stukken van hout in de grond geplant, waar over zy een dak van weegbrée bladen leggen, of suyker rieten of eenige kruyden, die zy zo weeten te schikken en onder malkander te vermengen, dat onder dat dekfel 't welk tot de grond toekomt, zy tegens regen en alle ongemakken van de lucht beschut zyn. Dit dak kan drie of vier jaren duuren, ten ware dat 'er een Orkaan voorviel.

Zy gebruiken kleine rieten overdwars gemaakt, voor palissaden. Zy hebben zo veele afdelingen onder ieder dak, als zy vertrekken willen hebben. Een stuk van een mat dient in plaats van deuren, grendels en sloten. Daar is niets boven hun hoofden als het dak zelfs, en de bloote aarde is alleen onder hun voeten, maar zy zyn zo zindelyk, dat zy zo dikwils veegen als zy zien dat 'er de minste vuyligheid op legt.

Behalven 't kleine vertrek daar zy hun rust nemen, en hun vrienden onderhouden, heeft ieder aanzienlyke familie, twee andere kleine vertrekken, het eene is de keuken, het ander hun voorraad schuur. Zy hebben een soort van hangbedden gelyk een Bedspry, van catoene netjes geweven 't welk aan zekere pilaren vast gemaakt is, en daar slingeren zy in gelyk als in een hangmat zo zy willen, of leggenze op een vaste plaats zo zy het goed vinden. Zy fokken zeer veel hoenders voort en ander gevogelte dat men in hokken houdt, en hebben omtrent hun wooningen een goede voorraad van Oranjeboomen, Citroenbomen, *Guavas*, vygebomen, *Bananas* en andere fruytbomen.

Hunne hoven zyn vol van *Manioc*, aardappelen, verscheide soorten van peulvruchten, als erweten; boonen, *Maiz*, gerst, en andere. Zy hebben ook Meloenen, Citroenen, kool van een zeer delicate smaak, en *Ananas*.

Zy veranderen dikmaals van wooningen, als het hen in den zin schiet, het zy wegens hun gezondheid, of uyt zindelykheit, of over de dood van iemand van de familie: De mannen voor het meeste gedeelte, brengen hun tydt buiten 's huis door, maar de vrouwen blyven 't huis, en doen al wat 'er in een huishouding vereyscht werdt.

De mannen jagen en visschen, maar de vrouwen brengen het wild 't huis van de plaats daar het gedood is, en de visch van de waterkant: zy doen die ook in de *Manioc*, bereyden de *Cassava*, en de *Oui-*

sa, of gewoonlyken drank, maken de spys klaar, passen opdehoven, houden het huis en de huisraat schoon, schilderen hun mannen met *Roucou*, spinnen catoen, en zyn geduurig in bezigheit.

In de Eilanden van *St. Vincent* en *Dominico* zyn zommige *Charibbeens* die vele Negers tot hun slaven hebben. Zommige hebben zy van de Engelsche gekregen, en eenige van de Spaanste Schepen die op de kusten gedreven zyn; en de Swarten dienen hen met zo veel gehoorzaamheit, als of ze het gecivilizeerste volk van de weerelt waren.

De *Charibbeens* zyn gematigt en zindelyk in hun maaltyden, ten minste het grootste gedeelte van hen. Zy eeten dikmaals samen in 't publyk; de vrouwen eeten nooit niet voor dat de mans gedaan hebben; zy verdragen den honger met veel ydzaamheit; zy maken al hun eeten by een klein vuurtje klaar, en zyn de slechste koks van de weerelt niet. Zy eeten gemeenlyk zittende op lage stoelen, en ieder een heeft een lage tafel voor zich zelve. In plaats van tafelkleeden, gebruiken zy schoone en brede *Banana* bladen nieuwlyks ingezamelt. Zy wasschen hunne handen voor de maaltid, en eer zy hun eeten klaar maken. Hun gewoonlyk broot is een dunne koek die zy *Cassava* noemen; van *Manibe* wortel gemaakt. Zy hebben een ander soort van broot van *Maiz* gemaakt, en zommige van hen in plaats van Broot, eeten aardappelen.

Hun gemeen voedzel is, hagedissen, visch, peulen en krabben. Hun Dessert zyn vygen, *Bananas* of *Ananias*. Zomwylen hebben de *Charibbeens* van de vaste kust een verfoeylyke soort van toebergedyng tot hun kost, dat is met het vet van de *Aronagas* hun onverzoenlyke vyanden.

Hun drank is in 't algemeen *Mobby*, gemaakt, van aardappelen met water gekookt; gelyk de *Onicon* van *Cassavia* gemaakt werdt. In verscheide plaatsen vind men wel kostelyke en delicioese wyn, als Palm wyn, *Coescon* en Rietwyn, van suyker rieten gemaakt, en daar wierd meer van deze wyn door de *Charibbeens* van *St. Christoffel*, dan door eenige andere Wilden gemaakt, om dat dit Eilandt het grootste overvloed van suyker rieten heeft.

De Europeanen hebben hen leeren verlaten verscheide van hun Barbare gewoontens, inzonderheit van hun strengheit tegens hunne vrouwen; want de laatste ziet men nu zelden de visch en 't wild dat hun mans gevangen hebben, 't huis brengen; en wanneer zy uit visschen zyn geweest, ceten de mans en de vrouwen samen. Daar en boven gaan de vrouwen nu meer als voor deze na de *Corbet*, of het huis van publyke Feesten en verheugingen: De Barbaren zyn ook zo afkeering niet meer van 't vleesch van Schilpadden, *Lamantine*, en zwynen, als ze te voren zyn geweest. Een voorbeeld daar van wierdt in een Franste History van de *Charibbische* Eilanden by

by gebracht. Een Edelman van die Natie die in een van die Eilanden woonde, werdende door een Cacique of Capiteyn van de Wilden bezocht, onthaalde hem en zyn geselschap uit boertery met *Lamantyns* vleesch. De Cacique vreesende dat de Fransman hem betrekken zou, bad den Heer hem niet te bedriegen, en den andere op zyn eer verzekerde hem dat hy het niet doen zou. Toen ging 'er de Cacique op los, en at hartig. Na het gastmaal beleed de Fransman het bedrog, om te zien hoe de Cacique en die met hem waren, zich zouden houden: Doch de *Charibbeen* daar omtrent minder een Wilde als den andere, antwoorde; *Welvriend, wy zullen daar niet van sterven*. En hy en zyn makkers hielden zich uitterlyk daar wel te vreden over, maar gingen na huis, met opzet om zich daar over te wreken. Ingevolge van dien, eenige tydt daar na, nodigde hy de Franssen Heer te gast by zich in zyn dorp, en de laatste ging 'er na toe met eenige van zyne landslieden verzelt. De *Charibbeen* gaf een Feest daar overvloed van alles was, maar hy had order aan zyn volk gegeven, om in alle de Sauffen eenig vet van hunne doode vyanden te doen, waar van de voornaamste *Charibbeens* altyd wel voorzien zyn. Wanneer de maaltijd over was, vroeg de Cacique aan den Heer en aan die van zyn geselschap, wat dat hy van hun onthaal dacht? Zy alle preezen het ten hoogste, en bedankten hem voor zyn beleeftheit. Toen verhaalde hy hen de pots die hy hen gespeelt hadt. De meeste Fransse die zulks hoorden wierden zoo kwalyk, dat ze niet inhouden konnen 't geen zy genuttigt hadden, en wierden ziek van de inbeelding, waar op de *Charibbeen* lachte en zeyde: *Ik heb nu myn revengie van u genomen*.

De Wilden vermoeyen zich veel, zelfs in hunne uitspanningen. Het voornaamste van hun oefeningen is 't jagen en vissen, inzonderheit het laatste. Zy zyn wonderbaarlyk afgerecht in 't gebruiken van hun boog en pylen. Zy nemen hun vrouwen niet mede wanneer zy uit jagen of vissen gaan, gelyk zommige Bresilianen doen.

Hun gewoonlyke jacht is na hagedissen. Zy zyn de beste visschers in *America*, 't zy met de hoek, pyl of andere uitvindingen. Zy weven bedden, maken korven van biesen, houte stoelen, al van een stuk, kleine tafels geweven van de bladen van de *Lauwrier* boom, voor kleetjes, *Carocolis*, verscheide soorten van tanden om te eeten en te drinken, gordels, hoeden, en kroonen van veders. De vrouwen maken laarsjes of halve kouffen van Catoen voor haar zelve.

De Mannen zyn zeer zindelyk in 't onderhouden en polysten van hunne wapenen, en nemen veel moeyte omtrent de *Periagas* of booten, waar van zommige zo breed zyn, dat zy wel 50. Mannen kunnen voeren. Zy maken alle soorten van aarde potten, als mede aarde tafelborden. Zy scheppen veel vermaak in 't behandelen van schrynwerkers en timmerlieden hun gereedschap, en men zou van hen goede handwerk-

werklieden maken kunnen. Zy zyn groote liefhebbers van plaaisier en uitspanningen, en nemen een byzonder vermaak in 't houden en leeren van een groot getal Papegayen en Perroquiten.

De *Charibbeens* hebben Musicale instrumenten, doch inderdaad zeer verre van zoo een zoetlydende naam te verdienen. Hun trommels zyn van holle bomen gemaakt, over welke zy een vel trekken, maar alleen aan een eynde. Zy hebben een ploimpe soort van werktuig van *Calabas* gemaakt. Zo haast als zy in de morgenstont op zyn, spelen zy een deuntje op een fluyt die gepolyft en aardig gemaakt is; eenige van dezelve zyn van de beenen hunner vyanden gemaakt: terwyl zy op de fluyt spelen, zyn hun wyven bezig om hun ontbyt voor te zetten. Zy zingen zekere Barbaarse *Airs* terwyl hun visch braadt. De meeste van hunne liedtjes, zyn bittere schimpdichten op hunne vyanden gemaakt. Zy hebben ook gezangen op vogels, op visschen en op vrouwen. Ten opzichte van de laatste, zouden zy wel aan Mr. *Collier* ergernis geven, want gelyk als Barbaren van de *Parnassus*, zyn ze vol van *vuyligheit*.

De danssen van de *Charibbeens* geschieden voornamentlyk, op hun *Corbet* of plaats van publyke Fecst. Op die tyden, brengen zy nacht en dag door met eeten, drinken, danssen, lagchen en praaten. Beyde, mannen en vrouwen bereiden zich dan om dronken te drinken, doch zy zyn het zelden zo beestachtig als alleen op deze solemneele voorvallen; als wanneer een krygsraad gehouden is; als zy van eenige Expeditie terug gekeert zyn, 't zy dat die gelukkig of ongelukkig geweest is; op de geboorte van hunne eerst geboore; wanneer 't haar van hunne kinderen afgesneden werdt; wanneer zy hun jaren hebben om ter kryg te gaan; wanneer zy een gebouw beginnen te timmeren, een boot af laten loopen, of van eenige ziekte herstelt zyn. Zy hebben in tegendeel hun solemneele vasten dagen, doch het zou te verdrietig zyn alle de belagchelyke redenen die zy daar toe hebben, hier te vermelden.

Zy ontfangen de vreemdelingen die in hun Eilanden komen om hun te bezoeken, met groote teekenen van vrientschap en liefde. Zy hebben een zeer groote vrees van door de Europeanen overvallen, en uit de Eilanden die zy bezitten, verdreven te werden; en om zulks te beletten, hebben zy eenige manschap op de zee kusten geposteert, als mede op de hooge bergen, om te ontdekken wie dat'er komt, en kennis daar van te geeven. Aanstonts zenden zy een *Canoo* af, om te zien of het vrienden of vyanden zyn, want zy betrouwen zich niet op de vlaggen van eenig volk, zynde door de Europeanen bedroogen geweest. Zo zy vyanden zyn en landen, maken zy hinderlagen, vallen daar uit ophen aan, dan schielyk zich by een trekkende, laten zy een regenbuy van pylen vliegen, en daar na raken zy met hunne knodzen handgemeen, en ten laatste indien de vyand hen te hard valt, vluchten zy na de rotzen, of wel na de zee, en sommige onder duykelende, komen

200 schreeden daar van daan weer te voorschyn: Na dat zy geslagen zyn, komen zy dikwils weer by een, altemaal op zekere onbekende plaats of Rendezvous zich latende vinden.

Dewyl zy geen rekenkonst hebben, is zulks de reden dat zy niet kunnen zeggen, hoe vele dat'er van hen in een van de Eylanden zyn; maar men meent dat waag zy het talrykte zyn, zy niet boven de 1500 weerbaare mannen kunnen uytmaken.

De Vreemdelingen die als Vrienden komen, werden als zulke onthaalt, niet zo veel blymoedigheyd als overvloed van alles. Hun Regeering is zo Barbaars als hunne gewoontens, of liever al zo vreemt; maar waarom zou menze Barbaaren noemen ter zake van eenig ding dat wy van hen gezegt hebben, uytgezondert dat zy het vleesch van hunne Vyanden eeten?

Onder hen zyn verscheide soorten van Capiteyns in ieder Eyland; de Capiteyn van de *Carbet* of Dorp, is in 't algemeen de Vader van een talryke familie; de Capiteyn van de *Periaga* of Boot, en een Admiraal die de gantsche Vloot commandeert; de groote Capiteyn, of Capiteyn Generaal, die ook genaamt is *Cacique*. Syn Ampt is geduurende desselfs leven; hy wert door verkiezing boven andere gestelt, leyd hunne Legers, en is altyt onder hen in groote achting.

Zy zyn zelden meer als twee Caciques in een Eyland. Geen van deeze heeft eenig commando over de gantsche Natie, noch eenig opgerzegd over de andere Capiteyns als den Oorlog gedaan is, en geen van hen gebied tweemaal als Opperhoofd, ten ware hy zich bovenmaten gekweeten en beroemt gemaakt had.

Laat ons nu zien wat voor hoedanigheden een Man dient te hebben, om na't Ampt van Capiteyn Generaal onder de *Charibbeens*, te mogen staan. Hy moet verscheide maalen in Oorlogen geweest zyn, en zich dapper daar in gekweeten hebben. Hy moet al zyn Mededingers in loopen, zwemmen en duyken te boven gaan. Hy moet in staat zyn om grootere lasten als de rest van de mededingers te kunnen dragen, en om pyn uyt te kunnen staan, welke proeven gemaakt werden door 't snyden en hakken in syn vleesch; en syn beste vrienden maken de diepste in snydingen; doch deeze plegtigheid word overal niet geobserveert; Doch de *Charibbeens*, die de meeste ommegang met de *Europeanen* hebben, zyn'er van uytgescheyden, zo wel als van andere gewoontens, daar zy nu zelfs mee lagchen.

De Cacique verkooren zynde, verklaart hy den Oorlog, bereydt zich daar toe, en geleydt het Leger. Hy stelt vergaderingen van Raadsheeren aan, en van de *Carbet*.

Wat de Wetten belangt, die zyn'er niet, noch ook geen Magistraats Personen. Die geen die zich beledigt acht, is zyn eyge Rechter, en krygt van zyn Wederparty zodanige voldoening als hy wil of kan. Indien

hy zich zelve niet wreekt, werd hy voor een bloodaard aangezien. Zy weeten zo weynig wat Wet en Rechtsgeleerde zyn, dat zy tot *Gerechtigheid* en *Vonnis*, geen woorden noch uytdrukkingen in hunne Spraak hebben; En indien zy wisten wat men in de onse daar door verstaat, of hoe dat die misbruyckt werden, zouden zy met recht kunnen zeggen dat wy Barbaaren waren.

Zy nemen eenige Vrouwen in hunne Oorlogen mede, om hun kost klaar te maken en op hunne *Periagas* te passen. Hunne Canoos zyn kleyne Booten, voor Rivieren of Baayen alleen bekwaam, zynde gewoon van Eyland tot Eyland te vaaren om zich te ververschen, en ten dien eynde hebben zy Wachten in die, die woest zyn.

De *Aronagues* een Natie van *Guyana*, zyn hare onverzoenlyke Vyanden, die wredelyk de *Charibbeens* van de vaste Kust vervolgen, zynde bloetverwanten van die van de Eylanden. De laatste zeylen eens of twee malen in 't Jaar in hunne *Periagas* omze op te zoeken, en revengie van hen te nemen.

De *Aronagues* maken nooit eenig aanslag op de Eylanden, maar staan altyd maar op hun tegenweer. De Wilden van de Eylanden gaan langs de Kust van alle andere Eylanden, van *Sta. Cruz*, de verre afgelegenste van de *Charibbische*, de welke drie hondert uren van 't Land van de *Aronagues* is. Als zy landen en ontdeekt werden, nemen zy zulks voor een kwaad voorbeduydzel, en trekken weer af: zo niet, zoeken zy hunne Vyanden op, en raken hand gemeen. De gevangens die zy nemen, werden niet aanstonds gedood, doch geboeit en na huys gebracht.

Na de *Aronagues* haten zy de Spanjaarden en Engelsche. Een Frans Autheur geeft deze rede van hun haat tegens de Engelsche; namentlyk dat de laatste onder de Vlagge van andere Natien verscheyde *Charibbeens* aan boort gelokt hebbende, na dat zy hen dronken gemaakt hadden, na hunne Plantagien voerden, en als Slaven hielden, 't welk na alle waarschynelykheyd een schandelyke reflexie door onze Vyanden de Franse, op onze Lands lieden doet maken.

Zy hebben verscheyde uytloopen in de Eylanden van *Montserrat*, en *Antego* gedaan, Huyzen afgebrand, de Plantagien vernielt, en Mannen, Vrouwen, en Kinderen weg gevoert; maar wy vernemen niet dat zy eenige van hen eeten, de *Aronagues* zynde hun eenigste gerecht van die foort.

Omtrent vyftig Jaren geleeden, hadden zy zommige Engelsche Jongens en Meysjes in 't Eyland van *St. Vincent*, dewelke derwaards zeer jong vervoert geweest waaren, en door de Wilden met zo en veel aardigheid als de hunne opgebracht wierden, die haar manier van leven zodanig ingezoogen hadden, datze alleen van de *Caribbeens* te onderscheyden waren door hun schoon haar.

Zy hebben de zelve afkeer van de Spanjaarden, en om de zelve

reden, maar de Fransse na 't zeggen van myn Autheur, een Fransman zynde, staan in een goed blaadje by de *Charibbeens*.

Het zal de Lezer niet verveelen dat men hem een byzonder verhaal doe van de manier, hoe zy hunne gevangens of krygs gevangens handelen, zynde daar van daan *Cannibals* genaemt, en zy zyn misfchien het eenigste Volk op aarde, dat menfche vleefch by verkiezing eet. Want alhoewel de Fransse, die meer als eenige andere Natie in *Europa* ommegang met hen hebben, ons zo een Beschryving van hen geven, dat men denken zou dat zy zo beschaafte zyn, als zy zelfs gevonden zyn, is het evenwel zeker dat zy inalkander dikmaals op zo een verfoeyelyk Gastmaal onthaalen, daar de natuur als men'er maar om denkt, een schrik van heeft, en het bloed in de aderen van doet koken.

Wanneer zy een Krygsgevangne uyt het midden van de *Arouagnest*'huys brengen, behoort hy na rechten aan de geen die hem gevangen genomen heeft, en die Wilde bewaart hem aan zyn huys, legt hem vast in banden; en na dat hy hem 4 à 5 dagen heeft laten vasten, brengt hy hem op de *Carbet* te voorschyn, om daar tot een publyke Offerhande te dienen, tot een onsterffelyke haat van zyne Landslieden jegens die Natie.

Indien'er op de plaats van 't Gevecht eenige Vyanden dood gebleeven zyn, eten zy hen eer zy die verlaten. De jonge Vrysters en Vrouwen in den Oorlog gevangen, werden alleen als Slavinnen gehouden; maar voor deze hebbenze goede appeteyt gehadt om alle gevangene Mans, zo wel die van andere Natien als van de *Arouagues* op te eten.

Wy zyn noch niet 't eenemaal van de waarheyt van dit overtuygd; doch in de Hiftory van de *Charibbijche* Eylanden uyt het Fransch door *Mr. Davyes* vertaalt, geeft den Autheur voor, dat dit niet alleen waar is, maar hy zegt dat'er een groot onderscheyd is tusschen een *ragout* gemaakt van een Fransman, of een van een Spanjaard: Dus luyden zyn woorden, zo alze in de Engelsche Taal vertaalt zyn. Zy hebben voor deze van alle Natien geproeft die met hen verkeerden, en zy bevestigen dat de Fransse de delicaatste zyn, en de Spanjaarden de zwaarste om te verteeren; doch nu strekken de Christenen hen gansch tot geen voedzel. Waar in de ydelheyt van de Fransse Natie de klaarblykelykste zaak is, die men ooyt gezien heeft; want zy vergenoegen zich niet alleen met in andere Landen te zeggen dat zy het best van alle vechten, dat zy de beste Autheuren uytleveren, dat zy de beste praaters, Schilders, zingers, dansfers, &c. zyn, maar deze Fransse Meester verzekert noch dat zy tothet beste gerecht van alle Volkeren om gegeten te worden, zyn. 't Welk een compliment op hunne Natie toepasselyk is, die de *Cannibals* misfchien op hen hebben leeren maken, zedert dat zy door de Fransse gecivilizeert geworden zyn; want daar is geen

twyffel of zy zullen, onder alle hunne bekwaamheden, deze pluymstrykery van hen hebben geleert.

Zy plagten hun Gevangens te pynigen eer dat zy ze ter dood brachten, maar nu geven zy hen de slag van genade, staande hen op 't Hooft, braden, en eetenze dan op. Zo haalt de ongelukkige gevangen dood op de plaats legt, vatten de jonge lieden het ligchaam op, wasschen het en snyden het aan stukken; daar na kookten zy een deel van 't vleesch en braden het andere, de Vrouwen 't houte spit likkende daar het vet van de *Arouague* aanzit. Ieder die 'er by is, krygt zyn deel. Al het vet dat 'er van deeze duyvelsche kookzels voorkomt, wordt zeer zorgvuldig bewaart en onder de voornaamste van hen omgedeeft, die het in Kalabassen bewaaren, om hun sauzen daar smakelyk mee te maken.

Zy wryven 't ligchaam van hunne kinderen met het bloed van deze ellendige Offerhanden, om hen tot meer wreetheden in toekomende aan te porren, en dus maken zy dat hun wraak erfelyk werdt. Maar de Fransien Autheur doet al wat hy kan om deze *Cannibals* te verschoonen, door voorbeelden van andere die noch wreeder zyn als zy, by te brengen. En waarlyk, hy schynt zeer genegen, om het deze *Charibbeensche* Menschen-Eeters, die het geurig gerecht van een Fransman zo hoog verheft hebben, te vergeven.

Wanneer deze Wilden genegen zyn om te trouwen, hebben zy een voorrecht om alle hunne volle Nichten te nemen, en zy doen daar anders geen moeyte om, als dat zy ze halen en hun wil daar mee doen. Daar na zyn zy hun wettige Vrouwen. Zy mogen 'er hebben zo veel als zy willen, en hoe de Capiteyns meer Wyven hebben hoe hoogmoediger zy 'er op zyn.

Zy timmeren een byzondere hut voor ieder Wyf, en blyven by die hen meest aanstaan, waar over de andere niet jaloers zyn. Zy die meest het geluk heeft om by hem te zyn, is zeer iverig om hem op te passen. Zy beminnen hunne Wyven met zeer veel drift, zo lang als het duurt, doch verlaten ze als het hen gelieft; 't zy met of zonder reden. Edoch heeft men zelden gehoord dat zy hun eerste Vrouwen verlaten, inzonderheyt als zy 'er kinderen by hebben. 't Jonge Vrouw volk dat ze gevangen krygen, nemen zy dikwils tot hunne Wyven; de kinderen die zy by haar krygen, werden voor vry gehouden, doch hun Moeders zyn altydt Slavinnen. Indien een van hen geen volle Nichten heeft, mag hy een trouwen die hem gansch niet bestaat, haar van haar Vader en Moeder ten huwelyk verzoekende. Zy zyn dan, mits dat het consent verkreegen werd, *ipso facto* of met de daad zelfs hun Wyven, en brengen ze na Huys. Die jongen Mannen die zich in Oorlogen beroemt gemaakt hebben, worden zeer lastig gevallen, door de Vaders en Moeders van jonge Vrysters, om dezelve tot haar Wyven tenemen; en zo dikwils als zy-

zegepraalende uit den oorlog 't huys komen, werden hen nieuwe wyven aangeboden. De jonge mannen hebben nooit geen omme-gang met vrouwen of vrysters voor dat zy getrouwt zyn. Indien voor deze een vrouw haar man niet getrouw was geweest, wist hy niet hoe hy deze misdadig zou straffen; doch zedert de *Europianen* dit beter onder hen bekend gemaakt hebben, zo doet een *Charibbeen*, die bevind dat zyn wyf haar lyf aan een ander ten beste geeft, zich op staande voet justitie, met haar 't breyn door zyn knuppel uit het hoofd te slaan, of haar met een scheermes open te snyden.

Hun gewoontens op de geboorte van hunne kinderen, zyn te vuyl om hier vermelt te werden. Een onder andere korswylig ge-noeg, is, dat de man in plaats van de vrouw te bed gaat leggen, en tien dagen met spys opgepast werdt; en op de geboorte van de eerst ge-boore, werdt de Vader gekopt, en hy valt een lange tydt.

Zo haast de kinderen ter weereft komen, maken de moeders hunne voorhoofden plat. Zy swachtelen ze niet. Tien dagen na hun ge-boorte, geven zy hen namen van zeker toeval dat de Vader over-gekomen is, terwyl zyn vrouw swanger was. Als by voorbeeld; een *Charibbeen*, van *Dominico* te *St. Christoffel* geweest zynde ten tyde dat zyn vrouw bevrucht was, en de *Franse* Generaal gezien hebbende, noemde het kind dat hy op zyn wederkomst gekregen had, *Generaal*, ter gedachtenisse van het vriendelyk onthaal dat hy van hem genoten hadt. Deze eerste namen werden in de zoonen ver-andert wanneer zy grooter werden, om soldaten te zyn.

De *Charibbeensche* vrouwen zuigen hare kinderen, en zyn zeer goede minnen. Haar kinderen werden in groote eerbied jegens hun ouders opgebracht; zy werden zorgvuldig opgetrokken in de oeffe-ning van den boog, en andere wapenen, als mede om te visschen, zwemmen, en om manden, knodsen, boogen, pylen, bedden en *Periagis* te maken, 't welk is al wat zy oordeelen dat genoeg is om van hen geweeten te werden.

Deze *Charibbeens* door hunne natuurlyken aardt, gematigheit en oeffening, genieten een goede gezondheid, en leven lang. Men zegt dat zy zo sterk in hun ouderdom zyn, dat het onder hen ge-meen is, dat zy met de tnegentig jaren noch kinderen verwekken. Vele van hen, al over de hondert jaren, hebben niet een grys haar. Zy leven, zegt de boven gemelte Auteur, gemeenlyk hondert en vyftig jaren; en zomtyds langer; want over 50. à 60. jaren waren 'er menschen onder hen levende, die de eerste aankomst van de *Spanjaarden* in *America*, noch te binnen kwam. Deze stok ou-de menschen zyn ziekelijk, onbeweeglyk, en als loutere geraaintens geworden.

Wanneer zy 't eeniger tydt ziek werden, nemen zy hun toevlucht tot kruiden, vruchten, wortelen, olien, en gommen, waar door

zy haast weer gezond werden, zo de ziekte niet ongeneesselyk is. Zy hebben een onscylbaar geheim om de steeken van slangen te genezen, zynde een groote kennis in hun soort van Medicyne, en zo het mislukt, begeven zy zich tot hun *Boyez* of Besweerders, dewelke door hunne duyvelsche geheimen, hen meenen te genezen. Het was voor deze een groote daad van vrientſchap onder hen, die gene te dooden die over oud waren en niet meer gaan konden, doch nu zyn zy van gedachten verandert.

Zy begraven hunne dooden met veele belagchelyke plegtigheden, die zy onder hen voor heilig houden, en zomtyts dooden zy slaven om de geesten van de overledene op te passen.

Dus hebben wy in een klein begrip de lezer een duydelyk denkbeeld gegeven van de oorsprong, History, Gewoontens, Zeden, Godsdienst, en manier van leven van de *Charibbeens*, de eerste Inwoonders van deze Eilanden; en dit verhaal zal zo wel voor alle Eilanden, als *St. Christoffel* dienen, waar mede wy nu bezig zyn, en het zelve een van de grootste zynde, hebben wy gedacht dat men het in geen beter plaats als hier kon inlassen.

Eer wy met de Historische gebeurtenissen van dit Eilandt voortgaan, zullen wy door andere onderrechtingen, eenige verder kennis van het klimaat en het land nemen. Het wierd voor deze door aardbevingen zeer geplaagt, de welke met het uytkorsten van de *Swavel* berg aldaar, over veele jaren, voor een groot gedeelte ophielden; en men heeft ze zedert zelden gevoelt. Orkanen zyn hier steeds noch menigvuldig, en zedert eenige tydt was het de gewoonte, zo van de *Engelsche* als *Franſſe* Inwoonders, in dit en de andere *Charibbische* Eilanden, omtrent in de maant van Juny na de *Charibbische* Inboorlingen van *Dominico* en *St. Vincent* iemant te zenden, om van hen te weten of 'er dat jaar een Orkaan zou vallen, en omtrent tien oft twaalf dagen voor dat den Orkaan kwam, lieten zy het gestadig weten, het gene zelden misle.

Een *Indiaan* die by *Cap. Langford* verscheide jaren gewoont heeft, gaf hem deze voorbeduydzelen, om te weeten wanneer een Orkaan aanstaande was. Het komt of op den dag van de volle Maan, of op kwartier Maans; zo het op volle Maan zal komen, moet men eenige dagen te vooren op deze teekenen acht geven. Dien dag zal men de lucht zeer ontroert zien, de Son rooder dan op andere tyden, een groote kalnte, en de bergen geen wolken noch mist boven haar hebbende, 't welk in de hoge landen zelden zo is. In de kuylen van 't Aardtryk of de bronnen, zal een geraas zyn, als of men in een groote storm was; de sterren zullen 's nachts zeer groot schynen met kringen rondom haar, en de lucht uit het Noord-veste zeer donker en leelyk, de zee sterker ruykende dan op andere tyden, zo als zy gemeenlyk in hevige stormen doet; en zomtyds blaast de windt die

die dag, voor een uur of twee, zeer hard uit het Westen, 't welk buiten zyn gewoone loop is. Op volle Maan, zal men dezelve teekenen hebben, doch een groote kring om de Maan, en veeltys om de Son zien. Op diergelyke teekenen moet men acht geven op de Quartier dagen van de Maan; in de maanden van July, Augusti en September; want de Orkanen komen in deze maanden; de vroegste daar men ooit van gehoord heeft, was den 25. July, en de laatste den 8. September, dat niet vele jaren geleden is, want de maant daar zegenenlyk in komen, is Augustus.

Wy hebben niets verder te zeggen van St. *Christoffel* ten opzichte van het natuurlyke of Geographische verhaal van het zelve, zo dat wy ons tot het Historisch keeren zullen; waar in zo wy niet nauwkeuriger zyn geweest, de Lezer ons zal gelieven te verschoonen, vermits de waarigheden daar wy mee te worstelen hadden: want hebbende minder omme-gang met de Zuid-Eilanden gehadt, dan met de andere Plantagien, konden wy zo veel gedenk-schriften niet by brengen, als wy voor andere deelen van onze History van het *Britsche* Ryk in *America*, gedaan hebben.

Na Mr. *Rich*, de tweede *Engelsche* Gouverneur van St. *Christoffel* volgde Mr. *Everard*, die in dat Gouvernement verscheide jaren bleef, en zo veel als wy bespeuren kunnen, bekleede hy dat Ampt, toen de *Rump* zich de Opper-Macht in *Engeland* aanmatigde. De Zuid-Eilanden haar Souverainiteit weigerende te erkennen, stelde Koning Karel de II. Majoor Generaal *Poynts* tot Gouverneur aan, en hy was in 't bezit van St. *Christoffel*, toen Sir *George Ayscue* aan de Barbados kwam, en dat Eilandt onderbracht; maar de Majoor Generaal *Poynts* niet sterk genoeg zynde om zich tegens de macht die Sir *George* met hem bracht, te verweren, vertrok hy voor zyn aankomst, en ging scheep na *Virginie*, de eenigste schuytplaats voor *Cavaliers*, of Konings-gezinden.

Wie dat het Parlement met dat Gouvernement begiftigde, kunnen wy niet zeggen; doch na de *Restauratie* wierd de Lord *Willoughby* Gouverneur van de Zuid-Eilanden gemaakt zo wel als van de Barbados, en hy hield daar zomtyds zyn residentie. Wie dat onmiddelyk zyn Opvolger is geweest, is tot onze kennis niet gekomen, ten ware het Sir *William Stapleton* geweest is, die wy niet lang na de dood van de Lord *Willoughby* in 't bezit van dit Gouvernement vinden, waar in hy tot zyn dood gebleven is; en in zyn plaats, maakte Koning *Jacobus* Sir *Nathaniel Johnson*, Gouverneur van de Zuid-Eilanden, die dat Ampt behield tot de komst van Koning William tot de Kroon, als wanneer uit misnoegen of uit vrees, hy na *Carolina* vertrok, en liet de plaats open voor Col. *Codrington* in het Gouvernement van deze Eilanden, dewelke hier vele goederen in eygendom bezittende, aan de Inwoonders zo veel te aangenamer was.

Daar

Daar is geen Declaratie van oorlog geweest tusschen *Vrankryk* en *Engeland* zedert de Volkplantinge van het Eilandt van *St. Christoffel*; Edoch zyn de *Engelsche* en *Fransche* niet zonder schermutselingen geweest over particuliere twisten, maar zy maakten nooit eenig aanslag om malkanderen uit de bezittingen te slooten, totaan de laatste oorlog die op de *Revolutie* in *Engeland* volgde; want Koning *Karel* en Koning *Jacobus* in hunne Tractaten met *Lodewyk* de XIV. waren over een gekomen, dat in geval van vredebreuk in *Europa*, de onderdanen van beide de Koningen in *Westindien*, neutraal zouden zyn, en dat vermits zy tot de vredebreuk in 't minste niet gecontribueert hadden, zy gevolgelyk in geen oorlogen ingewikkelt, en hun handel niet gestoort zou werden, 't welk voor hunne aangroeyende Volkplantingen doodelyk zou geweest zyn. Maar de *Franjse* die in het nakomen van hunne Tractaten nooit hun woort houden, braken dit, en eer dat 'er cenige Declaratie van Oorlog in *Engeland*, of in *Vrankryk* gedaan was, kwamen zy binnen de *Engelsche* palen, en vernielden die te vuur en te zwaard, noodzakende de Inwoonders na de Forten om hun veiligheid te vluchten. Het is zeker dat de hevigheden tusschen de twee Natien op zyn hoogst gekomen waren, en men zegt dat de *Iersche* Papisten en andere van de Paapsche Factie in *St. Christoffel* de *Franjzen* opgehielt hadden om daar de vrede te breeken, eer ze in *Europage* brooken was.

In Koning *Williams* Declaratie van oorlog tegen de *Franjse* Koning, werdt den inval van de *Charibbische* Eilanden door de *Franjse*, alseen van de beweegredenen daar van vermelt.

Wanneer zy de *Engelsche* in de engte gebracht hadden, adresseerden zich de laatste om onderstand aan 't Gouvernement van de *Barbados*; doch eer het zelve overkwam, hadden de *Engelsche* den vyand op de 29. July 1689. de Forten en hun gedeelte van het Eilandt van *St. Christoffel* al overgegeven, en konden geen betere voorwaarden bedingen, als na het naast leggende Eilandt van *Nevis* overgevoert te werden.

Wy moeten nu de *Franjzen* in 't bezit van 't gantsche Eiland, en de *Engelsche* Inwoonders daar van in andere plaatsen woonende, laten. Het was een schrikkelyk verlies voor de kooplieden van *Londen* en andere plaatsen van *Engeland* die op de Zuid-Eilanden handel dreeven; want de Factoors te *Nevis* verkochten een groot gedeelte van hunne koopmanschappen, inzonderheit hun Negeren aan de Planters van *St. Christoffel*; en dit stelde hunne schuldenaren buiten staat om dezelve te kunnen betalen. Eenige oneerlyke Factoors namen deze gelegenheit waar om hare rekeningen met hunne Principalen te balanceeren; en een Koopman van *Nevis*, die aan zyn Correspondent tien duysent ponden schuldig was, betaalde het grootste gedeelte daar van met de schulden van *St. Christoffel*; want vele personen in deze jammerlyke ellende geruineert zynde, was het een
aan-

aanlofsel voor een oneerlyk Correspondent om fyne goede fchulden met de kwade te moeten laten lopen ; en den Auteur is maar te wel overtuigt dat deze giftinge niet als te waar is.

Acht maanden na dat de *Franffe* alleen Meester van St. *Christoffel* waren , viel daar een aardbeving voor die in de andere Eilanden ook gevoelt wierdt. De aarde opende haar negen voeten op veele plaatfen , en bedolf vafte gebouwen , zuiker moolens , &c. Zy wierp om ver het Collegie van de Jefuiten , en alle andere fteene gebouwen.

De *Franffe* hadden hier twee oorlogfchepen ; en 15 kleine fchepen uitgeruſt hebbende , lieten zy 4 of 500 man aan boord gaan en zeylden daar mede na *Stacia* , uit welk Eilandt zy de Hollanders verjoegen.

Wy hebben vermeld dat Sir *Timothy Thornhill* te *Antego* zynde , daar van daan na *Nevis* gegaan was , om de komſt van den Commandeur *Wright* af te wachten. Wy hebben in ons verhaal van *Nevis* gezegt , dat de troupen hun rendezvous daar hadden , en al dat wy noch te zeggen hebben , is , wat zy toen zy aan St. *Christoffel* kwamen , uitvoerden.

De Capiteyn Generaal *Christoffel Codrington* Schiltknaap , commandeerde deze Expeditie in perfoon , en zeilde van *Nevis* met de Landmacht , op Donderdag den 19. Juny 1690. De zelve avond kwam de Vloot voor het Eilandt van St. *Christoffel* , in *Frigat* Baay ten anker. 's Nachts lichtten acht Fregatten het anker , en gingen drie uren Zuidwaards aan leggen , om de vyand op te houden en af te matten , en de volgende morgen kwamen zy weder te rug. Dien dag ſchooten de *Engelfche* zeer ſterk uit het grof gefchut van eenige Fregatten die 't naaft aan ſtrand lagen , op de *Franffe* die in hare loopgraven waren , en kregen in tegendeel van de zelve eenige ſchooten van een Battery van vyf ſtukken die zy daar hadden , doch zonder eenige ſchade aan de zyde van de *Engelfche*. 's Nachts wierd 'er een Krygsraad aan boord van de Commandeur gehouden , die de Generaal en Hoofd-Officieren , mitsgaders de voornaamſte Commandeurs van de Oorlogfchepen bywoonden.

Ingevolge van de reſolutien die 'er genomen wierden , landde de Majoor Generaal *Thornhill* met 400 man van zyn eige regiment , en een detachement van 150 man van de regimenten van *Nevis* , *Antego* en *Montſerrat* , de volgende morgen tuffchen 2 en 3 uren met de voorhoede , aan de kleine *Zontpannen* , omtrent een uur Noordwaards van *Frigat* Baay. Het veldteken was lont om hun ſlinker armen. De vyand deed geen tegenſtand , hebbende die plaats onbezett gelaten , ter zake van derzelve ſituatie , alzo ze aan de voet van een berg legt die byna onnaakbaar is , en over de welke zy oordeelden dat het onmogelyk was dat iemand komen kon. De *Engelfche* klommen over die ontoegankelyke hoogte by een padt dat door niemand als wilde geyten betreden wierdt , en in zommige plaatfen zo ſteyl was , dat zy genood-

Ide Deel.

D d

zaakt

zaakt wierden handen en voeten te gebruiken, om'er op te klimmen. Met het aanbreken van den dag wonnen zy de top, daar zy door 7 à 8 schooten van verspieters die daar geposteert waren, begroet wierden, waar op zy aanstonds te rug trokken. Twee Officiëren wierden door die schooten gekwetst, en een daar van stierf kort daar na aan syn kwetsuuren. Sir *Timothy Thornhill* liet op die berg een Compagnie om die passagie te bewaren, en liet een derde part van zyn volk afzakken, eer zy door de Fransse ontdekt wierden, die toen schielijk uit hare loopgraven op de Engelsche vuur gaven. Zy kwetsteden verscheide, en onder anderen de Majoor Generaal *Thornhill* zelfs, die door het dun van zyn slinkerbeen geschoten wierdt, 't welk hem noodzaakte om zich aanstonds te laten verbinden. Maar zyn volk meest *Creolians*, vielen op de vyand wakker aan, attaqueerden die van ter zyden in hare loopgraven; ter zelve tydt dat het regiment van den Hertog van *Bolton* en de *Marines* op *Fregat Baay* landden. In welke actie Colonel *Kegwin* een doodelyke wonde kreeg, waar aan hy kort daar na stierf.

De Col. *Holt* die het regiment van de Hertog van *Bolton* commandeerde, en hier als Luytenant Generaal ageerde, tastte den vyand ook zo wakker aan, dat hy den zelve dwong zyn post in wanorder te verlaten, en de *Engelsche* Meester van 't velt te laten. Veertien Fransse en Engelsche wierden in deze actie gedood.

Sir *Timothy Thornhill* en de gekwetste aan boord van de Schepen gezonden, en alle de troupen aan land gebracht zynde, trokken dezelve op in vier battaillons. De Col. *Holt* die de voorhoede geleide, had order met zyn regiment de weg aan de zee kant te kiezen. De Luytenant Colonel *John Thomas* aan 't hooft van 't regiment van de *Barbados*, marcheerte het land door; en Colonel *Williams* met het regiment van *Antego*, trok eenige distantie daar van daan, als een reserve voor dat Corps. De vier andere regimenten bewaarden hunne posten, en wachteten op nadere orders.

Na een mars van een uur, trof de Colonel *Holt* een kleine party van den vyand aan, en sloeg de zelve op de vlucht. De Compagnien van de *Fransse* die van *Fregat Baay* waren komen aanzetten, by de rest van hun volk gekomen zynde, trokken alle op de Engelsche aan, en hebbende het voordeel van de grond, en zynde drie tegen een in getal, vielen zy het regiment van de *Barbados* aan. Na een scherp gevegt van een half uur, hadden de Fransse de Engelsche meest omcingelt; maar de Colonel *Williams* met de Reserve toefschietende, en hen onverwacht en dapper op 't lyf vallende, grepen de *Barbadiers* zo veel moed, dat zy 'er wakker op los gingen, en de vyand in verwarring uit het velt sloegen, het eene gedeelte na de bergen de vlucht nemende, en de rest zich na het Forthegevende, 't welk te vooren aan de Engelsche behoorde. De vier regimenten aan *Fregat Baay* kregen daar op order opwaarts te trekken, en 't regiment van de Colonel *Holt*

Holt voegde zich ook by de Colonel *Thomas*. Waar na het gansche leger in een ligchaam optrok, en men stond de Soldaten toe, om met compagnien uit de naastgelege bronnen en regenbakken te driu-ken.

Terwyl het leger zich dus ververschte, kwam een schuytvoerdet van den Commandeur aan den Capiteyn Generaal tydinge brengen, dat de oorlogschepen voor de Stad en het Fort van *Basse Terre* gekomen zynde, de Fransse, na dat twee of driemaal hun geschut rondom afgeloist hadden, de Vlaggen gestreeken, de Stad in brand gestookten en die verlaten hadden, doch door de wakkerheit van de Zeelieden die uit de Fregatten aan strand kwamen, wierd de brand gebluscht.

Daar op trok de Generaal *Codrington* aanstonts na *Basse Terre*, hebbende voorgenomen om 't leger daar die nacht te doen camperen; doch de vyand voorraad van wyn en andere dranken achter gelatende, en hy vresende de onregeltheden die daar uit onder de Soldaten mogten ontstaan, veranderde van resolutie, en hield daar alleen halte, plaatsende zyn eige Compagnie van de Guardes door de Colonel *Byam* gecommandeert, in de Roomsche Kerk. Hy beval toen dat het leger na het Jesuiten Klooster zou trekken, leggende omtrent een myl boven de Stad, daar zy zich wederom rangeerden, en order kregen de gansche nacht by hun geweer te blyven.

Men zettende Wachten uit, en partyen wierden uitgezonden om het vee op te halen. De Engelsche vonden in 't Klooster voorraad van blom, broot, &c. Het was die nacht nat weêr, en het regende zonder ophouden tot 's anderendaags morgens toe; doch de Officiëren hadden ook hun deel van 't weêr zo wel als de Soldaten, want geene, uitgezondert de Generaals perfoonen die in 't klooster gingen om een schuilplaats te zoeken, waren daar van bevryd.

De volgende morgen zakte het leger na de stad af, de Commissaris Generaal de voorraad van drank in een behoorlyk pakhuis, in veiligheid gelaten hebbende. De Soldaten hadden de vryheit om de Stad te plonderen, en de Commissaris van ieder regiment, deelde ook wyn en brandewyn onder hen uit. Het Fort alhier was met 16 stukken kanon beplant, die de vyand vernagelt hadt, maar de Engelsche haalden de nagels 'er weder uit.

Na de middag wierd de Majoor *Guntborp* met 150 man van het regiment van *Antego* uitgezonden, om zich van een passagie te verzekeren, die men dacht dat door de vyand bezet was. De zelve lag op den weg na het Engelsche Fort, en de Fransse verlieten het voor de komst van de Majoor *Guntborp*.

De volgende dag bleven de Engelsche in de Stad, en 's avonts was het land rondom in vuur en vlam, 't welk de Engelsche Negers gedaan hadden die van het gebergte waren afgezakt, alwaar z, gelegen

hadden zedert dat hunne Meesters, de Engelschen, uit het Eilandt verdreven waren.

De volgende dag trok de Generaal *Codrington* met het gansche Leger na het Fort, en campeerde die nacht omtrent drie mylen daar van daan, hebbende insgelyks veel regen moeten uitstaan. De zelve dag zeilden de oorlogschepen van voor *Basse Terre*, en kwamen aan *Old-Road*; en de kruiwagens, houweelen, schoppen, &c. wierden aan strand gebracht.

Donderdag 's morgens den 20 Juny, trokken de Engelsche tot op een myl na aan 't Fort, en campeerden onder een hoge berg daar zy door gedekt wierden, een detachement van 't regiment van de Col. *Earl* uitgezonden geweest zynde onder 't commando van Capt. *William Butler* om zich van de top van dien te verzekeren. De volgende dag wierden de twee zware stukken van den Commandeur en de ses ponders aan strand gebracht, om boven op den top van de berg gevoert te werden, en 't regiment Marine onder 't Commando van Colonel *Kirby*, Capiteyn van 't Oorlogschip de *Succes*, wierdt te werk gestelt om een pad tot dien einde te maken, 't welk in twee dagen verricht wierdt. Men maakte een platte form, en dezelve wierdt met geschut beplant. Schanskorven wierden 'er ook gemaakt, om zich tegens het vuur van den vyand uit het Fort, waar voor men bloot lag, te dekken. Daar op begon men den 30 Juny uit het Kanon te speelen, en de eerste schoot zelfs was al van goede uitwerking. De Fregatten zeilden ook van *Old-Road*, avanceerden na 't Fort, en gaven 'er vuur op. Ter zelve tydt trok het leger door een diepe en wyde gracht, tot binnen een musket schoot van het zelve.

Na de middag keerden de Fregatten weder na *Old-Road*, maar het Canon van den berg bleef tot in den avond speelen, tegens welketydt de *Engelschen* hare affnydingen begonnen, makende van de gracht af, daar zy gecampeert lagen, een loopgrave met een halve Maan aan 't einde, daar 400 mannen in leggen konden.

Den eerste July wierdt een van de regimenten van *Nevis* en een gedeelte van het regiment van *Antego*, onder 't Commando van Col. *Charles Pym* uitgezonden, om een klein Fort van de vyanden te veroveren, zynde omtrent drie mylen van hare leger-plaats. Zy overrompelden het zelve, en maakten vyftig gevangens.

's Avonts de Luytenant Generaal *Holt* aan de buiten wachten die na 't Fort geplaatst waren, order gegeven hebbende, om zonder iemand te verschoonen, vuur te geven op die gene die 'er voorby zouden komen, hy zelfs naderhand daar dichte by in den donker rydende, om de werken te bezichtigen, werd door syn lyf door een Gibbons geschooten, een Ier die een van de Soldaten was die op Schildwacht stonden. Hy keerde na 't leger, en kwynde lange tyd aan de wonde met weinige hoop dat hy 'er van op zou komen. *Gibbons* wierdt voor

voor de Hof Maarschalk te recht gestelt, doch na een volkomen onderzoek, vry gesproken.

Het geschut op den berg van zo goede uytwerking zynde, wierden 'er den 2. July noch vier andere stukken van groote calibre opgevoert, maar een van het zelve met de eerste schoot geborsten zynde, en de rest niet wel geplant, maakte men 'er weinig gebruik meer af. Den zelfen dag trokken vier Compagnien van de vyand uit het Fort, en bleven voor de poort gerangeert, doch een kwartier uurs daar na trokken zy 'er weder binnen.

De Engelsche hare halve Maan voltooit hebbende, trokken een andere loopgrave omtrent een kwartier van een myl beneden de voorgaande, waar in een gelyk getal manschap leggen kon: En op een gelyke distantie beneden die, begonnen zy een andere die wyd genoeg was om 'er met de affuyten van 't swaar geschut door te trekken.

De vier volgende dagen bleven zy geruist in hare loopgraven, en 's nachts gingen zy in hunne werken. De *Franse* schooten dag en nacht ophen met geschut en muskettery, doch brachten hen weinig schade toe, daar in tegendeel het geschut op den berg den vyand uitermate benaauwde, latende geen hoek van 't Fort onbeschadigt. Doordien eenige hondert *Franse* door eene Monsieur *Pinelle* aangevoert, zich in de bergen bleven onthouden, wierden 'er dagelyks partyen uitgezonden door de Officieren by beurten gecommandeert, om ze op te zoeken. En de Majoor Generaal Sir *Timothy Thornhill* wedergekeert zynde, ging den 7. July zelfs tot dien einde aan 't hooft van 200 mannen, doch hy kon geen vyand aantreffen, de *Franse* dan in de eene plaats, en dan in de andere zich verbergende. Niet te min, kreeg hy eenige gevangens; veel Negers, en een menigte Vee.

Na de wederkomst van Sir *Timothy Thornhill* in 't leger, wierd door bevel van de Generaal in verscheide plaatsen van het Eilandt, een Proclamatie met slaande Trommel afgekondigt, behelzende, dat alle die binnen drie dagen overkwamen, zyne bescherming zouden genieten, en hunne personen van den overlast van de Soldaten bevryd zyn. Waar op verscheide familien haar overgaven; aan vele van de welke toegestaan wierdt om na hare huizen te keren, en men liet haar een geringe somme gelts tot nader order houden. Monsieur *Pinelle* zond ook een Tamboer uit het gebergte, om den Generaal *Codrington* te laten weten, dat hy zonder verlof van den Gouverneur niet over kon komen. Niet te min verzekerde hy hem dat hy zich stil zou houden, en vrye passagie aan alle de *Engelsche* die hy mogt ontmoeten, zou geven.

Het leger bleef in hare loopgraven den 10, en 11. van dezelve maant, hebbende die tot op een pistool schoot na aan het Fort gebracht. De belegeraars hadde een halve Maan over de poort, waar op zy bezig waren verscheide Vaandels, twee 18 ponders, en 4 twaalf ponders te planten;

doch eer die gereet waren , sloegen de trommels in 't Fort de *Chamade* op den 12. July , en vier personen trokken 'er uit met de Vrede vlag. De Majoor *Legard* kwam ze in de weyde te gemoet , tusschen de Engelsche loopgraven en het Fort , en hy geleydeze na de Generaal *Codrington*.

Na eenige onderhandeling , wierden over en weer Gyzelaars gegeven. Een Frans Majoor bleef by de Engelsche , en de Luytenant Colonel *Not* wierdt na de Fransse gezonden. De Capiteyn *Hamilton* ging als Tolk mede. Niettegenstaande de onderhandeling , ging de Generaal *Codrington* met syn werken voort , latende zyn loopgraven met die van den vyand vereenigen , uit de welke zy gewoon waren uit het Fort aan de put te komen. Men zettede buyten wachten onder de muuren , en aan de poorten van het Fort , en 's avonts wierd 't geschut van de Engelsche op de battery gevoert. Omtrent 12 uren 's nachts , wierd 'er een Canoo over de muuren van 't Fort gelaten (zynde aan de zeckant gelegen,) 't welk dwars tegen de sloep aanliep die dicht aan strand gekomen was. De donkere nacht had zulks begunstigt. De Engelsche deden een gansche salvo op dat vaarttuig ; waar op zy zich in haast te rug begaven.

De Capiteyn *Hamilton* kwam by de schildwacht aan de poort van het Fort , en beval hem Sir *Timothy Thornhill* te verwittigen , dat men een Schip gezien hadt. Waar op Mr. *Spencer* deszelfs Secretaris na *Old-Road* afgevaardigt wierdt , om de Commandeur *Wbright* daar tyding van te brengen ; doch in die tusschenpoos wierdt een Jacht de sloep nagezonden.

De Commandeur liet daar op aanstonts twee Fregatten 't anker lichten , om 't voorschreve schip en sloep op te zoeken ; 't welk zy deden , inaar volgende dag keerden zy te rugge zonder eenig Schip gezien te hebben.

Gedurende al den tydt dat de *Engelschen* de *Franse* te land aantasteden , waren twee oorlogschepen daar omtrent kruysfende , om de *Franse* Schepen die 'er met voordacht of by geval mogten komen , weg te nemen , doch zy zaagen 'er geen.

Den 14. July wierdt het Fort aan de Generaal *Codrington* overgegeven , op de zelve voorwaarden die de *Engelsche* bedongen , toen zy het zelve aan de *Franse* overgaven.

Na dat de vyand uitgetrokken was , wierdt de *Engelsche* Vlag opgestooken , de Koning en Koninginne 's gezondheid gedronken , het grof geschut driemaal geloscht , en het gansche leger deed een drie dubbele salvo.

Het Fort was vierhoekig , bestaande uit vier stryk - hoeken , met drie gordynen tusschen ieder. Op elke strykhoeck waren vyf stukken canon geplant. De muuren waren van steen omtrent twintig voeten hoog , met een diepe gracht twaalf voeten breed , omringt ,
over

over welke was een smalle houten brugge. In het midden van 't Fort waren twee hoogtens voor batterijen opgeworpen. Daar was ook een put, maar op 't losbranden van 't Canon, droogde het water ten eersten op. Men vond 'er een goede voorraad van leeftocht, dranken, en buskruyt, maar gebrek aan kogels.

De *Engelsche* kregen omtrent hondert dooden en gekwetsten in 't hernemen van dit Eilandt, 't welk in 't algemeen zeer sterk is, zyn de rondom met verscheide kleine fortificatien en borstweringen voorzien, uitgezondert daar het uit de natuur met bergen en laagten sterk gemaakt is.

De Inwoonders waren omtrent achttien hondert sterk, behalven de vrouwen, kinderen en Negers, die alle, (uitgezondert de Negers die als buyt moesten verdeelt werden) na 't Eilandt van *Hispaniola* vervoert wierden. Aan eenige particuliere personen, wierdt alleen vergunt dat zy na *Martinico* gebracht zouden werden.

Na een verversching van weinige dagen, ging Sr. *Timothy Thornhill* met zyn eige regiment in de sloepen scheep, en de *Marines* aan boord van de Fregatten, en zeilden na 't Eilandt van St. *Eustache*.

De zelve dag den 20. July kwam hy voor het zelve, en zond Capiteyn *Hamilton* aan strand met een Vrede-Vlag, om den Gouverneur en Inwoonders op te eyschen. Maar de Gouverneur gaf tot antwoord, dat hy de plaats tot het uiterste toe meende te verweeren.

De volgende morgen begonnen de Fregatten op 't Fort te schieten, en ter zelve tydt landde de Generaal met zyn volk onder een hogen berg, daar zy op gingen. Niet lang waren zy voortgetrokken, of zy zaagen eenige *Hollandsche* Vaandels in de Bosschen; waar op een party der waards op kondschap uitgezonden wierdt. Hy kwam te rug, met tydinge dat het Colonel *Scorer* was (gewese Gouverneur van het Eilandt voor de Hollanders, toen de *Franse* het innamen) met hondert man onder zyn Commando, de welke van *Saba* kwam, en was daar drie dagen te voren geland; doch niet sterk genoeg zynde om het Fort waar in de Inwoonders gevlucht waren, in te nemen, was deszelfs voornemen te plonderen zo veel als hy kon, en dan weer te vertrekken. Hy weigerde zich by Sir *Timothy Thornhill* te voegen, om dat hy eerst geland was, en in gevolge van dien vertrok hy weer de volgende dag. De Majoor Generaal vervorderde zyn mars na het Fort, en campeerde binnen een musketschoot van het zelve, onder de opgang van een kleine berg.

De volgende dag landde het regiment *Marine*, en de schoppen en houweelen, &c. aan strand gebracht zynde, begonnen de *Engelsche* hunne verschansingen, trekkende een loopgrave langs het Fort, tot binnen een musketschoot van het zelve. Na een beleg van vyf dagen,

gen , stak de Gouverneur de Vrede-Vlag op , en zond zyn Eysch over ; maar die wierdt zo hoog bevonden , dat Sir *Timothy* ze af-sloeg en tot antwoord gaf , dat by aldien hy binnen drie dagen tot geen redelyker voorwaarden kwam , hy noch zyn volk geen kwartier zouden krygen. Binnen de gestelde tydt wierdt een andere Vrede Vlag opgestooken , en de Gouverneur gaf het op lyfs genade over , mits dat ze met hun bagagie zouden uittrekken. Het Fort was met zestien zware stukken kanon beplant , met een dubbelde ry van staken , de tusschen wydte met aarde opgevult , omringt , en behalven dat , noch sterke palissaden. Aan de eene zyde was een diepe gracht , over welke een zeer smalle brug lag , geleydende na de poort , daar men maar een teffens kon ingaan. De belegerde waren omtrent zeltig mannen , de vrouwen en kinderen eenige tydt te voren weg gezonden zynde. Zy hadden een water put , omtrent 20 vaatjes bloem , eenige zoute visch en spek , en weinig ammonitie. Zy droegen zich zeer wakker gedurende het beleg , inzonderheit de Gouverneur die omtrent het losbranden van het zwaar geschut zeer yverig was. Sir *Timothy Thornbill* kreeg maar acht dooden en gekwetsten in 't herne-men van dit Eilandt , daar hy een Compagnie achter liet , onder 't commando van de Luytenant *John Mackarthur* , en toen keerde hy na St. *Christoffel* met de gansche Vloot , mede nemende de Inwoonders als gevangens , en van daar wierden zy na *Hispaniola* vervoert. De Luytenant *Pilkington* werd naderhand met een Compagnie van het regiment van de Hertog van *Bolton* , derwaards gezonden om Mr. *Mackarthur* af te losschen.

De Inwoonders van het Eilandt van St. *Bartholomews* , die als ge-vangene van daar te *Nevis* gebracht waren , zynde na St. *Christoffel* gezonden eer dat het zelve Eilandt hernomen was , vonden daar hun-ne vrouwen en familien , en na dat het Eilandt door de *Engelsche* weer veroverd was , waren zy genegen om onder een *Engelsche* Re-geering te woonen : waar op de Generaal *Codrington* hen de vryheit gaf om na het Eilandt te keeren : Zy begaven zich daar na toe , en hy vergunde een Commissie aan eene Capiteyn *le Grand* , voor deze een Inwoonder onder hen , om hun Gouverneur te zyn , en om uit name van Hare Majesteyten , Koning *William* en Koninginne *Maria* , het Eilandt te bewaren en te verweeren , onder welk Gouvernement het verscheide jaren geweest is.

Tot dus verre ging het de *Engelsche* voor de wind , en de spraak was daar algemeen , dat zy de *Franssen* uit alle de *Charibbische* Eilan-den meenden te verdryven.

De naaste Expeditie die men uitvoeren zou , was tegen *Guadeloupe*. De Generaal *Codrington* beval dat men de troupen in Oëtober zou monsteren , en dat zy haar dan gercet zouden houden om sloop te gran. Commandeur *Wright* werd met zes kloeke koopvaardy Sche-pen

pen , als oorlogschepen in de Barbados uitgeruſt , verſterkt , en men zoud meer volk uit dat Eilandt onder Col. *Boteler* en Col. *Salter*. De troupen hadden haar rendezvous op St. *Chriſtoffel* , alwaar de Luytenant Colonel *Not* met een bezetting achter gelaten was , om de Inwoonders te verzekeren , zo wel tegen de *Franſſe* en hunne *Negers* , die in 't gebergte gevlucht waren , als tegen den vyand die een inval in dat Eilandt mogt doen. Deze voorzorg was zeer noodzakelyk ; want de *Franſſe* en hunne ſlaven kwamen dikwils in de valleey afzakken , en in eene reys doodeden zy vyftien ſoldaten van een Compagnie te voet , die daar gebleven waren.

De Capiteyn *Wright* wierd van zeer groote traagheit omtrent zyn plicht beſchuldigt , en dat hy uit nayver ten opzichte van den Generaal *Codrington* , of uit vrees voor de *Franſſen* , de oorzaak was van 't miſlukken van de Expeditie op *Guardeloupe*. Hy droeg geen zorg om de *Charibbeenſche* Zéen van *Franſſe* Kaapers te zuiveren , die de Barbados byna omcingelden , en wat hy te *Guardeloupe* uitgevoerd had , is niet waardig dat men 'er van ſprekt , niettegenſtaande dat hy een goede vloot hadde , wel bemant , en wel uitgeruſt. Hy en de Generaal *Codrington* (als een man van eer , aan zyn vrient ſchreef ,) verlieten *Guardeloupe* , zonder eenige reden , alleen uit eyge nayver en vrees voor de *Franſſe* Vloot , daar wy driemaal zo veel volk hadden als de *Franſſe*. Zy lieten hunne mortieren achter. De *Franſſe* verlieten ook ter zelve tydt het land , zich inbeeldende dat wy *Martinico* waren gaan aantasten , zo dat iemand voor een tydt bezit van 't Eilandt zou hebben kunnen nemen.

Wy hebben van deze onderneming in de *History* van de Barbados geſproken , zo dat wy 'er hier niet meer van zeggen zullen. De *Engelſche* bleven meester van geheel St. *Chriſtoffel* , en de *Franſſe* wanhoopten om haar gedeelte anders als door een *Vrede* wederom te krygen.

Op den 23. Maart 1694. kwam Commandeur *Wilmot* hier met de Vloot en de landmacht na *Jamaica* geſchikt , en hy vervolgde daar na zyn voorgenome reis.

Den 23. January 1696. wierden de Adreſſen en Affociatien van de Hooft-Gouverneur , Raaden , Vergaderingen , Officieren , Civiel en Militair , en alle de voornaamſte Inwoonders van zyn Majesteyts Zuid-*Charibbiſche* Eilanden , die door Col. *Chriſtoffel Codrington* , Hooft-Gouverneur van deze Eilanden over gezonden waren , aan Koning *William* gepreſenteert.

In 1697. kwam Col. *Colingwood* aan de Zuid-Eilanden , met zyn regiment , en hy zelfs en een gedeelte van zyn ſoldaten wierden in St. *Chriſtoffel* geinkwartiert , alwaar de Colonels vrouw en familie haar neerzetteden. Het Klinkaat was haar ganſch tegen , zo wel als de ſoldaten. Mevrouw *Collingwood* en haar kinderen ſtierven het volgende jaar , wanneer Col. *Codrington* , zoon van de Generaal *Codrington* ,

zyn vader overleden zynde, in desselfs plaats Gouverneur van de Zuid-Eilanden aangestelt wierdt.

Den 13. January wierdt dat gedeelte van *St. Christoffel*, 't welk van de *Franffe* in den oorlog veroverd was, aan hen in gevolge van het Traktaat van Ryswyk weder gegeven; maar zy hadden 'er geen lang genot van, want in Juny 1702. Col. *Codrington* tyding van de Declaratie van deze tegenwoordigen oorlog met de *Franffe*, gekregen hebbende, tastede hy het *Frans* gedeelte van *St. Christoffel* aan, en na eene salvo gedaan te hebben, wierd hem 't Fort overgegeven.

In de History van *Antego* hebben wy een verhaal gedaan van de Expeditie van Col. *Codrington* tegen *Guardeloupe*, en de *Franffe* Eilanden, van welke hy *St. Bartholomews* en *St. Martins* veroverde.

Eenige tydt voor het overgaan van 't Fort, gebeurde een zonderling voorval. Monsieur de *Gennes*, *Franffe* Gouverneur, had de weduw van een Protestants Koopman van *Rockelle* getrouwt, de welke een dogter van dezelve Religie hadde, de welke hy Gouverneur, door alle middelen zocht te doen veranderen, stellende tot dien einde een Jesuit te werk. De Priester door de Bewysredenen, of door de schoonheit van de jonge Juffrouw overtuigt, ging met haar na een *Engelsche* Volkplanting over, en Monsieur de *Gennes* haar wedereyschende, namen eenige *Engelsche* Heeren de Dame en de Jesuit by nacht, en brachten ze te *Nevis*, alwaar de Priester belydenis van de Protestantse Religie deed, en met de jonge Juffrouw trouwde.

In 't Jaar 1704. wierdt Sir *William Matthews* Brigadier Generaal, in Haar Majesteyts leger aangestelt, om Col. *Codrington* in 't Gouvernement op te volgen, en hy zeylde uit *Engeland* omtrent het begin van Juny met ses Oorlog en twaalf transport Schepen, hebbende eenige land troupen, en Capt. *Walker* als Commandeur aan boord. Al het scheeps volk was gezond, uytgezondert op het oorlogschip de *Burford*, daar 200 mannen stierven. Sir *William Matthews* zelfs stierf aan boord van den Commandeur, en wy hoorden van deze Eilanden niet meer, voor dat Col. *Daniel Park* daar Gouverneur van gemaakt wierd, in 't Jaar 1705. De *Franffe* landden hier, eer dat zy hare verderffelyke landing te *Nevis* deden. Hunne troupen waren aan boord van vyf oorlogschepen en twintig sloepen. Zy tasteden het Fort aan, en te rug gedreeven zynde, vielen zy op de Plantagien, waar van zy zommige verbrandeden, en de Inwoonders plonderden. De Gouverneur van de Barbados daar tyding van krygende, zond een sloep aan den Luytenant Gouverneur van *St. Christoffel*, om hem te laten weten dat 'er een sterk Esquader van *Engelsche* oorlogschepen, tot deszelfs onderstand op weg was, in hope dat op dat nieuws, de *Franffe* te rug zouden trekken, 't welk van de verhoopte

hoopte uitwerkinge was; want o haast de *Franffe* zulks hoorden, verlieten zy het Eilandt op staande 10 oct, met zich 6 à 700 Negers nemende, die Monsieur d'*Iberville* te *Vera-Cruz* verkogt.

De Inwoonders van St. *Christoffel* hebben verzogt dat men hen verlies goet zoude maken, zo wel als die van *Nevis*, en zy hebben door de laatste schrikkelyke Orkaan ook vry wat geleden, doch zo veel niet als de laatste.

Wy zullen deze History met de namen van eenige Officieren en Magistraats Persoonen, besluiten.

De Luytenant Gouverneur *Michaël Lambert*, Schiltknaap,
Henry Durrel, Schiltknaap President.

Voorts, twaalf Raden, een Hooft-Rechter, een Colonel van de Keurlingen, een Rechter van de Admiraliteyt, een Collecteur van den *Accyns*, een onder Secretaris, en twee Predikanten van de Kerk van Engeland.

Wy zullen hier de History van de *Engelsche* Zuid-Eilanden besluiten, om dat het deze al zyn die 'er in dit Gouvernement begrepen worden; maar daar zyn twee andere *Charibbische* Eilanden, tot de *Engelsche* behorende, daar men nu van spreken zal, en aangaande haar situatie mogen zy zo wel als de andere Zuid-Eilanden, genaamt werden, namentlyk, *Barbuda* en *Anguilla*.

B A R B U D A.

Dit Eilandt 't welk door zommige *Barbouthes* genoemd werd, legt op 17 Graaden, 30 Minuten Noorder breedte. Het is omtrent 15 mylen lang, leggende Noord-Oost van *Montserrat*.

Het land is laag en vruchtbaar, en de *Engelsche* begonnen het te beplanten, zo vroeg als eenige andere van de Zuid-Eilanden, uitgezondert St. *Christoffel*; want Sir *Thomas Warner*, die zich daar eerst neerzette, liet een kleine Volkplanting in dit Eilandt, maar de *Charibbeens* verstoorden hen zo dikwils, dat zy dikmaals gedwongen wierden om het te verlaten, mitsgaders hunne Plantagien. Daar ging naauwlyks een jaar voorby of zy deden een of twee invallen, en dat in 't algemeen in de nacht; want zy dorsten hen niet by dag aantasten. Edoch de schade die de *Engelsche* door hen leeden, maakte hen het leven moede in een gewest, daar zy zo zeer voor de woede van de *Barbaren* bloot gestelt wierden. Doch deze dagelyks in getal afnemende, en de *Europeanen* in tegendeel aangroeyende, namen de *Engelsche* wederom bezit van *Barbuda*, en daar waren omtrent

500 Inwoonders over 60 jaren. Nu zyn 'er duyzend of twaalf hondert zielen in.

De Eygenaar is de Eerzame *Christoffel Codrington*, Schiltknaap, en hy stelt hier een Gouverneur aan, hebbende 't zelve voorrecht als de andere Lords Eygenars in hunne respectieve Jurisdictien in *America*.

In dit Eilandt werdt veel Vee gefokt, en de Inwoonders generen zich meest met dat soort van landbouw, also koorn en leefstocht, byna altyd op een goede markt in de zuyker Eilanden komen.

Daar is overvloed van alle soorten van tam vee, gelyk als in Europa, en de Engelsche leven hier byna op dezelve manier als zy in de Graaffchappen van *Engeland* doen; alleenlyk is hun arbeyd in 't Velt daar zo zwaar niet als hier, het land zo veel heter zynde. Naast aan dit komt;

A N G U I L L A.

A *Nguis Insula* of Slang Eilandt, zo genaamt na deszelfs figuur, zynde een lange streek van aarde, doch eng, meest dicht na *St. Martins* drayende; waar van daan men het gemakkelyk zien kan. Het legt op 18 Graaden 21 Minuten.

Het land is vlak en bossachtig, het aardryk vruchtbaar, en de tabak die 'er voor deze groeide, wierd voor zeer goet na zyn soort gehouden. Daar legt geen eenen leg in. Daar het op zyn breedst is, is een stil staande water, waar omtrent de Engelsche zich in 't jaar 1650. neerzetterden. Hun werk gelyk dat van de Inwoonders van *Barbuda* was koorn te planten, en tam vee voort te fokken, tot welk einde zy gelt mee brachten. Zy waren arm, en blyven noch zo tot op deze dag, zynde misschien de traagste schepselen die 'er in de werelt zyn. Zommige hebben zich uit de *Barbados* en andere *Engelsche Charibbische* Eilanden derwaarts begeven, en daar leven zy gelyk men in de eerste eeuwen deed, zonder Regeering of Godsdienst, hebbende noch Predikant noch Gouverneur, noch Magistraats Persoonen, noch wetten noch Burgerrechten; in een woort, zo men een Frans Auteur geloven mag; *l'Isle n'est pas estimée valoir la peine qu'on la garde, ni qu'on la cultive*: Het Eilandt is de moeite niet waardig dat men 'er zorg voor drage, of dat men het bebouwt. Waar in mogelyk de *Fransman* mis is, want het aardryk goet zynde, zoude het, by aldien een vernuftig volk het bezat, wel haast maken dat het der pyne waard was om het te blyven behouden.

De tegenwoordige Inwoonders dragen nergens zorg voor als om voedsel en om kleeren, die beyde noch redelyk goet zyn, hoewel van die

de twee het voedzel het beste is. Zy trouwen er in 't generaal, en begeven zich tot het huwelyk na de oude en goede wys. Zy hebben geen Practisyngs om hen op de onkosten van huwelykfe voorwaarden te jagen, noch Priesters om hen ter zake van een Trouwbrief gelt uit de sak te kloppen. Ider steunt hier op zyn eer, en dewyl het voor de man of de vrouw zwaar zou vallen hun staat door verandering te verbeteren, ziet men zelden een Echtbreuk onder hen. En zo 'er al reden toe was, zyn ze goedaardig genoeg om de kweltie by te leggen, ieder man zyn eige Meester zynde, of te minsten is ieder Meester van zyne familie. Het is een soort van primitive Souvereiniteit, daar 's Mans macht de palen van desselfs familie niet te buiten gaat.

Men zou denken dat zo een arm volk geruystelyk zou kunnen leven, en dat geen vyand trachten zou om hen te stooren; geene Natien zouden daar ook tydt aan willen spillen, uitgezondert *Wilde Ieren*, die wy zo noemen, om hen van de *Engelsche* van *Ierland* te onderscheiden. Deze halsen vast stellende dat het onmogelyk was dat 'er iemand armer als zy konde zyn, landden daar in den laaften oorlog, en beroofden de Inwoonders van *Anguilla* van 't weinige dat zy nog hadden. In 't jaar 1689. zetteden de *Franse* hen aan land, en zy roofden niet alleen, maar mishandelden ook de *Engelsche* op een Barbaarsche wyze.

Sir *Timothy Thornhill* die toen te *Antego* was, zuks gehoord hebbende, zond Capiteyn *Leward Thorn* met 18 Mannen om de *Engelsche* van dat Eilandt af te brengen, ten einde zy in toekomende voor geen aanstoot meer bloot zouden zyn.

Of zy toen vertrokken of niet, hebben wy niet gehoord, doch het is zeker dat 'er nu 150 families in zyn, en 8 of 900 zielen, die armoe dig, en men mag wel zeggen, ellendig zouden leven indien zy niet te vrede waren. Dog overdenkende dat zy niets meer begeeren, en dat zy tot 's levens onderhoud niets meer noodig hebben, waarom zyn zy zo gelukkig niet als de Inwoonders van *Peru* en *Mexico*?

HISTORIE

VAN

JAMAICA.

I. HOOFDSTUK.

Vervattende een verhaal van desselfs ontdekking, volkplantinge, de veroveringe van het zelve door de *Engelsche*, en verdere geschiedenissen tot dezen tegenwoordigen tydt toe.

Het Eilandt van *Jamaica* heeft de eer van eerst ontdekt te zyn door den persoon die *America* ontdekte, en gaf verder aanleiding om *America* als een nieuwe Werelt te ontdekken. Het legt Westwaards van *Hispaniola*, en Zuidwaards van *Cuba*.

Christoffel Columbus, die het op zyn wederkomst van de *weste kust* van *Zuid America* ontdekte, noemde het *St. James Isle*, doch het wierd beter by de naam van *Jamaica* bekend, die het nu noch behoud.

Het Eilandt legt op 18 Graaden, Noorder breedte, of 20 als eenige schryven, tusschen de 17 en 18; 20 uren van *Cuba*, en 20 veel van *Hispaniola*; of gelyk *Herrera* schryft, 25 uren. Het is vyftig uren in de lengte, van het *Oosten* na het *Weste*, en twintig of meer in de breedte.

De *Spanjaarden* zetteden zich eerst in het *Westelyk* gedeelte van dit Eilandt neer alwaar zy de stad *Melilla* bouwden, maar de situatie hen niet wel bevallende, bouwden zy *Sevilla*, meer Noordwaards, en toen *Orestan*, 't welk aan de overzyde van het gebergte aan het Zuidelyk strand lag: Doch de lucht in deze plaats beviel hen niet beter als die van *Melilla*. Zo dat zy wederom veranderden, en tot *St. Jago* hare volkplantinge verplaatsten, noemende die *St. Jago de la Vega*, alwaar zy door hulp van de Inboorlingen, een zeer schoone stad bouwden, daar *Columbus* Hertog van gemaakt wierdt. Hier

Hier woonden de meeste *Spanjaarden*, en hielden slaven om voor hen op hunne *Stanetias* of kleine *Plantagien* te planten, van waar alle soorten van vruchten en voorraad in de stad aangebracht werden. Zy bemoeiden zich met geen *Manufacturen* of *Handel*, maar leyden een leuy en weelderig leven, hebbende gewassen van het land in overvloed. Al waar zy zorg voor droegen, was, om eenige weinige suiker, tabak en chocolate. Zomtyds kwamen 'er eenige weinige schepen by hen, aan welkers *Capiteynen* zy hunne huyden, talk, Peper en *Coco-Neuten* verkogten, doch in geen groote meenigte. Edoch om 't bezit van een land te hebben 't welk zy de moeyte niet wilden nemen om aan te kweeken, hebben zy sestig duysend *Indianen*, inboorlingen van het *Eilandt*, den hals afgesneden. Zy zelfs waren niet boven 1500 Inwoonders, en zo veel slaven, toen de *Engelschen* het veroverden.

De voornaamste redenen waarom zy hier zo weinig volk hadden, waren, om dat de *Spanjaarden* in 't generaal zich liever op de *vaste kust* of te *Hispaniola* wilden neder zetten. En de Hertogen de *la Vega* afkomstig van *Christoffel Columbus* die Eigenaars van het *Eilandt* waren, eyschten zware huuren van de Planters, stelden *Gouverneurs* aan, en waren als *Sovereynen* over 't *Eilandt*. Daar en boven waren de meeste van de eerste Planters, *Portugeezen*, daar de *Spanjaarden* altydt een afkeer van gehadt hebben.

In 1596. landde Sir *Anthony Shirley* die op de *vaste kust* van de *Spaansse Westindien* uit kruysen had geweest, te *Jamaica*, veroverde *St. Jago*, plonderde het *Eilandt*, en verliet het daar na. En omtrent 't jaar 1635 kwam Col. *Jackson* hier van de *Zuid-Eilanden* met een vloot schepen, zettede 500 Mannen te *Passage-Fort* aan land, sloeg 2000 *Spanjaarden* uit hune werken, veroverde *St. Jago*, met verlies van 40 Mannen, plonderde de stad, en deelde den buyt met zyn soldaten. De stad toen op rantzoen gestelt hebbende, kreeg hy een merkelyke somme om die van den brand te verschoonen, en trok na zyne schepen te rug, zonder dat de vyand zyn achterhoede dorst ontruilen.

Na het welke, de *Spanjaarden* het *Eilandt* ongestoort bezaten, tot dat *Cromwell* door aanrading van den Cardinaal *Mazarin*, die zulks staatkundig bestooken hadt, om deffels wapenen tegens de *Spanjaarden*, die toen in oorlog tegen de *Fransse* waren, te gebruiken, een vloot tot het conquesteren van *Hispaniola* uitgeruste. Twee duysend oude ruyters, en zo veel van het leger dat *Olivier* op de been hadt, behalven de *volontairen* en andere perfoonen, gingen tot die *Expeditie* scheep.

Het *Commando* over 't leger wierdt aan Col. *Venables* en den *Admiraal Pen* opgedragen, die order hadden om de *Zuid-Eilanden* aan te doen, ten einde om daar meer volk in te nemen; geen twyffel daar aan staande of die *Colonien* zouden wel genegen wezen om tot een onder-

neming

neming, daar ze na alle waarfchynlykheit 't meeste profyt van zouden trekken, de behulpzame handt te bieden.

De Colonels Doyly, Haynes, Buther, en andere Officieren van diftinctie, verzelden de Generaals *Venables* en *Pen*, die in 't jaar 1655. aan de Barbados kwamen, van waar twee Oorlogfchepen na *St. Chriftoffel* en *Nevis* gezonden wierden om volontairen te lichten. Zy kregen verfcheide behoeften aan de Barbados, alwaar honderden van volontairen en te minfte 1300. Mannen van de Zuid-Eilanden, zich by hen voegden.

Den 13. April kwam de vloot voor *Hispaniola*, en ontdekte de ftad *St. Domingo*. De volgende dag zo als het in een Krygsraad beflooten was geweest, landde de Generaal *Venables* (die uit liefde tot zyn vrouw dezelve mee genomen hadt) met 7000 voetknechten, een Bende ruytery, en voorraad voor drie dagen; doch die onderneming tot hier toe geen betrekking tot de Hiftory van *Jamaica* hebbende, zullen wy ons vergenoegen met een algemeen verhaal daar van te doen, namentlyk dat onze troupen geflagen wierden, en hun Commandant *Venables* met fchande gedwongen na zyne fchepen de wyk te nemen, hebbende de brave Col. *Haynes* en een groote menigte volks verlooren.

Toen de troupen weer ingefcheept waren, wierd 'er Krygsraad gehouden, en daar in beflooten in *Jamaica* een landing te doen, alwaar zy den 3. Mey aankwamen. De Generaals hun volk aan landt gezet hebbende, trokken recht op *St. Jago* aan, de hoofdstad van het Eilandt, zynde van voornemen om de plaats aanftonts te beftormen, en om diegelyk noodlot dat hen te *Hispaniola* overgekomen was, voor te komen, 't welk alleen aan de lafhertigheit van hunne troupen te wyten was, wierd 'er een Proclamatie afgekondigt, waar by het ieder een geoorloft was, zyn makker zo dra hy het op een lopen ftelde, onder de voet te fchieten.

De *Spanjaarden* hadden van de nederlaag van de *Engelfche* op *Hispaniola* noch geen bericht gekregen, en waren in geen ftaat om een leger van tien duyfend mannen het hooft te kunnen bieden, behalven noch zo veel die men by der hand hadt. Zo dat de *Spanjaarden* tot behoudenis van hunne perfoonen en goederen, meer tot lift als tot de wapenen hun toevlucht namen. En wanneer de Generaal *Venables* by de ftad kwam, verzochten die van binnen te capituleeren, 't welk toegestaan zynde, hielden zy de onderhandeling dralende zo lang als zy konden, ten einde zy in die tuffchenpoos hunne fchatten na de bofchen zouden kunnen verzenden. Om de *Engelfche* op te houden, verzorgden zy het leger met verfche voorraat, en vereerden aan Mevrouw *Venables* eenige van de keurlykfte vruchten en andere lekkernyen van 't Eilandt, 't welk op haar gemaal zo veel vermog, en hem in zo een goet humeur bracht, dat de *Spanjaarden* tydt hadden hunne zaken te verrichten; want anders zou zyn gedult ten einde geweest zyn voor dat zy hunne befte goederen in de
ber-

bergen en in 't land begraven hadden, latende alzo aan de Engelschen een ledige stad over, waar in moye huizen waren, zonder Inwoonders of goederen; het welk geweldig buiten haar gissing ging. Dit was een verraarlyke misrekening voor een leger dat op een plondering staat gemaakt hadt, en daar door te leur gestelt was.

Zy verzonden al wat zy hadden, wyven en kinderen na de Boschen en sterktens, van waar zy met partyen uitliepen, en de *Engelsche* overvielen, waar van zy verscheide benden affneden, eer dat deze konden zeggen hoe zy by hen gekomen waren. Zy kwamen 's nachts op *Venables* volk aanvallen, en tasteden het zelve aan, wantmeer het geen vyand verwachtende was; en by gebrek van kennis van 't landt, was het onmogelyk om hen te vervolgen.

Op het laaft wierden de *Spanjaarden* hunne ongemakkelyke kwartieren in de bergen moede, 't welk niet het weelderig leven te St. *Jago* geensints overeen kwam. Aldus wanhopende dat zy in staat zouden geraken om de *Engelsche* te doen verhuizen, doordien deze hen in hunne schuytplaatsen begonden te vinden, weken zy na *Cuba*, latende de *Molatoes* en *Negers* in de Boschen om de vyand te ontruften, en bezaten zo lang dat Eilandt tot dat ze weder keerden.

De Viceroy van *Mexico* beval hen na *Jamaica* te keren, en gaf order aan de Gouverneur van *Cuba* niet te dulden dat de *Engelsche* daar bleven, hem verzekerende, dat hy zyn volk met manschap en ammonitie zou verzorgen, om het verloore te herwinnen. Ingevolge van dien, kwamen zy te rug, en verdeelden zich boven en beneden in byzondere families, om des te beter te kunnen bestaan, en door de *Engelsche* niet ontdekt te werden. Doch door deze ellendige manier van leven, sterven 'er al verscheide, en daar kwamen niet meer als 500 soldaten tot hun onderstand over, de welke weigerden zich by hen te voegen, toen zy bevonden in wat zwakke staat dat zy waren; en keerden wederom na 't Noorden van het Eilandt, zich versterkende in een plaats genaamt St. *Cherreras*, alwaar zy een onderstand bleven afwachten.

Ter zelve tydt stelden de *Engelsche* zich in 't bezit van alle Zuidelyke en Zuid-Oostelyke gedeeltens van het Eilandt. Een regiment wierdt omtrent *Port Morant* gelegd, om zich daar neer te zetten, en andere wierden in andere plaatzen gelegd. Col. *Doyly* werd 'er als Gouverneur over gestelt, met 2 à 3000 mannen van de landmacht, en omtrent 20 Oorlogschepen door de Vice-Admiraal *Goodson* gecommandeert.

Venables en *Pen* keerden na huis, en kwamen in September in *Engeland*, alwaar zy beide wegens hun schandelyk gedrag in deze Expeditie gevangen gezet wierden. Het zou ook een onverantwoordelyke schande voor de *Engelsche* Natie geweest zyn, indien de verovering van het Eilandt *Jamaica*, die meer by geluk als voorbedachte raad, door hen zo wel was uitgevoerd geworden, het verlies te *Hispaniola* niet goet gemaakt hadt.

I Ide Deel.

F f

Crom-

Col. Doyly
Gouverneur

Cromwell nam die slag van de Fortuin, met een heldemoet op, zyn- de altoos meester van zich zelve geweest, en om de zaak de beste draay te geven, verhief hy zeer hoog het voordeel van dit nieuw Conquest in de *West-Indien*, vastelyk besloten hebbende, de voet die hy daar in gekregen hadde te behouden, en om dat Col. *Doyly* de voetstappen van *Venables* niet zou volgen, beval hy dat men een Eskwader oorlogschepen om na *Jamaica* te zeilen, zou uitrusten. Hy zond 'er de Majoor *Sedgewik*, om het Gouvernement in plaats van Col. *Doyly* op zich te nemen.

Met *Sedgewik* ging Col. *Humfreys* over, de zoon van die gene die op de te rechtstelling van de Koning het zwaard voor de President *Bradsham* heeft gedragen; en nam duyfend mannen versch volk mede.

Voor de aankomst van deze troupen, hadt Col. *Doyly* ontdekt waar dat de *Spanjaarden* zich sterk gemaakt hadden, en was in aantocht om hen aan te tasten. Ter zelve tydt waren 'er noch dertig compagnien *Spanjaarden* overgezonden, om de eerste te versterken, die verscheide sterktens tot hunne bescherming te *Rio Novo*, in het Distrikt van St. *Mary* opgeworpen hadden, hebbende kanon en ammonitie van *Cuba*, en de vaste Kust gekregen. Edoch, in weinig dagen, sloeg hen Col. *Doyly* uit hunne werken, en liet de fortificatien slechten.

Dit groot verlies en andere die 'er ter zelve tydt te *Point Pedro* voorvielen, alwaar een party van hen zich wederom neergezet hadt, en daar uit verjaagt waren, maakte dat de *Spanjaarden*, tot het weerkrygen van het Eilandt, de moed t'eenemaal lieten vallen; zo dat zy hunne wyven, kinderen, en schatten, aan boord van een Schip lieten gaan, gevende alzo het land aan de *Engelsche* ten beste.

In deze Actie te *Rio Novo* kregen de *Engelsche* hun eer wederom, die zy te *Hispaniola* verloren hadden. De *Spanjaarden* waren tweemaal zo sterk, en met zeer goede verschanzingen voorzien. Egter wierden zy daar uit door Col. *Doyly* verjaagt, en tot aan hunne schepen gedreven, en zedert hebben zy nooit eenige merkelyke aanslag tegens de nieuwe aankomelingen ondernomen.

Hun *Negers* ziende dat hunne Meesters, of door de *Engelsche* dood geslagen, of van ziekte gestorven waren, sneden hun Opperhoofd den hals af, en verkooren een van hunne makkers, om over hen 't Commando te voeren.

Stiek,

Deze leefde een tydt lang in de bergen van rooven en stelen, maar ziende dat zy niet in staat waren om het lang staande te kunnen houden, zonden zy na Col. *Doyly*, en boden aan zich op voorwaarden van pardon te onderwerpen, 't welk toegestaan zynde, kwam hun Capiteyn met zyn Compagnie over, en leyde 't geweer neer. Eenige *Molatoes* en *Spanjaarden* bleven noch achter, doch de meeste.

meeste wierden door Col. *Doyly* uitgeroeit, die de slaven gebruykte om dezelve uit de Boffchen te verjagen. De *Spanjaarden* in plaats van op het kastyden van de wederspannige *Negers* bedacht te zyn, verzochten eenig onderftand van hen, zynde tot zo een desperaate einde gebracht.

Verre daar van daan, dat de slaven hen de behulpzame hand zouden bieden, om getrouwheit jegens hunnen nieuwe Meester te betoonen, vermoorden zy hen zelfs, of ontdekten hunne schuilplaatsen aan de *Engelsche*, de welke in een jaar tyds, het Eilandt t'eeneemaal van hen zuiverden, uitgezondert 30 of 40 *Negers* en *Molattoes*, de welke 't zy door hoop van hare vryheit daar door te verkrygen, uit liefde tot hun oude Meesters, of uit haat tot hunne nieuwe, zich in de bergen bleven onthouden, alwaar ze van hunne roveryen leefden.

Zy begingen verscheide moorden, en vreesende dat zy strengelyk gestraft zouden werden, indien dat zy betrapt wierden, vluchtte het grootste gedeelte van hen na *Cuba* in *Caukas*; zedert die tydt hebben de *Spanjaarden* niets dat der pyne waard is om te vermelden, tegen *Jamaica* ondernomen.

De *Spaanse* *Negers* die in de bergen bleven, wierden naderhand door de *Engelsche* rebelleerende *Negers* versterkt, en van daar kwamen zy dikwils in de valleyen afzakken; 't welk de Regeering van *Jamaica* noodzaakte om Forten op te bouwen, en Wachten uit te zetten om de *Engelsche* tegen alle overvallen te dekken. Eenige van hen omtrent weinig jaren geleden, kwamen op de *Engelsche* aanvalen, en bragten Mevrouw *Coates* en haar familie om hals. Zy was de Vrouw van de Rechter *Coates*, de welke naderhand in de *Barbados* gewoont heeft, en men zegt dat deze slaven of hun nakomelingen zich tot op deze dag in de bergen blyven onthouden. Om hun boos bedryf voor te komen, heeft men verscheide Wetten gemaakt tegen de *Negers* die zonder passen reifen.

Wy hopen dat de Lezer dit niet als een afweiding zal opnemen, dewyl wy het alleen gedaan hebben om de *Spanjaarden* en hunne slaven zo ver als wy konden, na te speuren.

De *Engelsche* ziende dat zy Meesters van het Eilandt waren, begaven zich tot planten, met zo veel vernuft als geluk, en zy kregen gestadig uit *Engeland* onderftanden van manschap, voorraad, mitsgaders alle andere behoeften.

Wanneer de *Engelsche* geen vyanden van buiten meer te bevechten hadden, begonuen zy onder hen te twisten, en de soldaten kwamen tot een gevaarlyke muitery; wat daar de rede van geweest is, laat myn Auteur, Parson *Hickeringill* van *Essex*, die Capiteyn in 't leger was in de Expeditie van *Hispaniola*, en die uit *Jamaica* geschreven heeft, ons niet blyken. Het Hooft van de wederspannige was Col. *Raymund*, die de meeste soldaten aan zyn zyde getrokken hadt, zyn-

de in zeer groote achting onder hen. Hy wikkeld de Luytenant Colonel *Tyson* in de famenfweering, welkers oogmerk na alle fchyn was, de Regeering zelfs in handen te krygen.

Col. *Doyly* het complot ontdekt hebbende, liet hen beide door de Krygsraad in rechten betrekken, de welke hen veroordeelde om geharquebuzeert te werden. Col. *Raymund* ftierf met veel kloekmoedigheid, maar *Tyson* met berouw en leetwezen.

De Majoor *Sedgewick* ftierf weinig dagen na zyn aankomft, van een ziekte die toen in het Eilandt woedde. Col. *Fortescue* volgde hem, en Col. *Humphreys* wierdt genoodzaakt na *Engeland* te keren.

Cromwell die beflooten hadt een vertrouwt Gunfteling als Gouverneur op *Jamaica* te houden, zond orders aan Col. *Brayne* in *Scotland* te *Port Patrick* duyzend mannen af te fchepen, en na *Jamaica* te zeilen, alwaar hy het Gouvernement op zich ftond te nemen; want *Olivier* hadt ganfch geen zin in Col. *Doyly*, die een zoort van oud *Cavalier* of Konings-gezinde was: Edoch behield die Heer zyn plaats tot na 's Konings Restauratie; want Col. *Brayne* leefde niet lang na deszelfs aankomft in *Jamaica*, en de *Rump* bevestigde Col. *Doyly* in zyn Gouvernement na *Cromwels* dood, en de Abdicatie van *Richard*.

Col. *Doyly*,
Gouverneur.

Dezen Heer bracht de Volkplanting in order, moedigde 't vernuft van 't Volk aan, en zettede de foldaten aan 't planten. De meeste van de eerfte *Engelfche* Inwoonders van dit Eilandt waren *Militairen*, en het moest noodzakelyk zo zyn, om dat men zo na aan de Spanjaarden leggende, dagelyks in verwachting was dat men de wapenen zou moeten opvatten om 't geen men hadde, te behouden; doch men leefde geruft en zonder aanvallen meer als dertig jaren lang. Eenige die geen zin hadden om zich tot het bebouwen van het land te laten gebruiken, noch hun militair leven te laten varen, wierpen zich als Zeerovers op, en op de *Spanjaarden* kruiffende, brachten zy vele ryke pryzen op, daar naderhand zo een Handel van gedreven wierdt, dat wanneer *Spanje*, *Jamaica* t'eenemaal opgegeeven hadt en de Vrede tuffchen de twee Natien gefloten was, de *Engelfche* egter het Zee-roven niet verhinderen noch verbieden konden, en hier van daan zyn de *Buccaniers*, die onder de Regeering van Koning Karel de Tweede in *Jamaica* zo berugt zyn geweest, te voorschyn gekomen.

Lord *Windsor*,
Gouverneur.

De Colonel *Doyly* wierdt kort na 's Konings herftelling herroepen, de Lord *Windsor* als Gouverneur derwaards gezonden, en verfcheide Heeren trokken uit andere Colonien derwaards, gelyk Sir *Thomas Modiford* uit de *Barbados* deed, alwaar hy groote goederen gewonnen hadt; doch begeerig om noch meer te winnen, met grooter gemak en vermaak als hy 't huis kon doen, vertrok hy na de nieu-

we.

we Volkplantinge , daar hy de jonge Planters zeer veel dienst deed , door zyne onderrechten , gedurende deszelfs Gouvernement , toen de Koning hem met dat aanzienelyk Ampt bekleedde , 't welk omtrent 't jaar 1663. geschiedde. En in zyn tydt was de Volkplantinge zo veel toegenomen , dat 'er tusschen de 17 en 18000 Inwoonders waren : Als ,

	Familien	Inwoonders
1. In de Parochie van <i>Port-Royal</i>	500	3500.
2. St. <i>Catharine</i> ,	658	6270.
3. St. <i>John</i> ,	83	996.
4. St. <i>Andrew</i> ,	194	1552.
5. St. <i>David</i> ,	80	960.
6. St. <i>Thomas</i> ,	59	590.
7. St. <i>Clarendon</i> ,	143	1430.
8. St. <i>George</i> ,		
9. St. <i>Mary</i> ,		
10. St. <i>Anne</i> ,		2000.
11. St. <i>James</i> ,		
12. St. <i>Elisabeth</i> ,		

17298.

Naderhand zyn 'er verscheide andere Parochien bygevoegt , en 't getal van de Inwoonders hier boven genoemd , is merkelyk toegenomen.

Deze Gouverneur zettede in de Parochie van St. *Katharine* Zoutpannen op , en beplantede velden met Coco-bomen , en na zyn voorbeeld wierdt het volk tot werkzaamheit aangeport , om het planten en den Handel voort te zetten en te verbeteren.

Men begon in 't Eilandt overvloed van gelt te zien , 't welk door de *Buccaniers* daar gebracht wierdt , zo als men die Zeerovers in de *Spaanse West-Indien* noemt. En het Gouvernement van *Jamaica* , hoewel het verre daar van daan was , om diergelyke roveryen aan te moedigen , zag hen egter noch door de vingers , uit aanmerking van de schatten die zy 'er brachten en verspilden.

De eerste van deze die in *Jamaica* berucht was , was eene *Bartholomew* , bygenaamt de *Portugeez* , die door verscheide *Engelsche* verzelt was. Deze man ging te grond in zyn laatste Expeditie op de Banken , genaamt de *Gardens* , wanneer hy tot *Port-Royal* een prys veroverde. Hy wierdt in het Commando over de *Buccaniers* , door een *Hollander* te *Groningen* in de *Vereenigde Nederlanden* geboren , opgevolgt , en die *Brasiliano* genoemd wierdt , om dat hy zyn meeste rydt in *Bresil* doorgebracht hadt.

Toen de *Portugeze* de *Hollanders* uit *Bresil* verdreven , kwam de-
ze *Gast* op *Jamaica* , alwaar hy wegens zyn ongebonden en ongeregel-
den aard zig niet konnende maintineren , en een *Zee rover* wierdt . Ter-
wyl hy een particulier man was , hadt hy zo een goede naam on-
der zyn makkers gekregen , dat een *Compagnie* van muitermakers hem tot
hun *Capiteyn* verkooren . In zyn eerste reis nam hy een groot *Schip* ,
met zilver en andere schatten van *Nova Spanje* 't huis komende , 't
welk hy in *Jamaica* opbracht ; en zo haast deze *Buccaniers* voet aan
land zetteden , liepen zy na de hoer en speel-huizen , om zich van de
last die zy met zo veel prykel by een geschraapt hadden te ontlasten .
Zy gaven 500 stukken van achten voor de gunst van een licht vrou-
menfch , die ze aan een ander wel voor een *Bottel Ale* gegeven zoude
hebben . Zy kogten wyn by de pyp , dwongen al die 'er voorby kwa-
men om van te drinken , en gooten zo veel weg als 'er gedronken
wierdt . Door diergelyke *Practyken* , verteerde een van hen drie duy-
send stukken van achte , in minder dan een maant tyds .

Brasiliano door zulke wegen byna niet meer als eenige *pistool*
in zyn zak overgehouden hebbende , ging wederom in zee , nam een
Schip uit *Nova Spanje* te *Maracaibo* 't huis horende ; maar in een twe-
de tocht wierd hy genomen , zo als hy bezig was met op de kust van
Campeche te landen . Hy wierdt voor de *Gouverneur* gebracht , en
veroordeelt om benevens al zyn makkers gehangen te werden . Edoch ,
wift hy het zo ver te brengen , dat men hen 't leven schonk , en zy
wierden na *Spanje* gezonden om op de galeyen te dienen , van waar
zy eenige tydt daar na zich zalveerden , op *Jamaica* wederkwamen , en
tot hun oude levenswys keerden .

Lewis Scot een *Welschman* plonderde de Stad *Campeche* ; *Mansfeld*
nam het Eilandt van *St. Katharine* , *John Davids* plonderde *Nicaragua* ,
en keerde met vyftig duysend stukken van achte op *Jamaica* ,
en in zyn volgende reis nam en plonderde hy de Stad *St. Austins*
in *Florida* , niettegenstaande dat 'er een bezetting van twee hondert
mannen in 't Kasteel lag . Maar de vermaarfte van alle de *Bucca-*
niers was *Henry Morgan* , de zoon van een ryke boer van *Walles* ,
die in het employ van zyn Vader geen zin hebbende , zelfs aan boord
ging van een *Schip* dat na de *Barbados* gefchikt was , alwaar hy ver-
kocht wierdt , en zyn tydt in dat Eilandt uitdiende . Toen de tydt van
flaverny verschenen was , kwam hy op *Jamaica* en nam daar dienst
met eenige *Zee rovers* , onder welke hy zo veel voorspoed hadt , dat
in 3 of 4 reifen , hy een goet *Kapitaal* aan gelt won , en zich by
andere gevoegt hebbende , kocht hy een *Schip* , en ging na *Campe-*
che , alwaar hy verscheide goede pryzen nam . Daar na wierd hy
door *Mansfeld* , een oud *Zee rover* , tot zyn *Luytenant* verkoren , en
zy zeilden van *Port-Royal* met 15 *Schepen* met 300 wakkere karels
beman , die het Eilandt *St. Katharine* aantasteden , het Eilandt ver-
over-

overden, waar op *Mansfeld* eene *Monsieur Simon* als Gouverneur liet met hondert mannen. *Mansfeld* had het oog op *Panama*, doch horende dat de *Spanjaarden* bereid waren om hem na behoren te ontfangen, vergenoegde hy zich met de verovering van *St Katharine*, welk Eilandt zo vruchtbaar, zo aangenaam en zo wel gelegen was om invallen en roveryen op de *Spaanſſe* Kusten in *America* te ondernemen, dat men dacht dat hy 'er een Volkplanting gemaakt zou hebben; maar *Sir Thomas Linck* toen Gouverneur van *Jamaica*, den opvolger van *Sir Thomas Modiford*, dorst daar geen bewilliging toe geven, om dat het een al te klaarblykelyke inbreuk tegen de geſlote Vrede, tuffchen de Kroonen van *Engeland* en *Spanje* geweest zou zyn. *Mansfeld* miſſchoegt zynde, week na *Tortuga*, een Eilandt in de Golph van *Mexico*, omtrent 15 uren van de vaſte Kuſt, alwaar de Zeerovers neſtelden, en na hunne gedane Expedition, gewoon waren zich te verversſchen.

*Sir Thomas
Linck, Gouverneur,*

Ter zelve tydt wierdt *Monsieur Simon* by gebrek van onderſtand, genoodzaakt het Eilandt van *St. Katharine* aan de Gouverneur van *Costa Ricca* over te geven, 't welk hy naauwlyks gedaan hadt, of daar kwam een Schip van *Jamaica* met voorraad, 14 mannen en 2 vrouwen om een Plantagie op hun eige gezag aan te leggen. *Mansfeld* ſtierf te *Tortuga*, en *Capt. Morgan* wierdt als Hooft van de *Buccaniers* aangeſtelt.

1669.

In zyn eerſte reis veroverde hy *Puerto del Principe*, maar een van de zyne een *Franschman* gedood hebbende, kregen alle de andere van die Natie zo een afkeer van hem, dat zy hem verlieten. Kapiteyn *Morgan* deelde vyftig duyſend ſtukken van achte onder zyn makkers uit, die zich in haalt daar mee na *Jamaica* begaven, en het zelve met vrouwenlieden en in andere ongeregeltheden door brachten.

In de volgende Expedition veroverde hy *Puerto Velo*, een van de ſchoonſte ſteden van 't Gouvernement van *Panama*. De ſchat die zy hier deelden, beliep wel op twee hondert vyftig duyzend ſtukken van achte, behalven 't laken, linnen, zyde en andere Koopmanſchappen, waar mede de *Buccaniers* met haalt na *Port-Royal* zeilden, en verkeerden het daar volgens hunne gewoonlyke manier. Door dit middel kwam 'er gelt in overvloed, en de retouren geſchiedden gemakkelyk na *Engeland*, daar vele hondert duyzenden van die ſtukken ingevoert zyn geworden.

Toen hy de volgende onderneming te werk ſtelde, hadt hy wel vyftien ſchepen en negen hondert mannen by zich. Hy landde in de haven van *Ocoa* by Kaap *de Lobos*, doch deed geen buyt op. Zyn aanſlag op *Hispaniola* miſlukte hem ook, en niet wetende waar hy na toe zou gaan, een van de zyne die *Lolonois* een berucht *Buccanier* gedient hadt (daar wy niettegenſtaande dat hy in groot aanzien onder de Zeerovers was, vergeten hebben om van te ſpreken; om dat hy

hy

hy zyn gelt op *Jamaica* niet verteerde,) gaf hem raad om op *Mara-caibo* in *Terra Firma*, 't welk *Lolonois* te voren geplondert hadt, aan te vallen. *Morgan* tastte de Stad aan en veroverde ze, plonderde de zelve nevens *Gibraltar*, en vernielde drie *Spaanse* Oorlogschepen die wat van de have lagen om zyn aftocht te onderscheppen. Deze buyt beliep ook op twee hondert vyftig duysend stukken van achte, behalven kostelyke Koopmanschappen en slaven, die op *Jamaica* aan de man raakten, en 't gelt wierdt ter behoorlyker tydt besteed.

Door deze successen kreeg hy zo grooten naam, dat toen hy de rendezvous voor het volgende jaar te *Tortuga* vastgesteld hadt, hy twee duysend wanhopige karels en 37 Schepen in zyn dienst hadde. Zyn eerste aanslag was op het Eilandt van *St. Katharine*, waar van hy zich wederom meester maakte. Hy detacheerde *Capt. Brodely* om 't Kasteel van *Chagre* te veroveren, 't welk zyn aanslag op *Panama* zo veel te lichter maakte, en zyn aftocht beveiligde. *Brodely* dat Kasteel verovert hebbende, wierd 'er een bezetting van 500 mannen ingelaten, en *Capt. Morgan* trok met de rest, zynde omtrent 1400 soldaten, na *Panama*, sloeg 500 paarden en 1000 voetknechten die gezonden waren om hem 't doortrekken te betwisten op de vlucht, bestormde de Stadt, en veroverde ze na een gevecht van drie uren. Toen hy meester van de Stad was, stak hy 'er de brand in, zonder met zyn soldaten te rade te gaan, of hen te laten weten wie dat het deed, en niemand kan zeggen om wat rede zulks geschiede. De meeste huizen waren van Cederhout getimmerd, zeer prachtig en rykelyk van alles voorzien. Daar waren 7000 huizen in de Stad, behalven 200 pakhuizen.

Capt. Morgan bleef hier 4 of 5 maanden, partyen uitzendende om 't land te zuiveren, en gevangens en buyt in te halen.

Den 24 February, 1671. verliet hy de Stad, of liever haar puinhopen, 175 last beesten met zilver, goud, en andere kostelyke buyt af-ladende, en hy bracht 600 gevangens met zich. Hy nam en plonderde de stad van *Cruz* op de rivier *Chagre*, alwaar Kapiteyn *Morgan* de gevangens noodzaakte zich zelve te rantsoeneren, dreigende hen andersints voor slaven te verkopen, en toen hy zo veel gelt by een geschraapt hadt als hy kon, verdeelde hy het onder zyn volk, doch volgens de verdeling ieder man niet boven de twee hondert stukken van achte krygende, geloofden zy dat hy met hen niet recht handelde: En *Morgan* voor een muiterij bevreest zynde, nam met hem 3 of 4 schepen daar mannen op waren daar hy op vertrouwen kon, en hy verlietze aan 't Kasteel van *Chagre* 't welk, hy sloegtede, en de Zeerovers dorsten het niet wagen om op hem aan te vallen, zo als eenige het voorgenomen hadden, om over zyn ontrouwheit wraak te nemen. Daar wierd geloofd dat hy geen zuiver spel met hen gespeelt hadt, en 't is zulk een wonder niet dat men een Zeerover vind

vindt die van onzuiver spel beschuldigt werdt. De schat die hy nu op *Jamaica* gebracht hadt, wierdt byna op vier hondert duysend stukken van achte gewardeert.

Na deze onderneming scheide Kapiteyn *Morgan* uit het *Buccanieren*. Hy hadt een ontwerp gemaakt om 't Eilandt van *St. Katharine* te versterken, daar *Buccaniers* op te zetten, een have daar van voor de Zeerovers te maken, en dat hy als Prins over hen zou gebieden: Doch eer hy zyn ontwerp werkstellig kon maken, kwam 'er een oorlogschip uit *Engeland* met een nieuwe Gouverneur *John Lord Vaughan*, en orders van de Koning en den Raad voor de laatste Gouverneur, *Sir Thomas Linch* om ten Hove te verschynen, en op zulke Artykelen als 'er tegen hem door de *Spaansse* Ambassadeur ingegeven waren, te antwoorden, ter zake dat hy de Zeerovers in die gewesten tot groot nadeel van de onderdanen van de Koning van *Spanje*, de sterke handt hadt geboden.

*John Lord
Vaughan,
Gouverneur.*

De nieuwe Gouverneur zond na alle kusten van *Jamaica*, om alle 't zeevarend volk te verwittigen, dat zyn Majesteit van voornemen was om de Vrede tusschen hem en de Katholyke Koning gesloten, liepelyk na te komen, en beval aan zyne onderdanen de minste hostiliteyt tegen de *Spanjaarden* niet te begaan: Edoch, waagden noch eenige van hen een landing op 't Eilandt *Cuba*, alwaar zy alderhande wreedheden en roveryen aanrechten, om de welke zo haast als zy gevat waren, in *Jamaica* gehangen wierden, alwaar *Sir Henry Morgan* (want zo moeten wy hem nu noemen, also de Koning hem wegens zyn dapperheit tot Ridder gemaakt hadt) een van de Commislarissen van de Admiraliteyt aangesteld wierdt, *Robert Byndlofs* en *William Beeston* Schiltknaap, hem in de Commissie toegevoegt zynde. Het Character van deze Man blinkt uit ten opzichte van zyne dapperheit, en waarlyk, deszelfs verovering van *Panama* is een actie die byna zonder weerga is; doch of zyn eerlykheit zo groot als zyn couragie is, en de schande van Zeerovery die hy op de *Engelsche* bragt, iets is daar wy ons op zouden mogen beroepen, zulks is zo gemakelyk niet te beslissen, als ik vind dat door *Sir Dalby Thomas* gedaan is, de welke van *Sir Henry Morgan* en deszelfs tegenpoeden sprekende, naderhand zegt: *Hy was zo een groot luister voor onse Natie, en een schrik voor de Spanjaarden, als men 'er een geboren vind.*

*Historisch
verhaal van
de West-Indi-
en.*

„ Niettegenstaende hy niets gedaan hadt als door Commissie van de
„ Gouverneur en Raad van *Jamaica*, en hare formeele en publyke
„ dankzeggingen voor de Actie ontfangen hadt, wierdt hy op een brief
„ van de Secretary van Staat na *Engeland* als gevangen opgezonden,
„ en zonder van eenige misdaad beschuldigt te werden, of ooit ver-
„ hoort te zyn geweest, wierdt hy tot zyne groote kosten drie jaren
„ bewaart, niet alleen met verlies van eenige duyzenden die hy toen be-
„ zat, maar ook tot nadeel van zyn Plantagien, en verbetering van
„ Ilde Deel.

G g

„ For-

„Fortuin door zyn vernuft, daar niemand in *Jamaica* beter gelegentheid toe hadt als hy. Dus wierdt hy het overige van zyn leven door „een Hof Factie onderdrukt; en door zyne wederwaardigheden alhier „en de koude van 't Klimaat kreeg hy een kwynende teering. Dit gebeurde verscheide jaren daar na, gedurende het Gouvernement van de Lord *Vaughan*. Een van de grootste zwaarigheden die 'er voorvielen, was de eigenzinnige proceduren van eene nieuwe Maatschappy, die zich de *Koninglyke Africaansche Maatschappy van Engeland* noemde. De Koning vergunde haar een *Charter* in dato den 26 September 1672. om op *Guinée*, *Binny*, *Angola* en *Zuid-Barbaryen* te handelen, met uitsluiting van alle andere. De Hertog van *York*, Prins *Robert*, de Graaf van *Schaftsbury* en andere personen van de eerste kwaliteyt, waren van die Maatschappy, de welke uit krachte van deze *Charter*, een Monopoly in dien Handel meende in te voeren, en alle schepen die uit eenige van die Gewesten van *Africa* met Negers of andere Koopmanschappen zonder hun verlof overkwamen, prys te maken.

De Hertog van *York* behartigde zodanig de belangen van deze *Corporatie*, dat hy Sir *Jonathan Atkins*, Gouverneur van de *Barbados* dreigde uit zyn Ampt te laten zetten, om dat hy maar eenige aanmoediging aan de *Interlopers* scheen te geven, (een naam die zy aan die Koorluiden gaven, die tegens dat onrechtvaardig *Monopoly* op *Africa* handelden.)

Verscheide schepen wierden met geweld door hen van de Eigenaars genomen; de oorlogschepen order hebbende om alle particuliere Handelaars te beslaan, namen van een Koopman genaamt Sir *John Brawdon*, in verscheide tyden, voor de waarde van meer als tien duysend l. Zy waren zo streng dat zy alle ichepen namen, of zy 'er door hun *Charter* toe bevoegt waren of niet, en de Kooplieden hadden een schrik om hare zaak te laten bepleiten, uit vrees dat men denken zou dat zy zich tegens 's Konings Prerogative wilden aantakten, zynde een *Bullebaks* woord, daar men zich in die Regeering van bediende.

Hunne Agenten onder 't Gouvernement van de Lord *Vaughan*, hielden de St. *George* aan, een Schip behorende aan de boven genoemde *Brawdon*, en geconfigneert aan *Samuel Bernard*, Schiltknaap, een van de tegenwoordige Raad van *Jamaica*, maar die vroomme Koopman zyn Recht voor Sir *Thomas Modisort*, toen Hooft-Rechter staande houdende, vielen de Agenten van de Maatschappy te kort, en wierden byna op duysend ponden aan onkosten verwezen, om dat zich wegens hunne inhaligheid niet hadden kunnen verantwoorden.

Het zou zonder einde zyn, een verhaal van alle snode Practyken van deze Agenten in *Jamaica* te willen doen, ingevalle een volmaakte History daar van tot ons overgekomen was. Hare tyranny was

was een van de zwaarste grieven , daar den Handel ooit mee gedrukt is geweest , en zy dreigden alle zuyker Plantagien te vernielen , indien 't Parlement van *Engeland* de Maatschappy niet geregelt , en de handel op *Africa* voor een groot gedeelte open gestelt hadt.

Omtrent deze tydt kwamen Mr. *Crauseild*, Mr. *Dukenseild* en Mr. *Brent* Commissarissen tot het doen verhuizen van de *Engelsche* Colonie uit *Suriname* , ingevolge van een Tractaat tusschen Koning *Karel* en de Staten Generaal gesloten , uit die Volkplantinge met de *Engelsche* , zo mannen , vrouwen , kinderen , en Negers , ter getale van twaalf hondert personen , op *Jamaica* ; die de Gouverneur , de Lord *Vaughan* , volgens de instructien die hy van 't Hof hadde , zeer gunstig ontving en in het Distrikt van St. *Elisabeth* verzorgde , even veel land aan den een als aan den andere gevende , om het te beplanten. Het overkomen van zo veel volk was een groot behulp voor *Jamaica* , en de vruchtbaarheid van de grond , boven die van *Suriname* , maakte dat de Planters wegens het verlaten van hunne oude woningen , wel vergoet wierden.

Na de Lord *Vaughan* volgde den Eerzame *Charles* , Grave van *Carlisle* , die in 't Jaar 1678. in *Jamaica* kwam. De Lord *Vaughan* na *Charles, Grave van Carlisle, Gouverneur.* *Engeland* vertrokken zynde , begon het volk van dit Eilandt op 't Character van zyn Lordschap te smalen , men mag hopen , meer met onbeschaamtheit als regt , want zy konden hem wegens het verkopen van zyn eige dienaren niet beschuldigen ; een voorgeven zo vals als ongegruynt , daar men niet van gesproken zou hebben , als om die Edele Lord van de klad te zuiveren , die de kwaadardigheid van zyne vyanden hem zocht aan te wryven. Mogelyk is het waar dat hy zich haastede om zo ryk te werden als zyn Gouvernement het eenigzins toeliet ; en wanneer de Gouverneurs van dat verstand zyn , lyden in 't gemeen daar door de Inwoonders.

Gedurende het Gouvernement van de Lord *Carlisle* , wierdt het volk van dit Eilandt door een ongegronde vrees van een inval der *Fransse* ontroert , om dat de Grave *d'Estrées* met een Eskwader oorlogschepen in die gewesten was ; steunende deze bekommering van de *Engelsche* alhier , op raporten van Zamefweeringen en moorderyen in *Engeland* , de Paapsche Zamefweering onlangs aldaar ontdekt geweest zynde.

Het Land de Graaf van *Carlisle* niet zeer wel aanstaande , keerde hy na *Engeland* op een koopvaardy Schip , en kwam te *Plimouth* *Sir Henry Morgan, onder Gouverneur.* in September 1680. hebbende *Sir Henry Morgan* als onder Gouverneur gelaten , zynde toen noch niet in ongunst van 't Hof geraakt.

Sir Henry onderrecht zynde dat *Jacob Everfson* een *Hollander* , een zeer bekende Zeerover toen in *Cow Baay* lag , met een sloep en een *Barqua Longa* , hebbende omtrent hondert mannen by zich , gaf hy aansonds order een sloep die uitstekend wel bezeild was , en tot den

dienst zeer bekwaam , met 50 mannen te voorzien , behalven de Officieren , en hy zettende schildwachten uit om te beletten dat 'er geen booten of menschen zich op weg zouden begeven , om de Zeerover te waarschouwen. De sloep wierdt klaar gemaakt , en zeilde in de tydt van een uur. Den eerste February kwam zy voor Cow Baay , daar de Zeerover lag , en gelyk zy zonder vlaggen binnen zeilde , en 't meeste volk van hen in 't ruim was , keerden verscheide van het Zeerovers volk die aan strand waren , aan boord van hare sloep en bark , die Noordwaards van 's Gouverneurs sloep lagen. Zo haast als zy binnen schoots van de Zeerover was , beval de Commandeur en Chef , dat men 's Konings vlagge op zou heyslen , en klampte hen aan boord. De Zeerovers schooten in 't eerst uit eenig klein geweer , doch brachten de zoldaten weinig schade toe , en toen zy zagen dat zy met beleyt en dapperheit geentert wierden , sprongen vele van de Zeerovers in hunne *Canoes* , de welke omsloegen , en zy verdronken. Hunne makkers boden eenige tegenweer na dat men hen aan boord geklampt hadt , doch op 't laast vermeersterde hen 't volk van de Gouverneur nevens de sloep. Ter zelve tydt de Bark na 't Zuiden stevenende , sneed het touw los en ging onder zeil , hoewel niet zonder zichtbare schade , want men zag 3 of 4 mannen van hen over boord vallen , die een topzeil weer in order brachten , 't welk door een schoot uit 's Gouverneurs sloep ontramponneert was geworden. De sloep vervolgde haar , maar vruchteloos , om dat ze beter als de Engelsche bezeilt was.

De Capitein wierdt in 't gevecht gedood , maar zyn volk dat meest *Engelsche* waren , zond Sir *Henry Morgan* aan de Gouverneur van *Cartagena* , door Capitein *Haywood* , op dat zy de verdiende straffe wegens hunne begane Zeeroveryen op de *Spanjaarden* , zouden ontfangen.

Sir Thomas
Lynch, Gouverneur,

Omtrent het Jaar 1682. keerde Sir *Thomas Lynch* met een nieuwe Commissie na *Jamaica* , om wederom Gouverneur te werden ; zynde een man die boven mate de Koning getrouw was.

In die tydt wanneer men van het *Presbiteriaansche Complot* zo veel in *Engeland* sprak , wierdt het nieuws van de ontdekking van dien met alle mogelyke spoed na de *West-Indien* overgebracht ; en Sir *Thomas* daar tyding van hebbende , maakte hy zulks aan de Vergadering die toen by een was , bekend , de welkedaarover , en *Corps* by de Gouverneur en de Raad kwam , om te verzoeken dat 'er een dag gestelt mogt werden om den Almachtige Godt voor zo een groote en heerlyke verlossinge te danken. Sir *Thomas* nodigde den Raad en de Vergadering 's avonts ten eeten , en onthaalde hen wederom op den dag van dankzegginge. Doch 't geen de getrouwheit van de Vergadering veel meer deed blyken , was dat ze de inkomsten van zyn Majesteit 21 jaren langer in dit Eilandt deedt continueeren.

Om-

Omtrent deze tydt kruyste het oorlogschip de *Ruby* verscheide maanden Noordwaards om die Gewelten van Zeerovers te zuiveren, waar op den Capiteyn *van Horn* Commandeerde, die een van zyn schepen verloren hadt, 't welk door de *Spaanse* vloot genomen was, doch de meeste manschap was het ontkomen.

De Vergadering hier boven vermeldt, maakte verscheide goede Wetten, die in 't breed gedrukt zyn en zeer wel verkort in het *Tractaat* staan, daar dikwils in deze *History* van de *Plantagien* van gelproken is.

Behalven de *Ruby*, kruiste ook het Oorlogschip de *Guernsey* Noordwaards, want die Zcën waren vol van Zeerovers, de welke *Fransse* Commissien voorgaven te hebben, en wanneer zy eenige schepen van *Jamaica* ontmoeteden, waren zy 'er zeer beleest tegen, latende hen passeren en repasseren, zonder in 't minste te benadeelen.

De Gouverneur om zich wegens de schandelyke beschuldiging te zuiveren, als of hy de Zeerovers aangemoedigt hadt, was nu zeer drifstig tegens hen, en hy liet een Galey met 54 riemen bouwen, de welke met groote plechtigheit, den 12 Juny in 't water gebracht, en tot beveiliging van de Kust zeer dienstig bevonden wierdt.

De *Buccaniers* gingen echter voort met hunne Zeeroveryen op de *Spanjaarden*: Zy hadden onder hun volk alderhande Natien, *Engelsche*, *Hollanders* en *Fransse*. Ten tyde van Sir *Thomas Linch*, was 'er eene *Laurens* en eene *Michael Tankers*, die hen geleiden; en de *Spanjaarden* te *Cartagena* tyding hebbende dat zy omtrent hare Kusten kruysten, zond de Gouverneur aldaar drie oorlogschepen uit, een van 40, een van 36, en een van 20 stukken, om hen te nemen, inaar zy wierden alle drie door de Zeerovers genomen, de welke 400 *Spanjaarden* doodeden met verlies van 14 mannen. Dit gebeurde in December 1683.

Daar viel verders niet merkelyks voor, onder 't Gouvernement van Sir *Thomas Linch*, 't welk hy omtrent drie jaren behield, en wierdt opgevolgt door Col. *Hender Molefworth*, een Man van groote achting en eer, die Koning *William* naderhand tot Baronet verhief. Col. *Molefworth* was Gouverneur, toen hier de tyding van de dood van Koning *Karel* kwam, en van de komst van Koning *Jacobus* de IIde tot de Kroon. Hy hadt zyn verblyf te *St. Jago de la Vega*, of *Spanisch Town*, en liet de Koning met alle mogelyke plegtigheit proclameren, hy zelfs aan 't hoofd van de Keurlingen voor 's Konings Huis verschynende. Men hadt daar omtrent eenige groote stukken Canon geplaat, die men in deze gelegenheit loschte. Daar van daan ging hy na *Port Royal*, en liet voor 's Konings Huis aldaar, zyn eige regiment op trekken, en deed aan 't hoofd van 't zelve een dieggeglyke Proclamatie, de welke hy naderhand met vreugde galmen en met oprechter blydschap, voor Koning *William* deed.

Col. *Hender Molefworth*,
Gouverneur.

De Gouverneur en den Raad zonden aan Koning *James* een zeer getrouw Adress van gelukwensching: dit moet men van de Heeren van de Plantagien zeggen, dat zy byna de eerste in diergelyke gevallen geweest zyn, en dat zy zo veranderlyk van humeur zyn geweest als 't volk in *Engeland* was.

In 't zelfe Jaar 1689. raakten de Zeerovers in de Zuid-zee in zeer groote benauwtheit, want aldaar op 't aanporren van de *Indianen* gelant zynde, verlieten hen de laatste, waar door hun te rugge komt over land afgesneden was, en dat gansche rot zo door gebrek als door de vyand verging. Een andere trouw door Monsieur *Grammont* gecommandeert, nam *Campeche* in, daar zy niet als *Indiaans* koorn vonden. *Grammont* nam een sloep behorende aan *Jamaica*, en dwong 't volk om hem te dienen, doch de *Engelsche* zich van eenige wanorder onder de Zeerovers bedienende, ontkwamen het in de nacht.

De Koning van *Frankryk* het kaapen van deze Rovers verstaan hebbende, zond stipte orders aan alle deszelfs Gouverneurs in *America*, om alle Commissien die zy hen vergunt hadden, te herroepen, en verbood hen eenige roveryen meer tegen de *Spanjaarden* of eenige andere Natie te plegen, waar in zy tot die tydt toe waren aangemoedigt geworden.

Christ. Hertog
van Albemarle,
Gouverneur.

In 't Jaar 1687. wierdt een Post Comptoir in *Jamaica* opgerecht, en Mr. *James* *Wale* Postmeester daar van gemaakt, in het zelfe Jaar stelde de Koning *Christoffel* Hertog van *Albemarle* als Gouverneur van dit Eilandt aan, die met het Oorlogschip de *Assistance*, den 12 September, de Hertogin zyn Gemalinne ook aan boord zynde, van *Spithead* zeilde.

Zy kwamen in de *Barbados* in November; in *Jamaica* in January daar aan volgende, en wierden met groote pracht ontfangen. Men zeide dat deze Lord hier na toe als in een soort van ballingschap wegens zyn yver tegens het Pausdom gezonden was. Edoch dit schynt een zeer favorabel zeggen te zyn, want de Hertog van *Albemarle* is nooit zo een Yveraar omtrent Godsdienst geweest, dat hy 't Hof daar over zou moeyelyk maken, noch een Man van zo een belang in *Engeland*, dat de Regeering eenig nayver wegens hem kon hebben.

De waarheit is dat hy onlangs een groote somme gelts getrokken hadt, door 't visschen van Sir *William* *Phips* na 't zilver, en hy hadt verscheide ontwerpen om na meer te visschen gemaakt, of welke hy werkstellig meende te maken, en dacht dat wanneer hy in *Jamaica* was, hy zulks door zyn tegenwoordigheid wel zou kunnen voortzetten. Hy hadt ook zo vele schulden gemaakt, dat het zilver dat Sir *William* *Phips* hem thuis bracht, niet genoeg was om hem op een effe bodem te stellen, en hy beelde zich in dat zyn Gouvernement wel wat toebrengen zou om hem te herstellen.

Deze en andere opmerkingen deden hem het Ampt aanvaarden; doch

doch zynde een man van plaifler, was men in verwachting dat die overdaad met de land-lucht gansch niet overeen zou komen, 't welk ook zo gebeurde.

Op Zondag den 19 February 1687. voelde men een aardbeving in *Jamaica*. Zy kwam met schuddingen, waar van 'er drie waren met een kleine tuffchenpoos tuffchen beide. Zy duurde omtrent een minuut in 't geheel, en was met een klein gedommel verzelt. Men voelde ze in 't algemeen door het gansche Eilandt. Zommige huizen wierden van een gelcheurt, en byna geruineert; andere wierden van pannen ontbloot, zeer weinig bleven onbeschadigt, en het volk was overal in een groote verslagentheit. De schepen in de haven van *Port Royal* wierden het ook gewaar, en een dat Oostwaards van 't Eilandt lag, hier uit *Europa* komende, hadt ter zelve tydt zo hy zeide, een *Orkaan* uitgestaan. Iemant te paart rydende hadt het niet gevoelt. Een Heer in die tydt buiten op zyn Plantagie zynde, zag de grond ryfen gelyk de baren van de Zee, wanneer de aardbeving daar langs liep, en toen Noordwaards draayde.

De *Spanjaarden* die in dit Eilandt en in de naburige wonen, timmeren hare huizen zeer laag, en zy bestaan alleen uit vertrekken beneden de grond, de muuren van balken gemaakt zynde, de welke zo veel onder de grond begraven zyn als zy 'er boven opstaan, en zulks om 't gevaar te ontgaan, dat andere gebouwen wegens de aardbevingen onderworpen zyn. En Dr. *Sloan* schryft; *Ik heb in 't geborgte barre plekken gezien, de welke de Inwoonders my zeiden, dat de uitwerkingen van aardbevingen waren, also eenige stukken van bergen hier en daar neder gestroyt lagen.*

De schrikkelyke aardbeving die 4 of 5 jaren daar na voorviel, maakt dat deze te minder opmerkelyk is.

Terwyl de Hertog van *Albemarle* in *Jamaica* was, vergunde Koning *Jacobus* een Commissie aan Sir *Robert Holmes*, om de Zeerovers in *America* te dempen, en Sir *Robert* bracht te weeg dat 'er een Proclamatie afgekondigt wierdt, tot het werkelyker dempen van Zeerovers en Kapers in *America*. Hy stelde ook aan *Steven Lynch* Schiltknaap, Consul in *Vlaanderen*, om zyn Agent in *Jamaica* te zyn, alwaar hy de boven genoemde Proclamatie bracht, en zond die na de *Spaansse* plaatsen, zo wel in de Noord-Zee als na *Panama* in de Zuid-Zee, zynde met paspoorten en met al het nodige wegens de Kroon *Spanje* voorzien.

De Hertog leefde niet lang in zyn Gouvernement, en zyn dood meent men verhaast te zyn geweest, zo wel door 't veranderen van wyn, als van 't Klimaat; want komende *Madera* wyn te drinken, die veele graden heeter is als *Fransse* wyn, en niets van de quantiteit verminderende, geraakte hy haast daar door in een ziekte die hem in 't graf bracht.

Een

Een treffelyk Koopman van Londen , noch in leven zynde , ee. Polis van Assurantie op 's Hertogs leven aangeboden zynde , om die tot een goede premie te ondertekenen , weigerde het , en gaf voor rede , eer dat de Hertog Scheep ging , dat hy *Madera* wyn dronk met de zelve overdaad , als hy *Clairer* gedaan hadt ; 't welk wy ook gezegt hebben wegens 't verkorten van zyn dagen na zyn aankomst in *Jamaica*.

Col. Hender
Moleworth,
Gouverneur.

Na de dood van de Hertog van *Albemarle* , wierdt Col. Hender *Moleworth* wederom tot Gouverneur verkooren. Het ligchaam van de Hertog wierdt gebalzeamt en na Engeland gebracht , in 't zelve Schip waar mede de Hertogin , tegenwoordige Hertogin van *Montague* na huis keerde.

Daar was tusschen de *Engelsche* en *Spanjaarden* , wegens den Handel in *Negers* , tusschen *Jamaica* en de *Spaansse West-Indiën* , een overeenkomst gemaakt. Dit Tractaat wierdt door *Don Santiago del Castillo* in Londen bestiert , en hy wierdt door de Koning van *Spanje* als Commissaris Generaal in *Jamaica* aangesteld , om de *Spaansse* Domeynen in de West-Indiën met *Sieven* te verzorgen.

De Graaf van
Inchiquen,
Gouverneur.

Koning *William* de IIIde , die toen in *Engeland* regeerde , maakte de *Don* Ridder , die beter by de naam van *Sir James de Cessillo* bekend was ; en zyn verblyf verscheide jaren in dat Eilandt hield. Syr Majesteit gaf daar 't Gouvernement van aan de Graaf van *Inchiquen* , die in Mey 1690. scheep ging , en aldaar in behoorlyke tyd aankwam.

Op den 29 July begonnen de *Negers* omtrent vier hondert sterk , op Mr. *Suttons* Plantagie in het gebergte leggende , te revolteren , en het huis opgelopen , en die geene die 'er het opzicht over hadden gedood hebbende , namen zy 50 musketten , donderbussen , en ander geweer weg , mitsgaders een groote quantiteit buskruit en kogels , vier kleine veldstukken , en andere voorraad , en na de naaste Plantagien trekkende , doodeden zy den Opziender , en begeerden dat de *Negers* die daar waren , zich by hen zouden voegen , doch deze hielden zich in de bosschen verborgen. Als wanneer zy te ruggekeerden , en maakten toefstel om zich in Mr. *Suttons* groote huis te verdedigen.

Aanstonts wierdt 'er allarm in de naastgelege kwartieren gegeven , en 50 ruyters en voetknechten trokken tegen hen op. In hun voorttrekken wierden zy door andere partyen versterkt , de welke te zamen een goed Corps van manschap uitmakende , tasteden zy de *Negers* de volgende dag aan ; de laatste trokken na de zuykker-rietten , die zy overal daar zy kwamen aanstaken , doch een Party van *Blanke* op haar achter-hoede gevallen zynde , sloeg hen op de vlucht , en vervolgde ze eenige mylen ver. Vele van de zwarten wierden gedood , en 200 van hen wierpen het geweer ter neer , en gaven zich over. De rest wierdt naderhand gedood of gevangen , en de voornaamste Aanleggers

gers van deze muyltery wierden gehangen, gelyk als zy het verdient hadden.

In 1691. zond de Lord *Inchequeen* de Oorlogfchepen de *Swan* en *Guernsey* met de *Quaker Ketch* en een gehuurt koopvaardy Schip, om zo het mogelyk was, alle *Fransfe* fchepen, die zy op de Kust van *Hispaniola* vinden zouden, van het Eilandt van *Arsch* tot *Port à Point*, mitsgaders hunne Volkplantingen aan ftrand te vernielen.

Mr. *Obrian* commandeerde en *Chef* in deze Expeditie, waar toe negen hondert foldaten gebruikt wierden, en hoewel de uitkomst de verwachting die 'er 't volk van hadde, niet beantwoorde, namen en vernielden zy evenwel verfcheide *Fransfe* fchepen, en op de Kusten landende, brachten zy den vyand eenige fchade toe, doch nauwlyks genoeg om de koften goet te maken.

De fchrikkelykste ellende die dit Eilandt of miffchien eenig ander ooit overgekomen is, was de droevige aardbeving die 7 Juny 1692. gebeurde; een zeer verbaast en vervaarlyk Oordeel van den Almachtige. Want zonder in een natuurlyke afweiding van zulke wonderbaarlyke *Phenomena* van de natuur te willen treden, vereyft ons Godsdienst in alle diergelyke gevallen, dat wy het oog op den Almogende houden, den groote Rechter van 's Menschen herten, zo wel als naauwkeurige Nafpeurder van hunne wegen, en dat wy ziende hoe dat hy met andere op zo een buite gewone wyze te werk gaat, ons zelve daar uit een ftrengte les van berouw en leetwezen voorhouden.

Het begon tuffchen 11 en 12 uren voor de middag, en floeg 9 tenten van *Port Royal* neer in de tyd van twee minuten, en alle aan de Werf-kant, in de tyd van een minut; zeer weinig wierden aan die kant verfehooht.

Men heeft kort daar aan iets zeer opmerkelyks, daar van door zeker Heer in *Lowthorps* Verkorting gefchreven gezien, luydende. *Ik heb al myn volk en goederen verloor, myn vrouw en twee mannen, M. B. en haar dochter. Een blanke meyd is het ontkomen, die my verhaalde dat haar Juffrouw in haar Kamer was, twee verdiepingen hoog, en zy wierdt na de folder gezonden, daar Juffr. B. en haar dochter waren, toen zy de aardbeving voelden, en zy bad haar, haar kind op te nemen en heen te gaan; doch weder kerende, vond zy het water aan de top van de trappen van de folder, want het huis zonk recht neer, en is by de 30 voeten onder water. Myn zoon en ik gingen dien morgen na Liguania. De aardbeving kwam ons half wegen over, tuffchen die plaats en Port Royal, daar wy nu overfroomt waren geworden door een snelle rollende zee, zes voeten boven de oppervlakte, zonder eenige wind. Genoodzaakt zynde na Liguania te gaan, vonden wy alle de huizen met de grond gelyk, en geen eene plaats om onse hoofden neer te leggen, als in Neger-hutten. De aarde continueerde te fchudden den 20 Juny, 5 of*

6 malen in 24 uren, en dikwils te beeven; een groot gedeelte van het gebergte viel om verre, en zulks geschiet noch dagelyks.

Alle de werven te *Port Royal* zonken in eene reis neer, en verscheidene Kooplieden verdronken met hunne Familien en goederen, waar onder was een boezem vriend van de Historie Schryver, *Mr. Joseph Hemminge*. Men zag haast verscheidene vademmen water daar de straat gelezen hadt, en alles was zodanig overstroomt, nevens de Kerk die 'er was, dat het water zo hoog stond als de bovenste vertrekken van de huizen die blyven staan waren. De aarde wanneer open'ging, zwelgde menschen in, die in andere straten weer te voorschyn kwamen, zommige in 't midden van de have, en echter behouden wierden, doch ter zelve tyd raakten twee duyzend *Blanke* en *Swarte*, in deze Stad om hals. In het Noorden, zonken meer als duyzend morgen lands en 13 menschen die 'er op waren. Alle de huizen wierden door het gansche Eilandt neergeslagen, en de Inwoonders die 'er over bleven, wierden genootsaakt om zich in hutten te onthouden. De twee groote bergen aan den ingang omtrent 60 mylen gaans, storten neer onder malkander, en stopten dus de rivier op, zo dat ze een gansche dag van die plaats tot aan de *Ferry* droog lag, waar door een meenigte van visch gevangen wierdt, 't welk de bedrukte zeer wel te passe kwam.

Te *Yellows* spleet een groote berg van een, en viel op 't vlakke land, bedekte verscheidene woningen, en doodde 19 *Blanke*. Een persoon met name *Hopkins*, wierdt zyn Plantagie een halve myl van de plaats verzet, daar ze te voren gestaan hadt. Het water van alle welken liep op, van eene vadem tot ses, en sprong 'er zelfs boven uit, door de hevige beweging van de aarde.

Door een ander Verhaal krygen wy een levendig en bedroeft denkbeeld van dit beschryfelyk Oordeel. De Schryvers eige woorden zullen het beste genoegen geeven, zo als wy die in een Brief in 't boven verhaalde Tractaat vinden. *Tusschen 11 en 12 uren* (zegth) *voelden wy de herberg, daar wy toen in waren, schudden, en zagen de stenen van de vloer oprysen. Ter zelve tydt hoorden wy een stem op de straat roepen; een aardbeving, en aanstonts liepen wy uit het huis, en zagen dat alle menschen de handen opbeften, en God om hulp aanbaden. Wy liepen vast voort langs de straat, en aan ieder zyde van ons, zagen wy dat eenige huizen ingezwolgen, en andere tot een steenhoop neergeslagen wierden, 't sand in de straat ryzende gelyk de baren van de Zee, alle menschen die 'er op stonden, op lichtende, die aanstonts in holen wegzonken. Ter zelve tydt kwam een watervloed inbreeken, en wentelde deze arme zielen over en weer: eenige vatteden de balken van de huizen, andere wierden in 't sand gevonden, wanneer 't water afgelopen was, hun armen en beenen uitstekende. Sestien of achttien van ons die dat onaangenaam gezicht voor hen hadden, stonden op een klein stukje lands, 't welk God zy geloofte,*

gedeelte van het

eer, en verschei-
deren, waar on-
Mr. Joseph He-
r de straat gele-
de Kerk die 'er
trekken van de
en'ging, zwelg-
schyn kwamen,
ouden wierden,
'warte, in deze
duyzend morgen
en wierden door
die 'er over ble-
uden. De twee
s, storten neer
t ze een gansche
door een meenig-
kte zeer wel te

viel op 't vlakke
Blanke. Een per-
alve myl van de
ater van alle wel-
zels boven uit,

n bedroeft denk-
e woorden zullen
f in 't boven ver-
hy) voelden wy de
stenen van de vloer
raat roepen; een
gen dat alle men-
y liepen vast voort
dat eenige huizen
wierden, 't sand
menschen die 'er op
ken. Ter zelfver
deze arme zielen
n, andere wier-
as, hun armen en
angenaam gezicht
welk God zy ge-
looft,

looft, niet weg zink. Zo haast de hevige schudding over was, was een ieder begeerig om te weeten of 'er noch iemand van zyn familie in 't leven was. Ik deed myn best om na myn huis te gaan over de puyn-
hopen van de huizen die op 't water dreven, maar ik kon niet. Op 't
laatst kreeg ik een Cano, en roeyde daar mee aan de kant van de zee na
myn huis, waar ik verscheide mannen en vrouwen zag op wrakken in
zee dryven. Ik nam 'er zo veel in de Cano als 't mogelyk was, en roey-
de noch voort, tot dat ik kwam daar ik dacht dat myn huis gestaan hadt,
doch ik vernam noch myn vrouw noch niemant van de familie. De vol-
gende morgen ging ik van 't eene schip op 't ander, tot dat het einde-
lyk God geliefde, dat ik myn vrouw en twee van myn Neegers vond.
Zy zeide my dat ten zy voelde dat het huis schudde, zy 'er uit liep,
en al die 'er in waren, toeriep het zelve te doen. Zy was 'er zo haast
niet uit, of het sand rees om hoog, en haar Negerin haar by 't lyf vat-
tende, zakten zy beide in de aarde, wanneer op 't zelve oogenblik, het
water in kwam, hen over en over deed wentelen, tot dat zy eyndelyk
een balk vatteden, waar aan zy bleven hangen, tot dat 'er een boot van
een Spaans schip afkwam die haar innam.

De huizen van de Jode straat tot aan het Borstwerk wierden alle
neergeslagen, uitgezondert 8 of 10 van de Balcony, die boven het wa-
ter staan bleven.

Zo haast als de hevige aardbeving over was, ging het Bootsvolk
aan 't plonderen van die huizen, en onder de plondering vielen
'er een of twee op hunne hoofden door een tweede aardbeving, waar
door zy 't leven verloren.

Wanneer de eerste groote schudding over was, begeerde de Predi-
kant dat al 't volk hare gebeden by de zyne zou voegen, waar onder
verscheide Joden waren de welke knielden, en beantwoorden die be-
geerte, en men hoorde hen in die extremitet de naam van Jesus aan-
roepen.

Verscheide schepen en sloepen sloegen om, en vergingen in de have.
Onder andere was 'er een oorlogschip genaamt de Swan Fregat, dat
by de Werf lag om gekielhaalt te werden. De hevige beweging van
de Zee en 't zinken van de Werf, wierp het over de toppen van ver-
scheide huizen, en passerende het huis van eenen Milord Pike, viel 'er
een gedeelte van 't huys op de Kajuit van 't Schip; en waar door het
zelve nochtans niet omsloeg, zo dat het naderhand tot behoudenis van
veele honderden haar leven diende.

Een groot en schrikkelyk geraas wierdt 'er in 't gebergte gehoord,
in zo verre dat het veele Negers die van hunne Meesters weggelopen
waren, en verscheide maanden afwezig waren geweest, een schrik
op 't lyf joeg, en weder 't huis deed komen. Het water dat uit de
bergen van de Zoutpannen kwam, vloeyde met een groot geweld op
20 of 30 plaatsen te gelyk, 't eene sterker dan 't andere, want op 8 of

ro plaats en liep het met zulke hevigheit uit, dat wanneer men zo vele sluizen te gelyk open gezet hadt, zou het met geen grooter geweld hebben kunnen uitsstromen, en de meeste tot 6 of 7 ellen hoog aan de voet van de berg; 3 of 4 van de minste waren by de 10 of 12 ellen hoog. De *Zout-pannen* wierden aanstonds overstroomt. De bergen tusschen *Spanisch Town* en *Sixteen Mile Walk*, of 16 mylen gaans, zo als de weg langs de rivier legt, waren byna lynrecht omtrent half wegen. Deze twee bergen waren aan een gevoegt, waar door de passagie van het water gestopt wierdt, 't welk een andere doortocht gedwongen was te zoeken, en zulks voor het meerendeel tusschen de Boffchen en Velden geweest is.

Acht of negen dagen verliepen eer 't volk daar eenige verlichting van kreeg, waar uit de menschen beslooten, dat het gelyk *Port-Royal* gezonken was, en de gedachten kregen om zich na een ander gedeelte van 't land te begeven.

De bergen langs de rivier waren zodanig tot puinhopen geworden, dat alle menschen genoodzaakt wierden over *Guanaboa* na *Sixteen Mile Walk* te gaan. Het wêer was na de aardbeving veel heter dan te voren, en men vernam zo een ontelbare menigte *Muskettoes*, dat men diergelyke zedert dat het Eilandt is bewoont geweest, niet gezien hadt. Een groot gedeelte van de bergen te *Yellows* storten neer, namen alle bomen die op de weg stonden met zich, en begroeven ganschelyk een Plantagie die aan de voet van de zelve was. Het zand in *Port-Royal* krakende en zich in verscheide plaatsen openende, verzwolg het volk dat op verscheide plaatsen stond, en 't water borrelde uit het zand op, waar door vele menschen overstroomt wierden.

De huizen die noch waren blyven staan, bevond men zodanig gescheurt, dat weinig in staat wierden geoordeelt om 'er veilig in te kunnen woonen, en de meeste bleven naderhand een jaar ledig staan.

De straaten die naast aan de waterkant waren, zyn de beste van de stad geweest, vol van ruime pakhuizen, schoone gebouwen, en gemakkelyke werven, naast de welke schepen van 700 ton konden leggen, en hare lading losschen. Hier woonden de voornaamste Kooplieden, en nu helaas! is 'er 6, 7 en 8 vadem water.

Het gedeelte dat blyven staan is, was een gedeelte van het eynde van die hoek lands, 't welk in zee uit steekt, en deze have maakt, aan 't einde van 't welke het Fort staat, niet neer geworpen, maar door de aardbeving zeer ontreddert; het welk naderhand een volkomen Eilandt wierdt.

Het geheele stuk lands van het Fort na de pallissaden of het ander einde van *Port Royal* na het Land, zynde meer als een vierde van een myl groot, raakte weg door de aardbeving, en is nu ook met

al de huizen die 'er zeer na aan malkander opstonden, nu teenemaal onder water. Dit stuk lands was in 't eerst niet als zand, 't welk door het aanbrengen van hout en puyn, zoetjes en zachjes uit de zee is aangewonnen, die het zelve op eenmaal weer ingeslokt heeft. Op dit zandige hoek lands, hadden de Inwoonders groote en zwaare steene huizen gezet, welkers gewicht op zo een lichte grond veel tot hun val by bragt, want de grond gaf zig niet verder mee, als zo verre als 'er de huizen op stonden, en niet verder.

De schudding was zo hevig, dat ze de menschen op hare knien deed vallen, en zomtyds op hun aangezichten, wanneer zy langs de straat liepen om voor hare behoudenis zorg te dragen, en men kon nauwlyks op zyn beenen blijven staan.

Een gansche straat daar zeer veel huizen na de aardbeving waren blijven staan, was toen twee malen zo breed als te voren, en in verscheide plaatsen kraakte de grond en opende en sloot zich schielijk en vast.

De Majoor *Kelley* van dit Eilandt heeft verhaalt, dat hy 2 of 300 van deze openingen op een tydt gezien heeft, in zommige van de welke vele menschen bedolven wierden. Zommige wierden door de aarde by 't middellyf gevat, en dood gekneust, en van andere zag men alleen de hoofden boven de grond uitkomen. Zommige wierden geheel ingeslokt, en wederom door een groote menigte water weder op geworpen, terwyl dat andere neer gezonken, en nooit meer zyn gezien geworden. Deze waren de kleinste openingen, de grootste slokten groote huizen in, en uit eenige van de zelve liepen heele rivieren, spuytende tot een zeer groote hoogte in de lucht, verzelt met een kwade stank, en een leelyke reuk. De lucht die te voren helder en blaauw was, wierdt in de tydt van een minuut duyster en roodachtig, by een gloeyende heeten oven te vergelyken. Het vallen van de bergen maakte een afgryzelyk geraas, en men hoorde een schrikkelijk gedommel onder de grond.

Terwyl de Natuur tegens deze stuypen te worstelen hadt, liepen de menschen bleek en bevende na boven en beneden, en zodanig met schrik bevangen, dat zy eerder na geesten geleken, zich niet anders verbeeldende of de jongste dag was voor handen.

De schudding was sterker op 't land als in de stad, alwaar meer huizen bleeven staan, als in al de rest van het Eilandt. De menschen konden in andere plaatsen niet op hunne beenen staan, maar vielen op hun aangezichte neer, en strekten armen en beenen uit om grooter kwaad voor te komen, zo als zy door de aardbeving gevallen waren. Daar bleef op *Passage* Fort geen een huis staan, maar een te *Liguania*, en geen te *St. Jago*, uitgezondert eenige lage huizen door de leuye *Spanjaarden* gebouwt. In verscheide plaatsen spoude de aarde op een zeer wonderbaarlyke wyze. Aan de Noordzyde

wierden de Planters huizen met het grootste gedeelte van hunne Plantagien ingeslokt, huizen, menschen, boomen, en alle in eene openinge, zo dat men toen een meir van over de duyfend morgen lands zag, dat naderhand op droogde, en daar is niet het minste overblyfzel overig van huizen, boomen, of iets dat 'er te voren gestaan hadt.

In het distrikt van *Clarendon*, 12 mylen van de zee, waren groote openingen en spuyting van water. Vele teekenen daar van zyn tot op deze dag over gebleven. In de bergen waren de hevigste schuddingen van alle, en het is een algemeen gevoelen, dat hoe nader aan de bergen, hoe grooter de schudding is. De *blaanwe bergen* leden het meest, en gaven twee maanden na malkander zo lang de schudding duurde, van haar een naar en afgryfselyk gedommelt met Ecchos verzeit. Een gedeelte van 't gebergte niet ver van *Yellows* na dat het verscheide sprongen gemaakt hadt, overstroomde een gansche familie en een groot gedeelte van een Plantagie, leggende een myl daar van daan, en een brede hooge berg niet ver van *Port Morant*, is gansch ingezwolgen, in welkers plaats nu een groot meir van 4 of 5 uren te zien is.

Zommige waren van gevoelen dat de bergen ictwes gezonken waren, het is altyd zeker dat hare fraayheit verandert is, want daar ze pleegden altyd groen te zyn, daar meer als de helft van het gezicht nu dor legt. En hoe kan het anders zyn, daar ze zo aangetaft en gedraayt zyn, en zo een menigte van bomen ontwortelt, en in zee door de aardbeving geworpen zyn, waar op men berekent heeft, dat te voren hondert duizenden van oxhoofden zomtyds gedreven hebben.

Eenige beelden zich in dat het gansche Eilandt iets gezonken is, andere dat *Port Royal* een voet gezonken is, en verscheide wellen in *Legany* hebben op 2 à 3 voeten na zo langen touw niet van noden om water te krygen, als voor de aardbeving.

Het water in de have van *Port Royal* rees schielyk met zo een vreemde ontroering, dat het als in een storm opzwol; men zag 'er schielyk hoge golven, die met zulk een geweld over malkander rolden, dat zy de meeste schepen van hare ankers deden spoelen, hunne kabels in een oogenblik aan stukken slaande.

Capiteyn *Phips* en een ander Heer, die ten tyde van de aardbeving te *Legany* aan de zee kant waren, zagen dat de zee zo verre van 't land afweek, dat men de grond droog zag ter distantie van 2 of 300 ellen, en men zag 'er ook verscheide visschen leggen. De Heer die by hem was liep 'er na toe, en nam 'er eenige op; doch in de tydt van een minuut of twee, kwam de Zee wederom, en overstroomde een gedeelte van 't strand. Te *Tall-Houfe* week de Zee meer als een myl af. Men reckent dat 'er by de drie duyzend menschen in alle gedeeltens van het Eilandt vergaan waren.

Na

Na de groote schuddingen, gingen die het ontkomen waren, aan boord van de schepen die in de have lagen, ten minste zo veel als 'er zich in konden bergen, en eenige bleven 'er over de twee maanden, de schuddingen gedurende al die tydt zo hevig en menigvuldig geweest zynde, dat zy het niet dorsten wagen om aan strand te blijven. Andere gingen na *Kingston*, alwaar zy wegens de eerste zuivering van de grond, en 't weinig gerief dat 'er by der hand was (de hutten van takken opgetimmert zynde, en niet in staat om 'er de regen uit te houden, de welke in groote menigte buiten gewoonte op de aardbeving volgde) nat en vochtig, behoorlyke medicynen en alle nooddrift ontbeerende, ellendig stierven. Daar was ook een algemeene ziekte, die men oordeelde dat ontsond uit de kwaadaardige dampen die de veelvuldige openingen van 't aardryk, over 't gantsch Eilandt opgaven, invoegen dat 'er weinig waren die niet ziek wierden, want men reekent dat 'er drie duysend menschen weg gerukt wierden, 't grootste gedeelte uit *Kingston* alleen, 't welk nu noch geen zeer gezonde plaats is. Daar en boven, de groote menigte van lyken die van de eene zyde van de have tot aan de andere opkwamen, zo als de Zee en Land winden hen daar na toe dreven, en zomtyds toteen houdt of twee op eene hoop; kan ook wel iets tot de ongezontheit van het Eilandt bygebracht hebben. De helft van de menschen die het op *Port Royal* ontkomen waren, stierven te *Kingston*, daar men 500 graven in de tydt van een maant gegraven hadt, hoewel 2 of 3 in een graf geworpen wierden.

De Vergadering beval dat men alle jaren, den 7 Mey, een Vast- en Bede-Dag zou vieren, ten ware het op een Zondag viel, als wanneer men de volgende dag zou nemen, ter gedachtenisse van deze droevige aardbeving.

Het verlies dat de Kooplieden zo in *Jamaica* als in *Engeland* daar door leden, was vry grooter als 't geene men voorwend dat de Inwoonders van de Zuid-Eilanden geleden hebben: Evenwel hebben zy nooit om eenige onderstand gesolliciteert; 't is waar dat zy niet door de vyand geleden hebben. Niettemin had de Vergadering consideratie voor eenige van hen, als in 't byzonder voor Mr. *Benjamin Way*, Mr. *Joseph Sergeant*, Mr. *William Hutchinson*, Mr. *Francis Hall*, en Mr. *Edmond Edlyne*, de welke groote sommen aan accyns verschuldigt waren, wegens een groote menigte wynen die door de aardbeving vernielt waren, en door een Acte van 't betalen van die sommen uit dien hoofde spruitende, verschoont wierden.

Deze ramp was de eenigste niet die 't land overkwam; want omtrent de zelve tydt landden de *Franse* met 300 mannen aan de Noordzyde van het Eilandt. Waar op het oorlogschip de *Guernzey* en verscheide sloepen tegen hen gezonden wierden. Zy verjoegen de vyand, braadden hunne schepen en namen of vernielden al hare manschap,

ſchap , zo te water als te land , uytgezondert 18 mannen die het in een ſloop ontkwamen.

Eenige tydt na dat 'er tyding van de eerſte groote aardbeving in *Jamaica* gekomen was, liep 'er een ſterk gerucht in *Londen*, dat 'er een tweede voorgevallen was , waar door 't grootſte gedeelte van het Eilandt , en de meeste Inwoonders te grond zouden gegaan zyn , en al die daar belang by hadden , waren in de uitterſte verſlagenheit ; doch met de eerſte brieven van daar vernam men dat het valſche en gronde-loze geruchten waren.

Sir William
Beeton, Gouverneur,

De Lord *Inchequeen* in dit Eilandt geſturven zynde , geliefde het zyn Majesteit daar op in October , 1692. Col. William Beeton Luytenant Gouverneur , en als Commandeur *en Chef* van 't zelve, aan te ſtellen. De nieuwe Gouverneur wierdt door de Koning ook Ridder geſlagen.

Sir *William* ging aan boord van de *Falcon* Fregat , en arriveerde den 9 Maart 1693. in *Jamaica*, alwaar hy zich beyverde met het verhelpen van verſcheide miſgrypingen , die gedurende 't beſtier van de Lord *Inchequeen* in 't Gouvernement aldaar ingefloopen waren.

In November 1693. wierdt het oorlogſchip de *Mordaunt* Convoyer van een vloot koopvaardy Schepen , van *Jamaica* na huis de wil hebbende , op de rotſen by 't Eilandt van *Cuba* geſmeeten, en verging, maar alle de manſchap wierdt behouden.

Dit jaar ſtelde de Vergadering Agenten aan om hunne zaaken in *Engeland* te beſolliciteren , de welke waren , Mr. *Gilbert Heathcot*, Mr. *Bartholomew Gracedieu*, en Mr. *John Tutt* Kooplieden van *Londen*, en men beval 450 l. te lichten , en die wierden hen geremitteert tot het beſolliciteeren van de publyke zaaken van *Jamaica*. Men ſtelde ook Commiſſariffen in het Eilandt aan, tot het waarnemen van dat Agentschap, de welke waren ;

<i>Samuel Bernard,</i> <i>Nicholas Law,</i> <i>James Bradshaw,</i> <i>William Hutchinson,</i> <i>Thomas Clark,</i> <i>James Banister,</i> <i>Modiford Freeman,</i>	}	Schiltknappen.
--	---	----------------

Het jaar daar aan , kreeg de Gouverneur Sir *William Beeton* tyding , dat vier *Franſſe* oorlogſchepen het hier boven aangehaalde *Falcon* Fregat genomen , en te *Petit Guaves* opgebracht hadden , alwaar de vyand toefſel maakte om iets tegen dit Eilandt te ondernemen. Want door verſcheide qualyk gezinde menſchen aangezet zynde , om dit te overrompelen , hadden zy beſlooten om hun deſſeyn werkſtellig te

te maken , hebbende een versterking gekregen door de aankomst van drie oorlogschepen uit *Vrankryk*, ieder 50 stukken voerende; van welken aanslag Sir *William Beeston* de eerste gewillde kondschap door Capt. *Elloit* gekregen hadt , de welke te *Petit Gnaves* gevangen zynde , 't geluk hadde van daar van daan te ontvluchten , en kwam te *Port Royal* den laatste Mey 1694. met noch twee andere personen in een Canoo , daar geen mensch meer in kon.

Op deze tyding liet de Gouverneur Sir *William Beeston* , de Raad vergaderen , en men nam zulke resolutien als men best oordeelde om zich in goet postuur te stellen , en om hen wel te ontfangen. Men gaf order dat de meeste macht van 't Eilandt omtrent *Port Royal* post zou vatten.

Den 17. Juny kwam de Fransse vloot in 't gezicht , bestaande uit de drie oorlogschepen hier boven vermeld , verscheide Kapers , sloepen , en ander klein vaartuig ; in alles omtrent twintig zeilen , door Mr. *Du Casse* de Fransse Gouverneur van *Hispaniola* gecommandeert. Acht van hen bleven omtrent *Port Morant* , en 12 zeilen ankerden in *Cow-Baay* 7 uren Noordwaards van *Port Royal* , alwaar zy met hun volk landeden , plonderden en verbrandden al wat hun voor kwam , verscheide mylen oostwaards aan ; doodden 't Vee , drevren verscheide kudden van schapen in de huizen , en staken 'er dan de brand in , zo dat ze de onmenschelykste wreedheden pleegden. Zy pynigden verscheide gevangens die zy kregen , andere in koelen bloede vermoordende , na dat die twee dagen lang kwartier hadden gehad. Zy lieten verscheide vrouwen door de *Negers* verkrachten en de lyken weder op graven , want zo zyn de *Fransse* als zy Meesters zyn. Zy hadden beslooten om 't zelve in andere gedeeltens van 't Eilandt te doen , en gedurende hun verblyf te *Port Morant* , zonden zy 5 of 6 schepen na de Noordzyde , alwaar zy te *St. Mary* en *St. George* landeden ; doch op 't zien van eenige troupen die derwaards gezonden wierden , trokken zy te rugge , en keerden na hunne vloot.

Den 21. de wind zeer sterk door wayende , gingen de ankers van 't Admiraalschip door , waar op Monsieur *Rollon* was ; welk schip toen in de diepte lag , en in geselschap van een ander afdreef , zo dat hy by de vloot niet weer kon komen , doch zettede het door na *Blakfield-Baay* , na het West-einde van dit Eilandt , alwaar hy 60 mannen aan land zettede ; waar op de Majoor *Andres* die daar gelaten was , om voor die gewesten zorg te dragen , op hem aanviel , doodde verscheide van hen , en de rest liep zo schielijk na hunne schepen , dat zy hun voorraad achterwegen lieten. Zo haast zy het anker konden lichten , weg zeilden.

De vyand te *Port Morant* zo veel kwaad gedaan hebbende als hy kon , zeilde hare gansche vloot den 16. July van daar. De 17.'s morgens kwamen eenige van hen in 't gezicht van *Port Royal* , en 's ach-

termiddags, gingen zy alle wederom in *Cow Baay* ten anker leggen; en om de *Engelsche* op te houden, landden zy met hun volk zeer spoedig, en staken vuren op langs de Baay; maar 's nachts keerden zy alle na hunne schepen, waar in zy zich begaven, en den 18. zag men hen van *Port Royal* Westwaards aan zeilende, waar uit besloten wierdt dat zy het oog op *Carlisle Baay* in *Vere* hadden; en om te beletten dat zy de zelve schade niet doen zouden als te *Port Morant*, wierden aanstonts twee Benden ruytery die weg op gecommandeert, mitsgaders het regiment van *St. Catharine*, een gedeelte van 't regiment van *Clarendon* dat in de Stad lag, en een gedeelte van 't regiment van *St. Elisabeth*, 't welk op weg lag. De *Franse* ankerden in *Carlisle Baay* dien achtermiddag, en de volgende morgen landden zy met 14 of 1500 mannen, de welke een Borstwering aantasteden, dat door 200 *Engelsche* verdedigt wierdt. Aan weerzyde wierdt een tydt lang groot vuur gemaakt; maar de laatste ziende, dat het werk niet behouden kon werden, trokken eindelyk af, en weder over de rivier, na dat ze vele van de vyand gedood hadden. In deze Actie wierden Col. *Clayburne*, Luytenant Colonel *Smart*, Capt. *Vassal* en de Luytenant *Dawkins* gedood; en Capt. *Dawkins*, Capt. *Fisher* en eenige andere Officiëren wierden gekwetst. Ter zeiver tydt trokken 4 of 5 compagnien te voet, en eenige ruytery op de *Franse* aan. De *Engelsche* niettegenstaande dat zy de nacht te voren 30 mylen gemarcheert hadden, en zeer vermoejd waren, vielen met zo veel dapperheit op de vyand aan, dat zy niet alleen 't vervolgen van de *Engelschen* die de borstwering verlaten hadden, deden staken, maar namen zelfs de vlucht. Hier wierden vele van de *Franse* gedood, als mede eenige *Engelsche*, en Capt. *Bukestead*, en andere Officiëren wierden gekwetst.

Den 20. en 21. vielen 'er eenige schermutzelingen tusschen kleine partyen voor. Den 22. kwam de vyand aan een steene huis, behorende aan *Mr. Hubbard*, en tasteden het zelve aan. Daar waren 25 mannen van binnen, die verscheide *Franse* doodden en kwetsten, waar onder eenige Officiëren van aanzien waren. De Majoor *Lloyd* van dit treffen gehooft hebbende, trok met eenige ruytery en voetvolk tot onderttand van 't volk van *Mr. Hubbard*, en kwam noch in tyds om hem de vyand te helpen verjagen, de welke beslooten hadt de volgende dag een nieuwe kans te wagen, en zulks met een sterker party en canon. Op welke tyding Majoor *Lloyd* 50 mannen in *Mr. Hubbards* huis deed trekken, en de rest van de *Engelsche* wierden in een hinderlaag geleyt, in verwachting dat de *Franse* volgens hun voorgeven, de storm zouden hervatten; doch de vyand veranderde van resolutie, en vindende dat zy veel van hare manschap verloren hadden, als mede verscheide van hun beste Officiëren, en dat zy niet dieper in 't land konden trekken, gingen zy alle de volgende nacht wederom aan boord, en de 24. hare gansche Vloot onder zeil.

Mon-

anker leggen;
 zeer spoedig,
 den zy alle na
 g men hen van
 wierdt dat zy
 ten dat zy de
 den aanstonds
 gaders het re-
 van *Clarendon*
 van St. *Eli-*
Carlisle Baay
 zy met 14 of
 t door 200 *En-*
 dt lang groot
 niet behouden
 ivier, na dat
 wierden Col.
 de Luytenant
 eenige andere
 4 of 5 com-

De *Engelsche*
 marcheert had-
 operheit op de
 gelschen die de
 amen zelfs de
 e eenige *Engel-*
 ekwelt.
 usschen kleine
 huis, behoren-
 aar waren 25
 en kwetsen,
 Majoor *Lloyd*
 tery en voet-
 n kwam noch
 beslooten hadt
 het een sterker
 annen in Mr.
 be wierden in
 e volgens hun
 nd veranderde
 schap verloren
 en dat zy niet
 volgende nacht
 ot onder zeil.
 Mon-

Monfieur du Casse spoede zich met 2 of 3 schepen meer, zo veel als hy kon na huis, en 17 zeilen kwamen in Port *Morant* om hout en water te halen, 't welk zy met alle mogelyke spoed verrichteden. Den 28. zetteden zy de meeste gevangens die zy hadden, aan strand, en zeilden mede na huis.

De *Franffe* hadden volgens 't zeggen van de gevangens die van hen te rug gekomen waren, over de 350 mannen in verscheide schermutzelingen die zy met de *Engelsche* gehad hadden verloren, behalven vele die van ziekte gestorven waren; zo dat hun gansch verlies op 700 mannen, terwyl zy in dit Eilandt geweest waren, geschat wierdt. Aan de zyde van de *Engelsche* waren hondert, zo Christenen, Joden en Negers gedood en gekwett.

Capt. *Elliot* die de Gouverneur van de voorgenome Expeditie van de *Franffe* verwittigt hadt, kreeg door order van Koning *William*, een Medaille met een Kening, ter waarde van hondert ponden; en vyfhondert ponden aan gelt; en aan ieder van de gene die met hem ontvlucht waren, wierdt tot een beloning voor hare goede dienst, vyf ponden vereert. Voorts beval zyn Majesteit, dat Capt. *Elliot* aan de Lords Commissarissen van de Admiraliteit gerecommandeert zou werden, om een bediening ter zee te hebben.

De Raad en de Vergadering zonden een Adrefs over, die aan de Koning overgelevert wierdt; waar in zy hare dankbaarheid te kennen gaven, over zyn Majesteits Koninglyke zorg over hen, in het spoedig derwaards behoorlyke hulp en onderstand te doen zenden, tot verdediging en veiligheid van hunne personen en goederen, tegens een wreet en barbarisch vyand; de welke in zyn laatste aanslag op dat Eilandt geen ander voordeel verkregeu baddt, als 't geen aan de ongelykheit van hun getal, en niet aan de dapperheid van hunne manschap te wyten was, 't welk inzonderheit gebleken was in 't verbranden van verlate Plantagien, het vermoorden van gevangens in koelen bloede, en 't vrouwwolk onwaardiglyk handelende.

De Koning gaf order dat een Corps troupen onder 't bevel van Col. *Lillington* na *Jamaica* gezonden zou werden; alwaar hy in 't Jaar 1694. met omtrent 1200 mannen aan kwam. De Gouverneur zo een kloek versterking gekregen hebbende, besloot zich over de *Franffe* wegens hare gepleegde onmenschelykheit in de laatste inval te wreken. De *Swan* Frigat wierdt na *Hispaniola* afgevaardigt, met een Agent om met de *Spaanjaarden* wegens het aantasten van de *Franffe* in dat Eilandt, de nodige maatregels te beramen, en Capt. *Wilmot* Commandeur van een Esquadder oorlogschepen toen in *Jamaica*, zeilde na St. *Domingo*, met Col. *Lillington*, de landtroupen aan boord hebbende. Toen zy daar kwamen, wierdt beslooten dat de Gouverneur van St. *Domingo* met de *Spaanjaarden* na *Manchaneel* Baay zou voorttrekken, aan de Noordzyde van *Hispaniola*, alwaar hy de schepen zou vinden. Ingevolge

van dien , zeilde Capt. *Wilmot* na *Cape Francis* , en Coll. *Lillington* landde met zyn volk omtrent drie uren van de Kaap , en Capt. *Wilmot* ging met zyn oorlogſchepen binnen een muſketschoot van 't Fort leggen. Den 18. de *Engelſche* dicht onder 't land komende , brandeden de vyand met groot en klein ſchietgeweer geweldig op hen los , 't welk door de ſchepen beantwoort wierdt , waar op men beſloot dat zo haalt de land macht aan de eene zyde van de ſtad zou konnen voorttrekken , het zeevolk het aan de andere zou beſtormen , terwyl de ſchepen 't Fort zouden beſchieten.

Capt. *Wilmot* ging dien avont met verſcheide booten uit , om een bekwame plaats tot landen uit te zoeken , en dicht aan een Baay gekomen zynde , ſchoot een Party volk dat in een hinderlaag was , ſterk op de *Engelſche* , doch zonder een man te dooden.

De volgende avont ging hy met meerder macht uit , 't welk de vyand vernomen hebbende , en gelovende dat hy voet aan land ging zetten , lieten zy het Fort ſpringen , verbrandden de Stad , en namen de vlucht in de nacht , achterlatende op de Batteryen van 't Fort en de Borſtweering , meer als 40 ſtukken canon.

De *Engelſchen* trokken de volgende dag in de Stad , en vonden daar een goede buyt. Daar na beſlooten zy *Port Paix* aan te taſten , daar Capt. *Wilmot* eenige dagen bleef ſtaan , om de komſt van de land macht af te wachten , de *Engelſche* en *Spaanſſe* troupen derwaards te land trekkende. Eer dat zy opkwamen , landde Capt. *Wilmot* met een party matroozen omtrent vyf mylen Ooftwaarts van *Port Paix* ; alwaar hy wegens een hinderlaag eenige tegenſtand vond ; doch hy dwong wel haalt de vyand om 't hazy pad te kiezen , en hy verbrandde en vernielde de Plantagien tot naby het Fort , daar de *Frantſe* na toe vloten , waar op de matrooſen aan boord van hunne ſchepen keerden.

Capt. *Wilmot* verſtaan hebbende dat de landmacht naby *Port Paix* gekomen was , landede wederom met 400 matrooſen. De vier volgende dagen wierden meeft beſteed om 't Canon en mortieren aan land te brengen.

Den 21. zeilden de oorlogſchepen Weſtwaards aan van het Kasteel , en brachten noch al meer ſtukken canon aan land. Den 22. wierpen de *Engelſche* een Battery op een hoogte , en begonnen de zelven avont daar mede te ſpeelen. De volgende dag begonden zy een andere Battery , die zy den 27. voltrokken. Beyde brachten den vyand groote ſchade toe , en maakten een groote bres in 't Kasteel.

Den 3. July 's nachts , wierden Col. *Lillington* en Capt. *Wilmot* onderrecht , dat de *Frantſe* voornemens waren het Kasteel te verlaten , zo als zy ook deden ten getale van 310. behalven 200 gewapende Negers , en 150 zonder wapenen. Doch de *Engelſche* en de *Spanjaarden* die gereet waren om hen te ontfangen , doodeden 'er vele

van ,

van, waar onder hunne meeste commandeerende Officieren zich bevonden. Zy namen ook verscheide gevangen, en maakten zich toen meester van 't Kasteel, 't welk men oordeelde dat geslecht moest werden, doch zy brachten 'er de artillery, de ammonitie en voorraad van af. Daar na gingen de *Engelsche* weer scheep, en Capt. *Wilmot* stelde cours na *Jamaica*, alwaar hy den 21 July aan kwam.

Aldus vernielden de Bontgenooten twee van de *Franse* Volkplantingen in *Hispaniola*, doodeden 380 mannen, brachten 150 gevangens te rugge, met 80 stukken canon, een schoone buit, en zulks met zeer weinig verlies aan hare zyde.

Het Kasteel was aan 't cinde van een Baay gelegen, op een vlakke rotsachtige berg, zeer hoog, steil na 't land, en schuins aflopende na de zeekant. 't Was gebouwt in de gedaante van een vierkant, met vier bolwerken. Door de muur kon met geen canon geschooten werden. Boven op waren 14 kleine stukken canon, en deze sterkte was van groote aangelegentheit voor de *Franse* in *Hispaniola*. Waarlyk, *Jamaica* is zo wel gelegen om de vyanden van de Kroon van *Engeland* in *Hispaniola* en op de vaste kust afbreuk te doen, dat wy verwondert zyn, dat de *Engelsche* geen meer voordeel van deszelfs situatie getrokken hebben. Het is zekerlyk hare eige schult, indien men de *Franse* het minste in *America* laat bezitten, alwaar de *Engelsche* byna tienmalen talryker als hunne vyanden zyn.

Omtrent deze tydt passeerde de Vergadering een Acte, waar by Commissarissen aangestelt wierden, om vrydom aan zulke Neger-slaven te geven, de welke bewyzen zouden kunnen, dat eenige merkelyke dienst tegen de *Franse* gedaan hadden: welke Commissarissen waren;

Richard Lloyd,
Fran. Rose,
James Bamister,

Thomas Bindlos,
John Walters; Schiltknapeu..

Hun macht was algemeen, maar die hier volgen, waren alleen Commissarissen voor de Parochien van *Kingston*, *St. Andrew*, *St. Davids* en *St. Thomas*; Noordwaards; namentlyk;

Nicholas Laws,
Edward Stanton,
Modiford Freeman,

Josias Heathcot,
James Bradshaw, Schiltknapeu..

Dit Jaar huurde, vastallieerde, en bemande het Eilandt *Jamaica* twee groote sloepen ten oorlog, en bracht 200 mannen op de been, om de rebellerende *Negers* tot reden te brengen, voor welke diensten men 4303. ponden lichtte op de *Engelsche*, en

750 op de *Jooden*, 't welk uitgeschreeven, gecollecteert en betaalt wierdt door eenige van hare eige Natie; als,

Mr. <i>Solomon Arary</i> ,	Mr. <i>Jacob Henriquez</i> .
Mr. <i>Jacob de Leon</i> ,	Mr. <i>Jacob Rodrigues de Leon</i> ,
Mr. <i>Moses Teiro</i> ,	Mr. <i>Moses Jesurun Cardoso</i> ,
Mr. <i>Jac. Mendes Guteraz</i> ,	&c.

De Ontfangers van dit gelt door dezelve Acte aangestelt, waren

Col. <i>Charles Knights</i> ,	<i>Wil. Hutchinson</i> , Schiltk.
Col. <i>Thom. Clark</i> ,	Capt. <i>Josias Heathcot</i> ,
Capt. <i>Lancelot Talbot</i> ,	En
Capt. <i>Rob. Wardlouw</i> .	Capt. <i>Tho. Clark</i> .

De Thresauriers of Betaalmeeesters waren, Col. *Charles Knights*, en *Josias Heathcot*, Schiltknaap.

En de Commissarissen die het moesten ontfangen, en 't bestier van die zaak hebben, stelden Capt. *William Dodrington* aan, om victualie, wapenen en ammonitie tot de sloepen te bezorgen.

Men leide bezettingen in 't Fort *William* en *Port Morant*, die onder 't Commando van Col. *Edward Stanton* waren.

In 't jaar 1696. maakte Monsieur *Pointy* een seinte op *Jamaica*, zo als hy met een Frans Esquader na *Carthagena* ging, doch de sterkte van 't land vernomen hebbende, hield hy af, en vervolgde zyn reis. Zo haast de Inwoonders zyne schepen zagen, namen zy de wapenen op, en hielden zeer goede wacht, zynde in zo een goet postuur van tegenweer, dat zy liever gewenst hadden van hem aangetast, als voorby gegaan te zyn. De *Fransse* hadden werkelyk twee duysend *Buccaniers* te *Petit Guave* in gekregen, met voornemen, om de *Spanjaarden* in *Hispaniola*, of de *Engelsche* in *Jamaica* aan te tasten, maar de storm viel juist op de *Spanjaarden*.

Den Admiraal *Nevill* was toen in die gewesten, om Monfr. *Pointy* op te zoeken, en de *Monmouth* een van *Nevills* Esquader, nam een *Fransse* Kaper, die even te voren de Gouverneur van *Petit Guaves* aan land gezet hadt.

De 16 May 1697. kwam den Admiraal *Nevill* in *Jamaica*, en zeilde wederom den 25. hebbende daar na een goede wind gewacht. Twee of drie dagen daar na ontdekte hy 't Esquader van *Pointy* na *Carthagena* te rug kerende. Hy maakte 'er een dag en een nacht jacht op; maar de *Fransse* ontzeilden hem, en vervolgden hun cours, uitgezondert een ryk schip, dat te voren van de *Spanjaarden* genomen was, zynde Vice Admiraal van de *Barlovento* Vloot, 't welk de Prin-

Princes *Anna* en de *Hollandia* in *Jamaica* opbrachten, hebbende aan boord behalven het zilver, 100 vaten buskruit, en hondert Negers. Het Schip en de Carga wierden op twee hondert duyfsend ponden sterling geschat.

Den Admiraal *Nevil* zeilde na de kusten van *Hispaniola*, om op de *Gallioenen* te passen. Hy landde met eenige manschap in 't Eilandt, maakte zich meester van *Petit Guaves*, en plonderde en verbrandde het tot de grond. Hy nam ook seven *Franffe* Kapers.

Den Admiraal stierf in Augusti. De Commandeur *Mees*, Capt. *Dyer*, Capt. *Stadley* en Capt. *Foster*, stierven ook op deze reis. Zy waren alle Commandeurs van Oorlogschepen, en 't Zeevolk wierdt door de ziekte die toen op de vloot sterk in zwang ging, weggerukt.

Na de dood van de Admiraal *Nevill* en de Commandeur *Mees* wierdt het Esquader door Capt. *Diks* gecommandeert, de welke in de thuis reis, zich eenige tyd in *Virginie* ophield, alwaar 't volk weer gezond wierdt.

De *Franffe* vergoedden haast 't verlies dat zy dit jaar door *Engelsche* geleden hadden, want in 't vervolg vinden wy dat zy spraken van *Jamaica* te overrompelen. Zy hadden veertien oorlogschepen te *Petit Guaves* by een gebracht, waar onder schepen van 70 stukken waren.

Sir *William Beeston* zond Capt. *Moses* derwaards in een sloep, om een man of meer af te halen, ten einde hy van hunne aanslagen eenig bericht mogt krygen. Hy volvoerde zulks zeer wel, en met 4 à 5 mannen geland zynde, nam hy eene *Grumbles* uit een huis daar hy 's middags at, en bracht hem weg.

Grumbles was een Inboorling van *Jamaica*, daar hy weinig jaaren te voren gewoont hadde, als wanneer hy na de *Franffe* te *Hispaniola* over liep, zynde aldaar de voornaamste Aanlegger die de vyand aanporde om 't Eilandt van *Jamaica* zyn Vaderland, te overrompelen, te plonderen en te vernielen.

De *Franffe* meenden uitzinnig te werden, dat zy een Man die hem zo veel dienst kon doen, moesten missen; en zy dreigden indien men hem ophing, 't zelve aan Capt. *Price* te doen, Commandeur van een Schip van *Londen*, die zy genomen hadden, en te *Petit Guaves* gevangen hielden. *Grumbles* zeide dat de *Franffe* een desseyen op de *Havana* hadden; doch de tydige kondschap die de *Spanjaarden* van hunne toefsel kregen, brak al hunne maatregelen.

In 1698. passeerde de Vergadering een Bill tot het sterk maken van *Port Royal*; waar op de Gouverneur zich derwaards van *Spanish-Town* vervoege, om dat werk te zien beginnen.

De *Schotten* hadden zich nu te *Darien* neergezet, en versterkten *Golden Island*, aan 't einde van de Golph, alwaar de *Isthmus* of nauwe passage,

tus-

tusschen de zelve en de Zuid-zee zo eng is, dat weinig mannen het tegens een overgrootte menigte zouden kunnen verweren, en alle doortocht die weg uit na *Indiën* verhinderen. Doch Koning *William* te dier tydt in een naauw verbond met de Koning van *Spanje* zynde, wierdt die Volkplantinge der *Schotten* als een openbare Vredebreuk aangezien, en hy kon niet dulden dat syn *Engelsche* onderdanen de nieuwe Colonie onderstand zouden doen, zonder welkers hulp, het voor de *Schotten* onmogelyk was, hun voornemen werkstellig te maken. Men zond dan orders aan de Gouverneur van *Jamaica*, en aan de andere Gouverneurs in de *West-Indiën*, hen geen toevoer van daar te laten toekomen; zo dat by gebrek van voorraad, de *Schotten* genoodzaakt wierden hare Volkplantinge te verlaten, voor welk verlies men hen naderhand in 't sluiten van de laatste heylsamen Unie tusschen de twee Natien, een behoorlyke vergoeding bezorgt heeft.

In 't Jaar 1699. kwam den Admiraal *Bembou* in *Jamaica* met een Esquader oorlogschepen; de matroosen waren met een dodelyke ziekte besmet, die een groot getal van hen, als mede van de Officieren wegrukte.

De *South Sea Castle* Capt. *Stepney*, en de *Biddefort* Capt. *Sears*, twee oorlogschepen, vergingen by *Hispaniola*, in 't jaar 1700 en 30 vaten buskruit vlogen op in 't Fort *Charles* in *Port Royal*, door het groeten van een *Schots* Schip.

Maj. Gen.
Selwyn, Gouverneur.

Sir *William Beeston* in 't jaar 1700. gestorven zynde, wierdt de Majoor Generaal *Selwyn* in April 1701. Gouverneur van *Jamaica* gemaakt, in welke tydt het Eilandt in een zeer bloeyende staat was, en 't volk van het Esquader van den Admiraal *Bembow* was toen ook gezond.

Deze Commandeur kweet zich omtrent zyn ampt met veel vigilantie en dapperheit, en hadt altyd Kruissers rondom het Eilandt, om den Handel te beveiligen; want men was in verwachting, dat den oorlog die nu tusschen *Engeland* en *Vrankryk* zedert vier jaren opgehouden hadt, op nieuw weder zou uitbarsten, om dat de *Fransse* Koning zich van de *Spaansse* Domeynen in *Europa* en *America* verzekert hadt.

Pieter Beekford, Schiltknaap, Luyt. Gouverneur.

De Majoor Generaal *Selwyn* kwam op *Port-Royal* in 1701. doch stierf kort na zyn aankomst, en *Pieter Beekford* Schiltknaap wierdt door den Raad tot Luitenant Gouverneur verkoren; de welke van de dood van Koning *William* hoogloffelyker gedachtenisse, kondschap gekregen hebbende, beval dat men al 't zwaar geschut ter distantie van een minuut losschen zou, te *St. Jago* of *Spanish Town*, *Port Royal* en *Kingston* op den 23 Juny 1720. van Sonnen ondergang af tot 's nachts te twaalf uren. Het zelve wierdt door den Admiraal *Bembow* en door de oorlogschepen die onder zyn commando waren, ook gedaan.

De

De volgende dag wierdt onze tegenwoordige genadige Souvereïne, Koningin *Anna* met alle mogelyke plegtigheit, in *Spanish Town* de Hooft-Stad van het Eilandt, geproclameert; de Luitenant Gouverneur, de Raad, en de meeste Heeren van het Land tegenwoordig zynde, wanneer de respectie compagnien soldaten en keurlingen in 't geweer waren. Al het grof geschut in de Stad wierdt drie malen geloft, en door zo vele salvoos van 't klein schiet geweer beantwoort. Al de Forten in 't Eilandt deden ook een driedubbelde salvo van al hun geschut, en de Vice-Admiraal, de oorlogschepen, en alle de schepen in de have deden het zelve. De Luitenant Gouverneur onthaalde 's middags de Raad en de voornaamste van de Stad, treffelyk ter maaltijd, en de vreugde die men over Haar Majesteits komst tot de Kroon hadde, was niet minder als het leetwezen over de dood van hun laatste Souvereyn.

Zo haast den Admiraal *Bembow* van de nieuwen oorlog tusschen *Engeland* en *Vrankryk* tyding kreeg, detacheerde hy eenige schepen onder zyn Commando, om de vyand met zo veel meer voordeel afbreuk te kunnen doen, en zeilde zelfs met de rest van zyn Eskader, om de *Fransse* en hunne nieuwe Bondgenoten de *Spanjaarden* aan te tasten, als mede om de Schepen die onder *Monsieur du Casse* na de *West-Indiën* gegaan waren, te onderscheppen. Eenige van deze *Fregatten* namen tusschen de twee Kapen van *Hispaniola* en *Cuba* een zeer ryk Schip, na *Vrankryk* moетende, ophebbende zo stukken canon, en 190 mannen, 't welk zy in *Jamaica* opzonden.

Den Admiraal en deszelfs Officieren waren door hun lang vertoeven in dit Eilandt, het Klimaat zo wel gewoon, dat zy alle in goede gezondheid bleven. Het oorlogschip de *Bristol* nam de *Gloriana* een *Spaans* oorlogschip, en zond het te *Port Royal* op. Het was na *St. Domingo* gedestineert, om van daar een nieuwe Gouverneur na *Carthagena* over te voeren.

Het kruissen van den Admiraal met seven oorlogschepen tusschen *Leogane* en *Petit Gnaves* veroorzaakte een onuitspreekelyke verslagenheid onder de *Fransse* en *Spanjaarden*. Hy joeg een Frans oorlogschip van 40 stukken op strand; het geen de vyand springen liet op dat het niet in zyn handen zou vallen. Hy verbrandde met zyn booten twee koopvaardy schepen, en nam twee andere met een klein vaartuig en een sloep, die de *Colchester*, in *Port Royal* den 14. Augusti 1702. opbracht: waar na hy tot het opzoeken van *Du Casse* zeil ging.

De Raad en Vergadering van *Jamaica* een zeer getrouw Adres aan Haar Majesteit in *Engeland* overgezonden hebbende, wiert 't zelve door Sir *Gilbert Heathcot* en Sir *Bartholomew Gracedieu* twee treffelyke Koopluiden van *Jamaica*, overgelevert.

In October van dit jaar, vond de Koningin goet om de Graaf van *Peterborough*, die zich zedert door zyn Conquesten in *Spanje* zo beroemt

IIde Deel.

K k

ge-

De

gemaakt heeft , tot Gouverneur van *Jamaica* aan te stellen , en gaf hem ampelder volmacht als de Hertog van *Albemarle* gehadt hadde. Zyn Lordſchap tot Capiteyn Generaal en Admiraal van al Hare Majesteits Volkplantingen in de *West-Indiën* verklaart zynde , kreeg Mr. *Graydon* order om de Lord *Peterborough* en de troupen die hy mee zou nemen , derwaards te convoyeren. Ieder die by de Plantagien belang hadt, was ten hoogste verheugt, deze Commissie in zulke goede handen te zien. Waarom deze Lord niet vertrokken is , is een vraag die wy niet kunnen beantwoorden. En daarom zal het ons genoeg zyn alleen aan te merken , dat hy met de oorlog-en eenige transportschepen vertrok , en dat de reis zo wel voor hem als voor het Koningryk ongelukkig uitgevallen is. Ter zelve tydt den Admiraal *Bembow* gehoord hebbende dat Commandeur *Whetstone* met verscheide schepen in zee was , maakte hy zeil om zich by hem te voegen ; maar verstaan hebbende dat Monsieur *Du Casse* te *Leogane* verwacht wierdt , ging hy derwaards om hem op te zoeken. In zyn passagie nam hy een *Fransse* sloep , en noodzaakte een Frans oorlogschip van 50 stukken om het te *Leogane* op strand te zetten , alwaar het opvloog. Het boorde een ander vyandlyk schip van 16 stukken in de grond , nam 'er een van 30 , een ander van 16 , en een derde van 6 stukken.

Daar na zelde hy na *Petit Guaves* en Kaap *Donna Maria* , alwaar hy kondſchap kreeg dat Monsieur *Du Casse* na *Carthagena* zeil gegaan was , en den 10. Augusti zettende hy het na de kust van *St. Martha* , om hem in te halen , met de *Breda* Capt. *Fog* van 70 stukken , aan welkers boord hy zelfs was ; de *Defiance* Col. *Richard Kirby* Commandeur van 64 stukken , de *Windsor* Capt. *John Constable* van 60. de *Greenwich* Capt. *Cooper Wade* van 54 , de *Ruby* Capt. *George Walton* van 48 , de *Pendennis* Capt. *Thomas Hudson* van 48 , en de *Falmouth* Capt. *Samuel Vincent* van 48 stukken.

De 15. kwam hy in 't gezicht van Monsieur *Du Casse* die vier klokke schepen by zig hadt , van 66 tot 70 stukken , een groot schip Hollands maakiel , van 30 of 40 stukken , en een klein schip , vol van foldaten , met een sloep en drie andere kleine schepen. Den Admiraal maakte aanstonds daar op zein om tot een treffen te komen , en hy tastede den vyand zeer wakker aan , het gevecht gedurende vyf dagen lang staande houdende. En indien de andere schepen van zyn Esquader hem ondersteunt hadden , zou hy zeekerlyk al de *Fransse* of genomen of vernielt hebben , maar vier van zyne schepen deden hem geen bystand. De *Ruby* wierdt den 21. reddeloos geschoten , en na *Port Royal* gezonden , zo dat het altemaal op den Admiraal en de *Falmouth* aankwam ; de welke niet te min een *Engelsch* schip nam , dat de *Fransse* te voren veroverd hadden. De *Breda* ontredde zodanig de makker van *Du Casse* , dat het geboegzeert moest werden , en de rest van deszelfs Esquader wierdt zeer ontramponeert. Den 24. wierdt den Admiraal

miraal zyn been door een bout kogel aan stukken gefchooten, 't welk hem egter de moed niet benam om het gevecht te vervolgen; doch zyn Capiteins niet hebbende kunnen overhalen, om nevens hem het hunne tot zyn voornemen toe te brengen, wierdt hy genoodzaakt het op te geven, en dus geraakte *Du Casse* in *Porto Bello*. Hy beval dat de kwaatdoenders in 't schip zouden werden gearresteert, en toen hy op *Jamaica* kwam, gaf hy een Commissie aan de Schout by Nacht *Whetstone* die toen daar was; en aan andere Officieren, om hen te recht te stellen. Men hield een Krygsraad; en *Arnold Brown* Schiltknaap, Rechter Advocaat, nam zyn plaats in deze gelegenheit waar. Col. *Kirby* en Capt. *Wade* wierden wegens lafhertigheyt en ongehoorzaamheit aan de orders, veroordeelt om geharquebuzeert te werden, doch de executie wierdt uitgesteld tot dat men haar Majesteits welbehagen wist. Capt. *Constable* van lafhertigheit vry gesproken zynde, wierdt wegens ongehoorzaamheit aan de orders, uit haar Majesteits dienst gecasseert, en veroordeelt om gedurende Haar Koninglyk welbehagen gevangen te blyven. Capt. *Hudson* stierf voor zyne te recht stelling.

Dit vonnis was zekerlyk zeer billyk, want gedurende de gansche loop van de oorlogen tusschen *Engeland* en *Vrankryk*, hebben nooit twee *Engelsche* zulke schande haar Vaderland aangedaan, als *Kirby* en *Wade* door hun lafhertigheit en verraad gedaan hadden, zonder van het groot voordeel te spreken dat de Natie door 't vernielen van *Du Casse* en van deszelfs Esquader, genoten zou hebben, 't welk mogelyk al de desleynen van de *Franse* op de *West-Indiën* te leur gestelt, en het onderbrengen van de *Spaanse* Domeynen aldaar verhaast gehad zou hebben. Doch die schoone gelegenheit was nu ontglipt, en zonder de gave van Profecy te hebben, mogen wy wel van te voren zeggen, dat 'er in lang zo een goede gelegenheit niet zal voorvallen.

De Admiraal leefde noch tot den 9 November, wanneer hy aan de wonde stierf, die hy in 't gevecht met *Du Casse* gekregen hadt. Capt. *Whetstone* nam op zich 't Commando van 't Esquader oorlogschepen, 't welk toen in *Port Royal* lag.

De Koopluiden aldaar rusteden een groot getal Kapers uit, en 9 of 10 van hen tasteden een plaats aan, genaamt *Toulon* op de Vaste kust, omtrent tien uren van *Carthagena*, die zy veroverden, plonderden en verbrandden. Van daar zeilden zy na *Caledonia*, trokken de rivier *Darien* op, en beprateden de *Indianen* om Gidzen te zyn; de welke in twaalf dagen hen by de goudmynen te *Santa Creuz de Cana* by *Santa Maria* brachten.

De negende dag van hun mars, vielen zy op een buiten wacht van tien mannen, die de *Spanjaarden* op zekere distantie van de plaats uitgezet hadden; waar van zy 'er negen gevangen namen, doch den

ander het ontvlucht zynde, verwittigde de lieden van de Mynen van hunne aannadering: Waar op de rykste van de Inwoonders zich met hun gelt en juweelen, van daar begaven. Edoch, de *Engelsche* ten gerale van 400 mannen opgekomen zynde, veroverden het Fort, en namem bezit van de Myn, alwaar omtrent 70 Negers gebleven waren, die zy te werk stelden, en bleven daar 21 dagen, gedurende welke tydt zy omtrent 80 ponden gewicht aan stof goud kregen. Zy vonden ook verscheide stukken zilver die de *Spanjaarden* begraven hadden, toen zy die plaats verlieten. De *Engelsche* verbrandden op hun vertrek de gansche Stad, uitgezonderd de Kerk, en keerden na hunne sloepen, nemende de Negers met zich.

Zommige gingen de rivier noch verder op, hebbende een aanflag op een andere goud Myn gemaakt, genaamt *Chocoo*; en twee van de Kapers door Capt. *Plowman* en Capt. *Gandy* gecommandeert, zeilden na *Cuba*, landden by *Trinidado*, en veroverden de Stad, met hondert mannen, verbrandden een gedeelte, en brachten een zeer groote buit daar van daan.

Col. Tho.
Handazyde,
Gouverneur.

Dit jaar wierdt Colonel *Thomas Handasyde* als Luytenant Gouverneur van *Jamaica* aangestelt, en Capt. *Whetstone* zyne schepen weer gekalefatert hebbende, ging hy met 12 oorlogschepen zeil om op de vyand te passen. Doch eer wy van deze Expeditie iets kunnen vermelden, moeten wy het vreesfelyk oordeel aanhalen dat 'er op de ryke en schoone Stad van *Port Royal* viel (want zy verdiende toen die naam) en die nu zo diep begraven is, dat 'er thans geen andere overblyfzelen als puinhopen van te zien zyn.

De 9. January 1704. tusschen 11 en 12 uren voor de middag, geraakte deze Stad door zorgeloosheit aan brand, en wierd voor de nacht in d' asch gelegt, zonder dat 'er een huis bleef staan. De plaats op een kleine uithoek lands door de zee omringt, gelegen zynde, en overal dicht met huizen bezet, en de straaten en steegjes eng zynde, kon men de hulp die men andersints wel had kunnen toebrenge haar niet geven, en de Inwoonders konden zo veel van hunnegooderen niet bergen, als zy in een plaats die meer open lag, gedaan zouden hebben. Niettemin wierden de Koninglyke Forten en Magazynen gansch niet beschadigt, noch geen van de schepen die ten anker lagen, uitgezondert een klein vaartuig en een sloep, verbrandden. De meeste Kooplieden bergden hun gelt en schultboeken, en zommige van hen, een merkelyke quantiteit van Koopmanschappen, door behulp van booten van de oorlogschepen. De Gouverneur liet in deze bedroefde gelegenheit de Vergadering te *Kingston* by een komen, recommandeerde haar de zaak van de arme Inwoonders, en liet haar weten dat door 't advys van de Raad, hy tot dien einde eenig gelt uitgeschooten hadt; en men hadt hen ook verscheide vaten van runt vleesch, blom en versche voorraad toegezonden.

den. Op dit bericht, besloot de Vergadering eendrachtiglyk, dat zy de Trefsaury zou rembourfeeren al 't geen dat 'er uitgegeven was, of noch tot soulaas en onderstand van de bedrukte Inwoonders zou uitgeschooten worden; en zy verzochten de Gouverneur en de Raad de zelve zorg voor hen te blyven dragen. Zy nam ook verder niet toedoen van de Luitenant Gouverneur, zodanige resolutien als voor de veiligheid en 't welvaren van het Eilandt in dit gewricht van zaken nodig wierden geoordeelt. Zy stemde dat *Port Royal* niet weder opgebouwt zou werden, maar dat de Inwoonders zich na *Kingston* zouden begeven, alwaar men straten uitgeleid hadde, die in korten tydt bebouwt en bewoont wierden.

Zo haast de tyding van de dood van de Vice Admiraal *Bembow* in *Engeland* kwam, kreeg de Vice Admiraal *Graydon* order na *Jamaica* te zeilen, om het Commando van het Esquader aldaar op zich te nemen. Voor deszelfs aankomst, keerde Capt. *Whetstone* na dat Eilandt, hebbende zedert den 14. February, tot de 9. April 1703. daar aan volgende uitgeweest. Hy kruyste omtrent vyf weeken aan beide zyden van *Hispaniola*, op hoop van een groote vloot koopvaardy schepen aan te treffen, die zo als hy onderrecht was, in die gewesten onder een Convooy uit *Vrankryk* verwacht wierdt. Maar geen kondschap daar van kunnende krygen, zeilde hy na *Petit Guaves* en *Leogane*, in de Golph van *Hispaniola*, en om beter te beletten dat 'er geen schepen uit die Baay het zouden ontkomen, verdeelde hy zyn Esquader, en zond Capt. *Vincent* die den Admiraal *Bembow* in zyn gevecht met *Du Casse* zo kloekmoedig ondersteunt hadt, met de eenne helft Zuidwaards, en hy zelfs zettende het met de rest Noordwaards aan. Het was zo haast niet bedagt of, op 't verschynen van Capt. *Vincent* en de schepen die by hem waren, namen aanstonds drie *Fransse* Kapers hun cours Noordwaards aan, en kwamen dus in 't gezicht van de Commandeur, die een van 12 en een ander van 14 stukken op strand joeg, alwaar zy verbrand wierden, en de derde van tien stukken genomen wierdt. Ter zelve tydt kwam Capt. *Vincent* met zyn booten 's nachts zonder ontdekt te zyn, in den inham, alwaar vier schepen lagen, waar van het klokste voor deze van de *Engelsche* genomen was, en was genaamt de *Selwin*. Het hadt zyn volle Carga, en was rykelyk geladen, maar alle zyn zeilen waren aan strand. Capt. *Vincent* verbrandde een schip, boorde een ander in de grond, en liet een derde uitboegzeeren, 't welk een medemakker van de Kapers was; de vierde was door 't volk van een van de booten bemant, doch het sprong by toeval. Dit verwekte allarm onder de vyand te land, en veroorzaakte een schrikkelijke verslagenheit, ziende het branden van de schepen aan beide zyden van de Baay. Het Esquader kwam ook aan *Porto Paix* aan de Noordzyde, doch vond 'er geen schepen. Deze vier Kapers waren al die de *Fransse* te *Hispaniola* hadden, die gereet stou-

den om met 500 mannen aan de Noordzyde van *Jamaica* te zeilen, en een landing daar te doen, het land te plonderen en te vernielen. De *Engelsche* brachten 120 gevangens te rugge, en de *Fransse* leeden een merkelyk verlies, zo aan hunne schepen als goederen.

Den 5. Juny 1703. kwam Vice Admiraal *Graydon* op *Jamaica*, hebbende twee duysend land soldaten aan boord, welkers Hooft-Commandant was, *Ventris Colenbine*, Schiltknaap, Brigadier Generaal te voet, die aan scheeps boord stierf, toen de schepen in 't gezicht van het Eilandt waren. Daar was ook een groote sterfte op de vloot geweest, en de weinige overeenkomst tusschen de twee Klimaten van *Engeland* en de *West-Indiën*, is zodanig, dat men weinig lust heeft om soldaten derwaards te zenden, alwaar zy geen vyand zo zeer te vreesen hebben, als de lucht zelfs die zy scheppen. Dit kan men niet van menschen zeggen die de zelve gewoon zyn; maar geen voorwendzels ter contrarie kunnen boven een waarheit gaan, die door zo vele droevige ondervindingen bevestigt is.

Kirby en *Wade* de twee lathertige Capiteyns hier boven aangehaalt, zynde dit jaar als gevangens onder vonnis des doods thuis opgezonden, vonden een *Warrant* of schriftelyke order klaar tot hunne executie, zo haast als zy te *Plimouth* kwamen; en ingevolge van dien, wierden zy aan scheeps boord geharquebuzert. Een rechtveerdig voorbeeld voor alle die verraders, die alleen Commissien nemen om hare zakken te vullen, zonder zich in 't minste aan den dienst van hare Koningin en Vaderland te kreunen.

Op Vasten avont zo als het volk te *Kingston* in de Kerk was, voelde men een schudding van een aardbeving, die klein was, en geen schade deed.

De oorlogschepen die hier in 't jaar 1704. waren, namen in de tydt van 14 dagen drie *Fransse* Kapers, 120 gevangens, en hernamen een sloep van *Jamaica*; zo dat de zeen meest t'eenemaal van vyandlyke Rovers gezuivert waren. Dit Eilandt was toen zeer gezond, en de Koopluiden hadden een open handel met de *Spanjaarden*, om 'er overvloet van gelt te brengen. Het is te wenschen dat zy tot dien handel aanmoediging krygen, en de beste is voor deszelfs veiligheid zorg te dragen.

Den 7. Mey kwam Capt. *Whetstone* nu Schout by Nacht, in *Jamaica* met zes oorlogschepen en 12 Koopvaardy schepen uit Engeland. Hy nam een klein vaartuig en een sloep in zyn passagie. Zyn volk was gezond, 't welk zo continueerde.

Den 6. Juny ging hy uit kruissen, en nam niet ver van *Cartagena* een *Frans* schip van 46 stukken, na een zeer wakkere tegenstand van de Capiteyn. Een van de Kapers van *Jamaica* nam een ander *Frans* schip van 24 stukken.

De Schout by Nacht *Whetstone*, bleef in deze gewesten tot September

ber 1706. wanneer hy Capt. *Kerr* achterliet als Commandeur en *Chef* van het Esquader 't welk daar gebleven was.

Eer dat hy na *Engeland* zeilde, brachten de Kruissers van *Jamaica* daar acht pryzen op, een van welke een *Frans* Koopvaardy fchip was, zeer ryk geladen, door eene *Cordier* gecommandeert, en door het oorlogfchip de *Experiment* veroverd, hebbende een kaper van *Jamaica* in zyn gezelschap. Een *Hollandsche* Kaper nam naderhand een Spaans Advys Jacht van 14 stukken, na *St Domingo* gedestineert, en een ander van 22 stukken, de wil hebbende na de *Havana*. Al het welke ons doet zien hoe voordelig dit Eilandt gelegen is, om de *Spanjaarden* in de West-Indiën veel afbreuk te doen, indien men de rechte maatregels daar toe te werk stelde, en dat men een behoorlyke aanmoediging gaf aan die gene die het geern zo zouden bestieren.

Het gedrag van verscheide Capiteins van oorlogschepen in deze gewesten, is zeer schandelyk geweest, en de Natie heeft veel daar door geleden.

In January 1707. voor de aankomst van Capt. *Kerr*, ontmoeteden Haar Majesteits schepen de *Bristol* en *Folkston*, tien Koopvaarders van *Petit Guaves* na *Vrankryk* gedestineert, onder Convoy van twee *Fransse* oorlogschepen, het eene van 24 en het ander van 30 stukken, uit de welke Capt. *Anderson* Commandeur van de *Engelsche* zes *Fransse* Koopvaarders nam, met Suyker, Cacao, Cochenille, en Indigo geladen, en hy bracht ze in *Jamaica* op, alwaar op zyn aankomst, den Admiraal *Wethstone* Krygsraad hield, en Capt. *Anderson* en de andere Officieren veroordeelt wierden om hunne Commissien te verliezen, om dat zy met de twee *Fransse* oorlogschepen tot geen treffen gekomen waren.

De Koopluiden van *Jamaica* door Capt. *Kerr* zeer misleid geweest zynde, en door zyne onachtzaamheid of gierigheid verscheide floepen verloren hebbende, die derwaards uit de *Spaansse West-Indiën* met zilver moesten komen, beslooten zy zich aan 't Parlement te adresseeren, om redres daar omtrent te verzoeken: Ingevolge van dien, stelden zy Mr. *Thomas Wood* aan om hun Agent in dat geval te zyn, die de zaak met zo veel beleid en voorzichtigheid voortgezet heeft, dat men de Koopluiden tegens de schuldige recht gedaan heeft, en de voornaamste van hen is van zyn Commissie ontzet geworden, zonder hoop van ooit meer in Haar Majesteits dienst gebruikt te zullen werden.

II. H O O F D S T U K.

Vervattende een Verhaal van de Districten , Steden , Forten , Klimaat , Aardryk , Gewassen , Waaren , Dieren , Ongemakken , &c. die 'er in *Jamaica* zyn.

WY hebben reets van de situatie van dit Eilandt gesproken, waar by wy oordeelen dat men voegen mag dat het 140 uren van *Carthagena* na het Zuid-Weste legt; 160 uren van *Rio de la Hache*, in 't zelve landt; zynde van een ovale figuur, en na de laatste uitrekening, is het 170 mylen lang daar het op zyn langst is, en 70 breed, daar het op zyn breedste is, 't welk is omtrent het midden van het Eilandt. Na de twee einden wordt het by trappen enger tot dat het op twee punten uitkomt. Men zegt dat het omtrent vyf millioenen morgen lands bevat, waar van de helft beplant zyn.

Daar is een reeks van bergen, die het in twee deelen verdeelt, lopende van zee tot zee, waar uit overvloed van rivieren komen, die het aardryk zeer vruchtbaar maken, en de Inwoonders tot een groot behulp zyn.

Daar zyn uitstekende Baayen op de Zuidelyke kusten in overvloed te vinden, als *Port Royal*, *Port Morant*, *Old Harbour*, *Point Negril*, *Port St. Francis*, *Michaels Hole*, *Micary Baay*, *Allegator Pond*, *Point Pedro*, *Parattie Baay*, *Luana Baay*, *Blewfields Baay*, *Cabaritas Baay*, en vele andere, alle tot het inscheepen zeer bekwaam.

Het Eilandt is nu in 16 Parochien verdeelt, die als men van *Port Morant* rondom het Eilandt gaat, dus leggen. Het eerste is

De Parochie van *St. Davids*, in welke een kleine Stad is, genaamt *Free Town*, en Zoutpannen in *Tallah Baay*. *Port Morant* is in dit district een veilige en gemakkelyke Baay, daar de schepen tegens 't kwaad weer veilig zyn, en het land daar omtrent is wel beplant. Dit District zend twee leden na de Vergadering, en is door een klein Fort gedekt, alwaar ten tyde van oorlog, twaalf mannen in bezetting gehouden werden. Hout en versc water vind men overvloedig in deze Parochie. Naast daar aan komt

De Parochie van *Port Royal*, waar in de overblyfselen van een van de schoonste en gezondste steden van *America* zyn, de welke haar naam aan de Parochie gegeven heeft. De Stad *Port Royal* wierdt voor deze *Cogway* genaamt, en toen zy in weezen was, stond zy op dat lang uitstek lands, 't welk boven de tien mylen in zee uitsteekt, doch op zommige plaatsen zo nauw is, dat men het met een boog overscheten kan.

Op

Op de punt zelfs van die hock beslooten de *Engelsche* hunne Hoofstad te bouwen , want over 15 jaren was zy die naam wel waardig. Daar waren toen zo veel huizen op den uithoek , dat het na een Stad geleeke. De reden waarom zy daar timmerden , was om de gelegenheid van de have , want het strand is 'er zo vast en de zee zo diep , dat de zwaarste schepen op zy van 's Kooplieden pakhuizen leggen , en met zeer geringe moeyten of kosten , laden of ontladen kunnen. Dit punt lands maakt dat de have zo veilig als 'er een in *America* tot het inscheepen is , hebbende het *meeste land* aan het Noorde en het *Weste* , en de Stad aan 't *Zuide* , zo dat die alleen aan 't *Zuid-Weste* open legt.

Duyzent schepen kunnen hier leggen , en tegen alle winden die 'er wayen veilig zyn. Den ingang is door 't *Fort Charles* sterk gemaakt ; het sterkste Fort dat 'er in de *Engelsche Americaansche* Domeynen is , met een linie van 60 stukken kanon Battery 's gewys geplant , en een bezetting van soldaten die door de Kroon in een gestadige betaling gehouden werdt. De have is omtrent drie uren breedt , en zo diep dat ze in staat is om de klokste Vloot van de grootste schepen die 'er in de werelt zyn , te bergen.

De groote rivier , waar op *St. Jago* of *Spanisch Town* staat , loopt door deze Baay in zee. Hier nemen in 't algemeen de schepen hun hout en versc h water in. De gemakkelykheit om te ankeren , en de diepte van water , waar door een schip van duyzend tonnen hier wel aan de wal kan komen , maakte dat dit de voornaamste Have en Stad van het Eilandt wierdt , welke veel Kooplieden tot zich trok ; de welke ook wel haast door Winkeliers , Winkopers en andere Handelaars gevolgt werden , in zo verre , dat toen de vreesfelyke ramp van de aardbeving gebeurde , wel twee duyzend fraye huizen in de Stad stonden , welkers huuren zo duur als die van *Londen* waren. Deze Stadt brengt een gansch regiment van keurlingen op de been , en evenwel , uitgezondert de gemakkelykheit van de have , is deszelfs situatie noch goet noch gemakkelyk , alzo 'er hout , noch versc h water , steen noch gras op dit uitstek lands is. Het aardryk is maar een heet droog zand , doch door de toevloet van Koopluiden , Zeeluiden en andere om handel te dryven , zou ze wel na een gedurige Jaarmarkt gelyken , 't welk maakte dat 'er alles zeer duur was. Daar was een groote Kerk met een Predikant , die door een Acte van de Vergadering 250 l. 's jaars toegelegt was. Deze Parochie zond drie leden na de Vergadering.

Deze Stadt zo als gezegt is , wierdt door een aardbeving in 't jaar 1692. vernielt , en tien jaaren daar na toe zy weder opgebouwt was , door den brand verflonden : Waar op de Vergadering stemde dat men ze niet weer opbouwen zou ; maar tot de Inwoonders na *Kingston* zouden gaan in de Parochie van *St. Andrew* , die daar door tot een Stad en Parochie gemaakt wierdt. Zy verboden ook in toekomende eenige

Markten te *Port Royal* te houden. Doch de goede gelegenheit die de menschen nodigde om in 't eerst daar te timmeren, zal ze na alle schyn met der tydt wel verlokken om de Stad weer op te bouwen, en de schrikkelijke Oordeelen te doen vergeten, de welke schynen te verbieden dat men zich in toekomstende in een plaats neer zette, die den Hemel tot deltruftie gedoemt heeft. Naast aan die is;

St. Andrews Parochie, waar in de Stad *Kingston* stond, in de have van *Port Royal*, doch nu is die plaats een Parochie daar van geworden. Dit distrikt zend twee Gedeputeerden in de Vergadering, en geeft de Predikant 100 l. 's jaars.

De Buurt van *Kingston* alwaar door een Acte van de Vergadering in 't jaar 1695. de vierendeel jarige zittingen voor de Vrede, en 't Hof van gemene Pleydoyen verplaatst zyn. De Secretaris, Ontfanger Generaal en Bediende van de Zeezaken waren genoodzaakt om hunne Comptoiren daar te houden, en zy hadt de Privilegie om drie Gedeputeerden in de Vergadering te zenden. Zy is veel toegenomen zedert dat *Port Royal* afgebrand is, en is nu een ruyme Stad van 7 of 800 huizen. Zy legt in de have van *Port Royal*; deze Buurt is daar door bepaalt na het *Zuid-Heste*, en aan 't *Noorden*, door de landen van de geweze *Sir William Beeston*, en gaat voort van de *Calabusch* op aan de *Noord-Oostelyke* hoek door een rechte linie tot aan de voet van de lange berg, en van daar tot aan de palen van de Buurt van *Port Royal*.

St. Katharine 's Parochie, waar in de kleine Stad van *Passage Fort* staat, gelegen aan de mond van de rivier, die tot aan *St. Jago* loopt, is zes mylen van die Stad en zo veel van *Port Royal*. Daar zyn omtrent twee hondert huizen in de Stad, die voornamentlyk gebouwt wierden tot geryf van de Passagiers van *Port Royal* na *St. Jago* gaande. Daar is een Fort met 10 of 12 stukken beplant voor de veiligheid van die rivier. Zy wiert *Passage* genaamt wegens de passagie boten die altydt daar volk aan land zetten, die van de eene Stad na de andere gaan. Dit Distrikt zend drie Gedeputeerden na de Vergadering, en geeft de Predikant 100 l. 's jaars. Daar is een rivier in deze Parochie genaamt *Black River*, waar over een brugge legt. Ses mylen hoger op in 't land is de Parochie van,

St. John, een van de aangenaamste, vruchtbaarste en best bewoonde grondt in *Jamaica*, als iemand zich zou kunnen verbeelden, is by de naam van drie Plantagien, de een aan de andere vast zynde, bekend; als *Spring Vale*, *Golden Vale*, en *Spring Garden*, zend twee Gedeputeerden na de Vergadering en geeft de Predikant 100 l. 's jaars, maar is meest berugt om dat in de nabuurschap is van,

Spanisch Town, of *St. Jago*, zynde de Hooft-Stad van het Eilandt, toen de *Spanjaarden* daar meester van waren, zo als ze tegenwoordig noch is. Eer de Engelsche die verbrandden, toen zy ze conqu

waren 'er meer als twee duizend huizen , en 16 Kerken en Kapellen, doch na dat zy hare woede daar op geoeffent hadden, zyn 'er alleen de overblyfzelen van twee Kerken gebleven , en onttrent 5 of 600 huizen , zommige van welke zeer fraay en wel te bewoonen waren.

Zy wierdt door *Christoffel Columbus* gesticht , die haar noemde, *St. Jago de la Vega* , zo als wy hier vooren aangehaalt hebben, daar van hy de tytel van *Hertog de la Vega* , na deze Stad gekregen heeft.

Daar is een *Savana* of vlak velt voor de Stad , daar duyzende van schaaopen, geyten, kalveren en paarden in de weide gingen, toen de *Spanjaarden* daar meester van waaren. Het achterste gedeelte van de Stad werdt door een schoone, doch onvaarbare rivier bespoelt, de welke te *Passage Fort* in zee valt. Het is een schoone breede stroom die langs de zyden van de Stad loopt, strekkende alle menschen tot drank, en andere gebruiken. De *Spanjaarden* noemdenze *Rio Cobre* of de koper rivier, om dat zy over dat mineraal loopt. Deze Stad is 12 mylen van *Port Royal*, en stond de *Engelsche* zo wel aan, dat zy 'er de Hoofst-Stad van het Eilandt af gemaakt hebben. De Gouverneur en zyn Opvolgers verkooren ze ten eerste voor hunne Residentie plaats; de voornaamste Gerechts Hoven werden hier gehouden. De voornaamste Bedienden moeten hier blyven, alwaar de zetel van 't Gouvernement is; en door dit middel en 't nootlot van *Port Royal*, is deze Stad zo veel uitgeleyd, dat 'er nu twee duizend huizen meer in staan, als toen de *Engelsche* de zelve veroverden.

Het is een zeer fraye Stad, en de Inwoonders leven 'er in groote pracht en weelde. De *Savana* voor de Stad is alle avonden de *rendevous* voor aansienelyke luiden, gelyk 't *Park* te *Londen*, en de Wandel-plaatzen tot *Parys* zyn.

De nacht Wacht bestaat hier uit ruitery zo wel als voetvolk, bestaande in drie ruiters en een Corporaal, en 6 Soldaten en een Corporaal. Zy zend drie Gedeputeerden na de Vergadering. Het hoogste Gerechts-Hof werdt hier gehouden. Naast aan komt,

St. Dorothy's Parochie; waar in *Oud-haven* of *Old-Harbour* is, onttrent 4 of 5 uren na het *Zuiden* van *St. Jago*. Het is een goede reë en een kleine Golf, daar zich zo wel *Spansche Town* als *Port Royal* van bedienen. Vier of vyf hondert schepen kunnen 'er leggen, zonder gevaar dat de een op de ander zou reien. Dit Distrikt zend twee Gedeputeerden na de Vergadering, en geeft de Predikant 80 l.'s jaars, zo als alle de Parochien doen die om *St. Dorothy* leggen. Op de zelve strand is,

Vere Parish, waar in een kleine plaats is genaamt *Carlisle* van 10 of 12 huizen; en *Maccary Baay* zeer bekwaam tot het inscheep n. Zy zend ook twee Gedeputeerden na de Vergadering. Aan die komt,

St. *Elisabeth* Parochie , de welke twee Gedeputeerden na de Vergadering zend , en is de laatste Parochie op de *Zuidelyke* kusten van het Eilandt. In de Baay waar in *Blewfields* rivier loopt, niet ver van 't strand, was de Stad *Oristam*, die de *Spanjaarden* bouwden, toen zy zich eerst in 't Eilandt neerzetterden.

Daar zyn een menigte van rotzen langs deze kust, en eenige Eilanden tusschen de laagten, als *Servarilla*, *Quitesvena* en *Serrana*. Men zegt dat *Augustino Pedro Serrana* hier schipbreuk geleden heeft, en dat hy alleen behouden wierdt, en dat hy drie jaren alleen in dit Eilandt woonde; wanneer toen een ander Zeeman aan strand geworpen wierdt, de welke de eenigste was van al zyn geselschap die behouden was, en dat deze twee noch vier jaaren daar woonden, eer dat zy 'er van afgehaalt wierden. Daar zyn verscheide Plantagien na het *Westen* tot aan *Point Negril* 't welk 't Lands-end van *Jamaica*, en een goede have is, de schepen leggen 'er veilig tegen 't kwaad weer. Het is wel gelegen, in geval van een Vredebreuk met *Spanje*, voor onse oorlogschepen, om de *Spanjaarden* waar te nemen, die van en na de *Havana* daar voorby zeilen; en 't was daar dat de Admiraal *Bembow Du Cassé* waar nam, toen *Kirby* en zyn andere Capiteyns hem verlieten.

Een weinig verder na het *Noord-West* stond de Stad van *Seville*, gelegen op de *Noordelyke* Kust by de Zee. Zy was de tweede Stad door de *Spanjaarden* gebouwt. Daar was voor deze een Collegiale Kerk, welkers Hoofd de Tytel van Abt voerde. *Peter Martyr* die de *Decades van de West-Indiën* geschreven heeft, was Abt van dit Klooster.

Elf uuren verder *Oostwaards*, was de Stad van *Melilla*, de eerste die de *Spanjaarden* bouwden. Hier leed *Columbus* schipbreuk in zyn te rugge komst van *Veragua* in *Mexico*. Deze Stad stond in;

St. *James* Parochie, de welke twee Gedeputeerden na de Vergadering zend. Dit Distrikt is maar weinig bewoont, gelyk het ook daar aan volgende Distrikt.

St. *Annes* zend twee Gedeputeerden na de Vergadering. Het zelfde doet

Clarendon, een Inlands Distrikt beter bevolkt en beplant.

St. *Marys* komt naast aan St. *Annes*, en zend ook twee Gedeputeerden na de Vergadering. Na *Rio Novo* in deze Parochie, namen de *Spanjaarden* de wyk toen de *Engelsche* hen uit de Zuid kust van het Eilandt gedreven hadden. Naast aan dit Distrikt komt;

St. *Thomas in the Vale*, dat zeer wel beplant is, en twee Gedeputeerden na de Vergadering zend. Naast aan die komt;

St. *George's* Parochie die twee Gedeputeerden na de Vergadering zend. Als in de doet;

St. *Thomas* in het Noor-Oostelyke gedeelte van het Eilandt. Op de

de *Noordelyke* kust is *Port Francis*, door zommige *Port Antonio* genaamt, een van de beste havens in *Jamaica*. Zy is wel gedekt en heeft maar eene fout, dat is, dat den ingang niet zeer gemakkelyk is, wegens het Kanaal dat door een klein Eilandt, 't welk aan de mond van de have legt, eng geworden is. Het werdt *Lynchesly* land genaamt, doch behoort aan de Graaf *Carlisle*, van de Familie van de *Howards*, die eens Gouverneur van *Jamaica* geweest is.

Daar zyn verscheide goede havens, zo wel aan 't Noordelyke als aan 't Zuidelyke strand, als *Cold Harbour*, *Rio Novo*, *Montega Baay*, *Orange Baay*. Maar de zuidelyke gedeeltens best bevolkt zynde, is daar de meeste toeloop. Nu isler niets meer, den nieuwschirigheid van de Lezer in eenige van deze *Noordelyke* Districten waardig, te melden, ten ware wy tot de Natuurlyke Hiltory van 't Land overgingen, welke de geleerde Dr. *Sloan* uitgegeven, en waar aan hy verscheide jaren gewerkt heeft.

Het verschil in de rykdom van deze Districten of Parochien, kan men zien by opbrenging van een onlangs gelegde Tax van 450 l. over 't gansche Land, zo als aan hunne Agenten in *Engeland* gebleken is;

				l.	s.	d.
<i>Port Royal</i>	-	-	-	49	10	10
<i>St. Andrews</i>	-	-	-	52	17	5
<i>St. Katherines</i>	-	-	-	56	16	3
<i>St. Dorothy</i>	-	-	-	25	3	1
<i>Vere</i>	-	-	-	47	1	8
<i>Clarendon</i>	-	-	-	42	1	8
<i>St. Elisabeth</i>	-	-	-	51	6	8
<i>St. Thomas</i> in het N. O.	-	-	-	27	10	0
<i>St. Davids</i>	-	-	-	16	11	0
<i>St. Thomas</i> in de <i>Vale</i> ,	-	-	-	21	9	0
<i>St. John</i>	-	-	-	15	8	3
<i>St. George</i>	-	-	-	3	15	6
<i>St. Marys</i>	-	-	-	11	13	7
<i>St. Annes</i>	-	-	-	7	2	6
<i>St. James</i>	-	-	-	2	16	8
<i>Kingston</i>	-	-	-	19	5	0

Het aardryk van *Jamaica* is overal goet en vruchtbaar, inzonderheit in de *Noordelyke* gedeeltens, alwaar de aarde swartachtig is, en in vele plaatsen met pottebakkers aarde vermengt; in andere als na het Zuid-Ooste, is de aarde roodachtig en zandig. Door malkanderen genomen, is het aardryk zeer vruchtbaar en voldoet het vernuft van de Planter zeer wel. De planten en bomen zyn altydt bloeyende en groen, van de eene soort of van de andere, en ieder maant gelyk daar na onsen April en Mey.

Daar is overvloed van *Savanas*, of landen van *Indiaans* koorn. Deze *Savanas* vind men boven en beneden, zelfs tusschen de bergen, inzonderheit *Noordwaards* en *Zuidwaards*, alwaar een groote menigte van wilde beesten zyn, doch zo veel niet als toen 'er de *Engelsche* eerst kwamen.

De *Indianen* pleegden *Maiz* in deze *Savanas* te zaayen, en de *Spanjaarden* fokten hun Vee aan, 't welk zy uit *Spanje* gebracht hadden; als paarden, koeyen, verken, en ezels, de welke diervoegen vermenigvuldigden, dat men over weinig jaren gansche kuddens van wild vee in de Boffchen vond, gelyk mede wilde paarden.

De *Engelsche* doodeden een overgroote menigte ossen en koeyen toen zy meester van het Eilandt wierden. Evenwel bleef 'er noch een ongelooffelyk getal in de Boffchen, die daar, door de *Spanjaarden*, de zelve van de overwinnaars genomen hebbende, gedreven waren.

De *Savanas* zyn nu de onvruchtbaarste gedeeltens van het Eilandt, 't welk daar van daan komt, dat ze onbebouwt blyven leggen. Niettemin is 'er zo een overvloed van gras, dat de Inwoonders genoodzaakt zyn geweest om het te verbranden.

Gelyk *Jamaica* het Noordelykste van alle *Charibbische Eilanden* legt, is het Klimaat ook getemperder, en daar is geen land tusschen de *Tropicks*, daar de hitte gematigder en lydeliker is. De lucht werdt door de *Oostelyke Landwinden*, menigvuldige regens en de dauw die 's nachts valt, altydt verkoelt; 't welk voor de schrikkelijke verandering in de loop van de Natuur, door de aardbeving voorgevallen, maakte dat het Land zeer gezond was, en dat alle dingen daar in alle saysoenen even aangenaam en plaaisierig voortkwamen.

De *Oosterfche* en *Westerfche* gedeeltens van 't Eilandt zyn 't regenachtig en winderig weêr meer onderworpen als de *Noordelyke* en *Zuidelyke*; en de dikke Boffchen aldaar verschaffen zo een aangenaam gezicht niet, als *Zuidwaards* en *Noordwaards*, 't welk een land is dat meer open legt, en minder aan wind en regen onderworpen is. De lucht in de bergachtige gedeeltens is koelder, en men heeft dikwils 's morgens eenige vorst op de bergen vernomen.

Eer de droevige Orkaan in 1692. zo veel honderden van Inwoonders deed sneuvelen, wierdt dit Eilandt door geen stormen gelyk de andere *Snyker Eilanden* geplaagt, noch de schepen wierden ook niet in de havens op strand gedreven; noch hunne huizen over hare hoofden neer geslagen, gelyk als in de *Barbados* en in de *Zuid-Eilanden*, maar zy kunnen nu daarover niet meer, boven hunne nabuuren, roemen.

Het weêr plag variabelder en lossèr te zyn als in de *Charibbische Eilanden*. De maanden van Mey en November zyn natte maanden, en de winter onderscheid men alleen uit de Somer door regen en don-

n
Indiaans koorn.
hen de bergen,
a groote menig-
er de *Engelsche*

en, en de *Span-*
gebracht hadden;
diervoegen ver-
ne kuddens van
den.

offen en koeyen
eef 'er noch een
Spanjaarden, de
even waren.

van het Eilandt,
n leggen. Niet-
poonders genood-

be Eilanden legt,
and tusschen de
De lucht wordt
ens en de dauw
de schrikkelijke
ardbeving voort-
en dat alle diin-
sierig voortkwa-

yn 't regenachtig
ke en *Zuidelyke*;
ngenaam gezicht
land is dat meer
en is. De lucht
dikwils 's mor-

en van Inwoon-
vormen gelyk de
wierden ook niet
over hare hoof-
te *Zuid-Eilanden*,
e nabuuren, roe-

de *Charibbische*
matte maanden,
door regen en
don-

donde vlagen, die dan sterker als in andere tyden van 't jaar zyn. De *Oostelyke* land-wind begint 's morgens te 9 uuren te wayen, en werd sterker als de zon aan 't klimmen is, waar door de menschen alle unren van den dag ryfen en in het velt werken kunnen.

De nagten en dagen zyn meest van een gelyke lengte 't gansche jaar door, en men kan nauwlyks eenig onderscheid bespeuren. De vloet gaat zelden boven de hoogte van een voet. Stormen heeft men 'er zeer zelden, en weinig of geen schepen zyn op deze kust vergaan. Doch een zeer net verhaal van het weêr, aardryk, water, Dieet en andere dingen tot *Jamaica* betrekkelijk, door Dr. *Stubbs* die deze Aanmerkingen gemaakt heeft, aan de *Koninglyke Societeyt* mede gedeelt zynde, zal ik tot genoegen van de Lezer als een Extraët daar van hier by voegen.

„ 's Nachts waayt de wind van alle kanten te gelyk van het Ei-
„ land *Jamaica* af, zo dat geen Schip als dan kan inkomen, noch
„ voor de morgenstond uit lopen, eer de Zeevinden opkomen. Als
„ de Son aan 't dalen is, vergaderen de wolken, en schikken zich na de
„ bergen; en leggen zo, dat oude Zeeluiden tegens den avont, ieder Ei-
„ landt na de *schikking* van de wolk die 'er over hangt, zullen noemen.

Gelyk 'er zekere bomen zyn die de regen na zich trekken, zo houd ook de regen op, of vermindert, na mate die Bofschien om ver gehakt zyn. Te *Port Morant*, het *Oostelykste* gedeelte van het Eilandt, is weinig Land-wind, om dat de berg daar ver van daan legt, en de landwind van daar komende, verliest al zyn kracht langs de weg die derwaards leyd.

In de have van *Jamaica* groeyen vele rotzen, van gedaante als hoo-rens van bokken en harten. Daar groeyen ook verscheide Zee plan-ten, welkers wortelen steenachtig zyn. Aan de *Punt* in *Jamaica*, al-waar *Port Royal* stond, vielen naauwlyks 40 regenbuyen in een jaar. Van de *Point* na *Port Morant* en zo vervolgens tot aan *Liguanie*, zes mylen van *Port Royal*, is 'er naauwlyks een halve dag, geduren-de 8 of 9 navolgende maanden, beginnende van *April*, dat het 'er niet regent. Te *Spanish Town* regent het maar drie maanden in een Jaar, en dan noch niet veel. Aan de *Punt*, zal ieder die maar vyf of ses voeten graaft, water vinden, 't welk ebt en vloeyd na het gety is, zynde niet zout, maar brak, ongezonder voor menschen, maar ge-zond voor verken.

De passagiers wanneer zy eerst in *Jamaica* komen, zweeten ge-durig groote druppelen gedurende drie vierendeel jaars, en dan houd het op. Edoeh, zyn ze niet dorstiger dan in *Engelandt*, noch maakt hen al dat zweeten niet flauw. Indien iemand dorst heeft, kan hy die best door een weinig brandewyn lesschen. De meeste dieren drinken daar weinig of niet. De heetste tydt van den dag is omtrent acht uu-ren in de morgenstond, wanneer 'er geen *Landwind* is.

Wan-

Wanneer het in *Magotti-Savana*, leggende in het midden van het Eilandt tusschen *St. Marys* en *St. Johns* Districten, komt te regenen, zal de regen die hier of daar in een naad of zoom blyft hangen, in de tyd van een half uur in wurmen veranderen, hoewel die vlakke nochtans gezond is omin te wonen. Het water vind men aan de *Punt* niet boven vyf of zes voeten diep, echter ryft 'er geen vochtigheit uit het zand na de lucht, want de menschen blyven 'er dikwils de ganschen nacht op slapen, zonder dat het hen eenigermaten hindert.

De *Zee-Winden* komen in *Jamaica* niet op voor 8 of 9 uren in de morgenstond, en gemeenlyk houden die op tegen 4 of 5 uren 's avonds. Doch zomtyds wayen de *Zee-Winden* in de winter maanden 14 dagen en nachten te gelyk, en dan ziet men geen wolken, maar den dauw valt. Doch indien 'er een Noorde wind waayt, 't welk zomtyds in de winter eenige maanden duurt, dan valt 'er geen daauw, en men ziet geen wolken. Tegen 2 of 3 uren 's namiddags ziet men de wolken vergaderen op de bergen, de rest van de lucht tot aan Zonnen ondergang helder zynde.

Wat aangaat de gewassen van het Eilandt, ze zyn byna de zelve als die van de *Barbados*. Wanneer wy met ons verhaal over dat ontwerp voortgaan, zullen wy van hun verschil daar in gewag maken.

De zuyker van *Jamaica* is helderder en van een schoonder greyn als de gemeene *Barbados Muscovado*, en werdt in *Engelandt* vyf of zes schellingen het hondert meer verkogt, zynde bekwaam voor Grossiers, daar de *Barbados* ongezuiverde zuyker door de Rafinadeurs handen eerst moet gaan. Tot het jaar 1670. waren 'er 70 moolens in *Jamaica* de welke twee millioenen ponden zuyker maakten; hoewel het zedert die tyd wel tienmaal zo veel toegenomen heeft.

De zuyker zal in *Jamaica* in tien dagen rasler bewerkt zyn als in zes maanden in de *Barbados*, en dit geschiet op die plaatsen daar het voor vele maanden te gelyk regent. Regens heeft men hier schielyk, en maken, eer dat zy vallen, geen voor afgaande verandering in de lucht, en waar van geen vochtigheit noch kladdigheid naderhand te zien is.

Daar komt meer Cacao van daan, als uit alle onse Colonien. Maar het moet niet langer als een Koopmanschap van onse Plantagien aangezien werden, hoewel dat die, in 't eerst de voornaamste nodiging is geweest om *Jamaica* te bevolken. Want de wandelingen die de *Spanjaarden* na lieten, toen wy het conquesteerden, brachten zulk een ongeloofelyk profyt op met weinig moeite, dat Sir *Thomas Modiford* en verscheide andere 't geen zy noch hadden, daar by op zetteden om daar door ryk te werden, en aan 't planten van een groote menigte van Cacao vielen, 't welk de *Spaansse* Slaven die in het Eilandt gebleven waren, altyd te voren gezegt hadden dat niet opkomen zou, en ook zo gebeurde; want alhoewel het schoonestond, en vyf of zes jaren wel voortgroeyde, wanneer het die ouderdom

dom bereikt hadt verdroogde het en stierf weg , tegens alle hoop en verwachting , zonder dat men de rechte oorzaak daar van weet , alhoewel zulks aan een zwarte wurm toegeschiede werd , die men vindt dat aan de wortel knaagt.

De manier van planten geschiet op die wijze als in de Engelsche Kersse tuinen. Zy plaatsen een Weegbrée by ieder boom ; en wanneer ze opgegroeit is , gelykt ze na een Kersseboom. Ze wil wel schaduw hebben , en daarom wordt 'er de Weegbrée by gezet. De Cacao-bomen houden men zuiver en rein van gras door 't wieden. De bomen beginnen op haar 3 , 4 , of 5 jaren te dragen , en indien zy niet meest van te voren uitgingen , zouden ze op hun 15 jaren tot perfectie komen , en duuren tot 30 jaren , 't welk maakt dat ze de profytelykste bomen van de werelt zyn ; also een morge van dezelve meer als 200l. in een jaar opgebracht heeft. Doch de oude bomen door de *Spanjaarden* geplant , door ouderdom uitgegaan zynde , en nu weinig voortgroeyende , gelyk de *Spaanse* Negers gezegt hebben , werden 'er nu weinig of geen van voortgebracht , dat de zorge en de moeyte die men 'er toe doet , waard is. De slaven schryven het een overgelovige oorzaak toe , waarom het niet tot perfectie komt , also de *Spanjaarden* vele Godsdienstige plegtigheden gebruiken als zy het planten , dewelke hun slaven niet mogen zien. Doch 't is waarschynlyk dat een voorzichtige Natie , die de konst van *Cochenille* te maken , en de *Venelloes* te zuiveren , in hare binne-landsche Provintien verplaatst heeft , (die de Koopmanschappen van de Eilanden ten tyde van de *Indianen* waren) en verbooden heeft dat men geen Mynen aldaar zou openen , uit vrees dat eenige Natie aan de Zee gelegen , de lust mogt bevangen om ze te overmeesteren , aldus in het verplanten van de *Cacao* uit de *Caraques* en *Quatanela* op de vaste Kust , wel met voordacht eenig geheim in 't planten van dien , voor hare slaven verborgen hieldt.

De Cacao groeyt op bomen in basten of bolsters , van een groenachtige roode of geele koleur , ieder bast 3 of 4 korrels omtrent de grootte en gedaante van een hazeneut , die de een van de ander afgezondert zyn door een zeer aangenaam verkoelend wite zap , omtrent van substantie als het binnenste van een gebraden appel , tamelyk scherp en zoet , waer uit de neuten als ze ryp zyn , genomen en door 't droogen , gezuivert werden.

De Stam van een Cacao boom is gemeenlyk omtrent vier duymen diameter , vyf voeten in de hoogte , en meer als 12 van de grond tot aan de top van de boom. Deze bomen zyn zeer verscheelende de een van de andere , want eenige schieten op in twee of drie stammen , en andere in een. Hunne meeste bladen zyn verdord en de kouleur meest verschooten , uitgezondert op zeer jonge bomen. Een dragende boom levert in 't algemeen op een jaar , van twee tot acht ponden neuten , en ieder dop of bolster bevat 20 à 30 neuten.

I Ide Deel.

M m

De

De manier om die te zuiveren is , het zelve wanneer het ryp is , af te snyden , en dan 3 of 4 dagen in de doppen te laten meuken , 't welk geschiet door de zelve op hoopen te leggen. Daar na werden de doppen afgesneden , de neuten uitgenomen , en in een vat gedaan met Weegbrée bladeren gedekt , alwaar ze wederom 16 of 20 dagen meuken. De neuten in ieder dop , zyn door zekere veeseltjes in malkanderen gedraayt , en hebben een witte soort van substantie by zich , zeer aangenaam aan 't verhemelte zo als reets gezegt is. Door 't keren en meuken werden hunne kleine strenge gebroken , en het binnenste trekt in de substantie van de neut. Daar na leyt men ze drie of vier weeken te drogen in de Zon , en als dan werden ze van een roodachtige donkere koulleur. De doppen groeyen alleen uit de stam of zware takken ; alwaar ter zelve plaats bloessens en jonge vruchten zyn.

De grootste oogst van meest alle *Cocao* bomen in *Jamaica* , is in December of January , doch aan een van Col. *Modifords* Plantagie , dragen zy meest in Mey , egter is het niet boven vyf mylen daar van , daar 'er zyn , die altydt in December dragen ; doch die gene die dan dragen , hebben eenige vrucht in Mey , zo als de andere in December hebben. Men plantze eerst in de nacht , altyd onder schaduw. Zommige planten ze onder *Cassave* , andere onder Weegbrée bomen , en zommige in hunne Bosschen. De *Spanjaarden* gebruiken ook een zekere brede Plant die veel schaduw geeft , door haar genaamt , *Madre di Cocao* ; de moeder van de *Cocao*. De *Engelsche* gebruiken alleen de andere. Men moet ze altyd voor de Noord-Ooste winden bedekt houden.

De Inwoonders van *Jamaica* verplanten ze zelden , en alleen daar ze valt , gelyk als zy dikwils doen in ope , slechte en drooge landen ; want deze boom wil een vlakke , vochtige en lage grond hebben , zo dat men ze gemeenelyk by rivieren en tusschen de bergen in plant. Men heeft aangemerkt dat het kwaad te wonen is daar goede *Cocao* bomen zyn. In de tydt van een Jaar werdt de Plant vier voeten hoog , en heeft een blad zes maal zo groot als een oude boom , de welke als de plant grooter werdt , af valt , en dan komt 'er een kleinder in der zelve plaats. De bomen zyn meest altydt op de distantie van twee voeten geplant , en zomtyds drie jaren oud zynde , daar de gront goet en de Plant voorspoedig is , beginnen zy een weinig te dragen , en dan snyd men al de schaduw of een gedeelte van dien weg. De vrucht neemt toe tot 10 of 12 jaaren , wanneer men vaststelt dat de boom op zyn best is. De wortel in 't algemeen schiet uit de takken , die de plaats van de oude stam vervullen , wanneer die dood of afgesneden is , ten ware eenige kwade hoedanigheid van de grond of de lucht , beide deed uitgaan. *Cocao* is oorspronkelyk uit deze *Indien* , en wild , Na de kant van *Maranon* in de bergen zyn verscheiden afzetzels daar van , en men zegt dat de *Portugezen* laatst gehele Bosschen daar van

van op de rivier *Maranon* ontdekt hebben. De *Cacao* passeert voor gelt in *Nova Spanje* en in de Landschappen daar 't zilver van daan komt.

Het volgende opstel is een uitrekening van de onkosten en 't profyt van een laan met *Cacao* bomen, zo als het door *Sir Thomas Modisford*, die de beste in *Jamaica* hadde, opgesommeert is.

Voor de Patent van 500 morgen lands toen het land	1.
eerst geconquesteert wierdt	10
Voor drie Negers en drie Negerinnen à 20 l. het stuk	120
Vier witte Dienstboden, hunne wedde en onderhoud,	
à 20 l. het stuk	80
20 Houweelen, 20 kruiwagens en 20 spaden	5
Het onderhoud van zes Negers gedurende zes maanden tot dat men voor hen, voorraat kan by een brengen	18
Voor een Opziender, 40 f. 's maants	24
	257

Deze menschen zouden moeten beginnen te werken de eerste dag van Maart, om voor zich hutten te bouwen, aardappelen, koorn en weegbrée bomen te planten, en wanneer de Plantagie in staat is om hen te ontfangen, moet men noch vyf Negers en vyf Negerinnen kopen, tegen 20 l. 't stuk, makende 200 l. En in 't laaste van Maart moet de Planter zyn *Cacao* planten, het zy met de neud of zaad, tusschen ryen van Weegbrée bomen, zes voeten hoog. Een-en-twintig morgen zal men ider jaar kunnen beplanten, en de eerste Juny van het volgende jaar, zal de laan vol van *Cacao* bomen zyn, die in de tydt van vier jaren vruchten zullen dragen, die in 't vyfde, bekwaam zyn om in te zamelen. Ieder morgen zal jaarlyks duyzend pond gewicht voortbrengen, 't welk toen 4 l. het hondert in het Eilandt waardig was. Dus zullen de een-en-twintig morgen ieder jaar de waarde van 840 ponden sterling voortbrengen.

De onkosten om de vrucht in te zamelen en te bergen, zyn gering; weinig zakken en eenige andere dingen werden 'er toe vereyft, dewelke in alles tot 43 l. 10 f. loopen: zo dat de gansche uitgaaf maar 500 l. is, waar van de onkosten ieder jaar verminderen, en het profyt vermeerdert na 't getal van morgen lands die 'er nu beplant zyn. Men moet aanmerken dat deze uitrekening gemaakt wierdt toen 'er eerst een Colonie in 't land kwam, doch 't zal dienen om de Leezer eenig denkbeelt, van 't voordeel van zo een bepoting in deze tydt, te geven, want in de meeste dingen is het noch even eens. Landeryn en Negers zyn duurder, doch de schaarsheit van de laatste is maar voor een tydt, en

de eerste, daar is het zo kwaad niet om aan te komen, want in de Noordelyke Distrieten kan men 'er genoeg voor een redelyke prys kopen.

Van de Indigo, brengt *Jamaica* meer voort, als eenige andere Colonie, uit hoofde van de groote kwantiteit van *Savana* Land; want het komt in een lichte zandige grond best voort, zo als die *Savanas* of groote vlakten zyn. Het zaad daar het van voortkomt is geel en rond, wat kleinder als wikkén. De grond werdt eerst om gespit, dan graaft men geuten, zo als onse Hoveniers voor de peulen doen, waar in 't zaad omtrent Maart geleydt werdt. Het werdt ryp in de tydt van acht weeken, en in versche omgespitte aarde zal het tot de hoogte van omtrent drie voeten opschieten; maar in andere niet meer dan 18 duymen. De stam is vol van bladen van een donker groene koulour, en zal, van het eerste zaayen af, negen oogsten in een Jaar verschaffen. Wanneer het ryp is, snydt men het af, en leydt het in bekwame vaten gedurende 24 uren. Dan moet het van het eerste water gezuivert werden, en in bekwame regenbakken gelegt werden, alwaar zorgvuldig door een gesslagen zynde, men het omtrent 18 uren stil laat staan. In deze regenbakken zyn verscheide kranen, die het klaar water uit laten lopen, en het dikke doet men in linnen zakken van omtrent drie voeten lang, en een halve voet wydt, gemeenlyk van *Osnabrugschs* linnen gemaakt, de welke opgehangen werden, tot dat al het dunne weg druypst. Als het niet langer druypen wil, doet men het in houte doozen, drie voeten lang, veertien duymen wydt, en een en een half diep. Deze doozen moet men in de Zon plaatsén, dog niet tot op 't heedste, wanneer men ze in neemt tot dat de groste hitte over is. Dit moet men gedurig doen tot dat ze behoorlyk droog zyn.

In een land dat goet voor Indigo is, zal den arbeyd van een mensch in een jaar tusschen de 80 en 100 ponden gewicht voortbrengen, 't welk van 12 tot 18 l. voor de Planter zal komen te belopen, zo 'er geen toeval komt; want Indigo zo wel als andere waaren in die Gewesten, zyn 'er vele onderworpen, waar van de gemeenste zyn 't kwaat weer en de wurmen, daar ze dikmaals door vernielt werdt.

Pimento is een ander natuuryk gewas van *Jamaica*, van waar het *Jamaicaasch* Peper genaamt is, zinspelende op deszelfs figuur en de voornaamste plaats daar het valt. De bomen die het dragen, zyn in het algemeen zeer hoog en weid uitgestrekt.

„ Deszelfs stam is zo dik als iemands dye, zo als Dr. *Sloan* die in
 „ *Jamaica* gewoont heeft, ons onderrecht. Zy groeyt recht op meer als
 „ dertig voeten hoog, is overdekt met buitengewoone gladde bast van een
 „ graauwe koulour. Zy is overal met takken bezet, hebbende het
 „ cinde van hare takken met bladen van verscheide zoort bezet, de
 „ breedste vier of vyf duymen lang zynde, en twee of drie breed in
 „ het

„ want in de
redelyke prys

nige andere Co-
Land; want
die *Savanas* of
komt is geel en
om gespit, dan
len doen, waar
t ryp in de tydt
het tot de hoog-
re niet meer dan
ker groene kou-
in een Jaar ver-
leyd het in be-
in het eerste wa-
egt werden, al-
rent 18 uren stil
n, die het klaar
uen zakken van
gemeenlyk van
erden, tot dat al
wil, doet men
ymen wydt, en
e Zon plaatsen,
tot dat de groste
behoorlyk droog

van een mensch
voortbrengen, 't
belopen, zo 'er
aaren in die Ge-
enste zyn 't kwaat
werdt.

ica, van waar
elfs figuur en de
dragen, zyn in

Dr. *Sloan* die in
recht op meer als
adde bast van een
, hebbende het
zoort bezet, de
of drie breedt in
„ het

„ het midden, daar het op zyn breedste is, en daar van daan vermin-
„ dert het tot aan beide eyndens, komende tot een punt uit, dun,
„ doorschynend en gladt zonder eenige insnydingen, van een don-
„ ker groene kouleur, en staande op stelen van een duym lang, wan-
„ neer ze gekneust werden zyn ze zeer welriekende, gelyk de bladen
„ van een Laurier boom. Op de einden van de takken vind men bun-
„ dels van bloemen, ieder steel een krom gebooge bloem dragende.
„ In ieder bocht zyn verscheide steeltjes van een bleeke groene kou-
„ leur. Waar op volgt een bundel van gekroonde beezien, (de kroon
„ in vier blaadjes bestaande,) die wanneer ze ryp zyn, grooter als Je-
„ never beezien zyn; in 't eerst groenachtig als 't klein zyn, doch
„ zwart en doorschynende als ze ryp zyn, vervattende, in een vocht-
„ tig balzamik vleesch, twee breede zaaden door een vlies afgezon-
„ dert, ieder in welke een half rond is, die beide aan een gevoegt,
„ maaken het tot een rond zaad. Het groeyt in alle bergachtige ge-
„ deeltens van het Eilandt *Jamaica*, doch inzonderheit aan de Noord-
„ zyde; waar dat deze bomen ook groeyen, laat men ze in 't alge-
„ meen staan, wanneer andere bomen geveld werden. En zy werden
„ zomtyds geplant daar zy nooit groeyen, ter zake van het groote
„ profyt dat 'er met deze gekweekte vrucht te doen is, welk alle ja-
„ ren by groote menigte na *Europa* vervoert werdt.

Hoe dit planten overeengebracht kan verder met het geen Sir *Dal-*
by Thomas van het afhouden van deze bomen schryft, laten wy de
Ridder en Doctoor zamen besliffen.

De Ridder zegt, dat de moeyte om het in te zamelen, het onge-
looffelyk duur zou maken, indien de Inwoonders van *Jamaica* niet
een gemakkelyker manier daar toe uitgevonden hadden.

De bomen die 'er zyn blyven staan, groeyen in 't gemeen in de
bergen en bosschen, en die dewelke niet voor planten uitgetrokken wer-
den, maar den Koning behooren; en daar overvloed is, gaan de In-
woonders met hunne slaven na de Bosschen, de bomen neerhakken-
de, halen het van de takken af.

Op deze weis komt 'er geen *Pimento* twee malen van eene boom
in *Europa*, en dewyl het twee of drie Jaren agter een kan komen te
mislukken, moet men 't gene het tegenwoordig voortbrengt, als een
toevallig voordeel voor de Planters aanzien, eerder als iets daar men
als op een Nationaal voordeel of gestadige inkomst, kan staat
maken. Het zelve mag men ook zeggen van *Lignum Vite*, *Guia-*
cum of *Rood-hout*, en verscheide andere zoorten van bomen die daar
van daan komen, want hoe meer dat 'er komen, hoe minder dat 'er
overblyven. En de tydt tot het groeyen van deze zoorten van hard
houd, in plaats van de bomen die afgehakt zyn, vereischt na mensche-
lyke reden, zo vele honderden van jaren, dat het voorstellen om ze
te planten, eerder dwaasheit als voorzichtigheit zou zyn.

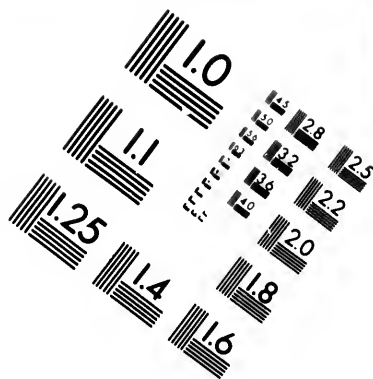
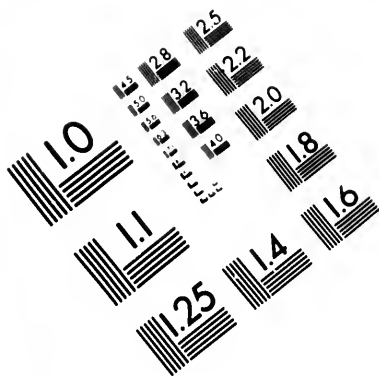
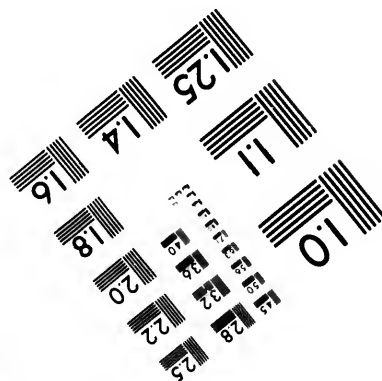
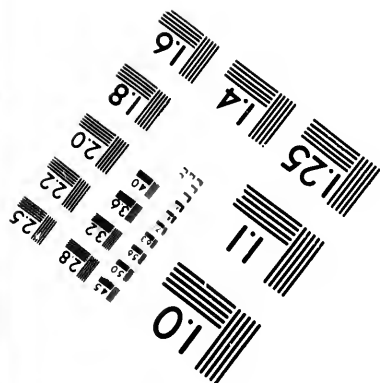
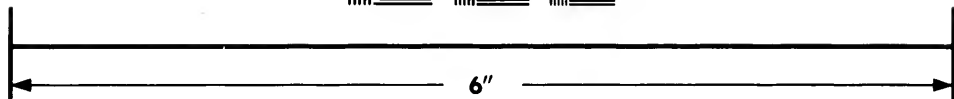
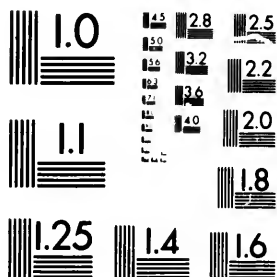

IMAGE EVALUATION TEST TARGET (MT-3)

Photographic
Sciences
Corporation

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99

10
01
02
03
04
05
06
07
08
09
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99

De *Jamaicaas* Peperboom volgens *Dr. Sloan*, bloeyt in Juny, July, en Augusti; doch vroeger of later na haar situatie is, en de saysoenen wegens de regens verscheiden zyn, na dat zy gebloeyt heeft, ryp de vrucht haalt. Doch men moet ook aanmerken dat in gezuiverde ope gronden de vrucht ryper werdt als in dikke Bosschen. De moeyte om ze toe te maken, of tot het gebruik te bewaren is gering, zynde voor het merendeel al door de *Negers* gedaan. Zy klimmen op de bomen en plukken de takken af, met de onrype groene vrucht, en daar na lezen zy zorgvuldig de vrucht van de takken en bladeren; 't welk gedaan zynde, leggen zy ze, gedurende vele dagen; bloot voor de Zon, van zyne opgang tot deszefts ondergang toe, dezelve dan op kleederen spreijende, en nu en dan kerende, alleen voor de daauw die daar zeer zwaar valt, zorgvuldig bewarende. Door dit middel werden ze een weinig rimpelig, en van een groene veranderen zy in een bruyne kouleur, wanneer ze bekwaam zyn om aan de markt gebracht te werden. Zy zyn van verscheide fatsoen, doch gemeenlyk van de grootte van zwarte peper, eenigzins in reuk en sijnak na de kruid - Nagelen, *Genever* beezien, *Canneel* en *Peper* gelykende, of eerder een byzondere gemengde reuk hebbende, die na alle gelykt, waar van daan het *All-Spice*, of anders *Al-Specery* genaamt is.

Hoe geuriger en kleinder dat ze is, hoe beter dat ze geschat werdt. Die vrucht mag wel gehouden werden, (volgens 't zeggen van de Doctor) voor de beste en geestperste, zuiverste en minst benadelende, van de gemene *Speceryen*, en bekwaam om in grooter gebruik te komen, en maer door te gaan, als hy doet onder alle Oost-Indische waaren van die soort; alle welke hy meest verre overtreft, door 't doen verteren van de spys, de dikke humeuren verdunnende, de maag matiglyk verbittende en versterkende, de winden verdryvende, en zo veel goet aan de ingewanden doende, als wy van de *Speceryen* zouden kunnen verwachten.

De wilde *Canneel Boom*, gemeenlyk doch valschelyk genaamt *Cortex Winteranus*, groeyt in dit Eilandt. Zyn stam is omtrent van grootte als de *Pimento Boom*, en groeyt 20 of 30 voeten hoog, hebbende vele takken en spruiten nederwaards hangende, makende een zeer fraaye top. De bast bestaat uit twee deelen, de eene uitwaards, en de ander inwaards. De buitenste bast is zo dun als een Engelsche schelling, van een wittachtige asgraauwe kouleur, met eenige vlakken hier en daar boven op, die 'er verscheidentlyk doorlopen, zynde van een balzamike sijnak. De binnenste bast is veel dikker als *Canneel*, zynde zo dik als een ducaton, glad van een witter kouleur als de buitenste, van een scherper en balzamiker sijnak, zomtyds gelyk die van Nagelen, en niet gommachtig gelyk *Canneel*, maar droog, en kruimelende tusschen de tanden. De bladeren schiet

schieten aan de eyndens van de takken uit , zonder schikking , ieder van haar op stelen van een duym lang staande , zynde de bladeren twee duym lang , en een duym op zyn breedste na het eind , alwaar ze het meeste rondachtig zyn , zynde smal in den beginne , van waar de breedte tot het einde opgaat , van een geelachtige groene kouleur doorschynende en gladt , zonder eenige insnydingen omtrent de kant na de bladeren van een Laurier boom gelykende.

Op het einde van de takken spruyten bundels bloemen uit , gelykende wat na kransjes , hebbende ieder een steeltje. Op de top is een kelkje van eenige kleine bladeren gemaakt , waar in vyf purpere knopjes zyn , in welke een breede steyl is ; na dezen volgen zeer vele kalkachtige beezen van de grootte van een kloeke erwt , rondachtig , groen , en een zenuwachtig bleekgroen dun vleesch vervattende , met vier zwarte doorschynende zaaden van een irreguliere figuur. Alle deelen van deze boom wanneer ze versch zyn , zyn zeer heet , kruidachtig en scherp van smaak , wat na nagelen gelykende , 't welk zodanig prikkelt , dat men zomtyds klaar water gebruiken moet , om het weer af te spoelen. Hy groeyt in de *Savana* Bosschen , ineest aan ieder zyde van de gemeene weg tusschen *Passage Fort* en de Stad *St Jago de la Vega*. De bast van de boom is 't voornaamste dat men gebruikt , zo in de *Engelsche* Plantagien tusschen de *Tropicks* in de *West-Indiën* als in *Europa* , en men kan ze zonder moeyte bereiden , alzo men de bast maar af te snyden heeft , en dit in de schaduw te laten droogen. Het gemeenste zoort van volk gebruikt het in de *West-Indiën* in plaats van alle andere speceryen , werdende voor zeer goet gehouden , om de onmatige vochtigheit van de maag op te droogen , om 't verteeren van de spys te bevorderen , en de winden te verdryven , &c. De *Rum* verliest zyn lelyke stank , wanneer het met deze bast gemengt is.

De oprechte *Cortex Winteranus* , voor welke de Drogisten deze wilde Canneel verkopen , wierdt door Capt. *Winter* die *Sir Francis Drake* in deszelfs reis rondom de Weerelt van de Straat *Magellan* verzelde , overgebracht.

De zo beruchte Boom genaamt de *Cabbage Tree* of *Koolboom* is (zegt Dr. *Stubbs*) niet anders als een Palmboom , en al wat men als kool eet , is 't geen dat dat jaar uitgesproten is , en zo is het mals. Zo men het raauw eet , is het zo goet als eenige nieuwe Amandelen , en zo men het kookt , overtreft het de beste kool ; wanneer die top afgesneden is , sterft de boom. Het hout zal nooit rotten , en wanneer het gedroogdt is , werdt het zo hard , dat men 'er geen spyker in slaan kan.

Daar is een Boom in *Jamaica* genaamt de *Bastard Ceder* , welkers hout zo spongieus is (hoewel niemand het zo op het gezicht bespeuren kan) dat zo men 'er bekers van draait en wyn of brandewyn in giet ,

giet, zal die in korten tyd tot in de grond toe weg zinken.

Daar is een boom genaamt *Whitewood*, in welkers hout zo men 'er schepen van timmert, geen wurmen zullen komen. De *Soap* boom groeyt in *Spanish Town* met beezien zo groot als musket ballen, waar mede men zonder eenig ander innengzel by te doen, beter wassen kan, als met eenige Spaanſſe ſeep, doch het doet het linnen met der tydt rotten.

Het Sap van *Cassavia* is een ſterk vergift; alle varkens en gevogelte die het drinken, zwellen op en ſterven 'er aanſtonts van. Zo men de wortel braad, is het geen vergift, maar zy veroorzaakt alleen ſnydingen in den buyk.

De *Palma* levert een ongelooffelyke kwantiteyt van olie uit, waar van men gemakkelyk een algemeen gebruik zou kunnen maken. Het is het eenigſte hulpmiddel van de *Indianen* en *Negers* voor hooftpyn.

De *Manchinel Boom* is een hout van een uytſtekend greyr, zo goet als het *Jamaicas* hout, doch breedt tot op vier voeten diameter. De *Spanjaarden* maken 'er bedden van, en de *Engelſche* leggen 'er gemeenlyk vloeren van, in hunne vertrekken in *Jamaica*.

De *Manchinel Appel* is een van de ſchoonſte vruchten van de weereelt op het oog, een van de aangenaamſte van reuk, en de lieffelykſte van ſmaak (zynde daarom by vele genaamt de *Oog-Appel*) doch gegeten zynde, veroorzaakt ze een gewiſſe dood. Het hout daar van, hoewel groen, indien het tegen de hand gewreven werdt, zal 'er het vel van aſgaan, en blaaren doen komen; indien ook eenige droppelen regen uit deze boom vallende op iemants hand komen, of op eenig ander gedeelte van het naakte ligchaam, zal het van dezelve uitwerking zyn.

Daar is overvloed van Cattoen en Gember in *Jamaica*, en die is ſchoonder als die van de *Charibbiſche Eilanden*. De Tabak die daar geplant is, was beter als die van de *Barbados*, doch daar valt zo weinig, dat het de naam van een Koopmanſchap niet mag voeren.

Men maakt hier zeer goet bereyd leer. De leertouwers hebben drie baſten daar zy mede bereyden, *Mangrove*, *Olive* baſt, en een ander. Zy bereyden beter als in *Engeland*, en in zes weken tyds is het leer bekwaam om tot ſchoenen bewerkt te worden. Daar is overvloed van hout, gelyk geel verw hout, rood hout, en meer ander verw hout, met verſcheyde zoorten van zoet hout.

Men behoeft niet te twyffelen of daar zyn Kooper mynen in het Eilandt, en de *Spanjaarden* zeggen dat de klokken van de groote Kerk van *St. Jago*, van *Jamaica* 's metaal gegooten zyn. Men ſtelt vaſt dat 'er Zilver-mynen ook zyn, zo wel als te *Cuba* en op de *vaſte Kuſt*. En daar is een plaats in de bergen van *Port Royal* of *Caguay*, alwaar na men zegt de *Spanjaarden* zilver opgegraven hebben; doch de

de *Engelsche* zyn zo gelukkig niet geweest van het te vinden. De *Spanjaarden* hebben *Ambregis* op de kust gevonden; doch de *Engelsche* hebben niet dikwils dat goet geluk gehad. Edoch over eenige jaren heeft een onwetend gezelschap hondert en tachtig ponden *Ambregis* aan strand, op een plaats in die Gewesten die men noemt, *Ambergrease Point*, daar de *Spanjaarden* gemeenlyk eens in 't jaar kwamen om na 't zelve te zoeken, begraven gevonden. Deze groote kwantiteyt was in tweeën verdeelt, onderstellende veroorzaakt te zyn door de wenteling en rolling in de Zee. Zommige zeggen dat het door een dier voortgebracht werdt, gelyk de honing of de zyde; en Mr. *Tradway* die dit stuk gezien heeft, schryft dat hy in verscheide plaatsen van dit ligchaam, de bek, vleugels, en een gedeelte van het ligchaam van het dier gezien heeft, 't welk hy eenige tyd bewaart heeft. Hy hadt ook van een man hooren zeggen dat hy het levendige dier gezien hadde, en hy geloofde dat ze als de byen op de Zeestrand of in Zee zwermen. Andere zeggen dat het de drek van de Walvisch is, en andere dat het uit de wortel van een boom voortkomt.

Men zou overvloed van zoet in *Jamaica* kunnen maken, want zy hebben drie groote staande wateren; edoch maken zy maar alleen genoeg tot hun eige gebruik. Over dertig jaren, maakte men hondert duysent schepels op een jaar, en Capt. *Noye* die de ondernemer was, zeide dat hy wel vyf hondert duysent vierendeelen maken kon, als hy ze maar kon verkopen. Salpeter vind men ook hier, en hun lange peper is in groote achting in de *West-Indiën*.

Drogerijen en medicinale kruyden zyn in groote overvloed in het Eilandt, als *Guaiacum*, *China*, *Salseparella*, *Cassia*, *Tamarinde*, *Vennilloes*, vele soorten van *Misseltoe*, als mede heilzame Gomme en wortelen. Maar aangaande deze dingen, moeten wy de weetgierige aan Dr. *Sloan*'s Natuurlyke History overwyzen.

De Plant daar de *Cochenille* van gemaakt werdt, groeyt in *Jamaica*; edoch kunnen de Inwoonders by gebrek van kennis, om ze te behandelen, geen voordeel daar uit trekken. Daarenboven verderft ze de Oostewindt, zo dat die nooit tot rypheit komt.

Het zal niet oneige zyn van die uitsteekende Versltof *Cochenille* een uitlegging te doen. Men gelooft in 't algemeen dat ze voortkomt van een vrucht genaamt de *Prikkel Peer*, dragende een blad van een slymachtige natuur, en een vrucht bloed rood, vol zaaden, die een versltof uitlevert byna gelyk 't *Breziel hout*, dat in weinig dagen door 't vuur vergaat. Doch het ongediert dat uit deze vrucht of bladen voortkomt, geeft een standhoudende verwe, als ieder een bekend is.

Een oude *Spanjaart* in *Jamaica*, die vele jaren in dat gewest van de *West-Indiën* gewoont heeft, daar een groote kwantiteit van *Cochenille* gemaakt werdt, verzekert, dat dit ongediert het zelve is dat de *Engelsche* de *Lady Bire*, of *Cow Lady* noemen. In 't eerst gelykt het

na een kleine blaar of kleine knop van de heester, op welke zy cye-
ren leggen, de welke naderhand door de hitte van de Zon een *leven-*
dig ongediert of kleine wurm werden. Deze *Wurmen* door de tydt
werden vliegen, en tot volle ryphheit gekomen zynde, 't welk men
door de ervarentheit heeft moeten uitvinden, met de zelve in verschei-
de saydenen by een te vergaderen, dood men ze door de rook van
een hoop brandbare stoffe, van de wind kant van de heesters, waar op
het ongediert aast (hebbende te vooren eenige uitgespreide kleden on-
der de planten geleit) waar door al het ongediert gestikt en gedoot
zynde, door het schudden van de planten op de kleeden neer val-
len, en aldus in groote menigte met weinig moeite by een vergadert
werden: Daar na schud men ze van dezelve klederen op een stee-
ne vloer, opengelegt zynde aan de hitte van de Zon, tot dat ze ge-
droogt zyn, en hare lichamen oprimpelen, als wanneer ze zachtjes
met handen gewreven werden, als zand zullen kruimelen, en afge-
zondert zynde, de vleugels daar van gescheiden en uitgezift wer-
den. Men zegt dat andere de zelve in brede en ondiepe kopere bek-
kens in de Zon leggen, waar door ze van de weerkaatzing der straal-
len schieliker droogen.

De *Prikkel Peer* of *Indiaansse Vyg* werdt gemakkelyk voortgekweekt,
door het leggen van een enkeld blad, ter diepte van de helft van zyne leng-
te, in de grond, wanneer het zelden missen zal of ze zal wortel schieten.
Andere zeggen dat ze uit het zaad kan voortkomen, 't welk eenigzints
als een vyg is, spruitende uit zekere bloemen die uit de toppen van de
bovenste bladen voortkomen, welker vrucht vol van rood vleesch is,
die wanneer ze ryp is, de handen van die gene die 'er mee omgaan, ge-
lyk de moerbeyen, met een purpere kouleur bevlakt, op welke vrucht,
of op de bloessens het ongedierte aast, en misschien veroorzaakt zulks
de kostelyke verw die ze in hunne ingewanden dragen.

Daar zyn weinig Colonien in *America* die zulken overvloed van
vee hebben als 'er in *Jamaica* is. De paarden zyn zo goet koop, dat
men voor 8 of 10 l. een goet paard kan kopen. De ossen en koeijen
zyn kloek; en eer de *Engelsche* kwamen, die meer op het planten
als op het weiden gezet zyn, was 'er een groote overvloed van; maar
nu kunnen zy daar van niet roemen, en werden met vleesch uit
de andere Volkplantingen, zo wel als de *Zuid-Eilanden*, verzorgt.

Hun Baayen, reden en rivieren, zyn vol van uitstekende visch van
alle soorten, zo *Europiaansche* als *Americaansche*. De *Schiltpad* is
de voornaamste, om dat het de profytelykste is ten opsigte van des-
zelfs schulp. Zy zyn in menigte op de Kusten omtrent 20 à 30 uu-
ren aan de linkerhand van *Port Negril*, naby de Eilanden van *Cama-*
ros. Daar komen verscheide schepen in een jaar van de *Charibbische*
Eilanden om ze te vangen, want hun vleesch werdt voor het beste
en gezondste voedsel gehouden dat 'er in de *Indiën* is.

De

De *Schilpadden* dryven en slapen lang boven water , in stil weer , in zo verre dat de Zeelieden gemakkellyk na hen toeroeyen , en hen met yferdraad , of een touw om hunne pooten slaan , of met een werpnet vangen. Als hun bloet heet gemaakt werdt ; sterven ze ; want om levendig te blyven moet het niet heter als het Element zyn daar ze in leven. Zy byten veel meer gras af , dat onder water is als zy 'er van inslokken , waar door zomtyds de Zee met gras overdekt is , alwaar ze op de grond aazen. Eens omtrent in een half uur komen zy op , halen eens adem gelyk een Zwaan , en dan duyken zy weer onder. Als ze uit het water zyn , halen ze wat meer achter een adem. Zo ze aan strand geslagen werden , op hun rugge leggende , zullen de tranen uit haar oogen biggelen.

Men kan ze twintig en meer dagen uit het water houden , en evenwel zyn ze zo vet , dat ze bekwaam zyn om te eten , als men haar alle dagen maar een half pintje zout water geeft. Het vet aan haar darmen is geel , alhoewel dat van hun ligchaam groen is. Het hooft afgesneden zynde sterft aanstonts , en wanneer men 'er het hart uit neemt , duurt de beweging niet lang ; maar een gedeelte van het vleesch zal indien 't gestooken werdt zich beweegen , en ook van zich zelve vele uren na dat het in kwartieren gesneden is , zo dat de gewrichtten zo van haar beenen , schouders en pooten haar beweginge hebben , al schoon men maar in het vet steekt. Maar indien men deze stukken van de *Schilpad* maar in de Zon legt , sterven ze aanstonts op de zelve wys , gelyk de pooten doen , wanneer ze afgesneden zyn.

Het bloet van de *Schilpadden* (zegt Dr. Stubbs , in zyne Collectie) is koelder als eenig water dat ik ooit in Jamaica gevoelt heb. Edoch is het slaan van hun hart en slagaderen , zo krachtig als dat van eenig ander gedierte. Deszelfs longe legt in hun buik. Hun gal is driehoekig , van een vast vleesch en bloem rood. Hun lever is van een donker groen. Zy hebben een soort van kloek tand waar mede zy het gras kaauwen dat ze in de Zee eten. Al de *Schilpadden* van de Charibbische Eilanden tot aan de Baay van Mexico , komen des Somers weer aan de Cayman Eilanden op deze kust , om haar eyeren te leggen en die daar uit te broeyen. Zy speelen veertien dagen met malkanderen , en leggen dan in een nacht omtrent drie hondert eyeren met wit en doorn , maar geen schaaen. Dan spelen zy wederom , en leggen ze in 't zand , en zo tot drie malen ; wanneer het mannetje tot een soort van onmacht en blind geworden is , werdt hy zo door 't wyfje 't huis gebracht. Haar vet is groen maar niet kwaad voor de maag , alzo het in zop gekookt of gestoofd werdt , en na dat men die gegeten heeft , werdt het water olyagtig en van een geelachtig groen.

Men heeft hier alle zoorte van gevogelte , wild of tam , en meer papegaayen als in eenige andere Eilanden.

De vruchten, bloemen en kruiden zyn byna de zelve als die van de Barbados, verscheide, en uitstekend in hare soorten. De vruchten van de bomen in dit Eilandt van de zelve soort, werden niet op een tyd ryp. Daar is een ry van pruyme bomen van twee mylen op de gemeene weg na *Spanish-Town*, waar van men eenige heeft zien bloeyen, zommige met groene, andere met rype vruchten, en andere ter zelve tydt die al gedragen hebben.

Men heeft gezien dat de Jasinyn eer bloeyde voor dat hy bladeren had, en ook na dat de bladeren afgevallen waren. De *Sowr-Sop* een zeer aangenaame vrucht, heeft een bloem met drie bladeren. Wanneer deze open gaan, geven ze zo een groote kraak, dat de menschen dikwils van onder de boom weg lopen, vrezende dat dezelve neervallen zal.

De ziekten van dit Landt voor de aardbeving, waren voor de *Europeanen* zo dodelyk niet, als ze zedert geweest zyn. Onmatigheit is altydt voor de *Engelsche* fataalder als het Klimaat geweest, en de reizigers die altyd in de Stad *Port Royal* met drinken voortvaren, mogen wel tegen de hitte van 't Klimaat hard schreeuwen, welkers vuur zy met hun vlammen van binnen aansteken. Matigheit en beweging zou veel tot 's menschen gezondheid toegebracht hebben, eer dat 'er ziekten uit *Europa* overgebracht wierden, en dat de lucht met pestilentielle dampen van de aardbeving besmet wierdt. De ziekten die de vreemdelingen meest kwellen, zyn waterzucht, heete en koude koorzen, pyn onder de leden, 't welk gemeenlyk door sterk drinken en luyheid veroorzaakt werdt.

Daar is een Vogel genaamt de *Pelicaan*, maar het is een soort van *Cormorant*. Het heeft een visachtige sijnack; edoch, wanneer men het vleesch twee uren in de grond begraaft, verliest het die sijnack.

De vogels die zommige *Fregats* noemen, werden hier *Oorlogschepen* genaamt. Hun vet is goet voor pyn in de leden.

De *Vuur-Vliegen* in *Jamaica* krygen en schieten het licht uit als ze vliegen, en hun licht duurt eenige dagen na haar dood. Deze vliegen zyn een soort van *Cantharides*, by dag groengelykende, maar flikkerende en schynende by nacht, zelfs na haar dood, zo als wy reets aangetekent hebben. Onze Auteur verzekert dat hy ze dood op een gedrukt en geschreve papier leggende, het zelve in den donker heeft kunnen lezen.

Daar zyn verscheide kwaadaardige dieren en ongediertens alhier, zo wel als in andere Eilanden.

De *Wood Lice* eet het leer en de boeken, en eenige soorten van timmerhout, maar niet alle.

De *Ciron* of *Chogo* is een vreesfelyke plaag voor de Zwarten; in-
zon-

zonderheit zo ze onder de zeenuwachtige leeden komt. Zy zyn heel pynlyk en kunnen niet uitgetrokken werden , uit vrees dat de Instrumenten van de Chirurgyns aan de zenuwen zouden raken. Geen Engelsman krygt ze ooit of hy moet ter plaatze komen , daar de Zwartten veel komen. Die vuyle voeten hebben , krygen ze meest , en zelden iemant anders. Zy spreiden zich allengskens over de heele voet. Zy eeten de toonen af , en verspreiden zich over 't gansche lichaam van eenige luye Zwartten. Men kan 'er niet voelen voor dat ze een week in 't ligchaam geweest zyn. Zy broeyen heel sterk , en besluiten zich in een blaas , dewelke zo haalt de Zwartten die voelen , door zommige daar toe bekwame menschen zonder veel pyn laten uithalen , goede zorg dragende dat 'er niets van dat gebroey , 't welk als neten is , overblyve , uit vrees dat het een nieuw broedzel zou veroorzaken.

Nu is aanmerkelyk dat de Zwaluwen in *Jamaica* hoe heet dat het is , in de winter maanden vertrekken , en dat de Endvogels en Talingen eerst tegen die tyt daar aan komen.

De *Manchinella* van gedaante als een kleine kreeft , die in de *Charibbische Eilanden* zo gemeen is , vind men also veel in *Jamaica* , als de *Adders* en *Guyanas* , maar geen van alle zyn venynig.

Het verschrikkelyste gedier is de *Alligator* , die men gemeenlyk omtrent de rivieren en staande wateren vindt. Zy aazen op vleesch 't welk ze zeer greegig najagen , maar zelden komen ze aan mensche vleesch , om dat men hun gemakkelyk ontsnappen kan , also ze niet als in een rechte linie lopen , en zich bezwaarlyk en langzaam omkeren kunnen. Zommige van hen zyn tien of vyftien , en eenige twintig voeten lang ; hun huid is overal zo schelpachtig en zo hard , dat het moeyelyk is de zelve elders als in 't oog , of in de buik te kunnen kwetzen. Zy hebben vier voeten of vinnen , waar mede zy of gaan of zwemmen. Men merkt aan datze gelyk de vis nooit eenig gedruis maken. Hun manier van jagen is aldus. Zy leggen op de banken in de rivieren , en wachten also de beesten op , die 'er komen om te drinken , die ze vatten , zo haast als ze binnen hun bereik zyn , en opvreten. Zy bedriegen ze des te gemakkelyker , om dat ze na een lang stuk van oud droog houd gelyken , of na iets dat dood is. Het kwaad dat deze dieren doen , werdt door het voordeel dat men van hun vet trekt , vergoedt , waar van een uitstekende zalf gemaakt werdt , die voor alderley pyn of trekkingen in 't gebeente of de leden goet is. Zy hebben zakken van muskus , sterker en geuriger als die van de *Oost-Indiën* ; de reuk is zo groot en zoo aantrekkende , dat het daar door gemakkelyk is te ontdekken waar dat ze leggen , en ze te myden voor dat men ze in 't gezicht krygt ; het vee zelf door een ingeeving van de natuur kan ze ruiken , en loopt van hen weg. Zy fokken voort gelyk de padden doen , door eyeren die zy in 't zand leggen , op de ban-

ken aan de rivieren; hun eyeren zyn niet kloeker als die van een kalkoen, maar niet gevlaakt. Zo haalt hun jongen uit den dop komen, gaan ze te water.

Deze *Alligators* zyn geformeert gelyk Hagediffen, zynde viervoetig, en lopen na gerade met hare buiken, zo verre ook van de grond. Die hun volle groey hebben, zyn met tanden voorzien gelyk een *Mastiff*, of bulhond, als hier voren vermeld is. Zy kunnen gevangen en gedood werden door iemand die behendig, en in de manier van zulks te doen, afgerecht is, 't welk dus toegaat. Men moet een groote lange stok in zyn hand hebben en ze op zy aantasten: want zo imand het van voren deed, zouden ze hem te gaauw zyn, en op zyn lyf springen, ('t welk zy door de lengte van hun ligchaam gemakkelyk doen kunnen) en aldus word men ze meester. Als men ze tusschen de schouders en de voorste beenen treft, kan men ze licht meester werden.

Zommige plaatsfen in dit Eilandt zyn met kleine en stinkende vliegen gekwelt; zulke ongemakken kan men in de *West-Indiën* niet voorkomen.

Daar zyn verscheide andere byzonderheden tot *Jamaica* betrekke-lyk, die aanmerkens waardig zyn, die zo wel niet onder een byzonder Arttykel ter neer gestelt kunnen werden.

Verscheide zoorten van boonen groeyen in dit Eilandt, gelyk de *Cacoons*; het *Paarts oog* boon, zo genaamt wegens deszelfs gelykenis na het oog van dat beest, by wyze van een kring die 'er byna rondom loopt, het *as gekoleurde Nikker* zo genaamt, wegens deszelfs volmaakt rond, en dat zeer na een *Knikker* gelykt, waar mede de jongens gewoon zyn te spelen.

Yzer en andere metalen roesten minder in *Jamaica* in regenagtig weer, gelyk als Dr. *Stubbs* in het Tractaat zo dikwils door ons aangehaalt, aanmerkt.

Het is abuis dat eenige Tabak wilt groeyt, te minste in *Jamaica*. De zwavelachtige Tabak die aldaar op een salpeterachtige grond groeyt, zal zulke goede koleur niet krygen, noch zo lang goet blyven als andere Tabak; in zo verre dat de Kooplieden dikwils al hun Tabak verliezen op de reis na *Engeland*, altemaal weg rottende. De Tabak, die op zommige gronden, die vol van Salpeter zyn, groeyt, vat vlam als men ze rookt. De aardappelen in de zelve salpeterachtige grond, werden twee maanden eerder ryp, dan in eenige andere gronden, maar zo men ze aanstonds niet gebruikt, verrotten ze, doordien de Salpeter de buitenste schil van de wortel opvreet, de welke in die soort van gronden dunder als in andere plaatsfen is.

Dezelve Doctor zegt elders; *ik heb nooit van eenig Orkaan omtrent Jamaica* behoort; maar de schrikke-lyke aardbevingen die de Inwoonders zo na aan hare algemeene tuine gebracht hebben, zyn slimmer
als

als de stormen die men zo dikwils in de *Gharibbische Eilanden* uitgestaan heeft.

Wy moeten niet nalaten aan te halen dat 'er heete bronnen en andere Minerale Wateren in dit Eilandt zyn, zo als wy vinden uit het bericht dat daar van aan de *Royale Societeyt* door Sir *William Beeston* gegeven is. De heete Bron daar meest van gesproken is, wierdt over vele jaren ontdekt, doch de verheit en moeyte om 'er by te komen, maakte dat de menschen daar geen proeve van namen, voor de maant van Maart 1695. wanneer twee personen, de eene door de pyn in de buik zeer mager geworden zynde, en een ander met de Venus ziekte besmet, daar na toe gingen, kleederen mee brachten, een hut bouwden om zich voor zon en regen te bewaren, en beide aanstonds door 't drinken en baden zo een verlichting vonden, dat in omtrent tien dagen t'eenemaal genezen zynde, weer na huis gingen. Hy komt uit een klip, in een vers lopend water na by een schoon riviertje van goet koel water; doch is zo heet, dat men verzekert, dat 'er ten eersten eyeren in zouden kunnen koken: zommige zeggen ook kleine kreeften, en kuikens, en die gene op welkers voorgeven niet veel staat te maken is, voegen 'er by, dat men 'er een kalkoen zelfs in gaar zou kunnen koken. Het zy hoe het wil, het is zeker, dat op wat gedeelte van het ligchaam het ook komt, men het zelve niet verdragen kan, en het vel afbrand. Het geneest zweeren en de ingetrokken zenuwen, in weinig dagen, tot groote verwondering. Colonel *Bekford* die door de Doctoren opgegeven was, wegens zeer scherpe pyn in zyn ingewand, ging 'er na toe, gebruikte het, en wierdt herstelt. Een ander wegens pyn in de buyk, en een derde wegens Venus ziekte hebben 'er de zelve gelukkige ondervinding van gehad; 't welk die wateren zo beroemt gemaakt heeft, dat vele naderhand zich daar na toe begaven. Men nam 'er een proef van met Galnooten voor Sir *William Beeston*, en daar door wierdt het water in 24 uren alleen gelijk oude *Canary* wyn. Hy zegt: *uit liefhebbery namen wy een proef van 't water van onse rivier te Spanisch-Town met galnoten, en in eene nacht veranderde het in een donker groen, wat meer na 't zwart hellende.*

Mr. *Robert Tredway* schreef uit Jamaica. *Wy hebben onlangs twee heete Bronnen ontdekt; een Noordwaards, 't welk zwavelachtig schynt te zyn, het ander Zuidwaards is zeer zout, doch na ik onderrecht ben niet zwavelachtig; beide werden zeer geroemt wegens 't cureren van de ziekten van deze Gewesten; de kolyk, trekkingen van zenuwen, &c.*

Onder andere zeldzaamheden van dit Land, is 'er een die zeera anmerkelyk is, en dat is de Plant genaamt *Spirit Weed*, de welke wanneer haar zaad ryp is, zal het vat, dat het zaat in heeft, door eenig ander ding aangeraakt zynde, indien het nat is, zich aanstonds openen

nen met een hard geraas, haar zaad overal verspreiden, tot op een merkelyke distantie.

Dus hebben wy de Lezer een Verhaal van het voornaamste, van de Natuurlyke History van dit Eilandt gegeven, en de redenen daar van te onderzoeken, zou een verhandeling buiten ons bestek zyn. Alzoo Dr. *Sloan* in zyn Tractaat genoeg gezegt heeft, om aan alle volkomen genoeg te geven, welkers nieuwsgierigheid hen tot zulke curieuse uitleggingen aanpoort.

III. HOOFDSTUK.

Van de Inwoonders en Handel van *Jamaica*, en de Voordeelen die *Engeland* daar uit trekt, en trekken kan.

J*amaica* gelyk de Barbados, vervat drie zoorten van Inwoonders, Meesters, Knechts, en Slaven, waar by men noch een vierde zou kunnen voegen, die hoewel zy onzeker zyn, echter door hun toevloeying aldaar, een groote versterking voor het Eilandt zyn, namentlyk, Kapers, en Scheeps-volk, die zich altyd op deze kusten bevinden, om de goederen van de eene plaats na de andere te voeren, of om te kruysen en pryzen op te brengen. De Kapers zyn op een tydt de beste bloem in den Hof van de *Jamaicaansche* Handel geweest: zy brachten daar verscheide millioenen van stukken van achten, en maakten het land zo ryk, dat het in zeer weinig jaren alle Volkplantingen overtrof, zelfs de Barbados, die langer bekend en beplant zyn geweest.

De huisvaders van de huisgezinnen in *Jamaica*, Planters en Kooplieden, leven met zo veel pracht en plaaisier als eenige Heeren in de Weerelt kunnen doen. Zy houden koetsen met zes paarden, hebben hun treyn van knechts met livrey voor en achter hen; en in de pracht en weelde, hebben zy altydt de andere Volkplantingen overtroffen. Of het voor hen niet beter geweest was de werkzaamheit en zuinigheit aangemoedigt te hebben, staat ons niet te oordeelen; de natuurlyke voordeelen die zy boven alle andere Eilanden hebben, vereiffchen zo noodzakelyk niet dat ze vernuftig moeten zyn, en de rykdom die hen door hen Handel met de *Spaanjsche West-Indiën* toegebracht werdt, stelt hen in staat om hunne kosten goet te kunnen maken. Welke beide zaaken zo veel menschen daar deed by een komen, dat 'er voor 20 jaren, zestig duisend *Engelsche* zielen, en honderd

derd duizend *Swarten* in het Eilandt waren. De oorlog, de aardbeving en ziekten die 'er zedert geweest zyn, hebben den aanwasch van de Colonie verhindert; doch tegenwoordig is 'er byna 't zelfe getal; waar van 15000 *Engelschen* de wapenen kunnen voeren, en de keurlingen bestaan uit verſcheide benden ruitery en zeven regimenten te voet, zeven duizend man uitmakende.

De manier van leven van de Meesters, Slaven en Knechts alhier is de zelve als die van 't volk van de Barbados, en de manier van Gouvernement van gelyken, doch de Handel verſcheelt in eenige dingen, gelyk als in de meeste van hunne verw-stoffen, die de Kooplieden van de Barbados de gelegenheit niet hebben om uit te voeren. De Baai van *Campeche* heeft die van *Jamaica* zeer veel voordeel toegebracht, want zy hadden anders geen onkosten te doen, als het hout af te hakken en weg te brengen, 't welk in 't algemeen in *Engelandt* op een goeden markt komt, doch de Spanjaarden hebben gedaân wat zy konden om dien handel te verhinderen, in zo verre dat men gedwongen was de Bosch-Hakkers met Wachten te voorzien en om haren buit te vechten.

De Handel van *Jamaica* met de *Spanjaarden* bestaat voornamentlyk in Negers, Stoffen en andere *Engelsche* Manuſacturen. Over eenige jaren was het de *Spanjaarden* niet geoorloft met de *Engelschen* te handelen; maar na de *Revolutie* wierdt een Tractaat van Commercië tusschen Koning *William* en Koning *Karel* gesloten, ten opzichte van hunne Domeinen in *America*; en Sir *James de Castillo*, dien Koning *William* tot Ridder gemaakt hadt, nam zyne residentie in *Jamaica*, als Agent voor de *Spanjaarden*, om Negers voor hen te kopen, en die na de *vasle Kust* af te ſchepen. De voordelen van dien Handel, indien ze geduurt hadt, en met wysheit en vernuft hadde voortgezet geweest, zou de *Engelsche* Natie verrykt hebben; maar de Oorlog met Vrankryk en Spanje heeft alle Commercie tusschen *Jamaica* en de *Spaansche West-Indiën* belet, de welke de *Engelschen* niet te veel kunnen aanmoedigen.

De verdere Koophandel van *Jamaica* komt over een met dien van de *Barbados*, waar na toe wy den Lezer van onze Historie van dat Eilandt over wyzen.

Indigo en *Piemento* zyn de waren van dit Landt, en van de *Cocao-Neuten* is noch maar een nieuwe proef in de Barbados genomen; anders zyn de waren van dat Landt en *Jamaica* al een, en wy zouden tot nodeloze herhalingen moeten komen, indien wy een byzonder verhaal daar van wilden doen. In 't algemeen heeft deze handel het voordeel van die van de Barbados; want die helpt ons aan geldt, daar men 't huis zo een gebrek aan heeft, inzonderheit zedert de uitvoer van zilver door de Oost-Indisch-Vaarders, die men omtrent dat verderffelyk praktyk al te veel toegegeven heeft. Waarlyk het zou

voor *Engelandt* zyn, indien onze *West-Indische* Handel wat meer aangemoedigt wierdt, en dat men van onzen Oost-Indischen minder werk maakte; de eerste verrykt het Publyk, en de laatste alleen eenige weinige byzondere menschen, die het Nationale belang aan 't hunne offeren; en van alle onze Plantagien verdient *Jamaica* in verscheide opzichten de opmerking wel van de Engelschen. Het legt in het middelpunt van de *Spaansche* Conquesten in *America*. Geen schip kan gaan of komen van de Vaste Kust of de Eilanden daar toe behorende, of het moet noodzakelyk in 't gezicht van *Jamaica* komen, of in handen van onze Kruissers vallen, als wy daar maar schepen genoeg hebben, met wakkere en getrouwe Commandeurs voorzien, om op hen te passen; en 12 of 15 ligte Fregatten zouden daar toe genoeg zyn, om het profyt van de pryzen goed te maken, door de schade die de vyandt daar by lyden zou.

Ieder Zilver Vloot, die van *Carthagera* komt, loopt in *Hispaniola*, van waar zy niet na de *Havana* in *Cuba* zeilen kan, zonder *Jamaica* aan de eene of aan de andere kant voorby te gaan. De *Havana* is de generale Vergader-plaats voor de Vloot, en men kan ligtelyk begrypen van wat aangelegenheit hunne Vergadering aldaar voor hunne veiligheid is, 't welk wy wel haast kunnen verhinderen, doordien wy Meesters van de Zeeën omtrent *Jamaica* zyn.

De gewassen van dit Eilandt zyn in 't algemeen de beste in haar soort, die 'er in eenige van de *Engelsche* Plantagien zyn. Hun zuiker, gember, Cattoen en Indigo zyn beter als die van de *Charibbische Eilanden*; en men kan 'er grondt genoeg missen voor de Inwoonders, om zich met voorraadt van hun eigen gewas te verzorgen, indien zy niet dachten dat het beter was, om de Waren, die tot een *Europeaanschen* Markt bekwaam zyn, voort te kweken. Alle voorraadt en nodige behoefkens die men uit *Engelandt* na de andere Plantagien zendt, werden ook na *Jamaica* gezonden; en daar werden gestadig tot dien handel tusschen de 2 en 300 kloeke schepen gebruikt, en voor den Oorlog waren 'er veel meer.

De Wetten van *Jamaica* zyn in de beknopte Verhandeling van de *Plantagie Wetten* zeer wel byeen verzamelt, en het Natuurlyke Verhaal van 't Landt, is door Dr. *Sloan*, Secretaris van de *Koninklyke Vergadering*, die in dat Eilandt veel te zeggen heeft, in 't licht gegeven, het welk door het Verhaal dat wy hier van gedaan hebben, de weetgierigen een genoegzaam denkbeeld zal geven.

De tegenwoordige Gouverneur van *Jamaica* is zyn Excellentie

Thomas Handazyde, Schiltknaap.

Peter Bekford, Schiltknaap, President.

Voorts

Voorts tien Raadsheeren, een Onder Secretaris van het Eilandt en Clerk van den Raadt, een Spreker van de Vergadering, een Hoofdt-Rechter, Procureur Generaal, Rechter Advocaat, Clerk van 't Hof, Ontfanger Generaal, Bediende van de Zee-Zaken. De Gouverneur is Colonel over de Keurlingen te paardt. Voorts zyn 'er zeven Colonels te voet.

HISTORIE VAN HET EILANDT PROVIDENCE.

Vetvattende een Verhaal van des zelfs Ontdekkin-
ge, Volkplantinge, Aardryk, het Klimaat, en al-
le Geschiedenissen daar toe betrekkelyk,
tot dezen tegenwoordigen tydt, &c.

Dit Eilandt is het Hoofdt van die men noemt de *Bahama Eilanden*; en niet tegenstaande dat Character is het van zo weinig belang in zich zelve, dat het wel geweest was, indien men het nooit ontdekt hadt; want al het voordeel dat de Inwoonders pretenderen kunnen dat het *Engelandt* bybrengt, of aan de andere Coloniën, is, dat het voor de Wrakken gelegen legt, waar door zy menen te behouden, die daar aan strandt gedreven werden, en ook voor schepen die door storm genoodzaakt werden daar binnen te lopen. En dewyl het eenige honderd mylen uit den rechten cours van de schepen is, na-of van eenige Volkplantingen van de *Engelschen*, zo is het zeker dat by aldien zy'er nooit van hadden horen spreken, zy'er niets by zouden hebben verloren.

Het *Eilandt*, genaamt *Providence*, wierdt door Capt *William Sayle* ontdekt, de welke naderhandt Gouverneur van *Carolina* was. Hy wierdt daar door storm in gedreven, zo als hy na de *Vaste Kust* op reis was. Door hem heeft het den naam van *Sayles Eilandt* gekregen.

Deze Avonturier, na *Engelandt* komende, omtrent 't jaar 1667. gaf zyne Reders, zynde de Eigenaars van *Carolina*, een Verhaal van zyne Ontdekkinge; en zy maakten dat zy dit en alle de *Babama Eilanden*, voor hen en hunne erfgenamen tot eene gift verkregen. De uitgestrektheid van die Gift legt van de 22 tot aan de 27 Graad, N. B. Alle Eigenaars van *Carolina* waren niet betrokken in de gift van *Providence*, maar alle Eigenaars van *Providence* hadden belang in dat van *Carolina*. Zy waren zes in getale, en noch zo op dezen dag.

George, Hertog van *Albemarle*.
William, Lord *Graven*.
 Sir *George Cartaret*.

John Lord *Berkley*.
Anthony Lord *Ashley*,
 En
 Sir *Peter Colliam*.

Welkers Erfgenamen en Gekwalificeerden het zelve op dezen dag bezitten.

Het *Eilandt Providence* legt in 't middelpunt van vier of vyf honderd *Eilanden*, waar van zommige 160 mylen lang zyn, andere niet groter als kleine rotzen, die boven water steken, zo dat men zich wel verbeelden kan, dat het zeer gevaarlyk voor de schepen moet wezen, onder dezelve door storm weder gedreven te werden.

Het meeste profyt, dat de Inwoonders van *Providence* deden, was by het ongeval van arme Avonturiers; of van zulke die schipbreuk geleden hadden, of van zulke die in eene winter reis na de *Vaste Kust*, of *America*, na de *Babama Eilanden* gedreven waren geweest, en in *Providence* om voorraadt waren gelopen, waar van zy gemeenlyk gebrek aan hadden, en daar over in grote noodt waren, na dat ze gedurende een langen tydt, van het eene *Eilandt* na het ander waren geslingert geworden. Het is waar, dat dit *Eilandt* 'er weinig of geen van hadde, als de voorraadt van *Carolina* kwam; doch de handelaars hadden hier eenige magazynen, om die gene die gebrek hadden, daar mede te verzorgen, en die strekten tot een grote verligting voor de ongelukkige *Zeelieden*, daar wy van spreken.

Aangaande de wrakken, het Volk van *Providence*, *Harbour-Eilandt* en *Elenthera*, gaat daar mede te werk, als men zegt, dat de goede lieden van *Suffex* doen. Al dat aan strandt kwam, was prys, en indien een *Zeeman* met meer geluk dan de andere, zo wel hy als zyn wrak aan landt kwam, was hy niet zeker dat hy 't weder zo wel daar af zou brengen. Dit is misschien een schandaal; maar 't is wel bekend dat de Inwoonders, al 't geen zy uit een gestrand schip konden krygen,

gen , aanzagen als hun eigen , en zich weinig kreunden om na de Eigenaars te vernemen.

Het Eilandt *Providence* legt op 25 Graden , N. B. is 28 mylen lang , en elf breed , daar het op zyn breedte is. Het heeft den naam van *Providence* van Capt. *Sayle* gekregen , na dat hy voor de tweede reis daar op gedreven wierdt , toen hy na de *Vaste Kust* moeft.

De eerste Gouverneur die derwaards door de *Eigenaars* gezonden wierdt , was ——— *Chillingworth* , Schiltknaap. Wy kunnen de tydt niet zeker bepalen , wanneer hy 'er na toe ging , maar 't is waarschijnlijk dat het omtrent 't Jaar 1672. geweest is. Verscheide menschen gingen uit *Engelandt* en andere Coloniën derwaards , om zich 'er neer te zetten ; en een soort van ongebonden leven lydende , waren ze wat onverduldig om geregeert te werden. Mr. *Chillingworth* kon hen tot geen reden brengen. Zy vergaderden oproeriglyk , vatten hem by de kop , scheepten hem af na *Jamaica* , en iedereen leefde zo als hy 't best dacht , na zyn eigen plaaisier en interest.

De Eigenaars bevonden dat zy met eene ongeregelde Colonië te doen hadden , en het was een zeer slechte aanmoediging voor iedereen , zich in hunne handen te begeven , na het onthaal dat zy Mr. *Chillingworth* aangedaan hadden ; doch 6 à 7 jaren na dat hy weggezonden was , maakten de Lords Eigenaars ——— *Clark* Schiltknaap , Gouverneur , wiens noodlot noch slijmmer was als dat van zyn Voorzaat ; want de *Spanjaarden* voor 30 jaren , nayverig zynde over ieder nieuwe Volkplanting van de *Engelschen* na het Zuiden , kwamen op hen aanvallen in 't Eilandt *Providence* , vernielden al hun effecten , de welke zy niet konden of niet wilden medevoeren , en namen den Gouverneur geboeid met zich , hebbende de weinige dorpjes die 'er in 't landt waren , verbrand. Naderhandt verlieten het de Inwoonders , en vertrokken na andere Coloniën.

Mr. *Trot* , een van de Gouverneur *Clarks* Opvolgers , heeft den Schryver van dit Relaas bericht , dat de *Spanjaarden* Mr. *Clark* , na dat ze hem gedood hadden , aan het spit gebraden hadden ; maar misschien werd dit gezegt om de vertelling nog schrikkeliker te maken , en het zou beter in een *Gedicht* als in een *Historie*-Boek passen. Het is zeker dat zy hem doodden , en dat na deze overrompeling het *Eilandt* onbewoont bleef , tot omtrent de tydt van de *Revolutie* , wanneer verscheidene menschen zich derwaards uit *Europa* en de *Vaste Kust* begaven ; onder de welke was Mr. Thomas *Bulkley* , die een wydlopieg Verhaal uitgegeven heeft , van 't geen hy aldaar geleden heeft onder het eigenwillige Gouvernement van een *Cadwallader Jones* , die de Lords Eigenaars op deze tweede Volkplanting van *Providence* , in 't Jaar 1690. tot Gouverneur maakten. Hy kwam daar de 19 Juny , en wierdt door alle de Inwoonders met het respect , dat men zyn qualiteit verschuldigt was , ontfangen. Maar , zegt *Bulkley* , hy ontdekte wel haast

de zwakheit van zyn oordeel, de boosheit van zyne neiginge, en zyne kwaadaardigheid jegens de Persoon en 't Gouvernement van zyn Majest. Want de Eigenaars van *Carolina* zyn niet ongelukkig geweest in de keur van hunne Gouverneurs in die Provintie alleen. Myn Auteur schryft van dezen *Jones*, dat al zyn slechte Practyken met lydzzaamheit door 't volk verdragen wierden, tot dat ze zo veelvuldig en kwaadaardig geworden waren, dat men ze niet meer verdragen kon.

De Inwoonders, onder de verdrukking van dezen Gouverneur zuchtende, waren in een verfoeielyke slaverny; en op dat de Lezer zich een denkbeeld van de tyranny van Gouverneurs in Eigenaars Gouvernementen moge maken, zullen wy eenige van de meest ter zake dienende misdaden, daar deze Perzoon schuldig aan was, aanhalen, en het is jammer dat zyne Historie niet tot een voorbeeld van schrik strekke, voor alle die onder zyn Character zich op de zelve wyze zo zeer tegen de Rede, de Regtvaardigheid, en de Deugt vergrypen.

Hy poogde op te richten en by zich zelve staande te houden een volflagc oubepaalde macht, om na zyn wil en welbehagen te regeren. Hy matigde zich de Koninglyke Prerogativen aan, en stoutelyk gebruikte hy de Koninglyke styl. Hy vergaf Eer-tytels, en bekleedde de Perzonen die hy zo begiftigt had, met de Privilegien van de Pairs van *Engelandt*. Hy vergaf Capitale misdaden, besloeg het Publyke Trefoor, en besteede het tot zyn eigen gebruik. Hy verwaarloosde de bescherming van het *Eilandt*, verminderde de magazynen van het kruut, nam tot zyn eigen gebruik de Lords Eigenaars heerlykheden, en nodigde Kapers om in de have te komen. Hy weigerde de Eeden aan Koning *William* en aan de Koningin *Mary*, zo als hy zyn bediening aanvaarde, af te leggen, wanneer hem die door een van de Lords Eigenaars Gedeputeerden voorgehouden wierden. In een aanspraak die hy aan 't Volk deed; verklaarde hy een vryen Handel te willen hebben, en met 's Konings verdoemde Officieren niet te doen te willen hebben; stelde de onwetentste, behoefstigste, en daar 't meest op te zeggen was, in de grootste bedieningen van macht en vertrouwtheit. Hy bewees veel vriendschap aan de Rovers die in *Providence* kwamen. Hy besloeg na zyn eige wil verscheide Personen in de boot; hy stelde zich zelf aan als Gedeputeerde van het Hoofdt van de Lords Eigenaars, Trefaurier, Prevooft, Maarschalk en Hoofd-Secretaris van de Provintie, en stelde zyn eige Creaturen in die plaatzen onder hem. Hy liet gemeenlyk de menschen zonder reden of *War-rant* gevangen zetten. Hy weigerde geschreve stukken in Rechten als die verzocht wierden, tegen deszelfs gunstelingen, die gemeenlyk de *slechste van 't Volk* waren. Hy weigerde een van hente vervolgen, die 10 grote stukken geschut gestolen hadt, behorende aan *Nieuw Providence*. Hy vergaf en sprak vry de Zeerovers, zonder Rechtstellinge.

linge. Hy gaf Commissien aan Zeerovers, zonder en tegen 't Advys van den Raadt. *Onder schyn van een van deze Commissien (volgens 't verhaal van Mr. Bulkley,) een schip tot de Bermudas behorende, zynde in de Rivier van Pensylvania, wierdt op een Zeeroversche wyze genomen, en zou uit Zee weggesleept zyn geworden, indien eenige menschen van die plaats niet gewapend tegen die Zeerovers waren uitgegaan, en met geweld het schip weder uit hunne handen hadden ontveldigt, welke Rovers hun lelyk bedryf door hunne Commissie en Instructien van de voorschreve Jones goed maakten.*

Hy verwaarloosde met willens het beroepen van een algemene Vergadering tot zes maanden na de tydt, door de Instructien van de Lords Eigenaars vast gestelt, en regeerde door orders van eene *Join-ze*, de welke hy na zyn eige wil beval dat de Vergadering tot Wetten maakte. Terwyl die Vergadering zittende was, liet hy zyn zoon, die Capitein van een schip in de haven was, zo naby komen, dat hy al zyn gescht kon aanvoeren, om op 't huis te spelen daar de Generale Vergadering zittende was. Hy liet ze onverhoed scheiden, terwyl 'er zaken te verhandelen waren, daar de Provintie ten uiterste aan gelegen was. Hy spande het met zyne Bocanieren en Zeerovers aan, om eenige van de vroomste en dienstigste Inwoonders zonder wettige reden of te Rechtstelling te bannen. Hy zeide dat het hoog verraadt was, een Request tot het doen zitten van eene Generale Vergadering te doen tekenen. Waar aan men zien kan, hoe dat Tyrannen, en van een lage afkomst geboren, overeenkomst hebben met een Souvereinen Wetgever, in het handhaven van Parlementen.

Deze en vele andere schelmachtige practyken werden door *Bulkley*, tegen *Jones* aangehaalt, en 't volk, het niet langer dus onder hem kunneude uithouden, leverde Mr. *Bulkley*, die toen Onder-Secretaris was, een Aanklachte van hoog verraadt tegen hem; waar op hy by den kop gevat en gevangen gezet wierdt.

Het Gouvernement devolveerde op den Raadt, en die verklaarde Mr. *Gilbert Ashley* President, een Proclamatie latende uitgaan, waar by alle Inwoonders van de *Bahama* Eilanden bevolen wierdt, aan den gezegden President de schuldige gehoorzaamheit te bewyzen. Deze Proclamatie was gedateert den 24. January, 1692. en getekent door twee Gedeputeerden van de Lords Eigenaars, en vyf Leeden van de Vergadering, die ook Raadsheeren waren; namentlyk door,

Col. *Bowen Clausen*. } Gedeputeerden.
Thomas Comber, Schiltknaap. }

Mr. *Nicolaas Spencer*, }
 Mr. *Tho. Higginbotham*, } Gedeputeerden van de Vergadering,
 Mr. *Israel Jones*, }
 Mr. *John Ogles*, }
 Mr. *George Dunarisque*, }

Jonas

Jones, dus gevangen zittende, stondt hy en zyne vrienden zeer verzet, wetende den haat van den Aanklager, en al te wel de schuld van de beschuldigde. De Gouverneur verzocht den Raadt hem toe te laten dat hy na 't huis van *Mr. Bulkley* ging, en te onderstaan of hy op zyn gemoedt kon winnen, dat hy deszelfs beschuldiging weder introk. Hy kreeg 'er verlof toe, en by hem komende, beloofde hy hem te herstellen in alle de bedieningen die hy hem ontnomen hadt; de schade die hy hem veroorzaakt hadt, goed te doen, na zyn voorschryven te regeren, en niets van een publyke natuur buiten deszelfs advys te doen.

Na vele woorden over en weder, antwoordde *Bulkley*: *Hy moest ter behoorlyker tydt geweten hebben de dingen die tot zyn eige en de publyke vrede en welstand behoorden; doch nu was het te laat. Dat het zyn werk was de beste toestel te maken die hy kon om zich te zuiveren van de zware beschuldiging die tegen hem lag, 't welk, indien hy het kon doen, zo wel tot zyne eer als veiligheid zou strekken; en de Wet zou hem voordeel genoeg tegen zyn beschuldiger verschaffen, die in zulk een geval eenige gunst van hem noch verwachtte, noch begeerde. Bulkley voegde 'er by. Hy zou aan verraadt schuldig zyn, indien hy zyn begeerte opvolgde. Jones antwoordde, wilt gy 't bloed van myn hert hebben?*

De beschuldiging tegen den gewezen Gouverneur wierdt gepubliceert, en *Mr. Bulkley* moest een Obligatie van 500 l. tekenen, om hem te vervolgen. Doch *Jones* besloot hem die moeite te sparen, en om de woorden van deszelfs Aanklager te gebruiken, *eenige wanhopige guiten, Zeerovers en andere vergaderden, neffens een oproerige benede, dewelke de 27. February 1692. met geweld van Wapenen Bulkley afzetten, Jones wederom uitroepen, en hem in de oeffening van zyne Disspotique macht herstelden.*

Nu was het *Bulkleys* beurt om te lyden. Schuldig of niet schuldig was de vraag niet. Hy was aan de vervolging overgegeven, en de zelve gewapende Troup, na deszelfs huis gaande, vatte hem by den kop, sloot hem op in een duistere gevankenis, dreigde hem met de pynbank, en dwong hem over te geven alle de boeken die eenige betrekking hadden tot deszelfs bediening van Onder Secretaris.

De Hoofden van dezen Troup waren.

Daniel Jackson.

Tho. Wake.

Tho. Witter.

Martin Cock.

Rob. Bolton.

Lancelloz Lawson.

William Smith.

Char. Wainwright.

Sam. Coverley.

Sam. Dunstomb.

Rich. Carpenter.

Jofias Ap Owen.

Blackden Dodden.

En

Na-

Nathaniël Shepherdson, die een Rebel tegen Koning *William* was, hebbende des zelfs vyanden tegen zyne onderdanen gedient, en mee van de buit gedeelt die de *Franschen* van de *Engelschen* genomen hebben; waar van hy door twee getuigen beschuldigt wierdt; evenwel stont *Jones* toe dat hy in *Providence* zyn verblyf mogt houden, om daar met een ander mans vrouw in openbare echtbreuk te leven, indien men *Mr. Bulkley* geloven mag. Hy was een van deze Gouverneurs vertrouwelingen, en het voornaamste werktuig van zyne tiranny; zo als ook was *Bartholomew Mercier*, een *Fransman*; door welken *Bulkley* en zyne vrouw onmenschelyk waren gehandelt, in zo verre, dat de laatste, kort daar aan stervende, plechtig op haar dood-bedde voor verscheide getuigen verklaarde, en tot dien einde een verklaring ondertekende, dat *Cadwallader Jones*, *John Graves*, *Marten Cock*, *Bartholomew Mercier*, *Thomas Cumber*, *Robert Bolton* en andere de oorzaak van haar doot waren.

John Graves, uit *Engelandt* komende, eenige maanden, na dat *Mr. Bulkley* zyn verlossing, op het overgeven van zyne boeken, te weeg gebracht hadt, beschuldigde hem van hoog verraadt, wegens des zelfs gehoude proceduuren in de beschuldiging, en *Bulkley* wierdt in de boejen gelegd aan boordt van het schip van den Gouverneur *Jones*, 't welk onlangs van de *Barbados* gekomen was, niettegenstaande dat 'er eene pestilentielle ziekte aan boordt was.

Het was de slimste niet van de aanslagen tegen *Mr. Bulkley*, zy hadden zamen aangespannen om hem met geweldt aan boordt van een *Zeerovers* schip te krygen, en de *Rover* beloofde zich van hem te ontdoen, met hem op een verlaten Eilandt aan landt te zetten, of op eenige andere wyze; waar van hy kondschap krygende, verbergde hy zich in de bosschen, tot dat de *Zeerover* wegzeilde.

Marten Cock hadt ook een aanslag gemaakt om hem te vermoorden, 't welk, in tyds ontdekt geworden zynde, voorgekomen wierdt. *Jones* zondt toen na *Harboer Eilandt* en *Eleuthera*, om te zien of hy een weg krygen kon om *Bulkley* te betrekken; 't welk hy niet doen kon, om dat de laatste als een Martelaar in de zaken van zyn Vaderlandt aangezien wierdt.

Bulkley wierdt gevangen gehouden tot de aankomst van *Nicolas Trott*, Schiltknaap, met een commissie van de *Lords Eigenaars* om Gouverneur te zyn in plaats van *Cadwallader Jones*. *Mr. Trott* stondt *Mr. Bulkley* een behoorlyke rechtstellige toe, waar in hy vry gesproken wierdt. Waar na hy *Jones* wederom van hoog verraadt beschuldigde.

Wat rede de nieuwe Gouverneur gehadt heeft om zyn voorzaat verlof te geven om van het Eilandt te gaan, zonder tot een

ne wettige te rechtstelling te komen, weten wy niet.. Het feit is waar, en wat ons aangaat, het schynt ons toe dat 'er een zo ware oorzaak van klachten tegen hem was, dat hy behoorde een rechtvaardige straffe ontfangen te hebben, om dat hy de macht, die hem ter handt was gestelt, zo kwalyk misbruikt hadt.

Bulkley gaf voor dat hy 4000 pondt livres verloren hadt door de vervolging van dezen Gouverneur *Jones*; doch dat schynt wat ongelooflyk; want een kapitaal van 4000 livres is eene zaak, daar men weinig van gehooft heeft in de *Babama Eilanden*.

Toen hy in *Engelandt* kwam, adresseerde hy zich aan den Koning, door middel van den Grave van *Portland*, en hy kreeg order alle zyne papieren by Sir *William Trumball*, Secretaris van Staat, te laten. Wat redres hy vondt weten wy niet, en wat hy verdiende laten wy den lezer oordelen.

Ter dezer tydt was de stadt te *Providence* zo aanzienlyk geworden, dat zy met den naam van *Nassau* vereerd wierdt, en eer dat het Gouvernement van Mr. *Trott* ten einde liep, waren 'er meer als 160 huizen; zo dat ze zo groot was als de steden van *St. James* en *St. Maryes* in *Marylandt* en *Virginie*.

De have van *Nassau* wierdt voor *Hog-Islandt* gemaakt, 't welk aan Mr. *Trott* behoort. Het loopt parallel met het zelve, vyf mylen in de lengte, leggende *Ooft* en *West*. Aan het inkomen van de have is een bank, over welke geen schip van 800 tonnen passeren kan, maar binnen de bank kunnen de Koninklyke schepen van *Engelandt* veilig leggen.

Ten tyde van Mr. *Trott* was 'er in de Stadt *Nassau* een kerk, en hy begon in 't midden van de zelve een Fort aan te leggen, 't welk met zyn huis een vierkant uitmaakte. Dit Fort was met 28 stukken en eenige halve slangen voorzien.

In 't jaar 1695 dreef het *Winchester* oorlogschip, komende van *Jamaika* in geselschap van andere schepen, tusschen de laagten van *Babama* en *Kaap Florida*, en hadt het ongeluk, van aan strandt op de rotzen, genaamt de *Martiers*, leggende Zuidwaards van die *Kaap*, te vergaan.

Daar is nolt geen oorlogschip aan *Providence* geweest; uitgezonderd dat van *Avery*, zynde een Zeerovers schip, dat daar onder wel gerekent mag worden, want het voerde 46 stukken, en, komende in een tydt, wanneer de Inwoonders in een slegten staat van tegenweer waren, zou het van geen vrucht geweest zyn zich tegen hem aan te kanten. Maar volgens de levens-wyze, die wy van 't volk van *Providence* gehadt hebben, kunnen wy niet denken dat een Zeerover, die zeer ryk was, niet wellekome by hen zou geweest zyn.

Mr. *Trott* heeft den Auteur verzekert, dat 'er in die tydt maar

70 mannen in 't Eilandt waren, zo gezond als ziek, en *Avery* zondt hondert kloeke kerls toen hy hem zag. In zo een geval kon de Gouverneur geen genoegzame tegenweer doen, om het aantasten van die stad door den *Zeerover*, en 't wegnemen van de zelve met geweldt voor te komen, daar hy in tegendeel, als vriendt komende, alles betaalde en wel tot een zeer hohen prys.

Dus zien wy waar in de handel van deze plaats voornamentlyk bestondt, en wie dat'er meest verkeerde. Het was zeer ongelukkig, dat'er alleen maar 70 mannen op dien tydt in 't Eilandt waren, daar weinig te voren en kort daar na twee honderd mannen waren, 't welk het grootste getal was, dat men ooit in de *Bahama Eilanden* heeft kunnen moniteren: Want behalven *Providence* is een bevolking op *Harboer Eilandt* en *Eleuthera*. *Harboer Eilandt* was zo genaamt wegens de even-gelykheit van de haven. Het is twintig uren van *Providence*, en daar staan omtrent twintig huizen. *Eleuthera*, groter, doch heeft zo veel huizen niet. Zomtyds zyn'er twee of drie familien in eenige van de andere Eilanden.

De Inwoonders van deze Eilanden, op verkiezingen van Leden van de vergadering en andere publyke gelegenheden, gaan na *Nassau Providence*, om hunne stemmen te geven. De vergadering bestaat uit twintig leden, die door de Inwoonders van alle de Eilanden, tot dien einde byeen gekomen, verkoren worden; want, de Provincie in geen distrieten verdeelt zynde, hebben zy geen ander middel om hunne Gedeputeerden te verkiezen.

Het Fort, 't welk Mr. *Trott* opbouwde, was in zynen tydt van zo een nuttigheit voor 't Eilandt, dat, alhoewel'er de *Franschen* verscheide malen landden, zy echter geen vrucht van hunne landing hadden, maar de Gouverneur was daar zo kwalyk aan te krygen, om gebrek van manschap, dat de helft van 't volk altydt de wacht op een tydt hadt; en het waken was zo lang en kwam zo dikwils weer, dat de inwoonders schrikkelyk afgemat wierden. Gedurende de tydt van deze Gouverneurs deden de *Franschen* verscheide aanslagen, maar geen een van alle gelukte hen.

Mr. *Trott* bleef in zyn Gouvernement tot het jaar 1697. tegen welke tydt de Lords Eigenaars * *Nicholas Web*, Schiltknaap, tot Gouverneur van de *Bahama Eilanden* benoemden; en Koning *William*, in den Raadt zynde, hadt de goedheit van hunne nominatie voor goed te keuren. Waar aan wy zien kunnen, dat zyn Majesteit goed-keuring toen noodzakelyk goordeelt wierdt.

De Eeden, door de Bills van Handel en Navigatie enz. verordineert, om door de respectieve Gouverneurs van zyn Majesteits Plantagien afgelegd te werden, wierden Mr. *Web* in de Raad-kamer

P p 2

* *Nic. Web*, Schiltknaap, Gouverneur.

mer voorgehouden ; en de zelve afgelegd hebbende , hadt hy de eer om zyn Majesteits handt te kuffen.

Gedurende de tydt van dezen Gouverneur viel niets gedenkwaardigs voor. De Vrede, in *Europa* gelloten , voorkwam de Oorlogen in *Amerika*. Wrakken en Zeerovers waren de eenigste hoop van *Providence*, gevende het landt geen gewallen als *Brafiletto* hout en zout. Te *Xuma* in het Eilandt , wierdt een grote kwantiteit zout gemaakt , het welk de Inwoonders na de *Vaste kust* en andere Eilanden overbrengen.

Carolina, de naaste Colonië aan deze zynde , dryft 't volk van *Providence* daar de meeste handel mede. Het is omtrent een week zeilens na *Carolina*, en tien dagen zeilens wederom, ter zake van de sterke stroom in de Golph van *Florida*. Men zou zich kunnen verwonderen , waarom deze plaats geen genoegzaame voorraadt voor duizend zielen zou kunnen voortbrengen , en boven dat getal zyn 'er noit geweest. Zedert is ons door een Heer, die Gouverneur van *Providence* geweest is, berecht, dat de erweten in zes weken , en het *Indiaansch* koorn in twaalf opkomen.

Toen dit Eilandt in zyn bloeienste staat was, waren 'er 3 of 400 zwarten; en Mr. *Lichtwood* ondernam 'er een zuiker-werk op te zetten, 't welk hy eeniger mate tot volmaaktheit bracht, alzo het Aardryk vruchtbaar, maar slecht van specien is. Hy timmerde een zuiker mole , en andere stonden des zelfs voorbeeldt te volgen, toen de *Franschen* en *Spaanschen* een einde van alle hunne ontwerpen maakten.

Men heeft Walvisschen hier aan strandt dood gevonden , met zaadt over al hunne lichamen verspreid; doch myn Auteur, die op de plaats zelfs geweest is, schryft dat hy noit gehoord heeft, dat eenige van die soort door iemandt gedood zouden zyn, om hunne sterkte en gauwigheit. Zo een Walvisch is verscheide honderd ponden ster. waardig. Zy zyn zeer sterk, en hun ligchaam, 't welk wel eenige vademmen lang, is met zenuwen overdekt.

Vele van de visschen in *Providence* zyn venynig, veroorzakende een grote pyn in de gelederen voor die gene die ze ceten, 't welk een korte tydt duurt; en op 't laatste, met twee of drie dagen, gaat de pyn weg. Van die gene die van dezelve soort, fatsoen, gedaante, kouleur en smaak, zyn eenige vergiftig, en de andere in 't minste niet nadelig; en die het zyn, zyn het alleen voor sommige van het geselschap. De ziekte wierdt noit dodelyk voor de menschen, maar honden en katten sterven 'er wel aan. In menschen, die eens dat ongemak gehad hebben, zo haast zy visch eeten, alhoewel dezelve gezond is, nochtans begint de oude kwaal in hunne lichamen daar door weder op te gisten en doet de smerte weder toenemen.

Mr.

Mr. *Richard Stafford*, daar wy thans verhaal van de *Bermudas Eilanden* gewag van gemaakt hebben, zegt in eenige van zyne Aanmerkingen, die hy aan de *koninglyke maatschappyyen* mede gedeelt heeft: *Vele rare dingen zou men in Nieuw Providence kunnen ontdekken, indien 't volk maar aangemoedigt wierdt.* Het is overvloedig voorzien van verscheidenheit van visschen en van gevogelte, en van verscheide soorten van bomen en andere planten, welker hoedanigheden tot noch toe niet bekend zyn.

Ambregis heeft men hier gevonden, maar niet in grote kwantiteit, en de Inwoonders zyn noit in een zeer bloejenden staat geweest.

De Gouverneurs spraken zo breed, of zy onderkoningen van *Peru* waren geweest; zy zeiden tegen iederéén, dat zy kracht van leven en doot hadden, en konden niet verdragen dat men hen afhankelijk van 't Gouvernement van *Carolina* docht te zyn, alhoewel het 'er iets na gelykt. Want de Eigenaars waren gewoon, als 'er eenig verschil tusschen de Inwoonders van *Providence* en hunnen Gouverneur gerezen was, orders na den Gouverneur van *Carolina* te zenden, om kennis van de zaak te nemen, om hen te bevelen 't geen zy best zouden oordelen.

Hier waren Gerechts-Hoven van alle benamingen, gelyk in *Westmunster-hall*, en de Inwoonders waren zo pleit-ziek, dat geen vlek in *Cornwall* by hen te vergelyken was, 't welk des te meer verwonderens waardig is, om dat zy niet veel hebben om daar over te twisten, noch ook om aan processen te koste te leggen.

Na Mr. *Web* volgde * *Elias Hasket*, Schiltknaap, als Gouverneur van de *Bahama Eilanden*, omtrent het jaar 1700. Hy vondt een ongeregelt volk, en zy waren het te meer, om dat 'er nu in eenige tydt weinig wrakken waren aankomen dryven, en de Zeerovers begonnen hun geldt in andere plaatzen te verteren. Wat dat ook de reden was, de Inwoonders wierden in weinig tyds zo met kwaadheit tegen Mr. *Hasket* ingenomen, dat zy hem by den kop vatten, aan yzere banden leiden en hem wegzonden, op zich nemende om voor hen een Gouverneur te verkiezen. Die keur viel op * *Ellis Lightwood*, Schiltknaap, in wiens tydt de volkplantingen vernielt waren. Want in July 1703. landden daar de *Spanjaarden* en *Franschen* uit *Petit Graves*, overrompelden 't Fort, namen den Gouverneur geyangen, plunderden en mishandelden de *Engelschen*, verbranden de gansche stad *Nassau* met de Kerk, behalven Mr. *Lightwoods* huis, plunderden het Fort, en vernagelden 't geslucht. Zy namen den Gouverneur mede, en omtrent de helft van de zwarten. De rest zalveerde zich in de bosschen. Maar in Octo-

P p 3

ber

* *Elias Hasket*, Schiltknaap, Gouverneur.

ber kwamen zy wederom, en namen de meeste overblyfsels van de Negers mede.

Mr. *Lightwood*, zyne vryheit door uitwisseling of rantzoen te weeg gebracht hebbende, kwam te *Carolina*, en van daar in een schip op avontuur gegaan zynde, heeft men 'er noit iets van gehoord.

De *Engelsche* Inwoonders van de *Babama* vonden na deze tweede inval niet raadzaam hier langer te blyven; zo dat zy vertrokken, eenige na *Carolina*, zommige na *Virginie*, en zommige na *Nieuw-Engelandt*.

Niet te min stelden de Eigenaars aan, * — *Birch* Schiltknaap, om als Gouverneur van *Providence* over te gaan, dewelke, niet gehoord hebbende dat de Inwoonders het Eilandt verlaten hadden, derwaards ging. Maar vindende dat het een Woestyn was, nam hy de mocite niet om zyne Commissie te openen. Hy bleef daar twee of drie maanden, en was genoodzaakt al die tydt in de Bosschen te slapen. Waar na hy te rug kwam, en liet de plaats onbewoont, zo als ze tegenwoordig noch blyft. Maar men is in verwachting, dat, zo haalt als 't Gouvernement van het Eilandt vast gestelt zal zyn, en dat men middelen van tegenweer in 't werk stelt, de wrakken en andere voordelen 't volk wel zullen aanporren, om zich weer voor de derde maal neer te zetten.

Daar is nu een Ontwerp gaande, in welk voor Mr. *John Graves*, een van *Bulkley* vervolgers, sterk gefolliciteert wordt, om de Nominatie van Gouverneur uit handen van de Eigenaars te krygen. Wy zullen met der tydt zien of hare Majesteit die wel zal willen aannemen; en of *Graves* zo, als hy in verwachting is, de eerste Gouverneur zal zyn, na zo een verandering in deze Constitutie.

De tegenwoordige Eigenaars zyn,
William Lord Craven, Palatyn van het Eilandt van *Providence*, &c.

Henry, Hertog van *Beaufort*.

William, Lord *Berkley*.

John, Lord *Cartaret*.

De Eerzame *Maurice Ashley*, Schiltknaap.

Sir *John Colliton*, Baronet.

* — *Birch*, Schiltknaap, Gouverneur.

HISTORIE
VAN DE
BERMUDAS
OF
ZOMER EILANDEN
VERVATTENDE

*Een verbaal van hare Ontdekking, bevolking, Aanwafsch.
en tegenwoordigen Staat van de Colonie. Eene befchryving
van 't Landt, Klimaat, Aardryk, Gewaffen enz.*

Het eerste gewag, dat wy vinden dat *Engelfche* Auteu-
ren elders van deze Eilanden gemaakt hebben, is in
Capitein *Lancafters* reize, om ontdekkingen in *Ooft-indië*
te doen, in 't jaar 1593. De Capitein zondt eenen *Hen-*
ry May uit *Hispaniola* naar *Engelandt*, hebbende voor
zich paffagie verkregen aan boordt van een *Fransch* fchip, door Mr.
de Barbotiere gecommandeerd, de welke aan strandt op 't eilandt
gedreven wierdt, gemeenlyk genaamd *Bermudas*, en deze was de
eerfte van onze landslieden die 'er geweest is.

Belangende de eerste inwoonders, is het wel waarschynlyk, dat
'er geen voor de *Engelfchen* daar geweest zyn, alzo het zo verre van
de vafte kuft van *Amerika* legt, dat de *Indianen* geen ervarenheit genoeg
van de fcheepvaart hadden om het aan te doen.

Oviedas fchryft, dat hy by de *Bermudas* geweest is, en dat hy
van gedachten was om zominige varkens, om voort te telen, aan
landt te zetten; doch hy wierdt daar van daan door een storm ver-
dreven, zynde stort-regens, blixem en donder zeer veel onder-
worpen.

De naam van *Bermudas* zegt men dat haar gegeven is door *John*
Bermudas, een *Spanjaard*, die het op zyne reize naar de *Spaansche West-*
Indië

Indië ontdekte, en verscheide jaren, voor dat Mr. *May* daar aan strandt gedreven wierdt; doch wy lezen niet, dat hy in eenige van de zelve landde, hoewel het zeker is, dat de *Spanjaarden* aan landt geweest zyn, niet willens, maar door schipbreuk daar toe gedreven. Alzo men in 't water onder de rotzen verscheide wrakken van schepen gevonden heeft, die men ligtelyk kon onderscheiden, dat zommige *Spaansche*, zommige *Hollandsche*, zommige *Portugeesche* en zommige *Fransche* waren; en in 't jaar 1572. gaf de Koning *Philippus* het tot een geschenk aan eenen *Ferd. Camelo*, die nooit bezit daar van genomen heeft.

Mr. *May*, hier met zyn schip gebleven zynde, haalde, na dat hy met zyn geselschap een weinig op een van de grootste van deze Eilanden, nu den naam hebbende van *St. George*, vertoeft hadt, zo veel van 't wrak van hun schip by malkander, als 'er van te vinden was, en maakten daar van, neffens het Cederhout dat ze in de bosschen hakten, een schip, om te zien wat zy 'er van bergen konden, en van de overblyffels een nieuw schip, en na verscheide gevallen kwamen zy in de haven van *Europa*, daar ze te doen hadden.

Dit verhaal van *May* van deze Eilanden maakte, dat men 'er veel van sprak; en Sir *George Sommers* en Sir *Thomas Gates*, het eigene nood-lot daar in 't jaar 1609. over komende, deedt dat verhaal herleven. Evenwel dacht het niemandt raadzaam te wagen om derwaards te gaan, als na eene tweede landing van Sir *George*, die zich daar wat ophieldt.

Wy hebben van de schipbreuk van Sir *George* op deze Eilanden gesproken, alwaar twee vrouw-lieden, die passasiers waren, verlosten, de eene van een jongen zone, die *Bermudas* gedoopt, en de andere van eene dochter, die *Bermuda* genaamd wierdt. Wy hebben vermeld, hoe hy en zyne medegezellen daar af kwamen, in de Historie van *Virginie*, daar zyne reis na toe lag. Wy hebben ook vermeld, hoe hy herwaards door den Lord *de la Ware* gezonden wierdt, om voorraadt voor die van *Virginie* te halen, alzo de *Bermudas* overvloedt van varkens en tortelduiven hadden Sir. *George* miste de kust, en deedt aan dat van *Sagadahoc* in *Norembegua*, daar hy versh water en voorraadt innam, en ging voort met het opzoeken van deze aangename en vruchtbare eilanden. Eindelyk vondt hy de zelve, en, zeer afgemat zynde wegens de ongemakken van de zee, die hy hadt moeten uitstaan, boven 't geen zyn grote ouderdom, zynde ver over de zestig jaren oud, kon verdragen, stierf, zo haast als hy aan landt kwam.

Het is opmerkelyk dat aan het schip, daar hy mede over kwam, geen yzer was, uitgezonderd een bout die in de kist zat, en al hun hout en planken waren van Ceder-hout.

Deze

Deze Eilanden zyn naar hem *Zomer-Eilanden* genaamd; de welke de *Engelsche* Zee-lieden, die gemeenlyk de termen en namen van plaatsen verkeerdelyk uitspreken of schryven, *Summer Islands* noemen. Een naam dien ze wel waard zyn, ten opzichte van hare aangenaamheit en vruchtbaarheid.

Sir *George* beval zyn volk met zwarte varkens naar *Virginie* tot onderstandt van die Colonie te keren, maar zy namen een ander besluit nazyne doot, en, hun Ceder-schip met zodanigen voorraadt verziende als zy hadden, zeilden zy naar *Engelandt*, alwaar zy aan *White-Church* in *Dorsetshire* aankwamen, hebbende 't lyk van Sir *George Sommers* aan boordt, en alleen 't hert en de ingewanden aan de *Bermudas* gelaten, daar Capit. *Butler* twaalf jaren daar na een Fransch gedenk-teken voor de zelve liet oprechten.

Op hunne wederkomst deden deze personen zo een verslag van 't landt aan de Maatschappy van *Virginie*, dat zy het wel de moeite waard achtten om eene Correspondentie tusschen *Engelandt* en het zelve vast te stellen. In gevolge van dien verkochten zy deze eilanden aan 120 personen van de zelve Maatschappy, die een *Charter* van Koning *Jacobus* verkregen, waar door zy eigenaars van het zelve wierden.

Wy moeten niet nalaten het volgende deel van deze Historie aan te halen, hoewel het eenigzins naar een Roman gelykt; doch, zederdt wy gevonden hebben, dat het als eene waarheit bygebragt wordt, denken wy het raadzaam den Lezer zelf daar van te laten oordelen, zonder zich alleen op onze gevoelens te betrouwen.

Men zegt, dat, wanneer Sir *George Sommers* eerst hier was gekomen, twee van zyn volk achtergebleven waren. Deze, eenige misdaden begaan hebbende, waar over men hen ter doot zou gebragt hebben, indien zy waren mede gegaan, vlieden in de bosschen, en wilden hem tot *Virginie* niet versellen. Zy waren noch hier toen Sir *George* wederkeerde, en zederdt zyn vertrek hadden zy zich met de gewassen van het landt beholpen, zo als die uit de natuur voortkomen. Zy hadden voor zich eene hut gebouwd, en bezit van 's *George* Eilandt genomen.

Deze twee mannen, welker namen waren *Christoffel Carter* en *Edward Waters*, bleven na het tweede vertrek van Sir *George*; en zy bepraatten eenen *Edward Chard*, die laatst overkwam, om by hen te blyven. Nu waren *Carter*, *Waters* en *Chard* alleen heren van 't landt; maar, gelyk de Koningen van de wereldt, kregen zy haast kwestie onder malkander. *Chard* en *Waters* kwamen tot een byzonder gevecht, maar *Carter*, hoewel hy hen haatte, geen zin echter hebbende om alleen te blyven, kwam zulx voor, met te dreigen, dat hy zich tegen den geen verklaren zou, die het eerst van leder trok. Op 't laatst, de noodt maakte hen goede vrienden, en zy spanden

zamen om ontdekkingen te doen ; in een van welke expeditien zy 't grootste stuk *Ambregis* tusschen de rotzen vonden, dat 'er ooit in eenen klomp gezien was, wegende tachtig ponden, behalven andere kleiner stukken. Deze schat maakte hen byna uitzinnig. De waarde van dien bragt hunne hoofden op hol ; zy wierden krank-zinnig als zy 'er om dachten, en zy, om de gelegenheit te hebben van zich daar van te kunnen bedienen, besloten een zo wanhopigen aanslag uit te voeren, als 'er iemandt in de uiterste noodt zou hebben kunnen verzinnen, 't welk was een boot tetimmeren, zo goed als zy konden, en naar *Virginie*, of het *Nieuw-gevonden landt*, te zeilen, zo als weder of windt het toelaten zou. Maar eer zy hun buitensporig ontwerp werkstellig konden maken, kwam 'er een schip uit *Engelandt* ; want Capit. *Marthrew Sommers*, broeder van Sir *George*, hadt beloofd by hen te komen, of een schip tot hunnen onderstandt te zenden, zonder het welke zy voor of na aldaar niet zouden gebleven hebben. Het schip, dat zy van strandt ontdekten, was de *Ploeg*, 't welk 60 personen met zich voerde, door de *Nieuwe Bermudas Maatschappy* afgezonden om eene volk-planting te maken, over welke zy zekeren Mr. *Rich Moor* als Gouverneur aanstelden, de welke een eerlyk en vernuftig man was. Hy verkoos eene vlakke in St. *George* Eilandt om zich daar neder te zetten, en daar timmerde hy zelf eerst een huis, of liever eene hut ; want het gebouw bestondt alleen uit *Palmeto*-bladeren ; evenwel maakte hy het groot' genoeg voor zich, zyne vrouwe en familie, en, de rest van de Avanturiers des zelfs voorbeeldt volgende, wierdt het een soort van eene stadt, die met der tydt van eene merkelyke grote wierdt, en is nu St. *George*-stadt, eene van de sterkste en best be-timmerde van alle onze *Amerikaansche* volkplantingen, want de huizen zyn van Ceder-hout, en al de Forten van gehouwe stenen.

Mr. *Moor* was een man van geringe afkomst, en maar een timmerman ; doch een goed Architect en Ingenieur, maar quam 'er, in 't begin van de *Colonië*, om het ampt, dat hy hadt, te bekleeden, als een onervaren Edelman geweest zou zyn. Hy bragt zynen meesten tydt door in het fortificeren van 't Eilandt, en zette met allen mogelyken yver en bekwaamheit het werk van de plantagie voort. Hy maakte eene aftekening van de stadt, zo als die tegenwoordig is. Hy leerde het volk den wapen-handelen de krygsoeffeningen ; timmerde 9 of 10 Forten, en voorzag de zelve met krygs-voorraadt. Hy bouwde ook eene Kerk van Ceder-hout, de welke door storm nedergeslagen zynde, zo liet hy eene andere van *Palmeto*-bladeren opstaan op eene plaats, daar meer beschutting voor onweder was.

In

* 1612. Mr. *Rich Moor* Gouverneur.

In het eerste jaar van zyn Gouvernement kwam 'er een ander schip met onderstandt van voorraadt en dertig passagiers. In dien tydt vondt hy den buit van *Ambregis*, dien *Carter*, *Waters* en *Chard* verborgen hadden; also een van hen het naderhandt oopenbaarde, het welk de Gouverneur tot zich nam, als aan de Eigenaars behorende? Hy zondt een derde deel aan de Maatschappy naar *Londen*, met het schip dat het onderstandt overgebracht hadt, en de rest in de zelve proportie, by de eerste gelegenheit die 'er voorkwam, het welk aan de ondernemers zulke aanmoediging gaf, dat zy voortvoeren met hen de vorige provisie, voorraadt en meer volk toe te zenden, tot dat zy in staat geraakt waren om zich zelf door hunne eigene sterkte en plantagien te kunnen verweren en maintainen.

Mr. *Moor* zondt zeer goede waren naar huis, bestaande in *Ambregis*, *Drogeryen*, *Ceder-hout*, *Tabak* en de gewassen van deze Eilanden.

In het derde jaar van zyn Gouvernement lieten de Spanjaarden zich op de Kusten zien, met voornemen om hen daar van daan te verdryven; doch vindende dat zy beter in staat waren om hen te ontfangen dan zy zich ingebeeld hadden, vervolgden zy hunen weg, na dat de *Engelschen* twee schoten op hen gedaan hadden; hoewel zy, indien zy toen een aanval gedaan hadden, naar allen schyn de Volk-planting geruineerd zouden hebben, also 'er aan bus-kruidt zo een gebrek was, dat 'er niet een vaatje in *St. George* te vinden was, also ze niet het wild-schieten het meeste van hunnen voorraadt verbruikt hadden.

Het was ook ten tyde van dezen Gouverneur, dat de beruchte Rotte-plaag in de *Bermudas* begon, de welke vyf jaren duurde. Zy wierden daar gebragt door de schepen, en vermenigvuldigden zo ongelooftlyk aan landt, dat men nauwlyx zo een getal ooit in de wereldt gezien heeft. Zy hadden nesten in ieder boom, en de gansche grondt was van hen overdekt. Zy aten de vruchten op, als ook de bomen daar ze in nestelden. Zy verslonden al het koren zo binnen als buiten 's huis, en geen katten, honden, vallen of vergift konden iets bybrengen om 't landt van dat ongedierte te zuiveren. Zy zwermden niet alleen in 't Eilandt van *St. George*, maar ook in vele andere daar zy overzwommen, en overal vernielden wat hen voorkwam. Op 't laatste verdwenen ze in oogeblik, en verdwenen zo wonderbaarlyk als ze gekomen waren.

Het is aanmerkens-waardig, dat men gedurende deze rotte-plaag een groot getal raven in 't Eilandt zag, die men 'er voor of na niet gezien heeft.

Toen de drie jaren van het Gouvernement van Mr. *Moor* verlopen

waren, wierdt * Capt. *Daniel Tucker* overgezonden om hem op te volgen.

Deze Heer moedigde de verbetering van den land-bouw zeer aan, het planten van tabak, en spande alles aan dat maar tot welwezen van de Colonië kon strekken, die hy in een bloeienden staat zag eer hy ze verliet.

Het grootste gedeelte van de huizen, die van *Palmeto*-bladeren gemaakt waren, wierden afgebroken, en andere van steen wierden in de plaats gezet. Men plantte verscheide vrucht-bomen, men zuiverde velden en bosschen, en men stelde eene reguliere wyze van Regering aan. Doch de strengheit van des zelfs Krygs-tucht viel zommige ongebonde personen zo lastig, dat vyf van hen, om uit zyne handen te geraken, een zo wanhopig voornemen werkstellig maakten, als *Waters* en zyne makkers gedaan hadden om uit het Eilandt te ontkomen. Zy wisten, dat de Gouverneur hen geen verlof zou geven om te vertrekken, en daarom verzonnen zy deze list om daar toe te komen. Horende dat Capt. *Tucker* zeer begerig was om in zee uit visschen te gaan; doch dat hy zulx niet dorst onderstaan, om dat verscheide visschers-boten door kwaad weder afgedreven waren, en 't volk verongelukt was, sloegen zy hem voor een boot van 2 of 3 tonnen voor hem te timmeren, met eene dek, en zo toegetakeld, dat ze alle stormen zouden kunnen uitstaan. De Gouverneur zulx ingewilligd hebbende, gingen zy aan 't timmeren in eene byzondere plaats, voorwendende dat die bekwaam voor hunne timmeragie en tot het laten af lopen van de boot was. Zy voltooiden het eerder dan men verwacht hadt, en de Gouverneur zondt volk om de boot af te halen, zynde van voornemen om daar mede aan boordt van 't schip te gaan, 't welk hy naar *Engelandt* afvaardigde. Wanneer zyn volk daar kwam, was 'er noch boot noch timmer-lieden te vinden. Al wat zy van hen konden horen was, dat, de boot de nacht te voren voltooid zynde, die gene, die ze getimmerd hadden, met de zelve in zee gestoken waren om eene proef te nemen hoe dat het zeilen zou. Op 't laatst vonden zy uit eenige brieven, die zy achter gelaten hadden, dat zy naar *Engelandt* gegaan waren, en hun wedervaren en avontuur is ons op de volgende wyze verhaald. Zy leenden een Compas van een nabuur, op 't eene of 't andere voorwendfel, en gingen aan boordt van een schip dat naar *Engelandt* zeilree lag, alwaar zy met de matrozen tegen proviant verruilden eenige dingen, die zy aan boordt hadden. Een van hen zeide tegen de zee-lieden in 't heengaan, *dat, hoewel hen verboden was met hen te gaan, zy echter hoopten eerder dan zy in Engelandt te zyn.* Waar op de Schipper van 't schip lachte,

* Capt. *Dan. Tucker*, Gouverneur.

lachte, en deze zorgeloze Avanturiers gingen onder zeil met schoon weder en windt, dat een en twintig dagen duurde. Daar na wierden zy van een hevigen storm gedurende twee etmalen belopen, die hen in de uiterste verlegenheit bragt, en noodzaakte om het voor den windt te laten aflopen, en hen een weinig buiten cours West-waards aandreef; doch, de windt weder goed waaiende, en tien dagen zo blyvende, vervolgden zy hunne reis met vrolykheit. In dien tydt ontmoetten zy een *Franschen* Kaper, daar zy aan boordt gingen om eenig onderftandt te verzoeken; maar, in plaats van hen te helpen, beroofde hy hen van 't weinige dat zy noch hadden. Hy ontnam hen alle hunne instrumenten van navigatie, en liet hen zo dryven. In dezen ellendigen staat zeilden zy weg, wordende dagelyx hoe langer hoe zwakker. Hun meeste voorraadt was opgeraakt, brand-hout was 'er niet meer, geen droppel versch water overig, en geen voedsel voor meer dan eenen dag, wanneer zy eindelyk op 't zelve oogenblik, op welk zy geen anderen staat maakten dan van te zullen vergaan, een landt tot hunne on-uitsprekelyke vreugde zagen. Dit landt was *Irelandt*, daar zy in 't Graaffchap van *Cork* aan landt traden, en wierden treffelyk door den Graaf van *Thomond* onthaald, wien zy hunne reis verhaalden, die 42 dagen geduurd hadt.

De personen waren *Mr. James Barker*, een Edelman, *Richard Sanders*, de uitvinder van dien aanslag, *William Goodwin*, scheeps-timmerman, en opziender van die gene die de boot getimmerd hadden, *Thomas Barker* een wit-werker, en *Henry Puet*, een matroos, welker onderneming zo stout was, dat hunne namen by de nakomelingen in gedachten zullen blyven.

Capt. *Tucker* stondt in 't jaar 1619. aan Capt. *Butler* *, die daar tot dien tydt met vier goede schepen aankwam, zyn Gouvernement af, in welke schepen hy ten minste 500 passagiers overbragt, en dewyl 'er reeds zo veel *Engelsche* in 't Eilandt waren, begon de Colonië in een aanzienlyken staat te geraken; en te meer, dewyl de *Engelschen* geen een zo talryke Colonië in *Amerika* hadden, noch eenig andere, uitgezonderd die van *Virginie* en eene kleine Volkplanting in *Nieuw-Engelandt*.

Capt. *Butler*, zo als gezegd is geweest, rechte een schoon gedenk-teken aan de overblyffelen van *Sir George Sommers* op, die in het Eilandt gebleven waren, de zelve in de Kerk van *Sir George Town* byzettende, met een opschrift in *Engelsche* verzen, zo *Parbarisch* als de plaats daar hy toen Gouverneur over was.

Hy verdeelde de Eilanden in districten, en het Gouvernement wierdt door den Gouverneur, Raadt en Vergadering aangesteld, daar

Qq 3

zulk

* 1619 Capt. *Butler* Gouverneur.

zulk te voren alleen door den Gouverneur en Raadt gedaan wierdt. De Wetten van het landt wierden ook zo gelykformig met die van *Engelandt* gemaakt, als de omftandigheden en gelegenheit van het landt het toelieten, zo als in alle de Coloniën van *Amerika* gedaan is.

Toen de drie jaren van het Gouvernement van Capt. *Bulter* ten einde waren, zonden de eigenaars- eenen * Mr. *Bernard* over, om des zelfs plaats te bekleden.

Deze Heer kon de land-lucht niet verdragen, als des zelfs Voorzaten, want in minder dan zes weken na zyne aankomst ftierf hy, en de Raadt verkoos ** Mr. *Harrifon*, om tot de aankomst van een nieuwen Gouverneur, of nieuwe orders uit *Engelandt*, Prefident te zyn.

De Colonië was zo bevolkt, dat men de zelve gedurende de Voorzitterfchap van dezen Heer, op drie duizend *Engelfchen* rekenen kon; en hare zaken waren zo voorfpoedig, dat ze op zyn minft tien Forten hadden, die met vyftig ftukken canon beplant waren.

Wy hebben zo weinig ommeegang met deze Eilanden gehad, en zo weinig berecht daar van gekregen, dat wy ons niet fterk kunnen maken om de Succelfie van 't Gouvernement te vervolgen, noch ook om een wydlopieg verhaal te doen van de gefchiedeniffen, die onder hun Gouvernement voorgevallen zyn. Het is waar, dat 'er niet veel geweest zyn; en indien ons berecht het beffe geweest is dat men heeft kunnen krygen, weten wy genoeg van de *Bermudas* Eilanden om zeer wel voldaan te zyn, alzo 'er niet veel meer van gezegd kan worden.

De aanzienlykfte perfoon die ooit deze Eilanden bezocht heeft, was zekere *Edm. Waller*, Schiltknaap, een Eigenaar van de zelve, een van de braafte mannen en fchrandertfte geelften die 'er in de Hoven van Koning *Karel* den Iften, en Koning *Karel* den Ilden geweest zyn, en een van die genen, aan wien het Mr. *Dryden* bekent de overkoming van zyne gevallen verfchuld te zyn.

Deze Edelman, zynde een man van fortuin en van verftand, was tot een lidt van het *Lange Parlement* verkoren, en in 't eerft viel hy tot de party over, die tegen den Koning was, hoewel hy naderhandt in de zamenzwering tegen 't Parlement kwam, waar over Mr. *Chaloner* en M. *Tompkins* ter doot gebragt wierden; maar Mr. *Waller* kwam 'er van voor eene boete van tien duizend ponden en een baniffement: waar na hy naar de *Bermudas Eilanden* ging, alwaar hy zich eenigen tyd ophieldt, en van daar naar *Vrankryk* over-

* *Bernard* Gouverneur, 1622.

** *Harrifon* Prefident.

overvoer. Toen *Olivier Cromwell* de overhandt kreeg, keerde Mr. *Wallis* naar *Engelandt*.

Gedurende zyne tegenwoordigheid in dit landt hebben de *Bermudas* de eere gehad van door eenen van de deffigste Poëten, die ooit de *Engelsche* Taal verrykt heeft, bezongen te worden, het welk eene eer is, die zich geen van de andere Eilanden, of eenig gedeelte van de *Amerikaansche* vaste kust, kan aanmatigen.

De inwoonders van dit Eilandt zyn nooit grote handelaars geweest. Zy vergenoegden zich met het geen zy van het aardryk tot hun onderhoudt konden trekken, en zy vonden genoeg, zo tot hun voedsel als vermaak.

De gezonde lucht nodigde verscheide personen van andere plaatsen om derwaards te gaan, en daar door rekent men, dat 'er over omtrent 20 of 30 jaren acht of tien duizend zielen geweest zyn van *Engelsche* afkomst. Of nu dat getal zederdt verminderd is kunnen wy niet zeggen, maar wy geloven eerder, dat het meer af dan toegenomen zal zyn.

Het Gouvernement zondt onder de Regering van Koning *William* een trouwhertig Addres over, gelyk ook de *Associatie*, die door den Gouverneur, Raadt, Vergadering en voornaamste Inwoonders getekend wierdt; de welke Sir *William Trumball*, toen Secretaris van Staat, den 15. February 1696. aan zyn Majesteit overleverde.

Twee jaren daar na geliefde het den Koning, *Samuel Day*, Schiltknaap, tot Gouverneur van deze Eilanden aan te stellen. Hy ging aan boord van het Oorlogschip *Maidstone*, in de maan van Mei, en kwam in July te *St. George*. In den tydt van twee jaren wierdt hy of herroepen, of stierf in zyn Gouvernement, want in 't jaar 1700. wierdt Capt. *Beauet* Gouverneur van zyn Majesteits *Bermudas*- of *Zomer-Eilanden*, waar van wy weinig meer te zeggen hebben; uitgenomen wat tot de Geographische of natuurlyke beschryving van dien betrekkelijk is: daarom gaan wy tot de zelve over, hopen de daar door 't geen goed te maken, waar omtrent wy in deze Historie te kort mogen gekomen zyn.

Komende nu tot de Geographische beschryving van deze Eilanden en tot het overige gedeelte van ons verhaal, dien aangaande, vinden wy haar getal zo groot, dat het meeste gedeelte daar van geen naam heeft. Zy zyn zo klein, dat zy den zelve niet waardig zyn. Zommige Schryvers zeggen dat 'er 300 zyn; andere 400, en andere 500; maar om niet vast te bepalen 't geen tot aan ons met zo veel onzekerheit gekomen is, zullen wy alleen durven vast stellen, dat 'er boven de 400 zyn, om dat het grootste gedeelte van de Schryvers, die 'er eenig gewag van maken, daar in overeen komen.

Zy

* Zy leggen eenige honderd uren van wat landt dat het ook is; het allernaafte aan de *Vaste kyst*, 't welk is *Kaap Hattoras* in *Carolina*, zynde 300 uren daar van daan; het Eilandt van *Hispaniola* 400, *Madera* 1000, en *Engelandt* 1600 uren; leggende tusschen 32 en 33 graden Noorder breedte.

Het achtste gedeelte van de zelve is onbevolkt, en alle, behalven de Eilanden van Sir *George*, Sir *David* en *Cooper*, hebben maar alleen weinig huizen, boven en beneden verspreid. Zy maken te zamen de figuur van een wassenden maan, en zyn binnen den omtrek van 6 of 7 uren op 't meeste. Geen van allen is van eene merkelyke grote, doch eenige zyn veel groter dan andere, en na dat het Ty en de zee gedurig daar over spoelt, heeft een en de zelve verscheide groote.

Het voornaamste of grootste Eilandt van alle is genaamd *St. George*, en is omtrent 16 mylen in de lengte van E. N. E. tot W. S. W. Het is geen uur gaans op de breedste plaats; maar rondom is het door de natuur gefortificeerd, de rotzen zich overal een groot stuk in zee uitbreidende. By welke natuurlyke sterkte, inzonderheit Oost-waards aan, daar 't Eilandt het meest bloot legt, de Inwoonders die van Forten, Batteryen, Borst-weringen en Linien gevoegd hebben; en het Canon van de Forten en Batteryen is zodanig geelicht, dat het alle Canalen en uitstrekken in zee beheerscht.

Daar zyn niet meer dan twee plaatzen, daar de schepen veilig kunnen inkomen, en 't het is niet gemakkelyk voor iemandt die plaatzen te vinden. De klippen zyn zo menigvuldig, en dier voegen gelegen, waar van zommige t'eenemaal niet te vinden zyn, dat zonder een goed lootsman aan boordt te hebben een schip van tien of twaalf tonnen den weg niet zal vinden om in deze haven te komen, maar als men het eens weet, kunnen de allerkloekste schepen wel inkomen. Deze twee havens zyn zodanig gefortificeerd dat, indien een vyandt daar voor lag, men den zelve gemakkelyk daar uit zou kunnen houden.

Op demeeeste plaatsen kan men de klippen by laag water zien. Het ebt en vloeit 'er niet boven de vyf voeten. Het strandt zelf is een klip voor het grootste gedeelte, en 't zou onmogelyk zyn een Eilandt uit te vinden, dat beter dan dit door klippen bewaard is. Waarlyk zy zyn alle zodanig daar mede omcingeld, dat ze, als met een spoedigen ondergang, schynen alle schepen te dreigen, die zich verftouten om op die kyst te komen; en zo veel hebben daar op schip-breuk geleden, dat de *Spanjaarden* haar den naam van *Los Diabolos*, of *Duivels Eilanden*, gegeven hebben, alzo ze voor hen zo wel als alle andere volkeren fataal geweest zyn.

De

* Van *Spanje* 1000 uren; van *Londen*, 1100 van *Rearock*, 500 Del.

De Stadt *St. George* staat aan het einde van de have van den zelve naam, hebbende 6 of 7 Forten en batterijen, als *Kings Castle*, *Charles Forts*, *Pembrook Fort*, *Cavendish Fort*, *Davyes Fort*, *Warwick Fort* en *Sandys Fort* met over de 70 stukken kanon beplant, en zy zyn zodanig geschikt, dat men ze alle aanvoeren kan om op de schepen te spelen, eer dat die binnen kunnen lopen.

In deze stad is eene schone Kerk met eene deffige Bockery, die de Inwoonders verschuldigd zyn aan Dr. *Thomas Bray*, de Patroon van de *Amerikaansche* Letterkunde. Daar staan by de duizend huizen; en is zeer fraai bebouwd, hebbende een Stadhuis, waar in de Gouverneur, de Raadt en de Vergadering byeen komen.

Behalven de Stadt en de verdeling van *Sr. George* zyn 'er acht wyken; namentlyk die van *Hamilton*, *Smiths*, *Devonshire*, *Pembrook*, *Pagets*, *Warwick*, *Southampton* en *Sandy*; van welke *Devonshire* in het Noorden, en *Southampton* in 't Zuiden Parochien zyn. Zy hebben daar eene Kerk en eene byzondere Bockery. In het gansche Eilandt zyn Plantagien van Oranje- en Moerbeie-bomen, en andere gewassen van het landt, die het van een schoon vooruitzicht maken.

Daar is eene have in de wyk of distrikt van *Southampton*, de welke ook genaamd wordt *Southampton*, en andere havens als de *Great Sound*, *Harrington's Inlet*, *Hamilton's distrikt*, *Paget's Port*, in *Paget's distrikt*, en andere.

Daar zyn Parochie-Kerken in eenige van de kleinder Eilanden, en alle Inwoonders zyn onder het een of het andere van de acht wyken verdeeld.

Wat aangaat het Klimaat, het wierdt over tachtig jaren voor een van de gezondste Gewesten van de Wereldt gehouden, en men was gewoon de zieken uit de Zuiker-Eilanden in *Amerika* derwaards over te brengen, gelyk men die van de Noordelyke gewesten van *Vrankryk* naar *Montpellier*, om de luchts wille, brengt. Doch zedert twintig jaren zyn daar schrikkelijke Orkanen geweest, die de lucht zodanig besmet hebben, dat de *Barmudas Eilanden* haar aandeel van ziekte gehad hebben, zo wel als de *Antilles* en de *Charibbees*. Niettemin blyft de gedaante van den Hemel, de helderheit en schoonheit noch de zelve. Het weder is in 't algemeen schoon en aangenaam, en de lucht getempererd en frisch.

Hier is eene soort van eene gedurige Lente, en hoewel de bomen hunne oude bladen afleggen, krygen zy gestadig ter zelve tydt nieuwe in de plaats. De Vogelen telen voort 't gansche jaar door, of te minste in de meeste maanden, en het landt is insgelyx vruchtbaar en betoverend, doch niet zo veel meer verrukkender en vruchtbarer dan *Engelandt*, dat daar door de menschen, die hier

kunnen blyven wonen, verlokt zouden worden om zich derwaards te vervoegen.

Het is waar, dat de donder en blixem hier zeer vreesfelyk zyn, zynde de klippen dikmaals door de laatste van een gespleten. De stormen komen op met ieder nieuwe maan; en men heeft inzonderheit aangemerkt, dat, wanneer men een Cirkel om de Maan ziet, daar zekerlyk een vreesfelyk Tempeest op volgen zal. Deze Cirkels zyn daar groter dan elders, en de stormen zyn vreesfelyker. De Noordelyke en N. W. winden regeren het meest, en, wanneer die waaien, wierdt het van Zomer Winter. Het regent 'er niet veel, maar sterck, en als dan wierdt de lucht op eene vreesfelyke wyze verdonkerd. Zelf ziet men daar sneeuwen. Het aardryk van het Eilandt St. George en de andere Eilanden is van verscheide kouleuren en getempertheit; de bruine aarde is de beste, de wit-achtige, die gelyk zandt is, komt daaraan, en de rode, die naar klei gelykt, is de slijmste. Twee of drie voeten onder den grondt legt een bestaanlyk wit ligchaam, die de Inwoonders de klip noemen, doch met zeer weing reden, want het is zo zacht als kryt, en porcus of met kleine gaatjes bezet gelyk een pruim steen. Deze gaatjes bevatten eene menigte water, en voor zo verre het eeneklip is, maken de bomen hunne wortelen daar in vast, en trekken hun voedsel-zap daar uit. Men vindt 'er dikwils klei onder, en de hardste soort van deze klippen vindt men onder de rode aarde. In deze is weinig of geen water en het legt in den grondt in 't vierkant, gelyk dikke blauwe stenen boven op malkander.

In deze Eilanden vindt men seiden eenig versck water. Het geen zy 'er hebben komt door de kleine openingen van de blauwe steen of klip, waar in zo veel zultige beeldjes zyn, als in dat, 't welk uit zee komt, na dat het door het zandt getrokken is. Deze twee soorten van water zyn al dat ze hebben, uitgezonderd regen-water dat men in de regen-bakken opvangt. Beide de andere soorten zyn een weinig brak.

De *Engelschen* hebben verscheide wallen vier of vyf schreden van de zee' gegraven, die daar mede correspondeerden, en ebden en vloeiden gelyk de zee doet; evenwel was het water zo versck als 't geen verder landwaards gehaald was.

Het aardryk is zeer vruchtbaar, en levert twee oogsten uit in een jaar; want, dat zy in *Maart* zaien, zamelen zy in *July*; en in *December*, 't geen zy in *August* gezaaid hebben; en het voornaamste gewas van het landt is *Mais* of *Indiaansch Koorn*, het algemeen graan van *Amerika*, 't welk het voornaamste onderhoudt van het volk is.

Hunne velden leveren overvloedt van andere Planten uit, gelyk
Tabak,

Tabak, maar van geen goede soort en gevoeglyk van weinig voordeel voor de Inwoonders. Zy hebben de meeste soorten van andere Planten, die in 't byzonder in de *West-Indië* behoren, en die gene, die 'er uit *Europa* gebragt en aldaar voortgekweekt zyn, komen tot volmaaktheit. Zy hebben ook het vergift kruidt, 't welk is gelyk *Engelsch* klim-op, en het aanraken van dien ver- veroorzaakteene pyn en gezwel op staande voet, doch het gaat weder over, gelyk als het zo genaamde *Roodheit*, 't zap van welke wortel een sterk braak-middel is. De zo genaamde *Sea Feather* groeit op de klippen op den grondt van de zee, gelyk een wyn- gaards blad, maar kloeker met aderen, van een bleek rood. Uit- gezonderd het vergiftige kruidt, is 'er geen venynig ding in deze Eilanden, noch onder de dieren, noch plant-gewassen, en zo 'er eenig senynig beest gebragt wordt, zal het niet in 't leven bly- ven. Men heeft 'er eenige hagedissen gezien, eer de wilde katten, die ten tyde van de Rotte-plaag voortkwamen, de zelve verniel- den. Maar deze hagedissen hadden geen senyn by zich. Hare Spin- ne-koppen hebben ook geen vergift, hoewel zy kloeker zyn. Wy zullen gelegenheit hebben om in dit Hoofdstuk breder daar van te spreken. Hare velden nu overlopen hebbende gaan wy nu hare Wouden doorzoeken, alwaar wy voor eerst de heerlykheit van ouds *Libanus* vinden.

De Ceder is een schoner boom dan 'er een van die soort in de andere gewesten van *Amerika* gevonden wordt. Hy is harder en duurzamer, kunnende het uiterste nat en droog weder verdu- ren zo wel als een Eike-boom, en men heeft bevonden, dat het een uitstekent timmerhout voor schepen is, en de beste sloepen, brigantynen en diergelyke schepen van alle de *West-Indië* wer- den in de *Bermudas* getimmerd, als zynde bekwaamer tot ge- bruik en om te zeilen.

Deze bomen, als *Palmeto*, *Peper*-bomen, dragende eene vrucht gelyk de *Lauwer-bomen*, *Olyf-bomen*, *Moerbeie-bomen* en vele andere, daar de *Engelschen* geen naam toe weten, zyn de natuurlyke gewassen van het Eilandt.

Haar *Palm-boom* is een soort van wilde Palm, gelykende in alles naar de rechte Indiaansche Palm, uitgenomen de vrucht, die zwart en rond is, gelyk eene zwarte pruim. Men heeft aangemerkt, dat 'er eene menigte van Zyde-wormen in hunne bladeren zitten, en dewyl 'er ook een grote overvloed van *Moerbeie-bomen* is, zou de zyde-Manu- facture meer voortgezet zyn geworden, als ze is, indien de In- woonders hun interest bekend of meer betracht hadden.

Daar is eene grote verscheidenheit van welrickend hout. Zom- mige is zwart; eenig van eene gele, en ander van eene rode kouleur. De bezië van deze bomen hebben de zure hoedanig- heit

heit van eene wilde pruim, en de *Engelschen* gebruiken ze veel om den loop te genezen, die zy zeer onderworpen zyn, om dat zy te gulzig van de aangename Palm-bessen eeten.

Hunne vruchten zyn *Dalen*: Hun *Prikkel-peer*, van gedaante en fatsoen als eene *Engelsche Kathryn*, is vol van zop, gelyk eene *moerbeï*. Zy groeit op de rotzen, en naar de Zee-kant vindt men een soort van Kamperfoelie, dragende eene vrucht gelyk een boom, en een andere heeft 'er gelyk een doorn, welke vrucht is eene harde taaie beezie en een harde schil.

De bevruchtste vrucht en een van de smakelykste in de wereldt is hun *Oranje-Appel*, veel groter dan die elders groeien, van zo eene aangenaamheit, zo in smaak als reuk, dat men die by de liefstelykste vrucht van de wereldt vergelyken mag.

Daar groeit een beezie in de *Bermudas*, genaamd de *Zomer Eilandt Reedweed*, welke bezie zo rood als de *Prikkel-peer* is, vertonende byna de zelve kouleur. Uit welke bezie eerst wurmen voortkomen, die naderhandt vliegen worden, wat kloeker dan de *Cochenille* vlieg, welke op de zelve bezie azen. Men zegt dat 'er een kouleur in gevonden is, die wel zo goed is als dië van de *Cochenille* Vlieg, en eene medicinale kracht by zich heeft, die de andere ver overtreffe.

Wat de dieren van deze Eilanden aangaat, daar waren 'er geen als varkens, ongedierdt en vogelen, toen Sir *George Sommers* daar schipbreuk leedt. Hy bevondt dat 'er zommige varkens in 't Eilandt waren, door het uitzenden van twee of drie van de zynen om hun kost te zoeken, en toen ze wederkwamen, wierden ze door een groot wild zwyn gevolgd, en gedood zynde bevondt men dat het een treffelyk gerecht was.

Alle de varkens, die zy naderhandt doodden, waren zwart, waar uit besloten wordt, dat de *Spanjaarden* hen daarom voort te telen gelaten hadden, om dat ze van de zelve soort waren als die gene, die zy naar de *Vaste kust* van *Amerika* bragten.

Zommige hebben zich ingebeeld, dat de Eilanden hunnen naam daar van daan gekregen gebben, *Bermudas* in de oude Castiliaansche spraak een *zwart varken* betekenende. Zulx als eene dwaze inbeeldinge in den windt staande is het zeker, dat het Eilandt met de zelve overvloedig voorzien was, en dat de Portugezen en *Spanjaarden* gewoon waren zommige op de onbewoonde Eilanden te laten, op weg zynde naar *West-indië*, op dat zy, in gevalle zy daar aan landt gedreven, of daar in te lopen gedwongen wierden, verzekerd konden zyn van versc'h voorraadt te zullen vinden. Die in de *Bermudas* zyn worden van Palm en Ceder gezien gemest, mar hun getal is zeer veel afgenomen.

Deze Eilanden hebben meer en groter verscheidenheit van ge-
VO

vogelte dan eenig ander in *Amerika*. Daar zyn Valken, van allerhande foorten, Reigers, water-hanen, zwanen, talingen, snippen, endvogels, enz.

Toen de *Engelfchen* eerst kwamen, vonden zy hier een foort van vogelen, genaamd *Cubus*, de welke in de holen van de rotzen en in de gaten gelyk een Kanyu, voorttelen, en waren zo talryk en mak, dat men ze met de handt kon grypen. Zy zyn nu meest vernield, alzo men ze gemakkelyk kan vangen. Zy zyn van de grootste van een Zeemeeuw.

Daar is ook de *Tropik vogel* en de *Pemlico*, die men felden by dag ziet; en een onaangename voorbode van storm is.

De vifch is hier in overvloedt zo wel als de vogelen. Men heeft 'er zo veel foorten van, dat de Auteurs tot noch toe geen benaming voor hen uitgevonden hebben.

Van die foorten, die met fchobben bezet zyn, heeft men den Walvifch, den Zwaard-vifch enz. Doch inzonderheit is 'er de Schilt-pat in een wonderbaarlyken overvloedt, en zo groot als zy 'er in de wereldt zyn. Men heeft den walvifch-vangft geprobeerd, doch zonder fucces.

De Walvifchen vindt men alleen omtrent de *Bermudas*, in de maanden van February, Maart en April. Zekere *John Perinche* vondt daar een doden, die aan 't Eilandt was komen dryven, en hoewel hy in die zaak onwetende was, wift hy 'er echter eene grote kwantiteit van *Sperma Ceti* uit te krygen.

Hunne walvifchen hebben zo veel olie niet in als eenige andere; 't geen zy hebben is in 't eerst gelyk *Sperma Ceti*, maar 't wierdt door 't vuur gezuiverd.

't Zal den Lezer niet onaangenaam zyn, dat wy hem 't volgende verhaal van de Walvifchen in de *Bermudas* voorhonden, 't welk door Mr. *Richard Stafford* aan de Koninklyke Maatfchappy medege-deeld is.

„ Wy hebben in deze Zeën omtrent de *Bermudas* eene grote „ menigte van Walvifchen, de welke zich gemeenlyk in Maart, „ April en Mai op onze kusten laten zien. Ik heb 'er zelf vele „ van gedood. Hunne wyfjes hebben overvloedt van melk, die de „ jongen zuigen uit de prammen die by haar navel groeien. Zy „ hebben geen tanden, maar azen op 't gras, dat onder aan den „ grondt op de rotzen gedurende deze drie maanden wafcht, en „ in geen ander tydt van het jaar. Wanneer zulx verteerd en „ weg is, gaan de walvifchen ook henen, die wy doden om de „ olie. Maar daar zyn ook *Sperma Ceti* Walvifchen aan strandt „ komen dryven, 't welk *Sperma* (zo als zy het noemen) ganfch „ over 't ligchaam van die Walvifchen legt. Zy hebben ver-

„scheide tanden, die omtrent zo groot zyn als hen gewigt van
„de handt.

Ambregis en *Sperma Ceti* heeft men hier in grote menigte, als mede perlen, gevonden, al 't welk hier nu zo raar is als elders.

De Spinnekop in deze Eilanden is een schoon ongedierdt, en het schynt uiterlyk of hy met perlen en goudt verciert was. Zyn web is in kouleur en substantie eene volmaakte rauwe zyde, en zo sterk geweven, dat 't, van den eenen boom naar den anderen lopende, naar zo veel snaren gelykt. Zomtyds worden 'er kleine vogels in gevangen, naar 't verhaal van Capit. *Smith*, welkers geloofwaardigheid in dien tydt buiten twyffel gehouden wierdt.

Musketoës, Weegluizen, mieren, en andere ongedierte, zyn hier te vinden, waar van eenige zeer nocielyk en schadelyk vallen.

Wy hebben van dit Eilandt weinig meer te zeggen, welkers Gouvernement, zo als gezegd is, naar dat van de andere Coloniën gelykt, bestaande uit een Gouverneur, Raadt en Vergadering.

Zy hebben minder privilegien als eenige van onze andere volkplantingen, 't welk wy aan de geringheit van hunnen handel toefchryven: want deze Colonië brengt geen merkelyke waren voort, waar door de Inwoonders zich kunnen verryken; en het Commerce bestaat voornamentlyk in timmerhout en voorraadt, 't welk zy naar de andere gewesten van *Amerika* verzenden, de welke de zelve van noden hebben; ook vervoeren zy eenig tabak naar *Engelandt*.

Verscheide Familien hebben zich voor dezen, ter zake van hunnen Godsdienst of gezondheid, uit Engelandt derwaards begeven, en namen considerabele effecten mede. Daar is een soort van *Kramers-Handel* tusschen *Engelandt* en die Eilanden, waar by de Inwoonders noch van de eene noch van de andere plaats veel schatten overwinnen.

Het timmeren van schepen en sloepen is de voordeligste zaak van hun Commerce; en het volk van de *Bermudas* schynt zich met de aangenaamheit en overvloedt van hun landt vergenoegdt te houden, in eene veilige en geruste schuilplaats, afgezonderd van zorg en kommer, waar medemen in andere gewesten der wereldt beladen leeft, zonder eenige zucht om zich zelf te verryken; en of schoon zy diergelyke begeerte hadden, is de vraag of zy eenige gelegenheit zouden hebben om daar toe te geraken.

Mr. *Norwood* en de voor aangehaalde Mr. *Stafford*, een verder verhaal van de *Bermudas* uitgegeven hebbende, zullen wy den Lezer het zelve in hunne eigene woorden mededelen.

„Ik heb nooit eenig zandt in de *Bermudas* gezien, dat bekwaam

„is

is om glas of messen te slypen, gelyk als in *Engelandt*, maar wel
 „ eene substantie gelyk zandt, hoewel veel zachter. Wy hebben
 „ ook gene kleine stenen noch vuur-stenen. Zommige van de In-
 „ woonders der *Bermudas* alhier bereiken honderd jaren, en noch
 „ iets daar boven. Vele leven tot by honderd, doch weinige
 „ daar boven. En als zy sterven, zyn ouderdom en zwakheit,
 „ maar niet eenige ziekte de oorzaak van hunne doot. De algemene
 „ ziekte, die wy alle jaren onder ons hebben, is eene koude, en
 „ die verneemt men het meest in het heetste weder. De lucht is
 „ hier lieffelyk en aangenaam. Onze Dicet, ten opzichte van 't
 „ spyzen, is maar gemcen. Het volk in 't algemeen is arm, en
 „ ik heb aangemerkt, dat arm volk het gezondste is.

„ Het kruidt, 't welk wy Vergift-kruidt noemen, groeit gelyk
 „ het Engelsche klim-op.

„ Ik heb een man gezien, die daar mede vergiftigd was, dat al
 „ het vel van zyn aanzicht affchilferde, en evenwel hadt hy het
 „ nooit aangeraakt, maar alleen zyne oogen in 't voorby gaan daar
 „ op geslagen; doch ik heb het zelve in mynen mondt gekauwd en
 „ het heeft my geen letfel toegebracht. Het is niet schadelyk voor
 „ alle menschen.

„ Hier zyn Spinnekoppen, die hunne webben tusschen de bomen
 „ spinnen, staande zeven of acht vaden van elkander, en zy doen
 „ hun werk door hun webbe in de lucht uit te spouwen, al-
 „ waar de windt de zelve van boom tot boom brengt. Deze web-
 „ be, wanneer ze volmaakt is, zal een vogel vangen zo groot als
 „ een Lyster.

„ Wy dekken onze huizen met de bladeren, maar niet met de
 „ bast van een boom, welk de *Palmeto* is, zonder welken boom
 „ wy in dit Eilandt niet genoeglyk zouden kunnen leven. De
 „ bladeren van zommige van deze bomen zyn acht of tien voeten
 „ lang, en negen breed.

Het Gouvernement van deze Eilanden wordt zo, als gezegd is, ge-
 „ lyk de overige, door een Gouverneur, Raadt en vergadering be-
 „ stierd: Zo dat wy hier niets anders by te voegen hebben, en deze
 Beschryving hier mede zullen besluiten.

B E R E C H T.

Aangaande den Coffie-boom, voorgesteld volgens de waarnemingen van die genen, die de laatste reizē door t' Gelukkige Arabië gedaan hebben.

Beschry-
ving van
den Cof-
fie-
Boom.

DE boom, die den Coffie voortbrengt, groeit van zes tot twaalf voeten hoog. Zyne dikte is van tien, twaalf, en tot vyftien duim in zyn omtrek. Wanneer hy zyne vereifchte volkomenheit heeft, gelykt hy zeer, wat de gedaante belangt, naar een van onze Appelbomen, die tien of twaalf jaren oud is. Wanneer hy een weinig oud is, worden gemeenlyk zyne onderfte takken krom, die zich dan ook in t'ronde uitbreiden, en een zonne fcherf verbeelden. Het hout daar van is zeer zacht, en zo buigzaam, dat t'einde van zynen langften tak tot twee of drie voeten van de aarde kan weder gebogen worden. De fchorfe van den coffie-boom is witachtig en een weinig ruw. Zyn bladt komt gansch na aan die van een citroen-boom, hoewel het zelve niet ten eenemaal zo puntig noch zo dik is: de koleur is ook een weinig donkerder groen. De coffie-boom is altydt groen, en ontdoedt zich nooit van alle zyne bladeren te gelyk. Zy groeien aan beide de zyden van de takken, op eene matige tuffchen-wyte, en byna tegen malkander over.

Verder is 'er niets byzonderlyker in dat foort, dan zyn gewas; want men ziet dien boom byna in alle tyden van t'jaar bloemen en vruchten dragen, waar van eenige noch groen, en andere ryp of byna ryp zyn.

Zyne bloemen zyn wit, en gelyken zeer naar de Jafinein-bloem, hebben op de zelve wyze vyf kleine blaadjes, die vry kort zyn; waar van de reuk aangenaam is, en iets balzemachtigs in zich heeft, hoewel de fmaak der zelven bitter is. Zy waffchen tuffchen de zamevoegfels van t'onderfte der bladeren en de takken.

Wanneer de bloem afgevallen is, blyft 'er in hare plaats, of veel eer komt 'er uit ieder bloem aanftonds een klein groen vruchtje voort; maar dat, naar mate dat het ryp, rood wordt, en 'er bykans als eene grote kersfch uit ziet. Zy is goed om te eeten, voedt en verfrifcht zeer, onder het vleefch van deze kersfche vindt men, in plaats van een fteen, de boon of kern, die wy koffie noemen, in een fyn vliesje. Deze boon is aldan zeer zacht, en zyn fmaak vry onaangenaam; maar, naar mate dat deze kersfch ryp wordt, krygt de boon, die 'er in

mingen
abie

van zes
twaalf,
meer hy
y zeer,
Appel-
meer hy
krom,
m ver-
n, dat
rde kan
vit-ach-
an een
g noch
n. De
e zyne
akken,
r.
gewas;
men en
ryp of

bloem,
n; waar
t, hoe-
zame-

of veel
ruchtje
'er by-
oedt en
n plaats
in een
aange-
die 'er
in

Tak van een Cofee boom met
 zijne bloemen en vruchten
 naar t. Leven afgetekent

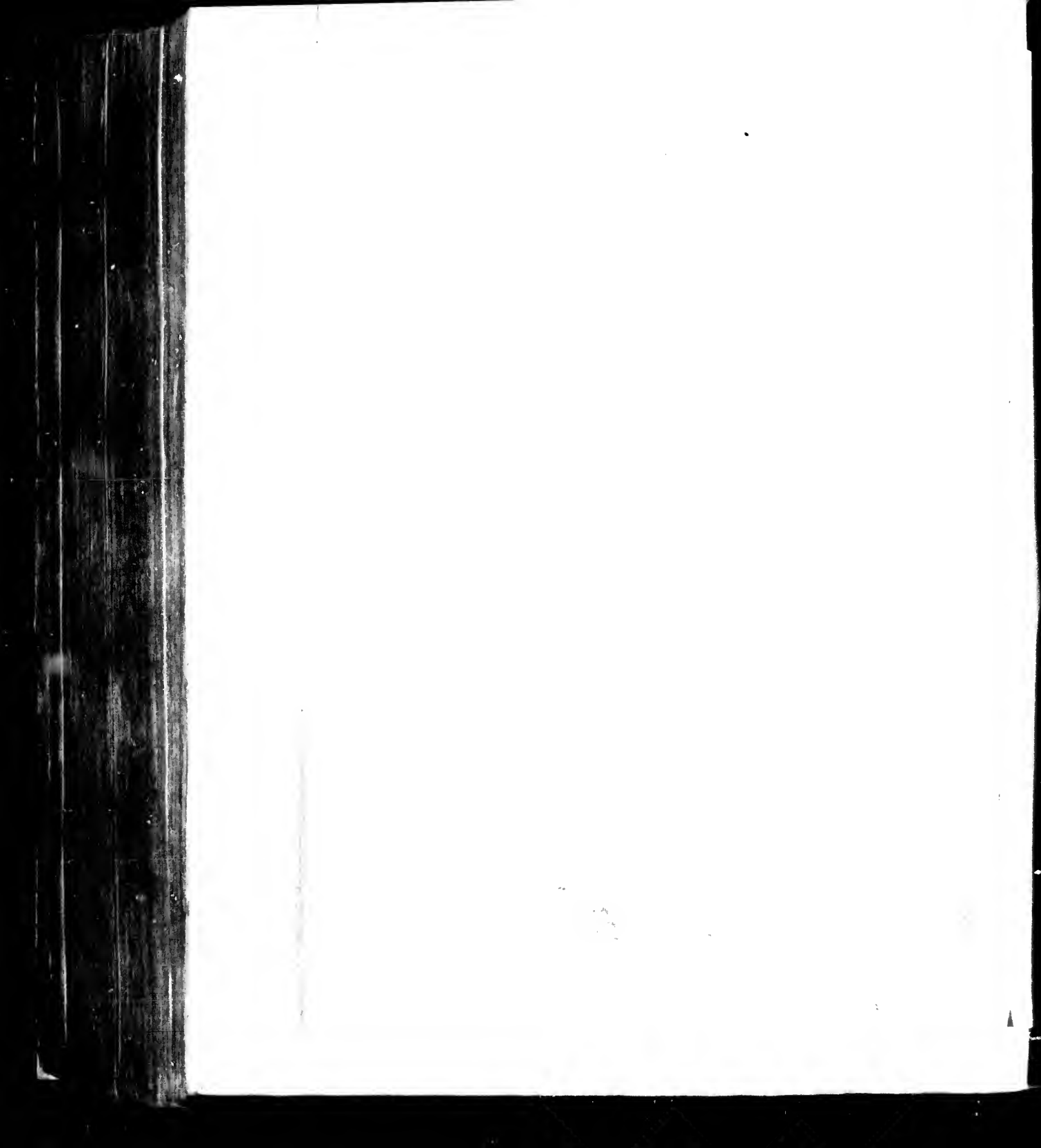

1. De kern
 of Cofee boon.

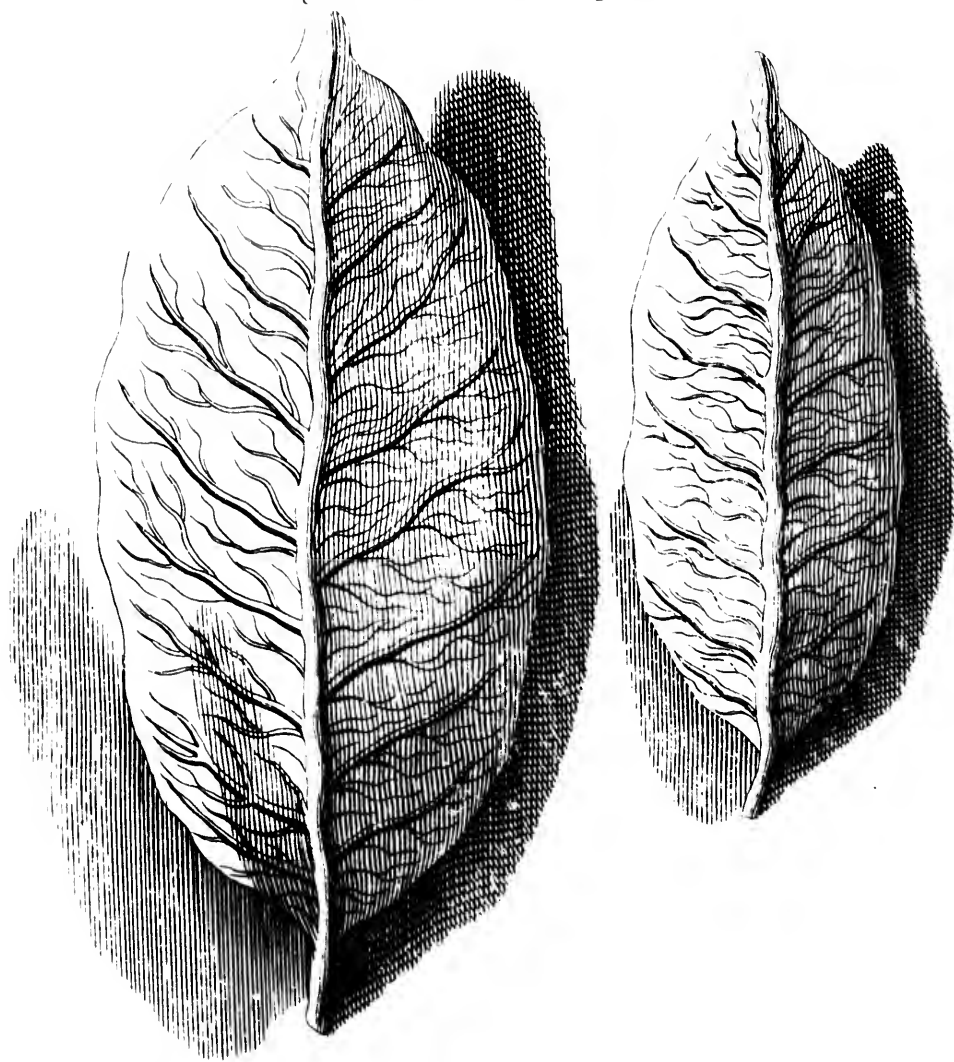
2. Een rijpe
 Cofee vrucht.

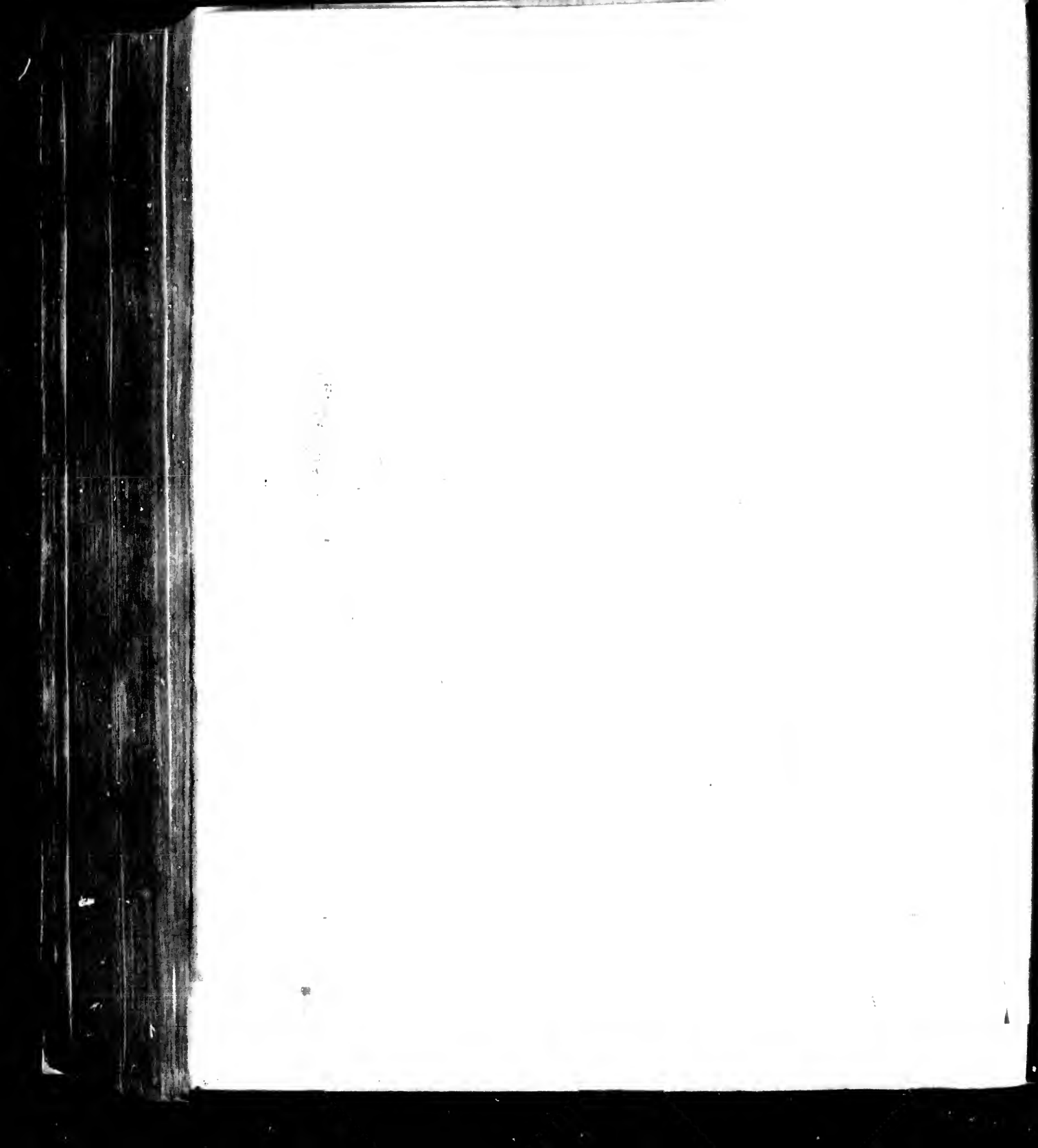
3. Bollen van
 de Cofee.

4. Gedroogde
 vrucht.

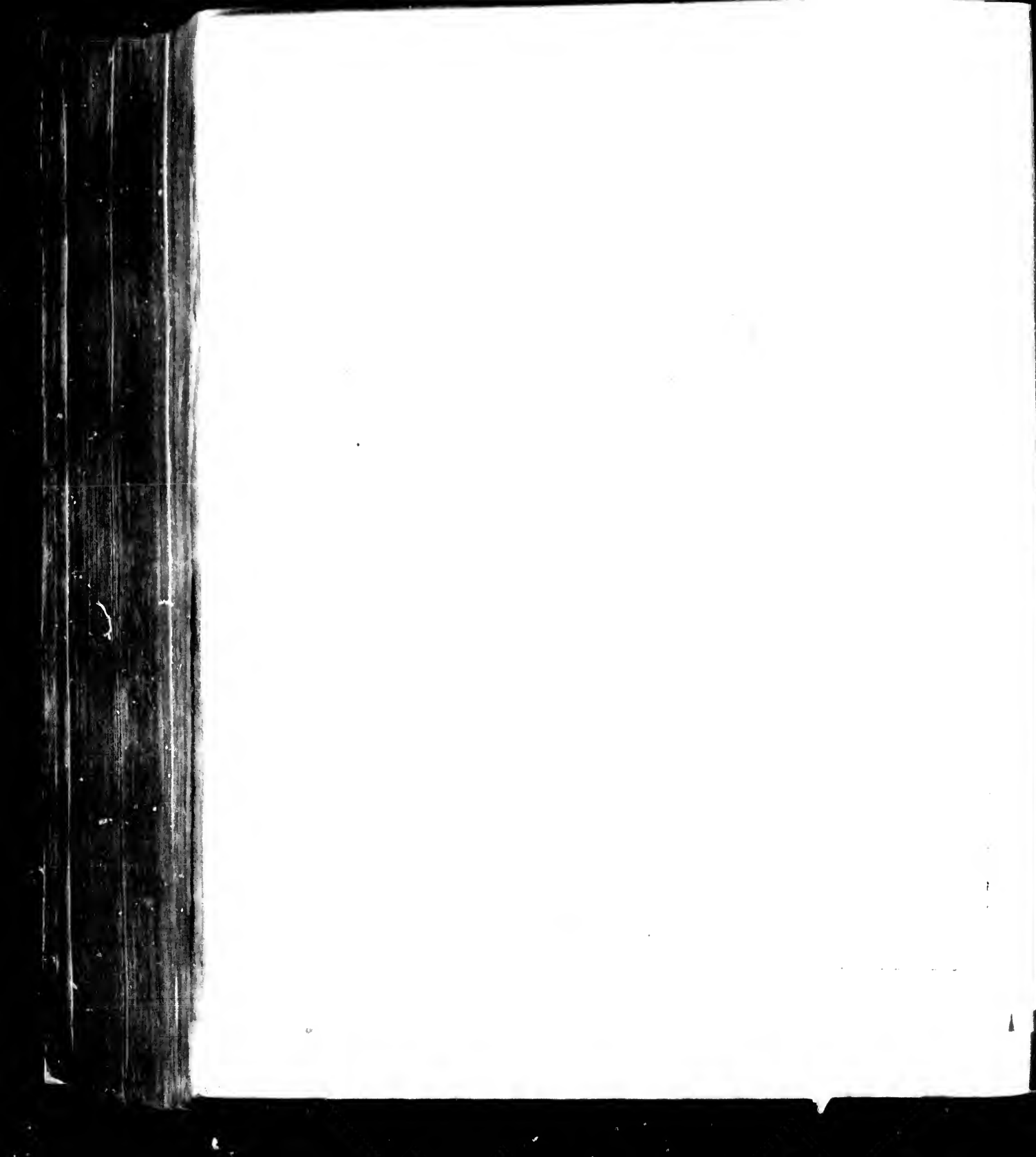
*Bladeren van de Coffie boom ,
volgens haare natuurlyke grote .*

*Coffie boom in Arabien.
naar t'Leven afgetekent.*

in is, van tyd tot tyd zyne hardigheid: en de zon deze rode vrucht ten laatste te eenemaal uitgedroogt hebbende, wordt dat vleesch, 't geen te voren kon gegeten worden, een knop of bollter van een zeer bruine koleur, 't geen de eerste of buitenste bast van de coffie uitmaakt, en de boon is dan hard, en van een zeer heldere groene koleur: zy legt in een dikke soort van vocht, die bruin van koleur en zeer bitter is. De knop, die aan den boom door een klein zeer kort steeltje vast is, is een weinig groter dan de knop van een Lauwer-boom, en ieder knop bevat niet meer dan eene boon, die gemeenlyk zich zelf in twee halve verdeelt.

Deze boon is, gelyk wy reeds gezegd hebben, onmiddelyk in een fyn vlies gewonden, die daar van een tweede bast is, of anders de inwendige bast. De Arabiers maken veel werk van de eene en de andere, om haar coffie te zetten, zo als zy 't noemen, op zyn Sultaanseh, waar van in 't vervolg gesproken zal worden.

De Reizigers verzekeren, dat de coffie-bomen door zaailing en niet van heesters noch loten voortkomen, gelyk sommige gezegd hebben, uit de knoppen, dat is uit de gansche vrucht en in hare volkomene ryphheit, in de aarde gezet zynde, waar van men vervolgens de planten, als zy noch klein zyn, opneemt, om ze te verplanten daar men 't goed vindt.

De coffie wil best geplant zyn aan den voet van 't gebergte en kleine heuvelen, in de schaduachtigste en vochtigste plaatsen. Hare grootste kweeking bestaat in 't water van de beeken of fonteinen, die op de bergen zyn, door kleine riolen en goten om de stam van de bomen te leiden; want 't is noodzakelyk, dat zy besproeid en wel bevocht worden, om vrucht te dragen en hare vrucht ryp te doen worden.

Om deze reden is 't, dat de Arabiers in 't verplanten van de coffie een gruppel van drie voeten breed en vyf diep maken, die zy met kleine heitcentjes beleggen, op dat 't water des te gemakkelyker en dieper in deze aarde, daar deze gruppel mede gevuld is, zou kunnen doordringen, en alzodeze aarde altydt in eene behoorlyke frischheit houden; wanneer zy nochtans zien, dat 'er veel rype coffie aan de bomen is, leiden zy 't water van de stam af, op dat de vrucht op zyne takken een weinig verdroge, 't geen de al te grote vochtigheit zou kunnen beletten.

Indien de Franschen de reis naar Mouab niet gedaan hadden, zou men noch langen tyd onwetende gebleven zyn in zekere byzonderheit, de coffie-bomen betreffende, waar van 't zeker is dat noch niemandt gesproken heeft; te weten, dat op die plaatsen, welke tegen het Zuiden, of al te veel open leggen, men deze bomen geplant vindt onder andere grote bomen, 't welk men zegt een soort van populier-bomen te zyn, om hen tegen de al te grote hette van de

zonne te dekken. Men stelt vast, dat zonder deze schaduw, die de frischheit van anderen bewaart, de bloem van de coffie haast verdord zou zyn, en nooit vrucht zou voortbrengen, gelyk men ten opzichte van zommige bomen, op de zelve plaatsen staande, ziet, die zulke nuttige buren niet by zich hebben. Deze populier-bomen spreiden waarlyk hunne takken ongelooflyk wyd uit, en maken door hunne gestalte eene volkome ronde uit, 't geen alles bedekt, wat zich onder de zelve bevindt.

De Franschen hebben de coffie-bomen voor de eerste maal gezien niet verre van de Stadt Tage, en met die byzonderheit, daar wy van spreken, om dat het landt meer oopen is, en alzo meer bloot staat, dan op andere plaatsen, voor de brandende hette van de zonne.

Zy hebben gemerkt, dat ieder populier-boom door zyne schaduw een zeker getal van coffie-bomen bedekte; 't geen op de zelfde wyze onderhouden wordt in de gansche plantagie, en dat de coffie-bomen in een zekere order geplant zyn, en in een soort van lanen op een rechte lyn, als de appel-bomen in Normandie. Eindelyk ging de nieuwsgierigheit van een der Fransche Reizigers, die 't tekenen verstondt, zo ver, dat hy op de plaats zelf een coffie-boom uittekende, met zo veel netheit als 't hem doenlyk was, daar toe uitgehozen hebbende zo een boom, die hem het bekwaamste schein te zyn om de schoonheit en de waarheit van de natuur in dit gewas recht te kunnen verbeelden. Het is deze zelfde aftekening, die hier nevens verbeeld wordt, en zonder twyffel den weet-gierigen zal aangenaam zyn.

In plaatsen, door hare gelegenheit minder warm, ziet men deze grote bomen, omtot schaduw te dienen, niet. De coffie-bomen staan daar ongedekt, groeien en dragen tot verwondering zonder dat behulp. De Heer *des Noyers* heeft eene menigte van deze laatste gezien op zyne reis, die hy ten dien einde naar Redia of Zedia, een klein steedje in 't gebergte, twaalf mylen van Betelsaguy gelegen, gedaan heeft. Het is een van de beste landstreeken, gelyk hy uit den Gouverneur van Redia zelf verstondt, van het gansche landt; want buiten de coffie-bomen, de welke de schoonste zyn, die men zien kan, zyn 'er de andere vrucht-bomen in overvloedt. Daar is een schoon soort van tarwe en ander koren, men vindt 'er zelf meloenen en komkombers in overvloedt. Daar ter plaatse, als ook op den weg naar Mouab, staan de coffie-bomen in order en een rechte lyn, op eene middelmatige tusschen-wyte de een van den andern, geplant.

De Heer *des Noyers*, om dat in 't voorby gaan te zeggen, is my als een van de verstandigste en naukeurigste reizigers voorgekomen. 't Is voornamentlyk uit zyne waarnemingen dat ik de beschryving van de coffie-doom, die hier voor in dit berecht gemeld wordt,

wordt , getrokken heb'; en alzo hy de liefhebbery gehadt heeft van een gehelen tak daar van mede te brengen , waar aan de vruchten noch zaten , die hy door zyne zorg zeer wel heeft weten te bewaren , is het gemakkelÿk geweest eene aftekening daar van te maken. De weet-gierigen , ziende hier een tak , waar van de bladeren en vruchten volgens de natuur zyn verbeeld , zullen wel haast zien , dat dit zeer veel verscheelt van al 't geen wy tot noch toe in verscheide werken gezien hebben , waar in men heeft voorgegeven , dat de takken van coffie-bomen verbeeld wierden.

Wat aangaat de inzameling van de coffie , alzo de boom , die deze vrucht draagt , op een en den zelve tydt geladen is met bloemen , rype en onrype vruchten , zo is 't eene noodzakelykheit , dat de zelve moet gescheiden op drie byzondere tyden? en in dien opzichte kan men zeggen dat 'er drie saizoenen in 't jaar zyn , bekwaam om de coffie in te zamelen ; maar die tyden zyn niet volkomen regulier noch vast bepaald , zo dat de Arabiers , eigentlyk gezegd , geen inzamelings tydt erkennen , dan die van den maandt May , om dat de zelve de grootte van 't gehele jaar is.

Wanneer zy de coffie willen inzamelen , spreiden zy een laken onder de bomen , waar na men dezelve schudt , en al de coffie , die ryp is , valt zeer gemakkelÿk daar op. Men doet ze dan in zakken om de zelve elders te vervoeren , en by hoopjes op matten leggen , op dat ze eenigen tydt in de zonedrogen , en de basten , die de boon in zich hebben , vervolgens zich kunnen oopenen , door het middel van grote stene of houte rollen , die zeer zwaar zyn , die men 'er overheen rolt.

Wanneer door dezen arbeit de coffie van zyn schors is ontdaan , en , gelyk men de zelve ziet , in twee kleine boonjes gescheiden , of veel eer in tweeën verdeeld is , 't geen te voren maar een boonje uitmaakte , wordt de zelve weder op nieuw in de zon te drogen gelegd , om dat zy dan noch al te groen is , en dat al te versche coffie , en die niet heel droog is , gevaar loopt van op zee te bederven ; men want de zelve vervolgens om ze te zuiveren met grote wannen , op dat zy te beter mogt verkocht worden ; want die gene , die geen zorg dragen , dat hunne coffie schoon , zuiver en behoorlyk gedroogd is , zyn gehouden , die tot minder prys te verkopen.

Het is tydt iets , aangaande 't toebereiden en drinken van de coffie by de Arabiers , te melden. In het algemeen is hun manier van de coffie toe te maken bykans overeenkomstig met die van de gehele Levant , die de Europeanen dagelyx navolgen , met dit onderscheidt , dat de Arabiers die gemeenlyk gebruiken , zo ras die gezet is , zonder de zelve te laten zinken , en altydt zonder eenig zuiker. Zy drinken de zelve uit kleine kopjes. Daar zyn 'er onder

der hen , die een natten doek om de coffie-kan slaan , zo haast als zy die van 't vuur nemen , 't geen het dikke van de coffie aanstonds doedt zinken , en den drank veel klaarder maakt ; hier door komt ook eene zeker soort van rook op de coffie , en wanneer men ze in de kopjes schenkt , zo geeft ze meerder waasem , en maakt eene soort van een vetten damp , dien zy gaarne ruiken , om de goedę hoedanigheden , die zy de zelve toefchryven.

Coffie op
zyn sul-
taanfch.

De Lieden van rang hebben eene andere wyze , die hen alleen eingen is . Zy gebruiken de boon van de coffie niet , maar alleenlyk de bast of bolster , die 'er om zit , daar onder mengende 't syne vliesje , dat onmiddelyk om de boon zit * ; zo dat , wanneer alles behoorlyk toegerecht is , zy oordelen , dat geen drank by de zelve kan vergeleken worden . De Franschen hebben aan het Hof van den Koning van Yemen , by de Gouverneurs en lieden van den eersten rang geen andere coffie gedronken , en bekennen in der waarheit , dat het zeer goed en smakelyk is ; zo dat men 'er geen zuiker behoeft toete gebruiken , om dat 'er geen bitter in is , 't welk men dient te verzachten , en dat men 'er daarentegen een gematigde zoetigheid in proeft , die aangenaam is . Deze drank noemt men de coffie op zyn Sultansfch , daar men overal in 't landt veel werk van maakt . Voor het overige is 'er weinig waarschynlykheit , dat men het behoorlyk werkstellig kan maken als daar ter plaatse ; want zo die batten van coffie , die reeds niet veel kracht meer in zich hebben , een weinig te veel gedroogd zyn , of vervoerd en bewaard worden , zo verliezen ze veel van hare hoedanigheid , die voornamentlyk in hare verscheitheit bestaat .

De Franschen hebben dikmaals aan de groten van het landt , en aan alle soorten van menschen naar de reden gevraagd , waarom zy zo veel coffie dronken ; wat goed zy hen deedt ; of 't gebruik daar van ook eenige ziekte genas , en ten laatste , waar toe de coffie goed was ? Het antwoordt in 't algemeen was , dat de coffie voedzaam was ; en op verscheide wyze goed doedt ; dat het daarenboven voor hen een zoet tyd-verdryf , en eene aangename gewoonte was . Ik weet niet , of men aan dit grote gebruik van coffie

* Men neemt de buitenste bast van de coffie-boon , die volkomen ryp is , men stampet ze , men doedt ze in eene kleine pan of aarde pot , en zet ze op een vuur van kolen , gestadig omroerende , op dat ze niet brandt als de coffie , maar om alleenlyk een weinig bruin te worden . Onderrussen laat men 't wazer in eene coffie-kan koken , en wanneer de balt gereed is , werpt men die , neffens ten minste een vierde deel van het vliesje te zamen daar in , latende dan dat te zamen op die wyze koken als men de coffie gemeenlyk doedt . De koleur van dien drank gelykt din zeet wel naar 't beste Engelsche bier . Men bewaart die batten op zeer droge plaatzen , en die wel toegeloten zyn , want anders geeft de vochtigheid daar een kwaden smaak aan .

coffie onder de Arabiers, niet wel eene aanmerking van de Franfche reizigers zou kunnen toefchryven, dat is, dat die menfchen van eene grote matigheid, en voor het grootfte gedeelte mager en droog, hoewel van eene vrye goede gefalte zyn.

Ik eindig dit berecht met twee aanmerkingen; de eerfte is, dat de Arabiers van Yemen, en ook alle Oofterfche volkeren, zich ten volle overtuigd houden, dat de coffie in geen andere delen van de wereldt wafcht dan in hun landt, nochtans heeft men geloof, dat zy oorfpronkelyk uit Ethiopië kwam, van waar ze in 't gelukkige Arabië overgevoerd is. Deze gedachte is eeniger maten bevestigd door 't verhaal van de Reis, die *Karel Jacob Ponce* in 't jaar 1698. 1699. en 1700, in Ethiopië gedaan heeft.

Die reiziger zegt, dat men tegenwoordig noch coffie-bomen in dat landt ziet, die men niet aankweekt dan uit zinnelykheit. Hy befchryft zelf de plant, zonder te verzekeren, dat hy die gezien heeft: maar die befchryving, waar in die plant, daar wy van fpreken, by een mirte-boom vergeleken wordt, is zo onderscheiden van den coffie-boom, dien de Franfchen in Arabië gezien hebben, dat 'er noodzakelyk eenig misverftandt in moet zyn. Voor het overige maken de befte Reis-befchryvingen, die wy van Ethiopië hebben, waar van de meefte geachtfte die van den Vader *Telles*, Jefuit in Portugal, is, en de Hiftorie van Ethiopië zelf, door *Ludolf* zo naukeurig en fraai befchreven, in generlie wyze geen gewag van de coffie *.

Het zy zo het wil, na dat de coffie uit Afrië geheel Europa met dat gevolg, het welk men weet, is doorgegaan, heeft men niet nagelaten dat foort van bomen te vermenigvuldigen; 't geen men noch dagelyx voortgaat te doen, naar mate dat men dagelyx 't vertier en 't voordeel daar van ziet vermeerderen; zo dat men hedendaags de coffie op veel gebergten en andere plaatzen van den Yemen geplamt vindt, daar men 'er te voren geen gevonden heeft.

De laafte aanmerking is, dat het bykans een algemeen vooroordeel in Europa is, waar van de verftandigften nochtans meer en meer zich ontdoen, dat de Arabiers, nayverig van een goedt, 't geen niet als by hen voortkomt, geen eene coffie-boon uit hun landt laten voeren, die niet door 't vuur of kokend water is doorgegaan, om, zegt men, het voort-zettende zaadt te doen fterven,

Sf 3

op

* Zo 't waar is, dat de Abyfiniers uit Arabië in Ethiopië van de oudfte tyden af, gekomen zyn, gelyk *Ludolph* fchryft, zouden zy den coffie-boom uit Arabië daar kunnen gebragt hebben; de welke waarfchynlyk daar niet zeer wel zal geflaagd hebben, alzo 't zelf noch zeer onzeker is, of men 'er hedendaags wel eenige in Ethiopië vindt.

op dat , zo men in andere landen van gedachten mogt zyn om 't zelve te zaaien , het te vergeefs zou zyn.

Joan Ray , een geleerde in Engelandt , en een der vermaardste kruid-kenners van onzen tydt , is mede gelyk andere in de zelfde dwaling gevallen ; want , na dat hy van de krachten van de coffie gesproken heeft , zegt hy zeer ernstelyk , " dat de coffie nergens dan in 't gelukkige Arabië groeiende , hy zeer verwonderd is , dat een zo kleine hoek lands zo veel kan voortbrengen en , dat die genen , die meesters zyn van eene vrucht , zo zeer gezocht , 't zo wel hebben weten te beletten , dat men ergens anders een , eenig zaadje heeft kunnen machtig worden , bekwaam om gezaaid te worden , op dat men daar door hen in hun voordeel niet te kort mogt doen.

Eene dwaling , die niet meer staande kan gehouden worden , na dat men het getuigenis der Fransche reizigers heeft , en na de te rug komt hunner schepen , die vele zakken , gevuld met coffie , in zyn geheel , dat is met zyn bolster of dubbelde bast , hebben medegebragt , zonder de voorgewende verandering te hebben ondergaan.

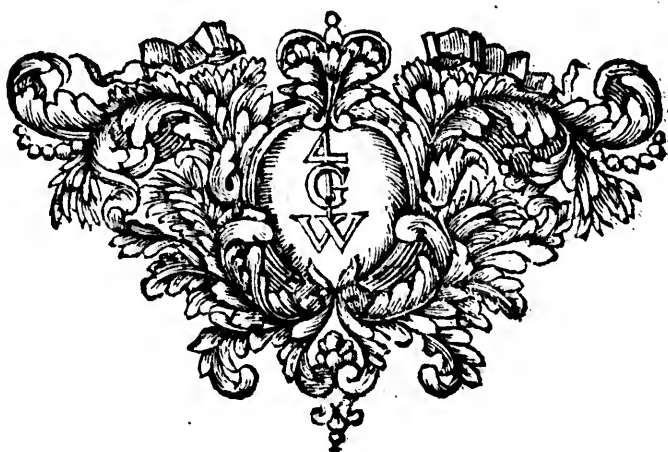
Voor het overige weet men , dat de Hollanders , welker schrandtheit en geneigdheit voor den Koophandel niet genoeg te wettigen is , coffie uit Arabië op Batavia hebben gebragt , die zy zaaïd , verplant en gelukkig opgekweekt hebben , in de lair rondom die vermaarde stad gelegen ; maar zonder veel voordeel , nademaal zy noch schepen van Batavia zelf naar de rode zee zenden , en hüngeldt aan de Arabiers voor den coffie-handel geven. Men zegt , dat de al te grote hette van dat klimaat meest al de vrucht van de coffie-bomen doecht afvallen , de welke , gelyk wy gezien hebben , eene matige warmte , met veel schaduwe en frischheit vereischen.

De Engelschen hebben ook te Madraspatan coffie-plantagien gemaakt , die veel minder opgenomen hebben , dan die van Batavia , en die tegenwoordig eeniger wyze verlaten zyn.

Terwyl ik dit berecht opstel , komt my ter ooren , dat men in de Tuin van de stad Amsterdam coffie gezaaid heeft , en dat men 'er eindelyk zo ver gekomen is , van 'er planten van gekweekt te hebben , waar van eenige na drie jaren ouderdom reeds vruchten gedragen hebben ; en dat 'er zelfs wezentlyk eene van die jongste planten in de Koninklyke Tuin tot Parys is , waar by men voegt , dat de Heren van den Magistraat der stad Amsterdam aan den Koning van Vrankryk een coffie-boom zenden , reeds te eene nemaal

* *Joan Ray* in zyne algemene Historie der Planten , te Londen gedrukt in 't jaar 1686.

nemaal volwaffen , met zyne vruchten beladen , en zo ver gebragt als wy gezegd hebben , 't geen verder beveltigt , dat de Arabiers geen streken omtrent de coffie en coffie-boom gebruiken , en dat het niet oumooglyk is , dat men ten laatste in alle de vermaardste Tuinen van Europa dien boom zal vinden : ik zeg in de vermaardste tuinen ; want schoon 'er de coffie-bomen standt houden , zulle zy echter altydt onder ons gehouden worden voor rare en zonderbare planten , waar in de kunst de natuur eeniger matengedwongen heeft ; en 't is te geloven , dat die bomen nooit van eenig belang zullen zyn ten opzichte van de vermenigvuldiging der coffie in klimaten , zo verscheiden zynde van dit landt , het welk de voorzienigheid geschikt heeft tot voortbrenging van die plant.

BLAD-WYZER.

A.

A *Anfpraak van den Ridder Will. Phips aan de generale vergadering op zyne komst in Nieuw-Engelandt.* 62. a.
Aanwafch der Colonie in Pensylvanië. 137. a.
Aard-beving in de Zuid- Eilanden. 153 b.
 — op het Eilandt Nevis verhaald. 180. b.
 — in Jamaika. 239. b.
 — zeer fchrikkelyk Jamaika overgekomen, wordt befchreven. 241. enz. b.
Abington, ftadt in Pensylvanië, befchreven. 142. a.
Academie in Nieuw-Engelandt opgericht. 40. a.
Afien in Engelandt tot beoef der Colonie in Virginië gemaakt. 203. a.
Albanie, ftadt in Nieuw-Jork, befchreven. 111. a.
Alexander rokkent de Narraganzen tegen de Engelfchen op. 44. a.
Alligator, verfchrikkelyk gedierte in Jamaika, befchreven. 285. b.
Aloë in de Barbados. 84. b.
Ambregis in Jamaika befchreven. 281. b. grootste klomp die ooit daar van gevonden. 306. en 307. b.
Ampten in Virginië. 231. a.
An-arundel en Baltimore in Marylandt befchreven. 157. a.
Anguilla befchreven. 220. b.
Anna, Koningin van Engelandt, in Jamaika geproclameerd. 257. b.
Annapolis, ftadt van An-arundel in Marylandt, befchreven. 158. a.
Antinomianfche en Familiftikale party in Nieuw-Engelandt. 38. a.
Antiochia, Finis-punt en andere fteden van het landfchap Weft-

Jerfey befchreven. 116. 117. a.
Antwoerd op het Hiftorifche verhaal van Sir Thomas Dalby van de Weft-Indifche Colonien. 85. a.
*Auzulino St. in Carolina, onderne-
 ming daar tegen.* 264. enz. a.
Affurantie van den bandt naar de Barbados. 136. b.

B.

B *Aaien in de Barbados opgeteld.* 73. b.
Baltimore, landfchap in Marylandt, befchreven. 158. a.
Banana, zeker boom in de Barbados, en verhaal van des zelfs vrucht. 84. b.
Barbados eerst ontdekt. 1. enz. b. benaming van de Barbados. 4. b.
Bevolking. 4. 7. b. *Planatgien in de Barbados.* 10. en 11. b. *Aanwafch van de volk-planting.* 12. b.
Hiftorifch verhaal van den Staat en gefchiedeniffen in de Barbados. 15. enz. b. *Geographifche befchryving van de Barbados.* 66. enz. b. *Rivieren en bronnen in de Barbados.* 71. en 73. b. *Verdeling van de Barbados.* 75. b. *Klimaat.* 76. b. *Gewaffen.* 77. b. *Planten.* 83. enz. b. *Kruiden en bloemen.* 85. b.
Barbuda befchreven. 219. b.
Barnstable, of Kabbeljaauws-kaap in Nieuw-Engelandt befchreven. 77. a.
Bartholomei, de Portugees, vermaard zee-rover. 229. b.
Begravenis der Indianen in Pensilvanie. 132. a.
Bergen, landfchap in Nieuw-Jerfey, befchreven. 114. a.
Bermudas eerst ontdekt. 303. b. *Bevolkt.* ib. *Benaming.* ib. *Tweede benaming naar Sir George Sommers.* 305. b. *wordt van de Spaniaarden aangetaft, maar heeft verla-*

B L A D - W Y Z E R.

- laten. 307. b. *Verder beplanting van de Bermudas.* 308. b. *Getal der Engelsche inwoonders op de Bermudas.* 310. 311. b. *Geographische beschryving van de Bermudas.* 311. 312. b. *Verdeling der districten van de Bermudas.* 313. b. *Klimaat van de Bermudas.* ibid. en 314. b. *Aardryk van de Bermudas.* ibid. *Bomen en kruiden van de Bermudas.* 315. *Vruchten.* 316. b. *Gevogelte.* 317. b. *Vissche.* ibid. *Historisch verhaal van de Bermudas.* 318. 319. b.
- Berkel doet de Virginiers Koning Karel den II. tot Koning uitroepen. 192. a.
- *zyne komst en onthaal in Engeland.* ibid. *Wederkomst en bestiering in Virginië.* 193. *Vertrek naar Engelandt en doodt.* 202. a.
- Bezwerings-ceremonie der Indianen in Hudsons-baai. 286. a.
- Bil in Engelandt gemaakt, strekkende tot zware belasting van den Tabak. 206. a.
- *tegen de Dissenters in Virginië en gevolgens daar van.* 268. enz. a.
- Boekdrukkery tot Cambridge in Nieuw-Engelandt opgericht. 96. a.
- Boekery te Harvard in Nieuw-Engelandt aangelegd. 97. a.
- Bommazeen. *hoofst der Indianen in Nieuw-Engelandt, wordt gevangen.* 67. a.
- Boston, *hoofd-stadt van Nieuw-Engelandt, beschreven.* 45, 76. a.
- Brant tot Boston in Nieuw-Engelandt ontstaan. 72. a.
- Basiliano vermaard zee-rover. 230. b.
- Bristol, *Provincie van Nieuw-Engelandt, beschreven.* 78. a.
- Broodt der slaven in de Barbados. 102. b.
- II. Deel.
- Brugge-stadt in de Barbados, *afgebrand.* 6. b. *wordt beschreven.* 67. b.
- Brugge-vlek in de Barbados *beschreven.* 68. en 69. b.
- Bucane, *vijch by Antego, beschreven.* 150. b.
- Buckingham, *stadt in Pensylvanie, beschreven.* 141. a.
- Bulkley, *onder-Secretaris van 't Eilandt Providence, en zyne gevallen beschreven.* 196. enz. b.
- Bygelovigheid der Indianen in Virginië. 220. a.

C.

- Cacao-boom in de Barbados *beschreven.* 80. b. *op Jamaika.* 272. b. *wys van die te planten.* 273. b. *groeying.* ibid. b. *wys om te zuiveren.* 274. en 275. b. *Onkosten en profyt van de Cacao opgerekend.* 275. b.
- Calvert, *landschap in Mary-landt.* 157. a.
- Cambridge in Nieuw-Engelandt. *Bouwing van een huis tot een Boekzaal, een Schouwburg en eene Indiaansche queek-school aldaar.* 72. a.
- *wordt omstandig beschreven.* 75. a.
- Caneel-boom (wilde) in Jamaika, *beschreven.* 278. en 279. b.
- Carolina eerste ontdekking. 249. enz. a.
- Beschryving en verdeling van Carolina.* 253. en 271. a. *oprechting van eene Colonië.* 253. a. *geschiedenissen van Carolina.* 260. enz. a.
- Landschappen van Carolina.* 272. a. *Klimaat van Carolina.* 275. a.
- Koophandel van Carolina.* ibid. enz. a.
- Casco, *niterste Baai Noord-waards in Nieuw-*

B · L · A · D · W · Y · Z · E · R.

- Nieuw-Engelandt, *beschreven* 74 a.
 — door de *Franſchen* en *Indianen*
overrompeld 63 a. *verſeide* *weed-*
boden van die beide volken aan den
gſien aldaar betoond 63 64 a.
 Cattoen-ſtrik in de Barbados *be-*
ſchreven. 81. b.
 Ceder boom in de Barbados *beſchre-*
ven. 82 b in de Bermudas. 315 b.
 Chancy (Charles) Hoogleraar te
 Cambridge in Engelandt. 97. a.
 Charibbeëns, *inwoonders* van St.
 Chriſtoffel. 191. b. *Hunne af-*
komst en geſtalt *ibid* en dragt.
 192 b *Taal* *ibid*. *Reden van de*
onderscheidt van ſpraak tuiſſchen de
mannen en vrouwen 193 b. *Hun*
aard. *ibid*. en 194 b. *hunne kniſch-*
heit en verſeide anders deugden.
 194. b. *Hunne grote rees voer*
hes ſchiet-geweer. *ibid*. *Gods-dienſt*
van hem. 195. b. *Reden die zy*
van Godt geven. *ibid*. *worden door*
kwade geelten geplaagd 196. b. *Hun*
geloof van de ziel. *ibid*. *hunne*
woningen 197. b. *Spyzen en drank*.
 198. b. *verhaal van een gaſt-*
maal tuiſſchen een wilden en Franſch
Edelman 199. b. *Hunne zang-en*
ſpeel-kunde 200. b. *Capiucin be-*
kleeft het hoogſte ampt onder hen
en verſeide ſoorten der z-lven.
 201. b. *wys op welke zy hunne*
Krygs-gezangen handelen. 203. b.
Eeten gaarne menſchen-vleesch. 203.
 en 204. b. *Huwelyk en minigout-*
digheid van vrouwen onder hen.
 2 4 b. *gewoentens by de geboorte*
van hunne kinderen en der z-lver
benoeming. 205 b. *leven zeer gezond*
en lang. *ibid*.
 Charles-Toun in Virginië *beſchre-*
ven. 273. a.
 Cheſapeake, baai in Marylandt, *be-*
ſchreven. 161. a.
 Cheſter, landſchap in Penſylvanie,
beſchreven. 142. a.
 Chicheſters-kreek in Penſylvanie *be-*
ſchreven. 142. a.
 Chittinas-kreek in Penſylvanie *be-*
ſchreven. 126 a.
 Chriſtoffel St. *eerſt ontdekt*. 184 b.
beſchreven. *ibid* en 188. b. *be-*
volkt 185. b. *beſtanding* 188 b.
Klimaat van St. Chriſtoffel *ibid*.
Bezoeking van St. Chriſtoffel 189.
 b. *Hiſtoriſch verhaal van St. Chri-*
ſtoffel 207. en 2 b.
 Chub vermaakt Pemmaquit, *eene ſter-*
ke ſchanſ in Nieuw-Engelandt, en
zyne ſtraffe 68 en 71. a.
 Ciron, *ongedierte in Jamaïka, beſchre-*
ven. 285. b.
 Cürren-boom in de Barbados *beſchre-*
ven. 78. b.
 Cleasby (Kapitein) *ſtaten* *zagen de*
Franſchen 15. a.
 Cochenilla in Jamaïka *beſchreven*.
 287. b.
 Cocos-boom in de Barbados *beſchre-*
ven. 80. b.
 Coffie-boom *omſtandig beſchreven* 320.
 en 2. b.
 Cokroaches, *zeer ongedierte in de*
Barbados, is zeer ſchadelijk voor de
menſchen 62. b.
 Colonie in Virginië *heeft veel gevoel*
van de onluſten in Engelandt tuiſ-
ſchen het Parlement en den Koning
Karel. 190. a.
 Cornwalſ Graafſchap van Maſſachuſet
 in Nieuw-Engelandt en hare *ſte-*
den. 74. a.
 Cotton (Mather) *heeft de Hiſtorie van*
Nieuw-Engelandt verwarden ſichts
beſchreven. 95. a.
 Cutlard-Appel in de Barbados *be-*
ſchreven. 81. b.

D.

D Alegif in Virginië *gebouwd*.
 180. a.
 Dienſtboden der Engeliſchen in Virgi-
 nië,

B L A D - W Y Z E R .

nië , hoe die gehouden worden. 226. a.

Dieren in Nieuw-Engelandt beschre-
ven. 80. a.

— van Nieuw-Jork. 105. a.

— vieruittige in Virginië. 240. a. in de Barbados. 88. b.

Dissenters staan zich in Carolina ne-
der. 258. en 259. a.

Doodslag van een Indiaan aan een
anderen gepleegd , en recht daar
over geoeffend. 262. a.

Dominico beschreven 144. b.

Dorchester grote stadt van Suffolk
in Nieuw-Engelandt , beschreven.
76. a.

— landschap in Marylandt ,
beschreven. 159. a.

Drank in de Barbados 102. b.

Dudley (Joseph) President van Nieuw-
Engelandt en zyne verrechtingen.
54. a.

Dunstan (Anna) eene Engelsche vrouw
en haar mannelijke moed. 69. a.

Dunzend-voet , zeker warm op het Ei-
landt Nevis , beschreven. 109. b.

E.

E Aston (Pieter) vermaard zee-ro-
ver. 3. a.

Edellieden in de Barbados beschre-
ven. 97. b.

Edelmoedige aardt der Virginiers.
229. a.

Engelschen zyn de eersten geweest die
zich in Nieuw-Engelandt hebben
nedergeflagen. 19. a.

— staan met de wilden in Nieuw-
Engelandt. 26. a.

— zoeken verscheide nieuwe ge-
welden in Nieuw-Engelandt. 34. a.

— behalen veel voordeel op de
Indianen in Nieuw-Engelandt. 66. a.

— in Nieuw-Engelandt , han-
ne levens-wys en aardt. 93. a. Hun-
ne (holten) aldaar. ibid. enz.

Engelschen , hun slechte staat in Vir-
ginië. 166. 167. a.

— hun staat in Virginië na het
vertrek van den President Smith.
178. a.

— waar door zy een verbondt
met de Indianen in Virginië ver-
krygen. 181. a.

— hunne ond-rneming tegen de
Franschen en Hollanters. 184. a.

— maken nieuwe wetten en or-
donancien. 185. a.

— op het eilandt Nevis , oorlogen
tegen de Franschen. 172. enz. b.

— voort-zetting van dezen Oorlog.
182. b.

— in Virginië. 224. a.

Engelsche Colonie van Suriname verhuist
naar Jamaika. 235. b.

Esels in de Barbados. 83. b.

Etter , Graafschap onder Massachusset
in Nieuw-Engelandt bekorig , en
steden aldaar. 74. a.

— Landschap in Nieuw-Jersey,
beschreven. 114. a.

Everton (Jacob) vermaard Hollandsch
zee-rover. 235. b.

F.

F Airfeild , Landschap in Nieuw-En-
gelandt , beschreven. 79. a.

Feesst der Indianen in Hudsons-baai
beschreven. 286. a.

Franschen in Canada , door de En-
gelschen beoorlogd. 5. a.

— verlaten de Zuid-zyde van
Terre-neuf. 16. a.

— overvallen de Engelschen in
Nieuw-Engelandt. 57. a.

Fransche huisgezinnen in Virginië. 227.
en 228. a.

Frankfort , stadt in Pensylvanië , be-
schreven. 141. a.

G.

Ganzen in Hudsons-baai. 284. a.
 Gebouwen in de Barbados beschre-
 ven. 74. b.
 Gebrek aan volk in de Barbados.
 138. b.
 Gedommel-vogel in de Barbados is
 zeer schoon. 90. b.
 — op het Eiland St. Cristoffel,
 beschreven. 190. b.
 Geld-specien in de Barbados. 136. b.
 Gemunt geldt in Nieuw-Engelandt.
 85. a.
 Geoge St. Eiland van de Bermu-
 das, beschreven. 317. b.
 — stadt in de Bermudas, be-
 schreven. 313. b.
 Gerechts-hoven in de Barbados. 110.
 en 111. b.
 — in Virginië. 231. a.
 Getal der ingezetenen in de Colonien
 van Nieuw Engelandt. 45. a.
 — der Engelschen in Virginië.
 225. a.
 Gezochte, is in grote menigte in Nieuw-
 Engelandt. 81. a.
 Gewassen van Nieuw-Jork. 105. a.
 — in Nieuw-Jersey. 117. a.
 — op Antego. 152. b.
 — van Montserrat. 162. b.
 Gewoontens der Indianen in Virginië.
 222. en 228. a.
 Godts dienste der Indianen in Nieuw En-
 gelandt. 87. a.
 — der Indianen in Hudsons-
 baai. 284. a.
 — der inwonderen in Mary-
 landt. 154. a.
 — der Indianen in Virginië.
 220. a.
 — der Engelschen in Virginië.
 233. a.
 Greenponte-Eilandt, in Terre-neuf,
 door de Engelschen in bezit geno-

men. 8. a. kostelyke havens aldaar.
 ibid.

Grond-wet der Provincie van Caroli-
 na tot tolerantie der verscheide re-
 ligien strekkende. 254. a.
 Guaver, zeker boom in de Barbados,
 beschreven. 79. b.

H.

Hagedissen, zeker ongedierte in de
 Barbados is gaarne by de men-
 schen. 91. b.
 — op het Eiland Nevis, be-
 schreven. 165. b.
 Hampshire, Landschap in Nieuw-
 Engelandt, beschreven. 77. a.
 Hartford, Landschap in Nieuw-Engel-
 landt, beschreven. 79. a.
 Henricopolis in Virginië gebouwd.
 180. a.
 Hete bron in Jamaika beschreven.
 287. b.
 Hete in de Barbados is zeer groot.
 87. b.
 Hexen-brandery in Nieuw-Engelandt
 gesluit. 62. en 63. a.
 Hoar (D. Leonard) President der
 hoge scholen in Nieuw-Engelandt,
 zyne beschryving. 97. a.
 Hoge School te Williams-burg in Vir-
 ginië. 235. a.
 Hole, steedje in de Barbados, be-
 schreven. 70. b.
 Holen in de Barbados beschreven.
 74. b.
 Hoorn-vlieg op het Eiland Nevis
 beschreven. 168. b.
 Horlogien van water gemakt. 132. b.
 Hudsons-baai, eerst ontdekt. 278. enz.
 a. beschreven. 281. a. Geschiedenis
 van Hudsons-baai. 284. enz. a.
 oprechting van eene maatschappy.
 294. enz. a. tegenwoordige staat der
 Engelschen in Hudsons-baai. 299. a.
 Huizen der Spanjaarden in Jamaika.
 239. b.

Itut-

B L A D - W Y Z E R.

Hutten der Indianen op Terre-neuf.
3. a.
der Indianen in Pensylvanië.
130. a.
Huwelyke Staat der Indianen in Vir-
ginië. 222. a.

I.

J Agt der Virginiers. 229. a.
Jamaika eerst ontdekt. 222. b. be-
plant. *ibid.* wordt door de Engel-
schen veroverd, en verder Histo-
rische geschiedenissen van dit Ei-
landt. 223. enz. b. verder beblan-
ting door de Engelschen van Jamai-
ka. 228. b. getal der Inwoonders in
Jamaika 229. b. vervolg der ge-
schiedenissen van Jamaika. 235. enz.
b. gelegenheit en distrieten van Ja-
maika. 264. b. Steden in Jamaika
opgeteld en beschreven. 266. enz. b.
Rykdom van de distrieten in Jamai-
ka. 269. b. Aarttryk van Jamai-
ka. *ibid.* Klimaat. 270. enz. b.
Gewassen van Jamaika. 272. enz. b.
Dieren van Jamaika. 182. b. vissche
in Jamaika. *ibid.* Inwoonders van
Jamaika. 288. b. Levens-wyze en
Koop-handel in Jamaika. *ibid.*
James-stadt in Virginië afgebrand.
201. a.
James-toun in Virginië wordt door
eene besmettelijke ziekte aangestoken.
102. a.
Jans-stadt in 'Terre-neuf, beschre-
ven. 7. a.
— door de Franschen verbrand.
17. a.
— nieuwe Kerk aldaar door de
Engelschen gebouwd. 18. a.
Jaren, worden by de Indianen in
Virginië in vyf getyden verdeelt.
222. a.
Jesuit gaat over tot de Protestantische
religie om met zekere Engelsche Juf-
vrouw te trouwen. 218. b.

Imposten op de Tabak uit Virginië.
243. a.

Increase Mater, President van de ho-
ge schole in Nieuw-Engelandt, en
wat onder hem voorgegaan. 98.
enz. a.

Indiaan wil alle de Inwoonderen in
Engelandt optellen. 222. a.

Indiaansche wilde verloft vanden Kindt.
14. b.

— Natiën in Nieuw-Engelandt
beschreven. 86. a.

— Koningen en Regeerders in
Nieuw-Engelandt. 87. a.

Indiaanschegeldt in Nieuw-Engelandt.
89. a.

Indiaansche Christenen in Nieuw-En-
gelant en hun getal. 91. a.

— Natiën in Nieuw-Jork be-
schreven. 103. a.

— Inwoonderen en taal der zel-
ven van Nieuw-Jork. 105. en
106. a.

— Inwoonderen in Virginië be-
schreven. 217. en 218. a.

— Priesters in Virginië, beschre-
ven. 221. a.

Indianen in Nieuw-Engelandt doen
de Engelschen veel overlast. 36. a.

— brengen hen veel schade. 102
46 48. a. benauden de Engelschen.
47. 48. a.

— verweesten verscheide plaat-
sen en slaan de Engelschen. 50. a.
— voordeel der Engelschen op hen be-
haald. 57. en 92. a.

— in het Noorden in Nieuw-
Engelandt beoornusten de Engelschen
aldaar naar worden tot de vrede
gedwongen. 53. a.

— hun inval in de Oostersche
delen van Nieuw-Engelandt, en
slecht gedrag van den Gouverneur
aldaar. 96. a.

— en Franschen beoorlogen op
nieuw de Engelschen. 58. enz. a.

— in Nieuw-Engelandt begin-
nen

B L A D - W Y Z E R.

- nen nieuws vyandelykheden tegen de Engelschen.* 65. a.
 — *in Nieuw-Engelandt, hunne kleding, spys en woon-plaatsen* 87. a.
 — *hunne taal en tegenwoordige toestandt aldaar.* 88. a.
 — *hunne lokering tot het Christlyke Geloof.* 89. enz. a.
 — *in Pensylvanië, hunne aarde en levens-wyze.* 130. en 133. a.
 — *in Marylandt, aards en gewoontens.* 160. a.
 — *in Virginië, vermoordenzeyf honderd Engelsen.* 189. a.
 — *in Hudsons-baai, beschreven.* 283. a.
Inligo in Jamaika beschreven. 276. b.
Inkomsten van de Barbados. 112. b.
 — *der Colonie in Virginië.* 232. a.
Inwoonders in de Barbados. 94. enz. b. *hunne verdeling in drie orders.* 96. b. *levens-wys.* 97. b.
Kleding der Inwoonders in de Barbados. 97. b.
 — *der Indianen in Virginië.* 223. a.
Klote-bleem in de Barbados, Tour genoemd, beschreven. 85. b.
Koningin van Pokassiet verdrinkt op hare vlucht. 57. a.
Koophandel der Franschen is groter in Terre-neuf dan der Engelschen. 11. a.
 — *van Virginië.* 244. a.
 — *is zeer voordelig voor Engelandt.* ibid.
 — *wordt door zekere nadelen tegenwoordig zeer gedrukt.* 247. a.
 — *van Hudsons-baai.* 282. a.
 — *in de Barbados.* 131. b.
Koop-lieden in de Barbados. 131. b.
Koren en Granen in Nieuw-Engelandt. 81. a.
Koren-planting in de Barbados. 86. b.
Kcers, hoe die door een Indiaan vreedren wordt. 131. a.

K.

- K** *Aap-breton beschreven.* 6. a.
Kabeljauws-Eilanden in Terre-neuf. 12. 13. a.
Kabeljauws-Knaap in Nieuw-Engelandt. 12. en 13. a.
Karel, Landschap in Marylandt, beschreven. 157. a.
Karel I. Koning van Engelandt, neemt de Colonie van Virginië in zyne bescherming. 18. a.
Kent in Pensylvanië beschreven. 143. a.
Kerken en Predikanten in Virginië. 234. a.
Kerk-regering der Engelschen in Nieuw-Engelandt. 92. a.
Kerk-zaken in de Barbados. 113. b.
Kid, beruchte zee-rover. 72. a.
Kingston in Nieuw-Jork, eene fraaie stad, beschreven. 103. en 111. a.

L.

- L** *Amantine, zee-monster op de Kust Montferrat, beschreven.* 161. b.
Land-snoek, gedierte op het Eilandt Nevis, beschreven. 166. b.
Lang-Eilandt in Nieuw-Jork beschreven. 103. enz. a.
Lauwd, Aarts-bisschop, en zyn gedrag. 33. a.
Lewis Scot, rover. 230. b.
Linde-boom in de Barbados beschreven. 79. b.
Lucht in de Barbados is zeer vochtig. 132. b.
Lucia St. beschreven. 143. b.

M.

- M** *Ain, Graafschap van Massachusset in Nieuw-Engelandt en steden daar in.* 74. a.

Man-

Manchinel-appel in Jamaika, is zeer schoon in 't oog maar versoorzaakt de doot. 287. b.

Marylandt waar van benoemd. 145. a. *Eerst ontdekt.* *ibid.* en 146. a. *Gelegenheit.* 146. en 156. a. *Goede vriendschap der Engelschen met de indanen in Marylandt.* 147. a. *Beplanting en voorspoed der Engelschen in Marylandt.* 149. a. *Reizing in Marylandt.* 150. a. *Verdeling der Provincien in Marylandt.* 151. a. *Lands-wet in Marylandt.* 152. a. *Klimaat van Marylandt.* 159. a. *Gewassen in Marylandt.* 161. a.

Mary St. Landschap in Marylandt, beschreven. 157. a.

Matichulet, volkrykste Provincie van Nieuw-Engelandt. 73. a.

Matlabi, Koning der Moratiggonse Indanen, en zyn onthaal Mr. Wint-kou, Engelschen Ambassadeur, aangehaan. 27. a.

Middleplantation, setel des Gouverneurs in Virginië vóórds Williamsburg benoemd. 209. a.

Middlesex, Graafschap in Nieuw-Engelandt met hare steden. 75. a.

Landchap in Nieuw-Jersey beschreven. 115. a.

Molens in de Barbados. 117. b.

Monmouth, Landchap in Nieuw-Jersey, beschreven. 115. a.

Montserrat; ontdekking en beschryving. 159. b.

Moor (Mr. Rich. Gouverneur) zet zich in de Bermudas tar neder en bebouwt het zelve. 306. b.

Moordt der Engelschen aan de Indanen in Virginië gepleegd. 187. a.

Morgan (Henry) vermaard zee-rover, beschreven. 230. enz. b.

Mose, seldzaam dier in Nieuw-Engelandt, beschreven. 80. a.

Mount-Helleby, hoogste berg in de Barbados, beschreven. 71. b.

Munt-specie in Virginië. 243. a.

N.

N Adelen der Handelaars in de Barbados. 139. enz. b.

op wat wyze de zelve kunnen geholpen worden. 112. b.

Nassau, stadt in 't Eilandt Providencie, beschreven. 296. b.

Newcastle, landchap in Pensylvanië. 143. a.

Nevis, beschreven. 163. b. *Bevolkt.* 164. b. *Klimaat en aardryk van Nevis.* *ibid.*

Newark, stadt van Essex in Nieuw-Jersey, beschreven. 114. a.

Nieuw-Amsterdam in Nieuw-Jork beschreven. 102. a.

Nieuw-Engelandt eerst ontdekt. 22. a. *Eerste beplanting van Nieuw-Engelandt.* 23. a.

Tweede tocht der Engelschen naar Nieuw-Engelandt. 24. a. *Verderde tocht der Engelschen naar Nieuw-Engelandt.* 25. enz. a.

Oprechting van een soort van Republyk in Nieuw-Engelandt. 28. a.

Aanwach der Colonie in Nieuw-Engelandt. 39. a.

Koophandel der volkeren in Nieuw-Engelandt. 40. a.

uitgestrektheid van Nieuw-Engelandt. 72. a.

Klimaat. 73. a. *Aardryk.* *ibid.*

Nieuw-have, Landchap in Nieuw-Engelandt, beschreven. 79. a.

Nieuw-Jork. Eerste ontdekking en beplanting. 100. a.

Grens-palen en Klimaat van Nieuw-Jork. 101. a.

Begin en voertgang der Colonie in Nieuw-Jork. 105. enz. a.

Getal der huizen, Kerken en Landchap-pen te Nieuw-Jork. 110. enz. a.

Nieuw-Plymouth, hoofdstadt van het landchap Plymouth in Nieuw-Engelandt, beschreven. 77. a.

Nieuw-Schotlandt. eerst ontdekt. 18. a. *gelegenheit van Nieuw-Schotlandt.* 19. a.

Oprechting van eene Maatschappij. *ibid.* *Fruchtbare landt van Nieuw-Schotlandt.* 20. a.

Slecht

B L A D - W Y Z E R.

te geslachten der Engelschen van dit landfchap. 20. a. Aardt der Indianen in Nieuw Schotland. 21. a. Nieuw-Wiersey, eerst ontdekt. 112. a. gelegenheit van Nieuw-Wiersey. 113. a. Klimaat van Nieuw-Wiersey. 117. a. Historie van Nieuw-Wiersey. 118. enz. a.

O.

O Lie van Kalebauw. 13. a. Ondankbaarheid van een engelschman tegen een Indiaansch Vrouw-mensch. 13. 14. b. Ongedierde in de Barbados beschreven. 91. b. Oorlog der Engelschen en Franschen in Antego. 151. enz. b. — der Engelschen en Franschen in Jamaika. 249. enz. b. Oorlogen tusschen de Engelschen en Franschen in Terre-neuf. 14. enz. a. Oorlog-schip, zeker wild-vogel in de Barbados zo genoemd. 91. b. Oost- en West-Jersey vereenigd. 122. a. Opossum, zeker dier in Virginië. 241. a. Opper-gerechts-hof in Virginië. 232. a. Oproer in Virginië door zekeren Nathaniël Bacon; zyne beschryving, en oorzaken van de rebellie. 196. a. Straffe de oproerigen opgelegd. 197. a. Verder gedrag van Bacon in deze opschudding. 198. enz. a. verklaring tot een Rebel. 200. a. verklaring der Rebellen aangaande hunne zamenkomst. ibid. Bystandt tegen hen uit Engelandt gezonden. 201. a. Doodt van Bacon, en van eenige zamengevloede inwoonders op het eilandt Providence. 293. b. einde van dezen oproer. ibid. Opstandt der Negeri in de Barbados. 47. 52. en 53. b. — der Indianen in Virginië tegen de Engelschen. 197. a.

— der inwoonders van Providence tegen den Gouverneur. 301. b. der Negeri in Jamaika. 240. b. Opstelling (generale) naar de Landfchapen, der Engelsche ingezetenen in Virginië. 127. a. Oranje-bomen in de Barbados beschreven. 78. b. Orkaan in de Barbados gebeurd. 31. b. — is zeer schrikkelyk in Antego. 159. b. — op het Eilandt Nevis. 170. b. — in Virginië ontstaan doelt veel schade. 203. en 210. a. Orkanen zyn zeer menigvuldig op St. Cristoffel, en voorbeduidelen van de zelve. 206. b. Overgaaf van de Schans van Albanië in Hudiens-baai aan de Franschen. 298. a. Overwinningen der Engelschen op het Eilandt Nevis tegen de Franschen. 174. enz. b.

P.

P Arochien en Kerken in de Barbados. 71. enz. b. Passie-bloem in de Barbados beschreven. 85. b. Patent tot making der wessen in Pensylvanië. 136. a. Pelikaan in Jamaika beschreven. 284. a. Pensberry, stadt in Pensylvanië, beschreven. 141. a. Penth-Ambor, stadt van Midlesex in Nieuw-Jersey, beschreven. 115. a. Peper in de Barbados beschreven. 83. b. Peper-boom in Jamaika beschreven. 278. b. Philadelphia, de hoofdstadt van Pensylvanië, beschreven. 124. enz. a. Philippus, Koning der Indianen, begint een Oorlog met de Engelschen. 45. enz. a. wordt tot grette be-naauwdheit gebragt. 47. a. en van de

B L A D - W Y Z E R.

van Providen-
neur. 301. b.
ka. 240 b.

de Landſchap-
ingezetenen in

ados beſchre-

geburd. 31. b.
elyk in Ante-

Nevis. 170. b.
ntſtaan doedt
210. a.

vuuldig op St.
duidelijk van

van Albanië
de Franſchen.

elſchen op het
de Franſchen.

in de Barba-

ados beſchre-

ſten in Pen-

reven. 284. a.
ylvanië, be-

Midleſex in
ven. 115. a.
beſchreven.

beſchreven.

li van Pen-
24. enz. a.
lanan, be-
Engelſchen.
grete be-
a. en van
de

de Engelſchen dood geſchoten. 53. a.
Pimento, zeker gewas in Jamaika,
beſchreven. 276. en 277. b.

riacenia, in Terre-neuf, ſtaat der
Franſchen aldaar. 18. a.

Plymouth, ſtadt in Nieuw-Engelandt,
wanneer gebouwd. 27. a.

oudſte Colonië van Nieuw-
Engelandt, beſchreven. 77. a.

Penſylvanië. William Pen, Hoofd-tige-
naar van de Colonië in Penſylva-
nie. 123. a. Gelegenheit, uitgeſtrek-
heit en Rivieren van Penſylvanië.
ibid. Provincien van Penſylvanie.

124. en 140. a. Klimaat van Pen-
ſylvanie. 127. a. Aardryk van
Penſylvanie. 128. a. Gewaſſchen,

Vruchten en Keren. ibid. Dieren
129. a. Indianen van deze land-
ſtrek. ibid. hunne taal. 130. a.

Zeden en gebruiken. ibid. Oprek-
ting van eene maatſchappij in Pen-
ſylvanië. 134. a. Hiſtorie van Pen-
ſylvanië. 138. enz. a. Getal der

inwoonders in Penſylvanië. 144. a.
Pokahuta, Prinſſeſſe des Konings Pohon-
tan in Virginië, hare liefde voor den

Engelſchen Kapitein Smith. 175. en
177. a. Komt in handen van den Kapi-
tein Argal, wordt eene Chriſten en

trouwt met zeker Engelſch Edel-
man. 181. a. hare komſt in Enge-
landt. 182. a. Gedrag tegen Kap.

Smith, nevens het onthaal haar
aldaar aanredaan en doodt. 183. a.

Port-Rojal in Jamaika afgebrand 260. b.
ſchone hove. 265. b.

poſtmeesterschap, generaal, in Amerika
opgebragt, maar onduidelijk bevon-
den. 203. a.

poſſen, fraai gemaakt door de India-
nen in de Barbados. 5. b.

Pouhatan, ſtadt in Virginië, van de
Engelſchen gekocht. 176. a.

psalmen Davids tot Cambridge in
Nieuw-Engelandt gedrukt. 96. a.

Presbyterianen in Nieuw-Engelandt

II. Deel.

en hun gedrag aldaar 37. a.

Prikkel-peer in Jamaika beſchreven. 282. b.

Prins George, landſchap in Marylandt,
beſchreven. 157. a.

Proclamatie des Konings van Enge-
lands tot bepaling van het vervoeren
der Engelſchen naar Amerika. 38. a.

Pyn-boom in de Barbados draagt eene
aangename vrucht. 84. b.

Providence, weinig voordel van dit
eiland. 291. b. Eerſt ontdekt.

292. b. Gelegenheit van Providence.

ibid. Beplanting. 293. b. Geſchiedenis
van Providence. 299. enz. b. Wierdt
door de Spanjaarden geruïneerd. 301.

b. en is noch onbewoond. 302. b.

Q

Quacaſan, Afgoden-beeldt der In-
dianen. in Virginië. 220. a.

R.

R Adnor, ſtadt in Penſylvanië, be-
ſchreven. 126. a.

Recht-banken in Penſylvanie opgerecht.
137. a.

Regering der Engelſchen in Nieuw-
Engelandt. 93. a.

der Indianen in Penſylvanië.
132. a.

en wetten in Virginië. 230. a.
(civiel) van de Barbados.

109 b.
(Militair) in de Barbados.

III. b.
Regerings-vorm der Indianen in Nieuw-
Engelandt. 88. a.

Rocquet, zeker dier op St. Croſſof-
fel, beſchreven. 190. b.

Roger (Jan) Preſident van de hoge
ſchool in Nieuw-Engelandt, zyne
beſchryving. 98. a.

Rotten in de Barbados. 117. b.

Rotte-plaag in de Bermudas beſchreven.
307. b.

V v

Rum

Rum, soort van brandewyn, words van zuiker gemaakt. 120. b. is niet zo schadelijk als de Fransche brandewyn. 128. b.
Ryger, op wat wyze hy in Virginië de visch rooft. 242. a.
Rykdom van de Barbados. 137. enz. b.

S.

Salem, voornamstadt in Nieuw-Engelandt, beschreven. 75. a.
Schark-visch by Antego beschreven. 149. b.
Schatting in Virginië opgesteld. 209. a.
Schilt-paet in Jamaika beschreven. 283. b.
Schipbreuk van Mr. May omtrent de Bermudas beschreven. 304. l.
Schoneberg een gebergte omtrent Philadelphia in Pensylvanië. 126. a.
Siroop van de zuiker in de Barbados beschreven. 121 en. 129. b.
Slang op 't eilands Nevis, soldaat genoemd, beschreven. 167. b.
Slangen van de Barbados beschreven. 91. b.
Slangen (blanke) in de Barbados 97. b.
Hunne kleding. 99. b. Arbeids en k. st. ibid.
— staat der zwarten. 99. b. Hun werk. ibid. Prys van ze een slaaf. 100. b. Getal en aard der hunner vrouwen. ibid. Hunne Afgoleryen slechte nizing tot het Christen-gelof. ibid. Hun aardt. 101. en 106. b. kost. 102. b. kleding. 103. b. Hunne woningen en eigene bezigheden. 103. b. Genegenheit tot dode leesten 104. b. Uitspanningen op de zondagen. 103. en 105. b. Muzyk-instrumenten. ibid. Reden waarom hunne meesters hun groot getal niet te vrezen hebben. 105. b. Zwaarteit van hun bloeds. 106. b.
Slot en sleetel wordt door zikeren Koning in Virginië zeer vermakelyk bevonden. 187. a.

Smit (Ralph) eerste Prediker tot Plymouth in Nieuw-Engelandt 31. a.
Smith (Jan) Engelsch Kapitein, en zyne gevallen. 173. a. wordt van de Wilden in Virginië gevangen genomen en weder los gelaten. 175. a.
— zyn Oorlog met de Indianen, tweede gevangenis, en verder gevallen, nevens de uitnemende liefde van Pocahonta, dochter van den Koning Pouhatan, tegen hem. 177. a.
Sommers (Sir George) overlydt omtrent de Bermudas 304. b. Zyn lyk wordt naar Engelandt gevoerd. 305. b. Gedenk-teken aan zyne overblyfselen door Cap. Butler in de Bermudas opgerecht. 309. b.
Spanjaarden zoeken de Engelschen en Franschen uit S. Cristoffel te verdryven. 187. b.
Speigts-Touwen in de Barbados beschreven. 70, 71. b.
Steunekop van het eilands Nevis beschreven. 168. b. van de Bermudas is een schoon ongedierde. 318. b.
Spys der Indianen in Virginië. 223. a.
— in de Barbados. 98. b.
Squanto, een der hoofden der Moratiggonsche Indianen, en zyne komst binnen Plymouth. 27. a.
Staat der Indianen in Virginië beschreven. 219. a.
Sterfte op het eilands Nevis ontstaan. 171. b.
Stilstands tusschen de Engelschen en Indianen in Nieuw-Engelandt gesloten. 64. a.
Stoumoedigheid van een Engelsch Kapitein tegen den Koning der Narragenzen betoend. 42. a.
Suffolk, Graafschap in Nieuw-Engelandt met hare steden. 76. a.
Suffex in Pensylvanië beschreven. 143. a.

B L A D - W Y Z E R.

T.

Taal der Indianen in Hudsons-
baai, en betekenis van de zel-
ve. 300. a.

Tabak, eerste in Engelandt gebragt.
165. a.

— in Virginië komt op een zeer
lagen prijs. 194. a. Geest gelegen-
heest tot een opschudding. 204. a.

Tabak-plantery in Marylandt. 153. a.

— in Virginië bepaald. 186. a.

Tabak-plantaſien in Virginië beſchre-
ven. 416. a.

Terre-neuf, eerst ontdekt. 1. enz. a.
oprehting van eene Maatschappy
voor; Terre-neuf. 3. a. volk-plan-
tingen. 4. a. gelegenheit van Terre-
neuf. 6. a. Klimaat. 9. a. Rege-
ring in Terre-neuf. 10. a. Gewas-
ſen. ibid. Koophandel van Terre-
neuf. 11. a. Zand-platen. 12. a. Ge-
aardheit der Indianen in Terre-
neuf. 13. a.

Tocht, vruchteloze, der Engelsen te-
gen de Franschen. 60. 61. a.

— rampspoedige van Jan White
naar Virginië. 169. a.

Twee-gevecht van Mr. Standisch, en
overwinning daar op op de In-
dianen behaald. 30. a.

Tyranny van den Gouverneur Jonis
in Providence gepleegd. 294. b.
wordt gevangen gezet. 295. b. en
van eenige gniten weder verlost.
296. b.

V.

Vee-molens in de Barbados beſchre-
ven. 118. b.

Verdediging van twee jongens in
eene ſchanſ tegen de Indianen in
Nieuw-Engelandt. 59. a.

Verhaalen in de Barbados, valſch ver-
haal daar van. 1. b. beſchreven.

89. b. van Bermudas, beſchreven.
316. b.

Vergiftige boom in de Barbados. 77. b.

Verhaal van drie perſonen, die alleen
de Bermudas bewoond hebben. 305.
enz. b.

Vermakelykheden der blanke ſlaven
in de Barbados. 107. b.

— der Engelsen. 108. b.

Vertrek der voornaamſte Engelsen uit
Nieuw-Engelandt. 42. a.

Vincent, St. beſchreven. 143. b.

Virginië, eerste ontdekking. 163. a.

Eerste tocht der Engelsen naar
Virginië. 164. a. Benoeming van

Virginië. 165. a. tweede en derde
poging tot bevolking van Virginië.

168. a. vierde tocht der Engelsen
naar Virginië. 170. a. Oprehting

van twee Maatschappijen in Virgi-
nië. 172. a. Bevolking van Vir-
ginië. 174. a. Geſtal der mannen

van deze Colonie. 190. a. Verder
ontdekking van Virginië. 195.

en 196. a. Gelegenheit en Grens-
palen van Virginië. 211. a. Ver-
deling, benoeming en beſchryving der

landſchappen en ſteden van Virgi-
nië. 212. enz. a. Rivieren. 212. en

216. a. Klimaat van Virginië.
236. a. Aardryk 237. Bomen en

andere gewaſſen in Virginië. 237.
238. a. Vruchten. 238. 239. a.

Tabak. 239. en 240. a.

Viſſche, verſcheide ſoorten in Nieuw-
Engelandt. 80. a.

— in Virginië. 242. a.

— in de Barbados. 93. b.

— omtrent Antego. 149. enz.
b. van 't eilandt Providence.

360. b.

Viſchlym in Virginië van de Engelsen
voor goudt aangezien. 174. a.

Vlieg (Maſtik) in de Barbados, be-
ſchreven. 92. b.

Vliegevanger, vogel op het eilandt Ne-
vis, beſchreven. 169. b.

diker tot Ply-

elandt. 31. a.

Kapitein, en

wordt van

gevangen ge-

laten. 175. a.

de Indianen,

verder ge-

menende liefde

hter van den

bem. 177. a.

overlydt om-

304. b. Zyn

gelandt ver-

teken aan ky-

Cap. Butler

echt. 309. b.

Engelsen en

offel te ver-

Barbados be-

Nevis be-

de Bermu-

erre. 318. b.

ginië. 223. a.

b.

den der Mo-

zen zyne komſt

a.

Virginië be-

vis ontſtaan.

Engelsen en

gelandt ge-

Engelſch Ka-

der Narra-

euw-Enge-

6. a.

beſchreven.

Vliegond ongedierte in Nieuw-Engelandt. 81. a.
 Vliegende Tyger op het eilands Nevis beschreven. 168. b.
 Vogelen in Virginië. 241. a.
 — in de Barbados beschreven. 89. b.
 — op Antego 152. b.
 — van S. Cristoffel. 190. b.
 Vracht van goederen in de Barbados. 134. b.
 Vrede, tusschen Engelandt en Frankryk gebroken, veroorzaakt vyandelykheden tusschen deze Natiën in Terre-neuf. 14. a.
 — tusschen de Engelschen, Franschen en Indianen in Nieuw-Engelandt gesloten. 71. a.
 — van de Indianen met de Engelschen in Nieuw-Engelandt gemaakt en weder gebroken. 67. a.
 — door de Engelschen met de Indianen in Virginië gemaakt. 202. a.
 Vrouwen der Indianen in Hudsonsbaai. 287. a.
 Vruchten verscheide van Nieuw-Engelandt. 83. a.
 Vuur-vliegen in Jamaika beschreven. 284. b.
 Vyandelykheden tusschen de Engelschen en Franschen in Nieuw-Schotlandt. 21. a.
 — der Franschen tegen de Engelschen in Hudsons baai. 247. a.

AL

Waller (Edm. Schilcknaad en Eigenaar van de Bermudas) beschreven. 310, en 311. b.
 Walvisch omtrent de Bermudas beschreven. 317. b.
 — in 't eilandt Providence beschreven. 360. b.
 Wanhopig voornemen van vyf ongebonde personen van de Bermudas beschreven. 308. 309. b.

Weachin. zeker aart van Koren in Nieuw-Engelandt, beschreven. 82. a.
 Weegbree - boom in de Barbados beschreven. 83. b.
 Welshraet, plantasie in Pensylvanië, beschreven. 142. a.
 Westchester, Graafschap in Nieuw-Jork, beschreven. 103. a.
 West-Jersey, landschap van Nieuw-Jersey, beschreven. 116. a.
 Weston, slecht gedrag in zyn bewindt te Nieuw-Engelandt. 291. a.
 Wei tot ophoewing van Oorlogs-magazynen door den Gouverneur Jeffreis in Virginië bezorgd. 203. a.
 Wetten der Provintie Carolina. 255. enz. a.
 William Pen (Gouverneur in Pensylvanië) door zyns audientie by eenen der Indianische Koningen in Pensylvanië gehouden haest. 134. en 135. a. Zyn schryven wegens zeker uitstrooisel aan zyne vrienden. 136. a.
 Williams-schap gebouwd in de haven van St. Jan in Terre-neuf door Sir. Gibson. 116. b.
 Winslowy (Gouverneur) herstelt den Koning Massasoet. 30. a.
 — staat de Indianen en veroverd eené sterke schans. 492. a.
 Winter in Hudsonsbaai beschreven. 285. a.
 Wynen in de Barbados. 108. b.
 Wys der Indianen in Virginië om vreemdelingen te ontfangen. 224. a.

Z

Y S-Eilanden omtrent Terre-neuf. 13. a.
 Zee en Koper-mynen in Nieuw-Engelandt. 85. a.
 Zee-groef by Midleton in Nieuw-Jersey. 118. a.
 Zee-myn tot Tallingkreek in Virginië geruineerd. 187. a.
 Zee-mynen in Virginië. 216. a.

B L A D - W Y Z E R.

Z.

Z Amen-zwering van den Indiaan-
schen Koning Oppecancanoug
in Virginië tegen de Engelschen, en
moordt onder hen aangericht. 189.
a. Gevangenis van dien Koning,
doodt en kloekmoedigheid daar in be-
roond. 189. a.

— van sommige blanken in Vir-
ginië en hunne straffe. 193. a.

— van de Negers in de Barbados
tegen de Engelschen, uitgelekt en ge-
straff. 13. b.

Zang- en Rym-kunst der Indianen in
Nieuw-Schotland. 22. a.

Zee-brassem, omtrent de eilanden van
Antego, beschreven. 149. a.

Zee-Duivels op de kust Montserrat be-
schreven. 160. b.

Zee-gevecht tusschen de Engelschen en
Franschen omtrent Jamaika. 248. b.

Zee-Papegaien in Antego beschreven.
151. b.

Zee-rovers in de Zuid-zee raken in
grote benaauddheit. 238. b.

Ziekten onder de Indianen in Virgi-
nië. 224. a.

— der Virginiers. 229. a. Van
Jamaika en haar oorspronk. 284. b.

Zorgeloosheit der Engelschen in Virgi-
nië geeft aanleiding tot een afschaf-

felyken aanslag. 186. en 187. a.

Zout is overvloedig in Jamaika. 281. b.

Zuid Eilanden Antego beschreven. 147.

b. eerst ontdekt en verdeling van de
zelve. ibid. Eilanden aan de Noord-

zyde van de kust. 148. b. Klimaat van
Antego. 149. b. Bevolking. 153. b.

Zuiker hoe te behandelen en uit te
persen. 117. en 119. b. wys om te
koken. 120. b. Muscovado-Zuiker.

ibid. Deugden van de Zuiker. 222.
b. bewerking. ibid. wys om de zel-

ve met klei te bestryken. 123. b. on-
derscheids tusschen de goede en kwa-

de zuiker. 124. b. Geraffineerde zu-
ker. 125. b. tegenwerping van des

zelfs ongezondheit. 126. b. Lisbon-
sche zuiker. 127. b. Verscheide

soorten van de Muscovado-Zuiker.
ibid. grote nut van de zuiker.

129. b. pryzen van de zuiker. 134. b.

— op Nevis. 165. b. op Jamai-
ka. 272. b.

Zuiker-planting der Engelschen in de
Barbados. 8. enz. b.

Zuiker-rieten in de Barbados beschre-
ven. 115. b. Zaiſoen om de zelve

te planten. 116. b. aardt in het
groeien. ibid. wys om te planten ibid.

Zyr-gras, zeker kruidt in Virginië.
246. a.

Zwaard-visch in Antego beschreven.
151. b.

E I N D E.

van Koren in
beschreven. 82. a.

Barbados be-

Pensylvanië,

p in Nieuw-

3. a.

van Nieuw-

16. a.

n, zyn bewindt

291. a.

Oorlogs-maga-

ernaar. Jeffreis

203. a.

Carolina. 255.

neur in Pen-

zyns audientie

ſche Koningen

den heeft. 134.

n wegens zeker

ienden. 136. a.

d in de haven

neuf door Sir.

herstelt den

o. a.

en ueroovers

2. a.

beschreven.

108. b.

Virginië, om

gen. 224. a.

216. a.

Za:

Terre-neuf.

Nieuw-Engg-

Nieuw-

eeck in Vir-

a.

216. a.

